੧ ਓ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ ।

ਨਾਮਧਾਰੀ ਨਿਤਨੇਮ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :—

ਮੈਨੇਜਰ "ਸਤਿਜੁਗ"

ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ

(ਸਿਰਸਾ)

ਅਠਵੀਂ ਵਾਰ ੫੦੦੦

ਸੰਮਤ ੨੦੨੩

ਛਾਪਣੇ ਵਾਲੇ ਮੇਹਤਾ ਆਫ਼ਸੈਟ
ਵਰਕਸ ਦਿਲੀ ੬

ਭੇਟਾ ੪।)

ਤਤਕਰਾ

ਹਵਨ ਦੀ ਬਾਣੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਬਾਣੀ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹਾਇ।

ਭੂਮਿਕਾ

੧

ਜਦ-ਜਦ ਵੀ ਧਰਮ ਦੀ ਗਿਲਾਨੀ ਤੇ ਹਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਾਪ ਪਰਵਿਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਅਧਰਮ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਅਤਿਆ-ਚਾਰ ਵਧਦੇ, ਗਰੀਬ ਦੁਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਸਾਧੂ ਸਤਾਏ ਜਾਂਦੇ ਨੇ, ਜ਼ਾਲਮ ਜਰਵਾਣੇ ਮਨ ਭਾਂਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਓਦੋਂ ਓਦੋਂ ਈਸ਼ਵਰ ਅੰਤਰਯਾਮੀ ਅਨਾਥਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਤੇ ਮਾਨ ਮਤੇ ਅਭਿਮਾਨੀ ਜਾਬਰ ਹੰਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਗਰਬ ਨਿਵਾ-ਰਨ, ਨਿਰਾਕਾਰ ਤੋਂ ਸਾਕਾਰ, ਮਾਨਵ ਦੇਹ ਧਾਰ ਕੇ ਧਰਤੀ ਤੇ ਅਵਿਤੀਰਨ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਂ-ਹਾਂ ਜਦੋਂ-ਜਦੋਂ ਵੀ ਖਲਿਕ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਤੜਫੜਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਦੋਂ ਤਦੋਂ ਹੀ ਖਾਲਿਕ ਕੋਪਦਾ ਹੈ-"ਖਲਿਕ ਦੁਖੈ ਜਬ ਨੰਦ ਜੀ ਖਾਲਿਕ ਕੋਪੇ ਤਾਂਹਿ-" ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਤੀਪਾਦਨ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਗੀਤਾ ਵਿਚ ਇੰਞ ਕਰਦੇ ਹਨ:-

ਯਦਾ ਯਦਾ ਹਿ ਧਰਮਸਯ ਗਲਾਨਿਰਭਵਤਿ ਭਾਰਤ।
ਅਭਯੁਤਥਾਨਮ ਧਰਮਸਯ ਤਦਾਤਮਾਨੰ ਸ੍ਰਿਜਾਮਯਹਮ।
ਪਰਿਤ੍ਰਾਣਾਯ ਸਾਧੂਨਾਂ ਵਿਨਾਸ਼ਯ 'ਚ ਦੁਸ਼ਕ੍ਰਿਤਾਮ।
ਧਰਮ ਸੰਸਥਾਪਨਾਰਥਾਯ ਸੰਭਵਾਮਿ ਯੁਗੇ ਯੁਗੇ।੮।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਵਿਤਾਰ ਵਾਦ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਗੁਰ-ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਥਾਂ ਪੁਰ ਥਾਂ ਵਿਸਤੀਰਣ ਕੀਤਾ ਹੈ :-

"ਹਰਿ ਜੁਗ ਜੁਗ ਭਗਤ ਉਪਾਇਆ

ਪੇਜ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ਰਾਮ ਰਾਜੇ।"

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਵੈ ਰਚਨਾ 'ਵਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ' ਵਿਚ ਗੀਤਾ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਲੋਕ ਦਾ ਅਖਸ਼ਰਸ ਹੂਬਹੂ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਉਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਕੇ ਪ੍ਰਵਾਣਤ ਕੀਤਾ ਹੈ :—

"ਜਬ ਜਬ ਹੋਤ ਅਰਿਸਟ ਅਪਾਰਾ।
ਤਬ ਤਬ ਦੇਹ ਧਰਤ ਅਵਿਤਾਰਾ।
ਧਰਮ ਚਲਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ।
ਦੁਸ਼ਟ ਸਭਨ੍ ਕੋ ਮੂਲ ਉਪਾਰਨ।"

ਆਦਿ ਬੀੜ ਵਿਚ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ-ਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭਟਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕਹਾਇਆ ਹੈ :—

"ਸਤਜੁਗਿ ਤੈ ਮਾਣਿਓ ਛਲਿਓ ਬਲਿ ਬਾਵਨ ਭਾਇਓ।
ਤ੍ਰੇਤੈ ਤੈ ਮਾਣਿਓ ਰਾਮੁ ਰਘੁਵੰਸੁ ਕਹਾਇਓ।
ਦੁਆਪੁਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਰਾਰਿ ਕੰਸੁ ਕਿਰਤਾਰਥੁ ਕੀਓ।
ਉਗ੍ਰਸੈਨ ਕਉ ਰਾਜੁ ਅਭੈ ਭਗਤਹ ਜਨ ਦੀਓ।
ਕਲਿਜੁਗਿ ਪ੍ਰਮਾਣੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰੁ ਅੰਗਦੁ ਅਮਰੁ ਕਹਾਇਓ।
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਜੁ ਅਬਿਚਲੁ ਅਟਲੁ ਆਦਿ ਪੁਰਖਿ ਫੁਰਮਾਇਓ।

੨

ਅਜ ਤੋਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਕੁ ਸੌ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਸਾਡੇ ਲੂੰ-ਕੰਡੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਓਨ੍ਹੀ ਦਿਨੀਂ ਸਾਡੀ ਇਸ ਵੀਰ ਜਨਣੀ ਵਸੁੰਧਰਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਰਸ ਯੋਗ, ਬਹੁਤ

ਡਰਾਵਣੀ ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਦੁਖਾਂ ਭਰੀ ਸੀ। ਯਵਨ ਰਾਜ ਜ਼ੋਰਾਂ ਤੇ ਸੀ। ਹਿੰਦੂ ਦੁਖਾਏ ਤੇ ਸਤਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ, ਬਹੂਆਂ ਬੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਾਲਮ ਜਾਬਰ ਯਵਨ ਦਿਨ ਦੀਵੀਂ ਲੁਟ ਖਸੁਟ ਕਰਕੇ ਖੋਹ ਖੜਦੇ ਸਨ, ਇਹਨਾਂ ਗੌਰੀਆਂ ਅਬਦਾਲੀਆਂ ਮੁਗਲਾਂ ਤੇ ਪਠਾਣਾਂ ਦੇ ਨਿਤ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਲੋਟੂ ਹਮਲਿਆਂ ਸੋਨ ਚਿੜੀ ਭਾਰਤ, ਅੰਨ, ਜਨ, ਧਨ, ਧਾਮ ਪੂਰਤ ਭਾਰਤ, ਹਾਂ ਜੀ-' ਸੁਜਲਾਂ ਸੁਫਲਾਂ, ਮਲਯਜ ਸ਼ੀਤਲਾਮ੍‍-"ਭਾਰਤ ਦੀਨਾ ਦੀਨ ਪ੍ਰਾਧੀਨ ਬਣ ਚੁਕੀ ਭਾਰਤ ਆਪਣਾ ਸੁਖ, ਸੰਪਤੀ, ਮਾਣ ਗੌਰਵ, ਇਜ਼ਤ ਅਣਖ ਤੇ ਸਵੈ ਸਤਿਕਾਰ ਲੁਟਾਕੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦੀ ਮਿਧੀ ਲਤਾੜੀ, ਪਦ ਦਲਤ ਕੀਤੀ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਰੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਵੀ ਅਰਾਮ ਸੁਖ ਤੇ ਸੁਆਦ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗੁਜ਼ਰਦਾ, ਕਦੀ ਤੈਮੂਰ ਤੁਰਕਾਂ ਦੀ ਧਾੜ ਲੈਕੇ, ਹੜ੍ਹਦੇ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਬੇ ਕਾਬੂ, ਵਾਹੋ ਦਾਹੀ ਨਸਾ ਆਉਂਦਾ ਸੀ, ਕਦੀ ਜਾਬਰ ਬਾਬਰ ਬਾਬਰਵਾਣੀ ਆ ਫੇਰਦਾ ਸੀ।

ਕਦੀ ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹ ਆ ਕੜਕਦਾ, ਕਦੀ ਅਬਦਾਲੀ ਪਾਮਾਲੀ ਕਰਦਾ, ਲੁਟ ਮਾਰ ਕਰਕੇ ਹੂੰਝਾ ਫੇਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਸਦੀ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ, ਖੋਹਾ ਮੋਹੀ ਦਾ ਹਰਿ ਜ਼ਬਾਨ ਤੇ ਚਰਚਾ ਸੀ :-

'ਖਾਧਾ ਪੀਤਾ ਲਾਹੇ ਦਾ,
ਰਹਿੰਦਾ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹੇ ਦਾ'

ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਕਲਮੀ ਚਿਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਿਧ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਉਂ ਚਿਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ :-

'ਸੱਯਦ ਸ਼ੇਖ ਮੁਗਲ ਪਾਠਾਨ,

ਜ਼ਾਲਮ ਭਏ ਜਬੀ ਬਲਵਾਨ ।
ਹਿੰਦੁਨ ਕੋ ਦੁਖ ਦਇਓ ਮਹਾਏ,
ਦੇਵਨ ਕੇ ਮੰਦਰ ਗਿਰਵਾਏ ।
ਘੋਰ ਨਾਥ ਸੇ ਔਘੜ ਸਾਧੂ,
ਪੰਡਿਤ ਦੱਤ ਸੇ ਸਮੰਤ ਅਗਾਧੂ ।
ਮਰਵਾ ਚੀਲਾਂ ਕੋ ਖੁਲਵਾਏ,
ਕੇਚਿਤ ਕਚੇ ਚੰਮ ਮੜ੍ਹਾਏ ।
ਕੇਚਿਤ ਮੇਖੈਂ ਠੋਕ ਸੁਕਾਏ,
ਕੇਚਿਤ ਕੁਤਿਓਂ ਸੇ ਤੁੜਵਾਏ ।
ਤੁਰਕ ਹੋਵਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹੈ ਨਾ ਮਾਨਿਓ,
ਤਿਨ ਤਿਨ ਕੋ ਅਤਿਦੈ ਦੁਖ ਹਾਨਿਓ ।
ਯਗ ਹਵਨ ਕੋਈ ਕਰਨ ਨਾ ਪਾਏ,
ਕਰੇ ਜੋ ਤਹਿ ਦੁਖ ਦੈ ਮਰਵਾਏ।
ਸੁੰਦਰ ਪਿਖੈਂ ਜਾਹਿ ਕੀ ਤਰਨੀ,
ਪਕਰ ਕਰੈਂ ਬਲ ਸੋਂ ਨਿਜ ਘਰਨੀ।
ਕਾਜੀ ਰਿਸਵਤ ਲੈ ਕਰ ਸਾਰੇ,
ਸਾਚੇ ਕੋ ਝੂਠਾ ਕਰ ਡਾਰੇ ।

ਆਹ ! ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਵਾਗ ਡੋਰ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਥ ਵਿਚ ਫੜਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੀਕ ਵੀ ਢੁਕਣਾ ਨਹੀਂ ਸਨ ਚਾਂਹਦੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਰਾਇ ਹੈ :—

"ਕਾਜੀ ਹੋਏ ਰਿਸ਼ਵਤੀ ਵੱਢੀ ਲੈਕੇ ਹੱਕ ਗਵਾਏ"।

ਸਿੰਧ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਧ ਦੇ ਅਮੀਰ ਨੇ ਅਪਣੇ ਇਕ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ— "ਕਾਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਵੱਢੀ

ਬਹੁਤ ਖਾਂਦੇ ਹੋ ?"

ਅਗੋਂ ਕਾਜ਼ੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ–"ਹਜ਼ੂਰ ਮੈਂ ਮੁਦਈ ਤੇ ਮੁਦਾਲੇ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਗਵਾਹ ਤੇ ਮੇਰੇ ਹਥੋਂ ਸੁਕੇ ਹੀ ਬਚ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ।"

ਜਦ ਇੰਞ ਦੀ ਹਾਲਤ ਖਾਲਿਕ ਦੀ ਖਲਿਕ ਦੀ ਹੋਈ ਤਦ ਦੁਖੀ ਹੋਈ ਧੇਨੂ-ਧਰਾ ਅਕਾਲ-ਪੁਰਖ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਰਥਕ ਹੋਈ :—

"ਬਾਝਹੁ ਗੁਰੂ ਅੰਧੇਰ ਹੈ ਖਹਿ ਖਹਿ
ਮਰਦੇ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਲੋਆ।
ਵਰਤਿਆ ਪਾਪ ਜਗਤ੍ਰ ਤੇ
ਧਉਲ ਉਡੀਣਾਂ ਨਿਸਿ ਦਿਨ ਰੋਆ।
ਬਾਝ ਦਯਾ ਬਲ ਹੀਣ ਹੋਇ,
ਨਿਘਰ ਚਲਿਆ ਰਸਾਤਲ ਟੋਆ।
ਖੜਾ ਇਕਤੇ ਪੈਰ ਤੇ ਪਾਪ
ਸੰਗ ਬਹੁ ਭਾਰਾ ਹੋਆ।
ਥੰਮੇ ਕੋਇ ਨ ਸਾਧੁ ਬਿਨ,
ਸਾਧ ਨ ਦਿਸੇ ਜਗ ਵਿਚ ਕੋਆ।
ਧਰਮੁ ਧਉਲ ਪੁਕਾਰੇ ਤਲੇ ਖਲੋਆ।"

ਹਾਂ ਜੀ ! ਤਦ :—

'ਭਈ ਅਧਿਕ ਜਬ ਐਸ ਵਿਰਾਮੀ।
ਤਬ ਵਿਚਾਰ ਈਸ਼ਵਰ ਜਗ ਸੁਆਮੀ।
ਪਾਲਿਨ ਹੇਤ ਸਨਾਤਨ ਨੇਤੇ।
ਵੈਦਿਕ ਧਰਮ ਰਖਨ ਕੇ ਹੇਤੇ।
ਆਪ ਪ੍ਰਭੂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਰੂਪੀ।

ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਜਗ ਮੇਂ ਸੁਖ ਭੂਪੰ" ।

(ਸ੍ਰੀ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)

ਤਦ :— ਕਲਮਲ ਹੋਈ ਮੇਦਨੀ
ਅਰਦਾਸ ਕਰੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਸਚੇ ਸੁਣਿਆ ਕੰਨ ਦੇ ਧੀਰਕ
ਦੇਵੈ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਇ" ।

ਤਦ :—' ਉਸ ਸਤ ਸਨਾਤਨ ਮਰਯਾਦਾ "ਸੰਭਵਾਮੀ ਯੁਗੇ-ਯੁਗੇ" ਦੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਮਹਾਂ ਵਾਕ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਧਰਾ ਤੇ ਅਵਿਤਿਰਤ ਹੋਏ । ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਦਰ ਭਾਵ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਜੋ ਦਸ਼ਾ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ਕਰਦਿਆਂ ਫਰਮਾਇਆ ਹੈ:

"ਕਲਿ ਕਾਤੀ ਰਾਜੇ ਕਾਸਾਈ,
ਧਰਮੁ ਪੰਖ ਕਰਿ ਉਡਰਿਆ ।
ਕੂੜੁ ਅਮਾਵਸ ਸਚੁ ਚੰਦ੍ਰਮਾ
ਦੀਸੈ ਨਾਹੀ ਕਹ ਚੜਿਆ ।
ਹਉ ਭਾਲਿ ਵਿਕੁੰਨੀ ਹੋਈ,
ਆਧੇਰੈ ਰਾਹੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਵਿਚਿ ਹਉਮੈ ਕਰਿ ਦੁਖੁ ਰੋਈ ।
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕਿਨਿ ਬਿਧਿ ਗਤਿਹੋਈ ।"

ਇਸੇ ਗਲ ਦਾ ਦਿਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਾਂਦੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਫ਼ਰਮਾਂਦੇ ਹਨ :—

"ਬਾਬਾ ਆਖੇ ਨਾਥ ਜੀ ਸਚ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੂੜ ਅੰਧਾਰਾ ।
ਕੂੜ ਅਮਾਵਸ ਵਰਤਿਆ ਹਉਂ ਭਾਲਣ ਚੜਿਆ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਪਾਪ ਗ੍ਰਾਸੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਧਉਲ ਖੜਾ ਧਰ ਹੇਠ ਪੁਕਾਰਾ ।

ਬਾਝ ਗੁਰੂ ਡੁੱਬਾ ਜਗ ਸਾਰਾ।"

ਅਤੇ :—"ਕਲਿ ਹੋਈ ਕੁਤੇ ਮੁਹੀ ਖਾਜ
ਹੋਆ ਮੁਰਦਾਰ ਗੁਸਾਈ।
ਰਾਜੇ ਪਾਪ ਕਮਾਂਵਦੇ ਉਲਟੀ
ਵਾੜ ਖੇਤ ਕਉ ਖਾਈ।"

ਜਦ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਵੇਦਨ, ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਇੰਝ ਮਹਿ-ਸੂਸ ਕੀਤੀ ਤਦ ਘਰ ਬਾਰ ਸਭੋ ਕੁਝ ਛਡ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਕਾਲੂ ਤੇ ਮਾਤਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਉਮੀਦਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰ ਨਿਕਲ ਤੁਰੇ ਤੇ ਏਮਨਾਬਾਦ ਭਾਈ ਲਾਲੋ ਗਰੀਬ ਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਉਗ੍ਰ ਤਪ ਕੀਤਾ :—

"ਰੇਤ ਅੱਕ ਆਹਾਰ ਕਰ ਰੋੜਾਂ
ਦੀ ਗੁਰ ਕਰੀ ਵਿਛਾਈ।
ਭਾਰੀ ਕਰੀ ਤਪਸਿਆ ਵਡੇ ਭਾਗ
ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਬਣਿ ਆਈ।"

ਜਦ ਹਜ਼ੂਰ ਨੇ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਹੋਕੇ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਦੁਹਾਈ ਸੁਣੀ ਤਦ ਭਾਰਤ ਦਾ ਆਰਤ ਨਾਦ ਆਪ ਤੋ ਸੁਣਿਆ ਨਾ ਗਿਆ :—

"ਬਾਬਾ ਦੇਖੈ ਧਿਆਨ ਧਰ
ਜਲਦੀ ਸਭ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਿਸ ਆਈ,
ਬਾਝਹੁ ਗੁਰੂ ਗੁਬਾਰ ਹੈ
ਹੈ-ਹੈ ਕਰਦੀ ਸੁਣੀ ਲੁਕਾਈ।

† † † †

"ਦਾਵਾ ਅਗਨਿ ਬਹੁਤੁ ਤ੍ਰਿਣ ਜਾਲੇ
ਕੋਈ ਹਰਿਆ ਬੂਟੁ ਰਹਿਓ ਰੀ।"

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ਼ ਦਿਲ ਇਹ ਦੁਖੜੇ ਬ੍ਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਝਟ ਪਟ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਹੋ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਵਿਚ ਜੁੜ ਗਿਆ-"ਹੇ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਦੀਨਾ ਬੰਧੂ ! ਨਾਥ! ਰਖਲੈ, ਬਚਾਲੈ, ਬਾਹੁੜੀ ਕਰ-ਹੇ ਸਾਈਂ :-

'ਜਗਤ ਜਲੰਦਾ ਰਖਿਲੈਅਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ।
ਜਿਤੁ ਦੁਆਰੈ ਉਬਰੈ ਤਿਤੈ ਲੈਹੁ ਉਬਾਰਿ।'

੩

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਮੁੜ ਧਰਮ ਪਰਿਚਾਰ ਤੇ ਅਧਰਮ ਪਰਿਹਾਰ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਯਾ ਧਰਮ, ਸਤਿ ਸੰਤੋਖ ਯਗ ਹਵਨ ਆਦਿ ਸ੍ਰੇਸਟ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਪਰਵਿਰਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਕ **ਸਿਖ ਧਰਮ** ਰੂਪ ਮਨੋਹਰ ਬ੍ਰਿਛ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਲਾਈ। ਆਪ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਆਪ ਜ਼ੀ ਦੇ ਜਾਨਸ਼ੀਨ ੮ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਉਸ ਰੁਖ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਰਖਨ ਲਈ ਵਡੇ ਵਡੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਪਨੀ ਸ਼ਾਹਰਗ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਪਾਕੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੰਜਿਆ। ਤਿਲਕ ਜੰਞੂ ਤੇ ਵੈਦਿਕ ਧਰਮ ਦੀ ਰਖਿਆ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਦਿਲੀ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਸੀਸ ਦਿਤਾ :—

ਤਿਲਕ ਜੰਞੂ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾਕਾ। ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਕਲੂ ਮਹਿ ਸਾਕਾ। ਧਰਮ ਹੇਤ ਸਾਕਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ। ਸੀਸ ਦੀਆ ਪਰ ਸਿਰਰ ਨਾ ਦੀਆ। ਸਾਧਨ ਹੇਤ ਇਤੀ ਜਿਨ ਕਰੀ। ਸੀਸ ਦੀਆ ਪਰ ਸੀ ਨਾ ਉਚਰੀ। (ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗਰੰਥ)

ਉਪਰੰਤ ਪੰਥ ਦੀ ਵਾਗ ਡੋਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ

ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਭਾਲੀ। ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਤ੍ਰਿਕਾਲਗਯ ਤੇ ਸੂਵ-ਗਯ ਦਰਿਸ਼ਟੀ ਨੇ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਕਿ—'ਜੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਹਾਲਤ ਹੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦ ਯਵਨ ਇਸਨੂੰ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਮੁਰਦਾ ਤੇ ਨਪੁੰਸਕ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਜਾਤੀਯਤਾ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਜ ਗੌਰਵ ਤੇ ਸਵੈ ਸਤਿਕਾਰ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ। ਧਰਮ ਮੰਦਰ ਮਿਟੀ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿਤੇ ਗਏ ਨੇ। ਬਹੂ ਬੇਟੀਆਂ ਦੀ ਅਸਮਤ ਲੁਟੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨੌਂ ਨਿਹਾਲ ਗਜ਼ਨੀ ਆਦਿ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਟਕੇ ਟਕੇ ਤੋਂ ਬਿਕ ਰਹੇ ਨੇ। ਇਹ ਸਭੋ ਕੁਝ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਦੇ ਸਾਹਵੇਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫੇਰ ਵੀ ਕੀ ਮਜਾਲ ਜੋ ਰਤਾ ਭਰ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਮਲਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਆਗੂ ਉਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਜਿਸਤੇ ਇਸਤੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਪਰ ਇਸਦਾ ਬਚਾ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ :—

"ਇਹੈ ਕਾਜ ਧਰਾ ਹਮ ਜਨਮੰ।
ਸਮਝ ਲੇਹੁ ਸਾਧੂ ਸਭ ਮਨਮੰ।"

ਏਸ ਤਰਾਂ ਢੇਰ ਚਿਰ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਪਿਛੋਂ ਭਾਰਤ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਕੌਮ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ, ਧਰਮ ਮਰ-ਯਾਦਾ ਸਥਿਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਬ੍ਰਿਛ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਲਾਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਉਂਦ ਕਰਕੇ ਅਗੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵਧੀਕ ਸੁਹਾਵਨਾ, ਹਰਾ ਭਰਾ ਤੇ ਸਰ ਸਬਜ਼ ਤੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਦਿਨ ਨੈਣਾ ਦੇਵੀ ਦੀ ਪਹਾੜੀ ਤੇ ਯੱਗ ਹਵਨ ਆਦਿ ਉਗਰ ਤਪ ਕੀਤਾ। ਸੰਮਤ ੧੭੫੬ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ, ਚਾਰ

ਬਰਨ ਤੇ ਇਕੋ ਭਾਈ ਬਨਾ ਕੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਕੌਮੀਅਤ ਦੇ ਅਜੇਹੇ ਪਿਆਰ ਸੂਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਇਆ, ਜਿਨਾਂ ਦੀ ਸੰਗਠਤ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਾਇਆਂ ਪਲਟ ਕੇ ਰਖ ਦਿਤੀ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਇਕ ਸੇਵਾ ਦਲ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ, ਉਸਦਾ ਨਾਂ "ਖਾਲਸਾ" ਜਾਂ ਗੁਰੂ ਕੀ ਫੌਜ ਰਖ ਦਿਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਦਰਸ਼ ਰੂਪ ਮਹਾ ਮੰਤ੍ਰ ਦੇ ਕੇ ਹਦੈਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਗਿਆ ਕੀਤੀ :—

"ਧਰਮ ਚਲਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ।
ਦੁਸਟ ਸਭਨ ਕੋ ਮੂਲ ਉਪਾਰਨ"

ਜੇ ਭਲਾ ਆਪ ਜੀ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਦੇ ਤਦ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ? ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ' "ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼" ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਦੇਂਦੇ ਹਨ :—

"ਛਾਇ ਜਾਤੀ ਏਕਤਾ, ਅਨੇਕਤਾ ਬਲਾਇ ਜਾਤੀ, ਧਾਇ ਜਾਤੀ ਕੁਚਲਤਾ ਕਤੇਬਨ ਕੁਰਾਨ ਕੀ। ਪਾਪ ਪ੍ਰਪੱਕ ਜਾਤੇ, ਧਰਮ ਧਸੱਕ ਜਾਤੇ ਵਰਨ ਗਰੱਕ ਜਾਤੇ, ਸਹਿਤ ਵਿਧਾਨ ਕੀ। ਦੇਵੀ ਦੇਵ ਦੇਹੁਰੇ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਦੂਰ ਹੋਤੇ, ਰੀਤ ਮਿਟ ਜਾਤੀ ਕਥਾ ਵੇਦ ਔ ਪੁਰਾਨ ਕੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਸੂਰ ਮੂਰਤੀ ਨਾ ਹੋਤੀ ਜੋ ਪੈ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕੀ।"

ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਧਰਾ ਤੇ ਆਇ ਹੀ ਇਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਸਨ :—"ਹਮ ਇਹ ਕਾਜ ਜਗਤ ਮੋ ਆਏ। ਧਰਮ ਹੇਤ ਗੁਰਦੇਵ ਪਠਾਏ।"

ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਅਵਿਤੀਰਨ ਤੇ ਕੀ ਹੋਇਆ ? ਇਹ ਕੋਈ ਗੁਝੀ ਛਿਨੀ ਗਲ ਨਹੀ ਸਗੋਂ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਵਾਨ ਤੇ ਰੋਸ਼ਨ ਹੈ :—"ਕੂੜ ਕਪਟ ਸਭ ਛਪ ਗਿਆ, ਸਭ ਸਚ

ਵਰਤਾਰਾ, ਫਿਰ ਯੱਗ ਹੋਮ ਠਹਿਰਾਇ ਕਰ ਨਿਜ ਧਰਮ ਸਵਾਰਾ" ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ 'ਸਚੀ ਮੁਹਬਤ"ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਨੇ :—

'ਯੱਗਹੋਮ' ਹੋਵਨਾ ਕੋਈ ਹਿੰਦ ਮੇਂ ਨਾ ਮੂਲ ਪਾਤਾ ਝੂਲਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਾਹੀ ਆਜ ਹਿੰਦਵਾਨ ਕੇ। ਕਹਿਤ ਹਰ-ਨਾਮ ਸਿੰਘ ਏਸ ਮੇਂ ਨਾ ਝੂਠ ਜਾਨੋ, ਜੋ ਨ ਤੀਰ ਛੂਟਤੇ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੁਆਨ ਕੇ।" ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਯੱਗ-ਹਵਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਪਿਆਰੇ ਸਨ, ਜਦ ਪੰਡਿਤ ਕੇਸੋਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਹਵਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਤਦ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ :—

'ਯਹ ਤੋ ਧਰਮ ਹਮਾਰਾ ਸਾਰ। ਕਰਤ ਰਹੇ ਨ੍ਰਿਪ ਮੁਨਿ ਅਵਿਤਾਰ। ਸੋ ਤੋ ਹਮ ਭੀ ਕਰਨਾ ਚੈਹੈਂ। ਜਾਤੇ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਸੁਖ ਪੈਹੈਂ। ਇਕ ਤੋ ਹੈ ਦੁਰਭਿਖ ਅਤਿਭਾਰੀ। ਹੈ ਪੜਿ ਰਿਹੋ ਨਾ ਬਰਸਤ ਬਾਰੀ। ਦੂਜਰ ਭਾਰਤ ਵਰਸ਼ ਮੰਝਾਰੇ। ਮਹਾ ਮਰੀ ਪੜ ਰਹੀ ਅਪਾਰੇ। ਤ੍ਰਿਤੀਏ ਜੋ ਨਰ ਨਾਰੀ ਆਰਜ। ਹੋਇ ਰਹੇ ਨਿਜ ਧਰਮੋਂ ਖਾਰਜ। ਪਾਪ ਕੁਕਰਮਨ ਮੇਂ ਅਤਿ ਲਾਗੇ। ਇਸੀ ਹੇਤ ਬਨ ਰਹੇ ਅਭਾਗੇ। ਜਗ ਹੋਮ ਲੋ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਜੋ ਹੈ। ਹਾਕਮ ਤੁਰਕ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦੈ ਹੇ। ਹਮ ਜਬ ਹਵਨ ਯੱਗ ਕਰਵੈਹੈਂ। ਖੁਸ਼ ਹੋ ਘਨ ਜਲ ਬਹੁ ਬਰਸੈਹੈਂ। ਦੁਰਭਿਖ ਨਸੇ ਅੰਨ ਬਹੁ ਥੈਹੇ। ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਸਭ ਕਰਨੇ ਲਗ ਜੈ ਹੈ। ਨਸੈ ਅਵਿਦਯਾ ਵਿਦਯਾ ਐਹੈ। ਸੂਰ ਵੀਰਤਾ ਦ੍ਰਿੜ ਪ੍ਰਗਟੈਹੈ। ਵਰਨ ਆਸਰਮੀ ਜਨ ਹੈ ਜੇਤੇ। ਕਾਇਰਤਾ ਕਰ ਪੂਰਨ ਤੇਤੇ। ਉਨੈ ਹਵਨ ਕੀ ਪਵਨ ਲਗੈ ਜਬ। ਸ਼ੇਰ ਬਘਯਾੜਨ ਸੇ ਹਵੈਹੈ ਸਭ। ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਉਰ ਮੇ ਜਗ ਹੈ। ਧਰਮ ਪੁਰਾਤਨ ਕਰਨੇ ਲਗ ਹੈ। ਪ੍ਰਭਤਾ ਦੇਹ

ਅਰੋਗ ਕ੍ਰਾਂਤੀ। ਵਿਜਯ ਗਯਾਨ ਸੰਤਤਿ ਸੁਖ ਦਾਤੀ। ਨਿਰ-ਭੈਤਾ ਜਸ ਗੁਨ ਦੇਵੀ ਸਭ। ਹੋਹਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੁਰਘਰ ਮੈਂ ਤਬ। ਬਾਲਿਕ ਭਾਗਵਾਨ ਪ੍ਰਗਟੈਹੈ। ਰੋਗ ਸੀਤਲਾ ਆਦਿ ਨਸੈਹੈ। ਕਾਮਾਦਿਕ ਜੋ ਅਸੁਰੀ ਸੰਪਤ। ਯਗ ਹੋਮ ਕੋ ਪਿਖ ਕਰ ਕੰਪਤ। ਉਤਮ ਗੁਣ ਸਤਿ ਆਦਿਕ ਜੇਹੈ। ਬਾਵਨ ਕਹੇ ਵੇਦ ਰਿਗ ਮੇਹੈ। ਸੋ ਅਵੱਸ਼ ਜਗ ਮੈਂ ਪ੍ਰਗਟੈਹੈ। ਹੋਮ ਯਗ ਬਿਧਵਤ ਜਬ ਥੈਹੈ।" (ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਐਡੀਸ਼ਨ ੬)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ :— 'ਤਿਤੁ ਘਿਇ ਹੋਮ ਜਗ ਸਦ ਪੂਜਾ ਪਇਐ ਕਾਰਜੁ ਸੋਹੈ।" ਇਹਨਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਤੋਂ ਸਿਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਅਵਿਤਾਰ ਧਰਮ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਨ ਤੇ ਯਗ ਹਵਨ ਆਦਿ ਮਰਯਾਦਾ ਕਾਇਮ ਰਖਨ ਲਈ ਹੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਯਗ-ਹਵਨ ਆਦਿ ਦੀ ਰਖਿਆ ਹੀ ਕੀਤੀ ਸਗੋਂ ਆਪ ਆਦਰਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਕ, ਬਣਕੇ ਸਰਧਾਲੂ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਜਾਚ ਦਸੀ, ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ ਉਤਨਾ ਚਿਰ ਦਿਨ ਦੂਣੀ ਤੇ ਰਾਤ ਚੌਣੀ ਤ੍ਰਕੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਪਰ ਜਦ ਰਾਜ ਭਾਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੇ ਇਨਾਂ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕਰਮਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭੁਲਾ ਦਿਤਾ ਆਪਣਾ ਉਦੇਸ਼ :—

"ਧਰਮ ਚਲਾਵਨ ਸੰਤ ਉਬਾਰਨ।
ਦੁਸਟ ਸਭਨ ਕੋ ਮੂਲ ਉਖਾਰਨ"

ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰਨੀ ਤੇ ਕਿਤੇ ਰਹੀ ਆਪ ਹੀ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਖ ਦੇਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਖਾਲਸਈ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਭਾਈ ਸੰਤ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੌਰੰਗਾਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਭਜਨ ਕਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤੋਪ ਨਾਲ ਉਡਾਕੇ ਬੜੇ ਫ਼ਖਰ ਤੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਸੀ

ਕਿ–'ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੇਹੇ ਅਸੀਂ ਮਾਰ ਦਿਤੇ ਨਹੀਂ ਛਡਣਾ ਸਾਧ ਤੇ ਸੰਤ ਮੀਆਂ।'ਖਾਲਸਾ ਧਰਮ ਭ੍ਰਸਟ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸੁਖ ਵਰਤਾਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪ ਦੁਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਬੇਠਾ। ਸਾਰੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਬੁਰਛਾ ਗਰਦੀ ਤੇ ਸਿਖਾਂ ਸ਼ਾਹੀ 'ਨਾਦਰ ਸ਼ਾਹੀ' ਵਾਂਗ ਬਦਨਾਮ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਨੌਬਤ ਖਾਨਾ ਜ਼ੰਗੀ ਤੋਂ ਲੰਘਕੇ ਤਬਾਹੀ ਤੀਕ ਪੁਜ ਗਈ ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਸਚਾਤ ਬਾਬੇ ਬੰਦੇ ਤੀਕ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸੂਲ ਯਗ ਹਵਨ ਆਦਿ ਮਰਯਾਦਾ ਠੀਕ–ਠੀਕ ਪਾਲਨ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਜਿਸਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਂਦੇ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:—

ਕਬਿਤ॥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਦਸਮੇਸੈਂ ਬੰਦੇ ਪ੍ਰਯੰਤ ਬਿਅੰਤ, ਸਿੰਘ ਥੋਏ ਜੋਊ ਸੋਊ ਚਾਲ ਐਸਥੇ ਚਲੇ। ਤਨ ਮਨ ਧਨ ਤਿਨੈਂ ਅਰਪੈ ਥੇ ਗੁਰੂ ਹਿਤ ਰਾਖਬੇਕੋ ਹਿੰਦ ਜਿੰਦ ਦੇਨ ਚਾਹੇ ਥੇ ਭਲੇ। ਲੋਭ ਰਾਜਸਾਜ਼ ਕਾ ਬਿਆਪਿਓ ਦਰਾਜ ਤਿਨੈਂ ਸਮਰੈਂ ਪੈ ਕਮਰੈਂ ਕਸੀ ਥੀ ਅਮਰੈਂਵਲੇ। ਜਤ, ਸਤ, ਤਪ, ਜਪ, ਤੋਖ, ਧਾਰੀ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਪਾਰੀ, ਗੁਰ ਸਿਖੀ ਵਾਰੀ ਰੀਤ ਸਹਿ ਕੇ ਕਲੇ ॥੧੩॥

ਪਰ ਤੀਆ ਮਾਤ ਧੀਆ ਭਗਨੀ ਲਖੀਆ ਕਰੈਂ ਬੀਆ ਬਿਤ ਹੋਰ ਕੀਆ ਹੀਆ ਨਾਂ ਚੁਰਾਨੇ ਥੇ। ਪਾਰ ਤੈ ਪਰਣ ਸਰਣਾਗਤੇਂ ਸਿਦੀਵ ਦਿਢ ਹਰਨ ਅਰਿਨ ਦਿਗ ਮਰਨ ਪਛਾਨੇ ਥੇ। ਰਾਖਤੇ ਭਰੋਸਾ ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਕਰਤਾਰ ਪਰ ਨਿਜ ਕਰਨੀ ਕੋ ਨੀਕੋ ਨਾ ਹੰਕਾਰ ਠਾਨੇਥੇ। ਨਾਮ ਕੇ ਜੱਪਯਾ ਦੇਗ ਤੇਗ ਕੋ ਚੱਲਯਾ ਹਰਿ ਗਯਾਨ ਦਾਨ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਛਾਨੇ ਨਾ ਪੁਰਾਨੇਥੇ ॥੧੭॥

‡ ‡ ‡ ‡

ਬਸਤ੍ਰ ਥੋਰ ਭੂਰ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਸੂਰ ਬਖਤਰ ਅੰਗ ਜੰਗ ਵਖਤ ਸੁਧਾਰਤੇ। ਸੂਧੇ ਦਾਹੜੇ ਮੂਛੈ ਅੱਛ ਦਸਤਾਰੇ ਸਵੇਤ ਸਵੱਛ ਕਟਿ ਪ੍ਰਤੱਛ ਕੱਛ ਪੱਟ ਦਿਦ ਧਾਰਤੇ। ਅੰਗਰਖੀ ਗਰ ਭੂਰੇ ਗਲਤੀ ਕਮਰ ਕਸੇ ਨਾਦਰੇਂ ਮ੍ਰਿਗੇਸ਼ ਖੇਸ ਚਾਦ-ਰੇਂ ਕੀ ਧਾਰਤੇ। ਅੰਬਰੀ ਪਿਰੀਬਰੀ ਅਜੀਵਕਾ ਰੁਖਤ ਓਦ ਕੰਬਰੀ ਸੇ ਪੰਬਰੀ ਕੀ ਛਬ ਛੀਨ ਡਾਰਤੇ॥ ੧੮॥

‡ ‡ ‡ ‡

ਕੀਰਤਨ ਕਥਾ ਪਾਠ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਕੇ ਥਾਟ ਜੋੜ ਮੇਲ ਠਾਟ ਰਾਠ ਕਾਠ ਮੇਲ ਠਾਨੀਤੇ। **'ਹੋਮਯੱਗ'** ਕਰਵਾਤੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਬਟਵਾਤੇ ਰੌਣਕ ਰਖਾਤੇ ਗਾਤੇ ਸਬਦ ਜਬਾਨੀ ਥੇ। ਦੇਤੇ ਜੋ ਕਿਸਾਨ ਆਨ ਲੇਤੇ ਸਿੰਘ ਮੋਦ ਮਾਨ ਬੇਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਯਾਨੀ ਤੇ ਉਪਾਸਕ ਮਹਾਂਨੀ ਥੇ। ਦਾਨੀ ਥੇ ਇਮਾਨੀ ਥੇ ਗੁਮਾਨੀ ਬੀਰ ਮਾਨੀ ਥੇ ਸੁਦੇਵਗਨ ਸਾਨੀ ਥੇ ਬਦੇਹੀ ਸਮ-ਗਯਾਨੀ ਥੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਮਾਣਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਪਤਾ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿੰਘ ਕਿਤਨੇ ਮਹਾਨ, ਕਿਤਨੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਕਿਤਨੇ ਸੁਧ ਆਚਰਣ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਭਜਨੀਕ ਗਿਆਨੀ ਸੂਰਮੇ ਤੇ ਯਗ ਹਵਨਕਰਨ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤਵਾਨ ਸਨ। ਜਦ ਅਜਿਹੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਏਸ ਅਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਠਤ ਏਕਤਾ ਸ਼ਕਤੀ ਅਨੇ-ਕਤਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਣਿਤ ਹੋ ਗਈ, ਖਾਲਸਾ ਬਾਰਾਂ ਮਿਸਲਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ, ਪਰਸਪਰ ਪਰੇਮ-ਪਿਆਰ ਤੇ ਇਤਫਾਕ ਖੰਭ ਲਾਕੇ ਉਡ ਗਿਆ, ਗੁਰ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਰੀਤ ਭੁਲ ਗਈ, ਚੱਪਾ-ਚੱਪਾ ਲਹੂ ਡੋਲ੍ਹਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਲਤਨੱਤ

ਆਪਸ ਦੀ ਫੁਟ ਦੇ ਕਾਰਣ ਤਬਾਹ ਕਰ ਬੈਠੇ, ਸਿਖ ਰਾਜ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸੀ ਜਾਲਮ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆ ਡੇਰੇ ਗਡੇ। ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿਖੀ ਦੇ ਪਤਨ ਸਮੇਂ ਦਾ ਫ਼ੋਟੋ ਇੰਜ ਦਾ ਖਿਚ ਕੇ ਵਖਾਇਆ ਹੈ:—

ਕਬਿਤ॥ ਔਰੈਂ ਰੀਤ ਔਰੈਂ ਮੀਤ ਔਰੈਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਪ੍ਰੀਤ ਖਾਨ ਪਹਿਰਾਨ ਗਯਾਨ ਮਾਨ ਔਰੈਂ ਜਨ ਕੇ। ਡਾਰੇ ਦਸ-ਤਾਰੇ ਸਾਫੇ ਭਾਰੇ ਹੈਂ ਸੰਭਾਰੇਂ ਅੱਛੈ ਕਛੈਂ ਤਜ ਗਏ ਧੋਤੀ ਸੁਥੂ ਤੰਗ ਤਨਕੇ। ਧਾਰੇ ਹੈਂ ਗਰਾਰੇ ਤੰਬੇ ਤਹਿਮਤ ਅਧਿਕ ਲੰਬੇ ਜਿਨੈਂ ਦੇਖ ਸਿਖੀ ਗਊ ਕੰਬੇ ਤੁਰਕ ਗਨ ਕੈ। ਸਿਖੀ ਦਸ-ਮੇਸ਼ ਕੀ ਸੁਕੀ ਅਪਰਦੇਸ ਕੀ ਅਸਿੱਖੀ ਪਰੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਛਿਨਾਰ ਬਨ ਠਨਕੇ॥

‡ ‡ ‡ ‡

ਕੇਈ ਬਾਰ ਪਾਰੈਂ ਓਚੈਂ ਨਾਕ ਨੋਚੈਂ ਮੋਚਨੇ ਲੈ ਕੇਈ ਖੋਚੈਂ ਲਤਨ ਕੋ ਸੋਚੈਂ ਨ ਲਖਾਦਿ ਹੈਂ। ਕੋਊ ਦਾੜ੍ਹੀ ਉਖਾੜੈਂ ਮੂਛੈਂ ਪਾੜੈਂ ਝਾੜਨ ਜਿਉਂ ਪੂਛੈਂ ਸੇਤ ਛਾੜੈਂ ਕੋਊ ਸਾੜੈਂ ਦਵਾ ਲਾਇ ਹੈਂ। ਬਗਲੈਂ ਉਪਾਰੈਂ ਕੋਊ ਭੌਹੈਂ ਮੋਹੈਂ ਕੀ ਉਖਾਰੈਂ ਨਾਸਿਕਾ ਕੋ ਫਾਰ ਹਾਥ ਮਾਥ ਪੈ ਚਲਾਇ ਹੈਂ। ਸਿਖਨ ਕੋ ਪੂਤ ਮਜਬੂਤ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਵਾਰੇ ਹਾਇ ਵੇ ਕਸਾਈ ਰਹੇ ਸਿਖੀ ਗਊ ਘਾਇ ਹੈਂ।

ਨਿਜ ਤਿਯ ਤਜ ਕੁਲਟਾ ਬਿਭਚਾਰਨ ਮੁੰਡਿਓਂ ਸੰਗ ਰਮੇ ਹੈਂ ਜੇ। ਤਿਨ ਕੇ ਸੰਗੀ ਬਾਦ ਫਿਰੰਗੀ ਬਹੁਤ ਨਮਰਦ ਥਵੈਂਹੈਂ ਜੇ। ਸਿੰਘ ਸੁਨਿਹਰੀ ਕਬਜੇ ਵਾਰੇ ਤਿਨੈ ਮਸਖਰੀ ਲੋਗ ਕਰੈਂ: ਸਰਮ ਹਿਆਉ ਸੁਕਰਮ ਧਰਮ ਤਜ ਪੈ ਕੁਕਰਮ ਮੇ ਸੋਊ ਮਰੈਂ॥"

‡ ‡ ‡ ‡

ਜਦ ਸਿਖ ਪੰਥ ਦਾ ਇੰਜ ਪਤਨ ਹੋ ਗਿਆ, ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਪਾਪ ਉਪਦ੍ਰਵ ਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਹੋਣ ਲਗਪਏ ਤਦ ਸਿਖਰੂਪ ਫੁਲਵਾੜੀ ਨਾ ਕੇਵਲ ਮੁਰਝਾ ਹੀ ਗਈ ਸਗੋਂ ਮਨ ਮਤ ਰੂਪ ਖਿਜ਼ਾ–ਪਤ ਝੜ–ਨੇ ਸਾੜ ਫੂਕ ਤੇ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੇ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਟਾਵਾਂ-ਟਾਵਾਂ ਸੀ, ਅਲਮਾਰੀ ਵਿਚ ਪਿਆਂ ਦੀਮਕ ਤੇ ਟਿਡੀਆਂ ਖਾ ਗਈਆਂ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਠਨ ਪਾਠ ਸਿਖ–ਲੋਕ ਉਕਾ ਹੀ ਛਡ ਬੈਠੇ। ਅਜਿਹੇ ਧੰਦੂ-ਕਾਰ ਬਿਕਰਾਲ ਸਮੇਂ ਦੁਖੀ ਧਰਾ ਫਿਰ ਅਕਾਲ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਰਥਕ ਹੋਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕਵੀ ਨੇ ਇਉਂ ਬਖਾਨ ਕੀਤਾ ਏ :—

"ਗੁਰੂ ਦਸਮੇਸ ਜੀ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਜਦ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਰਾਹ ਤੇ ਕੁਰਾਹ ਆਨ ਮੱਲਿਆ। ਬੁਰਛਿਆਂ ਨੇ ਲੁਟ ਮਾਰ ਦੇਸ ਵਿਚ ਖੂਬ ਕੀਤੀ, ਨਿਰਬਲਾਂ ਨਿਦੋਸਿਆਂ ਗ੍ਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਦਬਲਿਆ। ਅੱਤ ਦਾ ਤੇ ਰਬ ਦਾ ਹੈ ਵੈਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਧੁਰੋਂ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨੇ ਏਨਾ ਦਾ ਵੀ ਤਖਤਾ ਉਥਲਿਆ। ਫੇਰ ਕਲਿਜੁਗ ਵਿਚ ਸਤਿਜੁਗ ਲਾਨ ਲਈ ਉਸੇ ਜੋਤ ਨਿਜ ਰੂਪ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਘਲਿਆ।"

ਧਰਨੀ ਦੀ ਤੇ ਗਊ ਗਰੀਬ ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਸੁਣਕੇਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਨਿਰੰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਾਕਾਰ ਹੋ, ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਰੂਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦੁਖੜੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਧਰਾ ਤੇ ਅਵਿਤਰਿਤ ਹੋਏ। ਸੰਮਤ ੧੮੭੨ ਬਿ: ਤਿਥਿ ਮਾਘ ਸੁਦੀ ਪੰਚਮੀ-ਬਸੰਤ ਪੰਚਮੀ-ਵਾਲੀ ਰਾਤ, ਦਿਨ ਵੀਰਵਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਰਾਈਆਂ ਭੈਣੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਅਵਿਤਾਰ ਲੈਕੇ ਮੁੜ ਗੁਰ ਸਿਖ ਫੁਲਵਾੜੀ ਨੂੰ ਨਾਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇਕੇ ਸਰ ਸਬਜ ਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ। ਜਿਸਦਾ ਜਰਾ ਕੁ ਵੇਰਵਾ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇਂਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਦੇ ਨੇ :—"ਹੁਕੇ ਛੁਡਵਾਏ ਰਖਵਾਏ ਕੇਸ ਮੋਨਿਯੋਂਕੇ ਸੁਧਾ ਛਕ ਥਾਏ ਸਿਖ ਭਾਗ ਜਿਨੈ ਜਾਗਿਓ ॥ ਫੈਲਿਓ ਜਸ ਭਾਰੀ ਸਿਖ ਥੀਏ ਤਾਂਹਿ ਕੇ ਅਪਾਰੀ ਸਿਖ ਪੰਥ ਬਿਰਧਾਨੋ ਨਾਮ ਰਸ ਪਾਗਿਓ ॥ ਫੀਮ, ਭੰਗ, ਪੋਸਤ, ਸ਼ਰਾਬ, ਮਾਸ, ਚੋਰੀ, ਯਾਰੀ, ਠਗੀ, ਤਜ ਥੀਏ ਸੰਤ ਸਤਿਜੁਗ ਆਗਿਓ।"

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਉਪਕਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਿਖ ਧਰਮ ਤੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਜੋ ਮਰਯਾਦਾ ਪ੍ਰਚਲਤ ਕੀਤੀ ਦਸਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ੰਕਾ ਸਮਾਧਾਨਤਾ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਦਸਮੇਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਪੇਸ਼ਵਾ ਦਸਕੇ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਸਿਲਸਲਾ ਸ੍ਰੀ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਮਾਣ ਜਾਂ ਨਿਗਰ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਇਕ ਦੋ ਦੋਹਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਲਾਕੇ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਪੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜ੍ਹਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੋਹਰੇ ਓਹੀ ਹਨ ਜੋ ਅਜ ਕਲ ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ :—

ਆਗਿਆ ਭਈ ਅਕਾਲ ਕੀ ਤਬੀ ਚਲਾਯੋ ਪੰਥ। ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮਾਨਿਓ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ॥ ਜਿਨਕਾ ਹਿਰਦਾ ਸੁਧ ਹੈ ਖੋਜ ਸਬਦ ਮੈਂ ਲੇਹ॥

ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਰਿਆਂ ਉਤੇ ਹੀ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਖਿਆਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਦਾਰੋ ਮਦਾਰ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਏਹ ਦੋਹਰੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ 'ਤੇ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁਖ-

ਵਾਕ ਤੇ ਨਿਰਣੀਤ ਨਹੀਂ। ਨਾ ਹੀ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਕਿਤੇ ਉਚਾਰੇ ਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ "ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ" ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਤੀਕ ਇਹ ਸਿਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੀ ਸਨ। ਫਿਰਵੀ ਅਭੋਲ ਤੇ ਸਿਧੇ ਸਾਦੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਰਸਤੇ ਪਾਣ ਲਈ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਹੀ ਦਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਰਿਆਂ ਦੀ ਪੁਣ ਛਾਣ ਕਰੀਏ ਇਹ ਦਸਣਾ ਵੀ ਜਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਤਨੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਹੈ ਉਹ ਸਾਰੀ ਦੀ ਸਾਰੀ "ਜਾਪ" ਤੋਂ ਲੈਕੇ "ਹਕਾਇਤਾਂ" ਤੀਕ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸਵੈਕ੍ਰਿਤ "ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ" ਹੈ। ਉਸ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਤੇ ਇਹ ਦੋਹਰੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਸਜਨ "ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਵਾਕ" ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਅਤੇ "ਆਦਿ ਬੀੜ" ਦੇ ਨਾਲ "ਦਸਮ ਬੀੜ" ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਥਾਪਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਪਰ ਜਿਸ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਤਾ ਤੀਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੀ ਕਲਪਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਕਦੀ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਇਆ, ਉਸ ਬਾਣੀ ਨੂੰ, ਨਹੀਂ—ਨਹੀਂ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਠਿਤ ਜਥੇਬੰਦ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ, ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ, ਅਨੇਕਤਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਣਿਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਕਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਕੇ, ਉਸਦੀ ਖੁਸ਼ਨੂਦੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਤੁਕ ਬੰਦਕ ਸਜਨ ਦੇ ਦੋਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦੋ-ਬਦੀ 'ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ' ਆਖਕੇ, ਦਸਮੇਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਮੁਖ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਦੋਹਰੇ ਨਾ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਨਾ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ, ਨਾ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮਾਣਕ ਮੰਨਕੇ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਖਿਆਲੀ ਰੰਗਣ

ਵਿਚ ਰੰਗ ਕੇ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ ਕਰਕੇ "ਵਜ਼ੀਰ ਹਿੰਦ ਪਰੈਸ" ਵਿਚ ਛਾਪ ਕੇ"ਸੁੰਦਰੀ" ਤੇ "ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ" ਕਰਤਾ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਪੁਰਾਤਨ'ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਸਰਦਾਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਭੰਗੂ ਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ, ਨਾ "ਗੁਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ" ਭਾਵ "ਸੂਰਜ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼" "ਗੁਰ ਬਿਲਾਸ" ਭਾਈ ਸੁਖਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈ। ਨਾ "ਦਸਮ-ਗੁਰ ਸੋਭਾ" ਕਵੀ'ਸੈਨਾਪਤੀ' ਜੋ ਦਸਮੇਸ ਦੇ ੫੨ ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਮੌਰ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਰਿਆਂ ਤੇ ਇਤਕਾਦ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਸਜਨ "ਸੈਨਾਪਤੀ-ਖਾਲਸਾ" ਆਖਕੇ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਾ ਹੀ ਕਿਤੇ "ਸੌ-ਸਾਖੀ" ਆਦਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁਰਤਾਨ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਇਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਿਵੇ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰ ਇਹ ਦੋਹਰੇ ਕਿਥੋਂ ਆਏ ? ਕਿਸ ਰਚੇ? ਜਾਂ ਕਿਸ ਬਣਾਏ ? ਕਿਸ ਘੜੇ, ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੋਏ ? ਅਸਲੀਅਤ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਸਚ ਦੇ ਮੁਤ-ਲਾਸ਼ੀ ਖੋਜੀ ਸਜਨ ਇਹ ਪੁਛਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਤੇ ਉਤਾਵਲੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਆਤ ਹਿਤ ਜਦ ਅਸੀਂ'ਸਿਖ ਇਤਿਹਾ-ਸਕ' ਜਾਂ"ਧਰਮ-ਪੁਸਤਕਾਂ"ਵਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਬਹੁਤ ਢੂੰਡਣ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪੰਡਤ'ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਿੰਘ' ਜੀ ਦੇ 'ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ' ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ-ਕੁਝ ਮਿਲਦੇ ਜੁਲਦੇ ਪਰ ਇੰਨ ਬਿੰਨ ਇਹ ਨਹੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਵੀ ਨਹੀਂ, ਦੋ ਦੋਹਰੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ:—

"ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਬਚਨ ਸਿਉਂ ਪ੍ਰਗਟ ਚਲਾਓ ਪੰਥ। ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਬਚਨ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਾਨੀਓ ਗ੍ਰੰਥ। ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਮਾਨੀਓ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ। ਜੋ ਸਿਖ ਮਿਲਬੋ ਚਹੈ, ਖੋਜ ਇਨੋ ਮੈਂ ਲੇਹ॥" ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕਸਵੱਟੀ ਤੇ ਕੱਸ ਲਾਕੇ ਪਰਖਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਇਹ "ਬਾਰਾਂ ਵੰਨੀ" ਸੁਧ'ਕੁੰਦਨ 'ਕੰਚਨ' ਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਿਹਾ ਅਜ ਕਲ ਦਾ "ਚੌਦਾਂ ਕੈਰਟ" ਦਾ 'ਰੋਲਡ ਗੋਲ-ਡਨ' ਕੱਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਇਹ ਜੇ ਇਸਦੀ ਸਚਾਈ ਜੋ ਨਿਰ-ਪੱਖਤਾ ਦੀ ਐਨਕ ਲਾਣ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਘੜਕੇ ਅਗੇ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ' ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਤੇ ਚੌ ਪਾਈਆਂ ਸਾਰੇ ੪੦ ਕੁ ਛੰਦ ਹਨ। ਜਿਸਦਾ ਆਰੰਭ ਇਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਬੈਠੇ ਗੁਰੂ ਮਨ ਮਹਿ ਕੀਆ ਵਿਚਾਰ ਬੋਲਿਆ ਸਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਮੂਰਤ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ ॥੧॥ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿੰਘ ਬਿਪਜਾਤ ਹੰਸ ਰਾਇ। ਨਿਕਟ ਬੁਲਾਯਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਲੀਨੋ ਕੰਠ ਲਗਾਇ ॥ ੨ ॥ ਪੰਥ ਚਲਿਓ ਹੈ ਜਗਤ ਮੇਂ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਸਾਦਿ। ਰਹਿਤ ਬਤਾਈਐ ਖਾਲਸੇ ਸੁਣੋ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ॥ ੩ ॥ ਇਸ 'ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ' ਦਾ ੨੪ਵਾਂ ਅੰਕ ਦਾ ਇਹ ਦੋਹਰਾ ਹੈ :- ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਮਾਨਯੋ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰੂ ਕੀ ਦੇਹ। ਜੋਇ ਸਿਖ ਮਿਲਬੋ ਚਹੈ ਖੋਜ ਇਨੋਂ ਮੈ ਲੇਹ। ਇਸਤੋਂ ੩੦ਵੇਂ ਅੰਕ ਦਾ ਇਹ ਦੋਹਰਾ ਹੈ :-

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਚਨ ਸਿਉਂ ਪ੍ਰਗਟ ਚਲਾਇਓ ਪੰਥ। ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਬਚਨ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਾਨੀਓ ਗ੍ਰੰਥ ॥ ੩੦ ॥

ਬਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਰਿਆਂ ਤੇ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਿੰਘ ਸਭੀਏ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਟੇਕ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਰਿਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਰਿਆਂ ਵਿਚ ਜੋ ਅਜ ਕਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਭੇਦ ਹੈ।

ਜਦ ਅਸੀਂ ਇਸ "ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ" ਨੂੰ ਅਵਿਲੋਕਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਸਾਨੂੰ ਤੇ ਇਹ ਦੋਹਿਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕ ਸੁਭਹ ਦੇ ਅਸਲੋਂ ਹੀ ਨਵੀਨ ਰਚਨਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਇਸਦੇ ਚਤੁਰ ਲਿਖਾਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਕਿ-''ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਪੁਛਦੇ ਹਨ ਕਿ-"ਇਹ ਦੋਹਰੇ ਕਦ ਤੇ ਕਿਸ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਜਰਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਤੇ ਦਸੋ?" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਕੇ ਨਿਰੁਤ੍ਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੋਹਰੇ ਦੀ ਨਾ ਕੇਵਲ ਰਚਨਾ ਹੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਸਗੋਂ ਇਕ 'ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ' ਵੀ ਚੁਕ ਘੜਿਆ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਰਿਆਂ ਦੇ ਭਾਵ ਦੀ ਕੁਝ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਕੇ, ਅਦਲਾ ਬਦਲੀ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਇਹਤਿਆਤ ਤੇ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਇਹ ਦੋਹਰੇ ਲਿਖ ਦਿਤੇ। ਇਸ 'ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ' ਤੇ ਦੋਹਰਿਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ਕ ਸੰਦੇਹ ਨਾ ਭਾਸੇ ਪਰ ਨਾਲ ਸੰਮਤ ਵੀ ਲਿਖ ਦਿਤਾ। ਲਿਖਾਰੀ ਵਿਚਾਰਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਸੀ, ਉਸ ਸੰਮਤ ਨੇ ਹੀ ਓਸਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਉਘਾੜ ਦਿਤੀ। ਰਚਨਾ ਦਾ ਸੰਮਤ ਦੇਂਦਿਆਂ ਕਵੀ ਜੀ ਨਿਰਣੀਤ ਕਰਦੇ ਹਨ:—

ਸੰਮਤ ਸੱਤਰਾ ਸੈ ਭਏ ਬਰਸ ਬਵੰਜਾ ਨਿਹਾਰ। ਮਾਘ ਵਦੀ ਥਿਤ ਪੰਚਮੀ ਵੀਰਵਾਰ ਸੁਭਵਾਰ ॥ ੩੫ ॥

ਬਸ! ਸਚਾਈ ਪ੍ਰਗਟਾਣ ਲਈ ਇਹੋ ਕੁਝ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰਸ ਪ੍ਰਮਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਸ੍ਰੀ ਪੰਡਿਤ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਨਾ ਕੇਵਲ ਕਾਫ਼ੀ ਹੀ ਕੁਝ ਹੈ ਸਗੋਂ ਬਹੁਤ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼ ਹੈ ਤੇ ਆਹਲਾ ਸਬੂਤ ਵੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ 'ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ' ਦਾ ਕਰਤਾ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਬਚਲ ਨਗਰ (ਨਾਦੇੜ-ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ, ਹੈਦਰਾ-ਬਾਦ ਦਖਣ) ਵਿਚ ਨਾ ਕੇਵਲ ਹੁਕਮ ਹੀ ਹੋਇਆ, ਸਗੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਸੁਆਮੀ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਲਿਖਵਾਣ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਲਿਖਣ ਦਾ ਸੰਮਤ ੧੭੫੨ ਬਿ: ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਬਸ ਇਸ ਲਿਖਤ ਨੇ ਹੀ ਇਸਦੀ ਸਚਾਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਕੇ ਰਖ ਦਿਤੀ।

ਸੰਮਤ ੧੭੫੩ ਬਿ: ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਤ੍ਰਿਆ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੰਪੂਰਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਮਤ ੧੭੫੫ ਬਿ: ਨੂੰ ਰਾਮ ਕਥਾ ਲਿਖੀ ਸੰ:੧੭੫੬ ਬਿ: ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸ ਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੈ ਕੇ "ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ" ਪਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਸੰਮਤ ੧੭੬੨ ਬਿ: ਨੂੰ ਮੁਕਤਸਰ ਦਾ ਯੁਧ ਫ਼ਤਹ ਕਰਕੇ ੧੩ ਕਤਕ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਪੁਜੇ। ਸੰਮਤ ੧੭੬੩ ਬਿ: ਦਖਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ। ਅਤੇ ਅਖੀਰ ੬੩ ਦਖਣ ਪੁਜੇ। ਇਥੇ ੨ ਵਰ੍ਹੇ ਰਹਿ ਕੇ ੧੭੬੫ ਬਿ: ਨੂੰ ਕੌਤਕ ਰਚਾਕੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ। 'ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ' ਦਾ ਕਰਤਾ ਸੰਮਤ ੧੭੫੨ ਬਿ: ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ' ਵਿਚ 'ਗੁਰੂ ਮਾਨੀਓ ਗ੍ਰੰਥ' ਲਿਖਕੇ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇਣੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਬੀੜ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੇਣੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਸਜਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਸੁਆਮੀ ਨੇ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ, ੧੭੬੩ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਕੰਠੋਂ ਬੀੜ ਤਿਆਰ ਕਰਾਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਗਲ ਸਚਾਈ ਤੋਂ ਅਸਲੋਂ ਉਤਨੀ ਹੀ ਦੂਰ ਹੈ,ਜਿਤਨੇ ਇਸ 'ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ' ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿਖ ਇਤਿਹਾਸ ਇਕ ਵੀ ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਗਲਦੀ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਸ਼ਹਾ-ਦਤ ਦਏ ਕਿ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕੋਈ ਬੀੜ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕਰਾਈ ਸੀ। ਅਸਲੋਂ ਇਕ ਵੀ ਨਹੀ ਸਾਰਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸ਼ਾਹਦ ਹੈ ਕਿ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਬੀੜ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਜੇ ਹੋਈ। ਇਹ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰਾ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿਖ ਇਤਿ-ਹਾਸ ਘੋਖਿਆ ਤੇ ਖੋਜਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਵੀ ਇਸ ਗਲਦੀ ਸ਼ਾਹਦੀ ਤੇ ਕੀ ਭਰਨੀ ਸੀ ਜਰਾ ਜਿੰਨੀ ਭਿਣਕ ਵੀ ਨਹੀਂ

ਪਾਈਕਿ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕੋਈ ਬੀੜ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕਰਾਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਇਸ ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ ਦੇ ਦੋਹਰੇ ਮਨ ਘੜਤ ਹਨ ਤਿਵੇਂ ਦੀ ਦਮਦਮੀ ਬੀੜ ਵਾਲੀ ਕਪੋਲ ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਮਨਘੜਤ ਹੀ ਹੈ। ਜਦ ਸਾਰੀ ਨੀਂਹ ਹੀ ਝੂਠ ਦੇ ਆਸਰੇ ਤੇ ਸਹਾਰੇ ਖਲ੍ਹਾਰੀ ਹੋਵੇ ਤਦ ਛੋਟਾ ਝੂਠ ਕੀ ਤੇ ਵਡਾ ਝੂਠ ਕੀ ! ਨਾ ਬੀੜ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਚਾਈ ਨਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਹਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਕਲਪਣਾ ਹੀ ਝੂਠ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਜੇ ਭਲਾ ਬਿਲ ਫਰਜ਼ ਇਹ ਕਲਪਿਤ ਕਰ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦਮਦਮੇ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬੀੜ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਦ ਉਸਦੀ ਸਥਾਪਨਾਂ ਦਾ ਸੰਮਤ ੧੭੬੩ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ ਦਾ ਸੰਮਤ ੧੭੫੨ ਹੈ, ਉਸ ਕਲਪਿਤ ਬੀੜ ਤਿਆਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ੧੧ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਵੇਂ ਗੁਰਿਆਈ ਦੇ ਦਿਤੀ ? ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੇਸ ਹੀ ਝੂਠ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਸ ਸੰਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ ਵੀ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਪਰਚ੍ਰਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ੪ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਦਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਖਾਲਸਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਹਿਤ ਦ੍ਰਿੜਾਣ ਲਈ ਪੰਡਿਤ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ ਲਿਖਣਾ ਪਿਆ ? ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਜੀ ਕਦ ਸ੍ਰੀ ਅਬਚਲ ਨਗਰ-ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ-ਪੁਜੇ ? ਇਹ ਸਾਰੀ ਵਾਰਤਾ ਹੀ ਗੋਬਲਜ਼ੀ ਝੂਠ ਦਾ ਪੁਲੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਚੀ ਸਹੀ ਅਲੋਚਨਾ ਤੇ ਨਿਰਪਖ ਸਮੀਖਿਆ ਨੇ ਇਸ ਰਹਿਤ ਨਾਮੀ ਦੋਹਰਿਆਂ ਦਾ ਪੋਲ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਖਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਹੋਰ ਅਗੇ ਚਲਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਵਲ ਇਕ ਮੋਹਤਬਰ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣੀ ਅਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ

ਕਿਸੇ ਵਿਚਾਰ ਵਾਲੇ ਸਜਨ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੇ ਫ਼ੌਂਡਰ ਚੀਫ਼ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਆਗੂ, ਸਿਖ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿਖ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਰਚਿਤਾ ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦਰ ਭਾਈਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਾਭਾ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਰਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਰਾਇ ਲਿਖਕੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ :

'ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿੰਘ, ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ ਦਾ ਕਰਤਾ ਇਕ ਸਿੰਘ ਇਸ ਦੇ ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ ਦਾ ਆਰੰਭ ਇਸ ਦੋਹਰੇ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ :— ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਬੈਠੇ ਗੁਰੂ ਮਨ ਮਹਿ ਕੀਆ ਬਿਚਾਰ। ਬੋਲਿਆ ਸਚਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਮੂਰਤ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰ। ਅਰ ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ ਬਣਨ ਦਾ ਸਾਲ ਦਸਿਆ ਹੈ :—

"ਸੰਮਤ ਸਤ੍ਰਹ ਸੈ ਭਈ ਬਰਸ ਬਵੰਜਾ ਨਿਹਾਰ।
ਮਾਘ ਵਦੀ ਥਿਤਿ ਪੰਚਮੀ ਵੀਰਵਾਰ ਸੁਭਵਾਰ।

ਇਸਨੇ ਇਹ ਖ਼ਿਆਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਮਤ ੧੭੫੨ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਨਹੀਂ ਪਧਾਰੇ ਅਰ ਨਾ ਉਸ ਵੇਲੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ ਦੇ ਇਹ ਵਾਕ ਹਨ :—

"ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਚਲਾਯੋ ਪੰਥ।
ਸਭ ਸਿਖਨ ਕੋ ਹੁਕਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ"
ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਮਾਨਿਓ ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰੂ ਕੀ ਦੇਹ।

(ਦੇਖੋ ਗੁਰ ਸਬਦ ਰਤਨਾਕਰ, ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਪੰਨਾ ੫੯੬ ਕਾਲਮ ੩) ਇਸ ਤੋਂ ਅਗੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ।

੫

ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ(ਨਾਦੇੜ–ਦਖ਼ਣ) ਤੋਂ ਨਿਕਲਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਰੁਸਤਮ ਰਾਉ ਤੇ ਬਾਲਾ ਰਾਉ ਦੋਂਹ ਰਾਜ

ਪ੍ਰਤ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਸਤਾਰੇ ਦੇ ਕਿਲੇ ਦੀ ਕਾਰਾਗਾਰ ਤੋਂ ਕਢਕੇ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆ ਰਹੇ ੪ ਉਦਾਸੀ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਉਸੇ ਘੋੜੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਚੜ੍ਹਾਏ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹਕੇ ਕਨਾਤ ਲਗੇ ਅੰਗੀਠੇ ਵਿਚ ਪਰਵੇਸ਼ੇ ਸਨ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਅਬਚਲ ਨਗਰ ਦੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਕਿ-ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਨਹੀ ਗਿਆ ? ਫਿਰ ਆਪ ਜੀ ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਨਾਭੇ ਦੇ ਬੀੜ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਬਾਬਾ ਅਜਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦੇ ਰਹੇ। (ਸ੍ਰ: ਬਹਾਦਰ ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਿਸਚੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਫਿਰ ਆਲਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਅਪਣੇ ਬਚਨ ਤੇ ਇਕਰਾਰ ਪੂਰਨ ਲਈ :– 'ਆਲਿਮ ਸਿੰਘ ਬੰਦ ਕਰ ਦੋਇ।

ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਭੀ ਤੁਮ ਹੋਇ।
ਕਿਹਾ ਗੁਰੂ ਹਮ ਭੀ ਰਖਹਿ ਹਿਰਦੇ ਭਾਵਨੀ ਜੋਇ।
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਬੇ ਰਾਮ ਸਰੋਵਰ ਜੋਇ।
ਬੇਰ ਗਿਆਰਵੀ ਹਮ ਚਲ ਆਵਹਿ।
ਤਿਸਤੇ ਕੋਇ ਕੁ ਹਮ ਲਖ ਪਾਵਹਿ।
ਪੰਥ ਖਾਲਸਾ ਖੇਤੀ ਮੇਰੀ। ਕਰਹੁ ਸੰਭਾਲਨ ਮੈਂ ਤਿਸ ਬੇਰੀ।

(ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿੰਧ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਹਰੋ ਨਦੀ ਤੇ ਸਿੰਧ ਸੰਗਮ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੇਕੇ ਵੈਸਾਖ ਸੁਦੀ ੧੦ ਸੰਮਤ ੧੯੬੯ ਬਿ: ਨੂੰ ਗੁਰਤਾ ਅਰਪਨ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਿਖ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਗੁਰੂ ਮਿਲਾਪ ਸੰਗਮ ਸਬੰਧੀ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿਚ ਇਸਦੀ ਸਾਖੀ ਭਾਵ ਸ਼ਹਾਦਤ ਭਰਦੇ ਹੋਏ ਇੰਜ ਵਯੱਕਤ ਕਰਦੇ ਹਨ :–

"ਬਾਲਕ ਮ੍ਰਿਗੇਸ਼ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾਮ,

ਯਦੀ ਨਰ ਨਾਰੀ ਲੈ ਅਪਾਰੀ ਭਵ ਤੇ ਤਰੇ।
ਔਰ ਇਲਹਾਮ ਕਰਤਾਰ ਕਈ ਬਾਰ ਦਯੋ
ਨਾਮ ਦੈ ਉਧਾਰ ਕਰ ਜੀਵਨ ਕਾ ਤੂੰ ਖਰੇ।
ਐਪੇ ਗੁਰ ਦਸਮ ਦਰਸ ਦੈ ਜੋ ਕਹਿਓ ਤਾਂਹਿ
ਮੇਰੋ ਅਵਤਾਰ ਅੰਸ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਹਵੇ ਭਰੇ।
ਯਾਂਹਿ ਹਿਤ ਤਾਂਹਿ ਨਾਂਹਿ ਔਰ ਕਾਂਹਿ ਮਾਂਹਿ ਨਿਜ
ਸ਼ਕਤਿ ਰਖਾਈ ਗੁਰੁ ਵਾਕ ਦ੍ਰਿਢ ਥੇ ਧਰੇ।

ਦਸਮੇਸ਼ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਕ ਵਾਰ ਨਹੀ ਸਗੋਂ ਅਨੇਕਾ ਵਾਰ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿ ਚੁਕੇ ਹਨ :–

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਮੇਰੋ ਹੋਇ ਨਾਮਾ। ਬਾਢੀ ਸੁਤ ਭੈਣੀ ਕੋ ਧਾਮਾ।
ਤਿਸ ਮਹਿ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਮਮਸਾਰਾ,ਦੇਸ ਮਾਲਵੇ ਮਹਿਅਵਤਾਰਾ।

ਆਦਿ ਭਵਿਖਤ ਬਚਨ ਗੁਰੂ ਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ-ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਰ੍ਹਵੇਂ ਗੁਰੂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਦਰ ਭਾਵ ਹੋਇਆ :

"ਦ੍ਵਾਦਸ ਪੁਰਖ ਹੈ ਆਦਿ ਸੇ ਸਭ ਹਨ ਕੇ ਸਿਰ ਮੌਰ।
ਸ਼ਕਤ ਅਨੰਤੀ ਆਇ ਹੈਂ ਆਦਿ ਇਹੈ ਨਹੀਂ ਔਰ"
(ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਿੰਡ ਨਾਮਹ ਪਾ:੧੦)

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਮੁੜ ਨਾ ਕੇਵਲ ਧਰਮ ਪਰਚਾਰ ਹੀ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ, ਸਗੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਅਲੋਪ ਹੋਈ ਸਿਖ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਨਾਮ ਰੂਪ ਜਲ ਦੇਕੇ ਪੂਰਨ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ । ਨਾਮ ਤੇ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲਾਇਆ ਕਿ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਨਾਮ ਅਭਿਆਸ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਦੀ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ।ਉਨੀ ਦਿਨੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਉਕਾ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿ ਗਿਆ,ਆਪ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਜੇ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਟਾਂਵੀਂ ਬੀੜ ਕਿਸੇ ਧਰਮਸਾਲਾ ਵਿਚ ਹਥ ਲਿਖਤ ਪਈ ਹੁੰਦੀ ਤਦ ਆਪ ਜੀ ਆਪ ਧਰਮਸਾਲਾ ਝਾੜਦੇ ਬੁਹਾਰ

ਦੇ, ਪੋਚਾ ਫੇਰ ਕੇ ਰੁਮਾਲ ਤੇ ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਆਦਿ ਧੋ ਸਾਫ਼ ਕਰਕੇ, ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ, ਘਟਾ ਮਿਟੀ ਝਾੜਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਖਦੇ-' ਭਾਈ ਕਿਉਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਵੇਮੁਖ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਛਡ ਬੈਠੇ ਹੋ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਪਾਰ ਕਿਰਪਾ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ ਪ੍ਰਵਾ-ਹਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਥਾਂਪੁਰ ਥਾਂ ਭਜਨ ਦੀ ਮਹਿਮਾਂ ਭਰੀ ਪਈ ਹੈ, ਆਓ ਭਜਨ, ਗੁਰ ਮੰਤ੍ਰ ਪੁਛਕੇ ਜਨਮ ਸੁਫਲਾ ਕਰੋ–" ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਪਾਮਰ ਤੋਂ ਪਾਮਰ ਪੁਰਸ਼ ਇਕ ਵਾਰੀ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਆ ਜਾਂਦਾ, ਉਹ ਨਾਮ ਗੁਰ-ਮੰਤ੍ਰ-ਦੀ-ਦਾਤ ਲਏ ਬਿਨਾ ਨਾ ਪਰਤਦਾ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਿੰਘ ਸਜ ਗਏ। ਜਿਥੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਓਥੇ ਦਿਨ ਰਾਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਧੁਨੀ ਗੁੰਜਾਰਤ ਹੋਣ ਲਗ ਪਈ। ਪ੍ਰਸਿਧ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਵਖਿਆਨ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਹਾਲ ਸਿਖਰਾਜ ਦੀਸਮਾਪਤੀ ਪਿਛੋਂ ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਤੇ ਸਜਨ ਕੁਝ ਕੁਝ ਵੇਖ ਹੀ ਆਏ ਹਨ, ਜੇ ਆਪ (ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਆ ਕੇ ਮੁੜ ਇਸ ਦੀ ਬਾਂਹ ਨਾ ਫੜਦੇ, ਤਦ ਅਜ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹੋਰ ਦਾ ਹੋਰ ਹੋਇਆ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ, ਸਿਖ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਪੈਂਦੀ।

ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜਸ ਸੁਣਕੇ ਦੂਰੋਂ-ਦੂਰੋਂ ਲੋਕੀਂ-ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਆਉਂਦੇ! ਥੋੜੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ੮-੯ ਲਖ ਸਿੰਘ ਕੂਕੇ-ਨਾਮਧਾਰੀ-ਸਜ ਗਏ।

ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਰਹਿਤ ਸਿਖੀ ਮਰਯਾਦਾ ਬਹੁਤ ਕਠਨ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜਿੰਦਗੀ ਲਈ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਰੁਝੇਵੇਂ ਭਰਿਆ ਕਰਯਕ੍ਰਮ ਨਿਸਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਿਨ ਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਭਜਨ-ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਵਿਚ ਹੀ ਖਤਮ ਹੋਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਰਹਿਤ ਨਾਮਹ, ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲਿਖਕੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਨਾਂ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,ਇਸ ਵਿਚ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਹੈ– ਪਹਿਰ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦੀ ਉਠਣਾਂ ਜੰਗਲ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਜਲ ਦਾ ਗੜਵਾ ਨਾਲ ਲੈਜਾਣਾ ਗੜਵਾ ਮੁੜ ਦੋ ਵਾਰੀ ਮਾਜਣਾ। ਸੁਧ ਤੇ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਮਿਟੀ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਵਾਰੀ ਅਰਕਾਂ ਤੀਕ ਹਥ ਮਾਂਜਣੇ ਪੈਰ ਵੀ ਮਿਟੀ ਨਾਲ ਮਾਂਜਣੇ, ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਗੜਵਾ ਮਾਂਜ ਕੇ ਦਾਤਣ ਕਰਨੀ ਫੇਰ ਸੁਨਾਨ ਕਰਨਾ ਸਣੇ ਕੇਸੀਂ। ਬਾਣੀ ਪੜਣੀ ਜੇ ਕੰਠ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੰਠ ਕਰ ਲੈਣੀ।

ਜਪੁ ਜਾਪੁ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਹਜਾਰੇ ਰਹਿਰਾਸ, ਆਰਤੀ ਸੋਹਿਲਾ ਇਤਨੀ ਬਾਣੀ ਜਰੂਰ ਕੰਠ ਕਰਨੀ ਸ਼ਨਾਨ ਕਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨਹੀਂ ਛਕਣਾਂ, ਪ੍ਰਾਈ ਧੀ ਭੈਣ ਆਪਣੀ ਜਾਣਨੀ। ਪਰਾਇਆ ਹਕ ਸੂਰ ਤੇ ਗਊ ਦੇ ਤੁਲ ਸਮਝਣਾ। ਧੀ ਭੈਣ ਦਾ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ। ਬਟਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਸ਼ਰਾਬ ਮਾਸ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਬੈਲ ਖੱਸੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਬੋਲ ਕਬੋਲ ਸਭਦਾ ਸਹਿ ਜਾਣਾ। ਪੰਦਰਾਂ ਸੋਲਾਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘਟ ਕੁੜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਭਜਨ ਅਠੇ ਪਹਿਰ ਕਰਨਾ।

ਜਪੁ ਜਾਪੁ ਹਜਾਰੇ, ਰਹਿਰਾਸ, ਸੁਖਮਨੀ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਕੀਰਤਨ ਸੋਹਲਾ,ਅਕਾਲ ਉਸਤਤ,ਉਗ੍ਰਦੰਤੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਪਾਠ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰੰਭ

ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੂਰਜ ਦੀ ਟਿਕੀ ਨਿਕਲਦਿਆਂ ਨਾਲ ਭੋਗ ਪਾ ਦੇਣਾ। ਆਰੰਭ ਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ :–

ਹੇ ਸ਼ਕਤੀ ਮਾਤਾ ਆਦਿ ਅੰਤ ਦੈਤਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨਵਾਲੀ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਆਸੁਰੀ ਸੰਪਦਾ ਦੇ ਜੋ ਗੁਣ ਹਨ, ਇਨਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰੀਂ ਅਤੇ ਖੋਟੇ ਸੁਭਾਵ ਵਾਲੇ ਜੋ ਜੀਵ ਹਨ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮੱਤ ਬਖਸ਼ੀਂ। ਹੇ ਜਗਦੰਭਾ ! ਮਹਾਂ ਮਲੇਛ ਦਾ ਨਾਸਕਰੀਂ ਗਊ ਗਰੀਬ ਦੀ ਰਖਿਆਕਰੀਂ ਅਪਣੇ ਸੰਤਖਾਲਸੇ ਦਾਪ੍ਰਗਾਸ ਕਰੀਂ ਇਤਿਆਦਿਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ, ਹੋਰ ਪਾਠ ਭਾਵੇਂ ਅਗੇ ਪਿਛੇ ਹੋ ਜਾਇ ਪਰ ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਸੂਰਜ ਦੀ ਟਿਕੀ ਨਿਕਲਣ ਨਾਲ ਭੋਗ ਪਾਦੇਣਾ ਹਰ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਮੰਗਣੀ। ਕਦੇ ਬੋਲਕੇ ਕਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ। ਕਿ ਹੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਸੀਂ ਪਾਪੀ ਅਪਰਾਧੀ ਜੀਉ ਹਾਂ ਤੇਰਾ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਬਿਰਦੁ ਸੁਣਕੇ ਤੇਰੇ ਬੂਹੇ ਆਇ ਡਿਗੇ ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਖੈਰ ਪਾਓ, ਅਰ ਮਨੁਖਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਜਿਥੇ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਹੋਵੇ। ਮਨਮੁਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਰਖ ਲਈ, ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ! ਜਿਥੇ ਮੇਰਾ ਜੀਉ ਜਾਵੇ, ਤਿਥੇ ਰਖਯਾ ਕਰੀਂ ਅਰ ਹੇ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੋ ਤੈਂ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਹੈ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮੇਂ ਸੋ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਸਦਾ ਲਈ ਮਨਾਈ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਦਾ ਦਾਨ ਦਈਂ, ਦੂਜੇ ਭਾਇ ਤੋਂ ਸਦਾ ਰਖ ਲਈਂ। ਤੇਰੇ ਚਰਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਮੇਰੀ ਦੂਜੇ ਥਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਸਾਸ-ਗ੍ਰਾਸ ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਚਿਤ ਆਵੇ। ਨਾ ਦੁਖ ਵਿਚ ਵਿਸਰੀ ਨਾ ਸੁਖ ਵਿਚ ਵਿਸਰੀਂ। ਸਦਾ ਹੀ ਮੇਰੇ ਹਿਰਦੇ ਵਸੀਂ। ਬਿਨਾਂ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਦੀ ਭੁਖ ਨਾ ਰਹੇ। ਆਪਣੇ ਦਿਤੇ ਉਤੇ ਸੰਤੋਖ ਬਖਸੀ, ਏਹ ਮੰਗ ਮੰਗਣੀ। ਸਾਰੇ ਕਾਰਜ

ਰਾਸ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ ਜਰੂਰ ਪੜ੍ਹਨੀ। ਬੜਾ ਮਹਾਤਮ ਲਿਖਾ ਹੈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਇਕ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਵਿਚ ਇੰਝ ਕੀਤਾ ਹੈ :—

.....ਫੇਰ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸੂਰਜ ਦੀਆਂ ਰਿਸ਼ਮਾਂ ਨਿਕਲਣ ਲਗਨ ਤਾਂ ਓਸ ਵੇਲੇ ਚੰਡੀ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਲਗਣਾ ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਕੇ ਪਾਠ ਤੋਰਨਾ, ਫੇਰ, ਪਾਠ ਕਰਕੇ ਫੇਰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਹੇ ਭਗਵਤੀ ਮਾਤਾ ਹੇ ਜਗਦੰਬਾ ਆਦ ਅੰਤ ਦੈਤਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੋਰ ਜੈਸੀ ਬਣਿ ਆਵੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਹਥ ਜੋੜ ਕੇ ਹੇ ਹਮਾਰੀ ਮਾਤਾ ਗਊ ਬਧ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇ ਭਫਨ ਕਰਨਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰ।"

ਜੰਗਲ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟੋਆ ਪੁਟ ਲੈਣਾ। ਜੰਗਲ ਹੋ ਕੇ ਮਿਟੀ ਪਾ ਦੇਣੀ, ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜੰਗਲ ਵਲ ਦੇਖਣਾ ਨਹੀਂ। ਮਤ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਸਭ ਨੇ ਰਖਣੀ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ-ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਪਰ ਲਿਖ ਆਏ ਹਾਂ। ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਜੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਤੇ ਪੂਰਤੀ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਹਾ ਕਿ :—

'ਜਾਂਕੀ ਰਹਿਤ ਨਾ ਜਾਣੀਐ ਗੁਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨਹੀਂ ਚੀਤ।
ਤਾਕਾ ਭੋਜਨ ਖਾਇਕੇ ਵਿਸਰੇ ਹਰ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤ।"
"ਜਹਾਂ ਕਹਾਂ ਕਾ ਛਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ।

ਸਿਖ ਨਹੀਂ ਮੇਰਾ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ।"

ਪਾਠਕ ਪੜ੍ਹਕੇ ਇਹ ਤੇ ਨਿਸਚਾ ਕਰ ਹੀ ਚੁਕੇ ਹਨ ਕਿ ਏਸ ਕਲੀ ਕਾਲ ਮਹਾਂ ਵਿਕਰਾਲ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਓਹੀ ਪਾਰ ਨਿਸਤਾਰ ਹੋ ਸਕਣਗੇ ਜੋ ਵਕਤ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਤਿ-ਗੁਰੂ-ਬਾਰਵੇਂ ਨਾਨਕ- ਦੀ ਸਰਣ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸੇ ਹੋਏ-ਸਚ ਸੁਚ ਸੰਜਮ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਯੱਗ ਹਵਨ ਆਦਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤਕਰਮਾਂ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਹੋਣਗੇ।

ਇਹ ਲੇਖ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਰਾ ਇਸਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਫੇਦ ਬਸਤ੍ਰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਪੈਹਨਦੇ ਹਨ, ਨੀਲਾ ਕਾਲਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਧਾਰਨ ਕਰਦੇ ? ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਨਾ ਪੈ ਕੇ ਇਤਨਾ ਹੀ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿ ਕਾਲਾ ਬਾਣਾ ਕਲਿਜੁਗ ਦਾ ਹੈ। ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਤੇ ਤੁਰਕਾਨੀ ਫੌਜ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਤੁਰਕਾਨੀ ਫੌਜ ਦਾ ਮੱਖੀਆਂ ਦੇ ਰੰਗ ਜਿਹਾ ਕਾਲਾ ਬਾਣਾ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਦਸਦੇ ਹਨ। "ਬਰੰਗੇ ਮਗਸ ਸ਼ਾਹ ਪੋਸ਼ ਆਮਦੰ" ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਫੌਜ ਦਾ ਬਾਣਾ ਸਫੇਦ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤੇ ਤੁਰ-ਕਾਨੀ ਤੇ ਖਾਲਸਈ ਫੌਜ ਦਾ ਨਖੇੜਾ ਤੇ ਅਡਰਾ ਪਨ ਕਿਵੇਂ ਜਾਪਦਾ "ਕਲਿਜੁਗ ਹੋਸੀ ਕਾਲਾ ਬਾਣਾ" ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਦਰ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨਾਲ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਚ ਜੋ ਤੁਪਾ ਈਰਖਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਬਿਵਾਦੀ ਸੀ ਉਸਦੀ ਹੋਰ ਕਿਰਤ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਕੀ ਚੰਗੀ ਲਗਣੀ ਸੀ ਓਸਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਵੀ ਚੰਗੇਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਪਿਆ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :—"ਮਲੁ ਜੂਈ ਭਰਿਆ ਨੀਲਾ ਕਾਲਾ ਖਿਧੋਲੜਾ ਤਿਨਿ

ਵਮੁਖਿ ਵੇਮੁਖ ਨ ਪਾਇਆ ॥

ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੇ ਤੇਰ੍ਹਵੇਂ ਸਲੋਕ ਵਿਚ ਜੁਗਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਪੈਹਰਾਵੇ ਦਾ ਦਿਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। "ਸਾਮ ਕਹੈ ਸੇਤੰਬਰ ਸੁਆਮੀ ਸਚ ਮਹਿ ਆਛੈ ਸਾਚਿ ਰਹੇ।" ਇਸ ਤੋਂ ਏਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਜੁਗ ਦਾ ਪਹਿਰਾਵਾ ਸਫੈਦ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਲਿਜੁਗ ਵਿਚ ਸਤਿਜੁਗ ਲਾਇਆ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਭੀ ਲਿਖ ਦਿਤਾ ਸੀ "ਕਲਿਜੁਗ ਤੇ ਸਤਿਜੁਗ ਕਰ ਠਾਨੋ। ਤਬੀ ਬਾਰ੍ਹਵਾਂ ਬੱਪ ਪਹਿਚਾਨੋ।" ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਭੂਸ਼ਣ ਗਿ: ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿ-ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪੰਥ ਸਾਜਣਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ "ਫ਼ੀਮ ਭੰਗ ਪੋਸਤ ਸ਼ਰਾਬ ਮਾਸ ਚੋਰੀ ਯਾਰੀ ਠੱਗੀ ਤਜ ਥੀਏ ਸੰਤ ਸਤਿਜੁਗ ਆਗਿਓ।" ਇਸ ਤੋਂ ਏਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਸਤਿਜੁਗੀ ਬਾਣਾ ਸਫੈਦ ਹੈ।

ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਤੁਰਕੀ ਫੌਜ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੁਰਮਈ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰਨ ਕੀਤੇ। ਆਪ ਇਨਾਂ ਹੀ ਬਸਤ੍ਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚਰਦੇ ਵਿਚਰਦੇ ਢਿਲਵੀਂ ਗਏ। ਓਥੇ ਸੋਢੀ ਕੌਲ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਤੁਰਕੀ ਬਾਣਾ ਕਿਉਂ ਪਹਿਰ ਰਖਿਆ ਹੈ। ਤਦ ਆਪ ਨੇ ਸਾਰਾ ਬਾਣਾਂ ਪਾੜਕੇ ਲੀਰ ਲੀਰ ਕਰਕੇ ਅੰਗੀਠੇ ਵਿਚ ਫੂਕ ਦਿਤਾ, ਇਹ ਤੁਕ ੧੦੧ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹੀ "ਨੀਲ ਬਸਤ੍ਰ ਲੇ ਕਪੜੇ ਫਾੜੇ ਤੁਰਕਪਠਾਣੀ ਅਮਲ ਗਵਾਇਆ"। ਨਾਲ ਹੀ ਸੋਢੀਕੌਲ ਰਾਇ ਜੀਨੇ ਸਫੈਦ ਬਸਤ੍ਰ ਹਜੂਰਦੇ ਪਹਿਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਦਿਤੇ ਜੋ ਆਪਨੇ ਓਸੇ ਵੇਲੇ ਪਹਿਨ ਲਏ। ਸੋਢੀ ਕੌਲ ਜੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮਰਾਇ ਜੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਅਖਰ ਉਲਟਾਉਣ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿ

ਰਾਇ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਮਥੇ ਨਾ ਲਗੇ ਅਤੇ ਗੁਰਿਆਈ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ ਤਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੁਕ ਬਦਲੇ ਸਰਵੰਸ ਲਾ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਿਖ ਇਤਿਹਾਸ, ਗੁ:ਪ੍ਰ: ਸੂਰਜ, ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਗਿ:ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਦਿ ਹੋਰ ਕਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਆਪਣੇ ਮਤ ਭੇਦ ਰਖਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸਭ ਦੀ ਇਕ ਰਾਇ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਗਿ: ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਲਾਸ ਵਾਲੀਦੇ ਇਸ ਘਟਨਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ'ਨੀਲੇ ਫਾੜ ਚਿਟੇ ਬਸਤ੍ਰ ਪਹਿਨ ਗੁਰ ਜੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਤੁਕ ਪਲਟਾਈ ਏਥੇ।"

ਏਹ ਤੁਕ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਦੀ ਤਰਾਂ ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਏਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਹੁਕਮ "ਨੀਲ ਬਸਤ੍ਰ ਲੇ ਕਪੜੇ ਫਾੜੇ ਤੁਰਕ ਪਠਾਣੀ ਅਮਲ ਗਵਾਇਆ" ਹੈ। ਏਹ ਸਤਰਾਂ ਸਿਰਫ ਸ਼ੰਕਾ ਸਮਾਧਾਨਤਾ ਅਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ।

ਯਗ ਹਵਨ ਲਈ ਸਿਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਖਾਸ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਹਵਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਸਤ ਕੰਵਲਾਂ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਏ ਜੋ ਇਸ ਪੋਥੀ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਨਾਮੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਜਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਖੋਲਕੇ ਦਸਦਿਆਂ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਯਗ ਹਵਨ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਕੀ ਕੁਝ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ: ਕੇਵਲ ਏਹੀ ਕੁਝ ਅਰਜ ਕਰਨਾ ਹੈ :—

ਯੱਗ ਹਵਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ੭ ਸਿੰਘ ਤਿਆਰ ਬਰ

ਤਿਆਰ ਜਿੰਨਾਂ ਦੇ ਕਮਰ ਕਸੇ ਪਰਨੇ ਦੇ ਕਰਕੇ ਸਫ਼ਾ ਜੰਗ ਸਜਾਏ ਹੋਣ ਬਾਣੀ ਦੇ ਨਿਤਨੇਮੀ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਧਾਰਣੀ ਕੇਸ਼ੀ ਸੁਨਾਨ ਕਰਕੇ ਸੁਧ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋ ਕੇ ਜੇ ਕਪਾਹੇ ਬਸਤ੍ਰ ਹੋਣ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧੋਤੇ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਾਫ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਉਨ ਦੇ ਜਾਂ ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਧੋਤੇ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਹਵਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਲਿੰਬ ਪੋਚ ਲੈਣਾਂ ਮਿਟੀ ਨਾਲ, ਉਸ ਵਿਚ ਗੋਹਾ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾਂ ਲਕੜਾਂ ਹਵਨ ਲਈ ਬੇਰੀ, ਪਲਾਹ (ਢਕ-ਛਿਛਰਾ) ਜਾਂ ਚੰਦਨ ਦੀਆਂ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਸਾਬਤ ਨਾਰੀਯਲ ਲੈਕੇ ਉਸ ਉਤੇ ਬਸਤ੍ਰ ਦੇਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਜਕੇ ਹਵਨ ਕੁੰਡ ਵਿਚ ਰਖ ਦੇਣਾਂ। ਹਵਨ ਦੀ ਅਗ ਨੂੰ ਫੂਕ ਨਹੀਂ ਮਾਰਨੀ। ਪਖੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰਜੁਲਤ ਕਰਨੀ। ਹਵਨ ਦੀ ਸਮ-ਗਰੀ ਇਹ ਹੈ, ਯਥਾ ਸ਼ਕਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਘਾਟਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੱਗ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਮੇਂ ਧੁਖਦੀ ਹੈ :

੧ ਸੰਦਲ ਸੁਰਖ ੨ ਸੰਦਲ ਸਪੇਦ ੩ ਛੜ ੪ ਮੁਥਰਾ ੫ ਇੰਦਰ ਜੌਂ ੬ ਭੋਜ ਪਤ੍ਰ ੭ ਸੁਪਾਰੀ ੮ ਦਾਖ ੯ ਛੁਹਾਰੇ ੧੦ ਖੋਪਾ ੧੧ ਬਦਾਮ ੧੨ ਗੁਗਲ ੧੩ ਕੇਸਰ ੧੪ ਮੁਸ਼ਕ ਕਾਫੂਰ ੧੫ ਲੌਂਗ ੧੬ ਤਿਲ ੧੭ ਜੌਂ ੧੮ ਕਸਤੂਰੀ ੧੯ ਸੰਧੂਰ ੨੦ ਲੈਚੀ ਨਿਕੀ ੨੧ ਘਿਓ ੨੨ ਖੰਡ। ਇਹ ਚੀਜਾਂ ਹਨ।

ਵਿਸਥਾਰ ਅਗੇ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾਮਧਾਰੀ ਨਿਤਨੇਮ ਸ੍ਰੀ ੧੦੮ ਹਜੂਰ ਅਟੱਲ ਪ੍ਰਤਾਪੀ ਸ੍ਰੀ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਰੇਖ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੁੰਦਾ ਆਰਿਹਾ|ਸੀ। ਐਤਕਾਂ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ੧੦੮ ਹਜ਼ੂਰ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਤ੍ਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫ਼ਿਲਮਾਈਜ਼ ਕਰਕੇ ਛਾਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਹਰੀ ਪਰੈਸ ਸ੍ਰੀ ਜੀਵਨ ਨਗਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ, ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਇਸਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾ-ਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਹਜ਼ੂਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਅਰਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾਮਧਾਰੀ ਟ੍ਰੈਕਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਪੁਨਰ ਜੀਵਤ ਕਰਕੇ ਅਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਪਰਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ ਚਲਾਉਣਸੰਗਤਾਂ ਇੰਤ-ਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਹਨ।

ਐਤਕਾਂ ਇਹ ਗੁਟਕਾ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਫ਼ਿਲਮਾਈਜ਼ (ਆਫ਼ਸੈਟ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛਾਪਕੇ)ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ. ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਲਤੀ ਜਾ ਅਸ਼ੁਧੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁੰਜੈਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਕਰਦੀ। ਸ੍ਰੀ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਹਿਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰ ਜੀ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸਤੋਂ ਸਾਡੇ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ 'ਸ੍ਰੀ ਮਹਾਰਾਜ' ਜੀ ਫਿਰ ਮੁਸਵੱਰ ਜੀ ਪਾਤ੍ਰ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਭੈਣੀ ਸਾਹਿਬ
੨੭ ਫਗਣ ੨੦੨੨

ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ
"ਚਕ੍ਰਵਰਤੀ"

ਰਹਿਤ ਨਾਮਾ

ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੨

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਲਿਖਤੁਮ ਰਾਮਸਿੰਘ, ਹੋਰਸੰਮੂਹ ਖਾਲਸਾਜੀ ਭੈਣੀਦਾ ਸੰਮੂਹਖਾਲਸੇ ਜੀ ਕੋ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਬੁਲਾਈ ਪ੍ਰਮਾਨ ਕਰਨੀ ਜੀ ॥

ਹੋਰ ਰਹਿਤਨਾਮਾ ਸੰਬੂਹ ਸੰਗਤ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖਿਆ ਭੈਣੀ ਤੇ ॥ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਉਠਕੇ ਗੜਵਾ ਲਜਾਇ ਕਰ ਮਦਾਨੇ ਹੋਇ ਔਣਾ ਦੋ ਵਾਰੀ ਗੜਵਾ ਮਾਂਜਨਾ ਮਦਾਨ

ਬਸਤ੍ਰ ਲਾਹਿ ਕੇ ਜਾਨਾ ਦਾਤਨ ਕਰਨੀ ਫੇਰ ਇਸ਼ਨਾਨੁ ਕਰਨਾ ਬਾਣੀ ਪੜਨੀ ਜੇ ਕੰਠ ਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੰਠ ਕਰ ਲੈਣੀ। ਸਰਬ ਮਾਈ ਬੀਬੀ ਸਰਬਨੇ। ਜਪੁ ਜਾਪੁ ਦੁਹਾ ਦੇ ਹਜਾਰੇ ਕੰਠ ਕਰਨੇ। ਰਹਿਰਾਸ ਆਰਤੀਸੋਹਿਲਾ ਏਤਨੀ ਤਾਜਰੂਰਹੀ ਕੰਠ ਕਰਨੀ ਤਾ ਸੀਲ ਸੰਤੋਖੁ ਸਭ ਨੇ ਰਖਨਾ। ਭਜਨੁ ਅਠੇ ਪਹਰ ਕਰਨਾ ਗੁਰੂ ਸਚੇ ਦਾ। ਹੋਰ ਪਰਾਈ ਧੀ ਭੈਣ ਆਪਣੀ ਜਾਨਣੀ। ਪਰਾ-ਇਆ ਹਕੁ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਅਗੇ ਹੀ ਲਿਖ ਛਡਿਆ ਹੈ ਹਕੁ ਪਰਾਇਆ ਨਾਨਕਾ ਉਸ ਸੂਅਰ ਉਸੁ ਗਾਇ ਜੇ ਕੋਈ ਭਜਨੁ ਪੁਛਕੇ ਨਾ ਕਰੂਗਾ

ਉਸਦਾ ਮੂਹ ਦੁਹੀ ਜਹਾਨੀ ਕਾਲਾ
ਹੋਊਗਾ। ਹੋਰ ਜੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੰਦਾ
ਫਿਕਾ ਨਹੀ ਬੋਲਣਾ। ਖਿਮਾ ਕਰਨੀ
ਬੋਲੁ ਕੁਬੋਲੁ ਸਹਿ ਜਾਣਾ ਸਭਦਾ।
ਜੋ ਕੋਈ ਮਾਰੇ ਕੁਛੁ ਤਾ ਭੀ ਖਿਮਾ
ਕਰਨੀ ਤੁਸਾ ਦਾ ਰਛਕ ਗੁਰੂ ਹੈ।
ਹਰਿ ਵਖਤ ਤੁਸੀ ਬਹੁਤ ਆਪਣੀ
ਭਲਾਈ ਛਪਾਉਣ ਦੀ ਕਰਨੀ।
ਹਰਿ ਵਖਤ ਦੁਵਾਨੁ ਲਾਉਣਾ ਹਰਿ
ਦਿਨ ਸਬਦੁ ਕੀਰਤਨੁ ਕਰਨਾ।
ਜੇ ਕਰ ਜਗ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਤਾ ਚੌਕਾ
ਦੇਣਾ। ਭਾਂਡੇ ਕੋਰੇ ਲਿਆਉਣੇ ਚੌਕੇ
ਵਿੱਚ ਚਰਨ ਧੋਇਕੇ ਬੜਨਾ। ਅਰ
ਹੋਮ ਬੀ ਕਰਨਾ। ਪਹਲੇ ਚੌਕਾ ਦੇਣਾ
ਹੋਮ ਦੀ ਜਗਾ ਲਕੜੀ ਹੋਮ ਬਿਚ

ਪਲਾਹ ਦੀ ਪਾਉਣੀ ਜਾਂ ਬੇਰੀ ਦੀ ਪਾਉਣੀ ਫੂਕ ਨਹੀ ਮਾਰਨੀ, ਹੋਮ ਵਿਚ ਪੋਥੀਆਂ ਉਤੋ ਬਾਨੀ ਪੜਨੀ ਚਉਪਈ ਜਪੁ ਜਾਪੁ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਅਕਾਲਉਸਤਤ * ਛੇਵਾਂ ਆਦਮੀ[1] ਅਹੂਤੀਆਂ ਪਾਵੇ ਸਤਵਾਂ[2] ਮਗਰੋਂ ਨਾਲ ਹੀ ਜਲਦਾ ਛਿਟਾ ਦੇਵੇ ਥੋੜਾ ਥੋੜਾ। ਜੋ ਕੋਈ ਮੰਦਾ ਕਰਮੁ ਕਰੇ ਜਾਰੀ ਚੋਰੀ ਤਾ ਕਿਸੇ ਹੀ ਥਾਂ ਦੁਵਾਨੁ ਵਿਚ ਨਹੀ ਵੜਨ ਦੇਣਾ। ਜੇਕਰ ਜੋਰਾਵਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਏਹੁ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ ਜੀ ਏਹ

---

* ਚੰਡੀਦੀਵਾਰ ਤੇ ਉਗ੍ਰਦੰਤੀ ਇਹ ਬਾਣੀਆਂ ਹਵਨ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਹੈ।

੧-੨ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਭਜਨ ਕਰਨ

ਆਦਮੀ ਏਥੇ ਆਉਨ ਜੋਗਾ ਈ ਨਾ ਰਹੇ । ਹੋਰ ਜੀ ਮੇਰੀ ਮਤ ਬਹੁਤ ਥੋੜੀ ਹੈ ਤੁਸੀ ਆਪ ਹੀ ਸਭ ਕੁਛ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਜੀ। ਹੋਰ ਜੀ ਸਭ ਨੇ ਹਥ ਜੋੜਨੇ ਪਰਮੇਸਰ ਅਗੇ। ਜੋ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ! ਸਾਡਾ ਧਰਮੁ ਬਨਿਆ ਰਹੇ ਜੀ। ਹੋਰ ਕਛਾਂ ਰਖ-ਣੀਆਂ ਪਉਚਾ ਪਾਕੇ ਪਉਚਾ ਲਹੁਣਾ ਹੋਰ ਜੀ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮੰਦਾ ਕਰਮ ਛਪਉਣਾ ਨਹੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹੋਰ ਜੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਧੀ ਭੈਣ ਦਾ ਪੈਸਾ ਨਹੀ ਲੈਣਾ ਵਟਾ ਨਹੀ ਕਰਨਾ ਸਦਾ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਜਪਦੇ ਰਹਿਣਾ । ਦਾਰੂ ਮਾਸ ਨਹੀ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਖੌਫ ਰਖਣਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹਰਿ ਦਮ ॥

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ
ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ
ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜਪੁ॥
ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ
ਹੈਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ
॥ ੧ ॥
ਸੋਚੈ ਸੋਚਿ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਸੋਚੀ
ਲਖ ਵਾਰ। ਚੁਪੈ ਚੁਪ ਨ ਹੋਵਈ
ਜੇ ਲਾਇ ਰਹਾ ਲਿਵਤਾਰ। ਭੁਖਿਆ
ਭੁਖ ਨ ਉਤਰੀ ਜੇ ਬੰਨਾ ਪੁਰੀਆ
ਭਾਰ। ਸਹਸ ਸਿਆਣਪਾ ਲਖ

ਹੋਹਿ ਤ ਇਕ ਨ ਚਲੈ ਨਾਲਿ ।
ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ ਕਿਵ
ਕੂੜੈ ਤੁਟੈ ਪਾਲਿ । ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ
ਚਲਣਾ ਨਾਨਕ ਲਿਖਿਆ ਨਾਲਿ
॥ ੧ ॥

ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ ਆਕਾਰ ਹੁਕਮੁ ਨ
ਕਹਿਆ ਜਾਈ । ਹੁਕਮੀ ਹੋਵਨਿ
ਜੀਅ ਹੁਕਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ।
ਹੁਕਮੀ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਹੁਕਮਿ ਲਿਖਿ
ਦੁਖ ਸੁਖ ਪਾਈਅਹਿ । ਇਕਨਾ
ਹੁਕਮੀ ਬਖਸੀਸ ਇਕਿ ਹੁਕਮੀ
ਸਦਾ ਭਵਾਈਅਹਿ। ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ
ਸਭੁ ਕੋ ਬਾਹਰਿ ਹੁਕਮ ਨ ਕੋਇ।
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਜੇ ਬੁਝੈ ਤ ਹਉਮੈ
ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ੨ ॥

ਗਾਵੈ ਕੋ ਤਾਣੁ ਹੋਵੈ ਕਿਸੈ ਤਾਣੁ
। ਗਾਵੈ ਕੋ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਨੀਸਾਣੁ।
ਗਾਵੈ ਕੋ ਗੁਣ ਵਡਿਆਈਆ ਚਾਰ
। ਗਾਵੈ ਕੋ ਵਿਦਿਆ ਵਿਖਮੁ
ਵੀਚਾਰੁ। ਗਾਵੈ ਕੋ ਸਾਜਿ ਕਰੇ
ਤਨੁ ਖੇਹ। ਗਾਵੈ ਕੋ ਜੀਅ ਲੈ
ਫਿਰਿ ਦੇਹ। ਗਾਵੈ ਕੋ ਜਾਪੈ ਦਿਸੈ
ਦੂਰਿ। ਗਾਵੈ ਕੋ ਵੇਖੈ ਹਾਦਰਾ
ਹਦੂਰਿ। ਕਥਨਾ ਕਥੀ ਨ ਆਵੈ
ਤੋਟਿ। ਕਥਿ ਕਥਿ ਕਥੀ ਕੋਟੀ ਕੋਟਿ
ਕੋਟਿ। ਦੇਦਾ ਦੇ ਲੈਦੇ ਥਕਿ ਪਾਹਿ।
ਜੁਗਾ ਜੁਗੰਤਰਿ ਖਾਹੀਖਾਹਿ।ਹੁਕਮੀ
ਹੁਕਮੁ ਚਲਾਏ ਰਾਹੁ। ਨਾਨਕ
ਵਿਗਸੈ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥ ੩ ॥

ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚੁ ਨਾਇ

ਭਾਖਿਆ ਭਾਉ ਅਪਾਰੁ। ਆਖਹਿ ਮੰਗਹਿ ਦੇਹਿ ਦੇਹਿ ਦਾਤਿ ਕਰੇ ਦਾਤਾਰੁ । ਫੇਰਿ ਕਿ ਅਗੈ ਰਖੀਐ ਜਿਤੁ ਦਿਸੈ ਦਰਬਾਰੁ । ਮੁਹੌ ਕਿ ਬੋਲਣੁ ਬੋਲੀਐ ਜਿਤੁ ਸੁਣਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ । ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵੇਲਾ ਸਚੁ ਨਾਉ ਵਡਿਆਈ ਵੀਚਾਰੁ। ਕਰਮੀ ਆਵੈ ਕਪੜਾ ਨਦਰੀ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ। ਨਾਨਕ ਏਵੈ ਜਾਣੀਐ ਸਭੁ ਆਪੇ ਸਚਿਆਰੁ। ॥੪॥

ਥਾਪਿਆ ਨ ਜਾਇ ਕੀਤਾ ਨ ਹੋਇ। ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਸੋਇ । ਜਿਨਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ਮਾਨੁ। ਨਾਨਕ ਗਾਵੀਐ

ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ । ਗਾਵੀਐ ਸੁਣੀਐ
ਮਨਿ ਰਖੀਐ ਭਾਉ। ਦੁਖੁ ਪਰ
ਹਰਿ ਸੁਖੁ ਘਰਿ ਲੈ ਜਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਦੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਦੰ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ। ਗੁਰੁ
ਈਸਰੁ ਗੁਰੁ ਗੋਰਖੁ ਬਰਮਾ ਗੁਰੁ
ਪਾਰਬਤੀ ਮਾਈ। ਜੇ ਹਉ ਜਾਣਾ
ਆਖਾ ਨਾਹੀ ਕਹਣਾ ਕਥਨੁ ਨ
ਜਾਈ। ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ।
ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ
ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ॥ ੫ ॥

ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਾ ਜੇ ਤਿਸੁ ਭਾਵਾ
ਵਿਣੁ ਭਾਣੇ ਕਿ ਨਾਇ ਕਰੀ।
ਜੇਤੀ ਸਿਰਠਿ ਉਪਾਈ ਵੇਖਾ ਵਿਣੁ
ਕਰਮਾ ਕਿ ਮਿਲੈ ਲਈ । ਮਤਿ

ਵਿਚਿ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਮਾਨਿਕ ਜੇ ਇਕ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ। ਗੁਰਾ ਇਕ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ। ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਮੈ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ॥ ੬॥

ਜੇ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਆਰਜਾ ਹੋਰ ਦਸੂਣੀ ਹੋਇ। ਨਵਾ ਖੰਡਾ ਵਿਚਿ ਜਾਣੀਐ ਨਾਲਿ ਚਲੈ ਸਭੁ ਕੋਇ। ਚੰਗਾ ਨਾਉ ਰਖਾਇਕੈ ਜਸੁ ਕੀਰਤਿ ਜਗਿ ਲੇਇ। ਜੇ ਤਿਸੁ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਈ ਤ ਵਾਤ ਨਾ ਪੁਛੈ ਕੇ। ਕੀਟਾ ਅੰਦਰਿ ਕੀਟੁ ਕਰਿ ਦੋਸੀ ਦੋਸੁ ਧਰੇ। ਨਾਨਕ ਨਿਰਗੁਣਿ ਗੁਣੁ ਕਰੇ ਗੁਣਵੰਤਿਆ ਗੁਣੁ ਦੇ। ਤੇਹਾ ਕੋਇ ਨ ਸੁਝਈ ਜਿ ਤਿਸੁ

ਗੁਣੁ ਕੋਇ ਕਰੇ ॥ ੭ ॥

ਸੁਣਿਐ ਸਿਧ ਪੀਰ ਸੁਰਿ ਨਾਥ
ਸੁਣਿਐ ਧਰਤਿ ਧਵਲ ਆਕਾਸ ।
। ਸੁਣਿਐ ਦੀਪ ਲੋਅ ਪਾਤਾਲ ।
ਸੁਣਿਐ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕੈ ਕਾਲੁ ।
ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ।
ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੮॥

ਸੁਣਿਐ ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਇੰਦੁ ।
ਸੁਣਿਐ ਮੁਖਿ ਸਾਲਾਹਣ ਮੰਦੁ ।
ਸੁਣਿਐ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਤਨਿ ਭੇਦ ।
ਸੁਣਿਐ ਸਾਸਤ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਵੇਦ ।
ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ।
ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥੯॥

ਸੁਣਿਐ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਗਿਆਨੁ ।
ਸੁਣਿਐ ਅਠਸਠਿ ਕਾ ਇਸਨਾਨੁ

ਸੁਣਿਐ ਪੜਿ ਪੜਿ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ । ਸੁਣਿਐ ਲਾਗੈ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨੁ । ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ । ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ॥ ੧੦ ॥

ਸੁਣਿਐ ਸਰਾਂ ਗੁਣਾ ਕੇ ਗਾਹ ।
ਸੁਣਿਐ ਸੇਖ ਪੀਰ ਪਾਤਿਸਾਹ ।
ਸੁਣਿਐ ਅੰਧੇ ਪਾਵਹਿ ਰਾਹੁ ।
ਸੁਣਿਐ ਹਾਥ ਹੋਵੈ ਅਸਗਾਹੁ ।
ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ ।
ਸੁਣਿਐ ਦੂਖ ਪਾਪ ਕਾ ਨਾਸੁ ।੧੧।

ਮੰਨੇ ਕੀ ਗਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ।
ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਪਿਛੈ ਪਛੁਤਾਇ ।
ਕਾਗਦਿ ਕਲਮ ਨ ਲਿਖਣ ਹਾਰੁ ।
ਮੰਨੇ ਕਾ ਬਹਿ ਕਰਨਿ ਵੀਚਾਰੁ ।

ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ। ਜੇ
ਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ॥੧੨॥

ਮੰਨੈ ਸੁਰਤਿ ਹੋਵੈ ਮਨਿ ਬੁਧਿ।
ਮੰਨੈ ਸਗਲ ਭਵਣ ਕੀ ਸੁਧਿ।
ਮੰਨੈ ਮੁਹਿ ਚੋਟਾ ਨਾ ਖਾਇ। ਮੰਨੈ
ਜਮ ਕੈ ਸਾਥਿ ਨ ਜਾਇ। ਐਸਾ
ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ। ਜੇ ਕੋ
ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥ ੧੩ ॥

ਮੰਨੈ ਮਾਰਗਿ ਠਾਕ ਨ ਪਾਇ।
ਮੰਨੈ ਪਤਿ ਸਿਉ ਪਰਗਟੁ ਜਾਇ।
ਮੰਨੈ ਮਗੁ ਨ ਚਲੈ ਪੰਥੁ। ਮੰਨੈ
ਧਰਮ ਸੇਤੀ ਸਨਬੰਧੁ। ਐਸਾ ਨਾਮੁ
ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ। ਜੇ ਕੋ ਮੰਨਿ
ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥ ੧੪ ॥

ਮੰਨੈ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖੁ ਦੁਆਰੁ।

ਮੰਨੈ ਪਰਵਾਰੈ ਸਾਧਾਰੁ। ਮੰਨੈ ਤਰੈ ਤਾਰੇ ਗੁਰੁ ਸਿਖ। ਮੰਨੈ ਨਾਨਕ ਭਵਹਿ ਨ ਭਿਖ। ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹੋਇ। ਜੇਕੋ ਮੰਨਿ ਜਾਣੈ ਮਨਿ ਕੋਇ ॥ ੧੫ ॥

ਪੰਚ ਪਰਵਾਣ ਪੰਚ ਪਰਧਾਨ। ਪੰਚੇ ਪਾਵਹਿ ਦਰਗਹਿ ਮਾਨੁ। ਪੰਚੇ ਸੋਹਹਿ ਦਰਿ ਰਾਜਾਨੁ। ਪੰਚਾ ਕਾ ਗੁਰੁ ਏਕੁ ਧਿਆਨੁ। ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਕਰੈ ਵੀਚਾਰੁ। ਕਰਤੇ ਕੈ ਕਰਣੈ ਨਾਹੀ ਸੁਮਾਰੁ। ਧੌਲੁ ਧਰਮੁ ਦਇਆ ਕਾ ਪੂਤੁ। ਸੰਤੋਖੁ ਥਾਪਿ ਰਖਿਆ ਜਿਨਿ ਸੂਤਿ। ਜੇਂ ਕੋ ਬੁਝੈ ਹੋਵੈ ਸਚਿਆਰੁ। ਧਵਲੈ ਉਪਰਿ ਕੇਤਾ ਭਾਰੁ। ਧਰਤੀ ਹੋਰੁ ਪਰੈ ਹੋਰੁ

ਹਰੁ। ਤਿਸਤੇ ਭਾਰੁ ਤਲੈ ਕਵਣੁ ਜੋਰੁ। ਜੀਅ ਜਾਤਿ ਰੰਗਾ ਕੇ ਨਾਵ। ਸਭਨਾ ਲਿਖਿਆ ਵੁੜੀ ਕਲਾਮ। ਏਹੁ ਲੇਖਾ ਲਿਖਿ ਜਾਣੈ ਕੋਇ। ਲੇਖਾ ਲਿਖਿਆ ਕੇਤਾ ਹੋਇ। ਕੇਤਾ ਤਾਣੁ ਸੁਆਲਿਹੁ ਰੂਪੁ। ਕੇਤੀ ਦਾਤਿ ਜਾਣੈ ਕੋਣੁ ਕੂਤੁ। ਕੀਤਾ ਪਸਾਉ ਏਕੋ ਕਵਾਉ। ਤਿਸਤੇ ਹੋਏ ਲਖ ਦਰੀਆਉ। ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ। ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ। ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ। ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ॥ ੧੬॥

ਅਸੰਖ ਜਪ ਅਸੰਖ ਭਾਉ। ਅਸੰਖ ਪੂਜਾ ਅਸੰਖ ਤਪ ਤਾਉ।

ਅਸੰਖ ਗਰੰਥ ਮੁਖਿ ਵੇਦ ਪਾਠ। ਅਸੰਖ ਜੋਗ ਮਨਿ ਰਹਹਿ ਉਦਾਸ। ਅਸੰਖ ਭਗਤ ਗੁਣ ਗਿਆਨ ਵੀਚਾਰ। ਅਸੰਖ ਸਤੀ ਅਸੰਖ ਦਾਤਾਰ। ਅਸੰਖ ਸੂਰ ਮੁਹ ਭਖ ਸਾਰ। ਅਸੰਖ ਮੋਨਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ਤਾਰ। ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ। ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ। ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ। ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰ-ਕਾਰ॥ ੧੭॥

ਅਸੰਖ ਮੂਰਖ ਅੰਧ ਘੋਰ। ਅਸੰਖ ਚੋਰ ਹਰਾਮ ਖੋਰ। ਅਸੰਖ ਅਮਰ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਜੋਰ। ਅਸੰਖ ਗਲ ਵਢ ਹਤਿਆ ਕਮਾਹਿ। ਅਸੰਖ

ਪਾਪੀ ਪਾਪੁ ਕਰਿ ਜਾਹਿ। ਅਸੰਖ
ਕੂੜਿਆਰ ਕੂੜੇ ਫਿਰਾਹਿ। ਅਸੰਖ
ਮਲੇਛ ਮਲੁ ਭਖਿ ਖਾਹਿ। ਅਸੰਖ
ਨਿੰਦਕ ਸਿਰਿ ਕਰਹਿ ਭਾਰੁ। ਨਾਨਕ
ਨੀਚੁ ਕਹੈ ਵੀਚਾਰੁ। ਵਾਰਿਆ ਨ
ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ। ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ
ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ। ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾ-
ਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥ ੧੯ ॥

ਅਸੰਖ ਨਾਵ ਅਸੰਖ ਥਾਵ।
ਅਗੰਮ ਅਗੰਮ ਅਸੰਖ ਲੋਅ। ਅਸੰਖ
ਕਹਹਿ ਸਿਰਿ ਭਾਰੁ ਹੋਇ। ਅਖਰੀ
ਨਾਮੁ ਅਖਰੀ ਸਾਲਾਹ। ਅਖਰੀ
ਗਿਆਨੁ ਗੀਤ ਗੁਣ ਗਾਹ। ਅਖਰੀ
ਲਿਖਣੁ ਬੋਲਣੁ ਬਾਣਿ। ਅਖਰਾ
ਸਿਰਿ ਸੰਜੋਗੁ ਵਖਾਣਿ। ਜਿਨਿ ਏਹਿ

ਲਿਖੇ ਤਿਸੁ ਸਿਰਿ ਨਾਹਿ। ਜਿਵ ਫੁਰਮਾਏ ਤਿਵ ਤਿਵ ਪਾਹਿ। ਜੇਤਾ ਕੀਤਾ ਤੇਤਾ ਨਾਉ। ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਾਹੀ ਕੋ ਥਾਉ। ਕੁਦਰਤਿ ਕਵਣ ਕਹਾ ਵੀਚਾਰੁ। ਵਾਰਿਆ ਨ ਜਾਵਾ ਏਕ ਵਾਰ। ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਭਲੀ ਕਾਰ। ਤੂ ਸਦਾ ਸਲਾਮਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ॥ ੧੯ ॥

ਭਰੀਐ ਹਥੁ ਪੈਰੁ ਤਨੁ ਦੇਹ। ਪਾਣੀ ਧੋਤੈ ਉਤਰਸੁ ਖੇਹ। ਮੂਤ ਪਲੀਤੀ ਕਪੜੁ ਹੋਇ। ਦੇ ਸਾਬੂਣੁ ਲਈਐ ਓਹੁ ਧੋਇ। ਭਰੀਐ ਮਤਿ ਪਾਪਾ ਕੈ ਸੰਗਿ। ਓਹੁ ਧੋਪੈ ਨਾਵੈ ਕੈ ਰੰਗਿ। ਪੁੰਨੀ ਪਾਪੀ ਆਖਣੁ ਨਾਹਿ। ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਣਾ ਲਿਖਿ ਲੈ ਜਾਹੁ।

ਆਪੇਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਹੁ। ਨਾਨਕ
ਹੁਕਮੀ ਆਵਹੁ ਜਾਹੁ ॥੨੦॥

ਤੀਰਥੁ ਤਪੁ ਦਇਆ ਦਤੁ ਦਾਨੁ।
ਜੇਕੋ ਪਾਵੈ ਤਿਲਕਾ ਮਾਨੁ। ਸੁਣਿਆ
ਮੰਨਿਆ ਮਨਿ ਕੀਤਾ ਭਾਉ।
ਅੰਤਰ ਗਤਿ ਤੀਰਥਿ ਮਲਿ ਨਾਉ।
ਸਭਿ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਮੈ ਨਾਹੀ ਕੋਇ।
ਵਿਣੁ ਗੁਣ ਕੀਤੇ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ।
ਸੁਅਸਤਿ ਆਥਿ ਬਾਣੀ ਬਰਮਾਉ।
ਸਤਿ ਸੁਹਾਣੁ ਸਦਾ ਮਨਿ ਚਾਉ।
ਕਵਣੁ ਸੁਵੇਲਾ ਵਖਤੁ ਕਵਣੁ ਕਵਣ
ਥਿਤਿ ਕਵਣੁ ਵਾਰੁ। ਕਵਣਿਸਿਰਤੀ
ਮਾਹੁ ਕਵਣੁ ਜਿਤੁ ਹੋਆ ਆਕਾਰੁ।
ਵੇਲ ਨ ਪਾਈਆ ਪੰਡਤੀ ਜਿ ਹੋਵੈ
ਲੇਖੁ ਪੁਰਾਣੁ। ਵਖਤੁ ਨ ਪਾਇਓ

ਕਾਦੀਆ ਜਿ ਲਿਖਨਿ ਲੇਖੁ ਕੁਰਾਣੁ
। ਥਿਤਿ ਵਾਰੁ ਨਾ ਜੋਗੀ ਜਾਣੈ ਰੁਤਿ
ਮਾਹੁ ਨਾ ਕੋਈ। ਜਾਕਰਤਾ ਸਿਰਠੀ
ਕਉ ਸਾਜੇ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਸੋਈ। ਕਿਵ
ਕਰਿ ਆਖਾ ਕਿਵ ਸਾਲਾਹੀ ਕਿਉ
ਵਰਨੀ ਕਿਵ ਜਾਣਾ । ਨਾਨਕ
ਆਖਣਿ ਸਭੁਕੋਆਖੈ ਇਕ ਦੂ ਇਕੁ
ਸਿਆਣਾ। ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਵਡੀ
ਨਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਕਾ ਹੋਵੈ। ਨਾਨਕ
ਜੇ ਕੋ ਆਪੌ ਜਾਣੈ ਅਗੈ ਗਇਆ ਨ
ਸੋਹੈ ॥ ੨੧ ॥

ਪਾਤਾਲਾ ਪਾਤਾਲ ਲਖ ਆਗਾਸਾ
ਆਗਾਸ। ਓੜਕ ਓੜਕ ਭਾਲਿ
ਥਕੇ ਵੇਦ ਕਹਨਿ ਇਕ ਵਾਤ
ਸਹਸ ਅਠਾਰਹ ਕਹਨਿ ਕਤੇਬਾ

ਅਸੁਲੂ ਇਕੁ ਧਾਤੁ । ਲੇਖਾ ਹੋਇ ਤ
ਲਿਖੀਐ ਲੇਖੈ ਹੋਇ ਵਿਣਾਸੁ ।
ਨਾਨਕ ਵਡਾ ਆਖੀਐ ਆਪੇ ਜਾਣੈ
ਆਪੁ ॥ ੨੨ ॥

ਸਾਲਾਹੀ ਸਾਲਾਹਿ ਏਤੀ ਸੁਰਤਿ
ਨ ਪਾਈਆ । ਨਦੀਆ ਅਤੈ ਵਾਹ
ਪਵਹਿ ਸਮੁੰਦਿ ਨ ਜਾਣੀਅਹਿ ।
ਸਮੁੰਦ ਸਾਹ ਸੁਲਤਾਨਗਿਰਹਾਸੇਤੀ
ਮਾਲੁ ਧਨੁ । ਕੀੜੀ ਤੁਲਿ ਨ ਹੋਵਨੀ
ਜੇ ਤਿਸੁ ਮਨਹੁ ਨ ਵੀਸਰਹਿ
॥ ੨੩ ॥

ਅੰਤੁ ਨ ਸਿਫਤੀ ਕਹਣਿ ਨ
ਅੰਤੁ । ਅੰਤੁ ਨ ਕਰਣੈ ਦੇਣਿ ਨ
ਅੰਤੁ । ਅੰਤੁ ਨ ਵੇਖਣਿ ਸੁਣਣਿ ਨ
ਅੰਤੁ । ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕਿਆ ਮਨਿ

ਮੰਤੁ। ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਕੀਤਾਆਕਾਰੁ। ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪੈ ਪਾਰਾਵਾਰੁ । ਅੰਤ ਕਾਰਣਿ ਕੇਤੇ ਬਿਲਲਾਹਿ । ਤਾਕੇ ਅੰਤ ਨ ਪਾਏ ਜਾਹਿ। ਏਹੁ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਣੈ ਕੋਇ। ਬਹੁਤਾ ਕਹੀਐ ਬਹੁਤਾ ਹੋਇ। ਵਡਾ ਸਾਹਿਬੁ ਊਚਾ ਥਾਉ। ਊਚੇ ਉਪਰਿ ਊਚਾ ਨਾਉ। ਏਵਡੁ ਊਚਾ ਹੋਵੈ ਕੋਇ। ਤਿਸੁ ਊਚੇ ਕਉ ਜਾਣੈ ਸੋਇ। ਜੇਵਡੁ ਆਪਿ ਜਾਣੈ ਆਪਿ ਆਪਿ । ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਕਰਮੀ ਦਾਤਿ ॥ ੨੪ ॥

ਬਹੁਤਾ ਕਰਮੁ ਲਿਖਿਆ ਨਾ ਜਾਇ। ਵਡਾ ਦਾਤਾ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ। ਕੇਤੇ ਮੰਗਹਿ ਜੋਧਅਪਾਰ। ਕੇਤਿਆ ਗਣਤ ਨਹੀ ਵੀਚਾਰੁ।

ਕੇਤੇ ਖਪਿ ਤੁਟਹਿ ਵੇਕਾਰ। ਕੇਤੇ ਲੈ ਲੈ ਮੁਕਰੁ ਪਾਹਿ। ਕੇਤੇ ਮੂਰਖ ਖਾਹੀ ਖਾਹਿ। ਕੇਤਿਆ ਦੂਖ ਭੂਖ ਸਦ ਮਾਰ। ਏਹਿਭਿ ਦਾਤਿਤੇਰੀ ਦਾਤਾਰ। ਬੰਦਿ ਖਲਾਸੀ ਭਾਣੈ ਹੋਇ। ਹੋਰੁ ਆਖਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ। ਜੇਕੋ ਖਾਇਕੁ ਆਖਣਿ ਪਾਇ। ਓਹੁ ਜਾਣੈ ਜੇਤੀ-ਆ ਮੁਹਿ ਖਾਇ। ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਆਪੇ ਦੇਇ। ਆਖਹਿ ਸਿਭਿ ਕੇਈ ਕੇਇ। ਜਿਸਨੋ ਬਖਸੇ ਸਿਫਤਿ ਸਾਲਾਹ। ਨਾਨਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ॥ ੨੫ ॥

ਅਮੁਲ ਗੁਣ ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰ। ਅਮੁਲ ਵਾਪਾਰੀਏ ਅਮੁਲ ਭੰਡਾਰ। ਅਮੁਲ ਆਵਹਿ ਅਮੁਲ ਲੈ

ਜਾਹਿ। ਅਮੁਲ ਭਾਇ ਅਮੁਲਾ
ਸਮਾਹਿ। ਅਮੁਲੁ ਧਰਮੁ ਅਮੁਲੁ
ਦੀਬਾਣੁ। ਅਮੁਲੁ ਤੁਲੁ ਅਮੁਲੁ
ਪਰਵਾਣੁ । ਅਮੁਲੁ ਬਖਸੀਸ
ਅਮੁਲੁ ਨੀਸਾਣੁ। ਅਮੁਲੁ ਕਰਮੁ
ਅਮੁਲੁ ਫੁਰਮਾਣੁ। ਅਮੁਲੋ ਅਮੁਲੁ
ਆਖਿਆ ਨ ਜਾਇ। ਆਖਿ ਆਖਿ
ਰਹੇ ਲਿਵਲਾਇ। ਆਖਹਿ ਵੇਦ
ਪਾਠ ਪੁਰਾਣ। ਆਖਹਿ ਪੜੇ
ਕਰਹਿ ਵਖਿਆਣ। ਆਖਹਿ ਬਰਮੇ
ਆਖਹਿ ਇੰਦ। ਆਖਹਿ ਗੋਪੀ ਤੈ
ਗੋਵਿੰਦ। ਆਖਹਿ ਈਸਰ ਆਖਹਿ
ਸਿਧ। ਆਖਹਿ ਕੇਤੇ ਕੀਤੇ ਬੁਧ।
ਆਖਹਿ ਦਾਨਵ ਆਖਹਿ ਦੇਵ।
ਆਖਹਿ ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ

ਸੇਵ । ਕੇਤੇ ਆਖਹਿ ਆਖਣਿ
ਪਾਹਿ । ਕੇਤੇ ਕਹਿ ਕਹਿ ਉਠਿ
ਉਠਿ ਜਾਹਿ। ਏਤੇ ਕੀਤੇ ਹੋਰਿ
ਕਰੇਹਿ। ਤਾ ਆਖਿ ਨ ਸਕਹਿ
ਕੇਈ ਕੇਇ । ਜੇਵਡੁ ਭਾਵੈ
ਤੇਵਡੁ ਹੋਇ। ਨਾਨਕ ਜਾਣੈ ਸਾਚਾ
ਸੋਇ। ਜੇਕੋ ਆਖੈ ਬੋਲੁ ਵਿਗਾੜੁ
ਤਾ ਲਿਖੀਐ ਸਿਰਿ ਗਾਵਾਰਾ
ਗਾਵਾਰੁ ॥ ੨੬ ॥ ਸੋ ਦਰੁ ਕੇਹਾ ਸੋ
ਘਰੁ ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ
ਸਮਾਲੇ । ਵਾਜੇ ਨਾਦ ਅਨੇਕ
ਅਸੰਖਾ ਕੇਤੇ ਵਾਵਣ ਹਾਰੇ। ਕੇਤੇ
ਰਾਗ ਪਰੀ ਸਿਉ ਕਹੀਅਨਿ ਕੇਤੇ
ਗਾਵਣਹਾਰੇ । ਗਾਵਹਿ ਤੁਹਨੋ
ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਗਾਵੈ

ਰਾਜਾ ਧਰਮੁ ਦੁਆਰੇ । ਗਾਵਹਿ
ਚਿਤੁ ਗੁਪਤੁ ਲਿਖਿ ਜਾਣਹਿਲਿਖਿ
ਲਿਖਿ ਧਰਮੁ ਵੀਚਾਰੇ। ਗਾਵਹਿ
ਈਸਰੁ ਬਰਮਾ ਦੇਵੀ ਸੋਹਨਿ ਸਦਾ
ਸਵਾਰੇ। ਗਾਵਹਿ ਇੰਦ ਇਦਾਸਣਿ
ਬੈਠੇ ਦੇਵਤਿਆ ਦਰਿ ਨਾਲੇ ।
ਗਾਵਹਿ ਸਿਧ ਸਮਾਧੀ ਅੰਦਰਿ
ਗਾਵਨਿ ਸਾਧ ਵਿਚਾਰੇ। ਗਾਵਨਿ
ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੰਤੋਖੀ ਗਾਵਹਿ ਵੀਰ
ਕਰਾਰੇ। ਗਾਵਨਿ ਪੰਡਿਤ ਪੜਨਿ
ਰਖੀਸਰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਵੇਦਾ ਨਾਲੇ।
ਗਾਵਹਿ ਮੋਹਣੀਆ ਮਨੁ ਮੋਹਨਿ
ਸੁਰਗਾ ਮਛੁ ਪਇਆਲੇ। ਗਾਵਨਿ
ਰਤਨ ਉਪਾਏ ਤੇਰੇ ਅਠਸਠਿ
ਤੀਰਥ ਨਾਲੇ। ਗਾਵਹਿ ਜੋਧ ਮਹਾ

ਬਲ ਸੂਰਾ ਗਾਵਹਿ ਖਾਣੀ ਚਾਰੇ।
ਗਾਵਹਿ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡਾ
ਕਰਿ ਕਰਿ ਰਖੇ ਧਾਰੇ। ਸੇਈ ਤੁਧਨੋ
ਗਾਵਹਿ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਨਿ ਰਤੇ ਤੇਰੇ
ਭਗਤ ਰਸਾਲੇ। ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਗਾਵਨਿ
ਸੇ ਮੈ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਨਿ ਨਾਨਕੁ
ਕਿਆ ਵੀਚਾਰੇ। ਸੋਈ ਸੋਈ ਸਦਾ
ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚਾ ਸਾਚੀ ਨਾਈ।
ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ਜਾਇ ਨ ਜਾਸੀ ਰਚਨਾ
ਜਿਨਿ ਰਚਾਈ। ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ
ਭਾਤੀ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜਿਨਸੀ ਮਾਇਆ
ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ। ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ
ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਜਿਵ ਤਿਸਦੀ
ਵਡਿਆਈ। ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ
ਕਰਸੀ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ।

ਸੋ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸਾਹਾ ਪਾਤਿ ਸਾਹਿਬੁ
ਨਾਨਕ ਰਹਣੁ ਰਜਾਈ ॥ ੨੭॥
ਮੁੰਦਾ ਸੰਤੋਖੁ ਸਰਮੁ ਪਤੁ ਝੋਲੀ
ਧਿਆਨ ਕੀ ਕਰਹਿ ਬਿਭੂਤਿ ।
ਖਿੰਥਾ ਕਾਲੁ ਕੁਆਰੀ ਕਾਇਆ
ਜੁਗਤਿ ਡੰਡਾ ਪਰਤੀਤਿ । ਆਈ
ਪੰਥੀ ਸਗਲ ਜਮਾਤੀ ਮਨਿ ਜੀਤੈ
ਜਗੁ ਜੀਤੁ। ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ।
ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ
ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥ ੨੮॥
ਭੁਗਤਿ ਗਿਆਨੁ ਦਇਆ
ਭੰਡਾਰਣਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਾਜਹਿ
ਨਾਦ । ਆਪਿ ਨਾਥੁ ਨਾਥੀ ਸਭ
ਜਾਕੀ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਅਵਰਾ ਸਾਦ।
ਸੰਜੋਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਦੁਇ ਕਾਰ

ਚਲਾਵਹਿ ਲੇਖੇ ਆਵਹਿ ਭਾਗ।
ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ । ਆਦਿ
ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ
ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ ॥੨੯॥

ਏਕਾ ਮਾਈ ਜੁਗਤਿ ਵਿਆਈ
ਤਿਨਿ ਚੇਲੇ ਪਰਵਾਣੁ । ਇਕੁ
ਸੰਸਾਰੀ ਇਕੁ ਭੰਡਾਰੀ ਇਕੁ ਲਾਏ
ਦੀ ਬਾਣੁ। ਜਿਵ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ
ਚਲਾਵੈ ਜਿਵ ਹੋਵੈ ਫੁਰਮਾਣੁ। ਓਹੁ
ਵੇਖੈ ਓਨਾ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵੈ ਬਹੁਤਾ
ਏਹੁ ਵਿਡਾਣੁ । ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ
ਆਦੇਸੁ। ਆਦਿ ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ
ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ
॥ ੩੦ ॥

ਆਸਣੁ ਲੋਇ ਲੋਇ ਭੰਡਾਰ।

ਜੋ ਕਿਛੁ ਪਾਇਆ ਸੁ ਏਕਾਵਾਰ।
ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸਿਰਜਣ ਹਾਰੁ।
ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਕੀ ਸਾਚੀ ਕਾਰ।
ਆਦੇਸੁ ਤਿਸੈ ਆਦੇਸੁ। ਆਦਿ
ਅਨੀਲੁ ਅਨਾਦਿ ਅਨਾਹਤਿ ਜੁਗੁ
ਜੁਗੁ ਏਕੋ ਵੇਸੁ॥ ੩੧॥

ਇਕਦੂ ਜੀਭੌ ਲਖ ਹੋਹਿ ਲਖ
ਹੋਵਹਿ ਲਖਵੀਸ। ਲਖੁ ਲਖੁ ਗੇੜਾ
ਆਖੀਅਹਿ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਜਗਦੀਸ।
ਏਤੁ ਰਾਹਿ ਪਤਿ ਪਵੜੀਆ
ਚੜੀਐ ਹੋਇ ਇਕੀਸ। ਸੁਣਿ ਗਲਾ
ਆਕਾਸ ਕੀ ਕੀਟਾ ਆਈ ਰੀਸ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਈਐ ਕੂੜੀ
ਕੂੜੈ ਠੀਸ॥ ੩੨॥

ਆਖਣਿ ਜੋਰੁ ਚੁਪੈ ਨਹ ਜੋਰੁ

ਜੋਰੁ ਨ ਮੰਗਣਿ ਦੇਣਿ ਨ ਜੋਰੁ। ਜੋਰੁ ਨ ਜੀਵਣਿ ਮਰਣਿ ਨਹ ਜੋਰੁ। ਜੋਰੁ ਨ ਰਾਜਿ ਮਾਲਿ ਮਨਿ ਸੋਰੁ। ਜੋਰੁ ਨ ਸੁਰਤੀ ਗਿਆਨਿ ਵੀਚਾਰਿ। ਜੋਰੁ ਨ ਜੁਗਤੀ ਛੁਟੈ ਸੰਸਾਰੁ। ਜਿਸੁ ਹਥਿ ਜੋਰੁ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸੋਇ। ਨਾਨਕ ਉਤਮੁ ਨੀਚੁ ਨ ਕੋਇ ॥ ੩੩ ॥

ਰਾਤੀ ਰੁਤੀ ਥਿਤੀ ਵਾਰ । ਪਵਣ ਪਾਣੀ ਅਗਨੀ ਪਾਤਾਲ। ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਧਰਤੀ ਥਾਪਿ ਰਖੀ ਧਰਮਸਾਲ। ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਜੀਅ ਜੁਗਤਿ ਕੇ ਰੰਗ । ਤਿਨਕੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਅਨੰਤ । ਕਰਮੀ ਕਰਮੀ ਹੋਇ ਵੀਚਾਰੁ। ਸਚਾ ਆਪਿ ਸਚਾ

ਦਰਬਾਰੁ । ਤਿਥੈ ਸੋਹਨਿ ਪੰਚ
ਪਰਵਾਣੁ । ਨਦਰੀ ਕਰਮਿ ਪਵੈ
ਨੀਸਾਣੁ । ਕਚ ਪਕਾਈ ਓਥੈ
ਪਾਇ। ਨਾਨਕ ਗਇਆ ਜਾਪੈ
ਜਾਇ ॥ ੩੪ ॥

ਧਰਮ ਖੰਡ ਕਾ ਏਹੋ ਧਰਮੁ
ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਕਾ ਆਖਹੁ ਕਰਮੁ।
ਕੇਤੇ ਪਵਣ ਪਾਣੀ ਵੈਸੰਤਰ ਕੇਤੇ
ਕਾਨ੍ਹ ਮਹੇਸ। ਕੇਤੇ ਬਰਮੇ ਘਾੜਤਿ
ਘੜੀਅਹਿ ਰੂਪ ਰੰਗ ਕੇ ਵੇਸ।
ਕੇਤੀਆ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਮੇਰ ਕੇਤੇ
ਕੇਤੇ ਧੂ ਉਪਦੇਸ । ਕੇਤੇ ਇੰਦ
ਚੰਦ ਸੂਰ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਮੰਡਲ ਦੇਸ।
ਕੇਤੇ ਸਿਧ ਬੁਧ ਨਾਥ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ
ਦੇਵੀ ਵੇਸ। ਕੇਤੇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ

ਮੁਨਿ ਕੇਤੇ ਕੇਤੇ ਰਤਨ ਸਮੁੰਦ। ਕੇਤੀਆ ਖਾਣੀ ਕੇਤੀਆ ਬਾਣੀ ਕੇਤੇ ਪਾਤ ਨਰਿੰਦ । ਕੇਤੀਆ ਸੁਰਤੀ ਸੇਵਕ ਕੇਤੇ ਨਾਨਕ ਅੰਤੁ ਨ ਅੰਤੁ ॥ ੩੫ ॥

ਗਿਆਨ ਖੰਡ ਮਹਿ ਗਿਆਨੁ ਪਰਚੰਡੁ । ਤਿਥੈ ਨਾਦ ਬਿਨੋਦ ਕੋਡ ਅਨੰਦੁ। ਸਰਮ ਖੰਡ ਕੀ ਬਾਣੀ ਰੂਪੁ । ਤਿਥੈ ਘਾੜਤਿ ਘੜੀਐ ਬਹੁਤੁ ਅਨੂਪੁ । ਤਾਕੀਆ ਗਲਾ ਕਥੀਆ ਨਾ ਜਾਹਿ। ਜੇਕੋ ਕਹੈ ਪਿਛੈ ਪਛੁਤਾਇ । ਤਿਥੈ ਘੜੀਐ ਸੁਰਤਿ ਮਤਿ ਮਨਿ ਬੁਧਿ। ਤਿਥੈ ਘੜੀਐ ਸੁਰਾ ਸਿਧਾ ਕੀ ਸੁਧਿ ॥ ੩੬ ॥

ਕਰਮ ਖੰਡ ਕੀ ਬਾਣੀ ਜੋਰੁ। ਤਿਥੈ ਹੋਰੁ ਨ ਕੋਈ ਹੋਰੁ। ਤਿਥੈ ਜੋਧ ਮਹਾ ਬਲ ਸੂਰ। ਤਿਨ ਮਹਿ ਰਾਮੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰ। ਤਿਥੈ ਸੀਤੋਸੀਤਾ ਮਹਿਮਾਮਾਹਿ। ਤਾਕੇ ਰੂਪ ਨ ਕਥਨੇ ਜਾਹਿ। ਨਾ ਓਹਿ ਮਰਹਿ ਨ ਠਾਗੇ ਜਾਹਿ। ਜਿਨਕੈ ਰਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨ ਮਾਹਿ। ਤਿਥੈ ਭਗਤ ਵਸਹਿ ਕੇ ਲੋਅ। ਕਰਹਿ ਅਨੰਦੁ ਸਚਾ ਮਨਿ ਸੋਇ। ਸਚ ਖੰਡਿ ਵਸੈ ਨਿਰੰਕਾਰੁ। ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ। ਤਿਥੈ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਵਰਭੰਡ। ਜੇ ਕੋ ਕਥੈ ਤ ਅੰਤ ਨ ਅੰਤ। ਤਿਥੈ ਲੋਅ ਲੋਅ ਆਕਾਰ। ਜਿਵ ਜਿਵ ਹੁਕਮੁ ਤਿਵੈ ਤਿਵ ਕਾਰ। ਵੇਖੈ ਵਿਗਸੈ

ਕਰਿ ਵੀਚਾਰੁ । ਨਾਨਕ ਕਥਨਾ
ਕਰੜਾ ਸਾਰੁ ॥ ੩੭ ॥
ਜਤੁ ਪਾਹਾਰਾ ਧੀਰਜੁ ਸੁਨਿਆਰੁ।
ਅਹਰਣਿ ਮਤਿ ਵੇਦੁ ਹਥੀਆਰੁ।
ਭਉ ਖਲਾ ਅਗਨਿ ਤਪ ਤਾਉ।
ਭਾਂਡਾ ਭਾਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤਿਤੁ ਢਾਲਿ।
ਘੜੀਐ ਸਬਦੁ ਸਚੀ ਟਕਸਾਲ।
ਜਿਨ ਕਉਨਦਰਿਕਰਮੁਤਿਨਕਾਰ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ।
॥ ੩੮ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ
ਧਰਤਿ ਮਹਤੁ। ਦਿਵਸੁ ਰਾਤਿ ਦੁਇ
ਦਾਈ ਦਾਇਆ ਖੇਲੈਸਗਲਜਗਤੁ।
ਚੰਗਿਆਈਆ ਬੁਰਿਆਈਆਵਾਚੈ

ਧਰਮੁ ਹਦੂਰਿ । ਕਰਮੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਕੇ ਨੇੜੈ ਕੇ ਦੂਰਿ । ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਗਏ ਮਸਕਤਿ ਘਾਲਿ । ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਕੇਤੀ ਛੁਟੀ ਨਾਲਿ ॥ ੧ ॥

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫

ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧

ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਲੋਚੈ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਤਾਈ। ਬਿਲਪ ਕਰੇ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਕੀ ਨਿਆਈ। ਤ੍ਰਿਖਾ ਨ ਉਤਰੈ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵੈ ਬਿਨੁ ਦਰਸਨ ਸੰਤ ਪਿਆਰੇ ਜੀਉ ॥ ੧ ॥ ਹਉ ਘੋਲੀ ਜੀਉ ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਸੰਤ ਪਿਆਰੇ ਜੀਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ। ਤੇਰਾਮੁਖੁਸੁਹਾਵਾਜੀਉ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਬਾਣੀ। ਚਿਰੁ ਹੋਆ ਦੇਖੇ ਸਾਰਿੰਗ ਪਾਣੀ। ਧੰਨੁ ਸੁ ਦੇਸ ਜਹਾ ਤੂੰ

ਵਸਿਆ ਮੇਰੇ ਸਜਣ ਮੀਤ ਮੁਰਾਰੇ ਜੀਉ ॥ ੨ ॥ ਹਉ ਘੋਲੀ ਹਉ ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਗੁਰ ਸਜਣ ਮੀਤ ਮੁਰਾਰੇ ਜੀਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਇਕ ਘੜੀ ਨ ਮਿਲਤੇ ਤਾ ਕਲਿਜੁਗੁ ਹੋਤਾ । ਹੁਣਿ ਕਦਿ ਮਿਲੀਐ ਪ੍ਰਿਅ ਤੁਧੁ ਭਗਵੰਤਾ । ਮੋਹਿ ਰੈਣਿ ਨ ਵਿਹਾਵੈ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰੇ ਜੀਉ ॥ ੩ ॥ ਹਉ ਘੋਲੀ ਜੀਉ ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਤਿਸੁ ਸਚੇ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰੇ ਜੀਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਭਾਗੁ ਹੋਆ ਗੁਰਿ ਸੰਤੁ ਮਿਲਾਇਆ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ਘਰ ਮਹਿ ਪਾਇਆ । ਸੇਵ ਕਰੀ ਪਲੁ ਚਸਾ ਨ ਵਿਛੁੜਾ

ਜਨ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਤੁਮਾਰੇ ਜੀਉ ॥੪॥ ਹਉ ਘੋਲੀ ਜੀਉ ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਜਨ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਤੁਮਾਰੇ ਜੀਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ੧ ॥

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੧

ਘਰੁ ੧ ਚਉਪਦੇ

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜੀਉ ਡਰਤੁ ਹੈ ਆਪਣਾ ਕੈ ਸਿਉ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰ । ਦੂਖ ਵਿਸਾਰਣੁ ਸੇਵਿਆ ਸਦਾ ਸਦਾ ਦਾਤਾਰੁ ॥ ੧ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਮੇਰਾ ਨੀਤ ਨਵਾ ਸਦਾ ਸਦਾ ਦਾਤਾਰੁ

॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਨਦਿਨੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸੇਵੀਐ ਅੰਤਿ ਛਡਾਏ ਸੋਇ। ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਮੇਰੀ ਕਾਮਣੀ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਾ ਹੋਇ ॥ ੨ ॥ ਦਇਆਲ ਤੇਰੈ ਨਾਮਿ ਤਰਾ ਸਦ ਕੁਰਬਾਣੈ ਜਾਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਰਬੰ ਸਾਚਾ ਏਕੁ ਹੈ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ। ਤਾਕੀ ਸੇਵਾ ਸੋ ਕਰੇ ਜਾਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ॥ ੩ ॥ ਤੁਧੁ ਬਾਝੁ ਪਿਆਰੇ ਕੇਵ ਰਹਾ। ਸਾ ਵਡਿਆਈ ਦੇਹਿ ਜਿਤੁ ਨਾਮਿ ਤੇਰੇ ਲਾਗਿ ਰਹਾਂ। ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ਜਿਸੁ ਆਗੈ ਪਿਆਰੇ ਜਾਇ ਕਹਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸੇਵੀ ਸਾਹਿਬੁ ਆਪਣਾ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਚੰਉ ਕੋਇ। ਨਾਨਕੁ ਤਾਕਾ

ਦਾਸੁ ਹੈ ਬਿੰਦ ਬਿੰਦ ਚੁਖ ਚੁਖ ਹੋਇ ॥ ੪ ॥ ਸਾਹਿਬ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਵਿਟਹੁ ਬਿੰਦ ਬਿੰਦਚੁਖ ਚੁਖ ਹੋਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੩

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਇਹੁ ਤਨੁ ਮਾਇਆ ਪਾਹਿਆ ਪਿਆਰੇ ਲੀਤੜਾ ਲਬਿ ਰੰਗਾਏ । ਮੇਰੈ ਕੰਤ ਨ ਭਾਵੈ ਚੋਲੜਾ ਪਿਆਰੇ ਕਿਉ ਧਨ ਸੇਜੈ ਜਾਏ ॥ ੧ ॥ ਹੰਉ ਕੁਰਬਾਨੈ ਜਾਉ ਮਿਹਰਵਾਨਾਹੰਉ ਕੁਰਬਾਨੈਜਾਉ ॥ ਹੰਉ ਕੁਰਬਾਨੈ ਜਾਉ ਤਿਨਾਕੈ ਲੈਨਿ ਜੋ ਤੇਰਾ ਨਾਉ । ਲੈਨਿ

ਜੋ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ਤਿਨਾਕੈ ਹੰਉ ਸਦ ਕੁਰਬਾਨੈ ਜਾਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਾਇਆ ਰੰਙਣਿ ਜੇਥੀਐ ਪਿਆਰੇ ਪਾਈਐ ਨਾਉ ਮਜੀਠ । ਰੰਙਣ ਵਾਲਾ ਜੇ ਰੰਙੈ ਸਾਹਿਬੁ ਐਸਾ ਰੰਗੁ ਨ ਡੀਠ ॥ ੨ ॥ ਜਿਨਕੇ ਚੋਲੇ ਰਤੜੇ ਪਿਆਰੇ ਕੰਤੁ ਤਿਨਾ ਕੈ ਪਾਸਿ । ਧੂੜਿ ਤਿਨਾ ਕੀ ਜੇ ਮਿਲੈ ਜੀ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ੩ ॥ ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਆਪੇ ਰੰਗੇ ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ । ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਕੰਤੈ ਭਾਵੈ ਆਪੇ ਹੀ ਰਾਵੇਇ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੩ ॥

ਤਿਲੰਗ ਮਃ ੧

ਇਆਨੜੀਏ ਮਾਨੜਾ ਕਾਇ

ਕਰੇਹਿ। ਆਪਨੜੈ ਘਰਿ ਹਰਿ ਰੰਗੋ
ਕੀ ਨ ਮਾਣੇਹਿ। ਸਹੁ ਨੇੜੈ ਧਨ
ਕੰਮਲੀਏ ਬਾਹਰੁ ਕਿਹਾ ਢੂਢੇਹਿ।
ਭੈ ਕੀਆ ਦੇਹਿ ਸਲਾਈਆ ਨੈਣੀ
ਭਾਵ ਕਾ ਕਰਿ ਸੀਗਾਰੋ। ਤਾ
ਸੋਹਾਗਣਿ ਜਾਣੀਐ ਲਾਗੀ ਜਾ
ਸਹੁ ਧਰੇ ਪਿਆਰੋ॥ ੧ ॥ ਇਆਣੀ
ਬਾਲੀ ਕਿਆ ਕਰੇ ਜਾ ਧਨ ਕੰਤ
ਨ ਭਾਵੈ। ਕਰਣ ਪਲਾਹ ਕਰੇ
ਬਹੁਤੇਰੇ ਸਾ ਧਨ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਵੈ।
ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿਛੁ ਪਾਈਐ ਨਾਹੀ
ਜੇ ਬਹੁਤੇਰਾ ਧਾਵੈ। ਲਬ ਲੋਭ
ਅਹੰਕਾਰ ਕੀ ਮਾਤੀ ਮਾਇਆ
ਮਾਹਿ ਸਮਾਣੀ। ਇਨੀ ਬਾਤੀ
ਸਹੁ ਪਾਈਐ ਨਾਹੀ ਭਈ ਕਾਮਣਿ

ਇਆਨੀ ॥ ੨ ॥ ਜਾਇ ਪੁਛਹੁ
ਸੋਹਾਗਣੀ ਵਾਹੈ ਕਿਨੀ ਬਾਤੀ
ਸਹੁ ਪਾਈਐ। ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੇ ਸੋ
ਭਲਾ ਕਰਿ ਮਾਨੀਐ ਹਿਕਮਤਿ
ਹੁਕਮੁ ਚੁਕਾਈਐ ॥ ਜਾਕੈ ਪ੍ਰੇਮਿ
ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਈਐ ਤਉ ਚਰਣੀ
ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ ॥ ਸਹੁ ਕਹੈ ਸੋ
ਕੀਜੈ ਤਨੁ ਮਨੋ ਦੀਜੈ ਐਸਾ ਪਰ
ਮਲੁ ਲਾਈਐ ॥ ਏਵ ਕਹਹਿ
ਸੋਹਾਗਣੀ ਭੈਣੇ ਇਨੀ ਬਾਤੀ ਸਹੁ
ਪਾਈਐ ॥ ੩ ॥ ਆਪੁ ਗਵਾਈਐ
ਤਾ ਸਹੁ ਪਾਈਐ ਅਉਰੁ ਕੈਸੀ
ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਸਹੁ ਨਦਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ
ਸੋ ਦਿਨੁ ਲੇਖੈ ਕਾਮਣਿ ਨਉਨਿਧਿ
ਪਾਈ ॥ ਆਪਣੇ ਕੰਤ ਪਿਆਰੀ ਸਾ

ਸੋਹਾਗਣਿ ਨਾਨਕ ਸਾ ਸਭਰਾਈ॥
ਐਸੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਸਹਜ ਕੀ ਮਾਤੀ
ਅਹਿਨਿਸਿ ਭਾਇ ਸਮਾਣੀ॥
ਸੁੰਦਰਿ ਸਾਇ ਸਰੂਪ ਬਿਚਖਣਿ
ਕਹੀਐ ਸਾ ਸਿਆਣੀ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧

ਕਉਣ ਤਰਾਜੀ ਕਵਣੁ ਤੁਲਾ ਤੇਰਾ
ਕਵਣੁ ਸਰਾਫੁ ਬੁਲਾਵਾ। ਕਉਣੁ
ਗੁਰੂ ਕੈ ਪਹਿ ਦੀਖਿਆ ਲੇਵਾ ਕੈ
ਪਹਿ ਮੁਲੁ ਕਰਾਵਾ ॥ ੧ ॥ ਮੇਰੇ
ਲਾਲ ਜੀਉ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਣਾ
ਤੂੰ ਜਲ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਭਰਿ
ਪੂਰਿ ਲੀਣਾ ਤੂੰ ਆਪੇ ਸਰਬ
ਸਮਾਣਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਨੁ
ਤਾਰਾਜੀ ਚਿਤੁ ਤੁਲਾ ਤੇਰੀ ਸੇਵ

ਸਰਾਫੁ ਕਮਾਵਾ। ਘਟ ਹੀ ਭੀਤਰਿ
ਸੋ ਸਹੁ ਤੋਲੀ ਇਨ ਬਿਧਿ ਚਿਤੁ
ਰਹਾਵਾ ॥ ੨ ॥ ਆਪੇ ਕੰਡਾ ਤੋਲੁ
ਤਰਾਜੀ ਆਪੇ ਤੋਲਣਹਾਰਾ। ਆਪੇ
ਦੇਖੈ ਆਪੇ ਬੂਝੈ ਆਪੇ ਹੈ ਵਣ
ਜਾਰਾ ॥ ੩ ॥ ਅੰਧੁਲਾ ਨੀਚ
ਜਾਤਿ ਪਰਦੇਸੀ ਖਿਨੁ ਆਵੈ ਤਿਲੁ
ਜਾਵੈ । ਤਾਕੀ ਸੰਗਤਿ ਨਾਨਕੁ
ਰਹਦਾ ਕਿਉ ਕਰਿ ਮੂੜਾ ਪਾਵੈ
॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ
ਕਰਤਾ ਪਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ
ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ
ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੧
ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧ ॥

ਤੂ ਸੁਲਤਾਨੁ ਕਹਾ ਹਉ ਮੀਆ ਤੇਰੀ ਕਵਨ ਵਡਾਈ। ਜੋ ਤੂ ਦੇਹਿ ਸੁ ਕਹਾ ਸੁਆਮੀ ਮੈ ਮੂਰਖ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ॥ ੧ ॥ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਾਵਾ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ। ਜੈਸੇ ਸਚਮਹਿ ਰਹਉ ਰਜਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਹੋਆ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤੁਝ ਤੇ ਤੇਰੀ ਸਭ ਅਸਨਾਈ। ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਣਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਅੰਧੁਲੇ ਕਿਆ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ੧ ॥ ਕਿਆ ਹਉ ਕਥੀ ਕਥੇ ਕਥਿ ਦੇਖਾ ਮੈ ਅਕਥੁ ਨ ਕਥਨਾ ਜਾਈ। ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਆਖਾ ਤਿਲੁ ਤੇਰੀ

ਵਡਿਆਈ ॥ ੩ ॥ ਏਤੇ ਕੂਕਰ ਹਉ ਬੇਗਾਨਾ ਭਉਕਾ ਇਸੁ ਤਨ ਤਾਈ। ਭਗਤਿ ਹੀਣੁ ਨਾਨਕੁ ਜੇ ਹੋਇਗਾ ਤਾ ਖਸਮੈ ਨਾਉ ਨ ਜਾਈ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੧

ਮਨੁ ਮੰਦਰੁ ਤਨੁ ਵੇਸ ਕਲੰਦਰੁ ਘਟਹੀ ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਾ। ਏਕੁ ਸਬਦੁ ਮੇਰੈ ਪ੍ਰਾਨ ਬਸਤੁ ਹੈ ਬਾਹੁੜਿ ਜਨਮਿ ਨ ਆਵਾ ॥ ੧ ॥ ਮਨੁ ਬੇਧਿਆ ਦਇਆਲ ਸੇਤੀ ਮੇਰੀ ਮਾਈ। ਕਉਣੁ ਜਾਣੈ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ਹਮ ਨਾਹੀ ਚਿੰਤ ਪਰਾਈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਅਲਖ ਅਪਾਰਾ ਚਿੰਤਾ ਕਰਹੁ ਹਮਾਰੀ ॥

ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਭਰਿ ਪੂਰਿ ਲੀਣਾ ਘਟਿ ਘਟਿ ਜੋਤਿ ਤੁਮ੍ਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਸਿਖ ਮਤਿ ਸਭਿ ਬੁਧਿ ਤੁਮ੍ਾਰੀ ਮੰਦਿਰ ਛਾਵਾ ਤੇਰੇ। ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬਾ ਗੁਣ ਗਾਵਾ ਨਿਤ ਤੇਰੇ ॥ ॥ ੩ ॥ ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਸਰਣਿ ਤੁਮ੍ਾਰੀ ਸਰਬ ਚਿੰਤ ਤੁਧੁ ਪਾਸੇ ॥ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਚੰਗਾ ਇਕ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸੇ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜਾਪੁ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਵਾਕ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਚਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤ ਅਰੁ ਪਾਤ ਨਹਿਨ ਜਿਹ । ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ਭੇਖ ਕੋਊ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤਿ ਕਿਹ । ਅਚਲ ਮੂਰਤਿ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਮਿਤੋਜਿ ਕਹਿਜੈ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਣਿ ਸਾਹ ਸਾਹਾਣਿ ਗਣਿਜੈ । ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮਹੀਪ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨੇਤ ਨੇਤ ਬਨ

ਤ੍ਰਿਣ ਕਹਤ। ਤ੍ਵ ਸਰਬ ਨਾਮ ਕਥੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਨਾਮ ਬਰਣਤ ਸੁਮਤ ॥ ੧ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ

ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਕਾਲੇ । ਨਮਸ਼ਤ੍ਵੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੇ। ਨਮਸਤੰ ਅਰੂਪੇ। ਨਮ-ਸਤੰ ਅਨੂਪੇ॥ ੨ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਖੇ ਨਮਸਤੰ ਅਲੇਖੇ। ਨਮਸਤੰ ਅਕਾਏ। ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਏ ॥ ੩ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ। ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਠਾਮੇ॥ ੪ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਕਰਮੰ ਨਮਸਤੰ ਅਧਰਮੰ । ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੰ। ਨਮਸਤੰ ਅਧਾਮੰ॥ ੫ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜੀਤੇ। ਨਮਸਤੰ ਅਭੀਤੇ

ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਢਾਹੇ ॥ ੬ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੀਲੇ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਦੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਛੇਦੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਧੇ ॥ ੭ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ । ਨਮਸਤੰ ਉਦਾਰੇ । ਨਮ-ਸਤੰ ਅਪਾਰੇ ॥ ੮ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁ ਏਕੈ । ਨਮਸਤੰ ਅਨੇਕੈ । ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ।ਨਮਸਤੰਅਜੂਪੇ।੯।ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਕਰਮੇ । ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭਰਮੇ । ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਦੇਸੇ । ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭੇਸੇ ॥ ੧੦ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧਾਤੇ। ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤੇ। ੧੧। ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧੂਤੇ। ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ

ਨਮਸਤੰ ਅਲੋਕੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਸੋਕੇ ॥ ੧੨ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਤਾਪੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਥਾਪੇ । ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਮਾਨੇ । ਨਮਸਤੰ ਨਿਧਾਨੇ ॥ ੧੩ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਹੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ । ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਬਰਗੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਸਰਗੇ ॥ ੧੪ ॥ ਨਮਸਤੰ ਪ੍ਰਭੋਗੇ । ਨਮਸਤੰ ਸੁਜੋਗੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਰੰਗੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਗੇ ॥ ੧੫ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਮੇ । ਨਮਸਤੱਸਤੁ ਰੰਮੇ । ਨਮਸਤੰ ਜਲਾਸ੍ਰੇ । ਨਮਸਤੰ ਨਿਰਾਸ੍ਰੇ ॥ ੧੬ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਤੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਪਾਤੇ । ਨਮਸਤੰ ਅਮਜਬੇ । ਨਮਸਤੱਸਤੁ ਅਜਬੇ ॥ ੧੭ ॥ ਅਦੇਸੰ

ਅਦੇਸੇ। ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਸੇ। ਨਮਸਤੰ
ਨ੍ਰਿਧਾਮੇ। ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਬਾਮੇ।੧੮।
ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ । ਨਮੋ ਸਰਬ
ਦਿਆਲੇ। ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੂਪੇ। ਨਮੋ
ਸਰਬ ਭੂਪੇ ॥ ੧੯ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ
ਖਾਪੇ। ਨਮੋ ਸਰਬ ਥਾਪੇ । ਨਮੋ
ਸਰਬ ਕਾਲੇ। ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ।
੨੦॥ ਨਮਸਤੱਸਤੁ ਦੇਵੈ। ਨਮਸਤੰ
ਅਭੇਵੈ । ਨਮਸਤੰ ਅਜਨਮੇ ।
ਨਮਸਤੰ ਸੁ ਬਨਮੇ ॥ ੨੧ ॥ ਨਮੋ
ਸਰਬ ਗਉਨੇ । ਨਮੋ ਸਰਬ
ਭਉਨੇ । ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ।
ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੰਗੇ ॥ ੨੨ ॥ ਨਮੋ
ਕਾਲ ਕਾਲੇ। ਨਮਸਤੱਸਤੁ ਦਿਆਲੇ
ਨਮਸਤੰ ਅਬਰਨੇ । ਨਮਸਤੰ

ਅਮਰਨੇ ॥ ੨੩ ॥ ਨਮਸਤੰ ਜਰਾਰੇ
ਨਮਸਤੰ ਕ੍ਰਿਤਾਰੇ । ਨਮੋ ਸਰਬ
ਧੰਧੇ । ਨਮੋ ਸਤ ਅਬੰਧੇ ॥ ੨੪ ॥
ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਸਾਕੇ । ਨਮਸਤੰ
ਨ੍ਰਿਬਾਕੇ । ਨਮਸਤੰ ਰਹੀਮੇ ਨਮਸਤੰ
ਕਰੀਮੇ ॥ ੨੫ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੰਤੇ
ਨਮਸਤੰ ਮਹੰਤੇ । ਨਮਸਤੱਸਤੁ
ਰਾਗੇ । ਨਮਸਤੰ ਸੁਹਾਗੇ ॥ ੨੬ ॥
ਨਮੋ ਸਰਬ ਸੋਖੰ । ਨਮੋ ਸਰਬ ਪੋਖੰ
ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਰਤਾ । ਨਮੋ ਸਰਬ
ਹਰਤਾ ॥ ੨੭ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ।
ਨਮੋ ਭੋਗ ਭੋਗੇ । ਨਮੋ ਸਰਬ
ਦਿਆਲੇ । ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ।੨੮।

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਅਰੂਪ ਹੈਂ ਅਨੂਪ ਹੈਂ । ਅਜੂ

ਹੈਂ । ਅਭੂ ਹੈਂ ॥ ੨੯ ॥ ਅਲੇਖ ਹੈਂ
ਅਭੇਖ ਹੈਂ । ਅਨਾਮ ਹੈਂ । ਅਕਾਮ
ਹੈਂ ॥ ੩੦ ॥ ਅਧੇ ਹੈਂ । ਅਭੇ ਹੈਂ ।
ਅਜੀਤ ਹੈਂ । ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥ ੩੧ ॥
ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਹੈਂ । ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ । ਤ੍ਰਿਬ-
ਰਗ ਹੈਂ । ਅਸਰਗ ਹੈਂ ॥ ੩੨ ॥
ਅਨੀਲ ਹੈਂ । ਅਨਾਦਿ ਹੈ । ਅਜੇ
ਹੈਂ । ਅਜਾਦ ਹੈਂ ॥ ੩੩ ॥ ਅਜਨਮ
ਹੈਂ । ਅਬਰਨ ਹੈਂ । ਅਭੂਤ ਹੈਂ ।
ਅਭਰਨ ਹੈਂ ॥ ੩੪ ॥ ਅਗੰਜ ਹੈਂ ।
ਅਭੰਜ ਹੈਂ । ਅਝੂਝ ਹੈਂ । ਅਝੰਝ
ਹੈਂ ॥ ੩੫ ॥ ਅਮੀਕ ਹੈਂ । ਰਫੀਕ
ਹੈਂ । ਅਧੰਧ ਹੈਂ । ਅਬੰਧ ਹੈਂ ॥੩੬॥
ਨ੍ਰਿਬੂਝ ਹੈਂ । ਅਸੂਝ ਹੈਂ । ਅਕਾਲ
ਹੈਂ । ਅਜਾਲ ਹੈਂ ॥ ੩੭ । ਅਲਾਹ

ਹੈਂ। ਅਜਾਹ ਹੈ। ਅਨੰਤ ਹੈਂ।
ਮਹੰਤ ਹੈ॥ ੩੮॥ ਅਲੀਕ ਹੈਂ॥
ਨ੍ਰਿਸ੍ਰੀਕ ਹੈਂ। ਨ੍ਰਿਲੰਭ ਹੈਂ। ਅਸੰਭ
ਹੈਂ॥ ੩੯॥ ਅਗੰਮ ਹੈਂ। ਅਜੰਮ
ਹੈਂ ਅਭੂਤ ਹੈਂ। ਅਛੂਤ ਹੈਂ॥ ੪੦॥
ਅਲੋਕ ਹੈਂ। ਅਸੋਕ ਹੈਂ। ਅਕਰਮ
ਹੈਂ। ਅਭਰਮ ਹੈਂ॥ ੪੧॥ ਅਜੀਤ
ਹੈਂ। ਅਭੀਤ ਹੈਂ। ਅਬਾਹ ਹੈਂ।
ਅਗਾਹ ਹੈਂ॥ ੪੨॥ ਅਮਾਨ ਹੈਂ।
ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ। ਅਨੇਕ ਹੈਂ। ਫਿਰ
ਏਕ ਹੈਂ॥ ੪੩॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ

ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ। ਸਮਸਤੀ
ਨਿਧਾਨੇ। ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੇ। ਅਭੇਖੀ
ਅਭੇਵੇ॥ ੪੪॥ ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ

ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ । ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਉਣੇ। ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਣੇ॥੪੫॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਥੇ। ਨ੍ਰਿਸੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ । ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ । ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ॥ ੪੬ ॥ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ। ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ। ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ । ਨਮੋ ਤਾਨ ਤਾਨੇ ॥ ੪੭ ॥ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿੱਤ ਨ੍ਰਿੱਤੇ। ਨਮੋ ਨਾਦ ਨਾਦੇ। ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ। ਨਮੋ ਬਾਦ ਬਾਦੇ ॥ ੪੮ ॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ। ਸਮ-ਸਤੀ ਸਰੂਪੇ। ਪ੍ਰਭੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ । ਸਮਸਤੀ ਬਿਭੂਤੇ ॥ ੪੯॥ ਕਲੰਕੰ ਬਿਨਾਨੇ। ਕਲੰਕੀ ਸਰੂਪੇ । ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਰੂਪੇ ॥੫੦॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਸਿਧੇ।

। ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ
ਬ੍ਰਿਧੇ ॥ ੫੧ ॥ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੇ।
ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਮਾਣੇ। ਨਮੋ ਪਰਮ
ਗਿਆਤਾ। ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥੫੨
॥ ਅਭੇਖੀ ਅਭਰਮੀ । ਅਭੋਗੀ
ਅਭੁਗਤੇ। ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੰ
ਪਰਮ ਜੁਗਤੇ ॥ ੫੩ ॥ ਨਮੋਨਿਤ
ਨਾਰਾਇਣੇ। ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੇ। ਨਮੋ
ਪ੍ਰੇਤਅਪ੍ਰੇਤ।ਦੇਵੇ ਸੁ ਧਰਮੇ ॥੫੪ ॥
ਨਮੋ ਰੋਗ ਹਰਤਾ। ਨਮੋ ਰਾਗ
ਰੂਪੇ। ਨਮੋ ਸਾਹ ਸਾਹੰ। ਨਮੋ ਭੂਪ
ਭੂਪੇ ॥੫੫ ॥ ਨਮੋ ਦਾਨ ਦਾਨੇ।
ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ। ਨਮੋ ਰੋਗ ਰੋਗੇ
। ਨਮਸਤੰ ਇਸਨਾਨੇ ॥ ੫੬ ॥
ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ। ਨਮੋ ਜੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ।

ਨਮੋ ਇਸਟ ਇਸਟੇ। ਨਮੋ ਤੰਤ੍ਰ
ਤੰਤ੍ਰੰ ।।੫੭ ॥ ਸਦਾ ਸੱਚਦਾ ਨੰਦ।
ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ। ਅਨੂਪੇ ਅਰੂਪੇ।
ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ੫੮ ॥
ਸਦਾ ਸਿੱਧਿ ਦਾ। ਬੁੱਧਿ ਦਾ ਬ੍ਰਿਧ
ਕਰਤਾ । ਅਧੋ ਉਰਧ ਅਰਧੰ।
ਅਘੰ ਓਘ ਹਰਤਾ ॥ ੫੯ ॥ ਪਰਮ
ਪਰਮ ਪਰਮੇ। ਸ੍ਵਰੰ ਪ੍ਰੋਛ ਪਾਲੰ।
ਸਦਾ ਸਰਬ ਦਾ। ਸਿਧ ਦਾਤਾ
ਦਇਆਲੰ ॥੬੦॥ ਅਛੇਦੀਅਭੇਦੀ
। ਅਨਾਮੰ ਅਕਾਮੰ। ਸਮਸਤੋਪਰਾਜੀ
ਸਮਸਤਸਤੁ ਧਾਮੰ ॥੬੧॥

ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ॥

ਜਲੇ ਹੈਂ। ਥਲੇ ਹੈਂ। ਅਭੀਤ
ਹੈਂ। ਅਭੇ ਹੈਂ ॥੬੨ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈਂ।

ਅਜੂ ਹੈਂ । ਅਦੇਸ ਹੈਂ । ਅਭੇਸ ਹੈਂ ॥ ੬੩ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ

ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ। ਅਨੰਦੀ ਸਰੂਪੇ । ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ। ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ॥ ੬੪ ॥ ਨਮਸਤੂੰ ਨ੍ਰਿਨਾਥੇ। ਨਮਸਤੂੰ ਪ੍ਰਮਾਥੇ। ਨਮਸਤੂੰ ਅਗੰਜੇ। ਨਮਸਤੂੰ ਅਭੰਜੇ ॥ ੬੫ ॥ਨਮਸਤੂੰ ਅਕਾਲੇ। ਨਮਸਤੂੰ ਅਪਾਲੇ। ਨਮੋ ਸਰਬ ਦੇਸੇ। ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੇਸੇ ॥ ੬੬ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ। ਨਮੋ ਸਾਜ ਸਾਜੇ। ਨਮੋ ਸਾਹਸਾਹੇ। ਨਮੋ ਮਾਹ ਮਾਹੇ ॥੬੭ ॥ ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ। ਨਮੋ ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰੀਤੇ। ਨਮੋ ਰੋਖ ਰੋਖੇ। ਨਮੋ ਸੋਖ

ਸੋਖੇ ॥ ੬੮ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੋਗੇ ।
ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੋਗੇ । ਨਮੋ ਸਰਬ
ਜੀਤੰ । ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੀਤੰ ॥ ੬੯ ॥
ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਿਆਨੰ । ਨਮੋ ਪਰਮ
ਤਾਨੰ । ਨਮੋ ਸਰਬ ਮੰਤ੍ਰੰ । ਨਮੋ
ਸਰਬ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥ ੭੦ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ
ਦ੍ਰਿਸੰ । ਨਮੋ ਸਰਬ ਕ੍ਰਿਸੰ । ਨਮੋ
ਸਰਬ ਰੰਗੇ । ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਅਨੰਗੇ ॥ ੭੧
॥ ਨਮੋ ਜੀਵ ਜੀਵੰ । ਨਮੋ ਬੀਜ
ਬੀਜੇ । ਅਖਿਜੇ ਅਭਿਜੇ । ਸਮਸਤੰ
ਪ੍ਰਸਿਜੇ ॥ ੭੨ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸਰੂਪੇ ।
ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ । ਸਦਾ ਸਰਬ
ਦਾ । ਰਿਧਿ ਸਿਧੰ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ੭੩ ॥

ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰਮੇ । ਅੰਬ੍ਰਿਤ ਧਰਮੇ

ਅੱਖਲ ਜੋਗੇ। ਅੱਚਲ ਭੋਗੇ ॥ ੭੪॥
ਅੱਚਲ ਰਾਜੇ ਅੱਟਲ ਸਾਜੇ ।
ਅੱਖਲ ਧਰਮੰ । ਅੱਲਖ ਕਰਮੰ ॥
੭੫ ॥ ਸਰਬੰ ਦਾਤਾ । ਸਰਬੰ
ਗਿਆਤਾ। ਸਰਬੰ ਭਾਨੇ। ਸਰਬੰ
ਮਾਨੇ ॥ ੭੬ ॥ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ।
ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ। ਸਰਬੰ ਭੁਗਤਾ ਸਰਬੰ
ਜੁਗਤਾ ॥ ੭੭ ॥ ਸਰਬੰ ਦੇਵੰ ।
ਸਰਬੰ ਭੇਵੰ। ਸਰਬੰ ਕਾਲੇ। ਸਰਬੰ
ਪਾਲੇ ॥ ੭੮ ॥

ਰੂਆਲ ਛੰਦ। ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ
ਅਜੋਨ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ। ਸਰਬ ਮਾਨ
ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ਆਦਿ ਉਦਾਰ
। ਸਰਬ ਪਾਲਕ ਸਰਬ ਘਾਲਕ

ਸਰਬ ਕੋ ਪੁਨ ਕਾਲ। ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ
ਬਿਰਾਜਹੀ ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਰਸਾਲ
॥ ੮੯ ॥ ਨਾਮ ਠਾਮ ਨ ਜਾਤ
ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ। ਆਦਿ
ਪੁਰਖ ਉਦਾਰ ਮੂਰਤਿ ਅਜੋਨਆਦਿ
ਅਸੇਖ। ਦੇਸ ਔਰ ਨ ਭੇਸ ਜਾਕਰ
ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਰਾਗ। ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ
ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਹੁਇ ਫੈਲਿਓ ਅਨੁ-
ਰਾਗ ॥੯੦ ॥ ਨਾਮ ਕਾਮ ਬਿਹੀਨ
ਪੇਖਤ ਧਾਮ ਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਹਿ। ਸਰਬ
ਮਾਨ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨ ਸਦੈਵ ਮਾਨਤ
ਤਾਹਿ। ਏਕਮੂਰਤਿ ਅਨੇਕ ਦਰਸਨ
ਕੀਨ ਰੂਪ ਅਨੇਕ। ਖੇਲ ਖੇਲ
ਅਖੇਲ ਖੇਲਨ ਅੰਤ ਕੋ ਫਿਰ ਏਕ
॥ ੯੧ ॥ ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਹੀ

ਜਿਹ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ। ਰੂਪਰੰਗ
ਨ ਜਾਤ ਪਾਤ ਸੁ ਜਾਨਈ ਕਿਹ
ਜੇਬ। ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤ ਜਾਕਰ
ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ। ਚੱਕ੍ਰ ਬੱਕ੍ਰ
ਫਿਰੈ ਚਤਰ ਚਕ ਮਾਨਹੀ ਪੁਰ
ਤੀਨ॥ ੮੨ ॥ ਲੋਕ ਚਉਦਹ ਕੇ
ਬਿਖੈ ਜਗ ਜਾਪਹੀ ਜਿਹ ਜਾਪ।
ਆਦਿ ਦੇਵਅਨਾਦਿਮੂਰਤਿ ਥਾਪਿਓ
ਸਬੈ ਜਿਹ ਥਾਪ। ਪਰਮ ਰੂਪ
ਪੁਨੀਤ ਮੂਰਤਿ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ
ਅਪਾਰ। ਸਰਬ ਬਿਸ੍ਵ ਰਚਯੋ
ਸੁਯੰਭਵ ਗੜਨ ਭੰਜਨ ਹਾਰ॥
੮੩॥ਕਾਲ ਹੀਨ ਕਲਾ ਸੰਜੁਗਤਿ
ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਦੇਸ। ਧਰਮ
ਧਾਮ ਸੁ ਭਰਮ ਰਹਤ ਅਭੂਤਅਲਖ

ਅਭੇਸ। ਅੰਗ ਰਾਗ ਨ ਰੰਗ ਜਾਕ-
ਹਿ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨ ਨਾਮ। ਗਰਬ
ਗੰਜਨ ਦੁਸਟ ਭੰਜਨ ਮੁਕਤਿ
ਦਾਇਕ ਕਾਮ॥੯੪॥ ਆਪਿ ਰੂਪ
ਅਮੀਕ ਅਨ ਉਸਤਤਿ ਏਕ ਪੁਰਖ
ਅਵਧੂਤ। ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਸਰਬ
ਭੰਜਨ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਸੂਤ। ਅੰਗ
ਹੀਨ ਅਭੰਗ ਅਨਾਤਮ ਏਕ ਪੁਰਖ
ਅਪਾਰ। ਸਰਬ ਲਾਇਕ ਸਰਬ
ਘਾਇਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ॥੯੫
॥ ਸਰਬ ਗੰਤਾ ਸਰਬ ਹੰਤਾ ਸਰਬ
ਤੇ ਅਨਭੇਖ। ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ
ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ
। ਪਰਮ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਜਾਕਹਿ ਨੇਤ
ਭਾਖਤ ਨਿਤ। ਕੋਟਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ

ਪੂਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਆਵਈ ਵਹੁ ਚਿੱਤ ॥ ੮੬ ॥

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਨਗਨ ਉਦਾਰ। ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ। ਆਸਨ ਅਭੰਗ। ਉਪਮਾ ਅਨੰਗ ॥੮੭॥ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ। ਨਿਸ ਦਿਨ ਅਨਾਸ। ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ। ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ ॥ ੮੮ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ। ਭਾਨਾਨ ਭਾਨ। ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ। ਉਪਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ੮੯ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਨ ਇੰਦ੍ਰ। ਬਾਲਾਨ ਬਾਲ। ਰੰਕਾਨਰੰਕ। ਕਾਲਾਨਕਾਲ ॥ ੯੦ ॥ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ। ਆਭਾ ਅਭੰਗ। ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ੯੧ ॥ ਮੁਨਿ

ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ। ਨਿਰ ਭੈ ਨ੍ਰਿਕਾਮ।
ਅਤਿ ਦ੍ਰਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ। ਮਿਤਿ ਗਤਿ
ਅਖੰਡ ॥ ੯੨ ॥ ਆਲਿਸ੍ਯ ਕਰਮ
। ਆਦ੍ਰਿਸ੍ਯ ਧਰਮ। ਸਰਬਾ ਭਰ
ਣਾਢਯ। ਅਨਡੰਡ ਬਾਢਯ॥੯੩॥

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਗੁਬਿੰਦੇ। ਮੁਕੰਦੇ। ਉਦਾਰੇ।
ਅਪਾਰੇ ॥੯੪॥ ਹਰੀਅੰ। ਕਰੀਅੰ।
ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ। ਅਕਾਮੇ ॥ ੯੫ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਰਤਾ। ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ
ਹਰਤਾ। ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨੇ। ਚੱਤ੍ਰ
ਚੱਕ੍ਰ ਜਾਨੇ ॥ ੯੬ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ
ਵਰਤੀ। ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭਰਤੀ। ਚੱਤ੍ਰ
ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਲੈ। ਚੱਤ੍ਰਚੱਕ੍ਰਕਾਲੈ॥੯੭॥

ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਸੇ। ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਾਸੇ। ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਮਾਨਯੈ। ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨਯੈ ॥੯੭॥

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥

ਨ ਸਤ੍ਰੈ। ਨ ਮਿਤ੍ਰੈ। ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਭਿਤ੍ਰੈ ॥ ੯੯ ॥ ਨ ਕਰਮੰ। ਨ ਕਾਏ। ਅਜਨਮੰ। ਅਜਾਏ ॥੧੦੦॥ ਨ ਚਿਤ੍ਰੈ। ਨ ਮਿਤ੍ਰੈ ਪਰੇ ਹੈਂ। ਪਵਿਤ੍ਰੈ॥ ੧੦੧ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀਸੈ। ਅਦੀਸੈ। ਅਦ੍ਰਿਸੈ। ਅਕ੍ਰਿਸੈ ॥ ੧੦੨ ॥

ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤੇ ॥

ਕਿ ਆਛਿਜ ਦੇਸੈ। ਕਿ ਆਭਿਜ ਭੇਸੈ। ਕਿ ਆਗੰਜ ਕਰਮੈ। ਕਿ

ਆਭੰਜ ਭਰਮੈ ॥ ੧੦੩ ॥ ਕਿ
ਆਭਿਜ ਲੋਕੈ । ਕਿ ਆਦਿਤ
ਸੋਕੈ । ਕਿ ਅਵਧੂਤ ਬਰਨੈ । ਕਿ
ਬਿਭੂਤ ਕਰਨੈ ॥ ੧੦੪ ॥ ਕਿ
ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ । ਕਿ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾ
ਹੈਂ । ਕਿ ਆਸੋਕ ਬਰਨੈ । ਕਿ
ਸਰਬਾ ਅਭਰਨੈ ॥ ੧੦੫ ॥ ਕਿ
ਜਗਤੰ ਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈਂ । ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਤ੍ਰੀ
ਹੈਂ । ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਰੂਪੈ । ਕਿ ਅਨ-
ਭਉ ਅਨੂਪੈ ॥ ੧੦੬ ॥ ਕਿ
ਆਦਿ ਅਦੇਵ ਹੈਂ । ਕਿ ਆਪ
ਅਭੇਵ ਹੈਂ । ਕਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨੈ ।
ਕਿ ਏਕੈ ਅਧੀਨੈ॥੧੦੭॥ ਕਿ ਰੋਜੀ
ਰਜਾਕੈ । ਰਹੀਮੈ ਰਿਹਾਕੈ। ਕਿ ਪਾਕ
ਬਿਐਬ ਹੈਂ । ਕਿ ਗੈਬੁਲ ਗੈਬਹੈਂ ॥

੧੦੮॥ ਕਿ ਅਫੁਵਲ ਗੁਨਾਹ ਹੈਂ। ਕਿ ਸਾਹਨਸਾਹ ਹੈਂ। ਕਿ ਕਾਰਣ ਕੁਨਿੰਦ ਹੈਂ। ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੰਦ ਹੈਂ। ੧੦੯॥ਕਿ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ। ਕਿ ਕਰਮੰ ਕਰੀਮ ਹੈਂ। ਕਿ ਸਰਬੰਕਲੀ ਹੈਂ। ਕਿ ਸਰਬੰ ਦਲੀ ਹੈਂ ॥੧੧੦॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨਿਯੈ। ਕਿਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦਾਨਯੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਗਉਨੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭਉਨੈ ॥ ੧੧੧ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਦੇਸੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਸੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਰਾਜੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਸਾਜੈ ॥੧੧੨॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰਦੀਨੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਲੀਨੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਜਾਹੋ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭਾਹੋ ॥੧੧੩॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰਦੇਸੈ। ਕਿਸਰਬੱਤ੍ਰਭੇਸੈ।

ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਕਾਲੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪਾਲੈ॥੧੧੪॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਹੰਤਾ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰਗੰਤਾ। ਕਿਸਰਬੱਤ੍ਰਭੇਖੀ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪੇਖੀ ॥੧੧੫॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਕਾਜੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਰਾਜੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਸੋਖੈ। ਕਿਸਰਬੱਤ੍ਰਪੋਖੈ। ੧੧੬ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਤ੍ਰਾਣੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਣੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰਦੇਸੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥੧੧੭॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰਮਾਨਯੈ। ਸਦੈਵੰਪ੍ਰਧਾਨਯੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਜਾਪਯੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਥਾਪਯੈ ॥ ੧੧੮ ॥ ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਭਾਨੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨੈ। ਕਿ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੈ। ਕਿਸਰਬੱਤ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੈ॥ ੧੧੯ ॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀਮੈ। ਕਿ

ਪਰਮੰ ਫਹੀਮੈ। ਕਿ ਆਕਲਅਲਾਮੈ ।ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਕਲਾਮੈ ॥੧੨੦॥ ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਵਜੂਹੈਂ । ਤਮਾਮੁਲਰੁਜੂ ਹੈਂ । ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮੈਂ । ਸਲੀਖਤ ਮੁਦਾਮੈਂ ॥੧੨੧॥ਗਨੀਮੁਲ ਸ਼ਿਕ-ਸਤੈ। ਗਰੀਬੁਲ ਪਰਸਤੈ। ਬਲੰ-ਦੁਲ ਮਕਾਨੈ। ਜਮੀਨੁਲ ਜਮਾਨੈ। ॥੧੨੨॥ ਤਮੀਜ਼ੁਲ ਤਮਾਮੈ । ਰੁਜੂਅਲ ਨਿਧਾਨੈ । ਹਰੀਫੁਲ ਅਜ਼ੀਮੈ।ਰਜ਼ਾਇਕਯਕੀਨੈ॥੧੨੩॥ ਅਨੇਕੁਲ ਤਰੰਗ ਹੈਂ। ਅਭੇਦ ਹੈਂ ਅਭੰਗ ਹੈਂ । ਅਜ਼ੀਜ਼ੁਲ ਨਿਵਾਜ ਹੈਂ । ਗਨੀਮੁਲ ਖਿਰਾਜ ਹੈਂ॥ ੧੨੪॥ ਨਿਰੁਕਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ। ਤ੍ਰਿਮੁਕਤਿ ਬਿਭੂਤ ਹੈਂ। ਪ੍ਰਭੁਗਤਿ

ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ । ਸੁ ਜੁਗਤਿ ਸੁਧਾ ਹੈਂ ।
੧੨੫॥ਸਦੈਵੰ ਸਰੂਪ ਹੈਂ । ਅਭੇਦੀ
ਅਨੂਪ ਹੈਂ । ਸਮਸਤੋ ਪਰਾਜ ਹੈਂ ।
ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਜ ਹੈਂ ॥ ੧੨੬ ॥
ਸਮਸਤੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ । ਸਦੈਵਲ
ਅਕਾਮ ਹੈਂ । ਨਿਰਬਾਧ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ।
ਅਗਾਧਿ ਹੈਂ । ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥ ੧੨੭॥
ਓਅੰ ਆਦਿ ਰੂਪੇ। ਅਨਾਦਿ ਸਰੂਪੈ।
ਅਨੰਗੀਅਨਾਮੇ। ਤ੍ਰਿਭੰਗੀਤ੍ਰਿਕਾਮੇ।
੧੨੮ ॥ ਤ੍ਰਿਬਰਗੰ ਤ੍ਰਿਬਾਧੇ ।
ਅਗੰਜੇ ਅਗਾਧੇ। ਸੁਭੰ ਸਰਬਭਾਗੇ ।
ਸੁ ਸਰਬਾ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ੧੨੯ ॥
ਤ੍ਰਿਭੁਗਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ । ਅਛਿਜ ਹੈਂ ।
ਅਛੂਤ ਹੈਂ । ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ
ਪ੍ਰਿਥੀਉਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਹੈਂ ॥ ੧੩੦ ॥

ਨਿਰੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ । ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ
ਹੈਂ । ਬਿਭੁਗਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ । ਪ੍ਰਜੁ-
ਗਤਿ ਅਨੂਪਹੈਂ॥੧੩੧॥ ਨਿਰੁਕਤ
ਸਦਾ ਹੈਂ । ਬਿਭੁਗਤ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ।
ਅਨ ਉਕਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ।
ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥ ੧੩੨ ॥

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ

ਅਭੰਗਹੈਂ । ਅਨੰਗਹੈਂ । ਅਭੇਖਹੈਂ ।
ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥ ੧੩੩ ॥ਅਭਰਮਹੈਂ ।
ਅਕਰਮਹੈਂ । ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ । ਜੁਗਾ-
ਦਿ ਹੈਂ ॥ ੧੩੪ ॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ਅਬੈ
ਹੈਂ । ਅਭੂਤਹੈਂ । ਅਧੂਤਹੈਂ॥੧੩੫॥
ਅਨਾਸਹੈਂ । ਉਦਾਸਹੈਂ ।ਅਧੰਧਹੈਂ ।
ਅਬੰਧਹੈਂ।੧੩੬।ਅਭਗਤਹੈਂ।ਬਿਰ-
ਕਤਹੈਂ।ਅਨਾਸਹੈਂ।ਪ੍ਰਕਾਸਹੈਂ॥੧੩੭॥

ਨਿਚਿੰਤ ਹੈਂ । ਸੁਨਿੰਤ ਹੈਂ ।
ਅਲਿੱਖ ਹੈਂ । ਅਦਿੱਖ ਹੈਂ ॥੧੩੮॥
ਅਲੇਖ ਹੈਂ । ਅਭੇਖ ਹੈਂ । ਅਢਾਹ
ਹੈਂ । ਅਗਾਹ ਹੈਂ ॥ ੧੩੯ ॥
ਅਸੰਭ ਹੈਂ । ਅਗੰਭ ਹੈਂ । ਅਨੀਲ
ਹੈਂ । ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥ ੧੪੦ ॥
ਅਨਿੱਤ ਹੈਂ । ਸੁਨਿੱਤ ਹੈਂ ।
ਅਜਾਤ ਹੈਂ । ਅਜਾਦਿਹੈ ॥੧੪੧॥

ਚਰਪਟ ਛੰਦ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸਰਬੰ ਹੰਤਾ । ਸਰਬੰ ਗੰਤਾ ।
ਸਰਬੰ ਖਿਆਤਾ । ਸਰਬੰ ਗਿਆਤਾ
॥ ੧੪੨ ॥ ਸਰਬੰ ਹਰਤਾ ।
ਸਰਬੰ ਕਰਤਾ । ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ।
ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ੧੪੩ ॥ ਸਰਬੰ
ਕਰਮੰ । ਸਰਬੰ ਧਰਮੰ । ਸਰਬੰ

ਜੁਗਤਾ । ਸਰਬੰ ਮੁਕਤਾ ॥੧੪੪॥
ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਨਮੋ ਨਰਕ ਨਾਸੇ । ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ । ਅਨੰਗੀ ਸਰੂਪੇ । ਅਭੰਗੀ ਬਿਭੂਤੇ ॥੧੪੫॥ ਪ੍ਰਮਾਥੰ ਪ੍ਰਮਾ-ਥੇ । ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਥੇ । ਅਗਾਧ ਸਰੂਪੇ । ਨ੍ਰਿਬਾਧ ਬਿਭੂਤੇ ॥ ੧੪੬॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ । ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ । ਨ੍ਰਿਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ । ਸਰਬੰਗੀ ਅਨੂਪੇ ॥ ੧੪੭ ॥ ਨ ਪੋਤ੍ਰੈ ਨ ਪੁਤ੍ਰੈ । ਨ ਸਤ੍ਰੈ ਨ ਮਿਤ੍ਰੈ । ਨ ਤਾਤੈ ਨ ਮਾਤੈ । ਨ ਜਾਤੈ ਨ ਪਾਤੈ ॥ ੧੪੮ ॥ ਨ੍ਰਿਸਾਕੰ ਸਰੀਕ ਹੈਂ । ਅਮਿਤੋ ਅਮੀਕ ਹੈਂ । ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ । ਅਜੈਹੈਂ ਅਜਾਹੈਂ ।੧੪੯।

ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਕਿ ਜਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ਹੈਂ । ਕਿ ਹਾਜਰ ਹਜ਼ੂਰ ਹੈਂ । ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ । ਸਮਸਤੁਲ ਕਲਾਮ ਹੈਂ ॥ ੧੫੦ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਮਾਗ ਹੈਂ । ਕਿ ਹੁਸਨਲ ਚਰਾਗ਼ ਹੈਂ । ਕਿ ਕਾਮਲ ਕਰੀਮ ਹੈਂ । ਕਿ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥ ੧੫੧ ॥ ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੰਦ ਹੈਂ । ਕਿ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹਿੰਦ ਹੈ । ਕਰੀਮੁਲਕਮਾਲਹੈ । ਕਿ ਹੁਸਨਲਜਮਾਲਹੈ ॥ ੧੫੨॥ ਗਨੀਮੁਲ ਖਿਰਾਜ ਹੈਂ । ਗਰੀਬੁਲ ਨਿਵਾਜ਼ ਹੈ । ਹਰੀਫੁਲ ਸਿਕੰਨ ਹੈ । ਹਿਰਾਸੁਲ ਫਿਕੰਨ ਹੈ ॥ ੧੫੩ ॥ ਕਲੰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ । ਸਮਸਤੁਲ

ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ । ਅਰੀਜੁਲ ਗਨੀਮ
ਹੈਂ । ਰਜ਼ਾਇਕਰਹੀਮਹੈ॥੧੫੪॥
ਸਮਸਤੁਲ ਜ਼ੁਬਾਂ ਹੈਂ । ਕਿ ਸਾਹਿਬ
ਕਿਰਾਂ ਹੈਂ । ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ।
ਬਹਿਸ਼ਤੁਲਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥ ੧੫੫ ॥
ਕਿ ਸਰਬੁਲ ਗਵੰਨ ਹੈਂ । ਹਮੇਸੁਲ
ਰਵੰਨ ਹੈਂ । ਤਮਾਮੁਲ ਤਮੀਜ਼ ਹੈਂ ।
ਸਮਸਤੁਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਹੈਂ ॥ ੧੫੬ ॥
ਪਰੰ ਪਰਮਈਸ ਹੈਂ । ਸਮਸਤੁਲ
ਅਦੀਸ ਹੈਂ । ਅਦੇਸੁਲ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ।
ਹਮੇਸੁਲ ਅਭੇਖਹੈਂ ॥੧੫੭॥ ਜਮੀ-
ਨੁਲ ਜਮਾ ਹੈਂ । ਅਮੀਕੁਲ ਇਮਾ
ਹੈਂ । ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ । ਕਿ
ਜੁਰਅਤ ਜਮਾਲ ਹੈਂ ॥ ੧੫੮ ॥
ਕਿ ਅਚਲੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ । ਕਿ ਅਮਿਤੋ

ਸੁਬਾਸ ਹੈ। ਕਿ ਅਜਬ ਸਰੂਪ ਹੈਂ। ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਬਿਭੂਤ ਹੈਂ ॥੧੫੯॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਪਸਾ ਹੈਂ। ਕਿ ਆਤਮ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ। ਕਿ ਅਚਲੰ ਅਨੰਗ ਹੈਂ। ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥੧੬੦॥

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ। ਗੁਨ ਗਨ ਮੁਦਾਮ॥ਅਰਿਬਰਅਗੰਜ। ਹਰਿਨਰ ਪ੍ਰਭੰਜ॥੧੬੧॥ ਅਨ ਗਨਪ੍ਰਨਾਮ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਸਲਾਮ। ਹਰਿ ਨਰ ਅਖੰਡ। ਬਰਨਰ ਅਮੰਡ ॥੧੬੨॥ ਅਨੁਭਵ ਅਨਾਸ॥ਮੁਨਿਮਨਿਪ੍ਰਕਾਸ। ਗੁਨ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ। ਜਲ ਥਲ ਮੁਦਾਮ॥੧੬੩॥ ਅਨਛਿੱਜ ਅੰਗ ॥ ਆਸਨ ਅਭੰਗ। ਉਪਮਾ ਅਪਾਰ

ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਉਦਾਰ ॥ ੧੬੪ ॥
ਜਲ ਥਲ ਅਮੰਡ। ਦਿਸ ਵਿਸ
ਅਭੰਡ। ਜਲ ਥਲ ਮਹੰਤ।
ਦਿਸ ਵਿਸ ਬਿਅੰਤ ॥੧੬੫॥
ਅਨਭਵ ਅਨਾਸ। ਧ੍ਰਿਤ ਧਰ
ਧੁਰਾਸ। ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ। ਏਕੈ
ਸਦਾਹੁ ॥ ੧੬੬ ॥ ਓਅੰਕਾਰਿ
ਆਦਿ। ਕਥਨੀ ਅਨਾਦਿ। ਖਲ
ਖੰਡ ਖਿਆਲ। ਗੁਰਬਰ ਅਕਾਲ॥
੧੬੭॥ ਘਰ ਘਰ ਪ੍ਰਨਾਮ।
ਚਿਤ ਚਰਨ ਨਾਮ। ਅਨਛਿੱਜ
ਗਾਤ। ਆਜਿਜਨ ਬਾਤ ॥੧੬੮॥
ਅਨਝੰਜ ਗਾਤ। ਅਨਰੰਜ ਬਾਤ।
ਅਨਟੁਟ ਭੰਡਾਰ। ਅਨਠਟ
ਅਪਾਰ ॥ ੧੬੯ ॥ ਆਡੀਠ

ਧਰਮ । ਅਤਿ ਢੀਠ ਕਰਮ ।
ਅਣਬ੍ਰਣ ਅਨੰਤ ॥ ਦਾਤਾ ਮਹੰਤ
॥੧੭੦ ॥
ਹਰਿਬੋਲਮਨਾਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥
ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ । ਅਰਿਘਾਲਯ ਹੈਂ
। ਖਲ ਖੰਡਨ ਹੈਂ । ਮਹਿ ਮੰਡਨ
ਹੈਂ ॥ ੧੭੧ ॥ ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ।
ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ । ਕਲਿ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ।
ਸਰਬ ਉਬਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ੧੭੨ ॥
ਧ੍ਰਿਤ ਕੇ ਧਰਨ ਹੈਂ । ਜਗ ਕੇ
ਕਰਨ ਹੈਂ । ਮਨ ਮਾਨਯ ਹੈਂ ।
ਜਗ ਜਾਨਯ ਹੈਂ ॥ ੧੭੩ ॥
ਸਰਬੰ ਭਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੰ ਕਰ ਹੈਂ ।
ਸਰਬ ਪਾਸਿਯ ਹੈਂ । ਸਰਬ
ਨਾਸਿਯ ਹੈਂ ॥੧੭੪ ॥ ਕਰੁਣਾ-

ਕਰ ਹੈਂ । ਬਿਸ੍ੰਭਰ ਹੈਂ । ਸਰਬੇ
ਸ੍ਵਰ ਹੈਂ । ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥੧੭੫॥
ਬ੍ਰਹਮੰਡਸ ਹੈਂ । ਖਲਖੰਡਸ ਹੈਂ ।
ਪਰਤੇਪਰ ਹੈਂ । ਕਰੁਣਾ ਕਰ ਹੈਂ ।
॥ ੧੭੬ ॥ ਅਜਪਾ ਜਪ ਹੈਂ ।
ਅਥਪਾਥਪ ਹੈਂ । ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ
ਹੈ । ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੭॥
ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ । ਕਰੁਣਾ
ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ । ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ।
ਧਰਣੀ ਧ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ੧੭੮ ॥
ਅਮਿਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ । ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ।
ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ । ਅਮ੍ਰਿਤਾ
ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ੧੭੯ ॥ ਅਜਬਾ
ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ । ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ।
ਨਰ ਨਾਇਕ ਹੈਂ । ਖਲ ਘਾਇਕ

ਹੈਂ ॥ ੧੯੦ ॥ ਬਿਸ੍ੰਭਰ ਹੈਂ ॥
ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ । ਨ੍ਰਿਪਨਾਇਕਹੈਂ
। ਸਰਬ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ੧੯੧ ॥
ਭਵ ਭੰਜਨ ਹੈਂ । ਅਰਿ ਗੰਜਨ ਹੈਂ
। ਰਿਪਤਾਪਨ ਹੈਂ । ਜਪ ਜਾਪਨਹੈਂ
॥ ੧੯੨ ॥ ਅਕਲੰ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ।
ਸਰਬਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ। ਕਰਤਾ ਕਰ ਹੈਂ
ਹਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈਂ ॥ ੧੯੩ ॥ ਪਰ-
ਮਾਤਮ ਹੈਂ । ਸਰਬ ਆਤਮ ਹੈਂ ।
ਆਤਮ ਬਸ ਹੈਂ। ਜਸ ਕੇ ਜਸ
ਹੈਂ ॥ ੧੯੪ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਨਮੋ ਸੂਰਜ ਸੂਰਜੇ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ
ਚੰਦ੍ਰੇ । ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ
ਇੰਦ੍ਰੇ। ਨਮੋ ਅੰਧਕਾਰੇ ਨਮੋ ਤੇਜ

ਤੇਜੇ। ਨਮੋ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬ੍ਰਿੰਦੇ। ਨਮੋ ਬੀਜ
ਬੀਜੇ ॥ ੧੯੫ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ
ਤਾਮਸੰ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ। ਨਮੋ ਪਰਮ ਤੱਤੰ
ਅਤੱਤੰ ਸਰੂਪੇ। ਨਮੋਜੋਗਜੋਗੇ। ਨਮੋ
ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ। ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰਮੰਤ੍ਰੇ
ਨਮੋ ਧਿਆਨ ਧਿਆਨੇ ॥ ੧੯੬ ॥
ਨਮੋ ਜੁਧ ਜੁਧੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ
ਗਿਆਨੇ। ਨਮੋ ਭੋਜਭੋਜੇਨਮੋ ਪਾਨ
ਪਾਨੇ। ਨਮੋ ਕਲਹ ਕਰਤਾ ਨਮੋ
ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ। ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ
ਅਨਾਦੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥ ੧੯੭ ॥ ਕਲੰ-
ਕਾਰ ਰੂਪੇ ਅਲੰਕਾਰ ਅਲੰਕੇ।
ਨਮੋ ਆਸ ਆਸੇ ਨਮੋ ਬਾਂਕ ਬੰਕੇ।
ਅਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ।
ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਲੇ ਅਨੰਗੀ

ਅਕਾਮੇ ॥ ੧੮੮ ॥
ਏਕ ਅਛਰੀ ਛੰਦ ॥
ਅਜੈ । ਅਲੈ । ਅਭੈ । ਅਬੈ ॥
੧੮੯ ॥ ਅਭੂ । ਅਜੂ । ਅਨਾਸ ।
ਅਕਾਸ ॥ ੧੯੦ ॥ ਅਗੰਜ । ਅਭੰਜ
ਅਲੱਖ । ਅਭੱਖ ॥੧੯੧॥ ਅਕਾਲ
ਦਿਆਲ । ਅਲੇਖ । ਅਭੇਖ॥੧੯੨
॥ ਅਨਾਮ । ਅਕਾਮ । ਅਗਾਹ ।
ਅਢਾਹ ॥ ੧੯੩ ॥ ਅਨਾਥੇ ।
ਪ੍ਰਮਾਥੇ । ਅਜੋਨੀ । ਅਮੋਨੀ ॥
੧੯੪ ॥ ਨ ਰਾਗੇ॥ਨ ਰੰਗੇ। ਨ ਰੂਪੇ
। ਨ ਰੇਖੇ ॥ ੧੯੫ ॥ ਅਕਰਮੰ
ਅਭਰਮੰ । ਅਗੰਜੇ । ਅਲੇਖੇ ॥
੧੯੬ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥
ਨਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਣਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ

ਪ੍ਰਣਾਸੇ। ਅਗੰਜੁਲ ਅਨਾਮੇ ਸਮ-
ਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੇ। ਨ੍ਰਿਕਾਮੰ ਬਿਭੂਤੇ
ਸਮਸਤੁਲ ਸਰੂਪੇ। ਕੁਕਰਮੰ
ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਸੁਧਰਮੰ ਬਿਭੂਤੇ॥੧੯੭॥
ਸਦਾ ਸੱਚਦਾ ਨੰਦ ਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ।
ਕਰੀਮੁਲ ਕੁਨਿੰਦਾ ਸਮਸਤੁਲ
ਨਿਵਾਸੀ। ਅਜਾਇਬ ਬਿਭੂਤੇ
ਗਜਾਇਬ ਗਨੀਮੇ। ਹਰੀਅੰਕਰੀਅੰ
ਕਰੀਮੁਲ ਰਹੀਮੇ॥ ੧੯੮॥ ਚੱਤ੍ਰ
ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭੁਗਤੇ।
ਸੁਯੰਭਵ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਦਾ ਸਰਬ
ਜੁਗਤੇ। ਦੁਕਾਲੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ। ਦਇ-
ਆਲੰ ਸਰੂਪੇ। ਸਦਾ ਅੰਗ ਸੰਗੇ
ਅਭੰਗੀ ਬਿਭੂਤੇ ॥ ੧੯੯॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦

ਰੇ ਮਨ ਐਸੋ ਕਰਿ ਸੰਨਿਆਸਾ ॥
ਬਨ ਸੇ ਸਦਨ ਸਬੈ ਕਰਿ ਸਮਝਹੁ
ਮਨਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ ॥ ੧ ॥
ਰਹਾਉ ॥ ਜਤ ਕੀ ਜਟਾ ਜੋਗ ਕੋ
ਮਜਨੁ ਨੇਮ ਕੇ ਨਖਨ ਬਢਾਓ ।
ਗਯਾਨ ਗੁਰੂ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸਹੁ
ਨਾਮ ਬਿਭੂਤ ਲਗਾਓ ॥ ੧ ॥
ਅਲਪ ਅਹਾਰ ਸੁਲਪਸੀ ਨਿੰਦ੍ਰਾ
ਦਯਾ ਛਿਮਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ । ਸੀਲ

ਸੰਤੋਖ ਸਦਾ ਨਿਰਬਾਹਿਬੋ ਹੈਬੋ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਅਤੀਤ ॥ ੨ ॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹੰਕਾਰ ਲੋਭ ਹਠ ਮੋਹ ਨ ਮਨਸਿਉ ਲਯਾਵੈ । ਤਬ ਹੀ ਆਤਮ ਤਤ ਕੋ ਦਰਸੈ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹਿ ਪਾਵੈ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਰੇ ਮਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੋਗੁਕਮਾਓ । ਸਿੰਙੀ ਸਾਚ ਅਕਪਟ ਕੰਠਲਾ ਧਿਆਨ ਬਿਭੂਤ ਚੜ੍ਹਾਓ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਤਾਤੀ ਗਹੁ ਆਤਮ ਬਸਿ ਕਰਕੀ ਭਿੱਛਾ ਨਾਮ ਅਧਾਰੰ । ਬਾਜੈ ਪਰਮ ਤਾਰ ਤਤ ਹਰਿਕੋ ਉਪਜੈ ਰਾਗ ਰਸਾਰੰ ॥ ੧ ॥ ਉਘਟੈ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਰੰਗਿ ਅਤਿ ਗਯਾਨ ਗੀਤ

ਬੰਧਾਨੰ। ਚਕਿ ਚਕਿ ਰਹੈ ਦੇਵ
ਦਾਨਵ ਮੁਨਿ ਛਕਿ ਛਕਿ ਬਯੋਮ
ਬਿਵਾਨੰ॥ ੨ ॥ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸੁ
ਭੇਸੁ ਸੰਜਮ ਕੋ ਜਾਪੁ ਸੁ ਅਜਪਾ
ਜਾਪੇ। ਸਦਾ ਰਹੈ ਕੰਚਨ ਸੀ
ਕਾਯਾ ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂ ਬਿਆਪੇ॥
੩॥ ੨ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦

ਪ੍ਰਾਨੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਗ ਲਾਗੋ
। ਸੋਵਤ ਕਹਾ ਮੋਹ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਮੈਕਬਹੂੰ
ਸੁਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਜਾਗੋ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ॥
ਔਰਨ ਕਹਾ ਉਪਦੇਸਤ ਹੈ ਪਸੁ
ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਬੋਧ ਨ ਲਾਗੋ । ਸਿੰਚਤ
ਕਹਾ ਪਰੇ ਬਿਖਿਯਨ ਕਹ ਕਬਹੂ
ਬਿਖੈ ਰਸ ਤਿਆਗੋ॥ ੧ ॥ ਕੇਵਲ

ਕਰਮ ਭਰਮ ਸੇ ਚੀਨਹੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਅਨੁਰਾਗੋ । ਸੰਗ੍ਰਹੁ ਕਰੋ ਸਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕੋ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤਜਿ ਭਾਗੋ ॥੨॥ ਜਾਤੇ ਦੂਖ ਪਾਪ ਨਹਿ ਭੇਟੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਾਗੋ। ਜੌ ਸੁਖ ਚਾਹੋ ਸਦਾ ਸਭਨ ਕੋ ਤੌ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਪਾਗੋ ॥ ੩॥

ਸੋਰਠਿ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੋਕਹ ਲਾਜ ਹਮਾਰੀ । ਨੀਲ ਕੰਠ ਨਰਹਰ ਨਾਰਾਇਣ ਨੀਲ ਬਸਨ ਬਨਵਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ। ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸੁਆਮੀ ਪਾਵਨ ਪਉਨ ਅਹਾਰੀ। ਮਾਧਵ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਮਧੁ ਮਰਦਨ ਮਾਨਮੁਕੰਦਮੁਰਾਰੀ ॥੧॥ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰ

ਨਿਰਜੁਰ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਬਿਨੁ ਨਿਰਬਿਖ
ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੀ । ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ
ਕਾਲ ਤ੍ਰਿ ਦਰਸੀ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਨਾ-
ਸਨ ਕਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਧਨੁਰਪਾਨ
ਧ੍ਰਿਤ ਮਾਨ ਧਰਾਧਰ ਅਨਬਿਕਾਰ
ਅਸਿਧਾਰੀ । ਹੌ ਮਤਿ ਮੰਦ ਚਰਨ
ਸਰਨਾਗਤਿ ਕਰਿ ਗਹਿ ਲੇਹੁ
ਉਬਾਰੀ ॥ ੩ ॥ ੪ ॥

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਨ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦

ਬਿਨ ਕਰਤਾਰ ਨ ਕਿਰਤਮ
ਮਾਨੋ । ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ
ਅਬਿਨਾਸੀ ਤਿਹ ਪਰਮੇਸਰ ਜਾਨੋ
॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ
ਆਨਿ ਜਗਤ ਮੈ ਦਸਕ ਅਸੁਰ
ਹਰਿ ਘਾਏ । ਅਧਿਕ ਪਰਪੰਚ

ਦਿਖਾਇ ਸਭਨ ਕੱਹ ਆਪਹਿ ਬ੍ਰਹਮ ਕਹਾਏ ॥ ੧ ॥ ਭੰਜਨ ਗੜਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋ ਕਿਮਿ ਜਾਤਿ ਗਿਨਾਯੋ। ਤਾਤੇ ਸਰ-ਬ ਕਾਲ ਕੇ ਅਸਿਕੋ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ ॥ ੨ ॥ ਕੈਸੇ ਤੋਹਿ ਤਾਰਿ ਹੈ ਸੁਨਿ ਜੜ ਆਪ ਡੂਬਿਓ ਭਵ ਸਾਗਰ। ਛੁਟਿਹੋ ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਤੇ ਤਬਹੀ ਗਹੋ ਸਰਨਿ ਜਗਤਾਗਰ ॥ ੩ ॥ ੫ ॥ ੨੯ ॥

ਖਿਆਲ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦

ਮਿਤ੍ਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂ ਹਾਲ ਫਕੀਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ। ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਰੋਗ ਰਜਾਈਆਂ ਦਾ ਓਢਣ ਨਾਗ ਨਿਵਾਸਾਂ ਦਾ ਰਹਿਣਾ। ਸੂਲ

ਸੁਰਾਹੀ ਖੰਜਰੁ ਪਿਆਲਾ ਬਿੰਗੁ
ਕਸਾਈਆਂ ਦਾ ਸਹਿਣਾ। ਯਾਰੜੇ
ਦਾ ਸਾਨੂ ਸੱਥਰੁ ਚੰਗਾ ਭਠ
ਖੇੜਿਆ ਦਾ ਰਹਿਣਾ ॥੧॥ ੬ ॥

ਤਿਲੰਗ ਕਾਫੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦

ਕੇਵਲ ਕਾਲਈ ਕਰਤਾਰ।
ਆਦਿਅੰਤਿ ਅਨੰਤਿ ਮੂਰਤਿ ਗੜਨ
ਭੰਜਨ ਹਾਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਨਿੰਦ ਉਸਤਤਿ ਜਉਨ ਕੇ ਸਮਸਤ੍ਰ
ਮਿਤ੍ਰ ਨ ਕੋਇ। ਕਉਨ ਬਾਟ
ਪਰੀ ਤਿਸੈ ਪਥ ਸਾਰਥੀ ਰਥ ਹੋਇ
॥੧ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤ ਜਾਕਰ
ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਮੁਕੰਦ। ਕਉਨ ਕਾਜਿ
ਕਹਾਹਿਗੇ ਜਗ ਆਨਿ ਦੇਵਕਿ ਨੰਦ
॥ ੨ ॥ ਦੇਵ ਦੈਤ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ

ਜਿਹ ਕੀਨ ਸਰਬ ਪਸਾਰ। ਕਉਨ ਉਪਮਾ ਤਉਨ ਕੋ ਮੁਖ ਲੇਤ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰਿ ॥ ੩ ॥ ੭ ॥

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦

ਸੋ ਕਿਮਿ ਮਾਨਸ ਰੂਪ ਕਹਾਏ। ਸਿਧਜ ਸਮਾਧਿ ਸਾਧਿ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ਕਿਉ ਹੂ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਏ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਰਦ ਬਿਆਸ ਪਰਾ-ਸਰ ਧ੍ਰੂਅ ਸੇ ਧਿਆਵਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ। ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਹਾਰਿਹਠ ਛਾਡਿਓ ਤਦਪਿ ਧਯਾਨ ਨ ਆਏ ॥ ੨ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਤੇ ਨੇਤਹਿ ਨੇਤ ਕਹਾਏ। ਸੂਛਮ ਤੇ ਸੂਛਮ ਕਰਿ ਚੀਨੇ ਬ੍ਰਿਧਨ ਬ੍ਰਿਧ ਬਤਾਏ ॥ ੩॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ

ਪਤਾਲ ਸਬੈ ਸਜਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਸਦਾਏ। ਸੋ ਨਰ ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਤੇ ਬਾਚੇ ਜੋ ਹਰਿ ਸਰਣਿ ਸਿਧਾਏ ॥ ੪ ॥ ੮ ॥

ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦

ਇਕ ਬਿਨੁ ਦੂਸਰ ਸੋ ਨ ਚਿਨਾਰ। ਭੰਜਨ ਗੜ੍ਹਨ ਸਮਰੱਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਰਤਾਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਅਤਿ ਹਿਤ ਚਿਤ ਕਰਿ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸਿਲਾ ਪੁਜਾਈ। ਪਾਨ ਥਕੇ ਪਾਹਨ ਕਹ ਪਰਸਤ ਕਛੁ ਕਰਿ ਸਿੱਧ ਨ ਆਈ ॥ ੨ ॥ ਅਛਤ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰਪਤ ਹੈ ਪਾਹਨ ਕਛੂ ਨ ਖੈ ਹੈ। ਤਾ

ਮੈ ਕਹਾ ਸਿਧਜ ਹੈ ਰੇ ਜੜ ਤੋਹਿ
ਕਹਾ ਬਰ ਦੈ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਜੌ ਜੀਅ
ਹੋਤ ਦੇਤ ਕਛੁ ਤੁਹਿ ਕਰ ਮਨ ਬਚ
ਕਰਮ ਬਿਚਾਰ । ਕੇਵਲ ਏਕ
ਸਰਣਿ ਸੁਆਮੀ ਬਿਨੁ ਯੌ ਨ
ਕਤਹਿ ਉਬਾਰ ॥ ੪ ॥ ੯ ॥

ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨ ਬਾਚਨ
ਪੈ ਹੈ। ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਜਾਹਿ ਬਸਿ
ਕੀਨੇ ਤਾਤੇ ਕਹਾ ਪਲੈ ਹੈ ॥ ੧ ॥
ਰਹਾਉ ॥ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਉਬਾਰ ਨ
ਸਾਕਿ ਹੈ ਜਾਕਰਿ ਨਾਮੁ ਰਟੈ ਹੈ।
ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਸਸਿ
ਤੇ ਬਸਿ ਕਾਲ ਸਬੈ ਹੈ ॥ ੨ ॥
ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਬੈ ਮਤ

ਜਾਕਰ ਨੇਤ ਕਹੈ ਹੈ। ਇੰਦਰ
ਫਨਿੰਦਰ ਮੁਨਿੰਦਰ ਕਲਪ ਬਹੁ
ਧਿਆਵਤ ਧਿਆਨ ਨ ਐਹੈ ॥ ੩ ॥
ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨਹਿ ਜਨਿਯਤ
ਸੋ ਕਿਯੋ ਸਯਾਮ ਕਹੈ ਹੈ। ਛੁਟ ਹੋ
ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਤਾਹਿ
ਚਰਨ ਲਪਟੈ ਹੈ ॥੩॥ ੧੦॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧

ਦੁਖੁ ਦਾਰੂ ਸੁਖੁ ਰੋਗ ਭਇਆ ਜਾ ਸੁਖੁ ਤਾਮਿ ਨ ਹੋਈ। ਤੂੰਕਰਤਾ ਕਰਣਾ ਮੈ ਨਾਹੀ ਜਾ ਹਉ ਕਰੀ ਨ ਹੋਈ ॥ ੧ ॥ ਬਲਿਹਾਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਵਸਿਆ। ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਤਿ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਹਿ ਜਾਤਾਅਕਲ ਕਲਾ ਭਰਪੂਰਿ ਰਹਿਆ। ਤੂੰ ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਿਫਤਿ ਸੁਆਲਿਉ ਜਿਨਿ ਕੀਤੀ ਸੋ ਪਾਰਿ ਪਇਆ। ਕਹੁ

ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੀਆ ਬਾਤਾ ਜੋ
ਕਿਛੁ ਕਰਣਾ ਸੁ ਕਰਿ ਰਹਿਆ॥੨॥

ਸੋਦਰੁ ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸੋਦਰੁ ਤੇਰਾ ਕੇਹਾ ਸੋ ਘਰੁ ਕੇਹਾ ਜਿਤੁ ਬਹਿ ਸਰਬ ਸਮਾਲੇ। ਵਾਜੇ ਤੇਰੇ ਨਾਦ ਅਨੇਕ ਅਸੰਖਾ ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਵਾਵਣ ਹਾਰੇ। ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਰਾਗ ਪਰੀ ਸਿਉ ਕਹੀਅਹਿ ਕੇਤੇ ਤੇਰੇ ਗਾਵਣ ਹਾਰੇ। ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਪਵਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਗਾਵੈ ਰਾਜਾ ਧਰਮੁ ਦੁਆਰੇ। ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਚਿਤੁ ਗੁਪਤੁ ਲਿਖਿ ਜਾਣਨਿਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਧਰਮੁ ਬੀਚਾਰੇ। ਗਾਵਨਿ

ਤੁਧਨੋ ਈਸਰੁ ਬ੍ਰਹਮਾ ਦੇਵੀ ਸੋਹਨਿ ਤੇਰੇ ਸਦਾ ਸਵਾਰੇ। ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਸਣਿ ਬੈਠੇ ਦੇਵਤਿਆ ਦਰਿ ਨਾਲੇ। ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਸਿਧ ਸਮਾਧੀ ਅੰਦਰਿ ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਸਾਧ ਬੀਚਾਰੇ। ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਜਤੀ ਸਤੀ ਸੰਤੋਖੀ ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਵੀਰ ਕਰਾਰੇ। ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਪੰਡਿਤ ਪੜਨਿ ਰਖੀਸੁਰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਵੇਦਾ ਨਾਲੇ। ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਮੋਹਣੀਆ ਮਨੁ ਮੋਹਨਿ ਸੁਰਗੁ ਮਛੁ ਪਇਆਲੇ। ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਰਤਨ ਉਪਾਏ ਤੇਰੇ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਲੇ। ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਜੋਧ ਮਹਾ ਬਲ ਸੂਰਾ ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ

ਖਾਣੀ ਚਾਰੇ। ਗਾਵਨਿ ਤੁਧਨੋ ਖੰਡ
ਮੰਡਲ ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਰਖੇ
ਤੇਰੇ ਧਾਰੇ। ਸੇਈ ਤੁਧਨੋ ਗਾਵਨਿ
ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਨਿ ਰਤੇ ਤੇਰੇ ਭਗਤ
ਰਸਾਲੇ। ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਤੁਧਨੋ
ਗਾਵਨਿ ਸੇ ਮੈ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਨਿ
ਨਾਨਕੁ ਕਿਆ ਬੀਚਾਰੇ। ਸੋਈ
ਸੋਈ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚਾ
ਸਾਚੀ ਨਾਈ। ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ
ਜਾਇ ਨ ਜਾਸੀ ਰਚਨਾ ਜਿਨਿ
ਰਚਾਈ। ਰੰਗੀ ਰੰਗੀ ਭਾਤੀ ਕਰਿ
ਕਰਿ ਜਿਨਸੀ ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ
ਉਪਾਈ। ਕਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ਕੀਤਾ
ਆਪਣਾ ਜਿਉ ਤਿਸਦੀ ਵਡਿਆ-
ਈ। ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਸੀ

ਫਿਰਿ ਹੁਕਮੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ।
ਸੋ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਸਾਹਾ ਪਤਿ ਸਾਹਿਬੁ
ਨਾਨਕ ਰਹਣੁ ਰਜਾਈ ॥ ੧ ॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ॥ ੧ ॥

ਸੁਣਿ ਵਡਾ ਆਖੈ ਸਭੁ ਕੋਇ।
ਕੇਵਡੁ ਵਡਾ ਡੀਠਾ ਹੋਇ। ਕੀਮਤਿ
ਪਾਇ ਨ ਕਹਿਆ ਜਾਇ। ਕਹਣੈ
ਵਾਲੇ ਤੇਰੇ ਰਹੇ ਸਮਾਇ ॥ ੧ ॥
ਵਡੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬਾ ਗਹਿਰਗੰਭੀਰਾ
ਗੁਣੀ ਗਹੀਰਾ। ਕੋਇ ਨ ਜਾਣੈ
ਤੇਰਾ ਕੇਤਾ ਕੇਵਡੁ ਚੀਰਾ ॥ ੧ ॥
ਰਹਾਉ ॥ ਸਭਿ ਸੁਰਤੀ ਮਿਲਿ
ਸੁਰਤਿ ਕਮਾਈ । ਸਭ ਕੀਮਤਿ
ਮਿਲਿ ਕੀਮਤਿ ਪਾਈ। ਗਿਆਨੀ
ਧਿਆਨੀ ਗੁਰ ਗੁਰ ਹਾਈ ।

ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ਤੇਰੀ ਤਿਲੁ
ਵਡਿਆਈ ॥ ੨ ॥ ਸਭਿ ਸਤ
ਸਭਿ ਤਪ ਸਭਿ ਚੰਗਿਆਈਆ ।
ਸਿਧਾ ਪੁਰਖਾ ਕੀਆ ਵਡਿਆਈ-
ਆ। ਤੁਧੁ ਵਿਣੁ ਸਿਧੀ ਕਿਨੈ ਨ
ਪਾਈਆ। ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਨਾਹੀ
ਠਾਕਿ ਰਹਾਈਆ ॥ ੩ ॥ ਆਖਣਿ
ਵਾਲਾ ਕਿਆ ਵੇਚਾਰਾ। ਸਿਫਤੀ ਭਰੇ
ਤੇਰੇ ਭੰਡਾਰਾ । ਜਿਸੁ ਤੂ ਦੇਹਿ
ਤਿਸੈ ਕਿਆ ਚਾਰਾ। ਨਾਨਕ ਸਚੁ
ਸਵਾਰਣ ਹਾਰਾ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧

ਆਖਾ ਜੀਵਾ ਵਿਸਰੈ ਮਰਿ
ਜਾਉ। ਆਖਣਿ ਅਉਖਾ ਸਾਚਾ
ਨਾਉ। ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਕੀ ਲਾਗੈ

ਭੂਖ । ਉਤੁ ਭੂਖੈ ਖਾਇ
ਚਲੀਅਹਿਦੂਖ॥੧॥ ਸੋਕਿਉ ਵਿਸਰੈ
ਮੇਰੀ ਮਾਇ। ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ
ਸਾਚੈ ਨਾਇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਕੀ ਤਿਲੁ ਵਡਿਆਈ।
ਆਖਿ ਥਕੇ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ।
ਜੇ ਸਭਿ ਮਿਲਿਕੈ ਆਖਣ ਪਾਹਿ।
ਵਡਾ ਨ ਹੋਵੈ ਘਾਟਿ ਨ ਜਾਇ ॥
੨ ॥ ਨਾ ਓਹੁ ਮਰੈ ਨ ਹੋਵੈ ਸੋਗੁ।
ਦੇਦਾ ਰਹੈ ਨ ਚੂਕੈ ਭੋਗੁ।
ਗੁਣੁ ਏਹੋ ਹੋਰੁ ਨਾਹੀ ਕੋਇ।
ਨਾ ਕੋ ਹੋਆ ਨਾ ਕੋ ਹੋਇ।
ਜੇਵਡੁ ਆਪਿ ਤੇਵਡ ਤੇਰੀ ਦਾਤਿ।
ਜਿਨਿ ਦਿਨੁ ਕਰਿਕੈ ਕੀਤੀ ਰਾਤਿ।
ਖਸਮੁ ਵਿਸਾਰਹਿ ਤੇ ਕਮਜਾਤਿ।

ਨਾਨਕ ਨਾਵੈ ਬਾਝੁ ਸਨਾਤਿ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੪॥

ਹਰਿ ਕੇ ਜਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸਤ ਪੁਰਖਾ ਬਿਨਉ ਕਰਉ ਗੁਰ ਪਾਸਿ । ਹਮ ਕੀਰੇ ਕਿਰਮ ਸਤਿ ਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ਕਰਿ ਦਇਆ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥ ੧ ॥ ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਗੁਰਦੇਵ ਮੋਕਉ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਪਰ-ਗਾਸਿ । ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮੁ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਾਨ ਸਖਾਈ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਹਮਰੀ ਰਹਰਾਸਿ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਰਿ ਜਨ ਕੇ ਵਡ ਭਾਗ ਵਡੇਰੇ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਰਧਾ ਹਰਿ ਪਿਆਸ । ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ

ਮਿਲੈ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸਹਿ ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ ਗੁਣ ਪਰਗਾਸਿ ॥ ੨ ॥ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਤੇ ਭਾਗ ਹੀਣ ਜਮ ਪਾਸਿ । ਜੋ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਣਿ ਸੰਗਤਿ ਨਹੀ ਆਏ ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵੇ ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਾਸਿ ॥ ੩ ॥ ਜਿਨ ਹਰਿ ਜਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਤਿ ਪਾਈ ਤਿਨ ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ ਲਿਖਿਆਲਿਖਾਸਿ । ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਇਆ ਮਿਲਿ ਜਨਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਪਰਗਾਸਿ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫

ਕਾਹੇ ਰੇਮਨ ਚਿਤਵਹਿ ਉਦਮੁ ਜਾ ਆਹਰਿ ਹਰਿ ਜੀਉ ਪਰਿਆ ।

ਸੈਲ ਪਥਰਮਹਿ ਜੰਤ ਉਪਾਏਤਾਕਾ
ਰਿਜਕੁ ਆਗੈ ਕਰਿ ਧਰਿਆ ॥੧॥
ਮੇਰੇ ਮਾਧਉ ਜੀ ਸਤ ਸੰਗਤਿਮਿਲੇ
ਸੁ ਤਰਿਆ। ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਪਰਮ
ਪਦੁ ਪਾਇਆ ਸੂਕੇ ਕਾਸਟਹਰਿਆ
॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਜਨਨਿ ਪਿਤਾ ਲੋਕ
ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਕੋਇ ਨ ਕਿਸਕੀ
ਧਰਿਆ। ਸਿਰਿ ਸਿਰਿ ਰਿਜਕੁ
ਸੰਬਾਹੇ ਠਾਕੁਰ ਕਾਹੇ ਮਨ ਭਉ
ਕਰਿਆ ॥ ੨ ॥ ਊਡੇ ਊਡਿ ਆਵੈ
ਸੈ ਕੋਸਾ ਤਿਸੁਪਾਛੈਬਚਰੇਛਰਿਆ।
ਤਿਨ ਕਵਣੁਖਲਾਵੈ ਕਵਣੁ ਚੁਗਾਵੈ
ਮਨ ਮਹਿ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿਆ ॥੩॥
ਸਭਿ ਨਿਧਾਨ ਦਸ ਅਸਟ ਸਿਧਾਨ
ਠਾਕੁਰ ਕਰ ਤਲ ਧਰਿਆ। ਜਨ

ਨਾਨਕ ਬਲਿ ਬਲਿ ਸਦ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾ-ਵਰਿਆ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪

ਸੋ ਪੁਰਖੁ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸੋ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹਰਿ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਹਰਿ ਅਗਮਾ ਅਗਮਅਪਾਰਾ । ਸਭਿ ਧਿਆਵਹਿ ਸਭਿ ਧਿਆਵਹਿ ਤੁਧੁ ਜੀ ਹਰਿ ਸਚੇ ਸਿਰਜਣ ਹਾਰਾ । ਸਭਿ ਜੀਅ ਤੁਮਾਰੇ ਜੀ ਤੂੰ ਜੀਆ ਕਾ ਦਾਤਾਰਾ । ਹਰਿ ਧਿਆਵਹੁ ਸੰਤਹੁ ਜੀ ਸਭਿ ਦੂਖ ਵਿਸਾਰਣ ਹਾਰਾ । ਹਰਿ ਆਪੇ ਠਾਕੁਰੁ

ਹਰਿ ਆਪੇ ਸੇਵਕੁ ਜੀ ਕਿਆ
ਨਾਨਕ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰਾ ॥ ੧ ॥ ਤੂੰ
ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਸਰਬਨਿਰੰਤਰਿ
ਜੀ ਹਰਿ ਏਕੋ ਪੁਰਖੁ ਸਮਾਣਾ।
ਇਕਿ ਦਾਤੇ ਇਕਿ ਭੇਖਾਰੀ ਜੀ
ਸਭਿ ਤੇਰੇ ਚੋਜ ਵਿਡਾਣਾ। ਤੂੰ
ਆਪੇ ਦਾਤਾ ਆਪੇ ਭੁਗਤਾ ਜੀ
ਹਉ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣਾ।
ਤੂੰਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਬੇਅੰਤੁ ਬੇਅੰਤੁਜੀ ਤੇਰੇ
ਕਿਆ ਗੁਣ ਆਖਿ ਵਖਾਣਾ। ਜੋ
ਸੇਵਹਿ ਜੋ ਸੇਵਹਿ ਤੁਧੁ ਜੀ ਜਨੁ
ਨਾਨਕੁ ਤਿਨ ਕੁਰਬਾਣਾ ॥ ੨ ॥
ਹਰਿ ਧਿਆਵਹਿ ਹਰਿ ਧਿਆਵਹਿ
ਤੁਧੁ ਜੀ ਸੇ ਜਨ ਜੁਗਮਹਿ ਸੁਖਵਾ-
ਸੀ। ਸੇ ਮੁਕਤੁ ਸੇ ਮੁਕਤੁ ਭਏਜਿਨ

ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ਜੀ ਤਿਨ ਤੂਟੀ
ਜਮ ਕੀ ਫਾਸੀ। ਜਿਨ ਨਿਰਭਉ
ਜਿਨ ਹਰਿ ਨਿਰਭਉ ਧਿਆਇਆ
ਜੀ ਤਿਨਕਾ ਭਉ ਸਭੁ ਗਵਾਸੀ।
ਜਿਨ ਸੇਵਿਆ ਜਿਨ ਸੇਵਿਆ
ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਜੀ ਤੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰੂਪਿ
ਸਮਾਸੀ। ਸੇ ਧੰਨੁ ਸੇ ਧੰਨੁ ਜਿਨ
ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ਜੀ ਜਨੁ
ਨਾਨਕੁ ਤਿਨ ਬਲਿ ਜਾਸੀ ॥ ੩ ॥
ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰ
ਜੀ ਭਰੇ ਬਿਅੰਤ ਬੇਅੰਤਾ। ਤੇਰੇ
ਭਗਤ ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਸਲਾਹਨਿ
ਤੁਧੁ ਜੀ ਹਰਿ ਅਨਿਕ ਅਨੇਕ
ਅਨੰਤਾ। ਤੇਰੀ ਅਨਿਕ ਤੇਰੀ
ਅਨਿਕ ਕਰਹਿ ਹਰਿ ਪੂਜਾ ਜੀ

ਤਪੁ ਤਾਪਹਿ ਜਪਹਿ ਬੇਅੰਤਾ ।
ਤੇਰੇ ਅਨੇਕ ਤੇਰੇ ਅਨੇਕ ਪੜਹਿ
ਬਹੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਜੀ ਕਰਿ
ਕਿਰਿਆ ਖਟੁ ਕਰਮ ਕਰੰਤਾ । ਸੇ
ਭਗਤ ਸੇ ਭਗਤ ਭਲੇ ਜਨ ਨਾਨਕ
ਜੀ ਜੋ ਭਾਵਹਿ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਭਗ-
ਵੰਤਾ ॥ ੪ ॥ ਤੂੰ ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ
ਅਪਰੰਪਰੁ ਕਰਤਾ ਜੀ ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ
ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ । ਤੂੰ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ
ਏਕੋ ਸਦਾ ਸਦਾ ਤੂੰ ਏਕੋ ਜੀ ਤੂੰ
ਨਿਹਚਲੁ ਕਰਤਾ ਸੋਈ । ਤੁਧੁ
ਆਪੇ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਵਰਤੈ ਜੀ ਤੂੰ
ਆਪੇ ਕਰਹਿ ਸੁ ਹੋਈ । ਤੁਧੁ ਆਪੇ
ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ ਉਪਾਈ ਜੀ ਤੁਧੁ ਆਪੇ
ਸਿਰਜਿ ਸਭ ਗੋਈ । ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ

ਗੁਨ ਗਾਵੈ ਕਰਤੇ ਕੇ ਜੀ ਜੋ ਸਭਸੈ ਕਾ ਜਾਣੋਈ ॥ ੫ ॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪

ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਸਚਿਆਰੁ ਮੈਡਾ ਸਾਂਈ। ਜੋ ਤਉ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਥੀਸੀ ਜੋ ਤੂ ਦੇਹਿ ਸੋਈ ਹਉ ਪਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਸਭਤੇਰੀ ਤੂੰ ਸਭਨੀ ਧਿਆਇਆ। ਜਿਸਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾਕਰਹਿਤਿਨਿ ਨਾਮ ਰਤਨੁ ਪਾਇਆ। ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਾਧਾ ਮਨਮੁਖਿ ਗਵਾਇਆ। ਤੁਧੁ ਆਪਿ ਵਿਛੋੜਿਆ ਆਪਿ ਮਿਲਾ-ਇਆ ॥ ੧ ॥ ਤੂੰ ਦਰੀਆਉ ਸਭ ਤੁਝਹੀ ਮਾਹਿ। ਤੁਝਬਿਨੁਦੂਜਾ ਕੋਈ ਨਾਹਿ। ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਤੇਰਾਖੇਲੁ। ਵਿਜੋਗਿ ਮਿਲਿ ਵਿਛੁੜਿਆ ਸੰਜੋਗੀ

ਮੇਲੁ ॥ ੨ ॥ ਜਿਸਨੋ ਤੂ ਜਾਣਾਇਹਿ ਸੋਈ ਜਨੁ ਜਾਣੈ। ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਦ ਹੀ ਆਖਿ ਵਖਾਣੈ। ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ। ਸਹਜੇ ਹੀ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਆ। ॥ ੩ ॥ ਤੂ ਆਪੇ ਕਰਤਾਤੇਰਾਕੀਆ ਸਭੁ ਹੋਇ। ਤੁਧੁ ਬਿਨੁਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ। ਤੂ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖਹਿ ਜਾਣਹਿ ਸੋਇ। ਜਨ ਨਾਨਕ ਗੁਰ-ਮੁਖਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ॥ ੪ ॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧

ਤਿਤੁਸਰਵਰੜੈਭਈਲੇਨਿਵਾਸਾ। ਪਾਣੀ ਪਾਵਕੁ ਤਿਨਹਿ ਕੀਆ। ਪੰਕਜੁ ਮੋਹ ਪਗੁ ਨਹੀ ਚਾਲੈ ਹਮ ਦੇਖਾ ਤਹ ਡੂਬੀਅਲੇ ॥ ੧ ॥ ਮਨ

ਏਕੁ ਨ ਚੇਤਸਿ ਮੂੜ ਮਨਾ। ਹਰਿ
ਬਿਸਰਤ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਲਿਆ॥੧॥
ਰਹਾਉ॥ ਨਾ ਹਉ ਜਤੀ ਸਤੀ
ਨਹੀ ਪੜਿਆ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧਾ
ਜਨਮੁ ਭਇਆ। ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ
ਤਿਨ ਕੀ ਸਰਣਾ ਜਿਨ ਤੂ ਨਾਹੀ
ਵੀਸਰਿਆ॥ ੨ ॥ ੩ ॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫

ਭਈ ਪਰਾਪਤਿ ਮਾਨੁਖ ਦੇਹੁ-
ਰੀਆ। ਗੋਬਿੰਦ ਮਿਲਣ ਕੀ ਇਹ
ਤੇਰੀ ਬਰੀਆ। ਅਵਰਿ ਕਾਜ ਤੇਰੈ
ਕਿਤੈ ਨ ਕਾਮ। ਮਿਲੁ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ
ਭਜੁ ਕੇਵਲ ਨਾਮ॥੧॥ ਸਰੰਜਾਮਿ
ਲਾਗੁ ਭਵਜਲ ਤਰਨ ਕੈ। ਜਨਮੁ
ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਾਤ ਰੰਗਿ ਮਾਇਆ ਕੈ॥

੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਧਰਮੁ ਨ ਕਮਾਇਆ । ਸੇਵਾ ਸਾਧ ਨ ਜਾਨਿਆ ਹਰਿ ਰਾਇਆ । ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਹਮ ਨੀਚ ਕਰੰਮਾ । ਸਰਣਿ ਪਰੇ ਕੀ ਰਾਖਹੁ ਸਰਮਾ ॥੨॥ ੪ ॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥

ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ਚੌਪਈ ॥

ਪੁਨ ਰਾਛਸ ਕਾ ਕਾਟਾ ਸੀਸਾ । ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਕੇਤ ਜਗਤ ਕੇ ਈਸਾ ।
ਪੁਹਪਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਗਗਨ ਤੇ ਭਈ ।
ਸਭਹਿਨ ਆਨ ਬਧਾਈ ਦਈ ।
ਧੰਨਿਜ ਧੰਨਿਜ ਲੋਗਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ।
ਦੁਸਟਨ ਦਾਹ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ।
ਅਖਲ ਭਵਨ ਕੇ ਸਿਰਜਨ ਹਾਰੇ ।

ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਮੁਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੇ।੨।
ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ॥ ਚੌਪਈ ॥
ਹਮਰੀ ਕਰੋ ਹਾਥ ਦੈ ਰੱਛਾ ॥
ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਚਿਤਿ ਕੀ ਇੱਛਾ।
ਤ੍ਵ ਚਰਣਨ ਮਨ ਰਹੈ ਹਮਾਰਾ ॥
ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ
॥ ੧ ॥ ਹਮਰੇ ਦੁਸਟ ਸਭੈ ਤੁਮ
ਘਾਵਹੁ। ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਮੋਹਿ
ਬਚਾਵਹੁ। ਸੁਖੀ ਵਸੈ ਮੋਰੋ ਪਰ-
ਵਾਰਾ। ਸੇਵਕ ਸਿਖ ਸਬੈ ਕਰ-
ਤਾਰਾ ॥੨॥ ਮੋ ਰੱਛਿਆ ਨਿਜ ਕਰ
ਦੈ ਕਰੀਏ। ਸਭ ਬੈਰਨਿ ਕੋ ਆਜ
ਸੰਘਰੀਏ। ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਹਮਾਰੀ
ਆਸਾ । ਤੋਰ ਭਜਨ ਕੀ ਰਹੈ
ਪਿਆਸਾ ॥ ੩ ॥ ਤੁਮਹਿ ਛਾਡ

ਕੋਈ ਅਵਰ ਨ ਧਿਆਊ । ਜੋ
ਬਰ ਚਾਹੌ ਸੁ ਤੁਮਤੇ ਪਾਊ।
ਸੇਵਕ ਸਿੱਖ ਹਮਾਰੇ ਤਾਰੀਅਹਿ।
ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਸਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਮਾਰੀ-
ਅਹਿ ॥ ੪ ॥ ਆਪ ਹਾਥਦੈ ਮੁਝੈ
ਉਬਰੀਐ। ਮਰਣ ਕਾਲ ਕਾ ਤ੍ਰਾਸ
ਨਿਵਰੀਐ। ਹੂਜੋ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇਪੱਛਾ
। ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜੂ ਕਰੀਅਹੁ ਰੱਛਾ
॥੫॥ ਰਾਖ ਲੇਹੁ ਮੁਹਿ ਰਾਖਨਹਾਰੇ
। ਸਾਹਿਬ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਪਿਆਰੇ।
ਦੀਨ ਬੰਧੁ ਦੁਸਟਨ ਕੇ ਹੰਤਾ।
ਤੁਮ ਹੋ ਪੁਰੀ ਚਤਰ ਦਸ ਕੰਤਾ॥
੬ ॥ ਕਾਲਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਪੁਧਰਾ
। ਕਾਲਪਾਇ ਸਿਵਜੀ ਅਵਤਰਾ।
ਕਾਲ ਪਾਇ ਕਰ ਬਿਸਨ ਪ੍ਰਕਾਸਾ।

ਸਕਲ ਕਾਲ ਕਾ ਕੀਆ ਤਮਾਸਾ।
॥ ੭ ॥ ਜਵਨ ਕਾਲ ਜੋਗੀ ਸਿਵ
ਕੀਓ। ਬੇਦਰਾਜ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੂ ਥੀਓ
। ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਲੋਕ ਸਵਾਰਾ।
ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਹਮਾਰਾ॥੮॥
ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਜਗਤ ਬਨਾਯੋ।
ਦੇਵ ਦੈਤ ਜਛਨ ਉਪਜਾਯੋ।
ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਅਵਤਾਰਾ।
ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਸਮਝੀਅਹੁ ਹਮਾਰਾ
॥੯॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਸਹੀ ਕੋ ਹਮਾ
ਰੀ। ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਜਿਨ ਆਪ
ਸਵਾਰੀ। ਸਿਵਕਨ ਕੋ ਸਿਵਗੁਨ
ਸੁਖ ਦੀਓ। ਸਤ੍ਰੁਨ ਕੋ ਪਲ ਮੋ
ਬਧ ਕੀਓ॥੧੦॥ ਘਟ ਘਟ ਕੇ
ਅੰਤਰ ਕੀ ਜਾਨਤ। ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਕੀ

ਪੀਰ ਪਛਾਨਤ। ਚੀਟੀ ਤੇ ਕੁੰਚਰ
ਅਸਥੂਲਾ। ਸਭ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ
ਕਰਿ ਫੂਲਾ॥ ੧੧ ॥ ਸੰਤਨ ਦੁਖ
ਪਾਏ ਤੇ ਦੁਖੀ। ਸੁਖ ਪਾਏ ਸਾਧਨ
ਕੇ ਸੁਖੀ। ਏਕਏਕਕੀਪੀਰਪਛਾਨੈ।
ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਪਟ ਪਟ ਕੀ ਜਾਨੈ॥
੧੨ ॥ਜਬ ਉਦਕਰਖ ਕਰਾ ਕਰ-
ਤਾਰਾ।ਪ੍ਰਜਾ ਧਰਤ ਤਬ ਦੇਹਅਪਾਰਾ
। ਜਬ ਆਕਰਖ ਕਰਤ ਹੋ ਕਬਹੂੰ।
ਤੁਮ ਮੈ ਮਿਲਤ ਦੇਹ ਧਰ ਸਭਹੂੰ॥
੧੩ ॥ ਜੇਤੇ ਬਦਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ
ਧਾਰੈ। ਆਪਆਪਨੀ ਬੂਝਉਚਾਰੈ।
ਤੁਮ ਸਭ ਹੀ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ।
ਜਾਨਤ ਬੇਦ ਭੇਦ ਅਰੁ ਆਲਮ ॥
੧੪ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰ ਨ੍ਰਿ-

ਲੰਭ। ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਦਿ
ਅਸੰਭ। ਤਾਕਾ ਮੂੜ੍ਹ ਉਚਾਰਤ ਭੇਦਾ।
ਜਾਕਾ ਭੇਵ ਨ ਪਾਵਤ ਬੇਦਾ॥੧੫॥
ਤਾਕੋ ਕਰ ਪਾਹਨ ਅਨਮਾਨਤ।
ਮਹਾ ਮੂੜ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ।
ਮਹਾਦੇਵ ਕਉ ਕਹਤ ਸਦਾ ਸਿਵ।
ਨਿਰੰਕਾਰ ਕਾ ਚੀਨਤ ਨਹਿ ਭਿਵ॥
੧੬॥ ਆਪ ਆਪਨੀ ਬੁਧਿ ਹੈ
ਜੇਤੀ। ਬਰਣਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤੁਹਿ
ਤੇਤੀ। ਤੁਮਰਾ ਲਖਾ ਨ ਜਾਇ
ਪਸਾਰਾ। ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਸਜਾ ਪ੍ਰਥਮ
ਸੰਸਾਰਾ॥੧੭॥ ਏਕੈ ਰੂਪ ਅਨੂਪ
ਸਰੂਪਾ। ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵ ਕਹੀ ਭੂਪਾ।
ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਸੇਤਜ ਕੀਨੀ।
ਉਤਭੁਜ ਖਾਨਿ ਬਹੁਰਿ ਰਚਿ ਦੀਨੀ।

੧੮ ॥ ਕਹੂੰ ਫੂਲ ਰਾਜਾ ਹ੍ਵੈ ਬੈਠਾ।
ਕਹੂੰ ਸਿਮਟਿ ਭਯੋ ਸੰਕਰ ਇਕੈਠਾ।
ਸਗਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਦਿਖਾਇ
ਅਚੰਭਵ। ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਸਰੂਪ
ਸੁਯੰਭਵ ॥ ੧੯ ॥ ਅਬ ਰੱਛਾ
ਮੇਰੀ ਤੁਮ ਕਰੋ। ਸਿਖ੍ਯ ਉਬਾਰ
ਅਸਿਖ੍ਯ ਸੰਘਰੋ। ਦੁਸਟ ਜਿਤੇ
ਉਠਵਤਉਤਪਾਤਾ। ਸਕਲ ਮਲੇਛ
ਕਰੋ ਰਣ ਘਾਤਾ ॥ ੨੦ ॥ ਜੇ
ਅਸਿਧੁਜ ਤ੍ਵ ਸਰਨੀ ਪਰੇ। ਤਿਨਕੇ
ਦੁਸਟ ਦੁਖਤ ਹ੍ਵੈ ਮਰੇ । ਪੁਰਖ
ਜਵਨ ਪਗ ਪਰੈ ਤੁਹਾਰੈ। ਤਿਨਕੇ
ਤੁਮ ਸੰਕਟ ਸਭ ਟਾਰੈ ॥ ੨੧ ॥
ਜੋ ਕਲਿ ਕੋ ਇਕ ਬਾਰ ਧਿਐਹੈ।
ਤਾਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹੀ ਐਹੈ।

ਰੱਛਾ ਹੋਇ ਤਾਹਿ ਸਭ ਕਾਲਾ।
ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਟਰੇ ਤਤਕਾਲਾ
॥੨੨॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਨ ਜਾਹਿ
ਨਿਹਰਿਹੋ। ਤਾਕੇ ਤਾਪ ਤਨਕ ਮਹਿ
ਹਰਿਹੋ। ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਘਰਮੋ ਸਭ
ਹੋਈ। ਦੁਸਟ ਛਾਹ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ
ਨ ਕੋਈ ॥੨੩॥ ਏਕ ਬਾਰ ਜਿਨ
ਤੁਮੈ ਸੰਭਾਰਾ। ਕਾਲ ਫਾਸ ਤੇ ਤਾਹਿ
ਉਬਾਰਾ। ਜਿਨ ਨਰ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ
ਕਹਾ। ਦਾਰਿਦ ਦੁਸਟ ਦੋਖ ਤੇ
ਰਹਾ ॥ ੨੪ ॥ ਖੜਗ ਕੇਤ ਮੈ
ਸਰਨਿ ਤਿਹਾਰੀ। ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ
ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ। ਸਰਬ ਠਉਰ ਮੋ
ਹੋਹੁ ਸਹਾਈ। ਦੁਸਟ ਦੋਖ ਤੇ ਲੇਹੁ
ਬਚਾਈ ॥੨੫॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਹਮ

ਪਰ ਜਗ ਮਾਤਾ।ਗ੍ਰੰਥਕਰਾ ਪੂਰਣ ਸੁਭ ਰਾਤਾ। ਕਿਲ ਬਿਖ ਸਕਲ ਦੇਹ ਕੋ ਹਰਤਾ। ਦੁਸਟ ਦੋਖੀਅਨ ਕੋਛੈਕਰਤਾ।੨੬। ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜਬ ਭਏ ਦਇਆਲਾ। ਪੂਰਨ ਕਰਾ ਗ੍ਰੰਥ ਤਤਕਾਲਾ। ਮਨ ਬਾਛਤ ਫਲ ਪਾਵੈ ਸੋਈ। ਦੂਖ ਨ ਤਿਸੈ ਬਿਆਪਤ ਕੋਈ ॥੨੭॥ ਅੜਿੱਲ ॥ ਸੁਨੈ ਗੁੰਗ ਜੋ ਯਾਹਿ ਸੁ ਰਸਨਾ ਪਾਵਈ। ਸੁਨੈ ਮੂੜ ਚਿਤ ਲਾਇ ਚਤੁਰਤਾ ਆਵਈ। ਦੂਖ ਦਰਦ ਭੌ ਨਿਕਟ ਨ ਤਿਨ ਨਰ ਕੇ ਰਹੈ। ਹੋ ਜੋ ਯਾਕੀ ਏਕ ਬਾਰ ਚੌਪਈ ਕੋ ਕਹੈ॥ ੨੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਬਤ ਸਤਰਹ ਸਹਸ ਭਣਿਜੈ । ਅਰਧ

ਸਹਸ ਫੁਨਿ ਤੀਨ ਕਹਿੱਜੈ ।
ਭਾਦਵ ਸੁਦੀ ਅਸਟਮੀ ਰਵਿਵਾਰਾ
। ਤੀਰ ਸਤੁੱਦ੍ਵ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ।
॥ ੨੯ ॥ ਇਤਿਸ੍ਰੀਚਰਿਤ੍ਰੋ ਪਖਜਾ-
ਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਭੂਪਮੰਤ੍ਰੀ ਸੰਬਾਦੇ
ਚਾਰ ਸੈ ਚਾਰ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ
ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੩ ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਦਾਸਜਾਨਕਰਿਦਾਸਪਰ
ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਾਰ । ਆਪ ਹਾਥ
ਦੈ ਰਾਖ ਮੁਹਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ
ਬਿਚਾਰ ॥ ੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੈ ਨ
ਗਨੇਸਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮਨਾਊ ।
ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ
ਧਿਆਊ । ਕਾਨ ਸੁਨੇ ਪਹਿਚਾਨ
ਨ ਤਿਨ ਸੋ । ਲਿਵਲਾਗੀ ਮੋਰੀ

ਪਗ ਇਨਸੋ ॥ ੨ ॥ ਮਹਾਕਾਲ ਰਖਵਾਰ ਹਮਾਰੋ । ਮਹਾ ਲੋਹ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰੋ । ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਰਖਵਾਰ । ਬਾਹ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਚਾਰ ॥ ੩ ॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਮੁਝੈ ਪ੍ਰਿਤਿ ਪਰੀਐ । ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਸਤ੍ਰੈ ਹਮਾਰੇ ਮਰੀਐ । ਦੇਗ ਤੇਗ ਜਗ ਮੈ ਦੋਊ ਚਲੈ । ਰਾਖ ਆਪ ਮੁਹਿ ਅਉਰ ਨ ਦਲੈ ॥ ੪ ॥ ਤੁਮ ਮਮ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਪ੍ਰਿਤਿਪਾਰਾ । ਤੁਮ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰਾ । ਜਾਨ ਆਪਨਾ ਮੂਝੈ ਨਿਵਾਜ । ਆਪ ਕਰੋ ਹਮਰੇ ਸਭ ਕਾਜ ॥ ੫ ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ । ਆਪੇ ਆਪ ਗਰੀਬ

ਨਿਵਾਜਾ। ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ। ਹਾਰ ਪਰਾ ਮੈ ਆਨ ਦ੍ਵਾਰ ਤੁਹਿ॥ ੬ ॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ। ਤੁਮ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰਾ। ਦਾਸ ਜਾਨ ਦੈ ਹਾਥ ਉਬਾਰੋ। ਹਮਰੇ ਸਭ ਬੈਰੀ-ਅਨ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ੭ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਰੋ ਭਗਵਤ ਕੋ ਧਿਆਨਾ। ਬਹੁਰ ਕਰੋ ਕਬਿਤਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ। ਕਿਸਨ ਜਥਾ ਮਤਿ ਚਰਿਤ੍ ਉਚਾਰੋ। ਚੂਕ ਹੋਇ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੋ ॥ ੮ ॥

ਕਬਿਬਾਚ ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਜੋਨਿਜ ਪ੍ਰਭ ਮੋ ਸੋ ਕਹਾ ਸੋ ਕਹਿ ਹੋ ਜਗ ਮਾਹਿ। ਜੋ ਤਿਹ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਧਿਆਇ

ਹੈ ਅੰਤ ਸੁਰਗ ਕੋ ਜਾਹਿ ॥ ੧ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਦੁਈ
ਏਕ ਹੈ ਬਿਬ ਬਿਚਾਰ ਕਛੁ ਨਾਹਿ।
ਜਲ ਤੇ ਉਪਜ ਤਰੰਗ ਜਿਉ ਜਲ
ਹੀ ਬਿਖੈ ਸਮਾਹਿ ॥੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥
ਜਬ ਆਇਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋ ਭਯੋ ਜਨਮੁ
ਧਰਾ ਜਗ ਆਇ। ਅਬ ਮੈ ਕਥਾ
ਸੰਛੇਪਤੇਸਭਹੂੰਕਹਤ ਸੁਨਾਇ ॥੩॥
ਕਬਿਬਾਚਦੋਹਰਾ।ਠਾਢਭਯੋਮੈਜੋਰਿ
ਕਰ ਬਚਨ ਕਹਾ ਸਿਰ ਨਜਾਇ।
ਪੰਥ ਚਲੈ ਤਬ ਜਗਤਮੈ ਜਬ ਤੁਮ
ਕਰੋ ਸਹਾਇ ॥ ੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇ
ਜੇ ਤੁਮਰੇ ਧਿਆਨ ਕੋ ਨਿਤ ਉਠਿ
ਧਿਐ ਹੈ ਸੰਤ। ਅੰਤ ਲਹੈਗੇ ਮੁਕਤ
ਫਲੁ ਪਾਵਹਿੰਗੇ ਭਗਵੰਤ ॥ ੫ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਮ ਕਥਾ ਜੁਗ ਜੁਗ
ਅਟੱਲ ਸਭ ਕੋਊ ਭਾਖਤ ਨੇਤ।
ਸੁਰਗ ਬਾਸੁ ਰਘੁਬਰ ਕਰਾ ਸਗਰੀ
ਪੁਰੀ ਸਮੇਤ ॥ ੬ ॥ ਚੌਪਈ॥ ਜੋ
ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਨੈ ਅਰੁ ਗਾਵੈ। ਦੂਖ
ਪਾਪ ਤਿਹ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵੈ ॥
ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਕੀਏ ਫਲ ਹੋਈ।
ਆਧਿ ਬਿਯਾਧਿ ਛ੍ਵੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ।
੭ ॥ ਸੰਮਤਸਤਰਹਿਸਹਸਪਚਾਵਨ
ਹਾੜ ਵਦੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਖ ਦਾਵਨ।
ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ।
ਭੂਲ ਪਰੀ ਲਹੁ ਲੇਹੁ ਸਧਾਰਾ ॥
੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਚਰਨ
ਤਰ ਸਤੁਦ੍ਰਵ ਤੀਰ ਤਰੰਗ । ਸ੍ਰੀ
ਭਗਵਤ ਪੂਰਨ ਕੀਯੋ ਰਘੁਬਰ

ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੯॥ ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਜਾਨਿਓ ਨਹੀ ਬਾਦ ਸੁਬਾਦ ਬਿਬਾਦ। ਗ੍ਰੰਥ ਸਕਲ ਪੂਰਨ ਕੀਯੋ ਭਗਵਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ। ਪਾਇ ਗਹੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਤਬ ਤੇ ਕੋਊ ਆਂਖ ਤਰੇ ਨਹੀ ਆਨਯੋ। ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਹੈ ਮਤ ਏਕ ਨ ਮਾਨਯੋ। ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਬੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਹੈ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਯੋ। ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰ ਮੈ ਨ ਕਹਿਯੋ ਸਭ ਤੋਹਿ ਬਖਾਨਯੋ॥ ੧੧ ॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਸਗਲ ਦੁਆਰ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਗਹਿਓ ਤੁਹਾਰੋ ਦੁਆਰ। ਬਾਹਿ

ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਅਸ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਤੁਹਾਰ ॥ ੧੨ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩ ॥ ਅਨੰਦੁ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਨੰਦੁ ਭਇਆ ਮੇਰੀ ਮਾਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮੈ ਪਾਇਆ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਤ ਪਾਇਆ ਸਹਜ ਸੇਤੀ ਮਨਿ ਵਜੀਆ ਵਾਧਾਈਆ। ਰਾਗ ਰਤਨ ਪਰਵਾਰ ਪਰੀਆ ਸਬਦ ਗਾਵਣ ਆਈਆ । ਸਬਦੋ ਤ ਗਾਵਹੁ ਹਰੀ ਕੇਰਾ ਮਨਿ ਜਿਨੀ ਵਸਾਇਆ । ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਅਨੰਦੁ ਹੋਆ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਮੈ ਪਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਏ ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਤੂ ਸਦਾ ਰਹੁ ਹਰਿ ਨਾਲੇ।

ਹਰਿ ਨਾਲਿ ਰਹੁ ਤੂ ਮੰਨ ਮੇਰੇ ਦੂਖ
ਸਭਿ ਵਿਸਾਰਣਾ। ਅੰਗੀਕਾਰੁ ਓਹੁ
ਕਰੇ ਤੇਰਾ ਕਾਰਜ ਸਭਿ ਸਵਾਰਣਾ।
ਸਭਨਾ ਗਲਾ ਸਮਰਥੁ ਸੁਆਮੀ ਸੋ
ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੇ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ
ਮੰਨ ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਰਹੁ ਹਰਿ ਨਾਲੇ
॥ ੨ ॥ਸਾਚੇ ਸਾਹਿਬਾ ਕਿਆ ਨਾਹੀ
ਘਰਿ ਤੇਰੈ। ਘਰਿ ਤ ਤੇਰੈ ਸਭੁ
ਕਿਛੁ ਹੈ ਜਿਸੁ ਦੇਹਿ ਸੁ ਪਾਵਏ।
ਸਦਾ ਸਿਫਤਿ ਸਲਾਹ ਤੇਰੀ ਨਾਮੁ
ਮਨਿ ਵਸਾਵਏ। ਨਾਮੁ ਜਿਨ ਕੈ
ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਵਾਜੇ ਸਬਦ ਘਨੇਰੇ
। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਚੇ ਸਾਹਿਬ ਕਿਆ
ਨਾਹੀ ਘਰਿ ਤੇਰੈ॥ ੩॥ ਸਾਚਾ
ਨਾਮੁ ਮੇਰਾ ਆਧਾਰੋ। ਸਾਚੁ ਨਾਮੁ

ਅਧਾਰੁ ਮੇਰਾ ਜਿਨਿ ਭੁਖਾ ਸਭਿ ਗਵਾਈਆ। ਕਰਿ ਸਾਂਤਿ ਸੁਖਮਨਿ ਆਇ ਵਸਿਆ ਜਿਨਿ ਇਛਾ ਸਭਿ ਪੁਜਾਈਆ। ਸਦਾ ਕੁਰਬਾਣੁ ਕੀਤਾ ਗੁਰੂ ਵਿਟਹੁ ਜਿਸ ਦੀਆ ਏਹਿ ਵਡਿਆਈਆ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸੁਣਹੁ ਸੰਤਹੁ ਸਬਦਿ ਧਰਹੁ ਪਿਆਰੋ। ਸਾਚਾ ਨਾਮੁ ਮੇਰਾ ਆਧਾਰੋ ॥ ੪ ॥ ਵਾਜੇ ਪੰਚ ਸਬਦ ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਸਭਾਗੈ। ਘਰਿ ਸਭਾਗੈ ਸਬਦ ਵਾਜੇ ਕਲਾ ਜਿਤੁ ਘਰਿ ਧਾਰੀਆ। ਪੰਚ ਦੂਤ ਤੁਧੁ ਵਸਿ ਕੀਤੇ ਕਾਲੁ ਕੰਟਕੁ ਮਾਰਿਆ। ਧੁਰਿ ਕਰਮਿ ਪਾਇਆ ਤੁਧੁ ਜਿਨ ਕਉ ਸਿ ਨਾਮਿ ਹਰਿ ਕੈ ਲਾਗੇ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਤਹ ਸੁਖੁ

ਹੋਆ ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਅਨਹਦ ਵਾਜੇ ॥
੫ ॥ ਅਨਦੁ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀ ਹੋ
ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰੇ । ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ
ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਉਤਰੇ ਸਗਲ
ਵਿਸੂਰੇ । ਦੂਖ ਰੋਗ ਸੰਤਾਪ ਉਤਰੇ
ਸੁਣੀ ਸਚੀ ਬਾਣੀ । ਸੰਤ ਸਾਜਨ
ਭਏ ਸਰਸੇ ਪੂਰੇ ਗੁਰਤੇ ਜਾਣੀ । ਸੁ-
ਣਤੇ ਪੁਨੀਤ ਕਹਤੇ ਪਵਿਤੁਸਤਿਗੁਰੁ
ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ। ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ
ਗੁਰ ਚਰਣ ਲਾਗੇ ਵਾਜੇ ਅਨਹਦ
ਤੂਰੇ ॥ ੪੦ ॥

ਮੁੰਦਾਵਣੀ ਮਹਲਾ ੫

ਥਾਲ ਵਿਚਿ ਤਿਨਿ ਵਸਤੂ
ਪਈਓ ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਵੀਚਾਰੋ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਪਇਓ

ਜਿਸਕਾ ਸਭਸੁ ਅਧਾਰੋ। ਜੇਕੋਖਾਵੈ ਜੇਕੋ ਭੁੰਚੈ ਤਿਸਕਾ ਹੋਇ ਉਧਾਰੋ। ਏਹ ਵਸਤੁ ਤਜੀ ਨਹ ਜਾਈਨਿਤ ਨਿਤ ਰਖੁ ਉਰਿਧਾਰੋ। ਤਮ ਸੰਸਾਰੁ ਚਰਨ ਲਗ ਤਰੀਐ ਸਭੁ ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਪਸਾਰੋ ॥ ੧ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੫

ਤੇਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਤੋ ਨਾਹੀ ਮੈਨੋ ਜੋਗੁ ਕੀਤੋਈ। ਮੈ ਨਿਰਗੁਣਿਆਰੇ ਕੋ ਗੁਣੁ ਨਾਹੀ ਆਪੇ ਤਰਸੁ ਪਇਓਈ। ਤਰਸੁ ਪਇਆ ਮਿਹ-ਰਾਮਤਿ ਹੋਈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਜਣੁ ਮਿਲਿਆ। ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਤਾ ਜੀਵਾਂ ਤਨੁ ਮਨੁ ਥੀਵੈ ਹਰਿਆ ॥ ੧ ॥ਪਉੜੀ ॥ ਤਿਥੈ ਤੂ ਸਮਰਥੁ

ਜਿਥੈ ਕੋਇ ਨਾਹਿ। ਓਥੈ ਤੇਰੀ
ਰਖ ਅਗਨੀ ਉਦਰ ਮਾਹਿ।
ਸੁਣਕੈ ਜਮਕੇ ਦੂਤ ਨਾਇਤੇਰੈਛਡਿ
ਜਾਹਿ। ਭਉਜਲੁ ਬਿਖਮੁਅਸਗਾਹੁ
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਪਾਰਿ ਪਾਹਿ। ਜਿਨ
ਕਉ ਲਗੀ ਪਿਆਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸੇਇ
ਖਾਹਿ। ਕਲਿ ਮਹਿ ਏਹੋ ਪੁੰਨੁ ਗੁਣ
ਗੋਵਿੰਦਗਾਹਿ। ਸਭਸੈਨੋ ਕਿਰਪਾਲੁ
ਸਮ੍ਹਾਲੇ ਸਾਹਿ ਸਾਹਿ।ਬਿਰਥਾ ਕੋਇ
ਨ ਜਾਇ ਜਿ ਆਵੈ ਤੁਧੁ ਆਹਿ॥
੧॥ ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੫
ਅੰਤਰਿਗੁਰੁਆਰਾਧਣਾ ਜਿਹਵਾ
ਜਪਿ ਗੁਰ ਨਾਉ। ਨੇਤ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ
ਪੇਖਣਾ ਸ੍ਰਵਣੀ ਸੁਨਣਾਗੁਰ ਨਾਉ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਤੀ ਰਤਿਆ ਦਰਗਹ

ਪਾਈਐ ਠਾਉ ।ਕਹੁਨਾਨਕਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਜਿਸਨੋ ਏਹ ਵਥੁ ਦੇਇ ।ਜਗ ਮਹਿ ਉਤਮ ਕਾਢੀਅਹਿ ਵਿਰਲੇ ਕੇਈ ਕੇਇ ॥੧॥

ਮਃ ੫ ॥ ਰਖੇ ਰਖਣ ਹਾਰਿ ਆਪਿ ਉਬਾਰਿਅਨੁ। ਗੁਰਕੀ ਪੈਰੀ ਪਾਇ ਕਾਜ ਸਵਾਰਿਅਨੁ। ਹੋਆ ਆਪਿ ਦਇਆਲੁ ਮਨਹੁ ਨ ਵਿਸਾ-ਰਿਅਨੁ। ਸਾਧ ਜਨਾਕੈ ਸੰਗਿਭਵ-ਜਲੁ ਤਾਰਿਅਨੁ। ਸਾਕਤ ਨਿੰਦਕ ਦੁਸਟ ਖਿਨ ਮਾਹਿ ਬਿਦਾਰਿਅਨੁ। ਤਿਸੁ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਟੇਕ ਨਾਨਕਮਨੈ ਮਾਹਿ। ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ਸਗਲੇ ਦੂਖ ਜਾਹਿ ॥ ੨ ॥

ਸੋਹਿਲਾ ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਦੀਪਕੀ ਮਹਲਾ ੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜੈ ਘਰਿ ਕੀਰਤਿ ਆਖੀਐ ਕਰਤੇ ਕਾ ਹੋਇ ਬੀਚਾਰੋ। ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਗਾਵਹੁ ਸੋਹਿਲਾ ਸਿਵਰਿਹੁ ਸਿਰਜਣਹਾਰੋ ॥ ੧ ॥ ਤੁਮ ਗਾਵਹੁ ਮੇਰੇ ਨਿਰਭਉ ਕਾ ਸੋਹਿਲਾ। ਹਉ ਵਾਰੀ ਜਿਤੁ ਸੋਹਿਲੈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥ ੧ ॥ਰਹਾਉ॥ ਨਿਤ ਨਿਤ ਜੀਅੜੇ ਸਮਾਲੀਅਨਿ ਦੇਖੈਗਾ ਦੇਵਣਹਾਰੁ। ਤੇਰੇ ਦਾਨੈ ਕੀਮਤਿ ਨਾ ਪਵੈ ਤਿਸੁ

ਦਾਤੇ ਕਵਣੁ ਸੁਮਾਰੁ ॥੨ ॥ ਸੰਬਤਿ ਸਾਹਾ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਿਕਰਿਪਾਵਹੁ ਤੇਲੁ। ਦੇਹੁ ਸਜਣ ਅਸੀਸੜੀਆ ਜਿਉ ਹੋਵੈ ਸਾਹਿਬਸਿਉਮੇਲੁ ॥੩॥ ਘਰਿ ਘਰਿ ਏਹੋ ਪਾਹੁਚਾ ਸਦੜੇ ਨਿਤ ਪਵੰਨਿ। ਸਦਣਹਾਰਾ ਸਿਮ· ਰੀਐ ਨਾਨਕ ਸੇ ਦਿਹ ਆਵੰਨਿ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧

ਛਿਅ ਘਰ ਛਿਅ ਗੁਰ ਛਿਅ ਉਪਦੇਸ। ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਏਕੋ ਵੇਸ ਅਨੇਕ ॥ ੧ ॥ ਬਾਬਾ ਜੈ ਘਰਿ ਕਰਤੇ ਕੀਰਤਿ ਹੋਇ। ਸੋ ਘਰੁਰਾਖੁ ਵਡਾਈਤੋਇ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਵਿਸੁਏ ਚਸਿਆ ਘੜੀਆ ਪਹਰਾ ਥਿਤੀ

ਵਾਰੀ ਮਾਹੁ ਹੋਆ ਸੂਰਜੁ ਏਕੋ ਰੁਤਿ ਅਨੇਕ। ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੇ ਕੇਤੇ ਵੇਸ ॥ ੨ ॥ ੨ ॥

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ੧

ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ ਤਾਰਿਕਾ ਮੰਡਲ ਜਨਕ ਮੋਤੀ। ਧੂਪੁ ਮਲਆਨਲੋ ਪਵਣੁ ਚਵਰੋ ਕਰੇ ਸਗਲ ਬਨ-ਰਾਇ ਫੂਲੰਤ ਜੋਤੀ ॥ ੧ ॥ ਕੈਸੀ ਆਰਤੀ ਹੋਇ। ਭਵਖੰਡਨਾ ਤੇਰੀ ਆਰਤੀ। ਅਨਹਤਾ ਸਬਦ ਵਾਜੰਤ ਭੇਰੀ ॥੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਹਸ ਤਵ ਨੈਨਨਨਨੈਨਹਹਿ ਤੋਹਿ ਕਉਸਹਸ ਮੂਰਤਿਨਨਾ ਏਕਤੋਹੀ। ਸਹਸਪਦ ਬਿਮਲ ਨਨ ਏਕ ਪਦ ਗੰਧ ਬਿਨੁ

ਸਹਸ ਤਵ ਗੰਧ ਇਵ ਚਲਤ ਮੋਹੀ ॥੨॥ ਸਭ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸੋਇ। ਤਿਸਦੈ ਚਾਨਣਿ ਸਭ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਇ। ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਜੋਤਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ। ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੁ ਆਰਤੀ ਹੋਇ ॥ ੩॥ਹਰਿ ਚਰਣ ਕਵਲ ਮਕਰੰਦ ਲੋਭਿਤ ਮਨੋ ਅਨਦਿਨੋ ਮੋਹਿ ਆਹੀ ਪਿਆਸਾ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਲੁ ਦੇਹਿ ਨਾਨਕ ਸਾਰਿੰਗ ਕਉ ਹੋਇ ਜਾਤੇ ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਵਾਸਾ ॥੪॥੩॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੪

ਕਾਮਿ ਕਰੋਧਿ ਨਗਰੁ ਬਹੁ ਭਰਿਆ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਖੰਡਲ ਖੰਡਾ ਹੇ। ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਤ ਲਿਖੇ ਗੁਰੁ

ਪਾਇਆ ਮਨਿ ਹਰਿ ਲਿਵ ਮੰਡਲ
ਮੰਡਾ ਹੇ ॥ ੧ ॥ ਕਰਿ ਸਾਧੂ
ਅੰਜੁਲੀ ਪੁਨੁ ਵਡਾ ਹੇ। ਕਰਿ
ਡੰਡਉਤ ਪੁਨੁ ਵਡਾ ਹੇ ॥ ੧ ॥
ਰਹਾਉ ॥ ਸਾਕਤ ਹਰਿ ਰਸ ਸਾਦੁ
ਨ ਜਾਣਿਆ ਤਿਨ ਅੰਤਰਿ ਹਉਮੈ
ਕੰਡਾ ਹੇ। ਜਿਉ ਜਿਉ ਚਲਹਿ
ਚੁਭੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਜਮ ਕਾਲੁ
ਸਹਹਿ ਸਿਰਿ ਡੰਡਾ ਹੇ ॥ ੨ ॥
ਹਰਿ ਜਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿਸਮਾਣੇ
ਦੁਖੁ ਜਨਮ ਮਰਣ ਭਵ ਖੰਡਾ ਹੇ।
ਅਬਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖੁ ਪਾਇਆ
ਪਰਮੇਸਰੁ ਬਹੁ ਸੋਭ ਖੰਡ
ਬ੍ਰਹਮੰਡਾ ਹੇ ॥ ੩ ॥ ਹਮ ਗਰੀਬ
ਮਸਕੀਨਪ੍ਰਭ ਤੇਰੇ ਹਰਿ ਰਾਖੁ ਰਾਖੁ

ਵਡ ਵਡਾ ਹੇ। ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ਟੇਕ ਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਮੰਡਾ ਹੇ ॥ ੪ ॥ ੪ ॥

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੫ ॥

ਕਰਉ ਬੇਨੰਤੀ ਸੁਣਹੁ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ ਸੰਤ ਟਹਲ ਕੀ ਬੇਲਾ। ਈਹਾ ਖਾਟਿ ਚਲਹੁ ਹਰਿ ਲਾਹਾ ਆਗੈ ਬਸਨੁ ਸੁਹੇਲਾ॥ ੧ ॥ ਅਉਧ ਘਟੈ ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਾ ਰੇ ॥ ਮਨ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ ਬਿਕਾਰੁ ਸੰਸੇ ਮਹਿ ਤਰਿਓ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ। ਜਿਸਹਿ ਜਗਾਇ ਪੀਆਵੈ ਇਹੁ ਰਸੁ ਅਕਥ ਕਥਾ ਤਿਨਿ ਜਾਨੀ ॥ ੨ ॥ ਜਾਕਉ ਆਏ ਸੋਈਬਿਹਾਝਹੁ ਹਰਿ ਗੁਰ ਤੇ ਮਨਹਿ

ਬਸੇਰਾ । ਨਿਜ ਘਰਿ ਮਹਲੁ ਪਾਵਹੁ
ਸੁਖ ਸਹਜੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹੋਇਗੋ ਫੇਰਾ
॥ ੩ ॥ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ
ਸਰਧਾ ਮਨ ਕੀ ਪੂਰੇ । ਨਾਨਕ
ਦਾਸੁ ਇਹੈ ਸੁਖੁ ਮਾਗੈ ਮੋਕਉ ਕਰਿ
ਸੰਤਨ ਕੀ ਧੂਰੇ ॥ ੪ ॥ ੫ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਨੰਦੁ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਅਨੰਦੁ ਭਇਆ ਮੇਰੀ ਮਾਏ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਮੈ ਪਾਇਆ । ਸਤਿਗੁਰੁ
ਤ ਪਾਇਆ ਸਹਜ ਸੇਤੀ ਮਨਿ

ਵਜੀਆ ਵਾਧਾਈਆ। ਰਾਗ ਰਤਨ ਪਰਵਾਰ ਪਰੀਆ ਸਬਦ ਗਾਵਣ ਆਈਆ। ਸਬਦੋ ਤ ਗਾਵਹੁ ਹਰੀ ਕੇਰਾ ਮਨਿ ਜਿਨੀ ਵਸਾਇਆ॥ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਅਨੰਦੁ ਹੋਆ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮੈ ਪਾਇਆ॥ ੧॥

ਏ ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਤੂ ਸਦਾ ਰਹੁ ਹਰਿ ਨਾਲੇ। ਹਰਿ ਨਾਲਿ ਰਹੁ ਤੂ ਮੰਨ ਮੇਰੇ ਦੂਖ ਸਭਿ ਵਿਸਾਰਣਾ। ਅੰਗੀਕਾਰੁ ਓਹੁ ਕਰੇ ਤੇਰਾ ਕਾਰਜ ਸਭਿ ਸਵਾਰਣਾ। ਸਭਨਾ ਗਲਾ ਸਮਰਥੁ ਸੁਆਮੀ ਸੋ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੇ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਮੰਨ ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਰਹੁ ਹਰਿ ਨਾਲੇ॥ ੨॥ ਸਾਚੇ ਸਾਹਿਬਾ ਕਿਆ ਨਾਹੀ ਘਰਿ ਤੇਰੈ।

ਘਰਿ ਤ ਤੇਰੈ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੈ ਜਿਸੁ
ਦੇਹਿ ਸੁ ਪਾਵਏ। ਸਦਾ ਸਿਫਤਿ
ਸਲਾਹ ਤੇਰੀ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਾ-
ਵਏ। ਨਾਮੁ ਜਿਨਕੈ ਮਨਿ ਵਸਿਆ
ਵਾਜੇ ਸਬਦ ਘਨੇਰੇ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ
ਸਚੇ ਸਾਹਿਬ ਕਿਆ ਨਾਹੀ ਘਰਿ
ਤੇਰੈ॥੩॥ਸਾਚਾ ਨਾਮੁ ਮੇਰਾ ਆਧਾਰੋ
। ਸਾਚੁ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ਮੇਰਾ ਜਿਨਿ
ਭੁਖਾ ਸਭਿ ਗਵਾਈਆ। ਕਰਿਸਾਂਤਿ
ਸੁਖ ਮਨਿ ਆਇ ਵਸਿਆ ਜਿਨਿ
ਇਛਾ ਸਭਿ ਪੁਜਾਈਆ । ਸਦਾ
ਕੁਰਬਾਣੁ ਕੀਤਾ ਗੁਰੂ ਵਿਟਹੁ ਜਿਸ-
ਦੀਆ ਏਹਿ ਵਡਿਆਈਆ। ਕਹੈ
ਨਾਨਕੁ ਸੁਣਹੁ ਸੰਤਹੁ ਸਬਦਿ ਧਰਹੁ
ਪਿਆਰੋ । ਸਾਚਾ ਨਾਮੁ ਮੇਰਾ

ਆਧਾਰੋ ॥ ੪ ॥ ਵਾਜੇ ਪੰਚ ਸਬਦ ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਸਭਾਗੈ । ਘਰਿ ਸਭਾਗੈ ਸਬਦ ਵਾਜੇ ਕਲਾ ਜਿਤੁ ਘਰਿ ਧਾਰੀਆ। ਪੰਚ ਦੂਤ ਤੁਧੁ ਵਸਿ ਕੀਤੇ ਕਾਲੁ ਕੰਟਕੁ ਮਾਰਿਆ। ਧੁਰਿ ਕਰਮਿ ਪਾਇਆ ਤੁਧੁ ਜਿਨ ਕਉ ਸਿ ਨਾਮਿ ਹਰਿ ਕੈ ਲਾਗੇ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਤਹ ਸੁਖੁ ਹੋਆ ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਅਨਹਦ ਵਾਜੇ ॥ ੫ ॥

ਸਾਚੀ ਲਿਵੈ ਬਿਨੁ ਦੇਹ ਨਿਮਾਣੀ ਦੇਹ ਨਿਮਾਣੀ ਲਿਵੈ ਬਾਝਹੁ ਕਿਆ ਕਰੇ ਵੇਚਾਰੀਆ। ਤੁਧੁ ਬਾਝੁ ਸਮਰਥ ਕੋਇ ਨਾਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਬਨਵਾਰੀਆ। ਏਸ ਨਉ ਹੋਰੁ ਥਾਉ ਨਾਹੀ ਸਬਦਿ ਲਾਗਿ ਸਵਾਰੀਆ।

ਕਹੈ ਨਾਨਕ ਲਿਵੈ ਬਾਝਹੁ ਕਿਆ ਕਰੇ ਵੇਚਾਰੀਆ ॥ ੬ ॥

ਆਨੰਦੁ ਆਨੰਦੁ ਸਭੁ ਕੋ ਕਹੈ ਆਨੰਦੁ ਗੁਰੂ ਤੇ ਜਾਣਿਆ। ਜਾਣਿਆ ਆਨੰਦੁ ਸਦਾ ਗੁਰ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਪਿਆਰਿਆ । ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਿਲ ਵਿਖ ਕਟੇ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਸਾਰਿਆ। ਅੰਦਰਹੁ ਜਿਨ ਕਾ ਮੋਹੁ ਤੁਟਾ ਤਿਨ ਕਾ ਸਬਦੁ ਸਚੈ ਸਵਾਰਿਆ । ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਏਹੁ ਆਨੰਦੁ ਹੈ ਆਨੰਦੁ ਗੁਰ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ॥ ੭ ॥

ਬਾਬਾ ਜਿਸੁ ਤੂ ਦੇਹਿ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਵੈ। ਪਾਵੈ ਤ ਸੋ ਜਨੁ ਦੇਹਿ ਜਿਸ ਨੋ ਹੋਰਿ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਵੇਚਾ-

ਰਿਆ । ਇਕਿ ਭਰਮਿ ਭੂਲੇਫਿਰਹਿ
ਦਹਦਿਸ ਇਕਿ ਨਾਮਿ ਲਾਗਿ
ਸਵਾਰਿਆ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮਨੁ
ਭਇਆ ਨਿਰਮਲੁ ਜਿਨਾ ਭਾਣਾ
ਭਾਵਏ । ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਜਿਸੁ ਦੇਹਿ
ਪਿਆਰੇ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਵਏ ॥੮॥
ਆਵਹੁ ਸੰਤ ਪਿਆਰਿਹੋ ਅਕਥ ਕੀ
ਕਰਹ ਕਹਾਣੀ । ਕਰਹਾ ਕਹਾਣੀ
ਅਕਥ ਕੇਰੀ ਕਿਤੁ ਦੁਆਰੈਪਾਈਐ
। ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਸਭੁ ਸਉਪਿ ਗੁਰ
ਕਉ ਹੁਕਮਿ ਮੰਨਿਐ ਪਾਈਐ।
ਹੁਕਮੁ ਮੰਨਿਹੁ ਗੁਰੂ ਕੇਰਾ ਗਾਵਹੁ
ਸਚੀ ਬਾਣੀ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸੁਣਹੁ
ਸੰਤਹੁ ਕਥਿਹੁ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ॥੯॥
ਏ ਮਨ ਚੰਚਲਾ ਚਤੁਰਾਈ

ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ। ਚਤੁਰਾਈ
ਨ ਪਾਇਆ ਕਿਨੈ ਤੂ ਸੁਣਿ ਮੰਨ
ਮੇਰਿਆ। ਏਹ ਮਾਇਆ ਮੋਹਣੀ
ਜਿਨਿ ਏਤੁ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ।
ਮਾਇਆ ਤ ਮੋਹਣੀ ਤਿਨੈ ਕੀਤੀ
ਜਿਨਿ ਠਗਉਲੀ ਪਾਈਆ।
ਕੁਰਬਾਣੁ ਕੀਤਾ ਤਿਸੈ ਵਿਟਹੁ
ਜਿਨਿ ਮੋਹੁ ਮੀਠਾ ਲਾਇਆ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਮਨ ਚੰਚਲ ਚਤੁਰਾਈ
ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ ॥੧੦॥

ਏ ਮਨ ਪਿਆਰਿਆ ਤੂ ਸਦਾ
ਸਚੁ ਸਮਾਲੇ। ਏਹੁ ਕੁਟੰਬੁ ਤੂ ਜਿ
ਦੇਖਦਾ ਚਲੈ ਨਾਹੀ ਤੇਰੈ ਨਾਲੇ।
ਸਾਥਿ ਤੇਰੈ ਚਲੈ ਨਾਹੀ ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ
ਕਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ। ਐਸਾ ਕੰਮੁ

ਮੂਲੇ ਨ ਕੀਚੈ ਜਿਤੁ ਅੰਤਿ ਪਛੋ-
ਤਾਈਐ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਾ ਉਪਦੇਸੁ
ਸੁਣਿ ਤੂ ਹੋਵੈ ਤੇਰੈ ਨਾਲੇ । ਕਹੈ
ਨਾਨਕੁ ਮਨ ਪਿਆਰੇ ਤੂ ਸਦਾ ਸਚੁ
ਸਮਾਲੇ ॥ ੧੧ ॥

ਅਗਮ ਅਗੋਚਰਾ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ
ਪਾਇਆ । ਅੰਤੋ ਨ ਪਾਇਆ ਕਿਨੈ
ਤੇਰਾ ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਤੂ ਜਾਣਹੇ।
ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਖੇਲੁ ਤੇਰਾ ਕਿਆ
ਕੋ ਆਖਿ ਵਖਾਣਏ। ਆਖਹਿ ਤ
ਵੇਖਹਿ ਸਭੁ ਤੂ ਹੈ ਜਿਨਿ ਜਗਤੁ
ਉਪਾਇਆ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਤੂ ਸਦਾ
ਅਗੰਮੁ ਹੈ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ
॥੧੨॥

ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿਜਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ

ਖੋਜਦੇ ਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਇਆ। ਪਾਇਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗੁਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕੀਨੀ ਸਚਾ ਮਨਿ ਵਸਾਇਆ। ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਤੁਧੁ ਉਪਾਏ ਇਕਿ ਵੇਖਿ ਪਰਸਣਿ ਆਇਆ। ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ਚੂਕਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭਲਾ ਭਾਇਆ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਤੁਠਾ ਤਿਨਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਇਆ॥ ੧੩॥

ਭਗਤਾ ਕੀ ਚਾਲ ਨਿਰਾਲੀ। ਚਾਲਾ ਨਿਰਾਲੀ ਭਗਤਾਹ ਕੇਰੀ ਬਿਖਮ ਮਾਰਗਿ ਚਲਣਾ। ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ਤਜਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬਹੁਤੁ ਨਾਹੀ ਬੋਲਣਾ। ਖੰਨਿਅਹੁ ਤਿਖੀ ਵਾਲਹੁ ਨਿਕੀ ਏਤੁ ਮਾਰਗਿ ਜਾਣਾ। ਗੁਰ-

ਪਰਸਾਦੀ ਜਿਨ੍ਹੀ ਆਪੁ ਤਜਿਆ ਹਰਿ ਵਾਸਨਾ ਸਮਾਣੀ । ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਚਾਲ ਭਗਤਾ ਜੁਗਹੁ ਜੁਗੁ ਨਿਰਾਲੀ ॥ ੧੪ ॥

ਜਿਉ ਤੂ ਚਲਾਇਹਿ ਤਿਵ ਚਲਹ ਸੁਆਮੀ ਹੋਰੁ ਕਿਆ ਜਾਣਾ ਗੁਣ ਤੇਰੇ । ਜਿਵ ਤੂ ਚਲਾਇਹਿ ਤਿਵੈ ਚਲਹ ਜਿਨਾ ਮਾਰਗਿਪਾਵਹੇ। ਕਰਿਕਿਰਪਾ ਜਿਨ ਨਾਮਿ ਲਾਇਹਿ ਸਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਦਾ ਧਿਆਵਹੇ । ਜਿਸਨੋ ਕਥਾ ਸੁਣਾਇਹਿ ਆਪਣੀ ਸਿ ਗੁਰਦੁਆਰੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹੇ । ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਚੇ ਸਾਹਿਬ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਵਹੇ ॥ ੧੫ ॥

ਏਹੁ ਸੋਹਿਲਾ ਸਬਦੁ ਸੁਹਾਵਾ ।

ਸਬਦੋ ਸੁਹਾਵਾ ਸਦਾ ਸੋਹਿਲਾ ਸਤਿ ਗੁਰੂ ਸੁਣਾਇਆ । ਏਹੁ ਤਿਨਕੈ ਮੰਨਿ ਵਸਿਆ ਜਿਨਿ ਧੁਰਹੁ ਲਿਖਿਆ ਆਇਆ। ਇਕਿਫਿਰਹਿ ਘਨੇਰੇ ਕਰਹਿ ਗਲਾ ਗਲੀ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਬਦੁ ਸੋਹਿਲਾਸਤਿਗੁਰੂਸੁਣਾਇਆ ।੧੬।

ਪਵਿਤੁ ਹੋਏ ਸੇ ਜਨਾ ਜਿਨੀ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ।ਹਰਿਧਿਆਇਆ ਪਵਿਤੁ ਹੋਏ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨ੍ਹੀ ਧਿਆ ਇਆ। ਪਵਿਤੁ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੁਟੰਬ ਸਹਿਤ ਸਿਉ ਪਵਿਤੁ ਸੰਗਤਿ ਸਬਾ-ਈਆ । ਕਹਦੇ ਪਵਿਤੁ ਸੁਣਦੇ ਪਵਿਤੁ ਸੇ ਪਵਿਤੁ ਜਿਨੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ। ਕਹੈਨਾਨਕੁ ਸੇ ਪਵਿਤੁ

ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਹਰਿਧਿਆ-
ਇਆ ॥ ੧੭ ॥
ਕਰਮੀ ਸਹਜੁ ਨ ਊਪਜੈ ਵਿਣੁ
ਸਹਜੈ ਸਹਸਾ ਨ ਜਾਇ । ਨਹ
ਜਾਇ ਸਹਸਾ ਕਿਤੈ ਸੰਜਮਿ ਰਹੇ
ਕਰਮ ਕਮਾਏ । ਸਹਸੈ ਜੀਉ
ਮਲੀਣੁ ਹੈ ਕਿਤੁ ਸੰਜਮਿ ਧੋਤਾ
ਜਾਏ । ਮੰਨੁ ਧੋਵਹੁ ਸਬਦਿਲਾਗਹੁ
ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਹਹੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕ ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸਹਜੁ
ਉਪਜੈ ਇਹ ਸਹਸਾ ਇਵ ਜਾਇ
॥੧੮ ॥

ਜੀਅਹੁ ਮੈਲੇ ਬਾਹਰਹੁ ਨਿਰ-
ਮਲ । ਬਾਹਰਹੁ ਨਿਰਮਲ ਜੀਅਹੁ
ਤ ਮੈਲੇ ਤਿਨੀ ਜਨਮੁ ਜੂਐ

ਹਾਰਿਆ। ਏਹ ਤਿਸਨਾ ਵਡਾ ਰੋਗੁ ਲਗਾ ਮਰਣੁ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰਿਆ। ਵੇਦਾ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਉਤਮੁ ਸੋ ਸੁਣਹਿ ਨਾਹੀ ਫਿਰਹਿ ਜਿਉ ਬੇਤਾਲਿਆ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਜਿਨ ਸਚੁ ਤਜਿਆ ਕੂੜੇ ਲਾਗੇ ਤਿਨੀ ਜਨਮੁ ਜੂਐ ਹਾਰਿਆ॥ ੧੯ ॥

ਜੀਅਹੁ ਨਿਰਮਲ ਬਾਹਰਹੁ ਨਿਰਮਲ। ਬਾਹਰਹੁ ਤ ਨਿਰਮਲ ਜੀਅਹੁ ਨਿਰਮਲ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਕਰਣੀ ਕਮਾਣੀ। ਕੂੜ ਕੀ ਸੋਇ ਪਹੁਚੈ ਨਾਹੀ ਮਨਸਾ ਸਚਿ ਸਮਾਣੀ। ਜਨਮੁ ਰਤਨੁ ਜਿਨੀ ਖਟਿਆ ਭਲੇ ਸੇ ਵਣਜਾਰੇ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਜਿਨ

ਮੰਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਸਦਾ ਰਹਹਿ ਗੁਰ ਨਾਲੇ ॥ ੨੦ ॥

ਜੇਕੋ ਸਿਖੁ ਗੁਰੂ ਸੇਤੀ ਸਨਮੁਖੁ ਹੋਵੈ। ਹੋਵੈ ਤ ਸਨਮੁਖੁ ਸਿਖੁ ਕੋਈ ਜੀਅਹੁ ਰਹੈ ਗੁਰ ਨਾਲੇ। ਗੁਰ ਕੇ ਚਰਨ ਹਿਰਦੈ ਧਿਆਏ ਅੰਤਰ ਆਤਮੈ ਸਮਾਲੇ। ਆਪੁ ਛਡਿ ਸਦਾ ਰਹੈ ਪਰਣੈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣੈ ਕੋਇ। ਕਹੈਨਾਨਕੁ ਸੁਣਹੁ ਸੰਤਹੁ ਸੋ ਸਿਖੁ ਸਨਮੁਖੁ ਹੋਇ ॥ ੨੧ ॥

ਜੇ ਕੋ ਗੁਰ ਤੇ ਵੇ ਮੁਖੁ ਹੋਵੈ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਵੈ। ਪਾਵੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਰਥੈ ਕੋਈ ਪੁਛਹੁ ਬਿਬੇਕੀਆ ਜਾਏ। ਅਨੇਕ

ਜੂਨੀ ਭਰਮਿ ਆਵੈ ਵਿਣੁ ਸਤਿ-
ਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਏ। ਫਿਰਿ
ਮੁਕਤਿ ਪਾਏ ਲਾਗਿ ਚਰਣੀ ਸਤਿ
ਗੁਰੂ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਏ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ
ਵੀਚਾਰਿ ਦੇਖਹੁ ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ
ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਏ ॥੨੨॥

ਆਵਹੁ ਸਿਖ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੇ
ਪਿਆਰਿਹੋ ਗਾਵਹੁ ਸਚੀ ਬਾਣੀ।
ਬਾਣੀ ਤ ਗਾਵਹੁ ਗੁਰੂ ਕੇਰੀ ਬਾਣੀ
ਆ ਸਿਰਿ ਬਾਣੀ। ਜਿਨ ਕਉ
ਨਦਰਿ ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਹਿਰਦੈ ਤਿਨਾ
ਸਮਾਣੀ। ਪੀਵਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਦਾ
ਰਹਹੁ ਹਰਿ ਰੰਗਿ ਜਪਿਹੁ ਸਾਰਿਗ
ਪਾਣੀ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਦਾ ਗਾਵਹੁ
ਏਹ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ॥੨੩॥ ਸਤਿਗੁਰੂ

ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕਚੀ ਹੈ ਬਾਣੀ। ਬਾਣੀ
ਤ ਕਚੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਝਹੁ ਹੋਰ ਕਚੀ
ਬਾਣੀ। ਕਹਦੇ ਕਚੇ ਸੁਣਦੇ ਕਚੇ
ਕਚੀਂ ਆਖਿ ਵਖਾਣੀ। ਹਰਿ ਹਰਿ
ਨਿਤ ਕਰਹਿ ਰਸਨਾ ਕਹਿਆ ਕਛੂ
ਨ ਜਾਣੀ। ਚਿਤੁ ਜਿਨ ਕਾ ਹਿਰਿ
ਲਇਆ ਮਾਇਆ ਬੋਲਨਿ ਪਏ
ਰਵਾਣੀ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਬਾਝਹੁ ਹੋਰ ਕਚੀ ਬਾਣੀ ॥ ੨੪ ॥

ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਰਤੰਨੁ ਹੈ ਹੀਰੇ
ਜਿਤੁ ਜੜਾਉ। ਸਬਦੁ ਰਤਨੁ ਜਿਤੁ
ਮੰਨੁ ਲਾਗਾ ਏਹੁ ਹੋਆ ਸਮਾਉ।
ਸਬਦ ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਮਿਲਿਆ ਸਚੈ
ਲਾਇਆ ਭਾਉ। ਆਪੇ ਹੀਰਾ
ਰਤਨੁ ਆਪੇ ਜਿਸਨੋ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ।

ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਬਦੁ ਰਤਨੁ ਹੈ ਹੀਰਾ
ਜਿਤੁ ਜੜਾਉ ॥ ੨੫ ॥
ਸਿਵ ਸਕਤਿ ਆਪਿ ਉਪਾਇਕੈ
ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤਾਏ।
ਹੁਕਮੁ ਵਰਤਾਏ ਆਪਿ ਵੇਖੈ ਗੁਰ-
ਮੁਖਿ ਕਿਸੈ ਬੁਝਾਏ। ਤੋੜੇ ਬੰਧਨ
ਹੋਵੈ ਮੁਕਤੁ ਸਬਦੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਕਰੇ ਸੁ
ਹੋਵੈ ਏਕਸ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਏ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਆਪਿ ਕਰਤਾ ਆਪੇ
ਹੁਕਮੁ ਬੁਝਾਏ ॥ ੨੬ ॥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ
ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੁੰਨ ਪਾਪ ਬੀਚਾਰਦੇ ਤਤੈ
ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ। ਤਤੈਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ
ਗੁਰੂਬਾਝਹੁਤਤੈਸਾਰਨਜਾਣੀ।ਤਿਹੀ
ਗੁਣੀਸੰਸਾਰੁਭ੍ਰਮਿਸੁਤਾਸੁਤਿਆਰੈਣਿ

ਵਿਹਾਣੀ। ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸੇ ਜਨ ਜਾਗੇ ਜਿਨਾ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਬੋਲਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸੋ ਤਤੁ ਪਾਏ ਜਿਸਨੋ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਗੈ ਜਾਗਤ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ॥ ੨੭॥

ਮਾਤਾ ਕੇ ਉਦਰ ਮਹਿ ਪ੍ਰਤਿ-ਪਾਲ ਕਰੇ ਸੋ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾ-ਰੀਐ। ਮਨਹੁ ਕਿਉ ਵਿਸਾਰੀਐ ਏਵਡੁ ਦਾਤਾ ਜਿ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਆਹਾਰੁ ਪਹੁਚਾਵਏ। ਓਸਨੋ ਕਿਹੁ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕੀ ਜਿਸ ਨਉ ਆਪਣੀ ਲਿਵ ਲ਼ਾਵਏ। ਆਪਣੀ ਲਿਵ ਆਪੇ ਲਾਏ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਮਾਲੀਐ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਏਵਡੁ

ਦਾਤਾ ਸੋ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੀਐ
॥ ੨੮॥
ਜੈਸੀ ਅਗਨਿ ਉਦਰ ਮਹਿ ਤੈਸੀ
ਬਾਹਰਿਮਾਇਆ।ਮਾਇਆਅਗਨਿ
ਸਭ ਇਕੋ ਜੇਹੀ ਕਰਤੈ ਖੇਲੁਰਚਾ-
ਇਆ । ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਣਾ ਤਾ
ਜੰਮਿਆ ਪਰਵਾਰਿ ਭਲਾ ਭਾਇਆ
। ਲਿਵ ਛੁੜਕੀ ਲਗੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ
ਮਾਇਆ ਅਮਰੁ ਵਰਤਾਇਆ।
ਏਹ ਮਾਇਆ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਵਿਸਰੈ
ਮੋਹੁ ਉਪਜੈ ਭਾਉ ਦੂਜਾਲਾਇਆ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ
ਜਿਨਾ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਤਿਨੀ ਵਿਚੇ
ਮਾਇਆ ਪਾਇਆ ॥ ੨੯ ॥
ਹਰਿ ਆਪਿ ਅਮੁਲਕੁ ਹੈ ਮੁਲਿ

ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ। ਮੂਲਿ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ਕਿਸੈ ਵਿਟਹੁ ਰਹੇ ਲੋਕ ਵਿਲਲਾਇ। ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜੇ ਮਿਲੈ ਤਿਸਨੋ ਸਿਰੁ ਸਉਪੀਐ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਜਾਇ। ਜਿਸਦਾ ਜੀਉ ਤਿਸੁ ਮਿਲਿ ਰਹੈ ਹਰਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ। ਹਰਿ ਆਪਿ ਅਮੁਲਕੁ ਹੈ ਭਾਗ ਤਿਨਾ ਕੇ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨ ਹਰਿ ਪਲੈ ਪਾਇ ॥੩੦॥ ਹਰਿ ਰਾਸਿ ਮੇਰੀ ਮਨੁ ਵਣਜਾਰਾ। ਹਰਿ ਰਾਸਿ ਮੇਰੀ ਮਨੁ ਵਣਜਾਰਾ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਰਾਸਿ ਜਾਣੀ। ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਿਤ ਜਪਿਹੁ ਜੀਅਹੁ ਲਾਹਾ ਖਟਿਹੁ ਦਿਹਾੜੀ। ਏਹੁ ਧਨੁ ਤਿਨਾ ਮਿ-

ਲਿਆ ਜਿਨ ਹਰਿ ਆਪੇ ਭਾਣਾ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਰਾਸਿ ਮੇਰੀ
ਮਨੁ ਹੋਆ ਵਣਜਾਰਾ ॥੩੧॥
ਏ ਰਸਨਾ ਤੂ ਅਨਰਸਿ ਰਾਚਿ
ਰਹੀ ਤੇਰੀ ਪਿਆਸ ਨ ਜਾਇ।
ਪਿਆਸ ਨ ਜਾਇ ਹੋਰਤੁ ਕਿਤੈ
ਜਿਚਰੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਲੈ ਨ ਪਾਇ।
ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਇ ਪਲੈ ਪੀਐ ਹਰਿ
ਰਸੁ ਬਹੁੜਿ ਨ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਲਾਗੈ
ਆਇ। ਏਹੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਕਰਮੀ
ਪਾਈਐ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਜਿਸੁ
ਆਇ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਹੋਰਿ ਅਨ-
ਰਸ ਸਭਿ ਵੀਸਰੇ ਜਾ ਹਰਿ ਵਸੈ
ਮਨਿ ਆਇ॥ ੩੨ ॥
ਏ ਸਰੀਰਾ ਮੇਰਿਆ ਹਰਿ ਤੁਮ

ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਰਖੀ ਤਾ ਤੂ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ । ਹਰਿ ਜੋਤਿ ਰਖੀ ਤੁਧੁ ਵਿਚਿ ਤਾ ਤੂ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ । ਹਰਿ ਆਪੇ ਮਾਤਾ ਆਪੇ ਪਿਤਾ ਜਿਨਿ ਜੀਉ ਉਪਾਇ ਜਗਤੁ ਦਿਖਾਇਆ।ਗੁਰਪਰਸਾਦੀਬੁਝਿਆ ਤਾ ਚਲਤੁ ਹੋਆ ਚਲਤੁ ਨਦਰੀ ਆਇਆ । ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਾ ਮੂਲੁ ਰਚਿਆ ਜੋਤਿ ਰਾਖੀ ਤਾ ਤੂ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ ॥ ੩੩ ॥

ਮਨਿ ਚਾਉ ਭਇਆ ਪ੍ਰਭ ਆਗਮੁ ਸੁਣਿਆ । ਹਰਿ ਮੰਗਲੁ ਗਾਉ ਸਖੀ ਗ੍ਰਿਹੁ ਮੰਦਰੁ ਬਣਿਆ । ਹਰਿ ਗਾਉ ਮੰਗਲੁ ਨਿਤ ਸਖੀਏ

ਸੋਗੁ ਦੂਖੁ ਨ ਵਿਆਪਏ। ਗੁਰ
ਚਰਨ ਲਾਗੇ ਦਿਨ ਸਭਾਗੇ
ਆਪਣਾ ਪਿਰੁ ਜਾਪਏ। ਅਨਹਤ
ਬਾਣੀ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਜਾਣੀ ਹਰਿ
ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਭੋਗੋ। ਕਹੈ
ਨਾਨਕੁ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਿ ਮਿਲਿਆ
ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਜੋਗੋ॥ ੩੪ ॥

ਏ ਸਰੀਰਾ ਮੇਰਿਆ ਇਸੁ ਜਗ
ਮਹਿ ਆਇਕੈ ਕਿਆ ਤੁਧੁ ਕਰਮ
ਕਮਾਇਆ। ਕਿ ਕਰਮ ਕਮਾਇਆ
ਤੁਧੁ ਸਰੀਰਾ ਜਾ ਤੂ ਜਗ ਮਹਿ
ਆਇਆ। ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਤੇਰਾ
ਰਚਨੁ ਰਚਿਆ ਸੋ ਹਰਿ ਮਨਿ ਨ
ਵਸਾਇਆ। ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਹਰਿ
ਮੰਨਿ ਵਸਿਆ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ

ਪਾਇਆ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਏਹੁ
ਸਰੀਰੁ ਪਰਵਾਣੁ ਹੋਆ ਜਿਨਿ
ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ
॥ ੩੫ ॥

ਏ ਨੇਤ੍ਰਹੁ ਮੇਰਿਹੋ ਹਰਿ ਤੁਮ
ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਧਰੀ ਹਰਿ ਬਿਨੁ
ਅਵਰੁ ਨ ਦੇਖਹੁ ਕੋਈ। ਹਰਿ
ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਦੇਖਹੁ ਕੋਈ
ਨਦਰੀ ਹਰਿ ਨਿਹਾਲਿਆ। ਏਹੁ
ਵਿਸੁ ਸੰਸਾਰੁ ਤੁਮ ਦੇਖਦੇ ਏਹੁ
ਹਰਿ ਕਾ ਰੂਪੁ ਹੈ ਹਰਿ ਰੂਪੁ ਨਦਰੀ
ਆਇਆ। ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਬੁਝਿਆ
ਜਾ ਵੇਖਾ ਹਰਿ ਇਕੁ ਹੈ ਹਰਿ
ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ। ਕਹੈ
ਨਾਨਕੁ ਏਹਿ ਨੇਤ੍ਰ ਅੰਧ ਸੇ ਸਤਿ-

ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਦਿਬ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਹੋਈ ॥੩੬ ॥

ਏ ਸ੍ਰਵਣਹੁ ਮੇਰਿਹੋ ਸਾਚੈ ਸੁਨਣੈ ਨੋ ਪਠਾਏ । ਸਾਚੈ ਸੁਨਣੈ ਨੋ ਪਠਾਏ ਸਰੀਰਿ ਲਾਏ ਸੁਣਹੁ ਸਤਿ ਬਾਣੀ। ਜਿਤੁ ਸੁਣੀ ਮਨੁ ਤਨੁ ਹਰਿਆ ਹੋਆ ਰਸਨਾ ਰਸਿ ਸਮਾਣੀ। ਸਚੁ ਅਲਖ ਵਿਡਾਣੀ ਤਾਕੀ ਗਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਏ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਸੁਣਹੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਵਹੁ ਸਾਚੈ ਸੁਨਣੈ ਨੋ ਪਠਾਏ ॥ ੩੭ ॥

ਹਰਿ ਜੀਉ ਗੁਫਾ ਅੰਦਰਿ ਰਖਿਕੈ ਵਾਜਾ ਪਵਣੁ ਵਜਾਇਆ। ਵਜਾਇਆ ਵਾਜਾ ਪਉਣ ਨਉ

ਦੁਆਰੇ ਪਰਗਟੁ ਕੀਏ ਦਸਵਾ ਗੁਪਤੁ ਰਖਾਇਆ । ਗੁਰਦੁਆਰੈ ਲਾਇ ਭਾਵਨੀ ਇਕਨਾ ਦਸਵਾ ਦੁਆਰੁ ਦਿਖਾਇਆ । ਤਹ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਨਾਉ ਨਵ ਨਿਧਿ ਤਿਸਦਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ ਪਾਇਆ । ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਪਿਆਰੈ ਜੀਉ ਗੁਫਾ ਅੰਦਰਿ ਰਖਿਕੈ ਵਾਜਾ ਪਵਣੁ ਵਜਾਇਆ ॥ ੩੮ ॥

ਏਹੁ ਸਾਚਾ ਸੋਹਿਲਾ ਸਾਚੈ ਘਰਿ ਗਾਵਹੁ । ਗਾਵਹੁ ਤ ਸੋਹਿਲਾ ਘਰਿ ਸਾਚੈ ਜਿਥੈ ਸਦਾ ਸਚੁ ਧਿਆਵਹੇ । ਸਚੋ ਧਿਆਵਹਿ ਜਾ ਤੁਧੁ ਭਾਵਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨਾ ਬੁਝਾਵਹੇ । ਇਹ ਸਚੁ ਸਭਨਾ ਕਾ

ਖਸਮੁ ਹੈ ਜਿਸੁ ਬਖਸੇ ਸੋ ਜਨੁ ਪਾਵਹੇ। ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਚੁ ਸੋਹਿਲਾ ਸਚੇ ਘਰਿ ਗਾਵਹੇ ॥ ੩੯॥

ਅਨਦੁ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀ ਹੋ ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰੇ। ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਉਤਰੇ ਸਗਲ ਵਿਸੂਰੇ। ਦੂਖ ਰੋਗ ਸੰਤਾਪ ਉਤਰੇ ਸੁਣੀ ਸਚੀ ਬਾਣੀ। ਸੰਤ ਸਾਜਨ ਭਏ ਸਰਸੇ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਜਾਣੀ। ਸੁਣਤੇ ਪੁਨੀਤ ਕਹਤੇ ਪਵਿਤੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ। ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕੁ ਗੁਰ ਚਰਣ ਲਾਗੇਵਾਜੇ ਅਨਹਦਤੂਰੇ ॥ ੪੦ ॥

ਗਉੜੀ ਸੁਖਮਨੀ ਮਃ ੫ ॥

ਸਲੋਕੁ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਆਦਿ ਗੁਰਏ ਨਮਹ । ਜੁਗਾ-
ਦਿ ਗੁਰਏ ਨਮਹ । ਸਤਿਗੁਰਏ
ਨਮਹ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰਦੇਵਏ ਨਮਹ
॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਸਿਮਰਉ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ
ਸੁਖੁ ਪਾਵਉ । ਕਲਿ ਕਲੇਸ ਤਨ
ਮਾਹਿ ਮਿਟਾਵਉ । ਸਿਮਰਉ ਜਾਸੁ
ਬਿਸੁੰਭਰ ਏਕੈ । ਨਾਮ ਜਪਤ

ਅਗਨਤ ਅਨੇਕੈ। ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ
ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸੁਧਾਖੵਰ। ਕੀਨੇ ਰਾਮ
ਨਾਮ ਇਕ ਆਖੵਰ। ਕਿਨਕਾ ਏਕ
ਜਿਸੁ ਜੀਅ ਬਸਾਵੈ। ਤਾਕੀ
ਮਹਿਮਾ ਗਨੀ ਨ ਆਵੈ। ਕਾਂਖੀ
ਏਕੈ ਦਰਸ ਤੁਹਾਰੋ। ਨਾਨਕ ਉਨ
ਸੰਗਿ ਮੋਹਿ ਉਧਾਰੋ॥ ੧॥ ਸੁਖ
ਮਨੀ ਸੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਭ ਨਾਮੁ।
ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੈ ਮਨਿ ਬਿਸ੍ਰਾਮ।
ਰਹਾਉ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ
ਗਰਭਿ ਨ ਬਸੈ। ਪ੍ਰਭਕੈ ਸਿਮਰਨਿ
ਦੂਖੁ ਜਮੁ ਨਸੈ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ
ਸਿਮਰਨਿ ਕਾਲੁ ਪਰਹਰੈ। ਪ੍ਰਭ
ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਸਮਨੁ ਟਰੈ। ਪ੍ਰਭ
ਸਿਮਰਤ ਕਛੁ ਬਿਘਨੁ ਨਾ ਲਾਗੈ।

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗੈ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਭਉ ਨ ਬਿਆਪੈ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਖੁ ਨ ਸੰਤਾਪੈ। ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸਿਮ-ਰਨੁ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ। ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਰੰਗਿ ॥੨॥

ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਨਉ ਨਿਧਿ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਤਤੁ ਬੁਧਿ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਜਪ ਤਪ ਪੂਜਾ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਬਿਨਸੈ ਦੂਜਾ। ਪ੍ਰਭਕੈਸਿਮਰਨਿ ਤੀਰਥ ਇਸਨਾਨੀ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦਰਗਹਮਾਨੀ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਹੋਇਸੁਭਲਾ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਸੁਫਲ ਫਲਾ।

ਸੇ ਸਿਮਰਹਿ ਜਿਨ ਆਪਿ ਸਿਮਰਾਏ। ਨਾਨਕ ਤਾਕੈ ਲਾਗਉ ਪਾਏ ॥ ੩ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਸਭ ਤੇ ਊਚਾ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਉਧਰੇ ਮੂਚਾ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝੈ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਸੁਝੈ। ਪ੍ਰਭਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਨਾਹੀ ਜਮੁ ਤ੍ਰਾਸਾ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮ-ਰਨਿ ਪੂਰਨ ਆਸਾ । ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਮਨ ਕੀ ਮਲੁ ਜਾਇ । ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਰਿਦ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ। ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਬਸਹਿ ਸਾਧ ਕੀ ਰਸਨਾ। ਨਾਨਕ ਜਨ ਕਾ ਦਾਸਨਿ ਦਸਨਾ ॥ ੪ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਧਨਵੰਤੇ। ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ

ਸੇ ਪਤਿਵੰਤੇ । ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ
ਸੇ ਜਨ ਪਰਵਾਨ । ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮ-
ਰਹਿ ਸੇ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਧਾਨ । ਪ੍ਰਭ ਕਉ
ਸਿਮਰਹਿ ਸਿ ਬੇਮੁਹਤਾਜੇ। ਪ੍ਰਭ ਕਉ
ਸਿਮਰਹਿ ਸਿ ਸਰਬ ਕੇ ਰਾਜੇ । ਪ੍ਰਭ
ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਸੁਖਵਾਸੀ ।
ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸਦਾ ਅਬਿ-
ਨਾਸੀ । ਸਿਮਰਨਿ ਤੇ ਲਾਗੇ ਜਿਨ
ਆਪਿ ਦਇਆਲਾ । ਨਾਨਕ ਜਨ
ਕੀ ਮੰਗੈ ਰਵਾਲਾ ॥੫॥ ਪ੍ਰਭ ਕਉ
ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਪਰਉਪਕਾਰੀ । ਪ੍ਰਭ
ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੀ
। ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਸੇ ਮੁਖ ਸੁਹਾਵੇ
। ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਸੂਖਿ
ਬਿਹਾਵੈ । ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ

ਆਤਮੁ ਜੀਤਾ। ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਨਿਰਮਲ ਰੀਤਾ। ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਤਿਨ ਅਨਦ ਘਨੇਰੇ। ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਿਮਰਹਿ ਬਸਹਿ ਹਰਿ ਨੇਰੇ। ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗਿ॥ ਨਾਨਕ ਸਿਮਰਨੁ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ॥੬॥ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਬਹੁ ਨ ਝੂਰੇ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਹਰਿ ਗੁਨ ਬਾਨੀ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਨੀ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਨਿਹਚਲ ਆਸਨੁ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਕਮਲ ਬਿਗਾਸਨੁ। ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਅਨਹਦ ਝੁਨਕਾਰ। ਸੁਖੁ ਪ੍ਰਭ ਸਿਮਰਨ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰ। ਸਿਮਰਹਿ

ਸੇ ਜਨ ਜਿਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਮਇਆ । ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਜਨ ਸਰਨੀ ਪਇਆ ॥ ੭ ॥ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਕਰਿ ਭਗਤ ਪ੍ਰਗਟਾਏ । ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਲਗਿ ਬੇਦ ਉਪਾਏ । ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਭਏ ਸਿਧ ਜਤੀ ਦਾਤੇ । ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਨੀਚ ਚਹੁ ਕੁੰਟ ਜਾਤੇ । ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਧਾਰੀ ਸਭ ਧਰਨਾ । ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਹਰਿ ਕਾਰਨ ਕਰਨਾ । ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਕੀਓ ਸਗਲ ਅਕਾਰਾ । ਹਰਿ ਸਿਮਰਨਿ ਮਹਿ ਆਪਿ ਨਿਰੰਕਾਰਾ । ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਬੁਝਾਇਆ । ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਸਿਮਰਨੁ ਤਿਨਿ

ਪਾਇਆ ॥ ੮ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਦੀਨ ਦਰਦ ਦੁਖ ਭੰਜਨਾ ਘਟਿ ਘਟਿ ਨਾਥ ਅਨਾਥ। ਸਰਣਿ ਤੁਮ੍ਹਾਰੀ ਆਇਓ ਨਾਨਕ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਸਾਥ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਜਹ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਮੀਤ ਨ ਭਾਈ। ਮਨ ਊਹਾ ਨਾਮੁ ਤੇਰੈ ਸੰਗਿ ਸਹਾਈ। ਜਹ ਮਹਾ ਭਇ-ਆਨ ਦੂਤ ਜਮ ਦਲੈ। ਤਹਕੇਵਲ ਨਾਮੁ ਸੰਗਿ ਤੇਰੈ ਚਲੈ। ਜਹ ਮੁਸ-ਕਲ ਹੋਵੈ ਅਤਿ ਭਾਰੀ। ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮ ਖਿਨ ਮਾਹਿ ਉਧਾਰੀ। ਅਨਿਕ ਪੁਨਹ ਚਰਨ ਕਰਤ ਨਹੀ

ਤਰੈ। ਹਰਿਕੋਨਾਮੁਕੋਟਿਪਾਪਪਰਹਰੈ
। ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਮਨ ਮੇਰੇ।
ਨਾਨਕ ਪਾਵਹੁ ਸੂਖ ਘਨੇਰੇ ॥੧॥
ਸਗਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋਰਾਜਾ ਦੁਖੀਆ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁਜਪਤ ਹੋਇਸੁਖੀਆ।
ਲਾਖ ਕਰੋਰੀ ਬੰਧਨ ਪਰੈ। ਹਰਿ
ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤਨਿਸਤਰੈ। ਅਨਿਕ
ਮਾਇਆ ਰੰਗ ਤਿਖ ਨ ਬੁਝਾਵੈ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਆਘਾਵੈ।
ਜਿਹ ਮਾਰਗਿ ਇਹੁ ਜਾਤਇਕੇਲਾ।
ਤਹ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁਸੰਗਹੋਤਸੁਹੇਲਾ।
ਐਸਾ ਨਾਮੁ ਮਨ ਸਦਾ ਧਿਆਈਐ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਮ ਗਤਿ
ਪਾਈਐ ॥ ੨ ॥ ਛੂਟਤ ਨਹੀ ਕੋਟਿ
ਲਖਬਾਹੀ। ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਤਹਪਾਰਿ

ਪਰਾਹੀ। ਅਨਿਕ ਬਿਘਨ ਜਹ
ਆਇ ਸੰਘਾਰੈ। ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ
ਤਤਕਾਲ ਉਧਾਰੈ। ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ
ਜਨਮੈ ਮਰਿ ਜਾਮ। ਨਾਮੁ ਜਪਤ
ਪਾਵੈ ਬਿਸ੍ਰਾਮ। ਹਉ ਮੈਲਾ ਮਲੁ
ਕਬਹੁ ਨ ਧੋਵੈ। ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ
ਕੋਟਿਪਾਪ ਖੋਵੈ। ਐਸਾ ਨਾਮੁਜਪਹੁ
ਮਨ ਰੰਗਿ। ਨਾਨਕ ਪਾਈਐ ਸਾਧ
ਕੈ ਸੰਗਿ ॥ ੩ ॥ ਜਿਹ ਮਾਰਗਿ ਕੇ
ਗਨੇ ਜਾਹਿ ਨ ਕੋਸਾ। ਹਰਿ ਕਾ
ਨਾਮੁ ਊਹਾ ਸੰਗਿ ਤੋਸਾ। ਜਿਹ ਪੈਡੈ
ਮਹਾ ਅੰਧ ਗੁਬਾਰਾ। ਹਰਿਕਾਨਾਮੁ
ਸੰਗਿ ਉਜੀਆਰਾ। ਜਹਾ ਪੰਥਿ
ਤੇਰਾ ਕੋ ਨ ਸਿਞਾਨੂ। ਹਰਿਕਾਨਾਮੁ
ਤਹ ਨਾਲਿ ਪਛਾਨੂ। ਜਹ ਮਹਾ

ਭਇਆਨ ਤਪਤਿ ਬਹੁ ਘਾਮ। ਤਹ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਤੁਮ ਊਪਰਿਛਾਮ। ਜਹਾ ਤ੍ਰਿਖਾ ਮਨ ਤੁਝੁ ਆਕਰਖੈ। ਤਹ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਬਰਖੈ ॥ ੪ ॥ ਭਗਤਿ ਜਨਾ ਕੀ ਬਰਤਨਿ ਨਾਮੁ। ਸੰਤਿ ਜਨਾ ਕੈ ਮਨਿ ਬਿਸ੍ਰਾਮੁ। ਹਰਿਕਾਨਾਮੁ ਦਾਸ ਕੀ ਓਟ। ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਉਧਰੇ ਜਨ ਕੋਟਿ। ਹਰਿ ਜਸੁ ਕਰਤ ਸੰਤ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ। ਹਰਿ ਹਰਿ ਅਉਖਧੁ ਸਾਧ ਕਮਾਤਿ। ਹਰਿ ਜਨ ਕੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ। ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮਿ ਜਨ ਕੀਨੋ ਦਾਨ। ਮਨ ਤਨ ਰੰਗਿ ਰਤੇ ਰੰਗ ਏਕੈ। ਨਾਨਕ ਜਨ ਕੈ ਬਿਰਤਿ ਬਿਬੇਕੈ ॥ ੫ ॥ ਹਰਿ ਕਾ

ਨਾਮੁ ਜਨ ਕਉ ਮੁਕਤਿ ਜੁਗਤਿ।
ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਜਨਕਉ ਤ੍ਰਿਪਤਿ
ਭੁਗਤਿ। ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਨਕਾ
ਰੂਪ ਰੰਗੁ। ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਤ
ਕਬ ਪਰੈ ਨ ਭੰਗੁ। ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ
ਜਨਕੀ ਵਡਿਆਈ। ਹਰਿਕੈਨਾਮਿ
ਜਨ ਸੋਭਾ ਪਾਈ। ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ
ਜਨ ਕਉ ਭੋਗ ਜੋਗ। ਹਰਿ ਨਾਮ
ਜਪਤ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ਬਿਓਗੁ। ਜਨੁ
ਰਾਤਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੀ ਸੇਵਾ।
ਨਾਨਕ ਪੂਜੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਦੇਵਾ
॥ ੬ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਨ ਕੈ ਮਾਲੁ
ਖਜੀਨਾ। ਹਰਿ ਧਨੁ ਜਨ ਕਉ
ਆਪਿ ਪ੍ਰਭਿ ਦੀਨਾ। ਹਰਿ ਹਰਿ
ਜਨ ਕੈ ਓਟ ਸਤਾਣੀ। ਹਰਿ

ਪ੍ਰਤਾਪਿ ਜਨ ਅਵਰ ਨ ਜਾਨੀ। ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਜਨ ਹਰਿ ਰਸ ਰਾਤੇ। ਸੁੰਨ ਸਮਾਧਿ ਨਾਮ ਰਸ ਮਾਤੇ। ਆਠ ਪਹਰ ਜਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪੈ। ਹਰਿ ਕਾ ਭਗਤੁ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀ ਛਪੈ। ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਮੁਕਤਿ ਬਹੁ ਕਰੇ। ਨਾਨਕ ਜਨ ਸੰਗਿ ਕੇਤੇ ਤਰੇ ॥ ੭ ॥ ਪਾਰਜਾਤੁ ਇਹੁ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮ। ਕਾਮਧੇਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਮ। ਸਭ ਤੇ ਊਤਮ ਹਰਿ ਕੀ ਕਥਾ। ਨਾਮੁ ਸੁਨਤ ਦਰਦ ਦੁਖ ਲਥਾ। ਨਾਮ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਸੰਤ ਰਿਦ ਵਸੈ। ਸੰਤ ਪ੍ਰਤਾਪਿ ਦੁਰਤੁ ਸਭੁ ਨਸੈ। ਸੰਤ ਕਾ ਸੰਗੁ ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਈਐ।

ਸੰਤ ਕੀ ਸੇਵਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ। ਨਾਮ ਤੁਲਿ ਕਛੁ ਅਵਰੁ ਨ ਹੋਇ। ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਾਵੈ ਜਨੁ ਕੋਇ ॥ ੮ ॥ ੨ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਬਹੁ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤੀ ਪੇਖੇ ਸਰਬ ਢਢੋਲਿ। ਪੂਜਸਿ ਨਾਹੀ ਹਰਿ ਹਰੇ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਅਮੋਲ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਜਾਪ ਤਾਪ ਗਿਆਨ ਸਭਿ ਧਿਆਨ। ਖਟ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਵਖਿਆਨ। ਜੋਗਅਭਿਆਸ ਕਰਮ ਧ੍ਰਮ ਕਿਰਿਆ। ਸਗਲ ਤਿਆਗਿ ਬਨ ਮਧੇ ਫਿਰਿਆ। ਅਨਿਕ

ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਏ ਬਹੁ ਜਤਨਾ। ਪੁੰਨ
ਦਾਨ ਹੋਮੇ ਬਹੁ ਰਤਨਾ। ਸਰੀਰੁ
ਕਟਾਇ ਹੋਮੈ ਕਰਿ ਰਾਤੀ। ਵਰਤ
ਨੇਮ ਕਰੈ ਬਹੁ ਭਾਤੀ। ਨਹੀ ਤੁਲਿ
ਰਾਮ ਨਾਮ ਬੀਚਾਰ। ਨਾਨਕ ਗੁਰ
ਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪੀਐ ਇਕ ਬਾਰ
॥ ੧ ॥ ਨਉਖੰਡ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਫਿਰੈ
ਚਿਰੁ ਜੀਵੈ। ਮਹਾ ਉਦਾਸ ਤਪੀ-
ਸਰੁ ਥੀਵੈ। ਅਗਨਿ ਮਾਹਿ ਹੋਮਤ
ਪਰਾਨ। ਕਨਿਕ ਅਸ੍ਵ ਹੈਵਰ ਭੂਮ
ਦਾਨ। ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਕਰੈ ਬਹੁ
ਆਸਨ । ਜੈਨ ਮਾਰਗ ਸੰਜਮ
ਅਤਿ ਸਾਧਨ। ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ
ਕਰਿ ਸਰੀਰੁ ਕਟਾਵੈ। ਤਉ ਭੀ
ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਨ ਜਾਵੈ। ਹਰਿ ਕੇ

ਨਾਮ ਸਮਸਰਿ ਕਛੁ ਨਾਹਿ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪਤ
ਗਤਿ ਪਾਹਿ ॥ ੨ ॥ ਮਨ ਕਾਮਨਾ
ਤੀਰਥ ਦੇਹ ਛੁਟੈ। ਗਰਬੁ ਗੁਮਾਨੁ
ਨ ਮਨ ਤੇ ਹੁਟੈ। ਸੋਚ ਕਰੈ
ਦਿਨਸੁ ਅਰੁ ਰਾਤਿ। ਮਨ ਕੀ
ਮੈਲੁ ਨ ਤਨ ਤੇ ਜਾਤਿ। ਇਸੁ
ਦੇਹੀ ਕਉ ਬਹੁ ਸਾਧਨਾ ਕਰੈ।
ਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂ ਨ ਬਿਖਿਆ ਟਰੈ।
ਜਲ ਧੋਵੈ ਬਹੁ ਦੇਹਿ ਅਨੀਤਿ।
ਸੁਧ ਕਹਾ ਹੋਇ ਕਾਚੀ ਭੀਤਿ।
ਮਨ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਮਹਿਮਾ
ਊਚ। ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਉਧਰੇ
ਪਤਿਤ ਬਹੁ ਮੂਚ ॥ ੩ ॥ ਬਹੁਤੁ
ਸਿਆਣਪ ਜਮਕਾ ਭਉ ਬਿਆਪੈ।

ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨ ਨਾ ਧ੍ਰਾਪੈ। ਭੇਖ ਅਨੇਕ ਅਗਨਿ ਨਹੀ ਬੁਝੈ। ਕੋਟਿ ਉਪਾਵ ਦਰਗਹ ਨਹੀ ਸਿਝੈ। ਛੂਟਸਿ ਨਾਹੀ ਊਭ ਪਇਆਲਿ। ਮੋਹਿ ਬਿਆਪਹਿ ਮਾਇਆ ਜਾਲਿ। ਅਵਰ ਕਰਤੂਤਿ ਸਗਲੀ ਜਮੁ ਡਾਨੈ। ਗੋਵਿੰਦ ਭਜਨ ਬਿਨੁ ਤਿਲੁ ਨਹੀ ਮਾਨੈ। ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਦੁਖੁ ਜਾਇ। ਨਾਨਕ ਬੋਲੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥੪॥ ਚਾਰਿ ਪਦਾਰਥ ਜੇਕੋ ਮਾਗੈ। ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੀ ਸੇਵਾ ਲਾਗੈ। ਜੇ ਕੋ ਆਪੁਨਾ ਦੂਖੁ ਮਿਟਾਵੈ। ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸਦ ਗਾਵੈ। ਜੇ ਕੋ ਅਪੁਨੀ ਸੋਭਾ ਲੋਰੈ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਇਹ ਹਉ

ਮੈ ਛੋਰੈ। ਜੇ ਕੋ ਜਨਮ ਮਰਣ ਤੇ
ਡਰੈ। ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੀ ਸਰਨੀ ਪਰੈ।
ਜਿਸੁ ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਦਰਸ ਪਿਆਸਾ
। ਨਾਨਕ ਤਾਕੈ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਸਾ
॥ ੫ ॥ ਸਗਲ ਪੁਰਖ ਮਹਿ ਪੁਰਖੁ
ਪ੍ਰਧਾਨੁ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਾਕਾ ਮਿਟੈ
ਅਭਿਮਾਨੁ। ਆਪਸ ਕਉ ਜੋ ਜਾਣੈ
ਨੀਚਾ। ਸੋਊ ਗਨੀਐ ਸਭ ਤੇ ਊਚਾ
। ਜਾਕਾ ਮਨੁ ਹੋਇ ਸਗਲ ਕੀ ਰੀਨਾ
। ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਤਿਨ ਘਟਿ ਘਟਿ
ਚੀਨਾ। ਮਨ ਅਪਨੇ ਤੇ ਬੁਰਾ
ਮਿਟਾਨਾ। ਪੇਖੈ ਸਗਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ
ਸਾਜਨਾ। ਸੂਖ ਦੂਖ ਜਨ ਸਮ
ਦ੍ਰਿਸਟੇਤਾ। ਨਾਨਕ ਪਾਪ ਪੁੰਨ
ਨਹੀ ਲੇਪਾ ॥ ੬ ॥ ਨਿਰਧਨ

ਕਉ ਧਨੁ ਤੇਰੋ ਨਾਉ। ਨਿਥਾਵੇ
ਕਉ ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਥਾਉ। ਨਿਮਾਨੇ
ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੋ ਮਾਨੁ। ਸਗਲ ਘਟਾ
ਕਉ ਦੇਵਹੁ ਦਾਨੁ। ਕਰਨ ਕਰਾ-
ਵਨ ਹਾਰ ਸੁਆਮੀ। ਸਗਲ ਘਟਾ
ਕੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ। ਅਪਨੀ ਗਤਿ
ਮਿਤਿ ਜਾਨਹੁ ਆਪੇ। ਆਪਨ
ਸੰਗਿ ਆਪਿ ਪ੍ਰਭ ਰਾਤੇ। ਤੁਮ੍ਹਰੀ
ਉਸਤਤਿ ਤੁਮਤੇ ਹੋਇ। ਨਾਨਕ
ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਨਸਿ ਕੋਇ॥ ੭ ॥
ਸਰਬ ਧਰਮ ਮਹਿ ਸ੍ਰੇਸਟ ਧਰਮੁ।
ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਨਿਰਮਲ
ਕਰਮੁ। ਸਗਲ ਕ੍ਰਿਆ ਮਹਿ
ਊਤਮ ਕਿਰਿਆ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ
ਦੁਰਮਤਿ ਮਲੁ ਹਿਰਿਆ। ਸਗਲ

ਉਦਮ ਮਹਿ ਉਦਮੁ ਭਲਾ । ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਜੀਅ ਸਦਾ । ਸਗਲ ਬਾਨੀ ਮਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ । ਹਰਿ ਕੋ ਜਸੁ ਸੁਨਿ ਰਸਨ ਬਖਾਨੀ । ਸਗਲ ਥਾਨ ਤੇ ਓਹੁ ਊਤਮ ਥਾਨੁ । ਨਾਨਕ ਜਿਹ ਘਟਿ ਵਸੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥ ੮ ॥ ੩ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਨਿਰਗੁਨੀਆਰ ਇਆਨਿਆ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦਾ ਸਮਾਲਿ ॥ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਤਿਸੁ ਚੀਤਿ ਰਖੁ ਨਾਨਕ ਨਿਬਹੀ ਨਾਲਿ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਰਮਈਆ ਕੇ ਗੁਨ ਚੇਤਿ ਪਰਾਨੀ । ਕਵਨ ਮੂਲ ਤੇ ਕਵਨ ਦ੍ਰਿਸਟਾਨੀ

। ਜਿਨਿ ਤੂੰ ਸਾਜਿ ਸਵਾਰਿ ਸੀਗਾ-
ਰਿਆ । ਗਰਭ ਅਗਨਿ ਮਹਿ
ਜਿਨਹਿ ਉਬਾਰਿਆ । ਬਾਰ ਬਿਵ-
ਸਥਾ ਤੁਝਹਿ ਪਿਆਰੈ ਦੂਧ । ਭਰਿ
ਜੋਬਨ ਭੋਜਨ ਸੁਖ ਸੂਧ । ਬਿਰਧਿ
ਭਇਆ ਊਪਰਿ ਸਾਕ ਸੈਨ । ਮੁਖਿ
ਅਪਿਆਉ ਬੈਠ ਕਉ ਦੈਨ । ਇਹੁ
ਨਿਰਗੁਨੁ ਗੁਨੁ ਕਛੂ ਨ ਬੂਝੈ ।
ਬਖਸਿ ਲੇਹੁ ਤਉ ਨਾਨਕ ਸੀਝੈ ॥
੧ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਧਰ ਊਪਰਿ
ਸੁਖਿ ਬਸਹਿ । ਸੁਤ ਭ੍ਰਾਤ ਮੀਤ
ਬਨਿਤਾ ਸੰਗਿ ਹਸਹਿ । ਜਿਹ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪੀਵਹਿ ਸੀਤਲ ਜਲਾ ।
ਸੁਖਦਾਈਪਵਨੁ ਪਾਵਕੁ ਅਮੁਲਾ ।
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭੋਗਹਿ ਸਭਿ ਰਸਾ ।

ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ ਸੰਗਿ ਸਾਥ ਬਸਾ । ਦੀਨੇ ਹਸਤ ਪਾਵ ਕਰਨ ਨੇਤ੍ਰ ਰਸਨਾ । ਤਿਸਹਿ ਤਿਆਗਿ ਅਵਰ ਸੰਗਿ ਰਚਨਾ । ਐਸੇ ਦੋਖ ਮੂੜ ਅੰਧ ਬਿਆਪੇ । ਨਾਨਕ ਕਾਢਿ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਭ ਆਪੇ ॥ ੨ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਜੋ ਰਾਖਨ ਹਾਰ । ਤਿਸੁ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਕਰੈ ਗਵਾਰੁ । ਜਾਕੀ ਸੇਵਾ ਨਵ ਨਿਧਿ ਪਾਵੈ । ਤਾ ਸਿਉ ਮੂੜਾ ਮਨੁ ਨਹੀ ਲਾਵੈ । ਜੋ ਠਾਕੁਰੁ ਸਦ ਸਦਾ ਹਜੂਰੇ । ਤਾਕਉ ਅੰਧਾ ਜਾਨਤ ਦੂਰੇ । ਜਾਕੀ ਟਹਲ ਪਾਵੈ ਦਰ-ਗਹ ਮਾਨੁ । ਤਿਸਹਿ ਬਿਸਾਰੈ ਮੁਗਧੁ ਅਜਾਨੁ । ਸਦਾ ਸਦਾ ਇਹੁ

ਭੂਲਨਹਾਰੁ । ਨਾਨਕ ਰਾਖਨ-
ਹਾਰੁ ਅਪਾਰੁ ॥ ੩ ॥ ਰਤਨੁ
ਤਿਆਗਿ ਕਉਡੀ ਸੰਗਿ ਰਚੈ।
ਸਾਚੁ ਛੋਡਿ ਝੂਠ ਸੰਗਿ ਮਚੈ। ਜੋ
ਛਡਨਾ ਸੁ ਅਸਥਿਰੁ ਕਰਿ ਮਾਨੈ।
ਜੋ ਹੋਵਨੁ ਸੋ ਦੂਰਿ ਪਰਾਨੈ। ਛੋਡਿ
ਜਾਇ ਤਿਸਕਾ ਸ੍ਰਮੁ ਕਰੈ। ਸੰਗਿ
ਸਹਾਈ ਤਿਸੁ ਪਰਹਰੈ। ਚੰਦਨ
ਲੇਪੁ ਉਤਾਰੈ ਧੋਇ । ਗਰਧਬ
ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਸਮ ਸੰਗਿ ਹੋਇ। ਅੰਧ
ਕੂਪ ਮਹਿ ਪਤਿਤ ਬਿਕਰਾਲ।
ਨਾਨਕ ਕਾਢਿ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਭ ਦਇ-
ਆਲ ॥ ੪ ॥ ਕਰਤੂਤਿ ਪਸੂ ਕੀ
ਮਾਨਸ ਜਾਤਿ। ਲੋਕ ਪਚਾਰਾ ਕਰੈ
ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ। ਬਾਹਰਿ ਭੇਖ ਅੰਤਰਿ

ਮਲੁ ਮਾਇਆ । ਛਪਸਿ ਨਾਹਿ ਕਛੁ ਕਰੈ ਛਪਾਇਆ । ਬਾਹਰਿ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਇਸਨਾਨ । ਅੰਤਰਿ ਬਿਆਪੈ ਲੋਭੁ ਸੁਆਨੁ । ਅੰਤਰਿ ਅਗਨਿ ਬਾਹਰਿ ਤਨੁ ਸੁਆਹ । ਗਲਿ ਪਾਥਰਿ ਕੈਸੇ ਤਰੈ ਅਥਾਹ । ਜਾ ਕੈ ਅੰਤਰਿ ਬਸੈ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਿ । ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਸਹਜਿ ਸਮਾਤਿ । ॥ ੫ ॥ ਸੁਨਿ ਅੰਧਾ ਕੈਸੇ ਮਾਰਗੁ ਪਾਵੈ । ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਓੜਿ ਨਿਬਹਾਵੈ । ਕਹਾ ਬੁਝਾਰਤ ਬੂਝੈ ਡੋਰਾ । ਨਿਸਿ ਕਹੀਐ ਤਉ ਸਮਝੈ ਭੋਰਾ । ਕਹਾ ਬਿਸਨਪਦ ਗਾਵੈ ਗੁੰਗ । ਜਤਨ ਕਰੈ ਤਉ ਭੀ ਸੁਰ ਭੰਗ । ਕਹ ਪਿੰਗੁਲ ਪਰਬਤ ਪਰ

ਭਵਨ। ਨਹੀ ਹੋਤ ਊਹਾ ਊਸ
ਗਵਨ। ਕਰਤਾਰ ਕਰੁਣਾਮੈ ਦੀਨੁ
ਬੇਨਤੀਕਰੈ। ਨਾਨਕਤੁਮਰੀਕਿਰਪਾ
ਤਰੈ॥੬॥ਸੰਗਿਸਹਾਈ ਸੁ ਆਵੈ ਨ
ਚੀਤਿ। ਜੋ ਬੈਰਾਈ ਤਾਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ
। ਬਲੂਆ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਭੀਤਰਿ ਬਸੈ।
ਅਨਦ ਕੇਲ ਮਾਇਆ ਰੰਗਿ ਰਸੈ।
ਦ੍ਰਿੜੁ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ਮਨਹਿ ਪ੍ਰਤੀਤਿ।
ਕਾਲੁ ਨ ਆਵੈ ਮੂੜੇ ਚੀਤਿ। ਬੈਰ
ਬਿਰੋਧ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੋਹ। ਝੂਠ
ਬਿਕਾਰ ਮਹਾ ਲੋਭ ਧ੍ਰੋਹ। ਇਆਹੂ
ਜੁਗਤਿ ਬਿਹਾਨੇ ਕਈ ਜਨਮ।
ਨਾਨਕ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਆਪਨ ਕਰਿ
ਕਰਮ॥੭॥ ਤੂ ਠਾਕੁਰੁ ਤੁਮਪਹਿ
ਅਰਦਾਸਿ। ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤੇਰੀ

ਰਾਸਿ। ਤੁਮਮਾਤਪਿਤਾਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੇਰੇ। ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮਹਿ ਸੂਖ ਘਨੇਰੇ। ਕੋਇ ਨ ਜਾਨੈ ਤੁਮਰਾ ਅੰਤੁ। ਊਚੇ ਤੇ ਊਚਾ ਭਗਵੰਤੁ। ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ ਤੁਮਰੈ ਸੂਤ੍ਰਿ ਧਾਰੀ। ਤੁਮਤੇ ਹੋਇ ਸੁ ਆਗਿਆ ਕਾਰੀ। ਤੁਮਰੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਤੁਮਹੀ ਜਾਨੀ। ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਸਦਾ ਕੁਰਬਾਨੀ ॥੮॥੪॥

ਸਲੋਕੁ

ਦੇਨਹਾਰੁ ਪ੍ਰਭ ਛੋਡਿਕੈ ਲਾਗਹਿ ਆਨ ਸੁਆਇ। ਨਾਨਕ ਕਹੂ ਨ ਸੀਝਈਬਿਨੁਨਾਵੈਪਤਿ ਜਾਇ॥੧॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਦਸ ਬਸਤੂ ਲੇ ਪਾਛੈ ਪਾਵੈ।

ਏਕਬਸਤੁ ਕਾਰਨਿ ਬਿਖੋਟ ਗਵਾਵੈ
। ਏਕ ਭੀ ਨ ਦੇਇ ਦਸ ਭੀ ਹਿਰਿ
ਲੇਇ। ਤਉ ਮੂੜਾਕਹੁਕਹਾਕਰੇਇ।
ਜਿਸੁ ਠਾਕੁਰ ਸਿਉ ਨਾਹੀ ਚਾਰਾ।
ਤਾਕਉ ਕੀਜੈ ਸਦ ਨਮਸਕਾਰਾ।
ਜਾਕੈ ਮਨਿ ਲਾਗਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮੀਠਾ।
ਸਰਬ ਸੂਖ ਤਾਹੂ ਮਨਿ ਵੂਠਾ।
ਜਿਸੁ ਜਨ ਅਪਨਾ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਇ-
ਆ। ਸਰਬ ਥੋਕ ਨਾਨਕ ਤਿਨਿ
ਪਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਅਗਨਤ ਸਾਹੁ
ਅਪਨੀ ਦੇ ਰਾਸਿ । ਖਾਤ ਪੀਤ
ਬਰਤੈ ਅਨਦ ਉਲਾਸਿ। ਅਪੁਨੀ
ਅਮਾਨ ਕਛੁ ਬਹੁਰਿ ਸਾਹੁ ਲੇਇ।
ਅਗਿਆਨੀ ਮਨਿ ਰੋਸੁ ਕਰੇਇ।
ਅਪੁਨੀ ਪਰਤੀਤ ਆਪ ਹੀ

ਖੋਵੈ। ਬਹੁਰਿ ਉਸ ਕਾ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁ ਨ ਹੋਵੈ। ਜਿਸ ਕੀ ਬਸਤੁ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਰਾਖੈ। ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਆਗਿਆ ਮਾਨੈ ਮਾਥੈ। ਉਸਤੇ ਚਉਗੁਨ ਕਰੈ ਨਿਹਾਲੁ। ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬੁ ਸਦਾ ਦਇਆਲੁ॥ ੨॥ ਅਨਿਕ ਭਾਤਿ ਮਾਇਆ ਕੇ ਹੇਤ। ਸਰਪਰ ਹੋਵਤ ਜਾਨੁ ਅਨੇਤ। ਬਿਰਖ ਕੀ ਛਾਇਆ ਸਿਉ ਰੰਗੁ ਲਾਵੈ। ਓਹ ਬਿਨਸੈ ਉਹੁ ਮਨਿ ਪਛੁਤਾਵੈ। ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਚਾਲਨਹਾਰੁ। ਲਪਟਿ ਰਹਿਓ ਤਹ ਅੰਧ ਅੰਧਾਰੁ। ਬਟਾਊ ਸਿਉ ਜੋ ਲਾਵੈ ਨੇਹ। ਤਾ ਕਉ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ਕੇਹ। ਮਨ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ

ਸੁਖਦਾਈ। ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਲਏ ਲਾਈ ॥ ੩ ॥ ਮਿਥਿ-ਆ ਤਨੁ ਧਨੁ ਕੁਟੰਬੁ ਸਬਾਇਆ। ਮਿਥਿਆ ਹਉਮੈ ਮਮਤਾ ਮਾਇਆ। ਮਿਥਿਆ ਰਾਜ ਜੋਬਨ ਧਨ ਮਾਲ। ਮਿਥਿਆ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਬਿਕਰਾਲ। ਮਿਥਿਆ ਰਥ ਹਸਤੀ ਅਸ੍ਵ ਬਸਤ੍ਰਾ। ਮਿਥਿਆ ਰੰਗ ਸੰਗਿ ਮਾਇਆ ਪੇਖਿ ਹਸਤਾ। ਮਿਥਿਆ ਧ੍ਰੋਹ ਮੋਹ ਅਭਿਮਾਨੁ। ਮਿਥਿਆ ਆਪਸ ਊਪਰਿ ਕਰਤ ਗੁਮਾਨੁ। ਅਸਥਿਰੁ ਭਗਤਿ ਸਾਧ ਕੀ ਸਰਨ। ਨਾਨਕ ਜਪਿ ਜਪਿ ਜੀਵੈ ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਨ ॥ ੪ ॥ ਮਿਥਿਆ ਸ੍ਰਵਨ ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਸੁਨਹਿ। ਮਿਥਿਆ

ਹਸਤ ਪਰ ਦਰਬ ਕਉ ਹਿਰਹਿ। ਮਿਥਿਆ ਨੇਤ੍ਰ ਪੇਖਤ ਪਰ ਤ੍ਰਿਅ ਰੂਪਾਦ। ਮਿਥਿਆ ਰਸਨਾ ਭੋਜਨ ਅਨਸ੍ਵਾਦ। ਮਿਥਿਆ ਚਰਨ ਪਰ ਬਿਕਾਰ ਕਉ ਧਾਵਹਿ। ਮਿਥਿਆ ਮਨ ਪਰ ਲੋਭ ਲੁਭਾਵਹਿ। ਮਿਥਿਆ ਤਨ ਨਹੀ ਪਰਉਪਕਾਰਾ। ਮਿਥਿਆ ਬਾਸੁ ਲੇਤ ਬਿਕਾਰਾ। ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਮਿਥਿਆ ਸਭ ਭਏ। ਸਫਲ ਦੇਹ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਲਏ ॥ ੫ ॥ ਬਿਰਥੀ ਸਾਕਤ ਕੀ ਆਰਜਾ। ਸਾਚ ਬਿਨਾ ਕਹ ਹੋਵਤ ਸੂਚਾ। ਬਿਰਥਾ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਤਨੁ ਅੰਧ। ਮੁਖਿ ਆਵਤ ਤਾਕੈ ਦੁਰਗੰਧ। ਬਿਨੁ ਸਿਮਰਨ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਬ੍ਰਿਥਾ ਬਿਹਾਇ।

ਮੇਘ ਬਿਨਾ ਜਿਉ ਖੇਤੀ ਜਾਇ।
ਗੋਬਿੰਦ ਭਜਨ ਬਿਨੁ ਬ੍ਰਿਥੇ ਸਭ
ਕਾਮ। ਜਿਉ ਕਿਰਪਨ ਕੇ ਨਿਰਾ-
ਰਥ ਦਾਮ। ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਤੇ ਜਨ
ਜਿਹ ਘਟਿ ਬਸਿਓ ਹਰਿ ਨਾਉ।
ਨਾਨਕ ਤਾਕੈ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ।
।੬। ਰਹਤ ਅਵਰ ਕਛੁ ਅਵਰ ਕਮਾ
ਵਤ। ਮਨਿ ਨਹੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਮੁਖਹੁਗੰਢ
ਲਾਵਤ। ਜਾਨਨ ਹਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਪਰ-
ਬੀਨ। ਬਾਹਰਿ ਭੇਖ ਨ ਕਾਹੂ
ਭੀਨ। ਅਵਰ ਉਪਦੇਸੈ ਆਪਿ
ਨ ਕਰੈ। ਆਵਤ ਜਾਵਤ ਜਨਮੈ
ਮਰੈ। ਜਿਸਕੈ ਅੰਤਰਿ ਬਸੈ ਨਿਰੰ-
ਕਾਰੁ। ਤਿਸਕੀ ਸੀਖ ਤਰੈ ਸੰਸਾਰੁ
ਜੋ ਤੁਮ ਭਾਨੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਤਾ।

ਨਾਨਕ ਉਨ ਜਨ ਚਰਨ ਪਰਾਤਾ
॥ ੭ ॥ ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ
ਸਭੁ ਜਾਨੈ। ਆਪਨਾ ਕੀਆ ਆਪਹਿ
ਮਾਨੈ। ਆਪਹਿ ਆਪ ਆਪਿ
ਕਰਤ ਨਿਬੇਰਾ। ਕਿਸੈ ਦੂਰਿ
ਜਨਾਵਤ ਕਿਸੈ ਬੁਝਾਵਤ ਨੇਰਾ।
ਉਪਾਵ ਸਿਆਨਪ ਸਗਲ ਤੇ
ਰਹਤ। ਸਭੁ ਕਛੁ ਜਾਨੈ ਆਤਮ
ਕੀ ਰਹਤ। ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਲਏ
ਲੜਿ ਲਾਇ। ਥਾਨ ਥਨੰਤਰਿ
ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ। ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਜਿਸੁ
ਕਿਰਪਾ ਕਰੀ। ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਜਪਿ
ਨਾਨਕ ਹਰੀ ॥ ੮ ॥ ੫ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਅਰੁ ਲੋਭ ਮੋਹ

ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਅਹੰਮੇਵ। ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਸਰਣਾਗਤੀ ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦੁ ਗੁਰਦੇਵ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਛਤੀਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਖਾਹਿ। ਤਿਸੁ ਠਾਕੁਰਕਉ ਰਖੁ ਮਨ ਮਾਹਿ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਗੰਧਤ ਤਨ ਲਾਵਹਿ। ਤਿਸ ਕਉ ਸਿਮਰਤ ਪਰਮਗਤਿ ਪਾਵਹਿ। ਜਿਹਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਸਹਿ ਸੁਖ ਮੰਦਰਿ। ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਇ ਸਦਾ ਮਨ ਅੰਦਰਿ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਗ੍ਰਿਹ ਸੰਗਿ ਸੁਖਿ ਬਸਨਾ। ਆਠਪਹਰ ਸਿਮਰਹੁ ਤਿਸੁ ਰਸਨਾ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਰੰਗ ਰਸ ਭੋਗ। ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਧਿਆਈਐ

ਧਿਆਵਨ ਜੋਗ॥੧॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਾਟ ਪਟੰਬਰ ਹਢਾਵਹਿ। ਤਿਸਹਿ ਤਿਆਗਿ ਕਤ ਅਵਰ ਲੁਭਾਵਹਿ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖਿ ਸੇਜ ਸੋਈਜੈ। ਮਨ ਆਠ ਪਹਰ ਤਾਕਾ ਜਸੁ ਗਾਵੀਜੈ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੁਝੁ ਸਭ ਕੋਊ ਮਾਨੈ। ਮੁਖਿ ਤਾਕੋ ਜਸੁ ਰਸਨ ਬਖਾਨੈ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੋ ਰਹਤਾ ਧਰਮੁ। ਮਨ ਸਦਾ ਧਿਆਇ ਕੇਵਲ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ। ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਜਪਤ ਦਰ ਗਹ ਮਾਨੁ ਪਾਵਹਿ। ਨਾਨਕ ਪਤਿ ਸੇਤੀ ਘਰਿ ਜਾਵਹਿ ॥ ੨ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਰੋਗ ਕੰਚਨ ਦੇਹੀ। ਲਿਵ ਲਾਵਹੁ ਤਿਸੁ ਰਾਮ ਸਨੇਹੀ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰਾ ਓਲਾ ਰਹਤ।

ਮਨ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ
ਕਹਤ । ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੇ ਸਗਲ
ਛਿਦ੍ਰ ਢਾਕੇ। ਮਨ ਸਰਨੀ ਪਰੁ ਠਾ-
ਕੁਰ ਪ੍ਰਭ ਤਾਕੈ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੁਝੁ
ਕੋ ਨ ਪਹੂਚੈ। ਮਨ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ
ਸਿਮਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਊਚੇ । ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਪਾਈ ਦ੍ਰੁਲਭ ਦੇਹ । ਨਾਨਕ
ਤਾਕੀ ਭਗਤਿ ਕਰੇਹ ॥ ੩ ॥ ਜਿਹ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਭੂਖਨ ਪਹਿਰੀਜੈ ।
ਮਨ ਤਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਕਿਉ ਆਲਸੁ
ਕੀਜੈ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਅਸ੍ਵ ਹਸਤਿ
ਅਸਵਾਰੀ । ਮਨ ਤਿਸੁ ਪ੍ਰਭ
ਕਉ ਕਬਹੂ ਨ ਬਿਸਾਰੀ ।
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਾਗ ਮਿਲਖ
ਧਨਾ। ਰਾਖੁ ਪਰੋਇ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪੁਨੇ-

ਮਨਾ। ਜਿਨ ਤੇਰੀ ਮਨ ਬਨਤ ਬਨਾਈ। ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸਦ ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਈ। ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਇ ਜੋ ਏਕੁ ਅਲਖੈ। ਈਹਾ ਊਹਾ ਨਾਨਕ ਤੇਰੀ ਰਖੈ ॥ ੪ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਹਿ ਪੁੰਨ ਬਹੁ ਦਾਨ। ਮਨ ਆਠ ਪਹਰ ਕਰਿ ਤਿਸਕਾ ਧਿਆਨ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੂ ਆਚਾਰ ਬਿਉਹਾਰੀ। ਤਿਸੁ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਚਿਤਾਰੀ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰਾ ਸੁੰਦਰ ਰੂਪੁ। ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਮਰਹੁ ਸਦਾ ਅਨੂਪੁ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੀ ਨੀਕੀ ਜਾਤਿ। ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਿਮਰਿ ਸਦਾ ਦਿਨ ਰਾਤਿ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੀ ਪਤਿ

ਰਹੈ। ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਜਸੁ
ਕਹੈ ॥ ੫ ॥ ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਨਹਿ
ਕਰਨ ਨਾਦ । ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਪੇਖਹਿ ਬਿਸਮਾਦ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਬੋਲਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸਨਾ । ਜਿਹ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖਿ ਸਹਜੇ ਬਸਨਾ ।
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਹਸਤ ਕਰਿ ਚਲਹਿ।
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੰਪੂਰਨ ਫਲਹਿ।
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਪਰਮਗਤਿ ਪਾਵਹਿ।
ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾ-
ਵਹਿ। ਐਸਾ ਪ੍ਰਭੁ ਤਿਆਗਿ
ਅਵਰ ਕਤ ਲਾਗਹੁ। ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਨਾਨਕ ਮਨ ਜਾਗਹੁ ॥ ੬ ॥ ਜਿਹ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੂੰ ਪ੍ਰਗਟੁ ਸੰਸਾਰਿ। ਤਿਸੁ
ਪ੍ਰਭੁ ਕਉ ਮੂਲਿ ਨ ਮਨਹੁ

ਬਿਸਾਰਿ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰਾ ਪਰਤਾਪੁ। ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ ਤੂ ਤਾਕਉ ਜਾਪੁ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੇਰੇ ਕਾਰਜ ਪੂਰੇ। ਤਿਸਹਿ ਜਾਨ ਮਨ ਸਦਾ ਹਜੂਰੇ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤੂੰ ਪਾਵਹਿ ਸਾਚੁ। ਰੇਮਨਮੇਰੇ ਤੂੰ ਤਾਸਿਉ ਰਾਚੁ। ਜਿਹ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਭ ਕੀ ਗਤਿ ਹੋਇ। ਨਾਨਕ ਜਾਪੁ ਜਪੈ ਜਪੁ ਸੋਇ॥੭॥ ਆਪਿ ਜਪਾਏ ਜਪੈ ਸੋ ਨਾਉ। ਆਪਿ ਗਾਵਾਏ ਸੁ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਉ। ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹੋਇ ਪ੍ਰਗਾਸੁ। ਪ੍ਰਭੂ ਦਇਆ ਤੇ ਕਮਲ ਬਿਗਾਸੁ। ਪ੍ਰਭ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਬਸੈ ਮਨਿ ਸੋਇ। ਪ੍ਰਭ ਦਇਆ ਤੇ ਮਤਿ ਊਤਮ ਹੋਇ। ਸਰਬ

ਨਿਧਾਨ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ ਮਇਆ। ਆਪਹੁ ਕਛੂ ਨ ਕਿਨਹੂ ਲਇਆ। ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਲਾਵਹੁ ਤਿਤੁ ਲਗਹਿ ਹਰਿ ਨਾਥ। ਨਾਨਕ ਇਨਕੈ ਕਛੂ ਨ ਹਾਥ ॥ ੮ ॥ ੬ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਸੋਇ। ਜੋ ਜੋ ਕਹੈ ਸੁ ਮੁਕਤਾ ਹੋਇ। ਸੁਨਿ ਮੀਤਾ ਨਾਨਕੁ ਬਿਨ-ਵੰਤਾ। ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੀ ਅਚਰਜ ਕਥਾ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮੁਖ ਊਜਲ ਹੋਤ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਲੁ ਸਗਲੀ ਖੋਤ। ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਿਟੈ

ਅਭਿਮਾਨੁ । ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ
ਪ੍ਰਗਟੈ ਸੁ ਗਿਆਨੁ । ਸਾਧ ਕੈ
ਸੰਗਿ ਬੁਝੈ ਪ੍ਰਭੁ ਨੇਰਾ । ਸਾਧ
ਸੰਗਿ ਸਭੁ ਹੋਤ ਨਿਬੇਰਾ। ਸਾਧ
ਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਏ ਨਾਮ ਰਤਨੁ। ਸਾਧ
ਕੈ ਸੰਗਿ ਏਕ ਊਪਰਿ ਜਤਨੁ।
ਸਾਧ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਬਰਨੈ ਕਉਨੁ
ਪ੍ਰਾਨੀ। ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ
ਪ੍ਰਭ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨੀ ॥੧॥ ਸਾਧ ਕੈ
ਸੰਗਿ ਅਗੋਚਰੁ ਮਿਲੈ। ਸਾਧ ਕੈ
ਸੰਗਿ ਸਦਾ ਪਰਫੁਲੈ । ਸਾਧ ਕੈ
ਸੰਗਿ ਆਵਹਿ ਬਸਿ ਪੰਚਾ। ਸਾਧ
ਸੰਗਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਭੁੰਚਾ। ਸਾਧ
ਸੰਗਿ ਹੋਇ ਸਭ ਕੀ ਰੇਨ। ਸਾਧ
ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਨੋਹਰ ਬੈਨ । ਸਾਧਕੈ

ਸੰਗਿ ਨ ਕਤਹੂੰ ਧਾਵੈ। ਸਾਧ
ਸੰਗਿ ਅਸਥਿਤਿ ਮਨੁ ਪਾਵੈ
। ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਾਇਆ ਤੇ
ਭਿੰਨ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ
ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ॥ ੨ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ
ਦੁਸਮਨ ਸਭਿ ਮੀਤ। ਸਾਧੂ ਕੈ
ਸੰਗਿ ਮਹਾ ਪੁਨੀਤ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ
ਕਿਸ ਸਿਉ ਨਹੀ ਬੈਰੁ। ਸਾਧ ਕੈ
ਸੰਗਿ ਨ ਬੀਗਾ ਪੈਰੁ। ਸਾਧ ਕੈ
ਸੰਗਿ ਨਾਹੀ ਕੋ ਮੰਦਾ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ
ਜਾਨੇ ਪਰਮਾਨੰਦਾ। ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ
ਨਾਹੀ ਹਉ ਤਾਪੁ। ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ
ਤਜੈ ਸਭੁ ਆਪੁ। ਆਪੇ ਜਾਨੈ
ਸਾਧ ਬਡਾਈ। ਨਾਨਕ ਸਾਧ
ਪ੍ਰਭੂ ਬਨਿਆਈ ॥ ੩ ॥ ਸਾਧ ਕੈ

ਸੰਗਿ ਨ ਕਬਹੂ ਧਾਵੈ। ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਬਸਤੁ ਅਗੋਚਰ ਲਹੈ। ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗਿ ਅਜਰੁ ਸਹੈ। ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਬਸੈ ਥਾਨਿ ਊਚੈ। ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਹਲਿ ਪਹੂਚੈ। ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦ੍ਰਿੜੈ ਸਭਿ ਧਰਮ। ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕੇਵਲ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ। ਸਾਧਕੈ ਸੰਗਿ ਪਾਏ ਨਾਮ ਨਿਧਾਨ। ਨਾਨਕ ਸਾਧੂ ਕੈ ਕੁਰਬਾਨ ॥ ੪ ॥ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਭ ਕੁਲ ਉਧਾਰੈ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਸਾਜਨ ਮੀਤ ਕੁਟੰਬ ਨਿਸਤਾਰੈ। ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸੋ ਧਨੁ ਪਾਵੈ। ਜਿਸੁ ਧਨ ਤੇ ਸਭੁ ਕੋ ਵਰਸਾਵੈ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਧਰਮ-

ਰਾਇ ਕਰੇ ਸੇਵਾ। ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ
ਸੋਭਾ ਸੁਰਦੇਵਾ। ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗਿ
ਪਾਪ ਪਲਾਇਨ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਨ ਗਾਇਨ। ਸਾਧ ਕੈ
ਸੰਗਿ ਸ੍ਰਬ ਥਾਨ ਗੰਮਿ। ਨਾਨਕ
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਫਲ ਜਨੰਮ॥੫॥
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨਹੀ ਕਛੁ ਘਾਲ।
ਦਰਸਨੁ ਭੇਟਤ ਹੋਤ ਨਿਹਾਲ।
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਕਲੂਖਤ ਹਰੈ।
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨਰਕ ਪਰਹਰੈ।
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਈਹਾ ਊਹਾ ਸੁਹੇਲਾ
। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਬਿਛੁਰਤ ਹਰਿਮੇਲਾ।
ਜੋ ਇਛੈ ਸੋਈ ਫਲੁ ਪਾਵੈ। ਸਾਧ
ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਬਿਰਥਾ ਜਾਵੈ। ਪਾਰ-
ਬ੍ਰਹਮੁ ਸਾਧ ਰਿਦ ਬਸੈ। ਨਾਨਕ

ਉਧਰੈ ਸਾਧ ਸੁਨਿ ਰਸੈ ॥ ੬ ॥
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸੁਨਉ ਹਰਿ ਨਾਉ।
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਉ।
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਨ ਮਨ ਤੇ ਬਿਸਰੈ।
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਸਰਪਰ ਨਿਸਤਰੈ।
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਲਗੈ ਪ੍ਰਭੁ ਮੀਠਾ।
ਸਾਧੂ ਕੈ ਸੰਗਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਡੀਠਾ।
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਭਏ ਆਗਿਆ ਕਾਰੀ।
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਗਤਿ ਭਈ ਹਮਾਰੀ।
ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮਿਟੇ ਸਭਿ ਰੋਗ।
ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਭੇਟੇ ਸੰਜੋਗ ॥ ੭ ॥
ਸਾਧ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਬੇਦ ਨ ਜਾਨਹਿ
। ਜੇਤਾ ਸੁਨਹਿ ਤੇਤਾ ਬਖਿਆਨਹਿ
। ਸਾਧ ਕੀ ਉਪਮਾ ਤਿਹੁ ਗੁਣ ਤੇ
ਦੂਰਿ। ਸਾਧ ਕੀ ਉਪਮਾ ਰਹੀ

ਭਰਪੂਰਿ । ਸਾਧ ਕੀਸੋਭਾਕਾ ਨਾਹੀ
ਅੰਤ । ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਦਾਬੇਅੰਤ।
ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਊਚ ਤੇ ਊਚੀ ।
ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਮੂਚ ਤੇ ਮੂਚੀ ।
ਸਾਧ ਕੀ ਸੋਭਾ ਸਾਧ ਬਨਿਆਈ ।
ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਪ੍ਰਭ ਭੇਦੁ ਨ ਭਾਈ
॥ ੮ ॥ ੭ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਮਨਿਸਾਚਾ ਮੁਖਿ ਸਾਚਾ ਸੋਇ।
ਅਵਰੁ ਨ ਪੇਖੈ ਏਕਸੁ ਬਿਨੁ ਕੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਇਹ ਲਛਣ ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਹੋਇ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ ਨਿਰ-
ਲੇਪ । ਜੈਸੇ ਜਲ ਮਹਿ ਕਮਲ

ਅਲੇਪ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ ਨਿਰਦੋਖ। ਜੈਸੈ ਸੂਰੁ ਸਰਬ ਕਉ ਸੋਖ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਦ੍ਰਿਸ-ਟਿ ਸਮਾਨਿ। ਜੈਸੇ ਰਾਜ ਰੰਕ ਕਉ ਲਾਗੈ ਤੁਲਿ ਪਵਾਨ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਧੀਰਜੁ ਏਕ। ਜਿਉ ਬਸੁਧਾ ਕੋਊ ਖੋਦੈ ਕੋਊ ਚੰਦਨ ਲੇਪ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਇਹੈ ਗੁਨਾਉ। ਨਾਨਕ ਜਿਉ ਪਾਵਕ ਕਾ ਸਹਜ ਸੁਭਾਉ ॥ ੧ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਨਿਰਮਲ ਤੇ ਨਿਰਮਲਾ । ਜੈਸੇ ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਗੈ ਜਲਾ । ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਮਨਿ ਹੋਇ ਪਰਗਾਸੁ। ਜੈਸੇ ਧਰ ਊਪਰ ਆਕਾਸੁ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਮਿਤ੍ਰ

ਸਤ੍ਰ ਸਮਾਨਿ । ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਕੈ ਨਾਹੀ ਅਭਿਮਾਨ । ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਊਚ ਤੇ ਊਚਾ । ਮਨਿ
ਅਪਨੈ ਹੈ ਸਭ ਤੇ ਨੀਚਾ। ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਸੇ ਜਨ ਭਏ । ਨਾਨਕ
ਜਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਿ ਕਰੇਇ ॥ ੨ ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਗਲ ਕੀ ਰੀਨਾ
। ਆਤਮਰਸੁ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਚੀਨਾ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਸਭ
ਊਪਰਿ ਮਇਆ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਤੇ ਕਛੁ ਬੁਰਾ ਨ ਭਇਆ। ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ ਸਮਦਰਸੀ ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਬਰਸੀ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਬੰਧਨ ਤੇ ਮੁਕਤਾ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ

ਕੀ ਨਿਰਮਲ ਜੁਗਤਾ । ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਭੋਜਨੁ ਗਿਆਨ ।
ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਬ੍ਰਹਮ
ਧਿਆਨੁ ॥ ੩ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਏਕਊਪਰਿਆਸ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਕਾ ਨਹੀ ਬਿਨਾਸ। ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ
ਕੈ ਗਰੀਬੀ ਸਮਾਹਾ । ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਪਰ ਉਪਕਾਰ ਉਮਾਹਾ ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਨਾਹੀ ਧੰਧਾ ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਲੇ ਧਾਵਤੁ ਬੰਧਾ ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਹੋਇ ਸੁ ਭਲਾ ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੁਫਲ ਫਲਾ ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਗਿ ਸਗਲ
ਉਧਾਰੁ । ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਜਪੈ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰੁ ॥ ੪ ॥ ਬ੍ਰਹਮ

ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਏਕੈ ਰੰਗ। ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਬਸੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸੰਗ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ ਨਾਮੁ ਪਰਵਾਰੁ
। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦਾ ਸਦ
ਜਾਗਤ। ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਅਹੰਬੁਧਿ
ਤਿਆਗਤ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੈ
ਮਨਿ ਪਰਮਾਨੰਦ। ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ
ਕੈ ਘਰਿ ਸਦਾ ਅਨੰਦ। ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਸੁਖ ਸਹਜ ਨਿਵਾਸ।
ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਨਹੀ
ਬਿਨਾਸ ॥੫॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਬੇਤਾ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਏਕ ਸੰਗਿ ਹੇਤਾ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਕੈ ਹੋਇ ਅਚਿੰਤ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ

ਕਾ ਨਿਰਮਲ ਮੰਤੁ। ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ
ਜਿਸੁ ਕਰੈ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਿ। ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਬਡ ਪਰਤਾਪ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਦਰਸੁ ਬਡ-
ਭਾਗੀ ਪਾਈਐ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਕਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਈਐ। ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਕਉ ਖੋਜਹਿ ਮਹੇਸੁਰ।
ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਆਪਿ
ਪਰਮੇਸੁਰ॥ ੬॥ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਨਾਹਿ। ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ
ਕੈ ਸਗਲ ਮਨ ਮਾਹਿ। ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਕਉਨ ਜਾਨੈ ਭੇਦੁ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਉ ਸਦਾ ਅਦੇਸੁ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਕਥਿਆ ਨ
ਜਾਇ ਅਧਾਖੵਰੁ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ

ਸਰਬ ਕਾ ਠਾਕੁਰੁ। ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ
ਕੀ ਮਿਤਿ ਕਉਨੁ ਬਖਾਨੈ। ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਗਤਿ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ
ਜਾਨੈ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ ਅੰਤੁ
ਨ ਪਾਰੁ। ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ
ਕਉ ਸਦਾ ਨਮਸਕਾਰੁ ॥੭॥
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਾ
ਕਰਤਾ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸਦ
ਜੀਵੈ ਨਹੀ ਮਰਤਾ। ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ
ਮੁਕਤਿ ਜੁਗਤਿ ਜੀਅ ਕਾ ਦਾਤਾ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖੁ
ਬਿਧਾਤਾ। ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਅਨਾਥ
ਕਾ ਨਾਥੁ। ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕਾ
ਸਭ ਊਪਰਿ ਹਾਥੁ। ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ
ਕਾ ਸਗਲ ਅਕਾਰੁ। ਬ੍ਰਹਮ

ਗਿਆਨੀ ਆਪਿ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ।
ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਕੀ ਸੋਭਾ ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਬਨੀ । ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ
ਗਿਆਨੀ ਸਰਬ ਕਾ ਧਨੀ ॥੮॥੮॥

ਸਲੋਕੁ

ਉਰਿ ਧਾਰੈ ਜੋ ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ।
ਸਰਬ ਮੈ ਪੇਖੈ ਭਗਵਾਨੁ । ਨਿਮਖ
ਨਿਮਖ ਠਾਕੁਰ ਨਮਸਕਾਰੈ ।
ਨਾਨਕ ਓਹੁ ਅਪਰਸੁ ਸਗਲ
ਨਿਸਤਾਰੈ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ।

ਮਿਥਿਆ ਨਾਹੀ ਰਸਨਾ ਪਰਸ
। ਮਨ ਮਹਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨਿਰੰਜਨ
ਦਰਸ । ਪਰ ਤ੍ਰਿਅ ਰੂਪ ਨ ਪੇਖੈ
ਨੇਤ੍ਰ । ਸਾਧ ਕੀ ਟਹਲ ਸੰਤ ਸੰਗਿ

ਹੇਤ। ਕਰਨ ਨ ਸੁਨੈ ਕਾਹੂ ਕੀ ਨਿੰਦਾ। ਸਭ ਤੇ ਜਾਨੈ ਆਪਸ ਕਉ ਮੰਦਾ। ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਿਖਿਆ ਪਰਹਰੈ। ਮਨ ਕੀ ਬਾਸਨਾ ਮਨ ਤੇ ਟਰੈ। ਇੰਦ੍ਰੀ ਜਿਤ ਪੰਚ ਦੋਖ ਤੇ ਰਹਤ। ਨਾਨਕ ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕੋ ਐਸਾ ਅਪਰਸ ॥ ੧ ॥ ਬੈਸਨੋ ਸੋ ਜਿਸੁ ਊਪਰਿ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ। ਬਿਸਨ ਕੀ ਮਾਇਆ ਤੇ ਹੋਇ ਭਿੰਨ। ਕਰਮ ਕਰਤ ਹੋਵੈ ਨਿਹਕਰਮ। ਤਿਸੁ ਬੈਸਨੋ ਕਾ ਨਿਰਮਲ ਧਰਮ। ਕਾਹੂ ਫਲ ਕੀ ਇਛਾ ਨਹੀ ਬਾਛੈ। ਕੇਵਲ ਭਗਤਿ ਕੀਰਤਨ ਸੰਗਿ ਰਾਚੈ। ਮਨ ਤਨ ਅੰਤਰਿ ਸਿਮਰਨ ਗੋਪਾਲ। ਸਭ ਊਪਰਿ ਹੋਵਤ

ਕਿਰਪਾਲ। ਆਪਿ ਦ੍ਰਿੜੈ ਅਵਰਹ
ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ। ਨਾਨਕ ਓਹੁ ਬੈਸਨੋ
ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ਭਗਉਤੀ
ਭਗਵੰਤ ਭਗਤਿ ਕਾ ਰੰਗੁ ।
ਸਗਲ ਤਿਆਗੈ ਦੁਸਟ ਕਾ ਸੰਗੁ।
ਮਨਤੇ ਬਿਨਸੈ ਸਗਲਾ ਭਰਮੁ।
ਕਰਿ ਪੂਜੈ ਸਗਲ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮੁ।
ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪਾਪਾ ਮਲੁ ਖੋਵੈ ।
ਤਿਸੁ ਭਗਉਤੀ ਕੀ ਮਤਿ ਊਤਮੁ
ਹੋਵੈ । ਭਗਵੰਤ ਕੀ ਟਹਲ
ਕਰੈ ਨਿਤ ਨੀਤਿ। ਮਨੁ ਤਨੁ ਅਰਪੈ
ਬਿਸਨ ਪਰੀਤਿ। ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਨ
ਹਿਰਦੈ ਬਸਾਵੈ । ਨਾਨਕ ਐਸਾ
ਭਗਉਤੀ ਭਗਵੰਤੁ ਕਉ ਪਾਵੈ ॥
੩ ॥ ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ ਜੋ ਮਨੁ ਪਰਬੋਧੈ।

ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਆਤਮ ਮਹਿ ਸੋਧੈ। ਰਾਮ
ਨਾਮ ਸਾਰੁ ਰਸੁ ਪੀਵੈ। ਉਸੁ ਪੰਡਿਤ
ਕੈ ਉਪਦੇਸਿ ਜਗੁ ਜੀਵੈ। ਹਰਿ ਕੀ
ਕਥਾ ਹਿਰਦੈ ਬਸਾਵੈ। ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ
ਫਿਰਿ ਜੋਨਿ ਨ ਆਵੈ। ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ
ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਬੂਝੈ ਮੂਲੁ। ਸੂਖਮ ਮਹਿ
ਜਾਨੈ ਅਸਥੂਲੁ। ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਕਉ
ਦੇ ਉਪਦੇਸੁ। ਨਾਨਕ ਉਸੁ ਪੰਡਿਤ
ਕਉ ਸਦਾ ਅਦੇਸੁ ॥੪॥ ਬੀਜ ਮੰਤ੍ਰੁ
ਸਰਬ ਕੋ ਗਿਆਨੁ। ਚਹੁ ਵਰਨਾ
ਮਹਿ ਜਪੈ ਕੋਊ ਨਾਮੁ। ਜੋ ਜੋ ਜਪੈ
ਤਿਸ ਕੀ ਗਤਿ ਹੋਇ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ
ਪਾਵੈ ਜਨੁ ਕੋਇ। ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ
ਅੰਤਰਿ ਉਰਧਾਰੈ। ਪਸੁ ਪ੍ਰੇਤ ਮੁਘਦ
ਪਾਥਰ ਕਉ ਤਾਰੈ। ਸਰਬ ਰੋਗ ਕਾ

ਅਉਖਦੁ ਨਾਮੁ। ਕਲਿਆਣ ਰੂਪ
ਮੰਗਲ ਗੁਣ ਗਾਮ। ਕਾਹੂ ਜੁਗਤਿ
ਕਿਤੈ ਨ ਪਾਈਐ ਧਰਮਿ। ਨਾਨਕ
ਤਿਸੁ ਮਿਲੈ ਜਿਸੁ ਲਿਖਿਆ ਧੁਰਿ
ਕਰਮਿ॥ ੫ ॥ ਜਿਸਕੈ ਮਨਿ ਪਾਰ-
ਬ੍ਰਹਮ ਕਾ ਨਿਵਾਸੁ। ਤਿਸ ਕਾ ਨਾਮੁ
ਸਤਿ ਰਾਮਦਾਸੁ। ਆਤਮਰਾਮੁ ਤਿਸੁ
ਨਦਰੀ ਆਇਆ। ਦਾਸ ਦਸੰਤਣ
ਭਾਇ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ। ਸਦਾ
ਨਿਕਟਿ ਨਿਕਟਿ ਹਰਿ ਜਾਨੁ। ਸੋ
ਦਾਸੁ ਦਰਗਹ ਪਰਵਾਨੁ। ਅਪੁਨੇ
ਦਾਸ ਕਉ ਆਪਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰੈ।
ਤਿਸੁ ਦਾਸ ਕਉ ਸਭ ਸੋਝੀ ਪਰੈ।
ਸਗਲ ਸੰਗਿ ਆਤਮ ਉਦਾਸੁ।
ਐਸੀ ਜੁਗਤਿ ਨਾਨਕ ਰਾਮਦਾਸੁ॥

ੲ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਆਗਿਆ ਆਤਮ ਹਿਤਾਵੈ। ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਸੋਊ ਕਹਾਵੈ। ਤੈਸਾਹਰਖੁ ਤੈਸਾਉਸੁਸੋਗੁ। ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਤਹ ਨਹੀ ਬਿਓਗੁ। ਤੈਸਾ ਸੁਵਰਨੁ ਤੈਸੀ ਉਸੁ ਮਾਟੀ। ਤੈਸਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤੈਸੀ ਬਿਖੁ ਖਾਟੀ। ਤੈਸਾ ਮਾਨੁ ਤੈਸਾ ਅਭਿਮਾਨੁ। ਤੈਸਾ ਰੰਕੁ ਤੈਸਾ ਰਾਜਾਨੁ। ਜੋ ਵਰਤਾਏ ਸਾਈਜੁਗਤਿ। ਨਾਨਕ ਓਹ ਪੁਰਖੁ ਕਹੀਐ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ॥ ੭ ॥

ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਸਗਲੇ ਠਾਉ ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਘਰਿ ਰਾਖੈ ਤੈਸਾ ਤਿਨ ਨਾਉ। ਆਪੇ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਜੋਗੁ। ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਫੁਨਿ ਹੋਗੁ। ਪਸਰਿਓਆਪਿਹੋਇ ਅਨਤਤਰੰਗ।

ਲਖੇ ਨ ਜਾਹਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਰੰਗ।
ਜੈਸੀ ਮਤਿ ਦੇਇ ਤੈਸਾ ਪਰਗਾਸ।
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਰਤਾ ਅਬਿਨਾਸ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦਾ ਦਇਆਲ।
ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਨਾਨਕ ਭਏ ਨਿਹਾਲ ॥ ੮ ॥ ੯ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਉਸਤਤਿ ਕਰਹਿ ਅਨੇਕ ਜਨ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ। ਨਾਨਕ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਭਿ ਰਚੀ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਕਈ ਕੋਟਿ ਹੋਏ ਪੂਜਾਰੀ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਆਚਾਰ ਬਿਉਹਾਰੀ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਭਏ ਤੀਰਥ ਵਾਸੀ। ਕਈ

ਕੋਟਿ ਬਨ ਭ੍ਰਮਹਿ ਉਦਾਸੀ । ਕਈ
ਕੋਟਿ ਬੇਦ ਕੇ ਸ੍ਰੋਤੇ । ਕਈ ਕੋਟਿ
ਤਪੀਸੁਰ ਹੋਤੇ । ਕਈ ਕੋਟਿ ਆਤਮ
ਧਿਆਨ ਧਾਰਹਿ । ਕਈ ਕੋਟਿਕਬਿ
ਕਾਬਿ ਬੀਚਾਰਹਿ । ਕਈ ਕੋਟਿ
ਨਵਤਨਨਾਮ ਧਿਆਵਹਿ । ਨਾਨਕ
ਕਰਤੇਕਾਅੰਤੁਨ ਪਾਵਹਿ॥੧॥ ਕਈ
ਕੋਟਿ ਭਏ ਅਭਿਮਾਨੀ । ਕਈਕੋਟਿ
ਅੰਧ ਅਗਿਆਨੀ । ਕਈਕੋਟਿ ਕਿਰ
ਪਨ ਕਠੋਰ । ਕਈ ਕੋਟਿ ਅਭਿਗ
ਆਤਮ ਨਿਕੋਰ । ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਰ
ਦਰਬ ਕਉ ਹਿਰਹਿ । ਕਈ ਕੋਟਿ
ਪਰ ਦੂਖਨਾ ਕਰਹਿ । ਕਈ ਕੋਟਿ
ਮਾਇਆ ਸ੍ਰਮ ਮਾਹਿ । ਕਈ ਕੋਟਿ
ਪਰਦੇਸ ਭ੍ਰਮਾਹਿ । ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ

ਲਾਵਹੁ ਤਿਤੁ ਤਿਤੁ ਲਗਨਾ ।
ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੀ ਜਾਨੈ ਕਰਤਾ
ਰਚਨਾ ॥ ੨ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਸਿਧ
ਜਤੀ ਜੋਗੀ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਰਾਜੇ
ਰਸ ਭੋਗੀ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਪੰਖੀ
ਸਰਪ ਉਪਾਏ। ਕਈਕੋਟਿ ਪਾਥਰ
ਬਿਰਖ ਨਿਪਜਾਏ। ਕਈ ਕੋਟਿ
ਪਵਣ ਪਾਨੀ ਬੈਸੰਤਰ। ਕਈ
ਕੋਟਿ ਦੇਸ ਭੂ ਮੰਡਲ। ਕਈ ਕੋਟ
ਸਸੀਅਰ ਸੂਰ ਨਖ੍ਹਤ੍ਰ। ਕਈ ਕੋਟਿ
ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਇੰਦ੍ਰ ਸਿਰਿ ਛਤ੍ਰ ।
ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ ਅਪਨੈ ਸੂਤਿ ਧਾਰੈ
। ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ
ਤਿਸੁ ਨਿਸਤਾਰੈ ॥ ੩ ॥ ਕਈ
ਕੋਟਿ ਰਾਜਸ ਤਾਮਸ ਸਾਤਕ ।

ਕਈ ਕੋਟਿ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਅਰੁ ਸਾਸਤ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਏ ਰਤਨ ਸਮੁੰਦ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੰਤ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਏ ਚਿਰ ਜੀਵੇ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਗਿਰੀ ਮੇਰ ਸੁਵਰਨ ਥੀਵੇ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਜਖ੍ਯ ਕਿੰਨਰ ਪਿਸਾਚ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਸੂਕਰ ਮ੍ਰਿਗਾਚ। ਸਭ ਤੇ ਨੇਰੈ ਸਭਹੂ ਤੇ ਦੂਰਿ। ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਅਲਿਪਤੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰ ॥ ੪ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਾਤਾਲ ਕੇ ਵਾਸੀ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਨਿਵਾਸੀ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਜਨਮਹਿ ਜੀਵਹਿ ਮਰਹਿ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਬਹੁ ਜੋਨੀ ਫਿਰਹਿ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਬੈਠਤ

ਹੀ ਖਾਹਿ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਘਾਲਹਿ
ਥਕਿ ਪਾਹਿ । ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਏ
ਧਨਵੰਤ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਾਇਆ
ਮਹਿ ਚਿੰਤ। ਜਹ ਜਹ ਭਾਣਾ ਤਹ
ਤਹ ਰਾਖੇ। ਨਾਨਕ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਪ੍ਰਭ
ਕੈ ਹਾਥੇ॥ ੫ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਭਏ
ਬੈਰਾਗੀ। ਰਾਮ ਨਾਮ ਸੰਗਿ ਤਿਨਿ
ਲਿਵਲਾਗੀ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਪ੍ਰਭ ਕਉ
ਖੋਜੰਤੇ। ਆਤਮ ਮਹਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ
ਲਹੰਤੇ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਦਰਸਨ ਪ੍ਰਭ
ਪਿਆਸ। ਤਿਨ ਕਉ ਮਿਲਿਓ ਪ੍ਰਭੁ
ਅਬਿਨਾਸ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਮਾਗਹਿ
ਸਤਸੰਗੁ। ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਤਿਨ ਲਾਗਾ
ਰੰਗੁ। ਜਿਨ ਕਉ ਹੋਏ ਆਪਿ ਸੁ
ਪ੍ਰਸੰਨ। ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਸਦਾ ਧਨਿ

ਧੰਨਿ ॥੬॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਖਾਣੀ ਅਰੁ
ਖੰਡ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਅਕਾਸ ਬ੍ਰਹਮੰਡ।
ਕਈ ਕੋਟਿ ਹੋਏ ਅਵਤਾਰ। ਕਈ
ਜੁਗਤਿ ਕੀਨੋ ਬਿਸਥਾਰ। ਕਈ
ਬਾਰ ਪਸਰਿਓ ਪਾਸਾਰ।ਸਦਾ ਸਦਾ
ਇਕੁ ਏਕੰਕਾਰੁ।ਕਈ ਕੋਟਿ ਕੀਨੇ
ਬਹੁ ਭਾਤਿ।ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਹੋਇ ਪ੍ਰਭ ਮਾਹਿ
ਸਮਾਤਿ। ਤਾ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ
। ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ
॥ ੭ ॥ ਕਈ ਕੋਟਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੇ
ਦਾਸ। ਤਿਨ ਹੋਵਤ ਆਤਮ ਪਰ-
ਗਾਸ। ਕਈ ਕੋਟਿ ਤਤ ਕੇ ਬੇਤੇ।
ਸਦਾ ਨਿਹਾਰਹਿ ਏਕੋ ਨੇਤ੍ਰੇ। ਕਈ
ਕੋਟਿ ਨਾਮ ਰਸੁ ਪੀਵਹਿ। ਅਮਰ
ਭਏ ਸਦ ਸਦ ਹੀ ਜੀਵਹਿ। ਕਈ

ਕੋਟਿ ਨਾਮ ਗੁਨਗਾਵਹਿ। ਆਤਮ ਰਸਿ ਸੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਹਿ। ਅਪੁਨੇ ਜਨ ਕਉ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਮਾਰੇ। ਨਾਨਕ ਓਇ ਪਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ॥ ੮ ॥ ੧੦ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੁ ਹੈ ਦੂਸਰ ਨਾਹੀ ਕੋਇ। ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਬਲਿਹਾਰਣੈ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਸੋਇ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਕਰਨੈ ਜੋਗੁ। ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਹੋਗੁ। ਖਿਨ ਮਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਨ-ਹਾਰਾ। ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਕਿਛੁ

ਪਾਰਾਵਾਰਾ। ਹੁਕਮੇ ਧਾਰਿ ਅਧਰ ਰਹਾਵੈ। ਹੁਕਮੇ ਉਪਜੈ ਹੁਕਮਿ ਸਮਾਵੈ। ਹੁਕਮੇ ਊਚ ਨੀਚ ਬਿਉਹਾਰ। ਹੁਕਮੇਅਨਿਕਰੰਗਪਰਕਾਰ। ਕਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈਅਪਨੀਵਡਿਆਈ। ਨਾਨਕ ਸਭ ਮਹਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ॥ ੧ ॥ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਮਾਨੁਖ ਗਤਿ ਪਾਵੈ। ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਤਾ ਪਾਥਰ ਤਰਾਵੈ। ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਬਿਨੁ ਸਾਸ ਤੇ ਰਾਖੈ। ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਤਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਭਾਖੈ। ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਤਾ ਪਤਿਤਉਧਾਰੈ। ਆਪਿ ਕਰੈ ਆਪਨ ਬੀਚਾਰੈ। ਦੁਹਾ ਸਿਰਿਆ ਕਾ ਆਪਿ ਸੁਆਮੀ। ਖੇਲੈ ਬਿਗਸੈ ਅੰਤਰਜਾਮੀ । ਜੋ

ਭਾਵੈ ਸੋ ਕਾਰ ਕਰਾਵੈ । ਨਾਨਕ
ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਅਵਰੁ ਨ ਆਵੈ ॥ ੨ ॥
ਕਹੁ ਮਾਨੁਖ ਤੇ ਕਿਆ ਹੋਇ ਆਵੈ ।
ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਾਵੈ । ਇਸ
ਕੈਹਾਥਿ ਹੋਇ ਤਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਲੇਇ ।
ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰੇਇ । ਅਨ-
ਜਾਨਤ ਬਿਖਿਆ ਮਹਿ ਰਚੈ ।
ਜੇ ਜਾਨਤ ਆਪਨ ਆਪ ਬਚੈ । ਭਰ
ਮੇ ਭੂਲਾ ਦਹਦਿਸਿ ਧਾਵੈ । ਨਿਮਖ
ਮਾਹਿ ਚਾਰਿ ਕੁੰਟ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ।
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸੁ ਅਪਨੀ ਭਗਤਿ
ਦੇਇ । ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਨਾਮਿ
ਮਿਲੇਇ ॥ ੩ ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ ਨੀਚ
ਕੀਟ ਕਉ ਰਾਜ । ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ
ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ । ਜਾਕਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ

ਕਛੂ ਨ ਆਵੈ । ਤਿਸੁ ਤਤਕਾਲ
ਦਹਦਿਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੈ । ਜਾਕਉ
ਅਪੁਨੀ ਕਰੈ ਬਖਸੀਸ। ਤਾਕਾਲੇਖਾ
ਨ ਗਨੈ ਜਗਦੀਸ। ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ
ਸਭ ਤਿਸਕੀ ਰਾਸਿ। ਘਟਿ ਘਟਿ
ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਪਰਗਾਸ । ਅਪਨੀ
ਬਣਤ ਆਪਿ ਬਨਾਈ । ਨਾਨਕ
ਜੀਵੈ ਦੇਖਿ ਬਡਾਈ ॥੪॥ ਇਸਕਾ
ਬਲੁ ਨਾਹੀ ਇਸੁ ਹਾਥ । ਕਰਨ
ਕਰਾਵਨ ਸਰਬ ਕੋ ਨਾਥ ।
ਆਗਿਆ ਕਾਰੀ ਬਪੁਰਾ ਜੀਉ।
ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਫੁਨਿ ਥੀਉ।
ਕਬਹੂ ਊਚ ਨੀਚ ਮਹਿ ਬਸੈ।
ਕਬਹੂ ਸੋਗ ਹਰਖ ਰੰਗਿ ਹਸੈ।
ਕਬਹੂ ਨਿੰਦ ਚਿੰਦ ਬਿਉਹਾਰ।

ਕਬਹੂ ਊਭ ਅਕਾਸ ਪਇਆਲ।
ਕਬਹੂ ਬੇਤਾ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰ।
ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਮਿਲਾਵਣ ਹਾਰ।
॥ ੫ ॥ ਕਬਹੂ ਨਿਰਤਿ ਕਰੈ ਬਹੁ
ਭਾਤਿ। ਕਬਹੂ ਸੋਇ ਰਹੈ ਦਿਨੁ
ਰਾਤਿ। ਕਬਹੂ ਮਹਾ ਕ੍ਰੋਧ ਬਿਕਰਾਲ
। ਕਬਹੂ ਸਰਬ ਕੀ ਹੋਤ ਰਵਾਲ।
ਕਬਹੂ ਹੋਇ ਬਹੈ ਬਡ ਰਾਜਾ।
ਕਬਹੂ ਭੇਖਾਰੀ ਨੀਚ ਕਾ ਸਾਜਾ।
ਕਬਹੂ ਅਪਕੀਰਤਿ ਮਹਿ ਆਵੈ।
ਕਬਹੂ ਭਲਾ ਭਲਾ ਕਹਾਵੈ। ਜਿਉ
ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਖੈ ਤਿਵਹੀ ਰਹੈ। ਗੁਰ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਕਹੈ ॥ ੬ ॥
ਕਬਹੂ ਹੋਇ ਪੰਡਿਤੁ ਕਰੇ ਬਖ੍ਹਾਨੁ।
ਕਬਹੂ ਮੋਨਿ ਧਾਰੀ ਲਾਵੈ ਧਿਆਨੁ।

ਕਬਹੂ ਤਟ ਤੀਰਥ ਇਸਨਾਨ। ਕਬਹੂ ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਮੁਖਿਗਿਆਨ। ਕਬਹੂ ਕੀਟ ਹਸਤਿ ਪਤੰਗ ਹੋਇ ਜੀਆ। ਅਨਿਕ ਜੋਨਿ ਭਰ-ਮੈ ਭਰਮੀਆ। ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਜਿਉ ਸ੍ਵਾਗੀ ਦਿਖਾਵੈ। ਜਿਉ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਨਚਾਵੈ। ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਹੋਇ। ਨਾਨਕ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥ ੭ ॥ ਕਬਹੂ ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਇਹੁ ਪਾਵੈ। ਉਸੁ ਅਸ-ਥਾਨ ਤੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਆਵੈ। ਅੰਤਰਿ ਹੋਇ ਗਿਆਨ ਪਰਗਾਸੁ। ਉਸੁ ਅਸਥਾਨ ਕਾ ਨਹੀ ਬਿਨਾਸੁ ਮਨ ਤਨ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਇਕ ਰੰਗਿ ਸਦਾ ਬਸਹਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੈ ਸੰਗਿ।

ਜਿਉ ਜਲ ਮਹਿ ਜਲੁ ਆਇ ਖਟਾਨਾ। ਤਿਉ ਜੋਤੀ ਸੰਗਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨਾ। ਮਿਟਿ ਗਏ ਗਵਨ ਪਾਏ ਬਿਸ੍ਰਾਮ। ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਕੈ ਸਦ ਕੁਰਬਾਨ ॥ ੮ ॥ ੧੧ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮਸਕੀਨੀਆ ਆਪੁ ਨਿਵਾਰਿ ਤਲੇ। ਬਡੇ ਬਡੇ ਅਹੰਕਾਰੀਆ ਨਾਨਕ ਗਰਬਿ ਗਲੇ।੧।

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਜਿਸਕੈਅੰਤਰਿਰਾਜਅਭਿਮਾਨੁ। ਸੋ ਨਰਕ ਪਾਤੀ ਹੋਵਤ ਸੁਆਨੁ। ਜੋ ਜਾਨੈ ਮੈ ਜੋਬਨਵੰਤੁ। ਸੋ ਹੋਵਤ ਬਿਸਟਾ ਕਾ ਜੰਤੁ। ਆਪਸ ਕਉ ਕਰਮਵੰਤੁ ਕਹਾਵੈ। ਜਨਮਿ ਮਰੈ

ਬਹੁ ਜੋਨਿ ਭਰਮਾਵੈ। ਧਨਭੂਮਿਕਾ ਜੋ ਕਰੈ ਗੁਮਾਨੁ। ਸੋ ਮੂਰਖੁ ਅੰਧਾ ਅਗਿਆਨੁ। ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸਕੈ ਹਿਰਦੈ ਗਰੀਬੀ ਬਸਾਵੈ। ਨਾਨਕ ਈਹਾ ਮੁਕਤੁ ਆਗੈ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ॥੧। ਧਨਵੰਤਾ ਹੋਇ ਕਰਿ ਗਰਬਾਵੈ। ਤ੍ਰਿਣ ਸਮਾਨਿ ਕਛੁ ਸੰਗਿ ਨ ਜਾਵੈ। ਬਹੁ ਲਸਕਰ ਮਾਨੁਖ ਊਪਰਿ ਕਰੇ ਆਸ। ਪਲ ਭੀਤਰਿ ਤਾਕਾ ਹੋਇ ਬਿਨਾਸ। ਸਭ ਤੇ ਆਪਿ ਜਾਨੈ ਬਲਵੰਤੁ। ਖਿਨ ਮਹਿ ਹੋਇ ਜਾਇ ਭਸਮੰਤੁ। ਕਿਸੈ ਨ ਬਦੈ ਆਪਿ ਅਹੰਕਾਰੀ। ਧਰਮਰਾਇ ਤਿਸੁ ਕਰੇ ਖੁਆਰੀ। ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜਾਕਾਮਿਟੈ ਅਭਿਮਾਨੁ। ਸੋ ਜਨੁ ਨਾਨਕ ਦਰ-

ਗਹ ਪਰਵਾਨੁ ॥ ੨ ॥ ਕੋਟਿ ਕਰਮ
ਕਰੈ ਹਉ ਧਾਰੇ। ਸ੍ਰਮੁ ਪਾਵੈ ਸਗਲੇ
ਬਿਰਥਾਰੇ। ਅਨਿਕ ਤਪਸਿਆ ਕਰੇ
ਅਹੰਕਾਰ। ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਫਿਰਿ
ਫਿਰਿ ਅਵਤਾਰ। ਅਨਿਕ ਜਤਨ
ਕਰਿ ਆਤਮ ਨਹੀ ਦ੍ਰਵੈ। ਹਰਿ
ਦਰਗਹ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ਗਵੈ। ਆਪਸ
ਕਉ ਜੋ ਭਲਾ ਕਹਾਵੈ। ਤਿਸਹਿ
ਭਲਾਈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵੈ। ਸਰਬ
ਕੀ ਰੇਨ ਜਾ ਕਾ ਮਨੁ ਹੋਇ। ਕਹੁ
ਨਾਨਕ ਤਾ ਕੀ ਨਿਰਮਲ ਸੋਇ ॥੩॥
ਜਬ ਲਗੁ ਜਾਨੈ ਮੁਝ ਤੇ ਕਛੁ
ਹੋਇ। ਤਬ ਇਸ ਕਉ ਸੁਖੁ ਨਾਹੀ
ਕੋਇ। ਜਬ ਇਹ ਜਾਨੈ ਮੈ ਕਿਛੁ
ਕਰਤਾ। ਤਬ ਲਗੁ ਗਰਭ ਜੋਨਿ

ਮਹਿ ਫਿਰਤਾ। ਜਬ ਧਾਰੈ ਕੋਊ
ਬੈਰੀ ਮੀਤੁ। ਤਬ ਲਗੁ ਨਿਹਚਲੁ
ਨਾਹੀ ਚੀਤੁ। ਜਬਲਗੁਮੋਹ ਮਗਨ
ਸੰਗਿ ਮਾਇ। ਤਬਲਗੁ ਧਰਮਰਾਇ
ਦੇਇ ਸਜਾਇ। ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਤੇ
ਬੰਧਨ ਤੂਟੈ। ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ
ਹਉ ਛੂਟੈ ॥ ੪ ॥ ਸਹਸ ਖਟੇ ਲਖ
ਕਉ ਉਠਿ ਧਾਵੈ। ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨ ਆਵੈ
ਮਾਇਆ ਪਾਛੈ ਪਾਵੈ। ਅਨਿਕਭੋਗ
ਬਿਖਿਆ ਕੇ ਕਰੈ। ਨਹ ਤ੍ਰਿਪਤਾਵੈ
ਖਪਿ ਖਪਿ ਮਰੈ। ਬਿਨਾਸੰਤੋਖਨਹੀ
ਕੋਊ ਰਾਜੈ। ਸੁਪਨ ਮਨੋਰਥ ਬ੍ਰਿਥੇ
ਸਭ ਕਾਜੈ। ਨਾਮ ਰੰਗਿ ਸਰਬ
ਸੁਖੁ ਹੋਇ। ਬਡਭਾਗੀ ਕਿਸੈ ਪਰਾ-
ਪਤਿ ਹੋਇ। ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਆਪੇ

ਆਪਿ। ਸਦਾ ਸਦਾ ਨਾਨਕ ਹਰਿ
ਜਾਪਿ॥ ੫ ॥ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ
ਕਰਨੈਹਾਰੁ। ਇਸਕੈ ਹਾਥਿ ਕਹਾ
ਬੀਚਾਰੁ। ਜੈਸੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੇ ਤੈਸਾ
ਹੋਇ। ਆਪੇ ਆਪਿ ਆਪਿ ਪ੍ਰਭੁ
ਸੋਇ। ਜੋ ਕਿਛੁ ਕੀਨੋ ਸੁ ਅਪਨੈ
ਰੰਗਿ। ਸਭ ਤੇ ਦੂਰਿ ਸਭਹੂ ਕੈ
ਸੰਗਿ। ਬੂਝੈ ਦੇਖੈ ਕਰੈ ਬਿਬੇਕ।
ਆਪਹਿ ਏਕ ਆਪਹਿ ਅਨੇਕ।
ਮਰੈ ਨ ਬਿਨਸੈ ਆਵੈ ਨ ਜਾਇ।
ਨਾਨਕ ਸਦਹੀ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ।
॥ ੬ ॥ ਆਪਿ ਉਪਦੇਸੈ ਸਮਝੈ
ਆਪਿ। ਆਪੇ ਰਚਿਆ ਸਭ ਕੈ
ਸਾਥਿ। ਆਪਿ ਕੀਨੋ ਆਪਨਬਿਸ-
ਥਾਰੁ। ਸਭੁ ਕਛੁ ਉਸ ਕਾ ਓਹੁ

ਕਰਨੈਹਾਰੁ। ਉਸਤੇ ਭਿੰਨ ਕਹਹੁ
ਕਿਛੁ ਹੋਇ। ਥਾਨ ਥਨੰਤਰਿ ਏਕੈ
ਸੋਇ । ਅਪੁਨੇ ਚਲਿਤ ਆਪਿ
ਕਰਣੈਹਾਰ। ਕਉਤਕ ਕਰੈ ਰੰਗ
ਅਪਾਰ। ਮਨ ਮਹਿ ਆਪਿ ਮਨ
ਅਪੁਨੇ ਮਾਹਿ। ਨਾਨਕ ਕੀਮਤਿ
ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਇ ॥੭॥ ਸਤਿ
ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਆਮੀ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਕਿਨੈ ਵਖਿਆਨੀ।
ਸਚੁ ਸਚੁ ਸਚੁ ਸਭੁ ਕੀਨਾ। ਕੋਟਿ
ਮਧੇ ਕਿਨੈ ਬਿਰਲੈ ਚੀਨਾ। ਭਲਾ
ਭਲਾ ਭਲਾ ਤੇਰਾ ਰੂਪ। ਅਤਿ
ਸੁੰਦਰ ਅਪਾਰ ਅਨੂਪ। ਨਿਰਮਲ
ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲ ਤੇਰੀ ਬਾਣੀ।
ਘਟਿ ਘਟਿ ਸੁਨੀ ਸ੍ਰਵਨ ਬਖ੍ਯਾਣੀ

। ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਵਿਤ੍ਰ ਪੁਨੀਤ। ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ੮ ॥ ੧੨ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਸੰਤ ਸਰਨਿ ਜੋ ਜਨੁ ਪਰੈ ਸੋ ਜਨ ਉਧਰਨ ਹਾਰ। ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਨਾਨਕਾ ਬਹੁਰਿ ਬਹੁਰਿ ਅਵਤਾਰ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਆਰਜਾ ਘਟੈ। ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਜਮ ਤੇ ਨਹੀ ਛੁਟੈ। ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਸੁਖੁ ਸਭੁ ਜਾਇ। ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਨਰਕ ਮਹਿ ਪਾਇ। ਸੰਤਕੈ ਦੂਖਨਿ ਮਤਿ ਹੋਇ ਮਲੀਨ। ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ

ਸੋਭਾ ਤੇ ਹੀਨ। ਸੰਤ ਕੇ ਹਤੇ ਕਉ
ਰਖੈ ਨ ਕੋਇ । ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ
ਥਾਨ ਭ੍ਰਸਟੁ ਹੋਇ। ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾਲ
ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੇ ਕਰੈ। ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਸੰਗਿ
ਨਿੰਦਕੁ ਭੀ ਤਰੈ॥ ੧॥ ਸੰਤ ਕੈ
ਦੂਖਨ ਤੇ ਮੁਖੁ ਭਵੈ। ਸੰਤਨ ਕੈ
ਦੂਖਨਿ ਕਾਗ ਜਿਉ ਲਵੈ। ਸੰਤਨ
ਕੈ ਦੂਖਨਿ ਸਰਪ ਜੋਨਿ ਪਾਇ।
ਸੰਤਕੈ ਦੂਖਨਿ ਤ੍ਰਿਗਦ ਜੋਨਿ
ਕਿਰਮਾਇ । ਸੰਤਨ ਕੈ ਦੂਖਨਿ
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮਹਿ ਜਲੈ। ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖ-
ਨਿ ਸਭੁਕੋ ਛਲੈ। ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ
ਤੇਜੁ ਸਭੁ ਜਾਇ। ਸੰਤ ਕੈ ਦੂਖਨਿ
ਨੀਚੁ ਨੀਚਾਇ। ਸੰਤ ਦੋਖੀ ਕਾ
ਥਾਉ ਕੋ ਨਾਹਿ । ਨਾਨਕ ਸੰਤ

ਭਾਵੈ ਤਾ ਓਇ ਭੀ ਗਤਿ ਪਾਹਿ ॥ ੨ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਮਹਾ ਅਤਤਾਈ। ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਖਿਨੁ ਟਿਕਨੁ ਨ ਪਾਈ। ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਮਹਾ ਹਤਿਆਰਾ। ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕੁ ਪਰਮੇਸੁਰਿ ਮਾਰਾ। ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕ ਰਾਜ ਤੇ ਹੀਨੁ। ਸੰਤ ਕਾ ਨਿੰਦਕ ਦੁਖੀਆ ਅਰੁ ਦੀਨ। ਸੰਤ ਕੇ ਨਿੰਦਕੁ ਕਉ ਸਰਬ ਰੋਗ। ਸੰਤ ਕੇ ਨਿੰਦਕ ਕਉ ਸਦਾ ਬਿਜੋਗ। ਸੰਤ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਦੋਖ ਮਹਿ ਦੋਖੁ। ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਭਾਵੈ ਤਾ ਉਸ ਕਾ ਭੀ ਹੋਇ ਮੋਖੁ ॥ ੩ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦਾ ਅਪਵਿਤੁ। ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਕਿਸੈ ਕਾ ਨਹੀ ਮਿਤੁ। ਸੰਤ ਕੇ

ਦੋਖੀ ਕਉ ਡਾਨੁ ਲਾਗੈ। ਸੰਤ ਕੇ
ਦੋਖੀ ਕਉ ਸਭ ਤਿਆਗੈ । ਸੰਤ
ਕਾ ਦੋਖੀ ਮਹਾ ਅਹੰਕਾਰੀ । ਸੰਤ
ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦਾ ਬਿਕਾਰੀ । ਸੰਤ
ਕਾ ਦੋਖੀ ਜਨਮੈ ਮਰੈ। ਸੰਤ ਕੀ
ਦੂਖਨਾ ਸੁਖ ਤੇ ਟਰੈ। ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ
ਕਉ ਨਾਹੀ ਠਾਉ । ਨਾਨਕ ਸੰਤ
ਭਾਵੈ ਤਾ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ॥ ੪ ॥
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਟੂਟੈ।
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਕਿਤੈ ਕਾਜਿ ਨ
ਪਹੂਚੈ। ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਉਦਿ-
ਆਨ ਭ੍ਰਮਾਈਐ। ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ
ਉਝੜਿ ਪਾਈਐ। ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ
ਅੰਤਰ ਤੇ ਥੋਥਾ। ਜਿਉ ਸਾਸ ਬਿਨਾ
ਮਿਰਤਕ ਕੀ ਲੋਥਾ। ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ

ਕੀ ਜੜ ਕਿਛੁ ਨਾਹਿ । ਆਪਨ
ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਹਿ। ਸੰਤ ਕੇ
ਦੋਖੀ ਕਉ ਅਵਰੁ ਨ ਰਾਖਨਹਾਰੁ।
ਨਾਨਕ ਸੰਤ ਭਾਵੈ ਤਾ ਲਏ
ਉਬਾਰਿ ॥ ੫ ॥ ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ
ਇਉ ਬਿਲਲਾਇ। ਜਿਉ ਜਲ
ਬਿਹੂਨ ਮਛੁਲੀ ਤੜਫੜਾਇ ।
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਭੂਖਾ ਨਹੀ ਰਾਜੈ।
ਜਿਉ ਪਾਵਕੁ ਈਧਨਿ ਨਹੀ ਧ੍ਰਾਪੈ
। ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਛੁਟੈ ਇਕੇਲਾ।
ਜਿਉ ਬੂਆੜੁ ਤਿਲੁ ਖੇਤ ਮਾਹਿ
ਦੁਹੇਲਾ। ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਧਰਮ ਤੇ
ਰਹਤ । ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਸਦ
ਮਿਥਿਆ ਕਹਤ। ਕਿਰਤੁ ਨਿੰਦਕ
ਕਾ ਧੁਰਿ ਹੀ ਪਇਆ । ਨਾਨਕ

ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਥਿਆ ॥ ੬ ॥
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਬਿਗੜ ਰੂਪ ਹੋਇ
ਜਾਇ। ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕਉ ਦਰ-
ਗਹ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ। ਸੰਤ ਕਾ
ਦੋਖੀ ਸਦਾ ਸਹਕਾਈਐ। ਸੰਤ ਕਾ
ਦੋਖੀ ਨ ਮਰੈ ਨ ਜੀਵਾਈਐ।
ਸੰਤ ਕੇ ਦੋਖੀ ਕੀ ਪੂਜੈ ਨ ਆਸਾ।
ਸੰਤ ਕਾ ਦੋਖੀ ਉਠਿ ਚਲੈ ਨਿਰਾਸਾ
। ਸੰਤ ਕੈ ਦੋਖਿ ਨ ਤ੍ਰਿਸਟੈ
ਕੋਇ। ਜੈਸਾ ਭਾਵੈ ਤੈਸਾ ਕੋਈ
ਹੋਇ। ਪਇਆ ਕਿਰਤੁ ਨ ਮੇਟੈ
ਕੋਇ। ਨਾਨਕ ਜਾਨੈ ਸਚਾ ਸੋਇ
॥ ੭ ॥ ਸਭ ਘਟ ਤਿਸਕੇ ਓਹੁ
ਕਰਨੈਹਾਰੁ । ਸਦਾ ਸਦਾ ਤਿਸ
ਕਉ ਨਮਸਕਾਰੁ। ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਉਸ-

ਤਤਿ ਕਰਹੁ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ। ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਵਹੁ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ। ਸਭੁ ਕਛੁ ਵਰਤੈ ਤਿਸਕਾ ਕੀਆ। ਜੈਸਾ ਕਰੇ ਤੈਸਾ ਕੋ ਥੀਆ। ਅਪਨਾ ਖੇਲੁ ਆਪਿ ਕਰਨੈ ਹਾਰੁ। ਦੂਸਰ ਕਉਨ ਕਹੈ ਬੀਚਾਰੁ। ਜਿਸਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੈ ਤਿਸੁ ਆਪਨ ਨਾਮੁ ਦੇਇ। ਬਡ ਭਾਗੀ ਨਾਨਕ ਜਨ ਸੇਇ ॥ ੮ ॥ ੧੩ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਤਜਹੁ ਸਿਆਨਪ ਸੁਰਿ ਜਨਹੁ ਸਿਮਰਹੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਾਇ। ਏਕ ਆਸ ਹਰਿ ਮਨਿ ਰਖਹੁ ਨਾਨਕ ਦੂਖੁ ਭਰਮੁ ਭਉ ਜਾਇ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਮਾਨੁਖ ਕੀ ਟੇਕ ਬ੍ਰਿਥੀ ਸਭ ਜਾਨੁ । ਦੇਵਨ ਕਉ ਏਕੈ ਭਗਵਾਨੁ । ਜਿਸਕੈ ਦੀਐ ਰਹੈ ਅਘਾਇ । ਬਹੁਰਿ ਨ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਲਾਗੈ ਆਇ । ਮਾਰੈ ਰਾਖੈ ਏਕੋ ਆਪਿ । ਮਾਨੁਖ ਕੈ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਹਾਥਿ । ਤਿਸਕਾ ਹੁਕਮੁ ਬੂਝਿ ਸੁਖੁ ਹੋਇ । ਤਿਸਕਾ ਨਾਮੁ ਰਖੁ ਕੰਠਿ ਪਰੋਇ । ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ । ਨਾਨਕ ਬਿਘਨੁ ਨ ਲਾਗੈ ਕੋਇ ॥ ੧ ॥ ਉਸਤਤਿ ਮਨ ਮਹਿ ਕਰਿ ਨਿਰੰਕਾਰ । ਕਰਿ ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਤਿ ਬਿਉਹਾਰ । ਨਿਰਮਲ ਰਸਨਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਉ । ਸਦਾ ਸੁਹੇਲਾ

ਕਰਿ ਲੇਹਿ ਜੀਉ। ਨੈਨਹੁ ਪੇਖੁ
ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਰੰਗੁ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ
ਬਿਨਸੈ ਸਭ ਸੰਗੁ। ਚਰਨ ਚਲਉ
ਮਾਰਗਿ ਗੋਬਿੰਦ। ਮਿਟਹਿ ਪਾਪ
ਜਪੀਐ ਹਰਿ ਬਿੰਦ। ਕਰ ਹਰਿ
ਕਰਮ ਸ੍ਰਵਨ ਹਰਿ ਕਥਾ। ਹਰਿ
ਦਰਗਹ ਨਾਨਕ ਊਜਲ ਮਥਾ॥
੨॥ ਬਡਭਾਗੀ ਤੇ ਜਨਜਗਮਾਹਿ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਹਿ।
ਰਾਮ ਨਾਮ ਜੋ ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰ।
ਸੇ ਧਨਵੰਤ ਗਨੀ ਸੰਸਾਰ। ਮਨਿ
ਤਨਿ ਮੁਖਿ ਬੋਲਹਿ ਹਰਿ ਮੁਖੀ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਜਾਨਹੁ ਤੇ ਸੁਖੀ।
ਏਕੋ ਏਕੁ ਏਕੁ ਪਛਾਨੈ। ਇਤਉਤ
ਕੀ ਓਹੁ ਸੋਝੀ ਜਾਨੈ। ਨਾਮ ਸੰਗਿ

ਜਿਸਕਾ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ। ਨਾਨਕ ਤਿਨਹਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਜਾਨਿਆ ॥੩॥ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਆਪਨ ਆਪੁ ਸੁਝੈ। ਤਿਸਕੀ ਜਾਨਹੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝੈ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਕਹਤ। ਸਰਬ ਰੋਗ ਤੇ ਓਹ ਹਰਿ ਜਨੁ ਰਹਤ। ਅਨਦਿਨੁ ਕੀਰਤਨੁ ਕੇਵਲ ਬਖ੍ਹਾਨ। ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਮਹਿ ਸੋਈ ਨਿਰਬਾਨੁ। ਏਕ ਊਪਰਿ ਜਿਸੁ ਜਨਕੀ ਆਸਾ। ਤਿਸਕੀ ਕਟੀਐ ਜਮਕੀ ਫਾਸਾ। ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਭੂਖ। ਨਾਨਕ ਤਿਸਹਿ ਨ ਲਾਗਹਿ ਦੂਖ ॥੪॥ ਜਿਸਕਉ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਆਵੈ। ਸੋ ਸੰਤ ਸੁਹੇਲਾ ਨਹੀ ਡੁਲਾਵੈ। ਜਿਸੁ

ਪ੍ਰਭੁ ਅਪੁਨਾ ਕਿਰਪਾ ਕਰੈ। ਸੋ
ਸੇਵਕੁ ਕਹੁ ਕਿਸਤੇ ਡਰੈ। ਜੈਸਾ
ਸਾ ਤੈਸਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਇਆ। ਅਪੁਨੇ
ਕਾਰਜ ਮਹਿ ਆਪਿ ਸਮਾਇਆ।
ਸੋਧਤ ਸੋਧਤ ਸੋਧਤ ਸੀਝਿਆ।
ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਤੁ ਸਭੁ ਬੂਝਿਆ।
ਜਬ ਦੇਖਉ ਤਬ ਸਭੁ ਕਿਛੁ
ਮੂਲੁ। ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੂਖਮੁ ਸੋਈ
ਅਸਥੂਲੁ ॥ ੫ ॥ ਨਹ ਕਿਛੁ ਜਨਮੈ
ਨਹ ਕਿਛੁ ਮਰੈ। ਆਪਨ ਚਲਿਤੁ
ਆਪ ਹੀ ਕਰੈ। ਆਵਨੁ ਜਾਵਨੁ
ਦ੍ਰਿਸਟਿਅਨਦ੍ਰਿਸਟਿ। ਆਗਿਆ-
ਕਾਰੀ ਧਾਰੀ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ। ਆਪੇ
ਆਪਿ ਸਗਲਮਹਿਆਪਿ। ਅਨਿਕ
ਜੁਗਤਿ ਰਚਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਿ।

ਅਬਿਨਾਸੀ ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ ਖੰਡ।
ਧਾਰਨ ਧਾਰਿ ਰਹਿਓ ਬ੍ਰਹਮੰਡ।
ਅਲਖ ਅਭੇਵ ਪੁਰਖ ਪਰਤਾਪ।
ਆਪਿ ਜਪਾਏ ਤ ਨਾਨਕ ਜਾਪ।
੬ ॥ ਜਿਨ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਤਾ ਸੁ ਸੋਭਾਵੰਤ।
ਸਗਲ ਸੰਸਾਰੁ ਉਧਰੈ ਤਿਨ ਮੰਤ।
ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੇਵਕ ਸਗਲ ਉਧਾਰਨ।
ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੇਵਕ ਦੂਖ ਬਿਸਾਰਨ।
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਕਿਰਪਾਲ। ਗੁਰ
ਕਾ ਸਬਦੁ ਜਪਿ ਭਏ ਨਿਹਾਲ।
ਉਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੋਈ ਲਾਗੈ। ਜਿਸ ਨੋ
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹਿ ਬਡਭਾਗੈ। ਨਾਮੁ
ਜਪਤ ਪਾਵਹਿ ਬਿਸ੍ਰਾਮੁ। ਨਾਨਕ
ਤਿਨ ਪੁਰਖ ਕਉ ਊਤਮ ਕਰਿ
ਮਾਨੁ ॥ ੭ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੈ ਸੁ ਪ੍ਰਭ

ਕੈ ਰੰਗਿ। ਸਦਾ ਸਦਾ ਬਸੈ ਹਰਿ ਸੰਗਿ। ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ ਹੋਵੈ ਸੋ ਹੋਇ। ਕਰਣੈਹਾਰੁ ਪਛਾਣੈ ਸੋਇ। ਪ੍ਰਭ ਕਾਕੀਆ ਜਨਮੀਠਲਗਾਨਾ। ਜੈਸਾ ਸਾ ਤੈਸਾ ਦ੍ਰਿਸਟਾਨਾ। ਜਿਸ ਤੇ ਉਪਜੇ ਤਿਸ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ। ਓਇ ਸੁਖ ਨਿਧਾਨ ਉਨਹੂ ਬਨਿ-ਆਏ। ਆਪਸ ਕਉ ਆਪਿ ਦੀਨੋ ਮਾਨੁ। ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਜਨੁ ਏਕੋ ਜਾਨੁ॥ ੮॥ ੧੪ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਸਰਬ ਕਲਾ ਭਰਪੂਰ ਪ੍ਰਭ ਬਿਰਥਾ ਜਾਨਨ ਹਾਰ। ਜਾਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਉਧਰੀਐ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਬਲਿਹਾਰ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਟੂਟੀ ਗਾਢਨ ਹਾਰ ਗੋਪਾਲ।
ਸਰਬ ਜੀਆ ਆਪੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ।
ਸਗਲ ਕੀ ਚਿੰਤਾ ਜਿਸੁ ਮਨਮਾਹਿ।
ਤਿਸਤੇ ਬਿਰਥਾ ਕੋਈ ਨਾਹਿ।
ਰੇ ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਹਰਿ ਜਾਪਿ।
ਅਬਿਨਾਸੀ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੇ ਆਪਿ।
ਆਪਨ ਕੀਆ ਕਛੂ ਨ ਹੋਇ।
ਜੇ ਸਉ ਪ੍ਰਾਨੀ ਲੋਚੈ ਕੋਇ। ਤਿਸੁ
ਬਿਨੁ ਨਾਹੀ ਤੇਰੈ ਕਿਛੁ ਕਾਮ।
ਗਤਿ ਨਾਨਕ ਜਪਿ ਏਕ ਹਰਿ
ਨਾਮ ॥ ੧ ॥ ਰੂਪਵੰਤੁ ਹੋਇ ਨਾਹੀ
ਮੋਹੈ। ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਜੋਤਿ ਸਗਲ ਘਟ
ਸੋਹੈ। ਧਨਵੰਤਾ ਹੋਇ ਕਿਆ ਕੋ
ਗਰਬੈ। ਜਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤਿਸਕਾ

ਦੀਆ ਦਰਬੈ। ਅਤਿ ਸੂਰਾ ਜੇ
ਕੋਊ ਕਹਾਵੈ। ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਕਲਾ
ਬਿਨਾ ਕਹ ਧਾਵੈ। ਜੇ ਕੋ ਹੋਇ
ਬਹੈ ਦਾਤਾਰੁ। ਤਿਸੁ ਦੇਨ ਹਾਰੁ
ਜਾਨੈ ਗਾਵਾਰੁ। ਜਿਸੁ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਤੂਟੈ ਹਉ ਰੋਗੁ। ਨਾਨਕ ਸੋ ਜਨੁ
ਸਦਾ ਅਰੋਗੁ ॥ ੨ ॥ ਜਿਉ ਮੰਦਰ
ਕਉ ਥਾਮੈ ਥੰਮਨੁ। ਤਿਉ ਗੁਰ ਕਾ
ਸਬਦੁ ਮਨਹਿ ਅਸਥੰਮਨੁ। ਜਿਉ
ਪਾਖਾਨੁ ਨਾਵ ਚੜਿ ਤਰੈ। ਪ੍ਰਾਣੀ
ਗੁਰ ਚਰਣ ਲਗਤੁ ਨਿਸਤਰੈ।
ਜਿਉ ਅੰਧਕਾਰ ਦੀਪਕ ਪਰਗਾਸੁ।
ਗੁਰ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਮਨਿ ਹੋਇ
ਬਿਗਾਸੁ। ਜਿਉ ਮਹਾ ਉਦਿਆਨ
ਮਹਿ ਮਾਰਗੁ ਪਾਵੈ। ਤਿਉ ਸਾਧੂ

ਸੰਗਿ ਮਿਲਿ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵੈ ।
ਤਿਨ ਸੰਤਨ ਕੀ ਬਾਛਉ ਧੂਰਿ।
ਨਾਨਕ ਕੀ ਹਰਿ ਲੋਚਾ ਪੂਰਿ।
॥ ੩ ॥ ਮਨ ਮੂਰਖ ਕਾਹੇ ਬਿਲ-
ਲਾਈਐ। ਪੁਰਬ ਲਿਖੇ ਕਾ ਲਿ-
ਖਿਆ ਪਾਈਐ। ਦੂਖ ਸੂਖ ਪ੍ਰਭ
ਦੇਵਨਹਾਰੁ । ਅਵਰ ਤਿਆਗਿ
ਤੂ ਤਿਸਹਿ ਚਿਤਾਰੁ। ਜੋ ਕਛੁ ਕਰੇ
ਸੋਈ ਸੁਖੁ ਮਾਨੁ । ਭੂਲਾ ਕਾਹੇ
ਫਿਰਹਿ ਅਜਾਨ। ਕਉਨ ਬਸਤੁ
ਆਈ ਤੇਰੈ ਸੰਗ। ਲਪਟਿ ਰਹਿਓ
ਰਸਿ ਲੋਭੀ ਪਤੰਗ । ਰਾਮ ਨਾਮ
ਜਪਿ ਹਿਰਦੇ ਮਾਹਿ। ਨਾਨਕ ਪਤਿ
ਸੇਤੀ ਘਰਿ ਜਾਹਿ ॥ ੪ ॥ ਜਿਸੁ
ਵਖਰ ਕਉ ਲੈਨਿ ਤੂ ਆਇਆ।

ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਸੰਤਨ ਘਰਿ ਪਾਇਆ।
ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ਲੇਹੁ ਮਨ ਮੋਲਿ।
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹਿਰਦੇ ਮਹਿ ਤੋਲਿ।
ਲਾਦਿ ਖੇਪ ਸੰਤਹ ਸੰਗਿ ਚਾਲੁ।
ਅਵਰ ਤਿਆਗਿ ਬਿਖਿਆ ਜੰਜਾਲ
। ਧੰਨਿ ਧੰਨਿ ਕਹੈ ਸਭੁ ਕੋਇ।
ਮੁਖ ਊਜਲ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਸੋਇ।
ਇਹੁ ਵਾਪਾਰੁ ਵਿਰਲਾ ਵਾਪਾਰੈ।
ਨਾਨਕ ਤਾਕੈ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ।
॥ ੫ ॥ ਚਰਨ ਸਾਧ ਕੇ ਧੋਇ
ਧੋਇ ਪੀਉ। ਅਰਪਿ ਸਾਧ ਕਉ
ਅਪਨਾ ਜੀਉ। ਸਾਧ ਕੀ ਧੂਰਿ
ਕਰਹੁ ਇਸਨਾਨੁ। ਸਾਧ ਊਪਰਿ
ਜਾਈਐ ਕੁਰਬਾਨੁ। ਸਾਧ ਸੇਵਾ
ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਈਐ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ

ਹਰਿ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਈਐ। ਅਨਿਕ ਬਿਘਨ ਤੇ ਸਾਧੂ ਰਾਖੈ। ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਚਾਖੈ। ਓਟ ਗਹੀ ਸੰਤਹ ਦਰਿ ਆਇਆ। ਸਰਬ ਸੂਖ ਨਾਨਕ ਤਿਹ ਪਾਇਆ ॥ ੬ ॥ ਮਿਰਤਕ ਕਉ ਜੀਵਾਲਨਹਾਰ। ਭੂਖੇ ਕਉ ਦੇਵਤ ਅਧਾਰ। ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਜਾਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟੀ ਮਾਹਿ। ਪੁਰਬ ਲਿਖੇ ਕਾ ਲਹਣਾ ਪਾਹਿ। ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤਿਸਕਾ ਓਹੁ ਕਰਨੈ ਜੋਗੁ। ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਦੂਸਰ ਹੋਆ ਨ ਹੋਗੁ। ਜਪਿ ਜਨ ਸਦਾ ਸਦਾ ਦਿਨੁ ਰੈਣੀ। ਸਭ ਤੇ ਊਚ ਨਿਰਮਲ ਇਹ ਕਰਣੀ। ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸ ਕਉ ਨਾਮੁ

ਦੀਆ। ਨਾਨਕ ਸੋਜਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਥੀਆ ॥ ੭॥ ਜਾਕੈ ਮਨਿ ਗੁਰ ਕੀ ਪਰਤੀਤਿ। ਤਿਸੁ ਜਨ ਆਵੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚੀਤਿ। ਭਗਤੁ ਭਗਤੁ ਸੁਨੀਐ ਤਿਹੁ ਲੋਇ। ਜਾਕੈ ਹਿਰਦੈ ਏਕੋ ਹੋਇ। ਸਚੁ ਕਰਣੀ ਸਚੁ ਤਾਕੀ ਰਹਤ। ਸਚੁ ਹਿਰਦੈ ਸਤਿ ਮੁਖਿ ਕਹਤ। ਸਾਚੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਚਾ ਆਕਾਰੁ। ਸਚੁ ਵਰਤੈ ਸਾਚਾ ਪਾਸਾਰੁ। ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਜਿਨਿ ਸਚੁ ਕਰਿ ਜਾਤਾ। ਨਾਨਕ ਸੋ ਜਨੁ ਸਚਿ ਸਮਾਤਾ ॥੮॥੧੫॥

ਸਲੋਕੁ

ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗੁ ਕਿਛੁ ਤ੍ਰਿਹੁ ਗੁਣ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਭਿੰਨ। ਤਿਸਹਿ

ਬੁਝਾਏ ਨਾਨਕਾ ਜਿਸੁ ਹੋਵੈ ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਅਬਿਨਾਸੀ ਪ੍ਰਭੁ ਮਨ ਮਹਿ ਰਾਖੁ । ਮਾਨੁਖ ਕੀ ਤੂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਆਗੁ । ਤਿਸਤੇ ਪਰੈ ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ ਕੋਇ । ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਏਕੋ ਸੋਇ। ਆਪੇ ਬੀਨਾ ਆਪੇ ਦਾਨਾ। ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੁ ਗਹੀਰੁ ਸੁਜਾਨਾ। ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮੇਸੁਰ ਗੋਬਿੰਦ। ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਾਨ ਦਇਆਲ ਬਖਸੰਦ। ਸਾਧ ਤੇਰੇ ਕੀ ਚਰਨੀ ਪਾਉ। ਨਾਨਕ ਕੈ ਮਨਿ ਇਹੁ ਅਨਰਾਉ ॥ ੧ ॥ ਮਨਸਾ ਪੂਰਨ ਸਰਨਾ ਜੋਗ। ਜੋ ਕਰਿ ਪਾਇਆ

ਸੋਈ ਹੋਗੁ। ਹਰਨ ਭਰਨ ਜਾਕਾ
ਨੇਤ੍ਰ ਫੋਰੁ। ਤਿਸਕਾ ਮੰਤ੍ਰੁ ਨ ਜਾਨੈ
ਹੋਰੁ। ਅਨਦ ਰੂਪ ਮੰਗਲ ਸਦ
ਜਾਕੈ । ਸਰਬ ਥੋਕ ਸੁਨੀਅਹਿ
ਘਰਿ ਤਾਕੈ । ਰਾਜ ਮਹਿ ਰਾਜੁ
ਜੋਗ ਮਹਿ ਜੋਗੀ । ਤਪ ਮਹਿ
ਤਪੀਸਰੁ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਮਹਿ ਭੋਗੀ।
ਧਿਆਇ ਧਿਆਇ ਭਗਤਹ ਸੁਖੁ
ਪਾਇਆ। ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਪੁਰਖ
ਕਾ ਕਿਨੈ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ॥ ੨ ॥
ਜਾਕੀ ਲੀਲਾ ਕੀ ਮਿਤਿ ਨਾਹਿ।
ਸਗਲ ਦੇਵ ਹਾਰੇ ਅਵਗਾਹਿ।
ਪਿਤਾ ਕਾ ਜਨਮੁ ਕਿ ਜਾਨੈ ਪੂਤੁ।
ਸਗਲ ਪਰੋਈ ਅਪਨੈ ਸੂਤਿ।
ਸੁਮਤਿਗਿਆਨੁਧਿਆਨੁਜਿਨਦੇਇ।

ਜਨ ਦਾਸ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹਿ ਸੇਇ।
ਤਿਹੁ ਗੁਣ ਮਹਿ ਜਾਕਉ ਭਰਮਾਏ।
ਜਨਮਿ ਮਰੈ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਜਾਏ।
ਊਚ ਨੀਚ ਤਿਸਕੇ ਅਸਥਾਨ।
ਜੈਸਾ ਜਨਾਵੈ ਤੈਸਾ ਨਾਨਕ ਜਾਨ।
॥੩॥ ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਨਾਨਾ ਜਾਕੈ
ਰੰਗ। ਨਾਨਾ ਭੇਖ ਕਰਹਿ ਇਕਰੰਗ
। ਨਾਨਾ ਬਿਧਿ ਕੀਨੋ ਬਿਸਥਾਰੁ।
ਪ੍ਰਭ ਅਬਿਨਾਸੀ ਏਕੰਕਾਰੁ। ਨਾਨਾ
ਚਲਿਤ ਕਰੇ ਖਿਨ ਮਾਹਿ। ਪੂਰਿ
ਰਹਿਓ ਪੂਰਨੁ ਸਭ ਠਾਇ। ਨਾਨਾ
ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਬਨਤ ਬਣਾਈ।
ਅਪਨੀ ਕੀਮਤਿ ਆਪੇ ਪਾਈ।
ਸਭ ਘਟ ਤਿਸਕੇ ਸਭ ਤਿਸਕੇ
ਠਾਉ। ਜਪਿ ਜਪਿ ਜੀਵੈ ਨਾਨਕ

ਹਰਿ ਨਾਉ ॥ ੪ ॥ ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਸਗਲੇ ਜੰਤ । ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ । ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ । ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਸੁਨਨ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ । ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਆਗਾਸ ਪਾਤਾਲ । ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਸਗਲ ਆਕਾਰ । ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਪੁਰੀਆ ਸਭ ਭਵਨ । ਨਾਮ ਕੈ ਸੰਗਿ ਉਧਰੇ ਸੁਨਿ ਸ੍ਰਵਨ । ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਸੁ ਅਪਨੈ ਨਾਮਿ ਲਾਏ । ਨਾਨਕ ਚਉਥੇ ਪਦ ਮਹਿ ਸੋ ਜਨੁ ਗਤਿ ਪਾਏ ॥੫॥ ਰੂਪੁ ਸਤਿ ਜਾਕਾ ਸਤਿਅਸਥਾਨੁ । ਪੁਰਖੁ ਸਤਿ ਕੇਵਲ ਪਰਧਾਨੁ । ਕਰਤੂਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਜਾਕੀ ਬਾਣੀ । ਸਤਿ ਪੁਰਖ ਸਭ

ਮਾਹਿ ਸਮਾਣੀ। ਸਤਿ ਕਰਮੁ ਜਾਕੀ ਰਚਨਾ ਸਤਿ। ਮੂਲੁ ਸਤਿ ਸਤਿ ਉਤਪਤਿ। ਸਤਿ ਕਰਣੀ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲੀ। ਜਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ ਤਿਸਹਿ ਸਭ ਭਲੀ। ਸਤਿਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸੁਖਦਾਈ। ਬਿਸ੍ਵਾਸੁ ਸਤਿ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਈ ॥੬॥ ਸਤਿ ਬਚਨ ਸਾਧੂ ਉਪਦੇਸ। ਸਤਿ ਤੇ ਜਨ ਜਾਕੈ ਰਿਦੈ ਪ੍ਰਵੇਸ। ਸਤਿ ਨਿਰਤਿ ਬੂਝੈ ਜੇ ਕੋਇ। ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਤਾਕੀ ਗਤਿ ਹੋਇ। ਆਪਿ ਸਤਿ ਕੀਆ ਸਭੁ ਸਤਿ। ਆਪੇ ਜਾਨੈ ਅਪਨੀ ਮਿਤਿ ਗਤਿ। ਜਿਸ ਕੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸੁ ਕਰਣੈਹਾਰੁ। ਅਵਰ ਨ ਬੂਝਿ ਕਰਤ ਬੀਚਾਰੁ।

ਕਰਤੈ ਕੀ ਮਿਤਿ ਨ ਜਾਨੈ ਕੀਆ।
ਨਾਨਕ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਵਰ-
ਤੀਆ ॥ ੭ ॥ ਬਿਸਮਨ ਬਿਸਮ
ਭਏ ਬਿਸਮਾਦ। ਜਿਨਿ ਬੂਝਿਆ
ਤਿਸੁ ਆਇਆ ਸ੍ਵਾਦ । ਪ੍ਰਭ ਕੈ
ਰੰਗਿ ਰਾਚਿ ਜਨ ਰਹੇ। ਗੁਰ ਕੈ
ਬਚਨ ਪਦਾਰਥ ਲਹੇ। ਓਇ
ਦਾਤੇ ਦੁਖ ਕਾਟਨ ਹਾਰ । ਜਾਕੈ
ਸੰਗਿ ਤਰੈ ਸੰਸਾਰ । ਜਨ ਕਾ
ਸੇਵਕੁ ਸੋ ਵਡਭਾਗੀ। ਜਨ ਕਾ
ਸੰਗਿ ਏਕ ਲਿਵਲਾਗੀ । ਗੁਨ
ਗੋਬਿਦ ਕੀਰਤਨੁ ਜਨੁ ਗਾਵੈ।
ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਫਲੁ ਪਾਵੈ
॥ ੮ ॥ ੧੬ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ।
ਹੈਭਿ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭਿ ਸਚੁ
॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਚਰਨ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪਰਸਨ ਹਾਰ।
ਪੂਜਾ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸੇਵਦਾਰ। ਦਰ-
ਸਨ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪੇਖਨ ਹਾਰ ।
ਨਾਮੁ ਸਤਿ ਸਤਿ ਧਿਆਵਨ ਹਾਰ।
ਆਪ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਭ ਧਾਰੀ ।
ਆਪੇ ਗੁਣ ਆਪੇ ਗੁਣ ਕਾਰੀ।
ਸਬਦੁ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਕਤਾ।
ਸੁਰਤ ਸਤਿ ਸਤਿ ਜਸੁ ਸੁਨਤਾ ।
ਬੁਝਨਹਾਰ ਕਉ ਸਤਿ ਸਭੁ
ਹੋਇ। ਨਾਨਕ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਭੁ

ਸੋਇ॥ ੧ ॥ ਸਤਿ ਸਰੂਪ ਰਿਦੈ
ਜਿਨਿ ਮਾਨਿਆ । ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ
ਤਿਨ ਮੂਲੁ ਪਛਾਨਿਆ । ਜਾਕੈ
ਰਿਦੈ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁ ਪ੍ਰਭ ਆਇਆ ।
ਤਤੁ ਗਿਆਨੁ ਤਿਸੁ ਮਨਿ ਪ੍ਰਗਟਾ-
ਇਆ । ਭੈ ਤੇ ਨਿਰਭਉ ਹੋਇ
ਬਸਾਨਾ । ਜਿਸ ਤੇ ਉਪਜਿਆ
ਤਿਸੁ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨਾ। ਬਸਤੁ
ਮਾਹਿ ਲੈ ਬਸਤ ਗਡਾਈ ।
ਤਾਕਉ ਭਿੰਨ ਨ ਕਹਨਾ ਜਾਈ।
ਬੂਝੈ ਬੂਝਨਹਾਰੁ ਬਿਬੇਕ ।
ਨਾਰਾਇਨ ਮਿਲੇ ਨਾਨਕਏਕ ॥੨॥
ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਸੇਵਕੁ ਆਗਿਆਕਾਰੀ
। ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਸੇਵਕੁਸਦਾ ਪੂਜਾਰੀ ।
ਠਾਕੁਰਕੈ ਸੇਵਕ ਕੈ ਮਨਿ ਪਰਤੀਤਿ

। ਠਾਕੁਰ ਕੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਨਿਰਮਲ ਰੀਤਿ। ਠਾਕੁਰ ਕਉ ਸੇਵਕੁ ਜਾਨੈ ਸੰਗਿ। ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸੇਵਕੁ ਨਾਮ ਕੈ ਰੰਗਿ। ਸੇਵਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਪਾਲਨ-ਹਾਰਾ। ਸੇਵਕਕੀ ਰਾਖੈ ਨਿਰੰਕਾਰਾ। ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਜਿਸੁ ਦਇਆ ਪ੍ਰਭੁਧਾਰੈ। ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਮਾਰੈ ॥ ੩ ॥ ਅਪੁਨੇ ਜਨ ਕਾ ਪਰਦਾ ਢਾਕੈ। ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਸਰਪਰ ਰਾਖੈ। ਅਪਨੇ ਦਾਸ ਕਉ ਦੇਇ ਵਡਾਈ। ਅਪਨੇ ਸੇਵਕੁ ਕਉ ਨਾਮੁ ਜਪਾਈ। ਅਪਨੇ ਸੇਵਕੁ ਕੀ ਆਪਿ ਪਤਿ ਰਾਖੈ। ਤਾਕੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਕੋਇ ਨ ਲਾਖੈ। ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਸੇਵਕ ਕਉ ਕੋ ਨ ਪਹੂਚੈ। ਪ੍ਰਭ

ਕੇ ਸੇਵਕ ਊਚ ਤੇ ਊਚੇ। ਜੋ ਪ੍ਰਭਿ
ਅਪਨੀ ਸੇਵਾ ਲਾਇਆ। ਨਾਨਕ
ਸੋ ਸੇਵਕ ਦਹਦਿਸਿ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ
॥ ੪ ॥ ਨੀਕੀ ਕੀਰੀ ਮਹਿ ਕਲ
ਰਾਖੈ। ਭਸਮ ਕਰੈ ਲਸਕਰ ਕੋਟਿ
ਲਾਖੈ। ਜਿਸਕਾ ਸਾਸੁ ਨ ਕਾਢਤ
ਆਪਿ। ਤਾਕਉ ਰਾਖਤ ਦੇ ਕਰਿ
ਹਾਥ। ਮਾਨਸ ਜਤਨ ਕਰਤ ਬਹੁ
ਭਾਤਿ। ਤਿਸਕੇ ਕਰਤਬ ਬਿਰਥੇ
ਜਾਤਿ। ਮਾਰੈ ਨ ਰਾਖੈ ਅਵਰੁ ਨ
ਕੋਇ। ਸਰਬ ਜੀਆ ਕਾ ਰਾਖਾ
ਸੋਇ। ਕਾਹੇ ਸੋਚ ਕਰਹਿਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀ।
ਜਪਿ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਅਲਖ ਵਿਡਾਣੀ
॥ ੫ ॥ ਬਾਰੰਬਾਰ ਬਾਰ ਪ੍ਰਭੁ
ਜਪੀਐ। ਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਇਹੁ ਮਨੁ

ਤਨੁ ਧ੍ਰਪੀਐ। ਨਾਮ ਰਤਨੁ ਜਿਨਿ
ਗੁਰਮੁਖਿਪਾਇਆ।ਤਿਸੁਕਿਛੁਅਵਰੁ
ਨਾਹੀ ਦ੍ਰਿਸਟਾਇਆ। ਨਾਮੁ ਧਨੁ
ਨਾਮੋ ਰੂਪੁ ਰੰਗੁ। ਨਾਮੋ ਸੁਖੁ ਹਰਿ
ਨਾਮ ਕਾ ਸੰਗੁ। ਨਾਮ ਰਸਿ ਜੋ
ਜਨ ਤ੍ਰਿਪਤਾਨੇ। ਮਨਤਨ ਨਾਮਹਿ
ਨਾਮਿ ਸਮਾਨੇ। ਊਠਤ ਬੈਠਤ
ਸੋਵਤ ਨਾਮ। ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਨ
ਕੈ ਸਦ ਕਾਮ॥ ੬ ॥ ਬੋਲਹੁ ਜਸੁ
ਜਿਹਬਾ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ। ਪ੍ਰਭਿਅਪਨੈ
ਜਨ ਕੀਨੀ ਦਾਤਿ। ਕਰਹਿ ਭਗਤਿ
ਆਤਮ ਕੈ ਚਾਇ। ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ
ਸਿਉ ਰਹਹਿ ਸਮਾਇ। ਜੋ ਹੋਆ
ਹੋਵਤ ਸੋ ਜਾਨੈ। ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ ਕਾ
ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਨੈ। ਤਿਸਕੀ ਮਹਿਮਾ

ਕਉਨ ਬਖਾਨਉ। ਤਿਸਕਾ ਗੁਨੁ
ਕਹਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨਉ। ਆਠ
ਪਹਰ ਪ੍ਰਭ ਬਸਹਿ ਹਜੂਰੇ। ਕਹੁ
ਨਾਨਕ ਸੇਈ ਜਨ ਪੂਰੇ॥੭॥
ਮਨ ਮੇਰੇ ਤਿਨ ਕੀ ਓਟ ਲੇਹਿ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਅਪਨਾ ਤਿਨ ਜਨ
ਦੇਹਿ। ਜਿਨਿ ਜਨ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਭੂ
ਪਛਾਤਾ। ਸੋ ਜਨ ਸਰਬ ਥੋਕ ਕਾ
ਦਾਤਾ। ਤਿਸ ਕੀ ਸਰਨਿ ਸਰਬ
ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ। ਤਿਸ ਕੈ ਦਰਸਿ
ਸਭ ਪਾਪ ਮਿਟਾਵਹਿ। ਅਵਰ
ਸਿਆਨਪ ਸਗਲੀ ਛਾਡੁ। ਤਿਸੁ
ਜਨ ਕੀ ਤੂ ਸੇਵਾ ਲਾਗੁ। ਆਵਨੁ
ਜਾਨੁ ਨ ਹੋਵੀ ਤੇਰਾ। ਨਾਨਕ
ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੇ ਪੂਜਹੁ ਸਦ ਪੈਰਾ।

॥੮॥੧੭॥

ਸਲੋਕੁ

ਸਤਿਪੁਰਖੁ ਜਿਨਿ ਜਾਨਿਆ ਸਤਿਗੁਰੁ ਤਿਸਕਾ ਨਾਉ। ਤਿਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਿਖੁ ਉਧਰੈ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਉ ॥੧॥

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਖ ਕੀ ਕਰੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ । ਸੇਵਕ ਕਉ ਗੁਰੁ ਸਦਾ ਦਇਆ-ਲ । ਸਿਖ ਕੀ ਗੁਰੁ ਦੁਰਮਤਿ ਮਲੁ ਹਿਰੈ। ਗੁਰਬਚਨੀ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਉਚਰੈ। ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕੇ ਬੰਧਨ ਕਾਟੈ। ਗੁਰ ਕਾ ਸਿਖੁ ਬਿਕਾਰ ਤੇ ਹਾਟੈ। ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਉ ਨਾਮੁ ਧਨੁ ਦੇਇ।ਗੁਰ ਕਾ ਸਿਖੁ ਵਡ

ਭਾਗੀ ਹੇ। ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਾ ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ ਸਵਾਰੈ। ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਖ ਕਉ ਜੀਅ ਨਾਲਿ ਸਮਾਰੈ॥ ੧॥ ਗੁਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸੇਵਕ ਜੋ ਰਹੈ। ਗੁਰ ਕੀ ਆਗਿ-ਆ ਮਨ ਮਹਿ ਸਹੈ। ਆਪਸ ਕਉ ਕਰਿ ਕਛੁ ਨ ਜਨਾਵੈ। ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸਦ ਧਿਆਵੈ। ਮਨੁ ਬੇਚੈ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਪਾਸਿ। ਤਿਸੁ ਸੇਵਕ ਕੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸਿ। ਸੇਵਾ ਕਰਤ ਹੋਇ ਨਿਹਕਾਮੀ। ਤਿਸੁ ਕਉ ਹੋਤ ਪਰਾਪਤਿ ਸੁਆਮੀ। ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਕਰੇਇ। ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਲੇਇ॥ ੨ ॥ ਬੀਸ ਬਿਸਵੇ

ਗੁਰ ਕਾ ਮਨੁ ਮਾਨੈ। ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਪਰ-
ਮੇਸੁਰ ਕੀ ਗਤਿ ਜਾਨੈ। ਸੋ ਸਤਿ
ਗੁਰੁ ਜਿਸੁ ਰਿਦੈ ਹਰਿ ਨਾਉ।
ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਗੁਰ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਉ।
ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਜੀਅ ਕਾ ਦਾਤਾ।
ਆਠ ਪਹਰ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਰੰਗਿ
ਰਾਤਾ। ਬ੍ਰਹਮ ਮਹਿ ਜਨੁ ਜਨ
ਮਹਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ। ਏਕਹਿ ਆਪਿ
ਨਹੀ ਕਛੁ ਭਰਮੁ। ਸਹਸ ਸਿਆ-
ਨਪ ਲਇਆ ਨ ਜਾਈਐ। ਨਾਨਕ
ਐਸਾ ਗੁਰੁ ਬਡਭਾਗੀ ਪਾਈਐ
॥ ੩ ॥ ਸਫਲ ਦਰਸਨ ਪੇਖਤ
ਪੁਨੀਤ। ਪਰਸਤ ਚਰਨ ਗਤਿ
ਨਿਰਮਲ ਰੀਤਿ। ਭੇਟਤ ਸੰਗਿ
ਰਾਮ ਗੁਨ ਰਵੇ। ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕੀ

ਦਰਗਹ ਗਵੈ। ਸੁਨਿ ਕਰਿ ਬਚਨਿ
ਕਰਨ ਆਘਾਨੇ । ਮਨਿ ਸੰਤੋਖੁ
ਆਤਮ ਪਤੀਆਨੇ । ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ
ਅਖ੍ਯਓ ਜਾਕਾ ਮੰਤ੍ਰ । ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਪੇਖੈ ਹੋਇ ਸੰਤ। ਗੁਨ ਬਿ-
ਅੰਤ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਇ। ਨਾਨਕ
ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਲਏ ਮਿਲਾਇ॥੪॥
ਜਿਹਬਾ ਏਕ ਉਸਤਤਿ ਅਨੇਕ।
ਸਤਿਪੁਰਖ ਪੂਰਨ ਬਿਬੇਕ। ਕਾਹੂ
ਬੋਲ ਨ ਪਹੁਚਤ ਪ੍ਰਾਨੀ। ਅਗਮ
ਅਗੋਚਰ ਪ੍ਰਭ ਨਿਰਬਾਨੀ। ਨਿਰਾ-
ਹਾਰ ਨਿਰਵੈਰ ਸੁਖਦਾਈ । ਤਾਕੀ
ਕੀਮਤਿ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਈ। ਅਨਿਕ
ਭਗਤ ਬੰਦਨ ਨਿਤ ਕਰਹਿ। ਚਰਨ
ਕਮਲ ਹਿਰਦੈ ਸਿਮਰਹਿ । ਸਦ

ਬਲਿਹਾਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਅਪਨੇ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਐਸਾ ਪ੍ਰਭੁ
ਜਪਨੇ ॥ ੫ ॥ ਇਹੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਵੈ
ਜਨੁ ਕੋਇ। ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵੈ ਅਮਰੁ
ਸੋ ਹੋਇ। ਉਸੁ ਪੁਰਖ ਕਾ ਨਾਹੀ
ਕਦੇ ਬਿਨਾਸ। ਜਾਕੈ ਮਨਿ ਪ੍ਰਗਟੇ
ਗੁਨ ਤਾਸ। ਆਠ ਪਹਰ ਹਰਿ ਕਾ
ਨਾਮੁ ਲੇਇ। ਸਚੁ ਉਪਦੇਸੁ ਸੇਵਕ
ਕਉ ਦੇਇ । ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਕੈ
ਸੰਗਿ ਨ ਲੇਪੁ। ਮਨ ਮਹਿ ਰਾਖੈ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਏਕੁ। ਅੰਧਕਾਰ ਦੀਪਕ
ਪਰਗਾਸੇ। ਨਾਨਕ ਭਰਮ ਮੋਹ ਦੂਖ
ਤਹ ਤੇ ਨਾਸੇ ॥ ੬ ॥ ਤਪਤਿ ਮਾਹਿ
ਠਾਢਿ ਵਰਤਾਈ। ਅਨਦੁ ਭਇਆ
ਦੁਖ ਨਾਠੇ ਭਾਈ। ਜਨਮ ਮਰਨ

ਕੈ ਮਿਟੇ ਅੰਦੇਸੇ। ਸਾਧੂ ਕੇ ਪੂਰਨ
ਉਪਦੇਸੇ। ਭਉ ਚੂਕਾ ਨਿਰਭਉ
ਹੋਇ ਬਸੇ। ਸਗਲ ਬਿਆਧਿ
ਮਨ ਤੇ ਖੈ ਨਸੇ। ਜਿਸਕਾ ਸਾ ਤਿਨ
ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਪਿ
ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰੀ। ਥਿਤਿ ਪਾਈ ਚੂਕੇ
ਭ੍ਰਮ ਗਵਨ। ਸੁਨਿ ਨਾਨਕ ਹਰਿ
ਹਰਿ ਜਸੁ ਸ੍ਰਵਨ॥ ੭ ॥ ਨਿਰਗੁਨੁ
ਆਪਿ ਸਰਗੁਨੁ ਭੀ ਓਹੀ। ਕਲਾ
ਧਾਰਿ ਜਿਨਿ ਸਗਲੀ ਮੋਹੀ।
ਅਪਨੇ ਚਰਿਤ ਪ੍ਰਭ ਆਪਿ ਬਨਾਏ
। ਅਪੁਨੀ ਕੀਮਤਿ ਆਪੇ ਪਾਏ।
ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ।
ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਏਕੋ ਸੋਇ।
ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਰਵਿਆ ਰੂਪ ਰੰਗ।

ਭਏ ਪ੍ਰਗਾਸ ਸਾਧ ਕੈ ਸੰਗ। ਰਚਿ ਰਚਨਾ ਅਪਨੀ ਕਲ ਧਾਰੀ। ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਨਾਨਕ ਬਲਿਹਾਰੀ ॥ ੮ ॥ ੧੮ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਸਾਥਿ ਨ ਚਾਲੈ ਬਿਨੁ ਭਜਨ ਬਿਖਿਆ ਸਗਲੀ ਛਾਰੁ। ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਕਮਾਵਨਾਨਾਨਕ ਇਹੁ ਧਨੁ ਸਾਰੁ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ।

ਸੰਤ ਜਨਾ ਮਿਲਿ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰੁ । ਏਕੁ ਸਿਮਰਿ ਨਾਮ ਆਧਾਰੁ। ਅਵਰਿ ਉਪਾਵ ਸਭਿ ਮੀਤ ਬਿਸਾਰਹੁ।ਚਰਨ ਕਮਲ ਰਿਦ ਮਹਿ ਉਰਿਧਾਰਹੁ। ਕਰਨ ਕਾਰਨ

ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਸਮਰਥੁ। ਦ੍ਰਿੜੁ ਕਰਿ ਗਹਹੁ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਵਥੁ। ਇਹੁ ਧਨੁ ਸੰਚਹੁ ਹੋਵਹੁ ਭਗਵੰਤ। ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਾ ਨਿਰਮਲ ਮੰਤ। ਏਕ ਆਸ ਰਾਖਹੁ ਮਨ ਮਾਹਿ। ਸਰਬ ਰੋਗ ਨਾਨਕ ਮਿਟਿ ਜਾਹਿ ॥ ੧ ॥ ਜਿਸੁ ਧਨੁ ਕਉ ਚਾਰਿਕੁੰਟ ਉਠਿ ਧਾਵਹਿ। ਸੋ ਧਨੁ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ਤੇ ਪਾਵਹਿ। ਜਿਸੁ ਸੁਖ ਕਉ ਨਿਤ ਬਾਛਹਿ ਮੀਤ। ਸੋ ਸੁਖੁ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਪਰੀਤਿ। ਜਿਸੁ ਸੋਭਾ ਕਉ ਕਰਹਿ ਭਲੀ ਕਰਨੀ। ਸਾ ਸੋਭਾ ਭਜੁ ਹਰਿ ਕੀ ਸਰਨੀ। ਅਨਿਕ ਉਪਾਵੀ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਇ। ਰੋਗ ਮਿਟੈ ਹਰਿ ਅਵਖਧੁ ਲਾਇ। ਸਰਬ

ਨਿਧਾਨ ਮਹਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ।
ਜਪਿ ਨਾਨਕ ਦਰਗਹਿ ਪਰਵਾਨੁ
॥ ੨ ॥ ਮਨ ਪਰਬੋਧਹੁ ਹਰਿ ਕੈ
ਨਾਇ। ਦਹਦਿਸਿ ਧਾਵਤ ਆਵੈ
ਠਾਇ। ਤਾਕਉ ਬਿਘਨੁ ਨ ਲਾਗੈ
ਕੋਇ। ਜਾਕੈ ਰਿਦੈ ਬਸੈ ਹਰਿ
ਸੋਇ। ਕਲਿ ਤਾਤੀ ਠਾਂਢਾ
ਹਰਿ ਨਾਉ। ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿਸਦਾ
ਸੁਖ ਪਾਉ। ਭਉਬਿਨਸੈ ਪੂਰਨਹੋਇ
ਆਸ। ਭਗਤਿ ਭਾਇਆਤਮ ਪਰ-
ਗਾਸ। ਤਿਤਘਰਿਜਾਇ ਬਸੈਅਬਿ-
ਨਾਸੀ। ਕਹੁਨਾਨਕਕਾਟੀ ਜਮਫਾਸੀ
॥੩॥ਤਤ ਬੀਚਾਰੁ ਕਹੈ ਜਨੁ ਸਾਚਾ
। ਜਨਮਿ ਮਰੈ ਸੋ ਕਾਚੋ ਕਾਚਾ।
ਆਵਾ ਗਵਨੁ ਮਿਟੈ ਪ੍ਰਭ ਸੇਵ।

ਆਪੁ ਤਿਆਗਿ ਸਰਨਿ ਗੁਰਦੇਵ ।
ਇਉ ਰਤਨ ਜਨਮ ਕਾ ਹੋਇ
ਉਧਾਰੁ । ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਿਮਰਿ ਪ੍ਰਾਨ
ਆਧਾਰੁ । ਅਨਿਕ ਉਪਾਵ ਨ
ਛੂਟਨ ਹਾਰੇ । ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ
ਬੇਦ ਬੀਚਾਰੇ । ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ
ਕਰਹੁ ਮਨੁ ਲਾਇ । ਮਨਿ ਬੰਛਤ
ਨਾਨਕ ਫਲ ਪਾਇ ॥ ੪ ॥ ਸੰਗਿ
ਨ ਚਾਲਸਿ ਤੇਰੈ ਧਨਾ । ਤੂੰ ਕਿਆ
ਲਪਟਾਵਹਿ ਮੂਰਖ ਮਨਾ । ਸੂਤ
ਮੀਤ ਕੁਟੰਬ ਅਰੁ ਬਨਿਤਾ । ਇਨ
ਤੇ ਕਹਹੁ ਤੁਮ ਕਵਨ ਸਨਾਥਾ ।
ਰਾਜ ਰੰਗ ਮਾਇਆ ਬਿਸਥਾਰ ।
ਇਨਤੇ ਕਹਹੁ ਕਵਨ ਛੁਟਕਾਰ ।
ਅਸੁ ਹਸਤੀ ਰਥ ਅਸਵਾਰੀ । ਝੂਠਾ

ਡੰਫੁ ਝੂਠੁ ਪਾਸਾਰੀ। ਜਿਨਿ ਦੀਏ
ਤਿਸੁ ਬੁਝੈ ਨ ਬਿਗਾਨਾ। ਨਾਮੁ
ਬਿਸਾਰਿ ਨਾਨਕ ਪਛੁਤਾਨਾ॥ ੫॥
ਗੁਰ ਕੀ ਮਤਿ ਤੂੰ ਲੇਹਿ ਇਆਨੇ।
ਭਗਤਿ ਬਿਨਾ ਬਹੁ ਡੂਬੇ ਸਿਆਨੇ।
ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਕਰਹੁ ਮਨ ਮੀਤ।
ਨਿਰਮਲ ਹੋਇ ਤੁਮਾਰੋ ਚੀਤ।
ਚਰਨ ਕਮਲ ਰਾਖਹੁ ਮਨ ਮਾਹਿ।
ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਕਿਲਬਿਖ ਜਾਹਿ।
ਆਪਿ ਜਪਹੁ ਅਵਰਾ ਨਾਮੁ ਜਪਾ-
ਵਹੁ। ਸੁਨਤ ਕਹਤ ਰਹਤ ਗਤਿ
ਪਾਵਹੁ। ਸਾਰ ਭੂਤ ਸਤਿ ਹਰਿ ਕੋ
ਨਾਉ। ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ਨਾਨਕ
ਗੁਨ ਗਾਉ॥ ੬॥ ਗੁਨ ਗਾਵਤ
ਤੇਰੀ ਉਤਰਸਿ ਮੈਲੁ। ਬਿਨਸਿ

ਜਾਇ ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਫੈਲੁ। ਹੋਹਿ
ਅਚਿੰਤੁ ਬਸੈ ਸੁਖ ਨਾਲਿ। ਸਾਸਿ
ਗ੍ਰਾਸਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ। ਛਾਡਿ
ਸਿਆਨਪ ਸਗਲੀ ਮਨਾ। ਸਾਧ
ਸੰਗਿ ਪਾਵਹਿ ਸਚੁ ਧਨਾ। ਹਰਿ
ਪੂੰਜੀ ਸੰਚਿ ਕਰਹੁ ਬਿਉਹਾਰ। ਈਹਾ
ਸੁਖੁ ਦਰਗਹ ਜੈਕਾਰੁ। ਸਰਬ
ਨਿਰੰਤਰਿ ਏਕੋ ਦੇਖੁ। ਕਹੁ ਨਾਨਕ
ਜਾਕੈ ਮਸਤਕਿ ਲੇਖੁ ॥ ੭ ॥ ਏਕੋ
ਜਪਿ ਏਕੋ ਸਾਲਾਹਿ। ਏਕੁ ਸਿਮਰਿ
ਏਕੋ ਮਨ ਆਹਿ। ਏਕਸ ਕੇ ਗੁਨ
ਗਾਉ ਅਨੰਤ। ਮਨਿ ਤਨਿ ਜਾਪਿ
ਏਕ ਭਗਵੰਤ। ਏਕੋ ਏਕੁ ਏਕੁ
ਹਰਿ ਆਪਿ। ਪੂਰਨ ਪੂਰਿ ਰਹਿਓ
ਪ੍ਰਭੁ ਬਿਆਪਿ। ਅਨਿਕ ਬਿਸਥਾਰ

ਏਕ ਤੇ ਭਏ। ਏਕੁ ਅਰਾਧਿ ਪਰਾ
ਛਤ ਗਏ। ਮਨ ਤਨ ਅੰਤਰਿ
ਏਕੁ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਤਾ। ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਨਾਨਕ ਇਕੁ ਜਾਤਾ॥ ੮॥ ੧੯॥

ਸਲੋਕੁ

ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ ਪ੍ਰਭੁ ਆਇਆ
ਪਰਿਆ ਤਉ ਸਰਨਾਇ। ਨਾਨਕ
ਕੀ ਪ੍ਰਭੁ ਬੇਨਤੀ ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ
ਲਾਇ॥ ੧॥

ਅਸਟਪਦੀ॥

ਜਾਚਕ ਜਨੁ ਜਾਚੈ ਪ੍ਰਭੁ ਦਾਨੁ।
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਦੇਵਹੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ।
ਸਾਧ ਜਨਾ ਕੀ ਮਾਗਉ ਧੂਰਿ।
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਮੇਰੀ ਸਰਧਾ ਪੂਰਿ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਉ।

ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਪ੍ਰਭ ਤੁਮਹਿ ਧਿਆ-
ਵਉ। ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਿਉ ਲਾਗੈ
ਪ੍ਰੀਤਿ। ਭਗਤਿ ਕਰਉ ਪ੍ਰਭ ਕੀ
ਨਿਤ ਨੀਤਿ। ਏਕ ਓਟ ਏਕੋ
ਆਧਾਰੁ। ਨਾਨਕੁ ਮਾਗੈ ਨਾਮੁ
ਪ੍ਰਭ ਸਾਰੁ॥ ੧॥ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ
ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ। ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਵੈ
ਬਿਰਲਾ ਕੋਇ। ਜਿਨ ਚਾਖਿਆ ਸੇ
ਜਨ ਤ੍ਰਿਪਤਾਨੇ। ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ
ਨਹੀ ਡੋਲਾਨੇ। ਸੁਭਰ ਭਰੇ ਪ੍ਰੇਮ
ਰਸ ਰੰਗਿ। ਉਪਜੈ ਚਾਉ ਸਾਧ ਕੈ
ਸੰਗਿ। ਪਰੇ ਸਰਨਿ ਆਨ ਸਭ
ਤਿਆਗਿ। ਅੰਤਰਿ ਪ੍ਰਗਾਸ ਅਨ-
ਦਿਨੁ ਲਿਵਲਾਗਿ। ਬਡਭਾਗੀ
ਜਪਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ। ਨਾਨਕ

ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥੨॥ ਸੇਵਕ
ਕੀ ਮਨਸਾ ਪੂਰੀ ਭਈ । ਸਤਿਗੁਰ
ਤੇ ਨਿਰਮਲ ਮਤਿ ਲਈ । ਜਨ
ਕਉ ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਇਓ ਦਇਆਲੁ ।
ਸੇਵਕ ਕੀਨੋ ਸਦਾ ਨਿਹਾਲੁ । ਬੰਧਨ
ਕਾਟਿ ਮੁਕਤਿ ਜਨੁ ਭਇਆ ।
ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੂਖੁ ਭ੍ਰਮੁ ਗਇਆ
। ਇਛ ਪੁਨੀ ਸਰਧਾ ਸਭ ਪੂਰੀ ।
ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਦ ਸੰਗਿ ਹਜੂਰੀ ।
ਜਿਸਕਾ ਸਾ ਤਿਨਿ ਲੀਆਮਿਲਾਇ।
ਨਾਨਕ ਭਗਤੀ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।
॥੩॥ ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿ ਘਾਲ
ਨ ਭਾਨੈ । ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿ
ਕੀਆ ਜਾਨੈ । ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ
ਜਿਨਿ ਸਭ ਕਿਛੁ ਦੀਆ । ਸੋ

ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿ ਜੀਵਨ ਜੀਆ ।
ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਜਿ ਅਗਨਿ
ਮਹਿ ਰਾਖੈ । ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕੋ
ਬਿਰਲਾ ਲਾਖੈ । ਸੋ ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ
ਜਿ ਬਿਖੁ ਤੇ ਕਾਢੈ । ਜਨਮ ਜਨਮ
ਕਾ ਟੂਟਾ ਗਾਢੈ । ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਤਤੁ
ਇਹੈ ਬੁਝਾਇਆ । ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨਾ
ਨਾਨਕ ਜਨ ਧਿਆਇਆ ॥੪॥
ਸਾਜਨ ਸੰਤ ਕਰਹੁ ਇਹੁ ਕਾਮੁ ।
ਆਨ ਤਿਆਗ ਜਪਹੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ
। ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸੁਖੁ
ਪਾਵਹੁ । ਆਪਿ ਜਪਹੁ ਅਵਰਹ
ਨਾਮੁ ਜਪਾਵਹੁ । ਭਗਤਿ ਭਾਇ
ਤਰੀਐ ਸੰਸਾਰੁ । ਬਿਨੁ ਭਗਤੀ
ਤਨੁ ਹੋਸੀ ਛਾਰੁ । ਸਰਬ ਕਲਿਆਣ

ਸੂਖ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ । ਬੂਡਤ ਜਾਤ
ਪਾਏ ਬਿਸ੍ਰਾਮੁ । ਸਗਲ ਦੂਖ ਕਾ
ਹੋਵਤ ਨਾਸੁ । ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ
ਗੁਨਤਾਸੁ ॥ ੫ ॥ ਉਪਜੀ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਪ੍ਰੇਮ ਰਸ ਚਾਉ । ਮਨ ਤਨ ਅੰਤਰਿ
ਇਹੀ ਸੁਆਉ । ਨੇਤ੍ਰਹੁ ਪੇਖਿ
ਦਰਸੁ ਸੁਖੁ ਹੋਇ । ਮਨੁ ਬਿਗਸੈ
ਸਾਧ ਚਰਨ ਧੋਇ । ਭਗਤ ਜਨਾ
ਕੈ ਮਨਿ ਤਨਿ ਰੰਗੁ । ਬਿਰਲਾ
ਕੋਊ ਪਾਵੈ ਸੰਗੁ । ਏਕੁ ਬਸਤੁ
ਦੀਜੈ ਕਰਿ ਮਇਆ । ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਲਇਆ । ਤਾਕੀ
ਉਪਮਾ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ । ਨਾਨਕ
ਰਹਿਆ ਸਰਬ ਸਮਾਇ ॥ ੬ ॥
ਪ੍ਰਭ ਬਖਸੰਦ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ।

ਭਗਤਿ ਵਛਲ ਸਦਾ ਕਿਰਪਾਲ।
ਅਨਾਥਨਾਥ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਪਾਲ।
ਸਰਬ ਘਟਾ ਕਰਤ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ।
ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਕਾਰਣ ਕਰਤਾਰ।
ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ।
ਜੋ ਜੋ ਜਪੈ ਸੁ ਹੋਇ ਪੁਨੀਤ।ਭਗਤਿ
ਭਾਇ ਲਾਵੈ ਮਨ ਹੀਤ। ਹਮ
ਨਿਰਗੁਨੀਆਰ ਨੀਚ ਅਜਾਨ।
ਨਾਨਕ ਤੁਮਰੀ ਸਰਨਿ ਪੁਰਖ
ਭਗਵਾਨ ॥੭॥ ਸਰਬ ਬੈਕੁੰਠ
ਮੁਕਤਿ ਮੋਖ ਪਾਏ। ਏਕ ਨਿਮਖ
ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਏ। ਅਨਿਕ
ਰਾਜ ਭੋਗ ਬਡਿਆਈ। ਹਰਿ ਕੇ
ਨਾਮ ਕੀ ਕਥਾ ਮਨਿ ਭਾਈ। ਬਹੁ
ਭੋਜਨ ਕਾਪਰ ਸੰਗੀਤ। ਰਸਨਾ

ਜਪਤੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨੀਤ। ਭਲੀ ਸੁ ਕਰਨੀ ਸੋਭਾ ਧਨਵੰਤ। ਹਿਰਦੈ ਬਸੇ ਪੂਰਨ ਗੁਰਮੰਤ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਭ ਦੇਹੁ ਨਿਵਾਸ। ਸਰਬ ਸੂਖ ਨਾਨਕ ਪਰਗਾਸ ॥੮॥੨੦॥

ਸਲੋਕੁ

ਸਰਗੁਨ ਨਿਰਗੁਨ ਨਿਰੰਕਾਰ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧੀ ਆਪਿ। ਆਪਨ ਕੀਆ ਨਾਨਕਾ ਆਪੇ ਹੀ ਫਿਰਿ ਜਾਪਿ ॥੧॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਜਬ ਅਕਾਰੁ ਇਹੁ ਕਛੁ ਨ ਦ੍ਰਿਸਟੇਤਾ। ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਤਬ ਕਹ ਤੇ ਹੋਤਾ। ਜਬ ਧਾਰੀ ਆਪਨ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧਿ। ਤਬ ਬੈਰ ਬਿਰੋਧ ਕਿਸੁ

ਸੰਗਿ ਕਮਾਤਿ। ਜਬ ਇਸ ਕਾ
ਬਰਨੁ ਚਿਹਨੁ ਨ ਜਾਪਤ। ਤਬ
ਹਰਖ ਸੋਗ ਕਹੁ ਕਿਸਹਿਬਿਆਪਤ
। ਜਬ ਆਪਨ ਆਪ ਆਪਿ
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ । ਤਬ ਮੋਹ ਕਹਾ
ਕਿਸ ਹੋਵਤ ਭਰਮ। ਆਪਨ ਖੇਲੁ
ਆਪਿ ਵਰਤੀਜਾ। ਨਾਨਕ ਕਰਨੈ
ਹਾਰੁ ਨ ਦੂਜਾ॥ ੧ ॥ ਜਬ ਹੋਵਤ
ਪ੍ਰਭ ਕੇਵਲ ਧਨੀ। ਤਬ ਬੰਧ
ਮੁਕਤਿ ਕਹੁ ਕਿਸ ਕਉ ਗਨੀ।
ਜਬ ਏਕਹਿ ਹਰਿ ਅਗਮ ਅਪਾਰ।
ਤਬ ਨਰਕ ਸੁਰਗ ਕਹੁ ਕਉਨ
ਅਉਤਾਰ। ਜਬ ਨਿਰਗੁਨ ਪ੍ਰਭ
ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ। ਤਬ ਸਿਵ ਸਕਤਿ
ਕਹਹੁ ਕਿਤੁ ਠਾਇ । ਜਬ ਆਪਹਿ

ਆਪਿ ਆਪਨੀ ਜੋਤਿ ਧਰੈ ।। ਤਬ
ਕਵਨ ਨਿਡਰੁ ਕਵਨ ਕਤ ਡਰੈ ॥
ਆਪਨ ਚਲਿਤ ਆਪਿ ਕਰਨੈ
ਹਾਰ। ਨਾਨਕ ਠਾਕੁਰ ਅਗਮ
ਅਪਾਰ ॥ ੨ ॥ ਅਬਿਨਾਸੀ ਸੁਖ
ਆਪਨ ਆਸਨ। ਤਹ ਜਨਮ
ਮਰਨ ਕਹੁ ਕਹਾ ਬਿਨਾਸਨ ॥
ਜਬ ਪੂਰਨ ਕਰਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ।
ਤਬ ਜਮ ਕੀ ਤ੍ਰਾਸ ਕਹਹੁ ਕਿਸੁ
ਹੋਇ। ਜਬ ਅਬਿਗਤ ਅਗੋਚਰ
ਪ੍ਰਭ ਏਕਾ। ਤਬਚਿਤ੍ਰ ਗੁਪਤ ਕਿਸੁ
ਪੂਛਤ ਲੇਖਾ। ਜਬ ਨਾਥ ਨਿਰੰ-
ਜਨ ਅਗੋਚਰ ਅਗਾਧੇ। ਤਬ
ਕਉਨ ਛੁਟੇ ਕਉਨ ਬੰਧਨ ਬਾਧੇ।
ਆਪਨ ਆਪ ਆਪਹੀ ਅਚਰਜਾ॥

ਨਾਨਕ ਆਪਨ ਰੂਪ ਆਪ ਹੀ ਉਪਰਜਾ ॥ ੩ ॥ ਜਹ ਨਿਰਮਲ ਪੁਰਖੁ ਪੁਰਖ ਪਤਿ ਹੋਤਾ। ਤਹ ਬਿਨੁ ਮੈਲੁ ਕਹਹੁ ਕਿਆ ਧੋਤਾ। ਜਹ ਨਿਰੰਜਨ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਰ-ਬਾਨ। ਤਹ ਕਉਨ ਕਉ ਮਾਨੁ ਕਉਨ ਅਭਿਮਾਨ। ਜਹ ਸਰੂਪ ਕੇਵਲ ਜਗਦੀਸ। ਤਹ ਛਲ ਛਿਦ੍ਰ ਲਗਤ ਕਹੁ ਕੀਸ। ਜਹ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੀ ਜੋਤਿ ਸੰਗਿ ਸਮਾਵੈ। ਤਹ ਕਿਸਹਿ ਭੂਖ ਕਵਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤਾ-ਵੈ। ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਕਰਨੈਹਾਰੁ। ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕਾ ਨਾਹਿ ਸੁਮਾਰੁ ॥ ੪ ॥ ਜਬ ਅਪਨੀ ਸੋਭਾ ਆਪਨ ਸੰਗਿ ਬਨਾਈ। ਤਬ ਕਵਨ ਮਾਇ

ਬਾਪ ਮਿਤ੍ਰ ਸੁਤ ਭਾਈ। ਜਹ ਸਰਬ
ਕਲਾ ਆਪਹਿ ਪ੍ਰਬੀਨ। ਤਹ ਬੇਦ
ਕਤੇਬ ਕਹਾ ਕੋਊ ਚੀਨ੍ਹ। ਜਬ
ਆਪਨ ਆਪੁ ਆਪਿ ਉਰਧਾਰੈ।
ਤਉ ਸਗਨ ਅਪਸਗਨ ਕਹਾ
ਬੀਚਾਰੈ। ਜਹ ਆਪਨ ਊਚ
ਆਪਨ ਆਪਿ ਨੇਰਾ। ਤਹ ਕਉਨ
ਠਾਕੁਰੁ ਕਉਨੁ ਕਹੀਐ ਚੇਰਾ। ਬਿਸ
ਮਨ ਬਿਸਮ ਰਹੇ ਬਿਸਮਾਦ। ਨਾਨਕ
ਅਪਨੀ ਗਤਿ ਜਾਨਹੁ ਆਪਿ ॥ ੫ ॥
ਜਹ ਅਛਲ ਅਛੇਦ ਅਭੇਦ ਸਮਾ-
ਇਆ। ਊਹਾ ਕਿਸਹਿ ਬਿਆਪਤਿ
ਮਾਇਆ। ਆਪਸ ਕਉ ਆਪਹਿ
ਆਦੇਸੁ। ਤਿਹੁ ਗੁਣ ਕਾ ਨਾਹੀ
ਪਰਵੇਸੁ। ਜਹ ਏਕਹਿ ਏਕ ਏਕ

ਭਗਵੰਤਾ। ਤਹ ਕਉਨੁ ਅਚਿੰਤੁ
ਕਿਸੁ ਲਾਗੈ ਚਿੰਤਾ। ਜਹ ਆਪਨ
ਆਪੁ ਆਪਿ ਪਤੀਆਰਾ। ਤਹ
ਕਉਨੁ ਕਥੈ ਕਉਨੁ ਸੁਨਨੈ ਹਾਰਾ।
ਬਹੁ ਬੇਅੰਤ ਊਚ ਤੇ ਊਚਾ। ਨਾਨਕ
ਆਪਸ ਕਉ ਆਪਹਿ ਪਹੂਚਾ॥
੬॥ ਜਹ ਆਪਿ ਰਚਿਓ ਪਰਪੰਚੁ
ਅਕਾਰੁ। ਤਿਹੁ ਗੁਣ ਮਹਿ ਕੀਨੋ
ਬਿਸਥਾਰੁ। ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਤਹ ਭਈ
ਕਹਾਵਤ। ਕੋਊ ਨਰਕ ਕੋਊ ਸੁਰਗ
ਬੰਛਾਵਤ। ਆਲ ਜਾਲ ਮਾਇਆ
ਜੰਜਾਲ। ਹਉਮੈ ਮੋਹ ਭਰਮ ਭੈ
ਭਾਰ। ਦੂਖ ਸੂਖ ਮਾਨ ਅਪਮਾਨ।
ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕੀਓ ਬਖ੍ਯਾਨ।
ਆਪਨ ਖੇਲੁ ਆਪਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ।

ਖੇਲੁ ਸੰਕੋਚੈ ਤਉ ਨਾਨਕ ਏਕੈ ॥
੭ ॥ ਜਹ ਅਬਿਗਤੁ ਭਗਤੁ ਤਹ
ਆਪਿ । ਜਹ ਪਸਰੈ ਪਾਸਾਰੁ ਸੰਤ
ਪਰਤਾਪਿ । ਦੁਹੂ ਪਾਖ ਕਾ ਆਪਹਿ
ਧਨੀ । ਉਨਕੀ ਸੋਭਾ ਉਨਹੂ ਬਨੀ ।
ਆਪਹਿ ਕਉਤਕ ਕਰੈ ਅਨਦ
ਚੋਜ । ਆਪਹਿ ਰਸ ਭੋਗਨ ਨਿਰ-
ਜੋਗ । ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਆਪਨ
ਨਾਇ ਲਾਵੈ । ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ
ਖੇਲ ਖਿਲਾਵੈ । ਬੇ ਸੁਮਾਰ ਅਥਾਹ
ਅਗਨਤ ਅਤੋਲੈ । ਜਿਉ
ਬੁਲਾਵਹੁ ਤਿਉ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਬੋਲੈ
॥ ੮ ॥ ੨੧ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਜੀਅ ਜੰਤ ਕੇ ਠਾਕੁਰਾ ਆਪੇ

ਵਰਤਣਹਾਰ। ਨਾਨਕ ਏਕੋ ਪਸ-
ਰਿਆ ਦੂਜਾ ਕਹ ਦ੍ਰਿਸਟਾਰ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ

ਆਪਿ ਕਥੈ ਆਪਿ ਸੁਨਨੈ-
ਹਾਰੁ। ਆਪਹਿ ਏਕੁ ਆਪਿ ਬਿਸ-
ਥਾਰੁ। ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ
ਉਪਾਏ। ਆਪਨੈ ਭਾਣੈ ਲਏ
ਸਮਾਏ। ਤੁਮ ਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ
ਕਿਛੁ ਹੋਇ। ਆਪਨ ਸੂਤਿ ਸਭੁ
ਜਗਤੁ ਪਰੋਇ। ਜਾਕਉ ਪ੍ਰਭ
ਜੀਉ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ। ਸਚੁ ਨਾਮੁ
ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਏ। ਸੋ ਸਮਦਰਸੀ
ਤਤ ਕਾ ਬੇਤਾ। ਨਾਨਕ ਸਗਲ
ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਾ ਜੇਤਾ॥ ੧ ॥ ਜੀਅ
ਜੰਤ੍ਰ ਸਭ ਤਾਕੈ ਹਾਥ। ਦੀਨ ਦਇ-

ਆਲ ਅਨਾਥ ਕੋ ਨਾਥੁ । ਜਿਸੁ ਰਾਖੈ ਤਿਸੁ ਕੋਇ ਨ ਮਾਰੈ । ਸੋ ਮੂਆ ਜਿਸੁ ਮਨਹੁ ਬਿਸਾਰੈ । ਤਿਸੁ ਤਜਿ ਅਵਰ ਕਹਾ ਕੋ ਜਾਇ। ਸਭ ਸਿਰਿ ਏਕੁ ਨਿਰੰਜਨ ਰਾਇ। ਜੀਅ ਕੀ ਜੁਗਤਿ ਜਾਕੈ ਸਭਿ ਹਾਥਿ । ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਜਾਨਹੁ ਸਾਥਿ । ਗੁਨ ਨਿਧਾਨ ਬੇਅੰਤ ਅਪਾਰ । ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਸਦਾ ਬਲਿਹਾਰ ॥ ੨ ॥ ਪੂਰਨ ਪੂਰਿ ਰਹੇ ਦਇਆਲ । ਸਭ ਊਪਰਿ ਹੋਵਤ ਕਿਰਪਾਲਿ। ਅਪਨੈ ਕਰਤਬ ਜਾਨੈ ਆਪਿ । ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਰਹਿਓ ਬਿਆਪਿ। ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੈ ਜੀ-ਅਨ ਬਹੁ ਭਾਤਿ। ਜੋ ਜੋ ਰਚਿਓ ਸੁ

ਤਿਸਹਿ ਧਿਆਤਿ । ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ
ਤਿਸੁ ਲਏ ਮਿਲਾਇ । ਭਗਤ
ਕਰਹਿ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਇ । ਮਨ
ਅੰਤਰਿ ਬਿਸ੍ਵਾਸੁ ਕਰਿ ਮਾਨਿਆ ।
ਕਰਨਹਾਰੁ ਨਾਨਕ ਇਕੁ ਜਾਨਿਆ
॥੩॥ ਜਨੁ ਲਾਗਾ ਹਰਿ ਏਕੈ ਨਾਇ
। ਤਿਸ ਕੀ ਆਸ ਨ ਬਿਰਥੀ
ਜਾਇ । ਸੇਵਕ ਕਉ ਸੇਵਾ
ਬਨਿਆਈ । ਹੁਕਮੁ ਬੂਝਿ ਪਰਮ
ਪਦੁ ਪਾਈ । ਇਸਤੇ ਊਪਰਿ
ਨਹੀ ਬੀਚਾਰੁ । ਜਾਕੈ ਮਨਿ ਬਸਿਆ
ਨਿਰੰਕਾਰੁ । ਬੰਧਨ ਤੋਰ ਭਏ
ਨਿਰਵੈਰੁ । ਅਨਦਿਨੁ ਪੂਜਹਿ ਗੁਰ
ਕੇ ਪੈਰ । ਇਹਲੋਕ ਸੁਖੀਏ ਪਰਲੋਕ
ਸੁਹੇਲੇ । ਨਾਨਕ ਹਰਿਪ੍ਰਭਿ ਆਪਹਿ

ਮੇਲੇ ॥ ੪ ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਲਿ ਕਰਹੁ ਅਨੰਦ। ਗੁਨ ਗਾਵਹੁ ਪ੍ਰਭ ਪਰਮਾਨੰਦ। ਰਾਮ ਨਾਮ ਤਤੁ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰੁ। ਦ੍ਰੁਲਭ ਦੇਹ ਕਾ ਕਰਹੁ ਉਧਾਰੁ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਚਨ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਉ। ਪ੍ਰਾਨ ਤਰਨ ਕਾ ਇਹੈ ਸੁਆਉ। ਆਠ ਪਹਰ ਪ੍ਰਭ ਪੇਖਹੁ ਨੇਰਾ। ਮਿਟੈ ਅਗਿਆਨੁ ਬਿਨਸੈ ਅੰਧੇਰਾ। ਸੁਨਿ ਉਪਦੇਸੁ ਹਿਰਦੈ ਬਸਾਵਹੁ। ਮਨ ਇਛੇ ਨਾਨਕ ਫਲ ਪਾਵਹੁ ॥ ੫ ॥ ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ ਦੁਇ ਲੇਹੁ ਸਵਾਰਿ। ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਅੰਤਰਿ ਉਰਿ ਧਾਰਿ। ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਪੂਰੀ ਦੀਖਿਆ। ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਬਸੈ ਤਿਸੁ ਸਾਚੁ ਪਰੀਖਿਆ। ਮਨਿ

ਤਨਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਲਿਵ ਲਾਇ।
ਦੂਖੁ ਦਰਦੁ ਮਨ ਤੇ ਭਉ ਜਾਇ।
ਸਚ ਵਪਾਰੁ ਕਰਹੁ ਵਾਪਾਰੀ ।
ਦਰਗਹ ਨਿਬਹੈ ਖੇਪ ਤੁਮਾਰੀ।
ਏਕਾ ਟੇਕ ਰਖਹੁ ਮਨ ਮਾਹਿ।
ਨਾਨਕ ਬਹੁਰਿ ਨ ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ।
॥੬॥ ਤਿਸ ਤੇ ਦੂਰਿ ਕਹਾ ਕੋ ਜਾਇ।
ਉਬਰੈ ਰਾਖਨ ਹਾਰੁ ਧਿਆਇ।
ਨਿਰਭਉ ਜਪੈ ਸਗਲ ਭਉ ਮਿਟੈ।
ਪ੍ਰਭ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਛੁਟੈ। ਜਿਸੁ
ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਖੈ ਤਿਸੁ ਨਾਹੀ ਦੂਖੁ। ਨਾਮੁ
ਜਪਤ ਮਨਿ ਹੋਵਤ ਸੂਖ। ਚਿੰਤਾ
ਜਾਇ ਮਿਟੈ ਅਹੰਕਾਰੁ । ਤਿਸ
ਜਨ ਕਉ ਕੋਇ ਨ ਪਹੁਚਨ
ਹਾਰੁ। ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਠਾਢਾ ਗੁਰੁ

ਸੂਰਾ। ਨਾਨਕ ਤਾਕੇ ਕਾਰਜ ਪੂਰਾ ॥ ੭ ॥ ਮਤਿ ਪੂਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਜਾਕੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ। ਦਰਸਨੁ ਪੇਖਤ ਉਧਰਤ ਸ੍ਰਿਸਟਿ। ਚਰਨ ਕਮਲ ਜਾਕੇ ਅਨੂਪ । ਸਫਲ ਦਰਸਨੁ ਸੁੰਦਰ ਹਰਿ ਰੂਪ । ਧੰਨ ਸੇਵਾ ਸੇਵਕੁ ਪਰਵਾਨੁ । ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਪੁਰਖੁ ਪਰਧਾਨੁ। ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਬਸੈ ਸੁ ਹੋਤੁ ਨਿਹਾਲੁ। ਤਾਕੈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵਤ ਕਾਲੁ । ਅਮਰ ਭਏ ਅਮਰਾ ਪਦੁ ਪਾਇਆ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ॥ ੮ ॥ ॥ ੨੨ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਗੁਰਿ ਦੀਆ

ਅਗਿਆਨ ਅੰਧੇਰ ਬਿਨਾਸੁ ।
ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸੰਤ ਭੇਟਿਆ
ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਪਰਗਾਸੁ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਸੰਤ ਸੰਗਿ ਅੰਤਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਡੀਠਾ
। ਨਾਮ ਪ੍ਰਭੂ ਕਾ ਲਾਗਾ ਮੀਠਾ।
ਸਗਲ ਸਮਿਗ੍ਰੀ ਏਕਸੁ ਘਟ
ਮਾਹਿ । ਅਨਿਕ ਰੰਗ ਨਾਨਾ
ਦ੍ਰਿਸਟਾਹਿ । ਨਉਨਿਧਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ
ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਨਾਮੁ। ਦੇਹੀ ਮਹਿ ਇਸ
ਕਾ ਬਿਸਰਾਮੁ। ਸੁੰਨ ਸਮਾਧਿ ਅਨ
ਹਤ ਤਹ ਨਾਦ। ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਈ
ਅਚਰਜ ਬਿਸਮਾਦ। ਤਿਨਿ ਦੇਖਿ-
ਆ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਦਿਖਾਏ। ਨਾਨਕ
ਤਿਸੁ ਜਨ ਸੋਝੀ ਪਾਏ ॥ ੧ ॥

ਸੋ ਅੰਤਰਿ ਸੋ ਬਾਹਰਿ ਅਨੰਤ ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਬਿਆਪਿ ਰਹਿਆ ਭਗਵੰਤ ॥ ਧਰਨਿ ਮਾਹਿ ਆਕਾਸ ਪਇਆਲ ॥ ਸਰਬ ਲੋਕ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥ ਬਨਿ ਤਿਨਿ ਪਰਬਤਿ ਹੈ ਪਾਰ-ਬ੍ਰਹਮੁ ॥ ਜੈਸੀ ਆਗਿਆ ਤੈਸਾ ਕਰਮੁ ॥ ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰ ਮਾਹਿ ॥ ਚਾਰਿ ਕੁੰਟ ਦਹਦਿਸੇ ਸਮਾਹਿ ॥ ਤਿਸ ਤੇ ਭਿੰਨ ਨਹੀ ਕੋ ਠਾਉ ॥ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਸੁਖੁ ਪਾਉ ॥ ੨ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਮਹਿ ਦੇਖੁ ॥ ਸਸੀਅਰ ਸੂਰ ਨਖ੍ਯਤ੍ਰ ਮਹਿ ਏਕੁ ॥ ਬਾਣੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭੁ ਕੋ ਬੋਲੈ ॥ ਆਪਿ ਅਡੋਲੁ ਨ ਕਬਹੂ ਡੋਲੈ ॥ ਸਰਬ

ਕਲਾ ਕਰਿ ਖੇਲੈ ਖੇਲ। ਮੋਲਿ ਨ
ਪਾਈਐ ਗੁਣਹ ਅਮੋਲ। ਸਰਬ
ਜੋਤਿ ਮਹਿ ਜਾਕੀ ਜੋਤਿ। ਧਾਰਿ
ਰਹਿਓ ਸੁਆਮੀ ਓਤਿ ਪੋਤਿ। ਗੁਰਿ
ਪਰਸਾਦਿ ਭਰਮ ਕਾ ਨਾਸੁ। ਨਾਨਕ
ਤਿਨ ਮਹਿ ਏਹੁ ਬਿਸਾਸੁ ॥ ੩ ॥
ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਾ ਪੇਖਨੁ ਸਭੁ ਬ੍ਰਹਮ।
ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਸਭਿ ਧਰਮ।
ਸੰਤ ਜਨਾ ਸੁਨਹਿ ਸੁਭ ਬਚਨ।
ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ਰਾਮਸੰਗਿ ਰਚਨ।
ਜਿਨਿ ਜਾਤਾ ਤਿਸਕੀ ਇਹ ਰਹਤ।
ਸਤਿ ਬਚਨ ਸਾਧੂ ਸਭਿ ਕਹਤ।
ਜੋ ਜੋ ਹੋਇ ਸੋਈ ਸੁਖੁ ਮਾਨੈ।
ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਹਾਰੁ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨੈ।
ਅੰਤਰਿ ਬਸੇ ਬਾਹਰਿ ਭੀ ਓਹੀ।

ਨਾਨਕ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਸਭ ਮੋਹੀ
॥ ੪ ॥ ਆਪਿ ਸਤਿ ਕੀਆ ਸਭੁ
ਸਤਿ। ਤਿਸੁ ਪ੍ਰਭ ਤੇ ਸਗਲੀ ਉਤ
ਪਤਿ। ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਕਰੇ ਬਿਸ-
ਥਾਰੁ। ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਏਕੰਕਾਰੁ।
ਅਨਿਕ ਕਲਾ ਲਖੀ ਨਹ ਜਾਇ।
ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਲਏ ਮਿਲਾਇ।
ਕਵਨ ਨਿਕਟਿ ਕਵਨ ਕਹੀਐ
ਦੂਰਿ। ਆਪੇ ਆਪਿ ਆਪ ਭਰ-
ਪੂਰਿ। ਅੰਤਰਗਤਿ ਜਿਸੁ ਆਪਿ
ਜਨਾਏ। ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਜਨ
ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ॥ ੫ ॥ ਸਰਬ ਭੂਤ
ਆਪਿ ਵਰਤਾਰਾ । ਸਰਬ ਨੈਨ
ਆਪਿ ਪੇਖਨਹਾਰਾ।ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ
ਜਾਕਾ ਤਨਾ। ਆਪਨ ਜਸੁ ਆਪ

ਹੀ ਸੁਨਾ। ਆਵਨ ਜਾਨੁ ਇਕੁ ਖੇਲੁ ਬਨਾਇਆ। ਆਗਿਆ-ਕਾਰੀ ਕੀਨੀ ਮਾਇਆ। ਸਭ ਕੈ ਮਧਿ ਅਲਿਪਤੋ ਰਹੈ। ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਹਣਾ ਸੁ ਆਪੇ ਕਹੈ। ਆਗਿਆ ਆਵੈ ਆਗਿਆ ਜਾਇ। ਨਾਨਕ ਜਾ ਭਾਵੈ ਤਾ ਲਏ ਸਮਾਇ॥ ੬॥

ਇਸਤੇ ਹੋਇ ਸੁ ਨਾਹੀ ਬੁਰਾ। ਓਰੈ ਕਹਹੁ ਕਿਨੈ ਕਛੁ ਕਰਾ। ਆਪਿ ਭਲਾ ਕਰਤੂਤਿ ਅਤਿ ਨੀਕੀ। ਆਪੇ ਜਾਨੈ ਅਪਨੇ ਜੀ ਕੀ। ਆਪਿ ਸਾਚੁ ਧਾਰੀ ਸਭ ਸਾਚੁ। ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਆਪਨ ਸੰਗਿ ਰਾਚੁ। ਤਾਕੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ। ਦੂਸਰ ਹੋਇ ਤ ਸੋਝੀ ਪਾਇ। ਤਿਸ

ਕਾ ਕੀਆ ਸਭੁ ਪਰਵਾਨੁ । ਗੁਰ
ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਜਾਨੁ ॥੮॥
ਜੋ ਜਾਨੈ ਤਿਸੁ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ।
ਆਪਿ ਮਿਲਾਇ ਲਏ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ।
ਓਹੁ ਧਨਵੰਤੁ ਕੁਲਵੰਤੁ ਪਤਿਵੰਤੁ।
ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਜਿਸੁ ਰਿਦੈ ਭਗ-
ਵੰਤੁ । ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਜਨੁ
ਆਇਆ। ਜਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਭੁ
ਜਗਤੁ ਤਰਾਇਆ। ਜਨ ਆਵਨ
ਕਾ ਇਹੈ ਸੁਆਉ। ਜਨ ਕੈ ਸੰਗਿ
ਚਿਤਿ ਆਵੈ ਨਾਉ। ਆਪਿ ਮੁਕਤੁ
ਮੁਕਤੁ ਕਰੈ ਸੰਸਾਰੁ। ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ
ਜਨ ਕਉ ਸਦਾ ਨਮਸਕਾਰੁ ॥੯॥
॥ ੨੩ ॥

ਸਲੋਕੁ

ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਆਰਾਧਿਆ ਪੂਰਾ ਜਾਕਾ ਨਾਉ । ਨਾਨਕ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ ਪੂਰੇ ਕੇ ਗੁਨਗਾਉ ॥ ੧ ॥

ਅਸਟਪਦੀ ॥

ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕਾ ਸੁਨਿ ਉਪਦੇਸੁ ।
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਨਿਕਟਿ ਕਰਿ ਪੇਖੁ ।
ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਿਮਰਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ।
ਮਨ ਅੰਤਰ ਕੀ ਉਤਰੈ ਚਿੰਦ ।
ਆਸ ਅਨਿਤ ਤਿਆਗਹੁ ਤਰੰਗ ।
ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ ਧੂਰਿ ਮਨ ਮੰਗ ।
ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਬੇਨਤੀ ਕਰਹੁ । ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਅਗਨਿ ਸਾਗਰੁ ਤਰਹੁ ।
ਹਰਿ ਧਨ ਕੇ ਭਰਿ ਲੇਹੁ ਭੰਡਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਨਮਸਕਾਰ ।

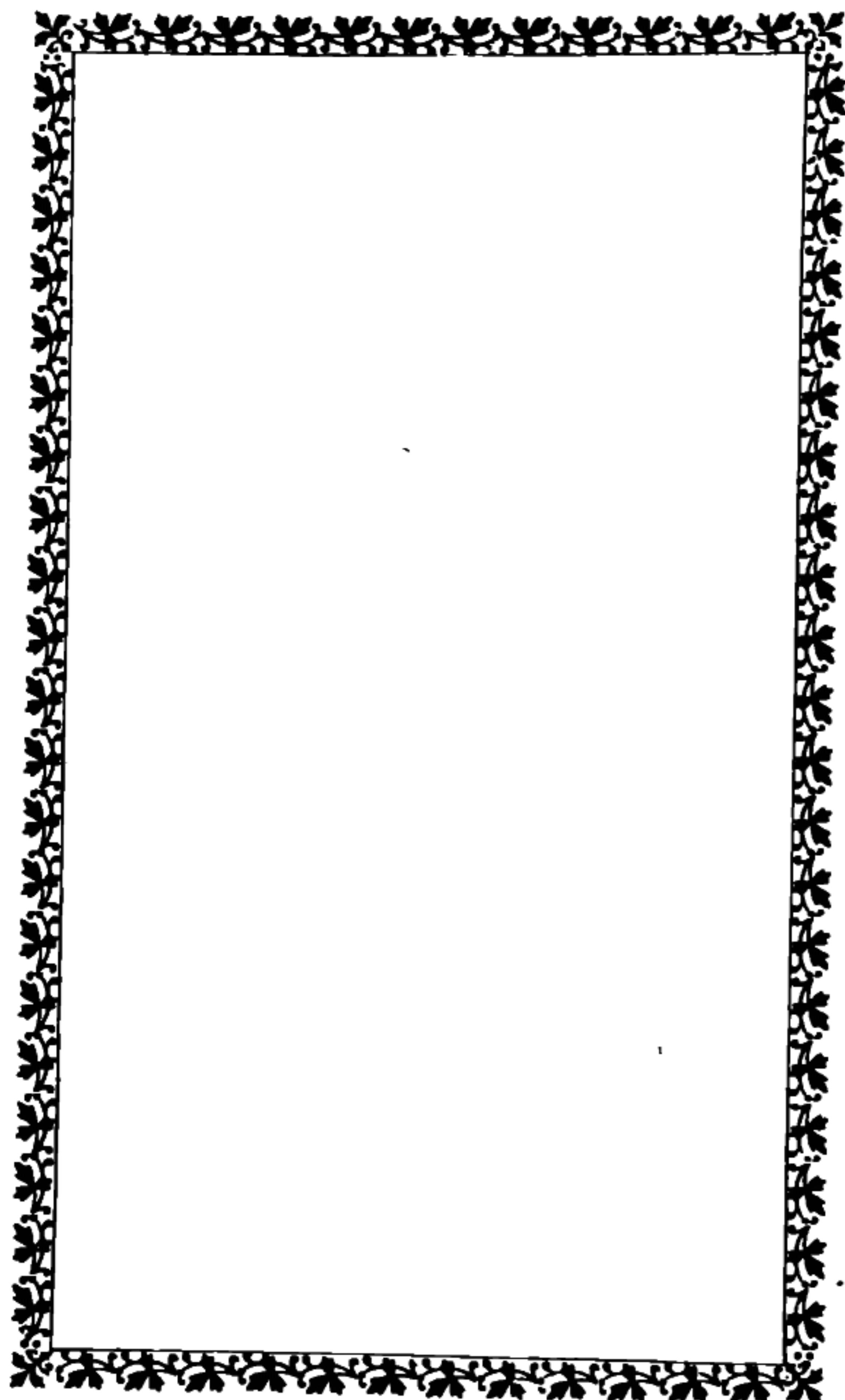
॥ ੧ ॥ ਖੇਮ ਕੁਸਲ ਸਹਜ ਆਨੰਦ। ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਭਜੁ ਪਰਮਾ ਨੰਦ। ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਿ ਉਧਾਰਹੁ ਜੀਉ। ਗੁਨ ਗੋਬਿੰਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਪੀਉ। ਚਿਤਿ ਚਿਤਵਹੁ ਨਾਰਾਇਣ ਏਕ। ਏਕ ਰੂਪ ਜਾਕੇ ਰੰਗ ਅਨੇਕ ॥ ਗੋਪਾਲ ਦਾਮੋਦਰ ਦੀਨ ਦਇਆਲ। ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਪੂਰਨ ਕਿਰਪਾਲ। ਸਿਮਰਿਸਿਮਰਿ ਨਾਮੁ ਬਾਰੰ ਬਾਰ। ਨਾਨਕ ਜੀਅ ਕਾ ਇਹੈ ਅਧਾਰ ॥ ੨ ॥ ਉਤਮ ਸਲੋਕ ਸਾਧ ਕੇ ਬਚਨ। ਅਮੁਲੀਕ ਲਾਲ ਏਹਿ ਰਤਨ। ਸੁਨਤ ਕਮਾ-ਵਤ ਹੋਤ ਉਧਾਰ। ਆਪਿ ਤਰੈ ਲੋਕਹ ਨਿਸਤਾਰ। ਸਫਲ ਜੀਵਨੁ

ਸਫਲ ਤਾਕਾ ਸੰਗੁ। ਜਾਕੈ ਮਨਿ
ਲਾਗਾ ਹਰਿ ਰੰਗੁ। ਜੈ ਜੈ ਸਬਦੁ
ਅਨਾਹਦੁ ਵਾਜੈ। ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ
ਅਨਦ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਗਾਜੈ। ਪ੍ਰਗਟੇ
ਗੁਪਾਲ ਮਹਾਂਤ ਕੈ ਮਾਥੇ। ਨਾਨਕ
ਉਧਰੇ ਤਿਨਕੈ ਸਾਥੇ ॥ ੩॥ ਸਰਨਿ
ਜੋਗੁ ਸੁਨਿ ਸਰਨੀ ਆਏ। ਕਰਿ
ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਆਪ ਮਿਲਾਏ।
ਮਿਟਿ ਗਏ ਬੈਰ ਭਏ ਸਭ ਰੇਨ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਲੈਨ।
ਸੁ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਗੁਰਦੇਵ। ਪੂਰਨ
ਹੋਈ ਸੇਵਕਕੀ ਸੇਵ। ਆਲ ਜੰਜਾਲ
ਬਿਕਾਰ ਤੇ ਰਹਤੇ। ਰਾਮ ਨਾਮ
ਸੁਨਿ ਰਸਨਾ ਕਹਤੇ। ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦੁ
ਦਇਆ ਪ੍ਰਭਿ ਧਾਰੀ। ਨਾਨਕ

ਨਿਬਹੀ ਖੇਪ ਹਮਾਰੀ ॥ ੪ ॥ ਪ੍ਰਭ
ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰਹੁ ਸੰਤ ਮੀਤ।
ਸਾਵਧਾਨ ਏਕਾਗਰਚੀਤ।ਸੁਖਮਨੀ
ਸਹਜ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਨ ਨਾਮ। ਜਿਸੁ
ਮਨਿ ਬਸੈ ਸੁ ਹੋਤ ਨਿਧਾਨ। ਸਰਬ
ਇਛਾ ਤਾਕੀ ਪੂਰਨ ਹੋਇ। ਪ੍ਰਧਾਨ
ਪੁਰਖੁ ਪ੍ਰਗਟੁ ਸਭ ਲੋਇ। ਸਭ ਤੇ
ਊਚ ਪਾਏ ਅਸਥਾਨੁ। ਬਹੁਰਿ ਨ
ਹੋਵੈ ਆਵਨ ਜਾਨੁ। ਹਰਿ ਧਨੁ
ਖਾਟਿ ਚਲੈ ਜਨੁ ਸੋਇ । ਨਾਨਕ
ਜਿਸਹਿਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ॥ ੫ ॥ ਖੇਮ
ਸਾਂਤਿ ਰਿਧਿ ਨਵਨਿਧਿ। ਬੁਧਿ
ਗਿਆਨੁ ਸਰਬ ਤਹ ਸਿਧਿ।
ਬਿਦਿਆ ਤਪੁ ਜੋਗੁ ਪ੍ਰਭ ਧਿਆਨੁ।
ਗਿਆਨੁ ਸ੍ਰੇਸਟ ਊਤਮ ਇਸਨਾਨੁ

ਚਾਰਿ ਪਦਾਰਥ ਕਮਲ ਪ੍ਰਗਾਸ । ਸਭ ਕੈ ਮਧਿ ਸਗਲ ਤੇ ਉਦਾਸ । ਸੁੰਦਰੁ ਚਤੁਰੁ ਤਤ ਕਾ ਬੇਤਾ । ਸਮ ਦਰਸੀ ਏਕ ਦ੍ਰਿਸਟੇਤਾ । ਇਹ ਫਲ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੈ ਮੁਖਿ ਭਨੇ । ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਬਚਨ ਮਨਿ ਸੁਨੇ ॥ ੬ ॥ ਇਹੁ ਨਿਧਾਨੁ ਜਪੈ ਮਨਿ ਕੋਇ । ਸਭਜੁਗ ਮਹਿ ਤਾਕੀ ਗਤਿ ਹੋਇ । ਗੁਣ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਮ ਧੁਨਿ ਬਾਣੀ । ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਬਖਾਣੀ । ਸਗਲ ਮਤਾਂਤ ਕੇਵਲ ਹਰਿ ਨਾਮ । ਗੋਬਿੰਦ ਭਗਤ ਕੈ ਮਨਿ ਬਿਸ੍ਰਾਮ । ਕੋਟਿ ਅਪ੍ਰਾਧ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਮਿਟੈ । ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਜਮ ਤੇ ਛੁਟੈ । ਜਾਕੈ ਮਸਤਕਿ

ਕਰਮ ਪ੍ਰਭਿ ਪਾਏ। ਸਾਧ ਸਰਣਿ
ਨਾਨਕ ਤੇ ਆਏ ॥ ੭ ॥ ਜਿਸੁ
ਮਨਿ ਬਸੈ ਸੁਨੈ ਲਾਇ ਪ੍ਰੀਤਿ।
ਤਿਸੁ ਜਨ ਆਵੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਚੀਤਿ।
ਜਨਮ ਮਰਨ ਤਾਕਾ ਦੂਖੁ ਨਿਵਾਰੈ।
ਦੁਲਭ ਦੇਹ ਤਤਕਾਲ ਉਧਾਰੈ।
ਨਿਰਮਲ ਸੋਭਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਾਕੀ
ਬਾਨੀ। ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਮਨ ਮਾਹਿ
ਸਮਾਨੀ। ਦੂਖ ਰੋਗ ਬਿਨਸੇ ਭੈ
ਭਰਮ। ਸਾਧ ਨਾਮ ਨਿਰਮਲਤਾਕੇ
ਕਰਮ। ਸਭ ਤੇ ਊਚ ਤਾਂਕੀ ਸੋਭਾ
ਬਨੀ। ਨਾਨਕ ਇਹ ਗੁਣਿ ਨਾਮੁ
ਸੁਖਮਨੀ ॥ ੮ ॥ ੨੪ ॥

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪ ॥ ਛੰਤੁ ਘਰੁ ੪

ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਿੰਨੇ ਲੋਇਣਾ ਮਨੁ ਪ੍ਰੇਮਿ ਰਤੰਨਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਮਨੁ ਰਾਮਿ ਕਸਵਟੀ ਲਾਇਆ ਕੰਚਨੁ ਸੋਵਿੰਨਾ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਰੰਗਿ ਚਲੂਲਿਆ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੋ ਭਿੰਨਾ । ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਮੁਸਕਿ ਝਕੋਲਿਆ ਸਭੁ ਜਨਮੁ ਧਨੁ ਧੰਨਾ ॥ ੧ ॥

ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਾਣੀ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ ਅਣੀਆਲੇ ਅਣੀਆ ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਜਿਸੁ ਲਾਗੀ ਪੀਰ ਪਿਰੰਮ ਕੀ ਸੋ ਜਾਣੈ ਜਰੀਆ । ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਸੋ ਆਖੀਐ

ਮਰਿ ਜੀਵੈ ਮਰੀਆ । ਜਨ ਨਾਨਕ
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਹਰਿ ਜਗੁ ਦੁਤਰੁ
ਤਰੀਆ ॥ ੨ ॥ ਹਮ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ
ਸਰਣਾਗਤੀ ਮਿਲੁ ਗੋਵਿੰਦ ਰੰਗਾ
ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਹਰਿ
ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਇਕ ਮੰਗਾ ।
ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਸਬਦਿ ਵਿਗਾਸਿਆ
ਜਪਿ ਅਨਤ ਤਰੰਗਾ । ਮਿਲਿ
ਸੰਤਜਨਾ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਨਾਨਕ
ਸਤ ਸੰਗਾ ॥ ੩ ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ
ਸੁਣਿ ਬੇਨਤੀ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਹਰਿ
ਰਾਇਆ ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਹਉ
ਮਾਗਉ ਸਰਣਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੀ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ।
ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਹਰਿ ਬਿਰਦੁ ਹੈ

ਹਰਿ ਲਾਜ ਰਖਾਇਆ । ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਸਰਣਾਗਤੀ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਤਰਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ੧ ॥ ੪ ॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਗੁਰਮੁਖਿ ਢੂੰਢਿ ਢੂਢੇਦਿਆ ਹਰਿ ਸਜਣੁ ਲਧਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਕੰਚਨ ਕਾਇਆ ਕੋਟਗੜਿ ਵਿਚਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਿਧਾ । ਹਰਿ ਹਰਿ ਹੀਰਾ ਰਤਨੁ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਵਿਧਾ । ਧੁਰਿ ਭਾਗ ਵਡੇ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਨਾਨਕ ਰਸਿ ਗੁਧਾ ॥ ੧ ॥ ਪੰਥੁ ਦਸਾਵਾ ਨਿਤ ਖੜੀ ਮੁੰਧ ਜੋਬਨਿ ਬਾਲੀ ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਚੇਤਾਇ ਗੁਰ ਹਰਿ ਮਾਰਗਿ ਚਾਲੀ । ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਤਨਿ ਨਾਮੁ

ਆਧਾਰੁ ਹੈ ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਜਾਲੀ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ
ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਬਨਵਾਲੀ
॥ ੨ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਿਆਰੇ ਆਇ-
ਮਿਲੁ ਮੈ ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨੇ ਰਾਮ ਰਾਜੇ
। ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਬਹੁਤੁ ਬੈਰਾਗਿਆ
ਹਰਿ ਨੈਣ ਰਸਿ ਭਿੰਨੇ । ਮੈ
ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਆਰਾ ਦਸਿ
ਗੁਰੁ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਮਨੁ ਮੰਨੇ ।
ਹਉ ਮੂਰਖੁ ਕਾਰੈ ਲਾਈਆ ਨਾਨਕ
ਹਰਿ ਕੰਮੇ॥ ੩ ॥ ਗੁਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਭਿੰਨੀ ਦੇਹੁਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਬੁਰਕੇ ਰਾਮ
ਰਾਜੇ । ਜਿਨਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਮਨਿ
ਭਾਈਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਿ ਛਕਿ ਛਕੇ। ਗੁਰ
ਤੁਠੈ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਚੂਕੇ ਧਕਿ ਧਕੇ

। ਹਰਿ ਜਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹੋਇਆ
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਇਕੇ ॥ ੪ ੯ ॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰਹੈ
ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਸੇ ਰਾਮ ਰਾਜੇ ।
ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਚਾ ਸਾਹੁ ਹੈ ਸਿਖ
ਦੇਇ ਹਰਿਰਾਸੇ ਧਨੁਧੰਨੁਵਣਜਾਰਾ
ਵਣਜੁ ਹੈ ਗੁਰੁ ਸਾਹੁ ਸਾਬਾਸੇ ।
ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਗੁਰੁ ਤਿਨ੍ਹੀ ਪਾਇਆ
ਜਿਨਿ ਧੁਰਿ ਲਿਖਤੁ ਲਿਲਾਟਿ
ਲਿਖਾਸੇ ॥ ੧ ॥ ਸਚੁ ਸਾਹੁ ਹਮਾਰਾ
ਤੂੰ ਧਣੀ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਵਣਜਾਰਾ
ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਸਭ ਭਾਂਡੇ ਤੁਧੈ
ਸਾਜਿਆ ਵਿਚਿ ਵਸਤੁ ਹਰਿ ਥਾਰਾ
ਜੋ ਪਾਵਹਿ ਭਾਂਡੇ ਵਿਚਿ ਵਸਤੁ

ਸਾ ਨਿਕਲੈ ਕਿਆ ਕੋਈ ਕਰੇ ਵੇਚਾਰਾ। ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਹਰਿ ਬਖਸਿਆ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ੨ ॥ ਹਮ ਕਿਆ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਵਿਥ-ਰਹ ਸੁਆਮੀ ਤੂੰ ਅਪਰ ਅਪਾਰੋ ਰਾਮ ਰਾਜੇ। ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਾਲਾਹਹ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ਏਹਾ ਆਸ ਆਧਾਰੋ। ਹਮ ਮੂਰਖ ਕਿਛੂਅ ਨ ਜਾਣਹਾ ਕਿਵ ਪਾਵਹ ਪਾਰੋ। ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਹਰਿ ਦਾਸੁ ਪਨਿਹਾਰੋ ॥ ੩ ॥ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਰਾਖਿ ਲੈ ਹਮ ਸਰਣਿ ਪ੍ਰਭ ਆਏ ਰਾਮ ਰਾਜੇ। ਹਮ ਭੂਲਿ ਵਿਗਾੜਹ ਦਿਨਸੁ ਰਾਤਿ ਹਰਿ ਲਾਜ ਰਖਾਏ। ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੂੰ ਗੁਰੁ ਪਿਤਾ ਹੈ

ਦੇ ਮਤਿ ਸਮਝਾਏ । ਜਨੁ ਨਾਨਕ
ਦਾਸੁ ਹਰਿ ਕਾਂਢਿਆ ਹਰਿ
ਪੈਜ ਰਖਾਏ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥ ੧੨ ॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਜਿਨ ਮਸਤਕਿ ਧੁਰਿ ਹਰਿ
ਲਿਖਿਆਤਿਨਾਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ
ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਅਗਿਆਨ ਅੰਧੇਰਾ
ਕਟਿਆ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਘਟਿ
ਬਲਿਆ । ਹਰਿ ਲਧਾ ਰਤਨੁ
ਪਦਾਰਥੋ ਫਿਰਿ ਬਹੁੜਿ ਨ ਚਲਿਆ
। ਜਨੁ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਆਰਾਧਿਆ
ਆਰਾਧਿ ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ॥ ੧ ॥

ਜਿਨੀ ਐਸਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ
ਚੇਤਿਓ ਸੇ ਕਾਹੇ ਜਗਿ ਆਏ ਰਾਮ
ਰਾਜੇ । ਇਹੁ ਮਾਣਸ ਜਨਮੁ

ਦੁਲੰਭੁ ਹੈ ਨਾਮੁ ਬਿਨਾ ਬਿਰਥਾ ਸਭੁ ਜਾਏ। ਹੁਣਿ ਵਤੈ ਹਰਿਨਾਮੁ ਨ ਬੀਜਿਓ ਅਗੈ ਭੁਖ ਕਿਆ ਖਾਏ। ਮਨਮੁਖਾ ਨੋ ਫਿਰਿ ਜਨਮੁ ਹੈ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਭਾਏ ॥ ੨ ॥

ਤੂੰ ਹਰਿ ਤੇਰਾ ਸਭੁ ਕੋ ਸਭਿ ਤੁਧੁ ਉਪਾਏ ਰਾਮ ਰਾਜੇ। ਕਿਛੁ ਹਾਥਿ ਕਿਸੈ ਦੈ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਸਭਿ ਚਲਹਿ ਚਲਾਏ। ਜਿਨ ਤੂੰ ਮੇਲਹਿ ਪਿਆਰੇ ਸੇ ਤੁਧੁ ਮਿਲਹਿ ਜੋ ਹਰਿ ਮਨਿ ਭਾਏ । ਜਨੁ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਤਰਾਏ॥ ੩ ॥

ਕੋਈ ਗਾਵੈ ਰਾਗੀ ਨਾਦੀ ਬੇਦੀ ਬਹੁ ਭਾਤਿ ਕਰਿ ਨਹੀ ਹਰਿ ਹਰਿ

ਭੀਜੈ ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਜਿਨ੍ਾ ਅੰਤਰਿ
ਕਪਟੁ ਵਿਕਾਰੁ ਹੈ ਤਿਨਾ ਰੋਇ ਕਿਆ
ਕੀਜੈ । ਹਰਿ ਕਰਤਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ
ਜਾਣਦਾ ਸਿਰਿ ਰੋਗੁ ਹਥੁ ਦੀਜੈ ।
ਜਿਨ੍ਾ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਿਰਦਾ
ਸੁਧੁ ਹੈ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਹਰਿ ਲੀਜੈ
॥ ੪ ॥ ੪ ॥ ੧੯ ॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਜਿਨ ਅੰਤਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ
ਹੈ ਤੇ ਜਨ ਸੁਘੜ ਸਿਆਣੇ ਰਾਮ
ਰਾਜੇ । ਜੇ ਬਾਹਰਹੁ ਭੁਲਿ ਚੁਕਿ
ਬੋਲਦੇ ਭੀ ਖਰੇ ਹਰਿ ਭਾਣੇ । ਹਰਿ ਸੰਤਾ
ਨੋ ਹੋਰੁ ਥਾਉ ਨਾਹੀ ਹਰਿ ਮਾਣੁ
ਨਿਮਾਣੇ । ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ
ਦੀਬਾਣੁ ਹੈ ਹਰਿ ਤਾਣੁ ਸਤਾਣੇ

੧ ॥ ਜਿਥੈ ਜਾਇ ਬਹੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿ-
ਗੁਰੂ ਸੋ ਥਾਨੁ ਸੁਹਾਵਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ।
ਗੁਰ ਸਿਖੀਂ ਸੋ ਥਾਨੁ ਭਾਲਿਆ ਲੈ
ਧੂਰਿ ਮੁਖਿ ਲਾਵਾ। ਗੁਰ ਸਿਖਾ ਕੀ
ਘਾਲ ਥਾਇ ਪਈ ਜਿਨਿ ਹਰਿ
ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਾ। ਜਿਨ ਨਾਨਕੁ
ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਜਿਆ ਤਿਨ ਹਰਿ
ਪੂਜ ਕਰਾਵਾ ॥ ੨ ॥ ਗੁਰ ਸਿਖਾ
ਮਨਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤ ਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮ
ਹਰਿ ਤੇਰੀ ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਕਰਿ
ਸੇਵਹਿ ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭੁਖ ਜਾਇ
ਲਹਿ ਮੇਰੀ। ਗੁਰ ਸਿਖਾ ਕੀ ਭੁਖ
ਸਭ ਗਈ ਤਿਨ ਪਿਛੈ ਹੋਰ ਖਾਇ
ਘਨੇਰੀ। ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਪੁੰਨੁ
ਬੀਜਿਆ ਫਿਰਿ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੈ

ਹਰਿ ਪੁੰਨ ਕੇਰੀ ॥ ੩ ॥ ਗੁਰ ਸਿਖਾ ਮਨਿ ਵਾਧਾਈਆ ਜਿਨ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਡਿਠਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਕੋਈ ਕਰਿ ਗਲ ਸੁਣਾਵੈ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੀ ਸੋ ਲਗੈ ਗੁਰ ਸਿਖਾ ਮਨਿ ਮਿਠਾ । ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਗੁਰ ਸਿਖ ਪੈਨ੍ਹਾਈਅਹਿਜਿਨਾ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਤੁਠਾ । ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹੋਇਆ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵੁਠਾ ॥ ੪ ॥ ੫॥ ੨੦ ॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੪ ॥

ਜਿਨ੍ਹਾ ਭੇਟਿਆ ਮੇਰਾ ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਤਿਸਕੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੁਖ ਸਭ ਉਤਰੈ ਜੋ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ

। ਜੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦੇ ਤਿਨ ਜਮੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵੈ। ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਨਿਤ ਜਪੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਤਰਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਜਿਨ੍ਹੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਤਿਨ੍ਹਾ ਫਿਰਿ ਬਿਘਨੁ ਨ ਹੋਈ ਰਾਮ ਰਾਜੇ । ਜਿਨ੍ਹੀ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖੁ ਮਨਾ-ਇਆ ਤਿਨ ਪੂਜੈ ਸਭੁ ਕੋਈ। ਜਿਨ੍ਹੀਸਤਿਗੁਰੁ ਪਿਆਰਾ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਾ ਸੁਖੁ ਸਦ ਹੋਈ । ਜਿਨਾ ਨਾਨਕੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਤਿਨ੍ਹਾ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਸੋਈ॥ ੨ ॥ਜਿਨਾ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ਤਿਨ ਹਰਿ ਰਖਣਹਾਰਾ ਰਾਮ ਰਾਜੇ।

ਤਿਨਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕੋਈ ਕਿਆ ਕਰੈ ਜਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰਾ। ਜਿਨ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਸਭ ਦੁਸਟ ਝਖ ਮਾਰਾ। ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਹਰਿ ਰਖਣ ਹਾਰਾ ॥ ੩ ॥ ਹਰਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਭਗਤ ਉਪਾਇਆ ਪੈਜ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ਰਾਮ ਰਾਜੇ। ਹਰਣਾਖਸੁ ਦੁਸਟੁ ਹਰਿ ਮਾਰਿਆ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਤਰਾਇਆ। ਅਹੰਕਾਰੀਆ ਨਿੰਦਕਾ ਪਿਠਿ ਦੇਇ ਨਾਮ ਦੇਉ ਮੁਖਿ ਲਾਇਆ। ਜਨ ਨਾਨਕ ਐਸਾ ਹਰਿ ਸੇਵਿਆ ਅੰਤਿ ਲਏ ਛਡਾਇਆ ॥ ੪ ॥ ੬ ॥ ੨੪ ॥

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਵਾਰ ਸਲੋਕਾ ਨਾਲਿ ਸਲੋਕ ਭੀ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ਲਿਖੇ ਟੁੰਡੇ ਅਸਰਾਜੈ ਕੀ ਧੁਨੀ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥

ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ ਦਿਉਹਾੜੀ ਸਦਵਾਰ। ਜਿਨਿ ਮਾਣਸ ਤੇ ਦੇਵਤੇਕੀਏਕਰਤਨਲਾਗੀਵਾਰ।੧।

ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਜੇ ਸਉ
ਚੰਦਾ ਉਗਵਹਿ ਸੂਰਜ ਚੜਹਿ
ਹਜਾਰ। ਏਤੇ ਚਾਨਣ ਹੋਦਿਆਂ
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰ॥ ੨ ॥
ਮਃ ੧ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰੂ ਨ ਚੇਤਨੀ
ਮਨਿ ਆਪਣੈ ਸੁਚੇਤ। ਛੁਟੇ ਤਿਲ
ਬੂਆੜ ਜਿਉ ਸੁੰਞੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ।
ਖੇਤੈ ਅੰਦਰਿ ਛੁਟਿਆ ਕਹੁ ਨਾਨਕ
ਸਉ ਨਾਹ। ਫਲੀਅਹਿ ਫੁਲੀਅ-
ਹਿ ਬਪੁੜੇ ਭੀ ਤਨ ਵਿਚਿ ਸੁਆਹ
੩ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਆਪੀਨੈ ਆਪੁ
ਸਾਜਿਓ ਆਪੀਨੈ ਰਚਿਓ ਨਾਉ।
ਦੂਯੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਾਜੀਐ ਕਰਿ
ਆਸਣੁ ਡਿਠੋ ਚਾਉ। ਦਾਤਾ
ਕਰਤਾ ਆਪਿ ਤੂੰ ਤੁਸਿ ਦੇਵਹਿ

ਕਰਹਿ ਪਸਾਉ। ਤੂੰ ਜਾਣੋਈ ਸਭ
ਸੈ ਦੇ ਲੈਸਹਿ ਜਿੰਦੁ ਕਵਾਉ।
ਕਰਿ ਆਸਣੁ ਡਿਠੋ ਚਾਉ ॥੧॥
ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥
ਸਚੇ ਤੇਰੇ ਖੰਡ ਸਚੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ।
ਸਚੇ ਤੇਰੇ ਲੋਅ ਸਚੇ ਆਕਾਰ।
ਸਚੇ ਤੇਰੇ ਕਰਣੇ ਸਰਬ ਬੀਚਾਰ।
ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਅਮਰੁ ਸਚਾ ਦੀਬਾਣੁ।
ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮੁ ਸਚਾ ਫੁਰਮਾਣੁ
ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਕਰਮੁ ਸਚਾ
ਨੀਸਾਣੁ। ਸਚੇ ਤੁਧੁ ਆਖਹਿ ਲਖ
ਕਰੋੜਿ। ਸਚੈ ਸਭਿ ਤਾਣਿ ਸਚੈ
ਸਭਿ ਜੋਰਿ। ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਸਿਫਤਿ
ਸਚੀ ਸਾਲਾਹ। ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਕੁਦ-
ਰਤਿ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ। ਨਾਨਕ

ਸਚੁ ਧਿਆਇਨਿ ਸਚੁ । ਜੋ ਮਰਿ ਜੰਮੇ ਸੁ ਕਚੁਨਿਕਚੁ ॥ ੧ ॥

ਮਃ੧ ॥ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਵਡਾ ਨਾਉ । ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਸਚੁ ਨਿਆਉ । ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਨਿਹਚਲ ਥਾਉ । ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾਣੈ ਆਲਾਉ। ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਬੁਝੈ ਸਭਿ ਭਾਉ। ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਪੁਛਿ ਨ ਦਾਤਿ। ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾ ਆਪੇ ਆਪਿ । ਨਾਨਕ ਕਾਰ ਨ ਕਥਨੀ ਜਾਇ । ਕੀਤਾ ਕਰਣਾ ਸਰਬ ਰਜਾਇ॥੨॥

ਮਃ ੨ ॥ ਇਹੁ ਜਗੁ ਸਚੈ ਕੀ ਹੈ ਕੋਠੜੀ ਸਚੈ ਕਾ ਵਿਚਿ ਵਾਸੁ। ਇਕਨ੍ਹਾ ਹੁਕਮਿ ਸਮਾਇ ਲਏ

ਇਕਨ੍ਹਾ ਹੁਕਮੇ ਕਰੇ ਵਿਨਾਸੁ। ਇਕਨ੍ਹਾ ਭਾਣੈ ਕਢਿ ਲਏ ਇਕਨ੍ਹਾ ਮਾਇਆ ਵਿਚਿ ਨਿਵਾਸੁ। ਏਵ ਭਿ ਆਖਿ ਨ ਜਾਪਈ ਜਿ ਕਿਸੈ ਆਣੇ ਰਾਸਿ। ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਣੀਐ ਜਾਕਉ ਆਪਿ ਕਰੇ ਪਰ-ਗਾਸੁ ॥ ੩ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਨਾਨਕ ਜੀਅ ਉਪਾਇਕੈ ਲਿਖਿ ਨਾਵੈ ਧਰਮੁ ਬਹਾਲਿਆ। ਓਥੈ ਸਚੇ ਹੀ ਸਚਿ ਨਿਬੜੈ ਚੁਣਿ ਵਖਿ ਕਢੇ ਜਜਮਾ-ਲਿਆ। ਥਾਉ ਨ ਪਾਇਨਿ ਕੂੜਿਆਰ ਮੂਹ ਕਾਲ੍ਹੈ ਦੋਜਕਿ ਚਾਲਿਆ। ਤੇਰੈ ਨਾਇ ਰਤੇ ਸੇ ਜਿਣਿ ਗਏ ਹਾਰਿ ਗਏ ਸਿ ਠਗਣ

ਵਾਲਿਆ । ਲਿਖਿ ਨਾਵੈ ਧਰਮੁ
ਬਹਾਲਿਆ ॥ ੨ ॥

ਸਲੋਕ ਮ: ੧ ॥

ਵਿਸਮਾਦੁ ਨਾਦ ਵਿਸਮਾਦੁ ਵੇਦ
। ਵਿਸਮਾਦੁ ਜੀਅ ਵਿਸਮਾਦੁ ਭੇਦ
। ਵਿਸਮਾਦੁ ਰੂਪ ਵਿਸਮਾਦੁ ਰੰਗ ।
ਵਿਸਮਾਦੁ ਨਾਗੇਫਿਰਹਿ ਜੰਤ। ਵਿਸ
ਮਾਦੁ ਪਉਣੁਵਿਸਮਾਦੁਪਾਣੀ। ਵਿਸ
ਮਾਦੁ ਅਗਨੀ ਖੇਡਹਿ ਵਿਡਾਣੀ।
ਵਿਸਮਾਦੁ ਧਰਤੀ ਵਿਸਮਾਦੁ
ਖਾਣੀ। ਵਿਸਮਾਦੁ ਸਾਦਿ ਲਗਹਿ
ਪਰਾਣੀ। ਵਿਸਮਾਦੁ ਸੰਜੋਗੁ ਵਿਸ-
ਮਾਦੁ ਵਿਜੋਗੁ । ਵਿਸਮਾਦੁ ਭੁਖ
ਵਿਸਮਾਦੁਭੋਗੁ । ਵਿਸਮਾਦੁਸਿਫਤਿ
ਵਿਸਮਾਦੁ ਸਾਲਾਹ । ਵਿਸਮਾਦੁ

ਉਝੜਿ ਵਿਸਮਾਦੁ ਰਾਹ। ਵਿਸਮਾ-
ਦੁ ਨੇੜੈ ਵਿਸਮਾਦੁ ਦੂਰਿ। ਵਿਸ-
ਮਾਦੁ ਦੇਖੈ ਹਾਜਰਾ ਹਜੂਰਿ। ਵੇਖਿ
ਵਿਡਾਣੁ ਰਹਿਆ ਵਿਸਮਾਦੁ ।
ਨਾਨਕ ਬੁਝਣੁ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ॥ ੧॥

ਮਃ ੧ ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਦਿਸੈ
ਕੁਦਰਤਿ ਸੁਣੀਐ ਕੁਦਰਤਿ ਭਉ
ਸੁਖਸਾਰੁ । ਕੁਦਰਤਿ ਪਾਤਾਲੀ
ਆਕਾਸੀ ਕੁਦਰਤਿ ਸਰਬ ਆਕਾਰੁ
। ਕੁਦਰਤਿ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣ ਕਤੇਬਾ
ਕੁਦਰਤਿ ਸਰਬ ਵੀਚਾਰੁ। ਕੁਦ-
ਰਤਿ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਪੈਨਣੁ ਕੁਦਰ-
ਤਿ ਸਰਬ ਪਿਆਰੁ। ਕੁਦਰਤਿ
ਜਾਤੀ ਜਿਨਸੀ ਰੰਗੀ ਕੁਦਰਤਿ
ਜੀਅ ਜਹਾਨ। ਕੁਦਰਤਿ ਨੇਕੀਆ

ਕੁਦਰਤਿ ਬਦੀਆ ਕੁਦਰਤਿ ਮਾਨੁ ਅਭਿਮਾਨੁ । ਕੁਦਰਤਿ ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਕੁਦਰਤਿ ਧਰਤੀ ਖਾਕੁ। ਸਭ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਤੂੰ ਕਾਦਿਰੁ ਕਰਤਾ ਪਾਕੀ ਨਾਈ ਪਾਕੁ । ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਵੇਖੈ ਵਰਤੈ ਤਾਕੋ ਤਾਕੁ ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ॥ ਆਪੀਨੈ ਭੋਗਭੋਗਿ ਕੈ ਹੋਇ ਭਸਮੜਿ ਭਉਰੁ ਸਿਧਾ- ਇਆ। ਵਡਾ ਹੋਆ ਦੁਨੀਦਾਰੁ ਗਲਿ ਸੰਗਲੁ ਘਤਿ ਚਲਾਇਆ । ਅਗੈ ਕਰਣੀ ਕੀਰਤਿ ਵਾਚੀਐ ਬਹਿ ਲੇਖਾ ਕਰਿ ਸਮਝਾਇਆ। ਥਾਉ ਨ ਹੋਵੀ ਪਉਦੀਈ ਹੁਣਿ ਸੁਣੀਐ ਕਿਆ ਰੂਆਇਆ। ਮਨਿ

ਅੰਧੈ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ॥ ੩ ॥
ਸਲੋਕ ਮਃ ੧ ॥
ਭੈ ਵਿਚਿ ਪਵਣੁ ਵਹੈ ਸਦਵਾਉ ।
ਭੈ ਵਿਚਿ ਚਲਹਿ ਲਖ ਦਰੀਆਉ ।
ਭੈ ਵਿਚਿ ਅਗਨਿ ਕਢੈ ਵੇਗਾਰਿ ।
ਭੈ ਵਿਚਿ ਧਰਤੀ ਦਬੀ ਭਾਰਿ । ਭੈ
ਵਿਚਿ ਇੰਦੁ ਫਿਰੈ ਸਿਰ ਭਾਰਿ । ਭੈ
ਵਿਚਿ ਰਾਜਾ ਧਰਮ ਦੁਆਰੁ । ਭੈ
ਵਿਚਿ ਸੂਰਜੁ ਭੈ ਵਿਚਿ ਚੰਦੁ ।
ਕੋਹ ਕਰੋੜੀ ਚਲਤ ਨ ਅੰਤੁ । ਭੈ
ਵਿਚਿ ਸਿਧ ਬੁਧ ਸੁਰ ਨਾਥ । ਭੈ
ਵਿਚਿ ਆਡਾਣੇ ਆਕਾਸ । ਭੈ ਵਿਚਿ
ਜੋਧ ਮਹਾ ਬਲ ਸੂਰ । ਭੈ ਵਿਚਿ
ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ਪੂਰ । ਸਗਲਿਆ
ਭਉ ਲਿਖਿਆ ਸਿਰਿ ਲੇਖੁ ।

ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਸਚੁ ਏਕੁ ॥ ੧ ॥

ਮਃ ੧ ॥ ਨਾਨਕ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਹੋਰਿ ਕੇਤੇ ਰਾਮ ਰਵਾਲ । ਕੇਤੀਆ ਕੰਨ੍ਹ ਕਹਾਣੀਆ ਕੇਤੇ ਬੇਦ ਬੀਚਾਰ। ਕੇਤੇ ਨਚਹਿ ਮੰਗਤੇ ਗਿੜਿ ਮੁੜਿ ਪੂਰਹਿਤਾਲ। ਬਾਜਾਰੀ ਬਾਜਾਰਮਹਿ ਆਇ ਕਢਹਿਬਾਜਾਰ । ਗਾਵਹਿ ਰਾਜੇ ਰਾਣੀਆ ਬੋਲਹਿ ਆਲ ਪਤਾਲ। ਲਖ ਟਕਿਆ ਕੇ ਮੁੰਦੜੇ ਲਖ ਟਕਿਆ ਕੇ ਹਾਰ। ਜਿਤੁ ਤਨਿ ਪਾਈਅਹਿ ਨਾਨਕਾ ਸੇ ਤਨ ਹੋਵਹਿ ਛਾਰ। ਗਿਆਨੁ ਨ ਗਲੀਈ ਢੂਢੀਐ ਕਥਨਾ ਕਰੜਾ ਸਾਰੁ। ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਤਾ ਪਾਈਐ

ਹੋਰ ਹਿਕਮਤਿ ਹੁਕਮੁ ਖੁਆਰੁ॥੨ ॥
ਪਉੜੀ ॥ ਨਦਰਿ ਕਰਹਿ ਜੇ ਆਪਣੀ ਤਾ ਨਦਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਇਆ। ਏਹੁ ਜੀਉ ਬਹੁਤੇ ਜਨਮ ਭਰੰਮਿਆ ਤਾ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਇਆ । ਸਤਿਗੁਰ ਜੇਵਡੁ ਦਾਤਾ ਕੋ ਨਹੀ ਸਭਿ ਸੁਣਿਅਹੁ ਲੋਕ ਸਬਾਇਆ । ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਸਚੁ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹੀ ਵਿ-ਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ। ਜਿਨਿ ਸਚੋ ਸਚੁ ਬੁਝਾਇਆ ॥ ੪ ॥

ਸਲੋਕ ਮਃ ੧ ॥

ਘੜੀਆ ਸਭੇ ਗੋਪੀਆ ਪਹਰ ਕੰਨ੍ਹ ਗੋਪਾਲ। ਗਹਣੇ ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਚੰਦੁ ਸੂਰਜੁ ਅਵਤਾਰ।

ਸਗਲੀ ਧਰਤੀ ਮਾਲੁ ਧਨੁ ਵਰ-
ਤਨਿ ਸਰਬ ਜੰਜਾਲ । ਨਾਨਕ
ਮੁਸੈ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ ਖਾਇ
ਗਇਆ ਜਮਕਾਲੁ ॥ ੧ ॥

ਮਃ ੧ ॥ ਵਾਇਨਿ ਚੇਲੇ ਨ-
ਚਨਿ ਗੁਰ । ਪੈਰ ਹਲਾਇਨਿ
ਫੇਰਨਿ ਸਿਰਿ। ਉਡਿ ਉਡਿ ਰਾਵਾ
ਝਾਟੈ ਪਾਇ। ਵੇਖੈ ਲੋਕੁ ਹਸੈ ਘਰਿ
ਜਾਇ। ਰੋਟੀਆ ਕਾਰਣਿ ਪੂਰਹਿ
ਤਾਲ। ਆਪ ਪਛਾੜਹਿ ਧਰਤੀ
ਨਾਲਿ। ਗਾਵਨਿ ਗੋਪੀਆ ਗਾਵ-
ਨਿ ਕਾਨੑ। ਗਾਵਨਿ ਸੀਤਾ ਰਾਜੇ
ਰਾਮ। ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਸਚੁ
ਨਾਮੁ । ਜਾਕਾ ਕੀਆ ਸਗਲ
ਜਹਾਨੁ। ਸੇਵਕ ਸੇਵਹਿ ਕਰਮਿ

ਚੜਾਉ । ਭਿੰਨੀ ਰੈਣਿ ਜਿਨਾ
ਮਨਿ ਚਾਉ । ਸਿਖੀ ਸਿਖਿਆ ਗੁਰ
ਵੀਚਾਰਿ। ਨਦਰੀ ਕਰਮਿ ਲਘਾਏ
ਪਾਰਿ। ਕੋਲੂ ਚਰਖਾ ਚਕੀ ਚਕੁ।
ਥਲ ਵਾਰੋਲੇ ਬਹੁਤੁ ਅਨੰਤੁ।
ਲਾਟੂ ਮਾਧਾਣੀਆ ਅਨਗਾਹ ॥
ਪੰਖੀ ਭਉਦੀਆ ਲੈਨਿ ਨ ਸਾਹ।
ਸੂਐ ਚਾੜਿ ਭਵਾਈਅਹਿ ਜੰਤ।
ਨਾਨਕ ਭਉਦਿਆ ਗਣਤ ਨ
ਅੰਤ। ਬੰਧਨ ਬੰਧਿ ਭਵਾਏ ਸੋਇ।
ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ ਨਚੈ ਸਭੁ ਕੋਇ।
ਨਚਿ ਨਚਿ ਹਸਹਿ ਚਲਹਿ ਸੇ
ਰੋਇ। ਉਡਿ ਨ ਜਾਹੀ ਸਿਧ ਨ
ਹੋਹਿ। ਨਚਣੁ ਕੁਦਣੁ ਮਨ ਕਾ
ਚਾਉ । ਨਾਨਕ ਜਿਨ ਮਨਿ ਭਉ

ਤਿਨਾ ਮਨਿ ਭਾਉ ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਹੈ ਨਾਇ ਲਇਐ ਨਰਕਿ ਨ ਜਾਈਐ। ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਿਸਦਾ ਦੇਖਾਜੈ ਆਖਿਗਵਾਈਐ। ਜੇ ਲੋੜਹਿ ਚੰਗਾ ਆਪਣਾ ਕਰਿ ਪੁੰਨਹੁ ਨੀਚੁ ਸਦਾਈਐ। ਜੇ ਜਰਵਾਣਾ ਪਰਹਰੈ ਜਰੁ ਵੇਸ ਕਰੇਦੀ ਆਈਐ। ਕੋ ਰਹੈ ਨ ਭਰੀਐ ਪਾਈਐ ॥ ੫ ॥

ਸਲੋਕ ਮਃ ੧ ॥

ਮੁਸਲਮਾਨਾਸਿਫਤਿਸਰੀਅਤਿ ਪੜਿ ਪੜਿ ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰੁ। ਬੰਦੇ ਸੇ ਜਿ ਪਵਹਿ ਵਿਚਿ ਬੰਦੀ ਵੇਖਣ ਕਉ ਦੀਦਾਰੁ । ਹਿੰਦੂ ਸਾਲਾਹੀ

ਸਾਲਾਹਨਿ ਦਰਸਨਿ ਰੂਪਿ ਅਪਾਰੁ।
ਤੀਰਥਿ ਨਾਵਹਿ ਅਰਚਾ ਪੂਜਾ
ਅਗਰ ਵਾਸੁ ਬਹਕਾਰੁ।ਜੋਗੀਸੁੰਨਿ
ਧਿਆਵਨਿ ਜੇਤੇ ਅਲਖ ਨਾਮੁ
ਕਰਤਾਰੁ। ਸੂਖਮ ਮੂਰਤਿ ਨਾਮੁ
ਨਿਰੰਜਨ ਕਾਇਆ ਕਾ ਆਕਾਰੁ।
ਸਤੀਆ ਮਨਿ ਸੰਤੋਖੁ ਉਪਜੈ ਦੇਣੈ
ਕੈ ਵੀਚਾਰਿ। ਦੇਦੇ ਮੰਗਹਿ ਸਹਸਾ
ਗੂਣਾਸੋਭ ਕਰੇ ਸੰਸਾਰੁ। ਚੋਰਾ ਜਾਰਾ
ਤੈ ਕੂੜਿਆਰਾ ਖਾਰਾਬਾ ਵੇਕਾਰ।
ਇਕਿ ਹੋਦਾ ਖਾਇ ਚਲਹਿ ਐਥਾਉ
ਤਿਨਾ ਭਿ ਕਾਈ ਕਾਰ। ਜਲਿਥਲਿ
ਜੀਆ ਪੁਰੀਆ ਲੋਆ ਆਕਾਰਾ
ਆਕਾਰ। ਓਇ ਜਿ ਆਖਹਿ ਸੁ ਤੂ
ਹੈ ਜਾਣਹਿ ਤਿਨਾ ਭਿ ਤੇਰੀ ਸਾਰ।

ਨਾਨਕ ਭਗਤਾ ਭੁਖ ਸਾਲਾਹਣੁ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ। ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ ਰਹਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਗੁਣਵੰਤਿਆ ਪਾਛਾਰੁ ॥ ੧ ॥

ਮਃ ੧ ॥ ਮਿਟੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੀ ਪੇੜੈ ਪਈ ਕੁਮ੍ਹਿਆਰ। ਘੜਿ ਭਾਂਡੇ ਇਟਾ ਕੀਆ ਜਲਦੀ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ। ਜਲਿ ਜਲਿ ਰੋਵੈ ਬਪੁੜੀ ਝੜਿ ਝੜਿ ਪਵਹਿ ਅੰਗਿਆਰ। ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਕਰਤੈ ਕਾਰਣੁ ਕੀਆ ਸੋ ਜਾਣੈ ਕਰਤਾਰੁ ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ। ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਚਿ ਆਪੁ ਰਖਿਓਨੁ ਕਰਿ ਪਰਗਟੁ

ਆਖਿ ਸੁਣਾਇਆ। ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਸਦਾ ਮੁਕਤੁ ਹੈ ਜਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਆ। ਉਤਮੁ ਏਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ਹੈ ਜਿਨਿ ਸਚੇ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ। ਜਗ ਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ਪਾਇਆ ॥ ੬ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥

ਹਉ ਵਿਚਿ ਆਇਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਗਇਆ। ਹਉ ਵਿਚਿ ਜੰਮਿਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਮੁਆ। ਹਉ ਵਿਚਿ ਦਿਤਾ ਹਉ ਵਿਚਿ ਲਇਆ। ਹਉ ਵਿਚਿ ਖਟਿਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਗਇਆ। ਹਉ ਵਿਚਿ ਸਚਿਆਰੁ ਕੂੜਿਆਰੁ। ਹਉ ਵਿਚਿ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਵੀਚਾਰੁ। ਹਉ ਵਿਚਿ ਨਰਕ ਸੁਰਗਿ ਅਵ-

ਤਾਰੁ। ਹਉ ਵਿਚਿ ਹਸੈ ਹਉ ਵਿਚਿ-
ਰੋਵੈ। ਹਉ ਵਿਚਿ ਭਰੀਐ ਹਉ
ਵਿਚਿ ਧੋਵੈ। ਹਉ ਵਿਚਿ ਜਾਤੀ
ਜਿਨਸੀ ਖੋਵੈ। ਹਉ ਵਿਚਿ ਮੂਰਖੁ
ਹਉ ਵਿਚਿ ਸਿਆਣਾ। ਮੋਖ ਮੁਕਤਿ
ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਾ। ਹਉ ਵਿਚਿ
ਮਾਇਆ ਹਉ ਵਿਚਿ ਛਾਇਆ।
ਹਉਮੈ ਕਰਿ ਕਰਿ ਜੰਤ ਉਪਾਇਆ
। ਹਉਮੈ ਬੂਝੈ ਤਾ ਦਰੁ ਸੂਝੈ।
ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣਾ ਕਥਿ ਕਥਿ ਲੂਝੈ।
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੀ ਲਿਖੀਐ ਲੇਖੁ।
ਜੇਹਾ ਵੇਖਹਿ ਤੇਹਾ ਵੇਖੁ॥ ੧॥

ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਹਉਮੈ ਏਹਾ
ਜਾਤਿ ਹੈ ਹਉਮੈ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ।
ਹਉਮੈ ਏਈ ਬੰਧਨਾ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ

ਜੋਨੀ ਪਾਹਿ। ਹਉਮੈ ਕਿਥਹੁ ਊਪਜੈ ਕਿਤੁ ਸੰਜਮਿ ਇਹ ਜਾਇ। ਹਉਮੈ ਏਹੋ ਹੁਕਮੁ ਹੈ ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ ਫਿਰਾਹਿ। ਹਉਮੈ ਦੀਰਘ ਰੋਗੁ ਹੈ ਦਾਰੂ ਭੀ ਇਸੁ ਮਾਹਿ। ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਜਿ ਆਪਣੀ ਤਾ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕਮਾਹਿ । ਨਾਨਕੁ ਕਹੈ ਸੁਣਹੁ ਜਨਹੁ ਇਤੁ ਸੰਜਮਿ ਦੁਖ ਜਾਹਿ ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ॥ਸੇਵ ਕੀਤੀ ਸੰਤੋਖੀਈਂ ਜਿਨ੍ਹੀ ਸਚੋਸਚੁਧਿਆਇਆ।ਓਨ੍ਹੀ ਮੰਦੈ ਪੈਰੁ ਨ ਰਖਿਓ ਕਰਿ ਸੁਕ੍ਰਿਤੁ ਧਰਮੁ ਕਮਾਇਆ। ਓਨ੍ਹੀ ਦੁਨੀਆ ਤੋੜੇ ਬੰਧਨਾ ਅੰਨੁ ਪਾਣੀ ਥੋੜਾ ਖਾਇਆ। ਤੂੰ ਬਖਸੀਸੀ ਅਗਲਾ

ਨਿਤ ਦੇਵਹਿ ਚੜਹਿ ਸਵਾਇਆ। ਵਡਿਆਈ ਵਡਾ ਪਾਇਆ ॥ ੭॥

ਸਲੋਕ ਮਃ ੧ ॥

ਪੁਰਖਾਂ ਬਿਰਖਾਂ ਤੀਰਥਾਂ ਤਟਾਂ ਮੇਘਾਂ ਖੇਤਾਂਹ। ਦੀਪਾਂ ਲੋਆਂ ਮੰਡਲਾਂ ਖੰਡਾਂ ਵਰਭੰਡਾਂਹ। ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਉਤਭੁਜਾਂ ਖਾਣੀ ਸੇਤਜਾਂਹ। ਸੋ ਮਿਤਿ ਜਾਣੈ ਨਾਨਕਾ ਸਰਾਂ ਮੇਰਾਂ ਜੰਤਾਂਹ। ਨਾਨਕ ਜੰਤ ਉਪਾਇਕੈ ਸੰਮਾਲੇ ਸਭਨਾਹ। ਜਿਨਿ ਕਰਤੈ ਕਰਣਾ ਕੀਆ ਚਿੰਤਾ ਭਿ ਕਰਣੀ ਤਾਹ। ਸੋ ਕਰਤਾ ਚਿੰਤਾ ਕਰੇ ਜਿਨਿ ਉਪਾਇਆ ਜਗੁ। ਤਿਸੁ ਜੋਹਾਰੀ ਸੁ-ਅਸਤਿ ਤਿਸੁ ਤਿਸੁ ਦੀਬਾਣੁ ਅਭਗੁ। ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਕਿਆ

ਟਿਕਾ ਕਿਆ ਤਗੁ ॥ ੧ ॥

ਮਃ ੧ ॥ ਲਖਨੇਕੀਆ ਚੰਗਿ ਆਈਆ ਲਖ ਪੁੰਨਾ ਪਰਵਾਣੁ । ਲਖ ਤਪ ਉਪਰਿ ਤੀਰਥਾਂ ਸਹਜ ਜੋਗ ਬੇਬਾਣ । ਲਖ ਸੂਰਤਣ ਸੰਗਰਾਮ ਰਣ ਮਹਿ ਛੁਟਹਿ ਪਰਾਣ । ਲਖ ਸੁਰਤੀ ਲਖ ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਪੜੀਅਹਿ ਪਾਠ ਪੁਰਾਣ । ਜਿਨਿ ਕਰਤੈ ਕਰਣਾ ਕੀਆ ਲਿਖਿਆ ਆਵਣ ਜਾਣੁ । ਨਾਨਕ ਮਤੀ ਮਿਥਿਆ ਕਰਮੁ ਸਚਾ ਨੀਸਾਣੁ ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਤੂੰ ਜਿਨਿ ਸਚੋ ਸਚੁ ਵਰਤਾਇਆ । ਜਿਸ ਤੂੰ ਦੇਹਿ ਤਿਸੁ ਮਿਲੈ ਸਚੁ

ਤਾ ਤਿਨ੍ਹੀ ਸਚੁ ਕਮਾਇਆ ॥
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਚੁ ਪਾਇਆ
ਜਿਨਕੈ ਹਿਰਦੈ ਸਚੁ ਵਸਾਇਆ।
ਮੂਰਖ ਸਚੁ ਨ ਜਾਣਨੀ ਮਨਮੁਖੀ
ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ। ਵਿਚਿਦੁਨੀਆ
ਕਾਹੇ ਆਇਆ ॥ ੮ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥

ਪੜਿ ਪੜਿ ਗਡੀ ਲਦੀਅਹਿ
ਪੜਿ ਪੜਿ ਭਰੀਅਹਿ ਸਾਥ। ਪੜਿ
ਪੜਿ ਬੇੜੀ ਪਾਈਐ ਪੜਿ ਪੜਿ
ਗਡੀਅਹਿ ਖਾਤ। ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇ
ਬਰਸ ਬਰਸ ਪੜੀਅਹਿ ਜੇਤੇਮਾਸ।
ਪੜੀਐ ਜੇਤੀ ਆਰਜਾ ਪੜੀਅਹਿ
ਜੇਤੇ ਸਾਸ। ਨਾਨਕ ਲੇਖੈ ਇਕ
ਗਲ ਹੋਰੁ ਹਉਮੈ ਝਖਣਾਝਾਖ ॥੧॥

ਮਃ ੧ ॥ ਲਿਖਿ ਲਿਖਿ ਪੜਿਆ
ਤੇਤਾ ਕੜਿਆ। ਬਹੁ ਤੀਰਥ ਭਵਿਆ
ਤੇਤੋ ਲਵਿਆ। ਬਹੁ ਭੇਖ ਕੀਆ
ਦੇਹੀ ਦੁਖੁ ਦੀਆ। ਸਹੁ ਵੇ ਜੀਆ
ਅਪਣਾ ਕੀਆ। ਅੰਨੁ ਨ ਖਾਇਆ
ਸਾਦੁ ਗਵਾਇਆ। ਬਹੁ ਦੁਖੁ
ਪਾਇਆ ਦੂਜਾ ਭਾਇਆ। ਬਸਤ੍ਰ
ਨ ਪਹਿਰੈ ਅਹਿਨਿਸਿ ਕਹਰੈ।
ਮੋਨਿ ਵਿਗੂਤਾ ਕਿਉ ਜਾਗੈ ਗੁਰ
ਬਿਨੁ ਸੂਤਾ। ਪਗ ਉਪੇ ਤਾਣਾ
ਅਪਣਾ ਕੀਆ ਕਮਾਣਾ। ਅਲੁ
ਮਲੁ ਖਾਈ ਸਿਰਿ ਛਾਈ ਪਾਈ।
ਮੂਰਖਿ ਅੰਧੈ ਪਤਿ ਗਵਾਈ। ਵਿਣੁ
ਨਾਵੈ ਕਿਛੁ ਥਾਇ ਨ ਪਾਈ। ਰਹੈ
ਬੇਬਾਣੀ ਮੜੀ ਮਸਾਣੀ। ਅੰਧੁ ਨ

ਜਾਣੈ ਫਿਰਿ ਪਛੁਤਾਣੀ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੇ ਸੋ ਸੁਖੁ ਪਾਏ । ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ । ਨਾਨਕ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ । ਆਸ ਅੰਦੇਸੇ ਤੇ ਨਿਹਕੇਵਲੁ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਭਗਤ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵਦੇ ਦਰਿ ਸੋਹਨਿ ਕੀਰਤਿ ਗਾਵਦੇ । ਨਾਨਕ ਕਰਮਾ ਬਾਹਰੇ ਦਰਿ ਢੋਅ ਨ ਲਹਨੀ ਧਾਵਦੇ । ਇਕਿ ਮੂਲੁ ਨ ਬੁਝਨਿ ਆਪਣਾ ਅਣਹੋਦਾ ਆਪੁ ਗਣਾਇਦੇ । ਹਉ ਢਾਢੀ ਕਾ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਹੋਰਿ ਉਤਮ ਜਾਤਿ ਸਦਾਇਦੇ । ਤਿਨ ਮੰਗਾ ਜਿ ਤੁਝੈ ਧਿਆਇਦੇ ॥ ੯ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥

ਕੂੜੁ ਰਾਜਾ ਕੂੜੁ ਪਰਜਾ ਕੂੜੁ ਸਭੁ ਸੰਸਾਰੁ । ਕੂੜੁ ਮੰਡਪ ਕੂੜੁ ਮਾੜੀ ਕੂੜੁ ਬੈਸਣਹਾਰੁ । ਕੂੜੁ ਸੁਇਨਾ ਕੂੜੁ ਰੁਪਾ ਕੂੜ ਪੈਨਣ ਹਾਰੁ । ਕੂੜੁ ਕਾਂਇਆ ਕੂੜੁ ਕਪੜੁ ਕੂੜੁ ਰੂਪੁ ਅਪਾਰੁ । ਕੂੜੁ ਮੀਆ ਕੂੜੁ ਬੀਬੀ ਖਪਿ ਹੋਏ ਖਾਰੁ । ਕੂੜਿ ਕੂੜੈ ਨੇਹੁ ਲਗਾ ਵਿਸਰਿਆ ਕਰਤਾਰੁ । ਕਿਸੁ ਨਾਲਿ ਕੀਚੈ ਦੋਸਤੀ ਸਭ ਜਗੁ ਚਲਣਹਾਰੁ । ਕੂੜੁ ਮਿਠਾ ਕੂੜੁ ਮਾਖਿਉ ਕੂੜੁ ਡੋਬੇ ਪੂਰੁ । ਨਾਨਕੁ ਵਖਾਣੈ ਬੇਨਤੀ ਤੁਧੁ ਬਾਝੁ ਕੂੜੋ ਕੂੜੁ ॥ ੧ ॥

ਮਃ੧ ॥ ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ

ਜਾ ਰਿਦੈ ਸਚਾ ਹੋਇ। ਕੂੜ੍ਹ ਕੀ
ਮਲੁ ਉਤਰੈ ਤਨੁ ਕਰੇ ਹਛਾ ਧੋਇ।
ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਸਚਿ
ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ। ਨਾਉ ਸੁਣਿ ਮਨੁ
ਰਹਸੀਐ ਤਾ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ।
ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਜੁਗਤਿ
ਜਾਣੈ ਜੀਉ। ਧਰਤਿ ਕਾਇਆ
ਸਾਧਿਕੈ ਵਿਚਿ ਦੇਇ ਕਰਤਾ ਬੀਉ
। ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਸਿਖ
ਸਚੀ ਲੇਇ। ਦਇਆ ਜਾਣੈ ਜੀਅ
ਕੀ ਕਿਛੁ ਪੁੰਨੁ ਦਾਨੁ ਕਰੇਇ।
ਸਚੁ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਆਤਮ
ਤੀਰਥਿ ਕਰੇ ਨਿਵਾਸੁ। ਸਤਿਗੁਰੂ
ਨੋ ਪੁਛਿਕੈ ਬਹਿ ਰਹੈ ਕਰੈ ਨਿਵਾਸੁ
। ਸਚੁ ਸਭਨਾ ਹੋਇ ਦਾਰੂ ਪਾਪੁ

ਕਢੈ ਧੋਇ। ਨਾਨਕ ਵਖਾਣੈ ਬੇਨਤੀ
ਜਿਨ ਸਚੁ ਪਲੈ ਹੋਇ ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ। ਦਾਨੁ ਮਹਿੰਡਾ ਤਲੀ
ਖਾਕੁ ਜੇ ਮਿਲੈ ਤ ਮਸਤਕਿਲਾਈਐ
ਕੂੜਾ ਲਾਲਚੁ ਛਡੀਐ ਹੋਇ ਇਕ
ਮਨਿ ਅਲਖੁ ਧਿਆਈਐ। ਫਲੁ
ਤੇਵੇਹੋ ਪਾਈਐ ਜੇਵੇਹੀ ਕਾਰ
ਕਮਾਈਐ । ਜੇ ਹੋਵੈ ਪੂਰਬਿ
ਲਿਖਿਆ ਤਾ ਧੂੜਿ ਤਿਨ੍ਹਾ ਦੀ
ਪਾਈਐ। ਮਤਿ ਥੋੜੀ ਸੇਵ ਗਵਾ-
ਈਐ ॥ ੧੦ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥

ਸਚਿ ਕਾਲੁ ਕੂੜੁ ਵਰਤਿਆ ਕਲਿ
ਕਾਲਖ ਬੇਤਾਲ। ਬੀਉ ਬੀਜਿ
ਪਤਿ ਲੈਗਏ ਅਬ ਕਿਉ ਉਗਵੈ

ਦਾਲਿ। ਜੇ ਇਕੁ ਹੋਇ ਤ ਉਗਵੈ
ਰੁਤੀ ਹੂ ਰੁਤਿ ਹੋਇ। ਨਾਨਕ
ਪਾਹੈ ਬਾਹਰਾ ਕੋਰੈ ਰੰਗੁ ਨ ਸੋਇ।
ਭੈ ਵਿਚਿ ਖੁੰਬਿ ਚੜਾਈਐ ਸਰਮੁ
ਪਾਹੁ ਤਨਿ ਹੋਇ। ਨਾਨਕ ਭਗਤੀ
ਜੇ ਰਪੈ ਕੂੜੈ ਸੋਇ ਨ ਕੋਇ॥ ੧॥

ਮਃ ੧॥ ਲਬੁ ਪਾਪੁ ਦੁਇ
ਰਾਜਾ ਮਹਤਾ ਕੂੜੁ ਹੋਆ ਸਿਕ-
ਦਾਰੁ। ਕਾਮੁ ਨੇਬੁ ਸਦਿ ਪੁਛੀਐ
ਬਹਿ ਬਹਿ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ। ਅੰਧੀ
ਰਯਤਿ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ ਭਾਹਿ
ਭਰੇ ਮੁਰਦਾਰੁ। ਗਿਆਨੀ ਨਚਹਿ
ਵਾਜੇ ਵਾਵਹਿ ਰੂਪ ਕਰਹਿ ਸੀਗਾਰੁ।
ਊਚੇ ਕੂਕਹਿ ਵਾਦਾ ਗਾਵਹਿ ਜੋਧਾ
ਕਾ ਵੀਚਾਰੁ। ਮੂਰਖ ਪੰਡਿਤ ਹਿਕ-

ਮਤਿ ਹੁਜਤਿ ਸੰਜੈ ਕਰਹਿ ਪਿਆਰੁ। ਧਰਮੀ ਧਰਮੁ ਕਰਹਿ ਗਾਵਾਵਹਿ ਮੰਗਹਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ। ਜਤੀ ਸਦਾ-ਵਹਿ ਜੁਗਤਿ ਨ ਜਾਣਹਿ ਛਡਿ ਬਹਹਿ ਘਰਬਾਰੁ। ਸਭੁ ਕੋ ਪੂਰਾ ਆਪੇ ਹੋਵੈ ਘਟਿ ਨ ਕੋਈ ਆਖੈ। ਪਤਿ ਪਰਵਾਣਾ ਪਿਛੈ ਪਾਈਐ ਤਾ ਨਾਨਕ ਤੋਲਿਆ ਜਾਪੈ ॥ ੨ ॥

ਮਃ ੧ ॥ ਵਦੀ ਸੁ ਵਜਗਿ ਨਾ-ਨਕਾ ਸਚਾ ਵੇਖੈ ਸੋਇ। ਸਭਨੀ ਛਾਲਾ ਮਾਰੀਆ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਇ। ਅਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਜੋਰੁ ਹੈ ਅਗੈ ਜੀਉ ਨਵੇ। ਜਿਨ ਕੀ ਲੇਖੈ ਪਤਿ ਪਵੈ ਚੰਗੇ ਸੇਈ ਕੇਇ ॥ ੩ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਧੁਰਿ ਕਰਮੁ ਜਿਨਾ

ਕਉ ਤੁਧੁ ਪਾਇਆ ਤਾ ਤਿਨੀ ਖਸਮੁ ਧਿਆਇਆ। ਏਨਾ ਜੇਤਾ ਕੈ ਵਸਿ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਤੁਧੁ ਵੇਕੀ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ॥ ਇਕਨਾ ਨੋ ਤੂੰ ਮੇਲਿ ਲੈਹਿ ਇਕਿ ਆਪਹੁ ਤੁਧੁ ਖੁਆਇਆ। ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਿਥੈ ਤੁਧੁ ਆਪੁ ਬੁਝਾਇਆ। ਸਹਜੇ ਹੀ ਸਚਿ ਸਮਾਇਆ ॥ ੧੧ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮः ੧ ॥

ਦੁਖੁ ਦਾਰੂ ਸੁਖੁ ਰੋਗੁ ਭਇਆ ਜਾ ਸੁਖੁ ਤਾਮਿ ਨ ਹੋਈ। ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਕਰਣਾ ਮੈ ਨਾਹੀ ਜਾ ਹਉ ਕਰੀ ਨ ਹੋਈ ॥ ੧ ॥ ਬਲਿਹਾਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਵਸਿਆ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ

ਲਖਿਆ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਜਾਤਿ
ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਹਿ ਜਾਤਾ ਅਕਲ
ਕਲਾ ਭਰਪੂਰਿ ਰਹਿਆ। ਤੂੰ ਸਚਾ
ਸਾਹਿਬੁ ਸਿਫਤਿ ਸੁਆਲਿਉ ਜਿਨਿ
ਕੀਤੀ ਸੋ ਪਾਰਿ ਪਇਆ। ਕਹੁ
ਨਾਨਕ ਕਰਤੇ ਕੀਆ ਬਾਤਾ ਜੋ
ਕਿਛੁ ਕਰਣਾ ਸੁ ਕਰਿ ਰਹਿਆ ॥
੨ ॥ ਮਃ ੨ ॥ ਜੋਗ ਸਬਦੰ ਗਿਆਨ
ਸਬਦੰ ਬੇਦ ਸਬਦੰ ਬ੍ਾਹਮਣਹ।
ਖਤ੍ਰੀ ਸਬਦੰ ਸੂਰ ਸਬਦੰ ਸੂਦ੍
ਸਬਦੰ ਪਰਾਕ੍ਰਿਤਹ। ਸਰਬ ਸਬਦੰ
ਏਕ ਸਬਦੰ ਜੇਕੋ ਜਾਣੈ ਭੇਉ।
ਨਾਨਕੁ ਤਾਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਸੋਈ
ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਉ ॥ ੩ ॥

ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਏਕ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਸਰਬ ਦੇਵਾਦੇਵ ਦੇਵਾਤਆਤਮਾ। ਆਤਮਾ ਬਾਸੁ ਦੇਵਸਿ੍ ਜੇਕੋ ਜਾਣੈ ਭੇਉ। ਨਾਨਕੁ ਤਾਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਸੋਈ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਉ ॥ ੪ ॥

ਮঃ ੧ ॥ ਕੁੰਭੇ ਬਧਾ ਜਲੁ ਰਹੈ ਜਲ ਬਿਨੁ ਕੁੰਭੁ ਨਹੋਇ। ਗਿਆਨ ਕਾ ਬਧਾ ਮਨੁ ਰਹੈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਇ ॥ ੫ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਪੜਿਆ ਹੋਵੈ ਗੁਨ-ਹਗਾਰ ਤਾ ਓਮੀ ਸਾਧੁ ਨ ਮਾਰੀਐ। ਜੇਹਾ ਘਾਲੇ ਘਾਲਣਾ ਤੇਵੇਹੋ ਨਾਉ ਪਚਾਰੀਐ। ਐਸੀ ਕਲਾ ਨਖੇਡੀਐ ਜਿਤੁ ਦਰਗਹ ਗਇਆ ਹਾਰੀਐ। ਪੜਿਆ ਅਤੈ ਓਮੀਆ ਵੀਚਾਰੁ

ਅਗੈ ਵੀਚਾਰੀਐ। ਮੁਹਿ ਚਲੈ ਸੁ
ਅਗੈ ਮਾਰੀਐ ॥੧੨ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥

ਨਾਨਕ ਮੇਰੁ ਸਰੀਰ ਕਾ ਇਕੁ
ਰਥੁ ਇਕੁ ਰਥਵਾਹੁ। ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ
ਫੇਰਿ ਵਟਾਈਅਹਿ ਗਿਆਨੀ
ਬੁਝਹਿ ਤਾਹਿ। ਸਤਜੁਗਿ ਰਥੁ
ਸੰਤੋਖ ਕਾ ਧਰਮੁ ਅਗੈ ਰਥਵਾਹੁ।
ਤ੍ਰੇਤੈ ਰਥੁ ਜਤੈ ਕਾ ਜੋਰੁ ਅਗੈ ਰਥ
ਵਾਹੁ। ਦੁਆਪੁਰਿ ਰਥੁ ਤਪੈ ਕਾ
ਸਤੁ ਅਗੈ ਰਥੁਵਾਹੁ। ਕਲਜੁਗਿ
ਰਥੁ ਅਗਨਿ ਕਾ ਕੂੜੁ ਅਗੈ ਰਥ
ਵਾਹੁ ॥ ੧ ॥

ਮਃ ੧ ॥ ਸਾਮ ਕਹੈ ਸੇਤੰਬਰੁ
ਸੁਆਮੀ ਸਚਿ ਮਹਿ ਆਛੈ ਸਾਚਿ

ਰਹੇ । ਸਭੁ ਕੋ ਸਚਿ ਸਮਾਵੈ ।
ਰਿਗੁ ਕਹੈ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ।
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਦੇਵਾ ਮਹਿ ਸੂਰੁ ।
ਨਾਇ ਲਇਐ ਪਰਾਛਤ ਜਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਤਉ ਮੋਖੰਤਰੁ ਪਾਹਿ ।
ਜੁਜ ਮਹਿ ਜੋਰਿ ਛਲੀ ਚੰਦ੍ਰਾਵਲਿ
ਕਾਨ੍ਹੁ ਕ੍ਰਿਸਨੁ ਜਾਦਮੁ ਭਇਆ ।
ਪਾਰਜਾਤੁ ਗੋਪੀ ਲੈ ਆਇਆ
ਬਿੰਦ੍ਰਾਬਨ ਮਹਿ ਰੰਗੁ ਕੀਆ ।
ਕਲਿ ਮਹਿ ਬੇਦੁ ਅਥਰਬਣੁ ਹੂਆ
ਨਾਉ ਖੁਦਾਈ ਅਲਹੁ ਭਇਆ ।
ਨੀਲ ਬਸਤ੍ਰ ਲੇ ਕਪੜੇ ਪਹਿਰੇ
ਤੁਰਕ ਪਠਾਣੀ ਅਮਲੁ ਕੀਆ ।
ਚਾਰੇ ਵੇਦ ਹੋਏ ਸਚਿਆਰ ।
ਪੜਹਿ ਗੁਣਹਿ ਤਿਨ ਚਾਰ ਵੀਚਾ

ਰ। ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਕਰਿ ਨੀਚੁ
ਸਦਾਏ। ਤਉ ਨਾਨਕ ਮੋਖੰਤਰੁ
ਪਾਏ ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਟਹੁ
ਵਾਰਿਆ ਜਿਤੁ ਮਿਲਿਐ ਖਸਮੁ
ਸਮਾਲਿਆ। ਜਿਨਿਕਰਿ ਉਪਦੇਸੁ
ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁਦੀਆਇਨ੍ਹੀਨੇਤ੍ਰੀ
ਜਗਤੁ ਨਿਹਾਲਿਆ । ਖਸਮੁ ਛੋਡਿ
ਦੂਜੈ ਲਗੇ ਡੁਬੇ ਸੇ ਵਣਜਾਰਿਆ
। ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ ਬੋਹਿਥਾ ਵਿਰਲੈ
ਕਿਨੈ ਵੀਚਾਰਿਆ। ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ
ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਿਆ ॥ ੧੩ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮঃ ੧ ॥

ਸਿੰਮਲ ਰੁਖੁ ਸਰਾਇਰਾ ਅਤਿ
ਦੀਰਘ ਅਤਿ ਮੁਚੁ । ਓਇ

ਜਿ ਆਵਹਿ ਆਸ ਕਰਿ ਜਾਹਿ ਨਿਰਾਸੇ ਕਿਤੁ । ਫਲ ਫਿਕੇ ਫੁਲ ਬਕਬਕੇ ਕੰਮਿ ਨ ਆਵਹਿ ਪਤ । ਮਿਠਤੁ ਨੀਵੀ ਨਾਨਕਾ ਗੁਣ ਚੰਗਿਆਈਆ ਤਤੁ । ਸਭ ਕੋ ਨਿਵੈ ਆਪ ਕਉ ਪਰ ਕਉ ਨਿਵੈ ਨ ਕੋਇ । ਧਰਿ ਤਾਰਾਜੂ ਤੋਲੀਐ ਨਿਵੈ ਸੁ ਗਉਰਾ ਹੋਇ। ਅਪਰਾਧੀ ਦੂਣਾ ਨਿਵੈ ਜੋ ਹੰਤਾ ਮਿਰਗਾਹਿ । ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਐ ਕਿਆ ਥੀਐ ਜਾ ਰਿਦੈ ਕੁਸੁਧੇ ਜਾਹਿ ॥ ੧ ॥

ਮਃ ੧ ॥ ਪੜਿ ਪੁਸਤਕ ਸੰਧਿਆ ਬਾਦੰ। ਸਿਲ ਪੂਜਸਿ ਬਗੁਲ ਸਮਾਧੰ। ਮੁਖਿ ਝੂਠ ਬਿਭੂਖਣ ਸਾਰੰ । ਤ੍ਰੈ ਪਾਲ

ਤਿਹਾਲ ਬਿਚਾਰਿ। ਗਲਿ ਮਾਲਾ ਤਿਲਕੁ ਲਿਲਾਟੰ। ਦੁਇ ਧੋਤੀ ਬਸਤ੍ਰ ਕਪਾਟੰ। ਜੇ ਜਾਣਸਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਕਰਮੰ। ਸਭਿ ਫੋਕਟ ਨਿਸਚਉ ਕਰਮੰ। ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਨਿਹਚਉ ਧਿਆਵੈ। ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਵਾਟ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਕਪੜੁ ਰੂਪੁ ਸੁਹਾਵਣਾ ਛਡਿ ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰਿ ਜਾਵਣਾ ॥ ਮੰਦਾ ਚੰਗਾ ਆਪਣਾ ਆਪੇਹੀ ਕੀਤਾ ਪਾਵਣਾ। ਹੁਕਮ ਕੀਏ ਮਨਿ ਭਾਵਦੇ ਰਾਹਿ ਭੀੜੈ ਅਗੈਜਾਵਣਾ। ਨੰਗਾ ਦੋਜਕਿ ਚਾਲਿਆ ਤਾ ਦਿਸੈ ਖਰਾ ਡਰਾਵਣਾ। ਕਰਿ ਅਉਗਣ ਪਛੋ ਤਾਵਣਾ ॥ ੧੪ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮः ੧ ॥
ਦਇਆ ਕਪਾਹ ਸੰਤੋਖੁ ਸੂਤੁ ਜਤੁ ਗੰਢੀ ਸਤੁ ਵਟੁ। ਏਹੁ ਜਨੇਊ ਜੀਅ ਕਾ ਹਈ ਤ ਪਾਡੇ ਘਤੁ। ਨਾ ਏਹੁ ਤੁਟੈ ਨਾ ਮਲੁ ਲਗੈ ਨਾ ਏਹੁ ਜਲੈ ਨ ਜਾਇ। ਧੰਨੁ ਸੁ ਮਾਣਸ ਨਾਨਕਾ ਜੋ ਗਲਿ ਚਲੇ ਪਾਇ। ਚਉਕੜਿ ਮੁਲਿ ਅਣਾ-ਇਆ ਬਹਿ ਚਉਕੈ ਪਾਇਆ। ਸਿਖਾ ਕੰਨਿ ਚੜਾਈਆ ਗੁਰੁ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਥਿਆ। ਓਹੁ ਮੁਆ ਓਹੁ ਝੜਿਪਇਆਵੇਤਗਾਗਇਆ॥੧॥
ਮः ੧ ॥ ਲਖ ਚੋਰੀਆ ਲਖ ਜਾਰੀਆ ਲਖ ਕੂੜੀਆ ਲਖ ਗਾਲਿ। ਲਖ ਠਗੀਆ ਪਹਿ

ਨਾਮੀਆ ਰਾਤਿ ਦਿਨਸੁ ਜੀਅ ਨਾਲਿ। ਤਗੁ ਕਪਾਹਹੁ ਕਤੀਐ ਬਾਮ੍ਹਣੁ ਵਟੇ ਆਇ। ਕੁਹਿ ਬਕਰਾ ਰਿੰਨ੍ਹਿ ਖਾਇਆ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਪਾਇ। ਹੋਇ ਪੁਰਾਣਾ ਸੁਟੀਐ ਭੀ ਫਿਰਿ ਪਾਈਐ ਹੋਰੁ। ਨਾਨਕ ਤਗੁ ਨ ਤੁਟਈ ਜੇ ਤਗਿ ਹੋਵੈ ਜੋਰੁ ॥ ੨ ॥

ਮਃ ੧ ॥ ਨਾਇ ਮੰਨਿਐਪਤਿ ਊਪਜੈ ਸਾਲਾਹੀ ਸਚੁ ਸੂਤੁ। ਦਰਗਹ ਅੰਦਰਿ ਪਾਈਐ ਤਗੁ ਨ ਤੂਟਸਿ ਪੂਤ ॥ ੩ ॥

ਮਃ ੧ ॥ ਤਗੁ ਨ ਇੰਦ੍ਰੀ ਤਗੁ ਨ ਨਾਰੀ। ਭਲਕੇ ਥੁਕ ਪਵੈ ਨਿਤ ਦਾੜੀ। ਤਗੁ ਨ ਪੈਰੀ ਤਗੁ

ਨ ਹਥੀ। ਤਗੁ ਨ ਜਿਹਵਾ ਤਗੁ ਨ ਅਖੀ। ਵੇਤਗਾ ਆਪੇ ਵਤੈ। ਵਟਿ ਧਾਗੇ ਅਵਰਾ ਘਤੈ । ਲੈ ਭਾੜਿ ਕਰੇ ਵੀਆਹੁ। ਕਢਿ ਕਾਗਲੁ ਦਸੇ ਰਾਹੁ । ਸੁਣਿ ਵੇਖਹੁ ਲੋਕਾ ਏਹੁ ਵਿਡਾਣੁ । ਮਨਿ ਅੰਧਾ ਨਾਉ ਸੁਜਾਣੁ ॥ ੪ ॥

ਪਉੜੀ । ਸਾਹਿਬੁ ਹੋਇ ਦਇਆਲੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਤਾ ਸਾਈ ਕਾਰ ਕਰਾਇਸੀ । ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਜਿਸਨੋ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਇਸੀ । ਹੁਕਮਿ ਮੰਨਿਐ ਹੋਵੈ ਪਰਵਾਣੁ ਤਾ ਖਸਮੈ ਕਾ ਮਹਲੁਪਾਇਸੀ । ਖਸਮੈ ਭਾਵੈ ਸੋ ਕਰੇ ਮਨਹੁ ਚਿੰਦਿਆ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਇਸੀ । ਤਾ ਦਰਗਹ ਪੈਧਾ

ਜਾਇਸੀ ॥ ੧੫॥

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥

ਗਊ ਬਿਰਾਹਮਣ ਕਉ ਕਰੁ-ਲਾਵਹੁ ਗੋਬਰਿ ਤਰਣੁ ਨ ਜਾਈ। ਧੋਤੀ ਟਿਕਾ ਤੈ ਜਪਮਾਲੀ ਧਾਨੁ ਮਲੇਛਾਂ ਖਾਈ । ਅੰਤਰਿ ਪੂਜਾ ਪੜਹਿ ਕਤੇਬਾ ਸੰਜਮੁ ਤੁਰਕਾ ਭਾਈ । ਛੋਡੀ ਲੇ ਪਾਖੰਡਾ। ਨਾਮਿ ਲਇਐ ਜਾਹਿ ਤਰੰਦਾ॥ ੧ ॥

ਮਃ ੧ ॥ ਮਾਣਸ ਖਾਣੇ ਕਰਹਿ ਨਿਵਾਜ। ਛੁਰੀ ਵਗਾਇਨਿ ਤਿਨ ਗਲਿ ਤਾਗ। ਤਿਨ ਘਰਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਪੂਰਹਿ ਨਾਦ । ਉਨ੍ਹਾ ਭਿ ਆਵਹਿ ਓਈ ਸਾਦ। ਕੂੜੀ ਰਾਸਿ ਕੂੜਾ ਵਾਪਾਰੁ। ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਕਰਹਿ ਆਹਾਰੁ।

ਸਰਮ ਧਰਮ ਕਾ ਡੇਰਾ ਦੂਰਿ।
ਨਾਨਕ ਕੂੜੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ।
ਮਥੈ ਟਿਕਾ ਤੇੜਿ ਧੋਤੀ ਕਖਾਈ।
ਹਥਿ ਛੁਰੀ ਜਗਤ ਕਾਸਾਈ। ਨੀਲ
ਵਸਤ੍ਰ ਪਹਿਰਿ ਹੋਵਹਿ ਪਰਵਾਣੁ।
ਮਲੇਛ ਧਾਨੁ ਲੇ ਪੂਜਹਿ ਪੁਰਾਣੁ।
ਅਭਾਖਿਆ ਕਾ ਕੁਠਾ ਬਕਰਾਖਾਣਾ।
ਚਉਕੇ ਉਪਰਿ ਕਿਸੈ ਨ ਜਾਣਾ।
ਦੇਕੈ ਚਉਕਾ ਕਢੀ ਕਾਰ। ਉਪਰਿ
ਆਇ ਬੈਠੇ ਕੂੜਿਆਰ। ਮਤੁ ਭਿਟੈ
ਵੇ ਮਤੁ ਭਿਟੈ। ਇਹੁ ਅੰਨੁ ਅਸਾਡਾ
ਫਿਟੈ। ਤਨਿ ਫਿਟੈ ਫੇੜ ਕਰੇਨਿ।
ਮਨਿ ਜੂਠੈ ਚੁਲੀ ਭਰੇਨਿ। ਕਹੁ
ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਧਿਆਈਐ। ਸੁਚਿ
ਹੋਵੈ ਤਾ ਸਚੁ ਪਾਈਐ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਚਿਤੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਵੇਖਿ ਨਦਰੀ ਹੇਠਿ ਚਲਾਇਦਾ। ਆਪੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈਆ ਆਪੇ ਹੀ ਕਰਮ ਕਰਾਇਦਾ। ਵਡਹੁ ਵਡਾ ਵਡ ਮੇਦਨੀ ਸਿਰੇ ਸਿਰਿਧੰਧੈ ਲਾਇਦਾ। ਨਦਰਿ ਉਪਠੀ ਜੇਕਰੇ ਸੁਲਤਾਨਾ ਘਾਹੁ ਕਰਾਇਦਾ। ਦਰਿ ਮੰਗਨਿ ਭਿਖ ਨ ਪਾਇਦਾ ॥ ੧੬॥

ਸਲੋਕੁ ਮः ੧ ॥

ਜੇ ਮੋਹਾਕਾ ਘਰੁ ਮੁਹੈ ਘਰੁ ਮੁਹਿ ਪਿਤਰੀ ਦੇਇ। ਅਗੈ ਵਸਤੁ ਸਿਞਾਣੀਐ ਪਿਤਰੀ ਚੋਰ ਕਰੇਇ। ਵਢੀਅਹਿ ਹਥ ਦਲਾਲ ਕੇ ਮੁਸਫੀ ਏਹ ਕਰੇਇ। ਨਾਨਕ ਅਗੈ ਸੋ ਮਿਲੈ ਜਿ ਖਟੇ ਘਾਲੇ ਦੇਇ ॥ ੧ ॥

ਮਃ ੧ ॥ ਜਿਉ ਜੋਰੂ ਸਿਰਿ ਨਾਵਣੀ ਆਵੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ। ਜੂਠੇ ਜੂਠਾ ਮੁਖਿ ਵਸੈ ਨਿਤ ਨਿਤ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ। ਸੂਚੇ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਹਿ ਬਹਨਿ ਜਿ ਪਿੰਡਾ ਧੋਇ। ਸੂਚੇ ਸੇਈ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸੋਇ ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਪਲਾਣੇ ਪਉਣ ਵੇਗ ਹਰਿ ਰੰਗੀ ਹਰਮ ਸਵਾ-ਰਿਆ । ਕੋਠੇ ਮੰਡਪ ਮਾੜੀਆ ਲਾਇ ਬੈਠੇ ਕਰਿ ਪਾਸਾਰਿਆ। ਚੀਜ ਕਰਨਿ ਮਨਿ ਭਾਵਦੇ ਹਰਿ ਬੁਝਨਿ ਨਾਹੀ ਹਾਰਿਆ। ਕਰਿ ਫੁਰਮਾਇਸਿ ਖਾਇਆ ਵੇਖਿ ਮਹ-ਲਤਿ ਮਰਣੁ ਵਿਸਾਰਿਆ। ਜਰੁ

ਆਈ ਜੋਬਨਿ ਹਾਰਿਆ ॥ ੧੭॥

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥

ਜੇ ਕਰਿ ਸੂਤਕੁ ਮੰਨੀਐ ਸਭ ਤੈ ਸੂਤਕੁ ਹੋਇ । ਗੋਹੇ ਅਤੈ ਲਕੜੀ ਅੰਦਰਿ ਕੀੜਾ ਹੋਇ । ਜੇਤੇ ਦਾਣੇ ਅੰਨ ਕੇ ਜੀਆ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋਇ । ਪਹਿਲਾ ਪਾਣੀ ਜੀਉ ਹੈ ਜਿਤੁ ਹਰਿਆ ਸਭੁ ਕੋਇ। ਸੂਤਕੁ ਕਿਉ ਕਰਿ ਰਖੀਐ ਸੂਤਕੁ ਪਵੈ ਰਸੋਇ। ਨਾਨਕ ਸੂਤਕੁ ਏਵ ਨ ਉਤਰੈ ਗਿਆਨੁ ਉਤਾਰੈ ਧੋਇ ॥ ੧ ॥

ਮ: ੧ ॥ ਮਨਕਾ ਸੂਤਕੁ ਲੋਭੁ ਹੈ ਜਿਹਵਾ ਸੂਤਕੁ ਕੂੜੁ । ਅਖੀ ਸੂਤਕੁ ਵੇਖਣਾ ਪਰ ਤ੍ਰਿਅ ਪਰ ਧਨ ਰੂਪੁ। ਕੰਨੀ ਸੂਤਕੁ ਕੰਨਿ ਪੈ

ਲਾ ਇਤਬਾਰੀ ਖਾਹਿ । ਨਾਨਕ ਹੰਸਾ ਆਦਮੀ ਬਧੇ ਜਮਪੁਰਿ ਜਾਹਿ ॥੨॥

ਮਃ ੧॥ ਸਭੋ ਸੂਤਕੁ ਭਰਮੁ ਹੈ ਦੂਜੈ ਲਗੈ ਜਾਇ । ਜੰਮਣੁ ਮਰਣਾ ਹੁਕਮੁਹੈ ਭਾਣੈ ਆਵੈਜਾਇ । ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਪਵਿਤ੍ਰੁ ਹੈ ਦਿਤੋਨੁ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹਿ । ਨਾਨਕ ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਝਿਆ ਤਿਨਾ ਸੂਤਕੁ ਨਾਹਿ ॥ ੩॥

ਪਉੜੀ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਵਡਾ ਕਰਿ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜਿਸੁ ਵਿਚਿ ਵਡੀਆ ਵਡਿਆਈਆ । ਸਹਿ ਮੇਲੇ ਤਾ ਨਦਰੀ ਆਈਆ । ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਣਾ ਤਾ ਮਨਿ ਵਸਾਈਆ

। ਕਰਿ ਹੁਕਮੁ ਮਸਤਕਿ ਹਥੁ ਧਰਿ ਵਿਚਹੁ ਮਾਰਿ ਕਢੀਆ ਬੁਰਿਆ-ਈਆ। ਸਹਿ ਤੁਠੈ ਨਉਨਿਧਿ ਪਾਈਆ॥ ੧੯॥

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥

ਪਹਿਲਾ ਸੁਚਾ ਆਪਿ ਹੋਇ ਸੁਚੈਬੈਠਾਆਇ।ਸੁਚੈਅਗੈਰਖਿਓਨੁ ਕੋਇਨਭਿਟਿਓਜਾਇ।ਸੁਚਾਹੋਇਕੈ ਜੇਵਿਆ ਲਗਾ ਪੜਨਿ ਸਲੋਕੁ। ਕੁਹਥੀ ਜਾਈ ਸਟਿਆ ਕਿਸੁ ਏਹੁ ਲਗਾ ਦੋਖੁ। ਅੰਨੁ ਦੇਵਤਾ ਪਾਣੀ ਦੇਵਤਾ ਬੈਸੰਤਰੁ ਦੇਵਤਾ ਲੂਣੁ ਪੰਜਵਾ ਪਾਇਆ ਘਿਰਤੁ। ਤਾ ਹੋਆ ਪਾਕੁ ਪਵਿਤੁ। ਪਾਪੀ ਸਿਉ ਤਨੁ ਗਡਿਆ ਥੁਕਾ ਪਈਆਤਿਤੁ।

ਜਿਤੁ ਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਨ ਊਚਰਹਿ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਰਸ ਖਾਹਿ। ਨਾਨਕ ਏਵੈ ਜਾਣੀਐ ਤਿਤੁ ਮੁਖ ਥੁਕਾ ਪਾਹਿ ॥ ੧ ॥

ਮਃ ੧ ॥ ਭੰਡਿ ਜੰਮੀਐ ਭੰਡਿ ਨਿੰਮੀਐ ਭੰਡਿ ਮੰਗਣੁ ਵੀਆਹੁ। ਭੰਡਹੁ ਹੋਵੈ ਦੋਸਤੀ ਭੰਡਹੁ ਚਲੈ ਰਾਹੁ। ਭੰਡੁ ਮੁਆ ਭੰਡੁ ਭਾਲੀਐ ਭੰਡਿ ਹੋਵੈ ਬੰਧਾਨੁ। ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ। ਭੰਡਹੁ ਹੀ ਭੰਡੁ ਊਪਜੈ ਭੰਡੈ ਬਾਝੁ ਨ ਕੋਇ। ਨਾਨਕ ਭੰਡੈ ਬਾਹਰਾ ਏਕੋ ਸਚਾ ਸੋਇ। ਜਿਤੁ ਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਾਲਾਹੀਐ ਭਾਗਾ ਰਤੀ ਚਾਰਿ। ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੁਖਿ ਊਜਲੇ ਤਿਤੁ

ਸਚੈ ਦਰਬਾਰਿ ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਸਭੁ ਕੋ ਆਖੈ ਆਪਣਾ ਜਿਸੁ ਨਾਹੀ ਸੋ ਚੁਣਿ ਕਢੀਐ। ਕੀਤਾ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਲੇਖਾ ਸੰਢੀਐ। ਜਾ ਰਹਣਾ ਨਾਹੀ ਐਤੁ ਜਗਿ ਤਾ ਕਾਇਤੁ ਗਾਰਬਿ ਹੰਢੀਐ। ਮੰਦਾ ਕਿਸੈ ਨ ਆਖੀਐ ਪੜਿ ਅਖਰੁ ਏਹੋ ਬੁਝੀਐ। ਮੂਰਖੈ ਨਾਲਿ ਨ ਲੁਝੀਐ ॥ ੧੯ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥

ਨਾਨਕ ਫਿਕੈ ਬੋਲਿਐ ਤਨੁ ਮਨੁ ਫਿਕਾ ਹੋਇ। ਫਿਕੋ ਫਿਕਾ ਸਦੀਐ ਫਿਕੇ ਫਿਕੀ ਸੋਇ। ਫਿਕਾ ਦਰਗਹ ਸਟੀਐ ਮੁਹਿ ਥੁਕਾ

ਫਿਕੇ ਪਾਇ । ਫਿਕਾ ਮੂਰਖੁ
ਆਖੀਐ ਪਾਣਾ ਲਹੈ ਸਜਾਇ॥੧॥
ਮ: ੧ ॥ ਅੰਦਰਹੁ ਝੂਠੇ ਪੈਜ
ਬਾਹਰਿ ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰਿ ਫੈਲੁ ।
ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਜੇ ਨਾਵਹਿ
ਉਤਰੈ ਨਾਹੀ ਮੈਲੁ । ਜਿਨ੍ ਪਟੁ
ਅੰਦਰਿ ਬਾਹਰਿ ਗੁਦੜੁ ਤੇ ਭਲੇ
ਸੰਸਾਰਿ । ਤਿਨ ਨੇਹੁ ਲਗਾ ਰਬ
ਸੇਤੀ ਦੇਖਨੇ ਵੀਚਾਰਿ । ਰੰਗਿ
ਹਸਹਿ ਰੰਗਿ ਰੋਵਹਿ ਚੁਪ ਭੀ ਕਰਿ
ਜਾਹਿ । ਪਰਵਾਹ ਨਾਹੀ ਕਿਸੈ ਕੇਰੀ
ਬਾਝੁ ਸਚੇ ਨਾਹ । ਦਰਿਵਾਟਉਪਰਿ
ਖਰਚੁ ਮੰਗਾ ਜਬੈ ਦੇਇ ਤ ਖਾਹਿ।
ਦੀਬਾਨੁ ਏਕੋ ਕਲਮ ਏਕਾ ਹਮਾ
ਤੁਮ੍ਾ ਮੇਲੁ । ਦਰਿ ਲਏ ਲੇਖਾ

ਪੀੜਿਛੁਟੈ ਨਾਨਕਾ ਜਿਉ ਤੇਲੁ ॥੨
ਪਉੜੀ ॥ ਆਪੇ ਹੀ ਕਰਣਾ ਕੀਓ ਕਲ ਆਪੇ ਹੀ ਤੈ ਧਾਰੀਐ। ਦੇਖਹਿ ਕੀਤਾ ਆਪਣਾ ਧਰਿ ਕਚੀ ਪਕੀ ਸਾਰੀਐ। ਜੋ ਆਇਆ ਸੋ ਚਲਸੀ ਸਭੁ ਕੋਈ ਆਈ ਵਾਰੀਐ। ਜਿਸਕੇ ਜੀਅ ਪਰਾਣ ਹਹਿ ਕਿਉ ਸਾਹਿਬੁ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੀਐ।ਆਪਣ ਹਥੀ ਆਪਣਾ ਆਪੇ ਹੀ ਕਾਜੁ ਸਵਾਰੀਐ ॥ ੨੦ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੨ ॥

ਏਹ ਕਨੇਹੀ ਆਸਕੀ ਦੂਜੈ ਲਗੈ ਜਾਇ। ਨਾਨਕ ਆਸਕੁ ਕਾਂਢੀਐ ਸਦਹੀ ਰਹੈ ਸਮਾਇ। ਚੰਗੈ ਚੰਗਾ ਕਰਿ ਮੰਨੇ ਮੰਦੈ ਮੰਦਾ

ਹੋਇ। ਆਸਕੁ ਏਹੁ ਨ ਆਖੀਐ
ਜਿ ਲੇਖੈ ਵਰਤੈ ਸੋਇ ॥ ੧ ॥

ਮਹਲ ੨॥ ਸਲਾਮੁ ਜਬਾਬੁ ਦੋਵੈ
ਕਰੇ ਮੁੰਢਹੁ ਘੁਥਾ ਜਾਇ। ਨਾਨਕ
ਦੋਵੈ ਕੂੜੀਆ ਥਾਇ ਨ ਕਾਈ
ਪਾਇ ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ॥ ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ ਸੁਖੁ
ਪਾਈਐਸੋਸਾਹਿਬੁਸਦਾ ਸਮ੍ਾਲੀਐ
। ਜਿਤੁ ਕੀਤਾ ਪਾਈਐ ਆਪਣਾ
ਸਾ ਘਾਲ ਬੁਰੀ ਕਿਉ ਘਾਲੀਐ।
ਮੰਦਾ ਮੂਲਿ ਨ ਕੀਚਈ ਦੇ ਲੰਮੀ
ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲੀਐ। ਜਿਉ ਸਾਹਿਬ
ਨਾਲਿ ਨ ਹਾਰੀਐ ਤੇ ਵੇਹਾ ਪਾਸਾ
ਢਾਲੀਐ। ਕਿਛੁ ਲਾਹੇ ਉਪਰਿ
ਘਾਲੀਐ ॥ ੨੧ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੨ ॥

ਚਾਕਰੁ ਲਗੈ ਚਾਕਰੀ ਨਾਲੇ ਗਾਰਬੁ ਵਾਦੁ । ਗਲਾ ਕਰੇ ਘਣੇ-ਰੀਆ ਖਸਮੁ ਨ ਪਾਏ ਸਾਦੁ । ਆਪੁ ਗਵਾਇ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਤਾ ਕਿਛੁ ਪਾਏ ਮਾਨੁ । ਨਾਨਕ ਜਿਸਨੋ ਲਗਾ ਤਿਸੁ ਮਿਲੈਲਗਾਸੋਪਰਵਾਨੁ॥੧ ॥

ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਜੋ ਜੀਇ ਹੋਇ ਸੁ ਉਗਵਹਿ ਮੁਹਕਾਕਹਿਆਵਾਉ। ਬੀਜੇ ਬਿਖੁ ਮੰਗੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵੇਖਹੁ ਏਹੁ ਨਿਆਉ ॥ ੨ ॥

ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਨਾਲਿ ਇਆਣੇ ਦੋਸਤੀ ਕਦੇ ਨ ਆਵੈ ਰਾਸਿ । ਜੇਹਾ ਜਾਣੈ ਤੇਹੋ ਵਰਤੈ ਵੇਖਹੁ ਕੋ ਨਿਰਜਾਸਿ। ਵਸਤੂ ਅੰਦਰਿ ਵਸਤੁ

ਸਮਾਵੈ ਦੂਜੀ ਹੋਵੈ ਪਾਸਿ। ਸਾਹਿਬ ਸੇਤੀ ਹੁਕਮੁ ਨ ਚਲੈ ਕਹੀ ਬਣੈ ਅਰਦਾਸਿ। ਕੂੜਿਕਮਾਣੈ ਕੂੜੋ ਹੋਵੈ ਨਾਨਕ ਸਿਫਤਿ ਵਿਗਾਸਿ ॥ ੩॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਨਾਲਿ ਇਆਣੇ ਦੋਸਤੀ ਵਡਾਰੂ ਸਿਉ ਨੇਹੁ। ਪਾਣੀ ਅੰਦਰਿ ਲੀਕ ਜਿਉ ਤਿਸਦਾ ਥਾਉ ਨ ਥੇਹੁ ॥ ੪ ॥

ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਹੋਇ ਇਆਣਾ ਕਰੇ ਕੰਮੁ ਆਣਿ ਨ ਸਕੈ ਰਾਸਿ। ਜੇ ਇਕ ਅਧ ਚੰਗੀ ਕਰੇ ਦੂਜੀ ਭੀ ਵੇਰਾਸਿ ॥ ੫ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਚਾਕਰੁ ਲਗੈਚਾਕਰੀ ਜੇ ਚਲੈ ਖਸਮੈ ਭਾਇ। ਹੁਰਮਤਿ ਤਿਸਨੋ ਅਗਲੀ ਓਹੁ ਵਜਹੁ ਭਿ

ਦੂਣਾ ਖਾਇ। ਖਸਮੈ ਕਰੇ ਬਰਾਬਰੀ ਫਿਰਿ ਗੈਰਤਿ ਅੰਦਰਿ ਪਾਇ । ਵਜਹੁ ਗਵਾਏ ਅਗਲਾ ਮੁਹੇ ਮੁਹਿ ਪਾਣਾ ਖਾਇ । ਜਿਸਦਾ ਦਿਤਾ ਖਾਵਣਾ ਤਿਸੁ ਕਹੀਐ ਸਾਬਾਸਿ। ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੁ ਨ ਚਲਈ ਨਾਲਿ ਖਸਮ ਚਲੈ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ੨੨ ॥

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੨ ॥

ਏਹ ਕਨੇਹੀ ਦਾਤਿ ਆਪਸ ਤੇ ਜੋ ਪਾਈਐ । ਨਾਨਕ ਸਾ ਕਰ-ਮਾਤਿ ਸਾਹਿਬ ਤੁਠੈ ਜੋ ਮਿਲੈ ॥੧॥ ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਏਹ ਕਨੇਹੀ ਚਾਕਰੀ ਜਿਤੁ ਭਉ ਖਸਮ ਨ ਜਾਇ। ਨਾਨਕ ਸੇਵਕੁ ਕਾਢੀਐ ਜਿ ਸੇਤੀ ਖਸਮ ਸਮਾਇ ॥ ੨ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਨਾਨਕ ਅੰਤ ਨ ਜਾਪਨੀ ਹਰਿ ਤਾਕੇ ਪਾਰਾ ਵਾਰ। ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਸਾਖਤੀ ਫਿਰਿ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਮਾਰ। ਇਕਨਾ ਗਲੀ ਜੰਜੀਰੀਆ ਇਕਿ ਤੁਰੀ ਚੜਹਿ ਬਿਸੀਆਰ। ਆਪਿਕਰਾਏ ਕਰੇ ਆਪਿ ਹਉ ਕੈ ਸਿਉ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰ। ਨਾਨਕ ਕਰਣਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਫਿਰਿ ਤਿਸਹੀ ਕਰਣੀ ਸਾਰ ॥ ੨੩ ॥ ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੧ ॥ ਆਪੇ ਭਾਂਡੇ ਸਾਜਿਅਨੁ ਆਪੇ ਪੂਰਣੁ ਦੇਇ। ਇਕਨੀ ਦੁਧੁ ਸਮਾ ਈਐ ਇਕਿ ਚੁਲ੍ਹੈ ਰਹਨਿ ਚੜੇ। ਇਕਿ ਨਿਹਾਲੀ ਪੈ ਸਵਨਿ ਇਕਿ ਉਪਰਿ ਰਹਨਿ ਖੜੇ । ਤਿਨ੍ਹਾ

ਸਵਾਰ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ॥ ੧ ॥

ਮਹਲਾ ੨ ॥ ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਕਰੇ ਆਪਿ ਜਾਈ ਭਿ ਰਖੈ ਆਪਿ ॥ ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਜੰਤ ਉਪਾਇਕੈ ਦੇਖੈ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਿ। ਕਿਸਨੋ ਕਹੀਐ ਨਾਨਕਾ ਸਭ ਕਿਛ ਆਪੇ ਆਪਿ ॥੨॥

ਪਉੜੀ ॥ ਵਡੇ ਕੀਆ ਵਡਿ ਆਈਆ ਕਿਛੁ ਕਹਣਾ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਇ। ਸੋ ਕਰਤਾ ਕਾਦਰ ਕਰੀਮੁ ਦੇ ਜੀਆ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹਿ। ਸਾਈ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਧੁਰਿ ਛੋਡੀ ਤਿੰਨੈ ਪਾਇ। ਨਾਨਕ ਏਕੀ ਬਾਹਰੀ ਹੋਰ ਦੂਜੀ ਨਾਹੀ ਜਾਇ।ਸੋ ਕਰੇ ਜਿ ਤਿਸੈ ਰਜਾਇ ॥ ੨੪ ॥ ੧ ॥ ਸੁਧੁ ॥

੧ੳ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਉਤਾਰ ਖਾਸੇ ਦਸਖਤ ਕਾ
ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਰੱਛਾ ਹਮਨੈ। ਸਰਬ ਲੋਹ ਦੀ ਰੱਛਿਆ ਹਮਨੈ। ਸਰਬ ਕਾਲ ਜੀ ਦੀ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ। ਸਰਬ ਲੋਹ ਜੀ ਦੀ ਸਦਾ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ॥

ਆਗੈ ਲਿਖਾਰੀ ਕੇ ਦਸਖਤ

ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਉਪਈ ॥

ਪ੍ਰਣਵੋ ਆਦਿ ਏਕੰਕਾਰਾ । ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਅਲ ਕੀਓ ਪਸਾ-ਰਾ । ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਬਿਗਤ ਅਬਿਨਾਸੀ । ਲੋਕ ਚੱਤ੍ਰਦਸ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ੧ ॥ ਹਸਤ ਕੀਟ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ । ਰਾਵ ਰੰਕ ਜਿਹ ਇਕ ਸਰ ਜਾਨਾ । ਅੱਦ੍ਵੈ ਅਲਖ ਪੁਰਖ ਅਬਿਗਾਮੀ । ਸਭ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰ ਜਾਮੀ ॥ ੨ ॥

ਅਲਖ ਰੂਪ ਅਛੈ ਅਨ ਭੇਖਾ । ਰਾਗ ਰੰਗ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖਾ । ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਸਬਹੂੰ ਤੇ ਨਿਆਰਾ । ਆਦ ਪੁਰਖ ਅੱਦ੍ਵੈ ਅਬਿਕਾਰਾ । ॥ ੩ ॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਜਿਹ ਜਾਤ

ਨ ਪਾਤਾ। ਸੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਜਿਹ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤਾ। ਸਭੈ ਤੇ ਦੂਰਿ ਸਭਨ ਤੇ ਨੇਰਾ। ਜਲ ਥਲ਼ ਮਹੀਅਲ ਜਾਹਿ ਬਸੇਰਾ ॥ ੪ ॥ ਅਨਹਦ ਰੂਪ ਅਨਾਹਦ ਬਾਨੀ । ਚਰਨ ਸਰਨ ਜਿਹ ਬਸਤ ਭਵਾਨੀ। ਬ੍ਰਹਮਾਬਿਸਨ ਅੰਤੁ ਨਹੀਪਾਇਓ। ਨੇਤ ਨੇਤ ਮੁਖ ਚਾਰ ਬਤਾਇਓ ॥ ੫ ॥ ਕੋਟ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਬਨਾਏ । ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੁਦ੍ਰ ਉਪਾਇ ਖਪਾਏ । ਲੋਕ ਚੱਤ੍ਰਦਸ ਖੇਲ ਰਚਾਇਓ। ਬਹੁਰ ਆਪ ਹੀ ਬੀਚ ਮਿਲਾਇਓ ॥ ੬ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਅਪਾਰਾ । ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਰਚੈ ਸੁਭ ਚਾਰਾ। ਭੂਤ ਭਵਿਖ

ਭਵਾਨ ਕਹਾਨੀ । ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਪਟ
ਪਟ ਕੀ ਜਾਨੀ ॥ ੭ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ
ਜਿਹ ਜਾਤ ਨ ਪਾਤਾ । ਏਕ ਰੰਗ
ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਰਾਤਾ । ਸਰਬ ਜੋਤਿ
ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ । ਸਭਹੂੰ ਸਰਬ
ਠੌਰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ੮ ॥ ਕਾਲ
ਰਹਤ ਅਨਕਾਲ ਸਰੂਪਾ । ਅਲਖ
ਪੁਰਖ ਅਵਿਗਤ ਅਵਧੂਤਾ । ਜਾਤ
ਪਾਤ ਜਿਹ ਚਿਹਨ ਨ ਬਰਨਾ ।
ਅਬਿਗਤ ਦੇਵ ਅਛੈ ਅਨ ਭਰਮਾ
॥ ੯ ॥ ਸਭ ਕੋ ਕਾਲ ਸਭਨ ਕੋ
ਕਰਤਾ । ਰੋਗ ਸੋਗ ਦੋਖਨ ਕੋ
ਹਰਤਾ । ਏਕ ਚਿੱਤ ਜਿਹ ਇਕ
ਛਿਨ ਧਿਆਇਓ । ਕਾਲ ਫਾਸ ਕੇ
ਬੀਚ ਨ ਆਇਓ ॥ ੧੦ ॥

ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿਤ ॥
ਕਤਹੂੰ ਸੁਚੇਤ ਹੁਇ ਕੈ ਚੇਤਨਾ ਕੋ ਚਾਰਕੀਓ ਕਤਹੂੰ ਅਚਿੰਤ ਹੁਇਕੈ ਸੋਵਤ ਅਚੇਤ ਹੋ। ਕਤਹੂੰ ਭਿਖਾਰੀ ਹੁਇਕੈਮਾਗਤਫਿਰਤਭੀਖਕਹੂੰ ਮਹਾ ਦਾਨਿ ਹੁਇਕੈ ਮਾਗਿਓ ਧਨ ਦੇਤ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਮਹਾ ਰਾਜਨ ਕੋ ਦੀਜਤ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਕਹੂੰ ਮਹਾਰਾਜਨ ਤੇ ਛੀਨ ਛਿਤ ਲੇਤ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤਾਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥੧ ॥ ੧੧ ॥ ਕਹੂੰ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਉਰਗ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਧਰ ਕਹੂੰ ਭਏ ਕਿੰਨਰ ਪਿਸਾਚ ਕਹੂੰ ਪ੍ਰੇਤ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਹੁਇਕੇ ਹਿੰਦੂਆ

ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਕੋ ਗੁਪਤ ਜਪਿਓ ਕਹੂੰ
ਹੁਇ ਕੈ ਤੁਰਕਾ ਪੁਕਾਰੇ ਬਾਂਗ ਦੇਤ
ਹੋ। ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕਾਬ ਹੁਇਕੈ
ਪੁਰਾਨ ਕੋ ਪੜਤ ਮਤ ਕਤਹੂੰ
ਕੁਰਾਨ ਕੋ ਨਿਦਾਨ ਜਾਨ ਲੇਤ
ਹੋ। ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤਾਸਿਉ
ਬਿਪ੍ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ
ਕਹੂੰ ਸਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥ ੨ ॥
੧੨ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵਤਾਨ ਕੇ ਦਿਵਾਨ
ਮੈ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਕਹੂੰ ਦਾਨ ਵਾਨ
ਕੋ ਗੁਮਾਨ ਮਤ ਦੇਤ ਹੋ।
ਕਹੂੰ ਇੰਦ੍ਰ ਰਾਜਾ ਕੋ ਮਿਲਤ
ਇੰਦ੍ਰ ਪਦਵੀ ਸੀ ਕਹੂੰ ਇੰਦ੍ਰ
ਪਦਵੀ ਛਿਪਾਇ ਛੀਨ ਲੇਤ ਹੋ।
ਕਤਹੂੰ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ਕੋ

ਬਿਚਾਰਤ ਹੋ ਕਹੂੰ ਨਿਜ ਨਾਰ ਪਰ ਨਾਰ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤਾਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸਰਗੁਨ ਸਮੇਤ ਹੋ ॥ ੩॥ ੧੩ ॥

ਕਹੂੰ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬਿਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਮਾਰਤ ਅਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਕੇ ਨਿਕੇਤ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ ਸਾਰਦਾ ਭਵਾਨੀ ਕਹੂੰ ਮੰਗਲਾ ਮ੍ਰਿੜਾਨੀ ਕਹੂੰ ਸਿਆਮ ਕਹੂੰ ਸੇਤ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਧਾਮੀ ਕਹੂੰ ਸਰਬ ਠੌਰ ਗਾਮੀ ਕਹੂੰ ਜਤੀ ਕਹੂੰ ਕਾਮੀ ਕਹੂੰ ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਲੇਤ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤਾਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਤ੍ਰਿਗੁਨ ਅਤੀਤ ਕਹੂੰ ਸਰਗੁਨ

ਸਮੇਤ ਹੋ ॥ ੪ ॥ ੧੪ ॥
ਕਹੂੰ ਜਟਾ ਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਕੰਠੀ ਧਰੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਸਾਧੀ ਕਹੂੰ ਸਾਧਨਾ ਕਰਤ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਕਾਨ ਫਾਰੇ ਕਹੂੰ ਡੰਡੀ ਹੋਇ ਪਧਾਰੇ ਕਹੂੰ ਫੂਕ ਫੂਕ ਪਾਵਨ ਕਉ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈ ਧਰਤ ਹੋ। ਕਤਹੂੰ ਸਿਪਾਹੀ ਹੁਇਕੈ ਸਾਧਤ ਸਿਲਾਹਨ ਕੌ ਕਹੂੰ ਛੱਤ੍ਰੀ ਹੁਇਕੈ ਅਰਿ ਮਾਰਤਮਰਤਹੋ। ਕਹੂੰ ਭੂਮਭਾਰ ਕੋ ਉਤਾਰਤ ਹੋ ਮਹਾਰਾਜ ਕਹੂੰ ਭਵ ਭੂਤਨ ਕੀ ਭਾਵਨਾ ਭਰਤ ਹੋ ॥ ੫ ॥ ੧੫ ॥

ਕਹੂੰ ਗੀਤ ਨਾਦ ਕੇ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਬਤਾਵਤ ਹੋ ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਕਾਰੀ ਚਿਤ੍ਰਕਾਰੀ ਕੇ ਨਿਧਾਨ ਹੋ। ਕਤਹੂੰ

ਪਯੂਖ ਹੁਇਕੈ ਪੀਵਤਪਿਵਾਵਤ ਹੋ
ਕਤਹੂੰ ਮਯੂਖ ਊਖ ਕਹੂੰ ਮਦ ਪਾਨ
ਹੋ। ਕਹੂੰ ਮਹਾਸੂਰ ਹੁਇਕੈ ਮਾਰਤ
ਮਵਾਸਨ ਕੌ ਕਹੂੰ ਮਹਾਦੇਵ ਦੇਵ-
ਤਾਨ ਕੇ ਸਮਾਨ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਮਹਾ-
ਦੀਨ ਕਹੂੰ ਦ੍ਰਬ ਕੇ ਅਧੀਨ ਕਹੂੰ
ਬਿਦਿਆ ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਹੂੰ ਭੂਮ ਕਹੂੰ
ਭਾਨ ਹੋ ॥ ੬ ॥ ੧੬ ॥ ਕਹੂੰ
ਅਕਲੰਕ ਕਹੂੰ ਮਾਰਤ ਮਯੰਕ ਕਹੂੰ
ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਜੰਕ ਕਹੂੰ ਸੁਧਤਾ ਕੀ
ਸਾਰ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਧਰਮ ਕਹੂੰ
ਸਾਧਨਾ ਕੇ ਹਰਮ ਕਹੂੰ ਕੁਤਸਤ
ਕੁਕਰਮ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ
। ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ
ਕੇ ਬਿਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਜੋਗੀ ਜਤੀ

ਬ੍ਰਹਮ ਚਾਰੀ ਨਰ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਹੋ।
ਕਹੂੰ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਾਲਾ ਧਰੇ
ਛੈਲ ਭਾਰੀ ਕਹੂੰ ਛਕਵਾਰੀ ਕਹੂੰ
ਛਲ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋ॥ ੭॥ ੧੭॥
ਕਹੂੰ ਗੀਤ ਕੇ ਗਵੱਯਾ
ਕਹੂੰ ਬੇਨ ਕੇ ਬਜੱਯਾ
ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਕੇ ਨਚੱਯਾ ਕਹੂੰ ਨਰ
ਕੋ ਅਕਾਰ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਾਨੀ
ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕੀ ਕਹਾਨੀ ਕਹੂੰ ਰਾਜਾ
ਕਹੂੰ ਰਾਨੀ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਕੇ ਪ੍ਰਕਾਰ
ਹੋ। ਕਹੂੰ ਬੇਨ ਕੇ ਬਜੱਯਾ ਕਹੂੰ
ਧੇਨ ਕੇ ਚਰੱਯਾ ਕਹੂੰ ਲਾਖਨ
ਲਵੱਯਾ ਕਹੂੰ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਹੋ।
ਸੁਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ ਕਿ ਸੰਤਨ
ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾਦਾਨ

ਹੋ ਕਿ ਨ੍ਰਿਦੋਖੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੋ ॥ ੮ ॥ ੧੮ ॥ ਨਿਰਜੁਰ ਨਿਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਭੂਪਨ ਕੇ ਭੂਪ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾਦਾਨ ਹੋ। ਪ੍ਰਾਨ ਕੇ ਬਚੱਯਾ ਦੂਧ ਪੂਤ ਕੇ ਦਿਵਯਾ ਰੋਗ ਸੋਗ ਕੇ ਮਿਟੱਯਾ ਕਿਧੌ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮਾਨ ਹੋ। ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਹੋ ਕਿ ਅੱਦ੍ਵੈ ਅਵਤਾਰ ਹੋ ਕਿ ਸਿਧਤਾ ਕੀ ਸੂਰਤਿ ਹੋ ਕਿ ਸੁਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ। ਜੋਬਨ ਕੇ ਜਾਲ ਹੋ ਕਿ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੋ ਕਿ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸੂਲ ਹੋ ਕਿ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ ॥ ੯ ੧੯ ॥ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦ ਕਹੂੰ ਬਿਦਿਆ ਕੋ ਬਿਖਾਦ ਕਹੂੰ

ਨਾਦ ਕੇ ਨ ਨਾਦ ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ
ਭਗਤ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ਕਹੂੰ
ਬਿਦਿਆ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਕਹੂੰ ਨੀਤ ਔ
ਅਨੀਤ ਕਹੂੰ ਜ੍ਵਾਲਾ ਸੀ ਜਗਤ
ਹੋ। ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਹੂੰ ਇਕਾਂਤੀ
ਕੋ ਜਾਪ ਕਹੂੰ ਤਾਪ ਕੋ ਅਤਾਪ ਕਹੂੰ
ਜੋਗ ਤੇ ਡਿਗਤ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਬਰ
ਦੇਤ ਕਹੂੰ ਛਲ ਸਿਉ ਛਿਨਾਇ
ਲੇਤ ਸਰਬ ਕਾਲ ਸਰਬ ਠੌਰ ਏਕ
ਸੇ ਲਗਤ ਹੋ॥ ੧੦॥ ੨੦॥

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸ੍ਵਯੇ

ਸ੍ਰਾਵਗ ਸੁਧ ਸਮੂਹ ਸਿਧਾਨ
ਕੇ ਦੇਖਿ ਫਿਰਿਓ ਘਰ ਜੋਗ ਜਤੀ

ਕੇ। ਸੂਰ ਸੁਰਾਰਦਨ ਸੁਧ ਸੁਧਾਦਿਕ ਸੰਤ ਸਮੂਹ ਅਨੇਕ ਮਤੀ ਕੇ। ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੇਸ ਕੋ ਦੇਖਿ ਰਹਿਓ ਮਤ ਕੋਊ ਨ ਦੇਖੀਅਤ ਪ੍ਰਾਨ ਪਤੀਕੇ। ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕੀ ਭਾਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਹੂੰ ਤੇ ਏਕ ਰਤੀ ਬਿਨ ਏਕ ਰਤੀ ਕੇ॥ ੧॥੨੧॥

ਮਾਤੇ ਮਤੰਗ ਜਰੇ ਜਰ ਸੰਗਿ ਅਨੂਪ ਉਤੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸਵਾਰੇ। ਕੋਟ ਤੁਰੰਗ ਕੁਰੰਗ ਸੇ ਕੂਦਤ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕਉ ਜਾਤ ਨਿਵਾਰੇ। ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੇ ਭੂਪ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਨਿਆਵਤ ਸੀਸ ਨ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ। ਏਤੇ ਭਏ ਤੋ ਕਹਾ ਭਏ ਭੂਪਤ ਅੰਤਕੋਨਾਗੇਹੀਪਾਇਪਧਾਰੇ।੨।੨੨

ਜੀਤ ਫਿਰੈ ਸਭ ਦੇਸ ਦਿਸਾਨ
ਕੋ ਬਾਜਤ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਨਗਾਰੇ।
ਗੁੰਜਤ ਗੂੜ ਗਜਾਨ ਕੇ ਸੁੰਦਰ
ਹੰਸਤ ਹੀ ਹਯ ਰਾਜ ਹਜਾਰੇ। ਭੂਤ
ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਕੇ ਭੂਪਤਿ ਕਉਨ
ਗਨੈ ਨਹੀ ਜਾਤ ਬਿਚਾਰੇ। ਸ੍ਰੀ
ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਅੰਤ
ਕਉ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮ ਸਿਧਾਰੇ॥ ੩ ॥
॥ ੨੫ ॥

ਤੀਰਥ ਨਾਨ ਦਇਆ ਦਮ
ਦਾਨ ਸੁ ਸੰਜਮ ਨੇਮ ਅਨੇਕ
ਬਿਸੇਖੈ। ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ
ਕੁਰਾਨ ਜਮੀਨ ਜਮਾਨ ਸਬਾਨ
ਕੇ ਪੇਖੈ। ਪਉਨ ਅਹਾਰ ਜਤੀ
ਜਤ ਧਾਰ ਸਬੈ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਹਜਾਰ

ਕ ਦੇਖੈ । ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਭਜੇ ਬਿਨੁ ਭੂਪਤਿ ਏਕ ਰਤੀ ਬਿਨੁ ਏਕ ਨ ਲੇਖੈ ॥ ੪ ॥ ੨੪ ॥

ਸੁਧ ਸਿਪਾਹ ਦੁਰੰਤ ਦੁਬਾਹ ਸੁਸਾਜਿ ਸਨਾਹ ਦੁਰਜਾਨ ਦਲੈਗੇ। ਭਾਰੀ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਮਨ ਮੈ ਕਰ ਪਰਬਤ ਪੰਖ ਹਲੇ ਨ ਹਲੈ ਗੇ। ਤੋਰ ਅਰੀਨ ਮਰੋਰ ਮਵਾਸਨ ਮਾਤੇ ਮਤੰਗਨ ਮਾਨ ਮਲੈਗੇ। ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨੁ ਤਿਆਗ ਜਹਾਨੁ ਨਿਦਾਨ ਚਲੈਗੇ ॥ ੫ ॥ ॥ ੨੩ ॥

ਬੀਰ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਬਰਿਆਰ ਅਬਿਚਾਰਹਿ ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਭਛੱਯਾ। ਤੋਰਤ ਦੇਸ ਮਲਿੰਦ

ਮਵਾਸਨ ਮਾਤੇ ਗਜਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮਲੱਯਾ। ਗਾੜ੍ਹੇ ਗੜ੍ਹਾਨ ਕੇ ਤੋੜਨ ਹਾਰ ਸੁ ਬਾਤਨ ਹੀ ਚਕ ਚਾਰ ਲਵੱਯਾ। ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਸਭ ਕੋ ਸਿਰ ਨਾਇਕ ਜਾਚਿਕ ਅਨੇਕ ਸੁ ਏਕ ਦਿਵੱਯਾ ॥ ੬ ॥ ੨੬ ॥

ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਨਿਸਾ ਚਰ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਜਪੈਗੇ। ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਪਲ ਹੀ ਪਲ ਮੈ ਸਭ ਥਾਪ ਥਪੈਗੇ। ਪੁੰਨ ਪ੍ਰਤਾਪਨ ਬਾਢ ਜੈਤ ਧੁਨ ਪਾਪਨ ਕੇ ਬਹੁ ਪੁੰਜ ਖਪੈਗੇ। ਸਾਧ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਸੰਨ ਫਿਰੈ ਜਗ ਸੱਤ੍ਰ ਸਭੈ ਅਵਲੋਕ ਚਪੈਗੇ॥ ੭ ॥ ॥ ੨੭ ॥

ਮਾਨਵ ਇੰਦ੍ਰ ਗਜਿੰਦ੍ਰ ਨਰਾ-
ਧਪ ਜੌਨ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਕੋ ਰਾਜ ਕਰੈਗੇ।
ਕੋਟ ਇਸਨਾਨ ਗਜਾਦਿਕ ਦਾਨ
ਅਨੇਕ ਸੁਅੰਬਰ ਸਾਜ ਬਰੈਗੇ।
ਬ੍ਰਹਮ ਮਹੇਸਰ ਬਿਸਨ ਸਚੀਪਤਿ
ਅੰਤ ਫਸੇ ਜਮ ਫਾਸ ਪਰੈਗੇ। ਜੇ
ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਕੇ ਪ੍ਰਸ ਹੈ ਪਗ
ਤੇ ਨਰ ਫੇਰ ਨ ਦੇਹ ਧਰੈਗੇ ॥ ੮ ॥
॥ ੨੮ ॥

ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਦੋਊ ਲੋਚਨ
ਮੂੰਦ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਬਕ ਧਿਆਨ
ਲਗਾਇਓ। ਨਾਤ ਫਿਰਿਓ ਲੀਏ
ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਲੋਕ ਗਇਓ ਪਰ
ਲੋਕ ਗਵਾਇਓ। ਬਾਸੁ ਕੀਓ
ਬਿਖਿਆਨ ਸੋ ਬੈਠ ਕੈ ਐਸੇ ਹੀ

ਐਸ ਸੁ ਬੈਸ ਬਿਤਾਇਓ। ਸਾਚੁ ਕਹੌ ਸੁਨ ਲੇਹੁ ਸਭੈ ਜਿਨ ਪ੍ਰੇਮੁ ਕੀਓ ਤਿਨਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਓ ॥ ੯ ॥ ੨੯ ॥

ਕਾਹੂ ਲੈ ਪਾਹਨ ਪੂਜ ਧਰੋ ਸਿਰ ਕਾਹੂ ਲੈ ਲਿੰਗੁ ਗਰੇ ਲਟ ਕਾਇਓ । ਕਾਹੂ ਲਖਿਓ ਹਰਿ ਅਵਾਚੀ ਦਿਸਾ ਮਹਿ ਕਾਹੂ ਪਛਾਹ ਕੋ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇਓ। ਕੋਊ ਬੁਤਾਨ ਕੋ ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਸੁ ਕੋਊ ਮ੍ਰਿਤਾਨ ਕਉ ਪੂਜਨ ਧਾਇਓ। ਕੂਰ ਕ੍ਰਿਆ ਉਰਝਿਓ ਸਭ ਹੀ ਜਗੁ ਸ੍ਰੀ ਭਗ-ਵਾਨ ਕੋ ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਇਓ ॥ ੧੦ ॥ ੩੦ ॥

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੋਮਰ ਛੰਦ

ਹਰਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ । ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਬੀਨ । ਅਕ- ਲੰਕ ਰੂਪ ਅਪਾਰ । ਅਨਛਿੱਜ ਤੇਜ ਉਦਾਰ ॥ ੧ ॥ ੩੧ ॥ ਅਨ ਭਿੱਜ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ । ਸਭ ਜਗਤ ਭਗਤ ਮਹੰਤ । ਜਸ ਤਿਲਕ ਭੂ ਭ੍ਰਿਤ ਭਾਨ । ਦਸ ਚਾਰ ਚਾਰ ਨਿਧਾਨ ॥ ੨ ॥ ੩੨ ॥ ਅਕਲੰਕ ਰੂਪ ਅਪਾਰ । ਸਭ ਲੋਕ ਸੋਕ ਬਿਦਾਰ । ਕਲ ਕਾਲ ਕਰਮ ਬਿਹੀਨ । ਸਭ ਕਰਮ ਧਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੩ ॥ ੩੩ ॥ ਅਨਖੰਡ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ । ਸਭ ਥਾਪਿਓ ਜਿਹ ਥਾਪ ।ਅਨਖੇਦ ਭੇਦ ਅਛੇਦ

ਮੁਖ ਚਾਰ ਗਾਵਤ ਬੇਦ ॥੪॥
॥ ੩੪ ॥ ਜਿਹ ਨੇਤ ਨਿਗਮ
ਕਹੰਤ। ਮੁਖ ਚਾਰ ਬਕਤ ਬਿਅੰਤ
। ਅਨਭਿੱਜ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ। ਅਨ
ਖੰਡ ਅਮਿਤ ਅਥਾਪ ॥੫॥੩੫ ॥
ਜਿਹ ਕੀਨ ਜਗਤ ਪਸਾਰ। ਰਚਿਓ
ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰ। ਅਨੰਤ ਰੂਪ
ਅਖੰਡ। ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਚੰਡ
॥ ੬ ॥ ੩੬ ॥ ਜਿਹ ਅੰਡ ਤੇ
ਬ੍ਰਹਮੰਡ। ਕੀਨੇ ਸੁ ਚੌਦਹ ਖੰਡ ॥
॥ ਸਭ ਕੀਨ ਜਗਤ ਪਸਾਰ।
ਅਬਯਕਤ ਰੂਪ ਉਦਾਰ ॥ ੭ ॥
੩੭ ॥ ਜਿਹ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਨ੍ਰਿਪਾਰ
।ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿਸਨ ਬਿਚਾਰ।
ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ। ਬਿਨੁ

ਭਗਤਿ ਕੋ ਨ ਕਬੂਲ ॥੮॥ ੩੮॥
ਕਈ ਸਿੰਧ ਬਿੰਧ ਨਗਿੰਦ੍ਰ। ਕਈ
ਮੱਛ ਕਛ ਫਨਿੰਦ੍ਰ। ਕਈ ਦੇਵ
ਆਦਿ ਕੁਮਾਰ। ਕਈ ਕ੍ਰਿਸਨ
ਬਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ॥ ੯ ॥ ੩੯ ॥
ਕਈ ਇੰਦ੍ਰ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰ। ਕਈ
ਬੇਦ ਔ ਮੁਖ ਚਾਰ। ਕਈ ਰੁੱਦ੍ਰ
ਛੁੱਦ੍ਰ ਸਰੂਪ। ਕਈ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ
ਅਨੂਪ ॥ ੧੦ ॥ ੪੦ ॥ ਕਈ
ਕੋਕ ਕਾਬ ਬਨੰਤ। ਕਈ ਬੇਦ ਭੇਦ
ਕਹੰਤ। ਕਈ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ
ਬਖਾਨ। ਕਹੂੰ ਕਥਤ ਹੀ ਸੁ ਪੁਰਾਨ
॥ ੧੧ ॥ ੪੧ ॥ ਕਈ ਅਗਨ
ਹੋਤ੍ਰ ਕਰੰਤ। ਕਈ ਉਰਧ ਤਾਪ
ਦੁਰੰਤ। ਕਈ ਉਰਧ ਬਾਹੁ

ਸੰਨਿਆਸ । ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਭੇਸ ਉਦਾਸ ॥ ੧੨ ॥ ੪੨ ॥ ਕਹੂੰ ਨਿਵਲੀ ਕਰਮ ਕਰੰਤ । ਕਹੂੰ ਪਉਨ ਅਹਾਰ ਦੁਰੰਤ । ਕਹੂੰ ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਅਪਾਰ । ਕਹੂੰ ਜਗ ਕਰਮ ਉਦਾਰ ॥ ੧੩ ॥ ੪੩ ॥ ਕਹੂੰ ਅਗਨ ਹੋਤ੍ਰ ਅਨੂਪ। ਕਹੂੰ ਨਿਆਇ ਰਾਜ ਬਿਭੂਤ । ਕਹੂੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰੀਤ। ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਸਿਉ ਬਿਪ੍ਰੀਤ ॥ ੧੪ ॥ ੪੪ ॥ ਕਈ ਦੇਸ ਦੇਸ ਫਿਰੰਤ। ਕਈ ਏਕ ਠੌਰ ਇਸਥੰਤ। ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਜਲ ਮਹਿ ਜਾਪ। ਕਹੂੰ ਸਹਤ ਤਨ ਪਰ ਤਾਪ ॥ ੧੫ ॥ ੪੫ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਸ ਬਨਹਿ ਕਰੰਤ। ਕਹੂੰ ਤਾਪ ਤਨਹਿ

ਸਹੰਤ । ਕਹੂੰ ਗ੍ਰਿਹਸਤ ਧਰਮ
ਅਪਾਰ। ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਰੀਤ ਉਦਾਰ
॥੧੬॥ ੪੬ ॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਹਤ
ਅਭਰਮ । ਕਹੂੰ ਕਰਮ ਕਰਤ ਅਕ
ਰਮ। ਕਹੂੰ ਸੇਖ ਬ੍ਰਹਮ ਸਰੂਪ।
ਕਹੂੰ ਨੀਤ ਰਾਜ ਅਨੂਪ ॥ ੧੭ ॥
੪੭॥ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਸੋਗ ਬਿਹੀਨ।
ਕਹੂੰ ਏਕ ਭਗਤ ਅਧੀਨ। ਕਹੂੰ
ਰੰਕ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ । ਕਹੂੰ ਬੇਦ
ਬਿਆਸ ਅਵਤਾਰ ॥੧੮॥ ੪੮॥
ਕਈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਰਟੰਤ। ਕਈ
ਸੇਖ ਨਾਮ ਉਚਰੰਤ। ਬੈਰਾਗ ਕਹੂੰ
ਸੰਨਿਆਸ । ਕਹੂੰ ਫਿਰਤ ਰੂਪ
ਉਦਾਸ ॥ ੧੯ ॥ ੪੯ ॥ ਸਭ
ਕਰਮ ਫੋਕਟ ਜਾਨ। ਸਭ ਧਰਮ

ਨਿਹਫਲ ਮਾਨ। ਬਿਨ ਏਕ ਨਾਮ
ਅਧਾਰ। ਸਭ ਕਰਮ ਭਰਮ ਬਿਚਾਰ
॥ ੨੦ ॥ ੫੦ ॥

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਲਘੁ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਜਲੇ ਹਰੀ ॥ ਥਲੇ ਹਰੀ ॥
ਉਰੇ ਹਰੀ। ਬਨੇ ਹਰੀ ॥ ੧ ॥
੫੧ ॥ ਗਿਰੇ ਹਰੀ । ਗੁਫੇ ਹਰੀ।
ਛਿਤੇ ਹਰੀ। ਨਭੇ ਹਰੀ ॥ ੨ ॥
॥ ੫੨ ॥ ਈਹਾਂ ਹਰੀ। ਊਹਾਂ ਹਰੀ
। ਜਿਮੀ ਹਰੀ। ਜਮਾ ਹਰੀ ॥ ੩ ॥
੫੩ ॥ ਅਲੇਖ ਹਰੀ। ਅਭੇਖ
ਹਰੀ। ਅਦੋਖ ਹਰੀ। ਅਦ੍ਵੈਖ ਹਰੀ
॥ ੪ ॥ ੫੪ ॥ ਅਕਾਲ ਹਰੀ।
ਅਪਾਲ ਹਰੀ ॥ ਅਛੇਦ ਹਰੀ।
ਅਭੇਦ ਹਰੀ ॥ ੫ ॥ ੫੫ ॥

ਅਜੰਤ੍ਰ ਹਰੀ। ਅਮੰਤ੍ਰ ਹਰੀ। ਸ੍ਰ
ਤੇਜ ਹਰੀ। ਅਤੰਤ੍ਰ ਹਰੀ॥ ੬॥
ਪ੬॥ ਅਜਾਤ ਹਰੀ। ਅਪਾਤ ਹਰੀ
ਅਮਿਤ੍ਰ ਹਰੀ। ਅਮਾਤ ਹਰੀ॥੭॥
ਪ੭॥ ਅਰੋਗ ਹਰੀ। ਅਸੋਕ ਹਰੀ।
ਅਭਰਮ ਹਰੀ। ਅਕਰਮ ਹਰੀ
॥ ੮॥ ਪ੮॥ ਅਜੈ ਹਰੀ। ਅਭੈ
ਹਰੀ। ਅਭੇਦ ਹਰੀ। ਅਛੇਦ ਹਰੀ
॥ ੯॥ ਪ੯ ॥ ਅਖੰਡ ਹਰੀ।
ਅਭੰਡ ਹਰੀ। ਅਡੰਡ ਹਰੀ।
ਪ੍ਰਚੰਡ ਹਰੀ॥ ੧੦॥ ੬੦ ॥
ਅਤੇਵ ਹਰੀ। ਅਭੇਵ ਹਰੀ।
ਅਜੇਵ ਹਰੀ। ਅਛੇਵ ਹਰੀ॥੧੧॥
੬੧ ॥ ਭਜੋ ਹਰੀ। ਥਪੋ ਹਰੀ।
ਤਪੋ ਹਰੀ। ਜਪੋ ਹਰੀ॥੧੨॥੬੨॥

ਜਲਸ ਤੂਹੀ । ਥਲਸ ਤੂਹੀ ।
ਨਦਿਸ ਤੂਹੀ । ਨਦਸ ਤੂਹੀ ॥
੧੩ ॥ ੬੩ ॥ ਬ੍ਰਿਛਸ ਤੂਹੀ ।
ਪਤਸ ਤੂਹੀ । ਛਿਤਸ ਤੂਹੀ ।
ਉਰਧਸ ਤੂਹੀ ॥ ੧੪ ॥ ੬੪ ॥
ਭਜਸਤੁਐਂ । ਭਜਸਤੁਐਂ । ਰਟਸਤੁਐਂ
ਠਟਸਤੁਐਂ ॥ ੧੫ । ੬੫ । ਜਿਮੀਤੁਹੀ
। ਜਮਾ ਤੁਹੀ । ਮਕੀ ਤੁਹੀ । ਮਕਾ
ਤੁਹੀ ॥ ੧੬ ॥ ੬੬ ॥ ਅਭੂ ਤੁਹੀ ।
ਅਭੈ ਤੁਹੀ । ਅਛੂ ਤੁਹੀ । ਅਛੈ
ਤੁਹੀ ॥ ੧੭ ॥ ੬੭ ॥ ਜਤਸ
ਤੁਹੀ । ਬ੍ਰਤਸ ਤੁਹੀ ਗਤਸ ਤੁਹੀ ।
ਮਤਸ ਤੁਹੀ ॥ ੧੮ ॥ ੬੮ ॥ ਤੁਹੀ
ਤੁਹੀ । ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ । ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ।
ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥ ੧੯ ॥ ੬੯ ॥ ਤੁਹੀ

ਤੁਹੀ। ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ। ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ।
ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ॥ ੨੦॥੭੦ ॥
ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥
ਖੂਕ ਮਲਹਾਰੀ ਗਜ ਗਦਹਾ
ਬਿਭੂਤ ਧਾਰੀ ਗਿਦੂਆ ਮਸਾਨ
ਬਾਸ ਕਰਿਓ ਈ ਕਰਤ ਹੈ। ਘੁਘੂ
ਮਟ ਬਾਸੀ ਲਗੇ ਡੋਲਤ ਉਦਾਸੀ
ਮ੍ਰਿਗ ਤਰਵਰ ਸਦੀਵ ਮੋਨ ਸਾਧੇ
ਈ ਮਰਤ ਹੈ। ਬਿੰਦ ਕੇ ਸਧਯਾ
ਤਾਹਿ ਹੀਜ ਕੀ ਬਡਯਾ ਦੇਤ ਬੰਦਰਾ
ਸਦੀਵ ਪਾਇ ਨਾਗੇ ਈ ਫਿਰਤ
ਹੈ। ਅੰਗਨਾ ਅਧੀਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ
ਮੈ ਪ੍ਰਬੀਨ ਏਕ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ
ਛੀਨ ਕੈਸੇ ਕੈ ਤਰਤ ਹੈ ॥੧॥੭੧॥
ਭੂਤ ਬਨ ਚਾਰੀ ਛਿਤ ਛਉਨਾ

ਸਭੈ ਦੂਧਾ ਧਾਰੀ ਪੌਨ ਕੇ ਅਹਾਰੀ
ਸੁ ਭੁਜੰਗ ਜਾਨੀਅਤੁ ਹੈ। ਤ੍ਰਿਣ ਕੇ
ਭਛੱਯਾ ਧਨ ਲੋਭ ਕੇ ਤਜੱਯਾ
ਤੇ ਤੋ ਗਊਅਨ ਕੇ ਜੱਯਾ ਬ੍ਰਿਖ-
ਭੱਯਾ ਮਾਨੀਅਤੁ ਹੈ। ਨਭ ਕੇ
ਉਡੱਯਾ ਤਾਹਿ ਪੰਛੀ ਕੀਬਡਯਾਦੇਤ
ਬਗੁਲਾ ਬਿੜਾਲ ਬ੍ਰਿਕ ਧਿਆਨੀ
ਠਾਨੀਅਤੁ ਹੈ। ਜੇਤੋ ਬਡੇ ਗਿਆਨੀ
ਤਿਨੋ ਜਾਨੀ ਪੈ ਬਖਾਨੀ ਨਾਹਿ
ਐਸੇ ਨ ਪ੍ਰਪੰਚ ਮਨ ਭੂਲ ਆਨੀ
ਅਤੁ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ॥ ੭੨ ॥ ਭੂਮ ਕੇ
ਬਸੱਯਾ ਤਾਹਿ ਭੂਚਰੀ ਕੇ ਜੱਯਾ
ਕਹੇ ਨਭ ਕੇ ਉਡੱਯਾ ਸੋ ਚਿਰਯਾ
ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ। ਫਲ ਕੇ ਭਛੱਯਾ
ਤਾਂਹਿ ਬਾਂਦਰੀ ਕੇ ਜੱਯਾ ਕਹੈ

ਆਦਿਸ ਫਿਰੱਯਾ ਤੇ ਤੋ ਭੂਤ ਕੈ
ਪਛਾਨੀਐ। ਜਲ ਕੇ ਤਰੱਯਾ ਕੋ
ਗੰਗੇਰੀ ਸੀ ਕਹਤ ਜਗ ਆਗ ਕੇ
ਭਛੱਯਾ ਸੋ ਚਕੋਰ ਸਮ ਮਾਨੀਐ।
ਸੂਰਜ ਸਿਵੱਯਾ ਤਾਹਿ ਕੌਲ ਕੀ
ਬਡਾਈ ਦੇਤ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸਿਵੱਯਾ ਕੌ
ਕਵੀ ਕੈ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ॥ ੩ ॥
੭੩ ॥ ਨਾਰਾਇਣ ਕੱਛ ਮੱਛ
ਤਿੰਦੂਆ ਕਹਤ ਸਭ ਕਉਲ ਨਾਭ
ਕਉਲ ਜਿਹ ਤਾਲ ਮੈ ਰਹਤੁ ਹੈ।
ਗੋਪੀ ਨਾਥ ਗੂਜਰ ਗੁਪਾਲ ਸਭੈ
ਧੇਨਚਾਰੀ ਰਿਖੀ ਕੇਸ ਨਾਮ ਕੈ
ਮਹੰਤ ਲਹੀਅਤੁ ਹੈ। ਮਾਧਵ
ਭਵਰ ਔ ਅਟੇਰੂ ਕੋ ਕਨ੍ਹਯਾ ਨਾਮ
ਕੰਸ ਕੋ ਬਧਯਾ ਜਮਦੂਤ ਕਹੀਅਤੁ

ਹੈ। ਮੂੜ ਰੂੜ ਪੀਟਤ ਨ ਗੂੜਤਾ ਕੋ ਭੇਦ ਪਾਵੈ ਪੂਜਤ ਨ ਤਾਹਿ ਜਾਕੇ ਰਾਖੇ ਰਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ੪ ॥ ੭੪ ॥ ਬਿਸ੍ਵਪਾਲ ਜਗਤ ਕਾਲ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਬੈਰੀਸਾਲ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਪਾਲ ਜਮ ਜਾਲ ਤੇ ਰਹਤੁ ਹੈ। ਜੋਗੀ ਜਟਾਧਾਰੀ ਸਤੀ ਸਾਚੇ ਬਡੇ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਧਿਆਨ ਕਾਜ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਦੇਹ ਪੈ ਸਹਤੁ ਹੈ। ਨਿਉਲੀਕਰਮਜਲਹੋਮ ਪਾਵਕ ਪਵਨਹੋਮ ਅਧੋਮੁਖਏਕਪਾਇਠਾਢੇ ਨ ਬਹਤ ਹੈ। ਮਾਨਵ ਫਨਿੰਦ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਨ ਪਾਵੈ ਭੇਦ ਬੇਦ ਔਕਤੇਬ ਨੇਤਨੇਤਕੈ ਕਹਤ ਹੈ ॥ ੫ ॥ ੭੫ ॥ ਨਾਚਤ ਫਿਰਤ ਮੋਰ ਬਾਦਰ ਕਰਤ

ਘੋਰ ਦਾਮਨੀ ਅਨੇਕ ਭਾਉ ਕਰਿਓ
ਈ ਕਰਤ ਹੈ। ਚੰਦ੍ਮਾ ਤੇ ਸੀਤਲ
ਨ ਸੂਰਜ ਤੇ ਤਪਤ ਤੇਜ ਇੰਦ੍ ਸੋ
ਨ ਰਾਜਾ ਭਵ ਭੂਮ ਕੋ ਭਰਤ ਹੈ।
ਸਿਵ ਸੇ ਤਪਸੀ ਆਦਿ ਬ੍ਹਮਾ ਸੇ
ਨ ਬੇਦ ਚਾਰੀ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ ਸੀ
ਤਪਸਯਾ ਨ ਅਨਤ ਹੈ। ਗਿਆਨ
ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਕਾਲ ਫਾਸ ਕੇ ਅਧੀਨ
ਸਦਾ ਜੁਗਨ ਕੀ ਚਉਕਰੀਫਿਰਾਏ
ਈ ਫਿਰਤ ਹੈ॥ ੬ ॥੭੬॥
ਏਕ ਸਿਵ ਭਏ ਏਕ ਗਏ ਏਕ
ਫੇਰ ਭਏ ਰਾਮ ਚੰਦ੍ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕੇ
ਅਵਤਾਰ ਭੀ ਅਨੇਕ ਹੈ। ਬ੍ਹਮਾ
ਅਰੁ ਬਿਸਨ ਕੇਤੇ ਬੇਦ ਔ ਪੁਰਾਨ
ਕੇਤੇ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਮੂਹਨ ਕੈ ਹੁਇ

ਹੁਇ ਬਿਤਏ ਹੈ। ਮੋਨ ਦੀ ਮਦਾਰ ਕੇਤੇ ਅਸੁਨੀ ਕੁਮਾਰ ਕੇਤੇ ਅੰਸਾ ਅਵਤਾਰ ਕੇਤੇ ਕਾਲ ਬਸ ਭਏ ਹੈ। ਪੀਰ ਔ ਪਿਕਾਂਬਰ ਕੇਤੇ ਗਨੇ ਨ ਪਰਤ ਏਤੇ ਭੂਮ ਹੀ ਤੇ ਹੁਇਕੈ ਫੇਰਿ ਭੂਮ ਹੀ ਮਿਲਏ ਹੈ ॥ ੭ ॥ ੭੭ ॥ ਜੋਗੀ ਜਤੀ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਬਡੇ ਬਡੇ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਛਤ੍ਰ ਹੀ ਕੀ ਛਾਯਾ ਕਈ ਕੋਸ ਲੌ ਚਲਤ ਹੈ। ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੇ ਦਾਬਤਿ ਫਿਰਤ ਦੇਸ ਬਡੇ ਬਡੇ ਰਾਜਨ ਕੇ ਦ੍ਰਪ ਕੋ ਦਲਤ ਹੈ। ਮਾਨ ਸੇ ਮਹੀਪ ਔ ਦਿਲੀਪ ਕੈਸੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨ ਭੁਜ ਦੰਡ ਕੋ ਕਰਤ ਹੈ। ਦਾਰਾ ਸੇ ਦਿਲੀਸਰ

ਦ੍ਰਜੋਧਨ ਸੇਮਾਨਧਾਰੀਭੋਗਭੋਗਭੂਮ
ਅੰਤ ਭੂਮਮੈ ਮਿਲਤਹੈ॥੯॥੭੯॥
ਸਿਜਦੇ ਕਰੇ ਅਨੇਕ ਤੋਪਚੀ ਕਪਟ
ਭੇਸ ਪੋਸਤੀ ਅਨੇਕ ਦਾ ਨਿਵਾ-
ਵਤ ਹੈ ਸੀਸ ਕੌ। ਕਹਾ ਭਇਓ
ਮੱਲ ਜੋ ਪੈ ਕਾਢਤ ਅਨੇਕ ਡੰਡ
ਸੋ ਤੌ ਨ ਡੰਡੌਤ ਅਸਟਾਂਗ ਅਥ
ਤੀਸ ਕੌ। ਕਹਾ ਭਇਓ ਰੋਗੀ ਜੋਪੈ
ਡਾਰਿਓਰਹਿਓ ਉਰਧਮੁਖਮਨਤੇ ਨ
ਮੂੰਡ ਨਿਹਰਾਇਓ ਆਦਿ ਈਸਕੌ।
ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਸਦਾ ਦਾਮਨਾ
ਪ੍ਰਬੀਨ ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ
ਕੈਸੇ ਪਾਵੈ ਜਗਦੀਸ ਕੌ॥ ੯ ॥
੭੯ ॥ ਸੀਸ ਪਟਕਤ ਜਾਕੇ ਕਾਨ
ਮੈ ਖਜੂਰਾ ਧਸੈ ਮੂੰਡ ਛਟਕਤ

ਮਿੱਤ੍ਰ ਪੁੱਤ੍ਰ ਹੂੰ ਕੇ ਸੋਕ ਸੌ। ਆਕ
ਕੋ ਚਰੱਯਾ ਫਲ ਫੂਲ ਕੋ ਭਛੱਯਾ
ਸਦਾ ਬਨ ਕੋ ਭ੍ਰਮੱਯਾ ਔਰ ਦੂਸਰੋ
ਨ ਬੋਕ ਸੌ। ਕਹਾ ਭਯੋ ਭੇਡ ਜੋ
ਘਸਤ ਸੀਸ ਬ੍ਰਿਛਨ ਸੌ ਮਾਟੀ ਕੋ
ਭਛੱਯਾ ਬੋਲ ਪੂਛ ਲੀਜੈ ਜੋਕ ਸੌ।
ਕਾਮਨਾ ਅਧੀਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਮੈ
ਪ੍ਰਬੀਨ ਏਕ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ
ਕੈਸੇ ਭੇਟੈ ਪਰਲੋਕ ਸੌ ॥੧੦॥
੯੦॥ ਨਾਚਿਓਈ ਕਰਤ ਮੋਰ
ਦਾਦਰ ਕਰਤ ਸੋਰ ਸਦਾ ਘਨਘੋਰ
ਘਨ ਕਰਿਓਈ ਕਰਤ ਹੈ। ਏਕ
ਪਾਇ ਠਾਢੇ ਸਦਾ ਬਨ ਮੈ ਰਹਤ
ਬ੍ਰਿਛ ਫੂਕ ਫੂਕ ਪਾਵ ਭੂਮ ਸ੍ਰਾਵਗ
ਧਰਤ ਹੈ। ਪਾਹਨ ਅਨੇਕ ਜੁਗ

ਏਕਠਉਰ ਬਾਸੁ ਕਰੈ ਕਾਗ ਔਰ
ਚੀਲ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਚਰਤ ਹੈ।
ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਮਹਾ ਦਾਨ
ਮੈ ਨ ਹੂਜੈ ਲੀਨ ਭਾਵਨਾ ਯਕੀਨ
ਦੀਨ ਕੈਸੇ ਕੈ ਤਰਤ ਹੈ ॥ ੧੧ ॥
੯੧ ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਸ੍ਵਾਂਗੀ ਕਹੂੰ
ਜੋਗੀ ਬੈਰਾਗੀ ਬਨੈਂ ਕਬਹੂੰ
ਸੰਨਿਆਸ ਭੇਸ ਬਨਕੈ ਦਿਖਾਵਈ
। ਕਹੂੰ ਪਉਨਹਾਰੀ ਕਹੂੰ ਬੈਠੇ ਲਾਇ
ਤਾਰੀ ਕਹੂੰ ਲੋਭ ਕੀ ਖੁਮਾਰੀ
ਸੌ ਅਨੇਕ ਗੁਨ ਗਾਵਈ। ਕਹੂੰ
ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕਹੂੰ ਹਾਥ ਪੈ ਲਗਾਵੈ
ਬਾਰੀ ਕਹੂੰ ਡੰਡ ਧਾਰੀ ਹੁਇਕੈ
ਲੋਗਨ ਭ੍ਰਮਾਵਈ । ਕਾਮਨਾ
ਅਧੀਨ ਪਰਿਓ ਨਾਚਤ ਹੈ ਨਾਚਨ

ਸੋ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ ਕੈਸੇ ਬ੍ਰਹਮ
ਲੋਕ ਪਾਵਈ ॥ ੧੨ ॥ ੯੨॥ ਪੰਚ
ਬਾਰ ਗੀਦਰ ਪੁਕਾਰੇ ਪਰੇ ਸੀਤ
ਕਾਲ ਕੁੰਚਰ ਔ ਗਦਹਾ ਅਨੇਕਦਾ
ਪੁਕਾਰ ਹੀ। ਕਹਾ ਭਇਓ ਜੋ ਪੈ
ਕਲਵੱਤ੍ਰ ਲੀਓ ਕਾਸੀ ਬੀਚ ਚੀਰ
ਚੀਰ ਚੋਰਟਾ ਕੁਠਾਰਨ ਸੋ ਮਾਰਹੀ
। ਕਹਾ ਭਇਓ ਫਾਸੀ ਡਾਰ ਬੂਡਿਓ
ਜੜ ਗੰਗ ਧਾਰ ਡਾਰ ਡਾਰ ਫਾਸ
ਠਗ ਮਾਰ ਮਾਰ ਡਾਰਹੀ। ਡੂਬੇ
ਨਰਕ ਧਾਰ ਮੂੜ ਗਿਆਨ ਕੇ
ਬਿਨਾ ਬਿਚਾਰ ਭਾਵਨਾ ਬਿਹੀਨ
ਕੈਸੇ ਗਿਆਨ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਹੀ
॥ ੧੩ ॥ ੯੩ ॥ ਤਾਪ ਕੇ ਸਹੇ
ਤੇ ਜੋ ਪੈ ਪਾਈਐ ਅਤਾਪ ਨਾਥ

ਤਾਪਨਾ ਅਨੇਕ ਤਨ ਘਾਇਲ ਸਹਤ ਹੈ । ਜਾਪ ਕੇ ਕੀਏ ਤੇ ਜੋ ਪੈ ਪਾਯਤ ਅਜਾਪ ਦੇਵ ਪੂਦਨਾ ਸਦੀਵ ਤੂਹੀ ਤੂਹੀ ਉਚਰਤ ਹੈ। ਨਭ ਕੇ ਉਡੇ ਤੇ ਜੋ ਪੈ ਨਾਰਾਇਣ ਪਾਯਤ ਅਨਲ ਅਕਾਸ ਪੰਛੀ ਡੋਲਬੋ ਕਰਤ ਹੈ। ਆਗ ਮੈ ਜਰੇ ਤੇ ਗਤ ਰਾਂਡ ਕੀ ਪਰਤਕਰ ਪਤਾਲ ਕੇ ਬਾਸੀ ਕਿਉ ਭੁਜੰਗ ਨ ਤਰਤ ਹੈ ॥ ੧੪ ॥ ੮੪ ॥ ਕੋਊ ਭਇਓ ਮੁੰਡੀਆ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕੋਊ ਜੋਗੀ ਭਇਓ ਕੋਊਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕੋਊ ਜਤੀ ਅਨਮਾਨਬੋ । ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਕੋਊ ਰਾਫਜੀ ਇਮਾਮ ਸਾਫੀ ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਿ-

ਚਾਨਬੋ । ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਸੋਈ
ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਓਈ ਦੂਸਰੋ ਨ
ਭੇਦ ਕੋਈ ਭੂਲ ਭ੍ਰਮ ਮਾਨਬੋ।
ਏਕ ਹੀ ਕੀ ਸੇਵ ਸਭ ਹੀ ਕੋ
ਗੁਰਦੇਵ ਏਕ ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਸਬੈ
ਏਕੈ ਜੋਤ ਜਾਨਬੋ ॥੧੫ ॥ ੮੫ ॥
ਦੇਹਰਾ ਮਸੀਤ ਸੋਈ ਪੂਜਾ ਔ
ਨਿਵਾਜ ਓਈ ਮਾਨਸ ਸਬੈ ਏਕ
ਪੈ ਅਨੇਕ ਕੋ ਭ੍ਰਮਾਵ ਹੈ। ਦੇਵਤਾ
ਅਦੇਵ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦੂ
ਨਿਆਰੇ ਨਿਆਰੇ ਦੇਸਨ ਕੇ ਭੇਸ ਕੋ
ਪ੍ਰਭਾਉ ਹੈ। ਏਕੈ ਨੈਨ ਏਕੈ ਕਾਨ
ਏਕੈ ਦੇਹ ਏਕੈ ਬਾਨ ਖਾਕ ਬਾਦ
ਆਤਸ ਔ ਆਬ ਕੋ ਰਲਾਉ ਹੈ। ਅਲਹ
ਅਭੇਦ ਸੋਈ ਪੁਰਾਨ ਔ ਕੁਰਾਨ

ਓਈ ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਸਬੈ ਏਕ ਹੀ ਬਨਾਉ ਹੈ ॥ ੧੬ ॥ ੯੬ ॥ ਜੈਸੇ ਏਕ ਆਗ ਤੇ ਕਨੂਕਾ ਕੋਟ ਆਗ ਉਠੇ ਨਿਆਰੇ ਨਿਆਰੇ ਹੁਇ ਕੈ ਫੇਰਿ ਆਗ ਮੈ ਮਿਲਾਹਗੇ। ਜੈਸੇ ਏਕ ਧੂਰ ਤੇ ਅਨੇਕ ਧੂਰ ਪੂਰਤ ਹੈ ਧੂਰ ਕੇ ਕਨੂਕਾ ਫੇਰ ਧੂਰ ਹੀ ਸਮਾਹਗੇ। ਜੈਸੇ ਏਕ ਨਦ ਤੇ ਤਰੰਗ ਕੋਟ ਉਪਜਤ ਹੈ ਪਾਨ ਕੇ ਤਰੰਗ ਸਬੈ ਪਾਨ ਹੀ ਕਹਾਹਗੇ। ਤੈਸੇ ਬਿਸ੍ਵ ਰੂਪ ਤੇ ਅਭੂਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁਇ ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਜ ਸਬੈ ਤਾਹੀ ਮੈ ਸਮਾਹਗੇ ॥ ੧੭ ॥ ੮੭ ॥ ਕੇਤੇ ਕੱਛ ਮੱਛ ਕੇਤੇ ਉਨ ਕਉ ਕਰਤ ਭੱਛ ਕੇਤੇ ਅੱਛ ਵੱਛ

ਹੁਇ ਸਪੱਛ ਉੱਡ ਜਾਹਗੇ। ਕੇਤੇ
ਨਭਬੀਚਅੱਛ ਪੱਛਕਉ ਕਰੈਗੇ ਭੱਛ
ਕੇਤਕ ਪ੍ਰਤਛ ਹੁਇ ਪਚਾਇ ਖਾਇ
ਜਾਹਗੇ। ਜਲ ਕਹਾ ਥਲ ਕਹਾ
ਗਗਨ ਤੇ ਗਉਨ ਕਹਾ ਕਾਲ ਕੇ
ਬਨਾਇ ਸਬੈ ਕਾਲ ਹੀ ਚਬਾਹਗੇ।
ਤੇਜ ਜਿਉ ਅਤੇਜ ਮੈ ਅਤੇਜ ਜੈਸੇ
ਤੇਜ ਲੀਨ ਤਾਹੀ ਤੇ ਉਪਜ ਸਬੈ
ਤਾਹੀ ਮੈ ਸਮਾਹਗੇ ॥੧੮॥ ੮੮ ॥
ਕੂਕਤ ਫਿਰਤ ਕੇਤੇ ਰੋਵਤ ਮਰਤ
ਕੇਤੇ ਜਲ ਮੈ ਡੂਬਤ ਕੇਤੇ ਆਗ
ਮੈ ਜਰਤ ਹੈ। ਕੇਤੇ ਗੰਗ ਬਾਸੀ
ਕੇਤੇ ਮਦੀਨਾ ਮਕਾ ਨਿਵਾਸੀ
ਕੇਤਕ ਉਦਾਸੀ ਕੇ ਭ੍ਰਮਾਏ ਈ
ਫਿਰਤ ਹੈ। ਕਰਵਤ ਸਹਤ ਕੇਤੇ

ਭੂਮ ਮੈ ਗਡਤ ਕੇਤੇ ਸੂਆ ਪੈ
ਚੜ੍ਹਤ ਕੇਤੇ ਦੂਖ ਕਉ ਭਰਤ ਹੈ।
ਗੈਨ ਮੈ ਉਡਤ ਕੇਤੇ ਜਲ ਮੈ
ਰਹਤ ਕੇਤੇ ਗਿਆਨ ਕੇ ਬਿਹੀਨ
ਜਕ ਜਾਰੇਈ ਮਰਤ ਹੈ ॥ ੧੯ ॥
੮੯ ॥ ਸੋਧ ਹਾਰੇ ਦੇਵਤਾ ਬਿਰੋਧ
ਹਾਰੇ ਦਾਨੋ ਬਡੇ ਬੋਧ ਹਾਰੇ ਬੋਧਕ
ਪ੍ਰਬੋਧ ਹਾਰੇ ਜਾਪਸੀ। ਘਸ ਹਾਰੇ
ਚੰਦਨ ਲਗਾਇਹਾਰੇਚੋਆਚਾਰਪੂਜ
ਹਾਰੇ ਪਾਹਨ ਚਢਾਇ ਹਾਰੇ ਲਾਪ
ਸੀ। ਗਾਹ ਹਾਰੇ ਗੋਰਨ ਮਨਾਇ
ਹਾਰੇ ਮੜ੍ਹੀ ਮਟ ਲੀਪਹਾਰੇ ਭੀਤਨ
ਲਗਾਇ ਹਾਰੇ ਛਾਪਸੀ । ਗਾਇ
ਹਾਰੇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਜਾਇ ਹਾਰੇ ਕਿੰਨਰ
ਸਬ ਪਚ ਹਾਰੇ ਪੰਡਤ ਤਪੰਤ ਹਾਰੇ

ਤਾਪਸੀ ॥ ੨੦ ॥ ੯੦ ॥

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਭੁਜੰਗਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥

ਨ ਰਾਗੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ। ਨ ਮੋਹੰ ਨ ਕ੍ਰੋਹੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਨ ਦ੍ਵੈਖੰ। ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਜਾਤੰ। ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੰ ਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਨ ਪਿਤ੍ਰੰ ਨ ਮਾਤੰ॥ ੧ ॥ ੯੧ ॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਧਾਮੰ। ਨ ਪੁਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਸਤ੍ਰੰ ਨ ਭਾਮੰ। ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਜੋਨੀ ਸਰੂਪੰ। ਸਦਾ ਸਿੱਧਦਾ ਬੁੱਧ ਦਾ ਬਿਰਧ ਰੂਪੰ ੨ ॥ ੯੨ ॥ ਨਹੀ ਜਾਨ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ। ਕਹਾ ਬਾਸ ਤਾਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ। ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ। ਕਹਾ ਕੈ

ਬਖਾਨੋ ਕਹੈ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ॥੩॥੯੩॥
ਨ ਰੋਗੀ ਨ ਸੋਗੀ ਨ ਮੋਹੰ ਨ ਮਾਤੰ। ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਜਾਤੰ । ਅਦ੍ਵੈਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਜੋਨੀ ਸਰੂਪੇ। ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ ॥ ੪ ॥ ੯੪ ॥ ਪਰੇਅੰ ਪਰਾ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਿਆ ਪ੍ਰਕਾਸੀ। ਅਛੇਦੰ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ। ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੰਗੇ। ਨਮੋ ਆਦ ਅਭੰਗੇ ਨਮੋ ਆਦ ਅਭੰਗੇ ॥ ਪ॥ ੯ਪ ॥ ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੇ ਕੀਟ ਕੋਟੈ ਉਪਾਏ। ਉਸਾਰੇ ਗੜ੍ਹੇ ਫੇਰਿ ਮੇਟੇ ਬਨਾਏ। ਅਗਾਧੇ ਅਭ਼ੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ। ਪ੍ਰੇਅੰ ਪਰਾ ਪਰਮ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ।

॥੬॥ ੯੬ ॥ ਨ ਆਧੰ ਨ ਬਿਆਧੰ
ਅਗਾਧੰ ਸਰੂਪੇ । ਅਖੰਡਤ ਪ੍ਰਤਾਪ
ਆਦਿ ਅਛੈ ਬਿਭੂਤੇ । ਨ ਜਨਮੰ
ਨ ਮਰਨੰ ਨ ਬਰਨੰ ਨ ਬਿਆਧੇ ।
ਅਖੰਡੇ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਅਦੰਡੇ ਅਸਾਧੇ
॥ ੭ ॥ ੯੭ ॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ
ਸਨੇਹੰ ਸਨਾਥੇ। ਉਦੰਡੇ ਅਮੰਡੇ
ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਪ੍ਰਮਾਥੇ । ਨ ਜਾਤੇ ਨ ਪਾਤੇ
ਨ ਸੱਤ੍ਰੇ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੇ । ਸੁ ਭੂਤੇ ਭਵਿਖੇ
ਭਵਾਨੇ ਅਚਿਤ੍ਰੇ ॥ ੮ ॥ ੯੮ ॥
ਨ ਰਾਯੰ ਨ ਰੰਕੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ।
ਨ ਲੋਭੰ ਨ ਚੋਭੰ ਅਭੂਤੰ ਅਭੇਖੰ ।
ਨ ਸੱਤ੍ਰੰ ਨ ਮਿਤ੍ਰੰ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ।
ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਰਬੱਤ੍ਰ
ਸਨੇਹੰ ॥ ੯ ॥ ੯੯ ॥ ਨ ਕਾਮੰ

ਨ ਕਰੋਧੰ ਨ ਲੋਭੰ ਨ ਮੋਹੰ।
ਅਜੋਨੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ
ਅਜੋਹੰ। ਨ ਜਨਮੰ ਨ ਮਰਨੰ ਨ
ਬਰਨੰ ਨ ਬਿਆਧੰ। ਨ ਰੋਗੰ
ਨ ਸੋਗੰ ਅਭੈ ਨਿਰਬਿਖਾਧੰ ॥੧੦॥
੧੦੦॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਕ-
ਰਮੰ ਅਕਾਲੰ। ਅਖੰਡੰ ਅਭੰਡੰ
ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਅਪਾਲੰ। ਨ ਤਾਤੰ ਨ ਮਾਤੰ
ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਕਾਯੰ। ਨਨੇਹੰਨਗੇਹੰਨ
ਭਰਮੰ ਨ ਭਾਯੰ॥ ੧੧ ॥੧੦੧॥
ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਭੂਪੰ ਨ ਕਾਯੰ ਨ
ਕਰਮੰ। ਨ ਤ੍ਰਾਸੰ ਨ ਪ੍ਰਾਸੰ ਨ
ਭੇਦੰ ਨ ਭਰਮੰ। ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ
ਸਿਧ ਬ੍ਰਿਧੰ ਸਰੂਪੇ। ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ
ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ॥ ੧੨ ॥ ੧੦੨॥

ਨ੍ਰਿਉਕਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਆਦ ਅਨ-
ਉਕਤੰਪ੍ਰਤਾਪੇ। ਅਜੁਗਤੰਅਛੈਆਦਿ
ਅਵਿਕਤੇ ਅਬਾਪੇ। ਬਿਭੁਗਤੰ
ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਛੈ ਸਰੂਪੇ। ਨਮੋ
ਏਕ ਰੂਪੇ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੇ॥ ੧੩ ॥
॥ ੧੦੩ ॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ
ਸੋਕੰ ਨ ਸਾਕੰ। ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ
ਪੁਨੀਤੰ ਅਤਾਕੰ। ਨ ਜਾਤੰ ਨ
ਪਾਤੰ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੰ ਨ ਮੰਤ੍ਰੇ। ਨਮੋ ਏਕ
ਤੰਤ੍ਰੇ ਨਮੋ ਏਕ ਤੰਤ੍ਰੇ॥ ੧੪ ॥
॥ ੧੦੪ ॥ ਨ ਧਰਮੰ ਨ ਭਰਮੰ
ਨ ਸਰਮੰ ਨ ਸਾਕੇ।ਨਬਰਮੰਨਚਰਮੰ
ਨ ਕਰਮੰ ਨ ਬਾਕੇ। ਨਸੱਤ੍ਰੰ ਨਮਿੱਤ੍ਰੰ
ਨ ਪੁੱਤ੍ਰੰ ਸਰੂਪੇ। ਨਮੋ ਆਦ ਰੂਪੇ
ਨਮੋ ਆਦਿ ਰੂਪੇ॥੧੫॥ ੧੦੫ ॥

ਕਹੂੰ ਕੰਜਕੇ ਮੰਜਕੇ ਭਰਮ ਭੂਲੇ।
ਕਹੂੰ ਰੰਕ ਕੇ ਰਾਜ ਕੇ ਧਰਮ ਅਲੂ-
ਲੇ। ਕਹੂੰ ਦੇਸ ਕੇ ਭੇਸ ਕੇ ਧਰਮ
ਧਾਮੇ। ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਕੇ ਸਾਜ ਕੇ
ਬਾਜ ਤਾਮੇ॥ ੧੬॥ ੧੦੬॥
ਕਹੂੰ ਅੱਛ੍ਰ ਕੇ ਪੱਛ੍ਰ ਕੇ ਸਿਧ ਸਾਧੇ।
। ਕਹੂੰ ਸਿੱਧਕੇ ਬੁੱਧਕੇ ਬ੍ਰਿਧ ਲਾਧੇ।
ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਕੇ ਸੰਗ ਦੇਖੇ।
ਕਹੂੰ ਜੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਕੇ ਰੰਗ ਪੇਖੇ।
॥ ੧੭ ॥ ੧੦੭ ॥ ਕਹੂੰ ਧਰਮ ਕੇ
ਕਰਮ ਕੇ ਹਰਮ ਜਾਨੇ। ਕਹੂੰ ਧਰਮ
ਕੇ ਕਰਮਕੇ ਭਰਮ ਮਾਨੇ। ਕਹੂੰ
ਚਾਰ ਚੇਸਟਾ ਕਹੂੰ ਚਿਤ੍ਰ ਰੂਪੰ।
ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਿਆ ਕਹੂੰ ਸਰਬ
ਭੂਪੰ॥ ੧੮ ॥੧੦੮॥ ਕਹੂੰ ਨੇਹ

ਗ੍ਰੇਹੰ ਕਹੂੰ ਦੇਹ ਦੋਖੰ। ਕਹੂੰ ਅਉਖਧੀ
ਰੋਗ ਕੇ ਸੋਕ ਸੋਖੰ। ਕਹੂੰ ਦੇਵ
ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਦੈਤ ਬਾਨੀ। ਕਹੂੰ
ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਕਿੰਨਰ ਕਹਾਨੀ॥
੧੯ ॥ ੧੦੯ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੀ
ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਜੋਗ
ਬਿਦਿਆ ਧਰੇ ਤਾਪਸੀ ਹੋ। ਕਹੂੰ
ਰੋਗ ਰਹਤਾ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਜੁਗਤੰ।
ਕਹੂੰ ਭੂਮ ਕੀ ਭੁਗਤ ਮੈ ਭਰਮ
ਭੁਗਤੰ॥ ੨੦॥ ੧੧੦॥ ਕਹੂੰ
ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਕਹੂੰ ਦਾਨਵੀ ਹੋ।
ਕਹੂੰ ਜਛ ਬਿਦਿਆ ਧਰੇ ਮਾਨਵੀ
ਹੋ। ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੀ ਹੋ ਕਹੂੰ ਰਾਜ
ਕੰਨਿਆ। ਕਹੂੰ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੀ ਪ੍ਰਿਸਟ ਕੀ
ਰਿਸਟ ਪੰਨਿਆ॥੨੧॥ ੧੧੧॥

ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਬਿਓਮ
ਬਾਨੀ। ਕਹੂੰ ਕੋਕ ਕੀ ਕਾਬ ਕਥੈ
ਕਹਾਨੀ। ਕਹੂੰ ਅੱਦ੍ਰ ਸਾਰੰ ਕਹੂੰ
ਭੱਦ੍ਰ ਰੂਪੰ। ਕਹੂੰ ਮੱਦ੍ਰ ਬਾਨੀ ਕਹੂੰ
ਛਿੱਦ੍ਰ ਸਰੂਪੰ ॥ ੨੨ ॥ ੧੧੨ ॥
ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਕਾਬ ਰੂਪੰ
। ਕਹੂੰ ਚੇਸਟਾ ਚਾਰ ਚਿੱਤ੍ਰੰ ਸਰੂਪੰ।
ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪੁਰਾਨ ਕੋ ਪਾਰ ਪਾਵੈ।
ਕਹੂੰ ਬੈਠ ਕੁਰਾਨ ਕੇ ਗੀਤ
ਗਾਵੈ ॥ ੨੩ ॥ ੧੧੩ ॥ ਕਹੂੰ
ਸੁਧ ਸੇਖੰ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਹਮ ਧਰਮੰ।
ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿਧ ਅਸਵਥਾ ਕਹੂੰ ਬਾਲ
ਕਰਮੰ। ਕਹੂੰ ਜੁਆਲ ਸਰੂਪੰ ਜਰਾ
ਰਹਤ ਦੇਹੰ। ਕਹੂੰ ਨੇਹ ਦੇਹੰ ਕਹੂੰ
ਤਿਆਗ ਗ੍ਰੇਹੰ ॥ ੨੪ ॥ ੧੧੪ ॥

ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਭੋਗੰ ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਾਗੰ।
ਕਹੂੰ ਰੋਗ ਰਹਤਾ ਕਹੂੰ ਭੋਗ
ਤਿਆਗੰ। ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ਕਹੂੰ
ਰਾਜ ਰੀਤੰ। ਕਹੂੰ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਗਿਆ
ਕਹੂੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤੰ॥ ੨੫॥ ੧੧੫॥
ਕਹੂੰ ਆਰਬੀ ਤੋਰਕੀ ਪਾਰਸੀ
ਹੋ। ਕਹੂੰ ਪਹਲਵੀ ਪਸਤਵੀ
ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ ਹੋ। ਕਹੂੰਦੇਸ ਭਾਖਿਆ
ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਬਾਨੀ। ਕਹੂੰ ਰਾਜ
ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ॥੨੬॥
੧੧੬॥ ਕਹੂੰ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ
ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਰੰ। ਕਹੂੰ ਜੰਤ੍ਰ ਰੀਤੰ ਕਹੂੰ
ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ। ਕਹੂੰ ਹੋਮ ਪੂਜਾ ਕਹੂੰ
ਦੇਵ ਅਰਚਾ। ਕਹੂੰ ਪਿੰਗੁਲਾ
ਚਾਰਣੀ ਗੀਤ ਚਰਚਾ॥ ੨੭॥

੧੧੭ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਨ ਬਿਦਿਆ
ਕਹੂੰ ਗਾਨ ਗੀਤੰ। ਕਹੂੰ ਮਲੇਛ
ਭਾਖਿਆ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤੰ।ਕਹੂੰ
ਨਿਰਤਿ ਬਿਦਿਆ ਕਹੂੰ ਨਾਗ ਬਾਨੀ
ਕਹੂੰ ਗਾਰੜੂ ਗੂੜ ਕਥੈ ਕਹਾਨੀ ॥
੨੮ ॥ ੧੧੮ ॥ ਕਹੂੰ ਅੱਛਰਾ
ਪੱਛਰਾ ਮੱਛਰਾ ਹੋ। ਕਹੂੰ ਬੀਰ
ਬਿਦਿਆ ਅਭੂਤੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੋ। ਕਹੂੰ
ਛੈਲ ਛਾਲਾ ਧਰੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ।
ਕਹੂੰ ਰਾਜ ਸਾਜੰ ਧਿਰਾਜਾ ਧਿਕਾਰੀ।
੨੯ ॥ ੧੧੯ ॥ ਨਮੋ ਨਾਥ ਪੂਰੇ
ਸਦਾ ਸਿਧ ਦਾਤਾ। ਅਛੇਦੀ ਅਛੈ
ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਬਿਧਾਤਾ । ਨ ਤ੍ਰਸਤੰ
ਨ ਗ੍ਰਸਤੰ ਸਮਸਤੰ ਸਰੂਪੇ। ਨਮ-
ਸਤੰ ਨਮਸਤੰ ਤੁਅਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ॥

੩੦ ॥ ੧੨੦ ॥

ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ

ਅਬਯਕਤ ਤੇਜ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ । ਅਛੈ ਸਰੂਪ ਅਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ । ਅਨਤੁਟ ਤੇਜ ਅਨਖੁਟ ਭੰਡਾਰ । ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਕਾਰ ॥੧ ॥ ੧੨੧ ॥ ਅਨਭੂਤ ਤੇਜ ਅਨਛਿਜ ਗਾਤ । ਕਰਤਾ ਸਦੀਵ ਹਰਤਾ ਸਨਾਤ । ਆਸਨ ਅਡੋਲ ਅਨ-ਭੂਤ ਕਰਮ । ਦਾਤਾ ਦਇਆਲ ਅਨਭੂਤ ਧਰਨ ॥ ੨ ॥ ੧੨੨ ॥ ਜਿਹ ਸੱਤ੍ਰ ਮਿੱਤ੍ਰ ਨਹੀ ਜਨਮ ਜਾਤ ਜਿਹ ਪੁੱਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤ ਨਹੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਮਾਤ । ਜਿਹ ਕਰਮ ਭਰਮ ਨਹੀ ਧਰਮ ਧਿਆਨ । ਜਿਹ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ

ਬਿਓਤ ਬਾਨ ॥ ੩ ॥ ੧੨੩ ॥
ਜਿਹ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨਹੀ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ
। ਜਿਹ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ ਚਿਹਨ
ਚਿਤ੍ਰ। ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ ਨਹੀ
ਰਾਗ ਰੇਖ। ਜਿਹ ਜਨਮ ਜਾਤ
ਨਹੀ ਭਰਮ ਭੇਖ ॥ ੪ ॥ ੧੨੪ ॥
ਜਿਹ ਕਰਮ ਭਰਮ ਨਹੀ ਜਾਤ
ਪਾਤ। ਨਹੀ ਨੇਹ ਗੇਹ ਨਹੀ ਪਿਤ੍ਰ
ਮਾਤ। ਜਿਹ ਨਾਮ ਥਾਮ ਨਹੀ
ਬਰਗ ਬਿਆਧ। ਜਿਹ ਰੋਗ ਸੋਗ
ਨਹੀ ਸਤ੍ਰ ਸਾਧ ॥ ੫ ॥ ੧੨੫ ॥
ਜਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਵਾਸ ਨਹੀ ਦੇਹ ਨਾਸ
। ਜਿਹ ਆਦ ਅੰਤ ਨਹੀ ਰੂਪ
ਰਾਸ। ਜਿਹ ਰੋਗ ਸੋਗ ਨਹੀ
ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ । ਜਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ਆਸ

ਨਹੀ ਭੂਮ ਭੁਗਤਿ ॥ ੬ ॥ ੧੨੬ ॥
ਜਿਹ ਕਾਲ ਬਿਆਲ ਕਟਿਓ ਨ
ਅੰਗ। ਅਛੈ ਸਰੂਪ ਅਖੈ ਅਭੰਗ।
ਜਿਹ ਨੇਤ ਨੇਤ ਉਚਰੰਤ ਬੇਦ।
ਜਿਹ ਅਲਖ ਰੂਪ ਕਥਤ ਕਤੇਬ
॥ ੭ ॥ ੧੨੭ ॥ ਜਿਹ ਅਲਖ
ਰੂਪ ਆਸਨ ਅਡੋਲ । ਜਿਹ
ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਛੈ ਅਤੋਲ।
ਜਿਹ ਧਿਆਨ ਕਾਜ ਮੁਨ ਜਨ
ਅਨੰਤ। ਕਈ ਕਲਪ ਜੋਗ ਸਾਧਤ
ਦੁਰੰਤ ॥ ੮ ॥ ੧੨੮॥ ਤਨ ਸੀਤ
ਘਾਮ ਬਰਖਾ ਸਹੰਤ। ਕਈ ਕਲਪ
ਏਕ ਆਸਨ ਬਿਤੰਤ। ਕਈ ਜਤਨ
ਜੋਗ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰ। ਸਾਧੰਤ
ਤਦਪ ਪਾਵਤ ਨ ਪਾਰ ॥ ੯ ॥

੧੨੯ ॥ ਕਈ ਉਰਧ ਬਾਹ ਦੇਸਨ
ਭ੍ਰਮੰਤ । ਕਈ ਉਰਧ ਮਧ ਪਾਵਕ
ਝੁਲੰਤ । ਕਈ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ
ਉਚਰੰਤ ਬੇਦ । ਕਈ ਕੋਕ ਕਾਬ
ਕਥਤ ਕਤੇਬ ॥ ੧੦ ॥ ੧੩੦ ॥
ਕਈ ਅਗਨ ਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਪਉਨ
ਅਹਾਰ । ਕਈ ਕਰਤ ਕੋਟ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ
ਅਹਾਰ । ਕਈ ਕਰਤ ਸਾਕ ਪੈ
ਪੱਤ੍ਰ ਭੱਛ । ਨਹੀ ਤਦਪ ਦੇਵ
ਹੋਵਤ ਪ੍ਰਤੱਛ ॥ ੧੧ ॥ ੧੩੧ ॥
ਕਈ ਗੀਤ ਗਾਨ ਗੰਧ੍ਰਬਰੀਤ । ਕਈ
ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਿਦਿਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ॥
ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ ਜਗ ਆਦਿ ਕਰਮ
। ਕਹੂੰ ਅਗਨ ਹੋਤ੍ਰ ਕਹੂੰ ਤੀਰਥ
ਧਰਮ ॥ ੧੨ ੧੩੨ ॥ ਕਈ

ਦੇਸ ਦੇਸ ਭਾਖਾ ਰਟੰਤ। ਕਈ ਦੇਸ
ਦੇਸ ਬਿਦਿਆ ਪੜੰਤ। ਕਈ ਕਰਤ
ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਬਿਚਾਰ । ਨਹੀ
ਨੈਕ ਤਾਸ ਪਾਯਤ ਨ ਪਾਰ॥ ੧੩॥
੧੩੩ ॥ ਕਈ ਤੀਰਥ ਤੀਰਥ
ਭਰਮਤ ਸੁ ਭਰਮ। ਕਈ ਅਗਨ
ਹੋਤ੍ਰ ਕਈ ਦੇਵ ਕਰਮ । ਕਈ
ਕਰਤ ਬੀਰ ਬਿਦਿਆ ਬਿਚਾਰ।
ਨਹੀ ਤਦਪ ਤਾਸ ਪਾਯਤ ਨ ਪਾਰ
॥ ੧੪ ॥ ੧੩੪ ॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜ
ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਧਰਮ । ਕਈ
ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਉਚਰਤ ਸੁ ਕਰਮ
। ਨਿਉਲੀ ਆਦਿ ਕਰਮ ਕਹੂੰ
ਹਸਤ ਦਾਨ। ਕਹੂੰ ਅਸ੍ਵਮੇਧ ਮਖ
ਕੋ ਬਖਾਨ ॥ ੧੫ ॥ ੧੩੫ ॥

ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰ। ਕਹੂੰ ਜੋਗ ਰੀਤ ਕਹੂੰ ਬਿਰਧ ਚਾਰ। ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਨ। ਕਹੂੰ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕਹੂੰ ਅਰਘ ਦਾਨ॥ ੧੬ ॥੧੩੬॥ ਕਹੂੰ ਪਿਤ੍ਰ ਕਰਮ ਕਹੂੰ ਬੇਦ ਰੀਤ। ਕਹੂੰ ਨ੍ਰਿਤ ਨਾਚ ਕਹੂੰ ਗਾਨ ਗੀਤ। ਕਹੂੰ ਕਰਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਉਚਾਰ। ਕਈ ਭਜਤ ਏਕ ਪਗ ਨਿਰਾਧਾਰ ॥੧੭॥ ੧੩੭ ॥ ਕਈ ਨੇਹ ਦੇਹ ਕਈ ਗੇਹ ਵਾਸ। ਕਈ ਭ੍ਰਮਤ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਉਦਾਸ। ਕਈ ਜਲ ਨਿਵਾਸ ਕਈ ਅਗਨ ਤਾਪ। ਕਈ ਜਪਤ ਉਰਧ ਲਟ-

ਕੰਤ ਜਾਪ ॥ ੧੮ ॥ ੧੩੮ ॥
ਕਈ ਜਪਤ ਜੋਗ ਕਲਪੰ ਪ੍ਰਜੰਤ ।
ਨਹੀ ਤਦਪ ਤਾਸ ਪਾਯਤ ਨ ਅੰਤ ।
ਕਈ ਕਰਤ ਕੋਟ ਬਿਦਿਆ
ਬਿਚਾਰ । ਨਹੀ ਤਦਪ ਦ੍ਰਿਸਟਿ
ਦੇਖੇ ਮੁਰਾਰ ॥ ੧੯ ॥ ੧੩੯ ॥
ਬਿਨ ਭਗਤ ਸਕਤ ਨਹੀ ਪਰਤ
ਪਾਨ । ਬਹੁ ਕਰਤ ਹੋਮ ਅਰ ਜੱਗ
ਦਾਨ । ਬਿਨ ਏਕ ਨਾਮ ਇਕ ਚਿਤ
ਲੀਨ । ਫੋਕਟੋ ਸਰਬ ਧਰਮਾ
ਬਿਹੀਨ ॥ ੨੦ ॥੧੪੦ ॥

ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

ਜੈ ਜੰਪਹੁ ਜੁਗਣ ਜੂਹ ਜੁਐ
ਭੈ ਕੰਪਹੁ ਮੇਰ ਪਯਾਲ ਭੁਯੰ । ਤਪ
ਤਾਪਸ ਸਰਬ ਜਲੇਰ ਥਲੰ । ਧਨ

ਉਚਰਤ ਇੰਦ੍ ਕੁਮੇਰ ਬਲੰ ॥ ੧ ॥ ੧੪੧ ॥ ਅਨਖੇਦ ਸਰੂਪ ਅਭੇਦ ਅਭਿਅੰ । ਅਨਖੰਡ ਅਭੂਤ ਅਛੇਦ ਅਛਿਅੰ । ਅਨਕਾਲ ਅਪਾਲ ਦਿਆਲ ਅਸੁਅੰ । ਜਿਹ ਠਟੀਅੰ ਮੇਰ ਅਕਾਸ ਭੁਅੰ ॥ ੨ ॥੧੪੨ ਅਨਖੰਡ ਅਮੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨਰੰ। ਜਿਹ ਰਚੀਅੰ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਬਰੰ । ਸਭ ਕੀਨੀ ਦੀਨ ਜਮੀਨ ਜਮਾਂ । ਜਿਹ ਰਚੀਅੰ ਸਰਬ ਮਕੀਨ ਮਕਾਂ ॥ ੩ ॥ ੧੪੩ ॥ ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖ ਰੁਖੰ । ਜਿਹ ਤਾਪ ਨ ਸਾਪ ਨ ਸੋਕ ਸੁਖੰ । ਜਿਹ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਭੁਯੰ । ਜਿਹ ਖੇਦ ਨ ਭੇਦ ਨ ਛੇਦ ਛਯੰ ॥ ੪ ॥ ੧੪੪ ॥ ਜਿਹ

ਜਾਤ ਨ ਪਾਤ ਨ ਮਾਤ ਪਿਤੰ।
ਜਿਹ ਰਚੀਅੰ ਛੱਤ੍ਰੀ ਛੱਤ੍ਰ ਛਿਤੰ।
ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਨ ਰੋਗ ਭਣੰ।
ਜਿਹ ਦ੍ਵੈਖ ਨ ਦਾਗ ਨ ਦੋਖਗਣੰ॥੫
॥੧੪੫॥ ਜਿਹ ਅੰਡਹ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮੰਡ
ਰਚਿਓ। ਦਸ ਚਾਰ ਕਰੀ ਨਵਖੰਡ
ਸਚਿਓ। ਰਜ ਤਾਮਸ ਤੇਜ ਅਤੇਜ
ਕੀਓ। ਅਨਭਉ ਪਦ ਆਪ
ਪ੍ਰਚੰਡ ਲੀਓ ॥ ੬ ॥ ੧੪੬ ॥
ਸ੍ਰਿਅ ਸਿੰਧਰਬਿੰਧ ਨਗਿੰਧ ਨਗੰ।
ਸ੍ਰਿਅ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਫਨਿੰਦ ਭੁਜੰ।
ਰਚ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਅਭੇਵ ਨਰੰ।
ਨਰਪਾਲ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕਰਾਲ ਤ੍ਰਿਗੰ।
।੭।੧੪੭। ਕਈਕੀਟਪਤੰਗਭੁਜੰਗ
ਨਰੰ। ਰਚਿ ਅੰਡਜ ਸੇਤਜ ਉਤ

ਭੁਜੰ। ਕੀਏ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਰਾਧ ਪਿਤੰ। ਅਨਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ਗਤੰ ॥ ੮ ॥ ੧੪੮ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜਾਤ ਨ ਪਾਤ ਨ ਜੋਤ ਜੁਤੰ। ਜਿਹ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਨ ਭ੍ਰਾਤ ਸੁਤੰ। ਜਿਹ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਭੁਅੰ। ਜਿਹ ਜੰਪਹਿ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਜੁਅੰ ॥ ੯ ॥ ੧੪੯ ॥ ਨਰ ਨਾਰ ਨਪੁੰਸਕ ਜਾਹਿ ਕੀਏ। ਗਣ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦੀਏ। ਗਜ ਬਾਜ ਰਥਾਦਿਕ ਪਾਤਗਣੰ। ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਤੁਅੰ ॥ ੧੦ ॥ ੧੫੦ ॥ ਜਿਹ ਅੰਡਜ ਸੇਤਜ ਜੇਰ ਰਜੰ ॥ ਰਚ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਜਲੰ। ਰਚ ਪਾਵਕ ਪੌਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਲੀ। ਬਨ

ਜਾਸੁ ਕੀਓ ਫਲ ਫੂਲ ਕਲੀ ॥
੧੧ ॥ ੧੫੧ ॥ ਭੂਅ ਮੇਰ ਅਕਾਸ
ਨਿਵਾਸ ਛਿਤੰ। ਰਚਰੋਜ ਇਕਾਦਸ
ਚੰਦ੍ਰ ਬ੍ਰਿਤੰ। ਦੁਤਿ ਚੰਦ ਦਿਨੀਸਹ
ਦੀਪ ਦਈ। ਜਿਹ ਪਾਵਕ ਪਉਨ
ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਈ ॥ ੧੨ ॥ ੧੫੨ ॥
ਜਿਹ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੀਏ।
ਜਿਹ ਛਤ੍ਰ ਉਪਾਇ ਛਿਪਾਇ ਦੀਏ।
ਜਿਹ ਲੋਕ ਚਤਰਦਸ ਚਾਰ ਰਚੇ।
ਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਚੇ ॥
੧੩ ॥ ੧੫੩ ॥ ਅਨਧੂਤ ਅਭੂਤ
ਅਛੂਤ ਮਤੰ। ਅਨਗਾਧ ਅਬਿਆਧ
ਅਨਾਦਿ ਗਤੰ। ਅਨਖੇਦ ਅਭੇਦ
ਅਛੇਦ ਨਰੰ। ਜਿਹ ਚਾਰ ਚਤ੍ਰ
ਦਿਸ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰੰ ॥ ੧੫ ॥ ੧੫੪ ॥

ਜਿਹ ਰਾਗ ਨ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ਰੁਗੰ।
ਜਿਹ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਨ ਜੋਗ ਜੁਗੰ।
ਭੂਅ ਭੰਜਨ ਗੰਜਨ ਆਦਿ ਸਿਰੰ।
ਜਿਹ ਬੰਦਤ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਰੰ।
੧੫॥ ੧੫੫॥ ਗਣ ਕਿੰਨਰ
ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਰਚੇ। ਮਣ ਮਾਣਕ
ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਸੁਚੇ। ਅਨਭੰਜ ਪ੍ਰਭਾ
ਅਨਗੰਜ ਬ੍ਰਿਤੰ। ਜਿਹ ਪਾਰ ਨ
ਪਾਵਤ ਪੂਰ ਮਤੰ॥ ੧੬ ॥੧੫੬॥
ਅਨਖੰਡ ਸਰੂਪ ਅਡੰਡ ਪ੍ਰਭਾ।
ਜੈ ਜੰਪਤ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਸਭਾ।
ਜਿਹ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਨੰਤ
ਕਹੈ। ਜਿਹ ਭੂਤ ਅਭੂਤ ਨ ਭੇਦ
ਲਹੈ॥ ੧੭॥ ੧੫੭ ॥ ਜਿਹ
ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਜਪੈ। ਸੁਤ

ਸਿੰਧ ਅਧੋ ਮੁਖ ਤਾਪ ਤਪੈ। ਕਈ
ਕਲਪਨ ਲੌ ਤਪ ਤਾਪ ਕਰੈ।
ਨਹੀ ਨੈਕ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਪਾਨ ਪਰੈ।
॥ ੧੯ ॥ ੧੫੯ ॥ ਜਿਹ ਫੋਕਟ
ਧਰਮ ਸਭੈ ਤਜ ਹੈ। ਇਕ ਚਿਤ
ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧਿ ਕੋ ਜਪ ਹੈ। ਤੇਊ ਯਾ
ਭਵਸਾਗਰ ਕੋ ਤਰ ਹੈ। ਭਵਭੂਲ
ਨ ਦੇਹ ਪੁਨਰ ਧਰ ਹੈ ॥ ੧੯ ॥
੧੫੯ ॥ ਇਕ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹੀ
ਕੋਟ ਬ੍ਰਤੀ। ਇਮ ਬੇਦ ਉਚਾਰਤ
ਸਾਰਸੁਤੀ। ਜੋਊ ਵਾ ਰਸ ਕੇ ਚਸਕੇ
ਰਸ ਹੈ। ਤੇਊ ਭੂਲ ਨ ਕਾਲ
ਫਦਾ ਫਸ ਹੈ ॥ ੨੦ ॥ ੧੬੦ ॥

ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ

ਅਗੰਜ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈ ਅਭੰਜ

ਭੰਜ ਜਾਨੀਐ। ਅਭੂਤ ਭੂਤ ਹੈ ਸਦਾ ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਮਾਨੀਐ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਹੈ ਸਦਾ ਅਭੇਵ ਭੇਵ ਨਾਥਹੈ। ਸਮਸਤ ਸਿਧ ਬ੍ਰਿਧ ਦਾ ਸਦੀਵ ਸਰਬ ਸਾਥ ਹੈ॥ ੧ ॥ ੧੬੧ ॥ ਅਨਾਥ ਨਾਥ ਨਾਥਹੈ ਅਭੰਜਭੰਜਹੈ ਸਦਾ। ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਗੰਜਹੈ ਸਦੀਵ ਸਿਧ ਬ੍ਰਿਧ ਦਾ। ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਹੈ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ। ਸਦੀਵ ਸਿੱਧ ਸੁਧਦਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਤ੍ਰ ਜਾਨੀਐ ॥ ੨ ॥ ੧੬੨ ॥ ਨ ਰਾਗ ਰੰਗ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੋਗ ਰਾਗ ਰੇਖ ਹੈ। ਅਦੋਖ ਅਦਾਗ ਅਦਗ ਹੈ ਅਭੂਤ ਅਭ੍ਰਮ ਅਭੇਖ ਹੈ। ਨ ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਾਤ ਹੈ ਨ ਪਾਤ ਚਿਹਨ ਬਰਨ

ਹੈ । ਅਦੇਖ ਅਸੇਖ ਅਭੇਖ ਹੈ
ਸਦੀਵ ਬਿਸੁ ਭਰਨ ਹੈ ॥ ੩ ॥
੧੬੩ ॥ ਬਿਸ੍ੰਭਰ ਬਿਸੁਨਾਥ ਹੈ
ਬਿਸੇਖ ਬਿਸੁ ਭਰਨ ਹੈ। ਜਿਮੀ
ਜਮਾਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਸਦੀਵ ਕਰਮ
ਕਰਨ ਹੈ। ਅਦ੍ਵੈਖਹੈਅਭੇਖਹੈਅਲੇਖ
ਨਾਥ ਜਾਨੀਐ। ਸਦੀਵ ਸਰਬ
ਠਉਰ ਮੈ ਬਿਸੇਖ ਆਨ ਮਾਨੀਐ॥
੪ ॥ ੧੬੪ ॥ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ
ਮੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਸਿ ਆਵਈ। ਪੁਰਾਨ
ਔ ਕੁਰਾਨ ਨੇਤ ਨੇਤ ਕੈ ਬਤਾਵਈ।
ਨ ਕਰਮ ਮੈ ਨ ਧਰਮ ਮੈ ਨ ਭਰਮ
ਮੈ ਬਤਾਈਐ। ਅਗੰਜ ਆਦਿ ਦੇਵ
ਹੈ ਕਹੋ ਸੁ ਕੈਸੇ ਪਾਈਐ ॥ ੫ ॥
੧੬੫ ॥ ਜਿਮੀ ਜਮਾਨ ਕੇ ਬਿਖੈ

ਸਮਸਤ ਏਕ ਜੋਤ ਹੈ। ਨ ਘਾਟ ਹੈ
ਨ ਬਾਢ ਹੈ ਨ ਘਾਟ ਬਾਢ ਹੋਤ ਹੈ।
ਨ ਹਾਨ ਹੈ ਨ ਬਾਨ ਹੈ ਸਮਾਨ
ਰੂਪ ਜਾਨੀਐ। ਮਕੀਨ ਔ ਮਕਾਨ
ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ੬ ॥
੧੬੬॥ ਨ ਦੇਹ ਹੈ ਨ ਗੇਹ ਹੈ ਨ
ਜਾਤ ਹੈ ਨ ਪਾਤ ਹੈ। ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ
ਨ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤਾਤ ਹੈ ਨ ਮਾਤ ਹੈ
। ਨ ਅੰਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਸੰਗ
ਹੈ ਨ ਸਾਥ ਹੈ। ਨ ਦੋਖ ਹੈ ਨ
ਦਾਗ ਹੈ ਨ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਨ ਦੇਹ ਹੈ।
॥ ੭ ॥ ੧੬੭ ॥ ਨ ਸਿੰਘ ਹੈ ਨ
ਸਿਆਰ ਹੈ ਨ ਰਾਉ ਹੈ ਨ ਰੰਕ ਹੈ।
ਨ ਮਾਨ ਹੈ ਨ ਮਉਤ ਹੈ ਨ
ਸਾਕ ਹੈ ਨ ਸੰਕ ਹੈ। ਨ ਜੱਛ ਹੈ

ਨ ਗੰਧ੍ਰਬ ਹੈ ਨ ਨਰੁ ਹੈ ਨ ਨਾਰ ਹੈ। ਨ ਚੋਰ ਹੈ ਨ ਸਾਹ ਹੈ ਨ ਸਾਹ ਕੋ ਕੁਮਾਰ ਹੈ ॥੮॥੧੬੮॥ ਨ ਨੇਹ ਹੈ ਨ ਗੇਹ ਹੈ ਨ ਦੇਹ ਕੋ ਬਨਾਉ ਹੈ। ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਲ ਕੋ ਮਿਲਾਉ ਹੈ। ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਨ ਰਾਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਰੇਖ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਹੈ ॥ ੯ ॥ ੧੬੯ ॥ ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਕੋ ਬਨਾਉ ਹੈ। ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਾਇਆ ਕੋ ਮਿਲਾਉ ਹੈ। ਨ ਰਾਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੇਖ ਹੈ। ਨ ਕਰਮ ਹੈ ਨ ਧਰਮ ਹੈ ਅਜਨਮ ਹੈ

ਅਭੇਖ ਹੈ ॥੧੦॥੧੭੦॥ਨ ਤਾਤ ਹੈ
ਨ ਮਾਤਹੈਅਖਿਆਲ ਅਖੰਡਰੂਪਹੈ।
ਅਛੇਦ ਹੈ ਅਭੇਦ ਹੈ ਨ ਰੰਕ ਹੈ ਨ
ਭੂਪ ਹੈ। ਪਰੇ ਹੈ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਹੈ ਪੁਨੀਤ
ਹੈ ਪੁਰਾਨ ਹੈ। ਅਗੰਜ ਹੈ ਅਭੰਜ
ਹੈ ਕਰੀਮ ਹੈ ਕੁਰਾਨ ਹੈ ॥ ੧੧ ॥
੧੭੧ ॥ ਅਕਾਲ ਹੈ ਅਪਾਲ ਹੈ
ਖਿਆਲ ਹੈ ਅਖੰਡ ਹੈ। ਨ ਰੋਗ
ਹੈ ਨ ਸੋਗ ਹੈ ਨ ਭੇਦ ਹੈ ਨ ਭੰਡ
ਹੈ। ਨ ਅੰਗ ਹੈ ਨ ਰੰਗ ਹੈ ਨ
ਸੰਗ ਹੈ ਨ ਸਾਬ ਹੈ। ਪ੍ਰਿਆ ਹੈ
ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਪੁਨੀਤ ਹੈ ਪ੍ਰਮਾਬ ਹੈ
॥ ੧੨ ॥੧੭੨ ॥ ਨ ਸੀਤ ਹੈ ਨ
ਸੋਚ ਹੈ ਨ ਘ੍ਰਾਮ ਹੈ ਨ ਘਾਮ ਹੈ।
ਨ ਲੋਭ ਹੈ ਨ ਮੋਹ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ

ਨ ਕਾਮ ਹੈ। ਨ ਦੇਵ ਹੈ ਨ ਦੈਤ
ਹੈ ਨ ਨਰ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਨ ਛਲ
ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਿੱਦ੍ਰ ਕੀ ਬਿਭੂਤ
ਹੈ ॥ ੧੩ ॥ ੧੭੩ ॥ ਨ ਕਾਮ
ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਲੋਭ ਹੈ ਨ ਮੋਹ
ਹੈ। ਨ ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਨ ਭੇਖ ਹੈ ਨ
ਦੁਈ ਹੈ ਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹੈ। ਨ ਕਾਲ ਹੈ
ਨ ਬਾਲ ਹੈ ਸਦੀਵ ਦਇਆਲ
ਰੂਪ ਹੈ। ਅਗੰਜ ਹੈ ਅਭੰਜ ਹੈ
ਅਭਰਮ ਹੈ ਅਭੂਤ ਹੈ ॥ ੧੪ ॥
੧੭੪ ॥ ਅਛੇਦ ਛੇਦ ਹੈ ਸਦਾ
ਅਗੰਜ ਗੰਜ ਗੰਜ ਹੈ। ਅਭੂਤਅਭੇਖ
ਹੈ ਬਲੀ ਅਰੂਪ ਰਾਗ ਰੰਗ ਹੈ। ਨ
ਦ੍ਵੈਖ ਹੈ ਨ ਭੇਖ ਹੈ ਨ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ
ਕਰਮ ਹੈ। ਨ ਜਾਤ ਹੈ ਨਪਾਤ ਹੈ ਨ

ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿਹਨ ਬਰਨ ਹੈ ॥ ੧੫ ॥ ੧੭੫ ॥ ਬਿਅੰਤ ਹੈ ਅਨੰਤ ਹੈ ਅਨੰਤ ਤੇਜ ਜਾਨੀਐ। ਅਭੂਮ ਅਭਿੱਜ ਹੈ ਸਦਾ ਅਛਿੱਜ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ। ਨ ਆਧ ਹੈ ਨ ਬਿਆਧ ਹੈ ਅਗਾਧ ਰੂਪ ਲੇਖੀਐ। ਅਦੋਖ ਹੈ ਅਦਾਗ ਹੈ ਅਛੈ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪੇਖੀਐ ॥ ੧੬ ॥ ੧੭੬ ॥ ਨ ਕਰਮ ਹੈ ਨ ਭਰਮ ਹੈ ਨ ਧਰਮ ਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ ਹੈ। ਨ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈ ਨ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋ ਰਲਾਉ ਹੈ। ਨ ਛਲ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਹੈ ਨ ਛਿਦ੍ਰ ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈ। ਅਭੰਗ ਹੈ ਅਨੰਗ ਹੈ ਅਗੰਜ ਸੀ ਬਿਭੂਤ ਹੈ ॥ ੧੭ ॥ ੧੭੭ ॥ ਨ ਕਾਮ ਹੈ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਹੈ ਨ ਲੋਭ ਮੋਹ ਕਾਰ

ਹੈ। ਨ ਆਧ ਹੈ ਨ ਗਾਧ ਹੈ ਨ ਬਿਆਧ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ਹੈ। ਨ ਰੰਗ ਰਾਗ ਰੂਪ ਹੈ ਨ ਰੂਪ ਰੇਖ ਰਾਰ ਹੈ। ਨ ਹਾਉ ਹੈ ਨ ਭਾਉ ਹੈ ਨ ਦਾਉ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ ॥ ੧੮॥ ੧੭੮॥ ਗਜਾਧਪੀ ਨਰਾਧਪੀ ਕਰੰਤ ਸੇਵ ਹੈ ਸਦਾ। ਸਿਤਸਪਤੀ ਤਪਸਪਤੀ ਬਨਸਪਤੀ ਜਪਸ ਸਦਾ। ਅਗ-ਸਤ ਆਦਿ ਜੇ ਬਡੇ ਤਪਸਤਪੀ ਬਿਸੇਖੀਐ। ਬਿਅੰਤ ਬਿਅੰਤ ਬਿਅੰਤ ਕੋ ਕਰੰਤ ਪਾਠ ਪੇਖੀਐ॥ ੧੯॥ ੧੭੯॥ ਅਗਾਧ ਆਦਿ ਦੇਵਕੀ ਅਨਾਦ ਬਾਤ ਮਾਨੀਐ॥ ਨ ਜਾਤ ਪਾਤ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਸਨੇਹ ਜਾਨੀਐ। ਸਦੀਵ ਸਰਬ

ਲੋਕ ਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਖਿਆਲ ਮੈ ਰਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਦ੍ਰੋਹ ਦੇਹ ਕੇ ਅਨੰਤ ਭਾਂਤ ਸੋ ਦਹੈ॥ ੨੦ ॥੧੯੦॥

ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਰੂਆਮਲਛੰਦ

ਰੂਪ ਰਾਗ ਨ ਰੇਖ ਰੰਗ ਨ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ। ਆਦ ਨਾਥ ਅਗਾਧ ਪੁਰਖ ਸੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ। ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨ ਤੰਤ੍ਰ ਜਾਕੋ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ। ਹਸਤ ਕੀਟ ਬਿਖੈ ਬਸੈ ਸਬ ਠਉਰ ਮੈ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੧ ॥ ੧੯੧ ॥ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨ ਤਾਤ ਜਾਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮਾਤ ਨ ਮਿਤ੍ਰ। ਸਰਬ ਠਉਰ ਬਿਖੈ ਰਮਿਓ ਜਿਹ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨ ਚਿੱਤ੍ਰ। ਆਦਿ ਦੇਵ ਉਦਾਰ

ਮੂਰਤਿ ਅਗਾਧ ਨਾਥ ਅਨੰਤ।
ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਨ ਜਾਨੀਐ ਅਬਿ-
ਖਾਦ ਦੇਵ ਦੁਰੰਤ ॥ ੨ ॥ ੧੯੨ ॥
ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨ ਹੀ ਜਿਹ ਮਰਮ
ਬੇਦ ਕਤੇਬ। ਸਨਕ ਅਉ ਸਨਕੇ
ਸਨੰਦਨ ਪਾਵਹੀ ਨਹਿ ਸੇਬ।
ਜਛ ਕਿੰਨਰ ਮੱਛ ਮਾਨਸ ਮੁਰਗ
ਉਰਗ ਅਪਾਰ। ਨੇਤ ਨੇਤ ਪੁਕਾਰ
ਹੀ ਸਿਵ ਸੱਕ੍ਰ ਔ ਮੁਖ ਚਾਰ॥੩॥
੧੯੩॥ ਸਰਬ ਸਪਤ ਪਤਾਰ
ਕੇ ਤਰ ਜਾਪਹੀ ਜਿਹ ਜਾਪ॥
ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਗਾਧਿ ਤੇਜ ਅਨਾਦ
ਮੂਰਤਿ ਅਤਾਪ। ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਨ
ਆਵਈ ਕਰ ਤੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕੀਨ।
ਸਰਬ ਠਉਰ ਰਹਿਓ ਬਿਰਾਜ

ਧਿਰਾਜ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੀਨ॥੪॥੧੯੪॥
ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਦੇਵ ਦਾਨੋ
ਬ੍ਰਹਮ ਛਤ੍ਰਿਅਨ ਮਾਹਿ। ਬੈਸਨੰ
ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਿਰਾਜੈ ਸੂਦ੍ਰ ਭੀ ਵਹਿ
ਨਾਹਿ। ਗੂੜ ਗਉਡ ਨ ਭੀਲ
ਭੀਕਰ ਬ੍ਰਹਮ ਸੇਖ ਸਰੂਪ। ਰਾਤ
ਦਿਵਸਨ ਮਧ ਉਰਧ ਨ ਭੂਮ ਅਕਾਸ
ਅਨੂਪ ॥੫॥੧੯੫॥ ਜਾਤ ਜਨਮ
ਨ ਕਾਲ ਕਰਮ ਨ ਧਰਮ ਕਰਮ
ਬਿਹੀਨ। ਤੀਰਥ ਜਾਤ੍ਰ ਨ ਦੇਵ
ਪੂਜਾ ਗੋਰਕੇ ਨ ਅਧੀਨ। ਸਰਬ
ਸਪਤ ਪਤਾਰ ਕੇ ਤਰ ਜਾਨੀਐ
ਜਿਹ ਜੋਤ। ਸੇਸ ਨਾਮ ਸਹੰਸ ਫਨ
ਨਹਿ ਨੇਤ ਪੂਰਨ ਹੋਤ ॥ ੬ ॥
੧੯੬ ॥ ਸੋਧ ਸੋਧ ਹਟੇ ਸਭੈ ਸੁਰ

ਬਿਰੋਧ ਦਾਨਵ ਸਰਬ । ਗਾਇ ਗਾਇ ਹਟੇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਵਾਇ ਕਿੰਨਰ ਗਰਬ । ਪੜਤ ਪੜਤ ਥਕੇ ਮਹਾ ਕਬ ਗੜਤ ਗਾੜ ਅਨੰਤ । ਹਾਰ ਹਾਰ ਕਹਿਓ ਸਭੂ ਮਿਲ ਨਾਮ ਨਾਮ ਦੁਰੰਤ ॥ ੭ ॥ ੧੮੭ ॥ ਬੇਦ ਭੇਦ ਨ ਪਾਇਓ ਲਖਿਓ ਨ ਸੇਬ ਕਤੇਬ । ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਮੂੜ ਮਾਨੋ ਜੱਛ ਨ ਜਾਨੈ ਜੇਬ । ਭੂਤ ਭਬ ਭਵਾਨ ਭੂਪਤ ਆਦ ਨਾਥ ਅਨਾਥ । ਅਗਨ ਬਾਇ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਸਰਬ ਠਉਰ ਨਿਵਾਸ ॥ ੮ ॥ ੧੮੮ ॥ ਦੇਹ ਗੇਹ ਨ ਨੇਹ ਸਨੇਹ ਅਬੇਹ ਨਾਥ ਅਜੀਤ । ਸਰਬ ਗੰਜਨ ਸਰਬ ਭੰਜਨ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੀਤ । ਸਰਬ

ਕਰਤਾ ਸਰਬ ਹਰਤਾ ਸਰਬ ਦਿਆਲ ਅਦ੍ਵੇਖ। ਚਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਨ ਬਰਨ ਜਾਕੋ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨ ਭੇਖ॥ ੯ ॥ ੧੯੯ ॥ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗ ਜਾਕੋ ਰਾਗ ਰੂਪ ਨ ਰੰਗ ॥ ਸਰਬ ਲਾਇਕ ਸ੍ਰਬ ਘਾਇਕ ਸ੍ਰਬ ਤੇ ਅਨਭੰਗ। ਸ੍ਰਬ ਦਾਤਾ ਸ੍ਰਬ ਗਿਆਤਾ ਸ੍ਰਬ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ। ਦੀਨਬੰਧ ਦਇਆਲ ਸੁਆਮੀ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਪਾਲ॥ ੧੦ ॥ ੧੯੦ ॥ ਦੀਨ ਬੰਧ ਪ੍ਰਬੀਨ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਸਰਬ ਕੋ ਕਰਤਾਰ। ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਨ ਚੱਕ੍ਰ ਜਾਕੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਕਾਰ। ਜਾਤ ਪਾਤ ਨ ਗੋਤ੍ਰ ਗਾਥਾ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਬਰਨ।

ਸ੍ਰਬ ਦਾਤਾ ਸ੍ਰਬ ਗਿਆਤਾ ਸ੍ਰਬ
ਭੂਅ ਕੋ ਭਰਨ ॥ ੧੧ ॥ ੧੯੧ ॥
ਦੁਸਟ ਗੰਜਨ ਸੱਤ੍ਰ ਭੰਜਨ ਪਰਮ
ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਮਾਥ । ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ
ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਤਾ ਜਗਤ ਮੈ ਜਿਹ
ਗਾਥ। ਭੂਤ ਭੱਬ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ
ਪ੍ਰਮਾਨ ਦੇਵ ਅਗੰਜ। ਆਦ ਅੰਤ
ਅਨਾਦ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਪਰਮ ਪੁਰਖ
ਅਭੰਜ ॥ ੧੨ ॥ ੧੯੨ ॥ ਧਰਮ
ਕੇ ਅਨ ਕਰਮ ਜੇਤਕ ਕੀਨ
ਤਉਨ ਪਸਾਰ। ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਗੰਧ੍ਰ-
ਬ ਕਿੰਨਰ ਮੱਛ ਕੱਛ ਅਪਾਰ।
ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ
ਮਾਨੀਐ ਜਿਹ ਨਾਮ । ਦੁਸਟ
ਹਰਤਾ ਪੁਸਟ ਕਰਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ

ਹਰਤਾ ਕਾਮ ॥੧੩॥੧੯੩॥ਦੁਸਟ
ਹਰਨਾ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕਰਨਾ ਦਿਆਲ
ਲਾਲ ਗੋਬਿੰਦ । ਮਿਤ੍ਰ ਪਾਲਕ
ਸਤ੍ਰ ਘਾਲਕ ਦੀਨ ਦਇਆਲ
ਮੁਕੰਦ । ਅਘੌ ਡੰਡਣ ਦੁਸਟ
ਖੰਡਣ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ। ਦੁਸਟ
ਹਰਣੰ ਪੁਸਟ ਕਰਣੰ ਸਰਬ ਕੇ
ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ॥ ੧੪ ॥ ੧੯੪ ॥
ਸਰਬ ਕਰਤਾ ਸ੍ਰਬ ਹਰਤਾ ਸ੍ਰਬ ਕੇ
ਅਨਕਾਮ। ਸ੍ਰਬ ਖੰਡਣ ਸ੍ਰਬ ਦੰਡਣ
ਸ੍ਰਬ ਕੇ ਨਿਜ ਭਾਮ। ਸ੍ਰਬ ਭੁਗਤਾ
ਸ੍ਰਬ ਜੁਗਤਾ ਸ੍ਰਬ ਕਰਮ ਪ੍ਰਬੀਨ।
ਸ੍ਰਬ ਖੰਡਣ ਸ੍ਰਬ ਦੰਡਣ ਸਰਬ
ਕਰਮ ਅਧੀਨ ॥ ੧੫ ॥
੧੯੫॥ ਸ੍ਰਬ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਨ ਸ੍ਰਬ

ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਸਰਬ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ।
ਦੁਸਟ ਹਰਤਾ ਬਿਸੁ ਭਰਤਾ ਆਦਿ
ਰੂਪ ਅਪਾਰ। ਦੁਸਟ ਦੰਡਣ ਪੁਸਟ
ਖੰਡਨ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਖੰਡ। ਭੂਮ
ਅਕਾਸ ਜਲੇ ਥਲੇ ਮਹਿ ਜਪਤ
ਜਾਪ ਅਮੰਡ॥ ੧੬॥ ੧੯੬॥
ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ ਜੇਤੇ ਜਾਨੀਐ
ਸਬਚਾਰ। ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਪਾਰ
ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਹਾਰ।
ਅੰਨ ਦਾਤਾ ਗਿਆਨ ਗਿਆਤਾ
ਸ੍ਰਬ ਮਾਨ ਮਹਿੰਦ੍ਰ। ਬੇਦ ਬਿਆਸ
ਕਰੇ ਕਈ ਦਿਨ ਕੋਟ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪ-
ਇੰਦ੍ਰ॥ ੧੭॥ ੧੯੭॥ ਜਨਮ
ਜਾਤਾ ਕਰਮ ਗਿਆਤਾ ਧਰਮ
ਚਾਰ ਬਿਚਾਰ। ਬੇਦ ਭੇਵ ਨ

ਪਾਵਈ ਸਿਵ ਰੁੱਦ੍ਰ ਔ ਮੁਖ ਚਾਰ।
ਕੋਟ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਬਿਆਸ
ਸਨਕ ਸਨਤ ਕੁਮਾਰ । ਗਾਇ
ਗਾਇ ਥਕੇ ਸਭੈ ਗੁਨ ਚੱਕ੍ਰਤ ਭੇ
ਮੁਖ ਚਾਰ ॥੧੮॥ ੧੯੮॥ ਆਦਿ
ਅੰਤ ਨ ਮੱਧ ਜਾਕੋ ਭੂਤ ਭੱਬ ਭਵਾਨ
। ਸਤ ਦੁਆਪਰ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਕਲਜੁਗ
ਚਤ੍ਰ ਕਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ । ਧਿਆਇ
ਧਿਆਇ ਥਕੇ ਮਹਾ ਮੁਨਿ ਗਾਇ
ਗੰਧ੍ਰਬ ਅਪਾਰ। ਹਾਰ ਹਾਰ ਥਕੇ
ਸਭੈ ਨਹੀ ਪਾਇਓ ਤਿਹ ਪਾਰ ॥
੧੯ ॥ ੧੯੯ ॥ ਨਾਰਦ ਆਦਕ
ਬੇਦ ਬਿਆਸਕ ਮੁਨਿ ਮਹਾਨ
ਅਨੰਤ। ਧਿਆਇ ਧਿਆਇ ਥਕੇ
ਸਭੈ ਕਰ ਕੋਟ ਕਸਟਦੁਰੰਤ। ਗਾਇ

ਗਾਇ ਥਕੇ ਗੰਧ੍ਰਬ ਨਾਚ ਅਪਛ੍ਰ
ਅਪਾਰ। ਸੋਧ ਸੋਧ ਥਕੇ ਮਹਾਸੁਰ
ਪਾਇਓ ਨਹਿ ਪਾਰ॥੨੦॥੨੦੦॥

ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਦੋਹਰਾ॥

ਏਕ ਸਮੈ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਉਚ-
ਰਿਓ ਮਤ ਸਿਉ ਬੈਨ। ਸਭ
ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਗਦੀਸ ਕੋ ਕਹੋ ਸਗਲ
ਬਿਧ ਤੈਨ॥ ੧ ॥ ੨੦੧ ॥
ਦੋਹਰਾ॥ ਕੋ ਆਤਮਾ ਸਰੂਪ ਹੈ
ਕਹਾ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕੋ ਬਿਚਾਰ। ਕਉਨ
ਧਰਮ ਕੋ ਕਰਮ ਹੈ ਕਹੋ ਸਗਲ
ਬਿਸਥਾਰ॥੨॥੨੦੨॥ ਦੋਹਰਾ॥
ਕਹ ਜੀਤਬ ਕਹ ਮਰਨ ਹੈ ਕਵਨ
ਸੁਰਗ ਕਹ ਨਰਕ। ਕੋ ਸੁਘੜਾ
ਕੋ ਮੂੜਤਾ ਕਹਾ ਤਰਕ ਅਵਤਰਕ।

੩ ॥ ੨੦੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ
ਨਿੰਦਾ ਜਸ ਹੈ ਕਵਨ ਕਵਨ ਪਾਪ
ਕਹ ਧਰਮ। ਕਵਨ ਜੋਗ ਕੋ ਭੋਗ
ਹੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਅਪਕਰਮ ॥੪॥
੨੦੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹੋ ਸੁ ਸ੍ਰਮ
ਕਾਸੋ ਕਹੈ ਦਮ ਕੋ ਕਹਾ ਕਹੰਤ।
ਕੋ ਸੂਰਾ ਦਾਤਾ ਕਵਨ ਕਹੋ ਤੰਤ ਕੋ
ਮੰਤ ॥ ੫ ॥ ੨੦੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥
ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਕਵਨ ਹਰਖ
ਸੋਗ ਹੈ ਕਵਨ। ਕੋ ਰੋਗੀ ਰਾਗੀ
ਕਵਨ ਕਹੋ ਤਤ ਮੁਹਿ ਤਵਨ ॥
੬ ॥ ੨੦੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਵਨ
ਰਿਸਟ ਕੋ ਪੁਸਟ ਹੈ ਕਹਾ ਸ੍ਰਿਸਟ
ਕੋ ਬਿਚਾਰ। ਕਵਨ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕੋ
ਭ੍ਰਿਸਟ ਹੈ ਕਹੋ ਸਕਲ ਬਿਸਥਾਰ

॥ ੭ ॥ ੨੦੭॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰਮ ਹੈ ਕਹਾ ਭਰਮ ਕੋ ਨਾਸ। ਕਹਾ ਚਿਤਨ ਕੀ ਚੇਸਟਾ ਕਹਾ ਅਚੇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ੮ ॥ ੨੦੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਨੇਮ ਸੰਜਮ ਕਹਾ ਕਹਾ ਗਿਆਨ ਅਗਿਆਨ। ਕੋ ਰੋਗੀ ਸੋਗੀ ਕਵਨ ਕਹਾ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨ ॥ ੯ ॥ ੨੦੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਸੂਰਾ ਸੁੰਦਰ ਕਵਨ ਕਹਾ ਜੋਗ ਕੋ ਸਾਰ। ਕੋ ਦਾਤਾ ਗਿਆਨੀ ਕਵਨ ਕਹੋ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ੧੦ ॥ ੨੧੦ ॥

ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੀਰਘ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ

ਦੁਰਜਨ ਦਲ ਦੰਡਣ ਅਸੁਰ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਣ ਆਦਿ

ਬ੍ਰਿਤੇ । ਚਛਰਾਸੁਰ ਮਾਰਣ ਪਤਤ ਉਧਾਰਨ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਨ ਗੂੜ ਗਤੇ ॥ ਅਛੇ ਅਖੰਡੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਖੰਡ ਉਦੰਡੇ ਅਲਖ ਮਤੇ । ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਿਨਿ ਛਤ੍ ਛਿਤੇ ॥ ੧ ॥੨੧੧ ॥ ਅਸੁਰੀ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ ਪੁਸਟ ਉਦੰਡਣ ਰੂਪ ਅਤੇ । ਚੰਡਾਸੁਰ ਚੰਡਣ ਮੁੰਡ ਬਿਹੰਡਣ ਧੂਮ੍ਰ ਬਿਧੁੰਸਣ ਮਹਖ ਮਥੇ । ਦਾਨਵ ਪ੍ਰਹਾਰਨ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਨ ਅਧਮ ਉਧਾਰਨ ਉਰਧ ਅਧੇ । ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮਕ ਪਰਦਨ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ੨ ॥ ੨੧੨ ॥ ਡਾਵਰੂ

ਡਵੰਕੈ ਬਬਰ ਬਵੰਕੈ ਭੁਜਾ ਫਰੰਕੈ
ਤੇਜਬਰੰ। ਲੰਕੁੜੀਆ ਫਾਧੈ ਆਯੁਧ
ਬਾਂਧੈ ਸੈਨ ਬਿਮਰਦਨ ਕਾਲ
ਅਸੁਰੰ। ਅਸਟਾਇਧ ਚਮਕੈ ਭੂਖਣ
ਦਮਕੈ ਅਤਿ ਸਿਤ ਝਮਕੈ ਫੁੰਕ
ਫਨੰ। ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ
ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਿਨਿ ਦੈਤ
ਜਿਣੰ ॥ ੩ ॥ ੨੧੩ ॥ ਚੰਡਾਸੁਰ
ਚੰਡਣ ਮੁੰਡ ਬਿਮੁੰਡਣ ਖੰਡ ਅਖੰ-
ਡਣ ਖੂਨ ਖਿਤੇ। ਦਾਮਨੀ ਦਮੰ-
ਕਣ ਧੁਜਾ ਫਰੰਕਣ ਫਣੀ ਫੁਕਾ-
ਰਣ ਜੋਧ ਜਿਤੇ। ਸਰਧਾਰ ਬਿ
ਬਰਖਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਪੁਸਟ
ਪ੍ਰਹਰਖਣ ਦੁਸਟ ਮਥੇ। ਜੈ ਜੈ
ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭੂਮ

ਅਕਾਸ ਤਲ ਉਰਧ ਅਧੇ ॥ ੪ ॥
੨੧੪ ॥ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਹਾਸਨ ਸੁ
ਛਬ ਨਿਵਾਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟ ਪ੍ਰਕਾਸਨ
ਗੂੜ ਗਤੇ। ਰਕਤਾਸੁਰ ਆਚਨ
ਜੁਧ ਪ੍ਰਮਾਚਨ ਨ੍ਰਿਦੈ ਨਰਾਚਨ
ਧਰਮ ਬ੍ਰਿਤੇ । ਸ੍ਰੋਣੰਤ ਅਚਿੰਤੀ
ਅਨਲ ਬਿਵੰਤੀ ਜੋਗ ਜਯੰਤੀ
ਖੜਗ ਧਰੇ। ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾ-
ਸੁਰ ਮਰਦਨ ਪਾਪ ਬਿਨਾਸਨ
ਧਰਮ ਕਰੇ ॥ ੫ ॥ ੨੧੫ ॥ ਅਘ
ਓਘ ਨਿਵਾਰਨ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਜਾਰਨ
ਸ੍ਰਿਸਟ ਉਬਾਰਨ ਸੁਧ ਮਤੇ।
ਫਣੀਅਰ ਫੁੰਕਾਰਣ ਬਾਘ ਬਕਾਰਣ
ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਸਾਧਮਤੇ । ਸੈਹਥੀ
ਸਨਾਹਨ ਅਸਟ ਪ੍ਰਬਾਹਨ ਬੋਲ

ਨਿਬਾਹਨ ਤੇਜ ਅਤੁਲੰ। ਜੈ ਜੈ
ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭੂਮ
ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਜਲੰ॥੬॥੨੧੬॥
ਚਾਚਰ ਚਮਕਾਰਨ ਚਿਛੁਰ ਹਾਰਨ
ਧੂਮ ਧੁਕਾਰਨ ਦ੍ਰੱਪ ਮਥੇ। ਦਾੜਵੀ
ਪ੍ਰਦੰਤੇ ਜੋਗ ਜਯੰਤੇ ਮਨੁਜ ਮਥੰਤੇ
ਗੂੜ ਕਥੇ। ਕਰਮ ਪ੍ਰਣਾਸਨ ਚੰਦ
ਪ੍ਰਕਾਸਨ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਤੇਜਨ ਅਸਟ
ਭੁਜੇ। ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰ-
ਦਨ ਭ੍ਰਮ ਬਿਨਾਸਨ ਧਰਮ ਧੁਜੇ॥
੭॥੨੧੭॥ ਘੁੰਘਰੂ ਘਮੰਕਣ
ਸਸਤ੍ਰ ਝਮੰਕਣ ਫਣੀਅਰ ਫੁਕਾ
ਰਣ ਧਰਮ ਧੁਜੇ। ਅਸਟਾਟ
ਪ੍ਰਹਾਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟ ਨਿਵਾਸਨ ਦੁਸਟ
ਪ੍ਰਣਾਸਨ ਚਕ੍ਰ ਗਤੇ। ਕੇਸਰੀ

ਪ੍ਰਵਾਹੇ ਸੁਧ ਸਨਾਹੇ ਅਗਮ ਅਥਾਹੇ
ਏਕ ਬ੍ਰਿਤੇ। ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ
ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਕੁਮਾਰ ਅਗਾਧ
ਬ੍ਰਿਤੇ॥ ੮॥ ੨੧੮॥ ਸੁਰ ਨਰ
ਮੁਨ ਬੰਦਨ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ
ਭ੍ਰਿਸਟ ਬਿਨਾਸਨ ਮ੍ਰਿਤ ਮਥੇ।
ਕਾਵਰੂ ਕੁਮਾਰੇ ਅਧਮ ਉਧਾਰੇ
ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ ਆਦ ਕਥੇ।
ਕਿੰਕਣੀ ਪ੍ਰਸੋਹਣ ਸੁਰ ਨਰ
ਮੋਹਣ ਸਿੰਘਾ ਰੋਹਣ ਬਿਤਲ ਤਲੇ।
ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਸਭ ਠਉਰ ਨਿਵਾਸਨ
ਬਾਇ ਪਤਾਲ ਅਕਾਸ ਅਨਲੇ॥
੯॥ ੨੧੯॥ ਸੰਕਟੀ ਨਿਵਾ-
ਰਨ ਅਧਮ ਉਧਾਰਨ ਤੇਜ ਪਰਕ੍ਰ-
ਖਣ ਤੁੰਦ ਤਬੇ। ਦੁਖ ਦੋਖ ਦਹੰਤੀ

ਜ੍ਵਾਲ ਜਯੰਤੀ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ
ਅਗਾਧਿ ਅਛੇ। ਸੁਧਤਾ ਸਮਰ-
ਪਣ ਤਰਕ ਬਿਤਰਕਣ ਤਪਤ
ਪ੍ਰਤਾਪਣ ਜਪਤ ਜਿਵੇ। ਜੈ ਜੈ
ਹੋਸੀ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਆਦਿ
ਅਨੀਲ ਅਗਾਧ ਅਭੇ॥ ੧੦॥
੨੨੦॥ ਚੰਚਲਾ ਚਖੰਗੀ ਅਲਕ
ਭੁਜੰਗੀ ਤੁੰਦ ਤੁਰੰਗਣ ਤਿਛ ਸਰੇ।
ਕਰ ਕਸਾ ਕੁਠਾਰੇ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ
ਅਧਮ ਉਧਾਰੇ ਤੂਰ ਭੁਜੇ। ਦਾਮਨੀ
ਦਮੰਕੇ ਕੇਹਰ ਲੰਕੇ ਆਦਿ ਅਤੰਕੇ
ਕ੍ਰੂਰ ਕਥੇ। ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਰਕਤਾਸੁਰ
ਖੰਡਣ ਸੁੰਭ ਚਕ੍ਰਤਨ ਸੁੰਭ
ਮਥੇ ॥ ੧੧ ॥ ੨੨੧ ॥
ਬਾਰਜ ਬਿਲੋਚਨ ਬ੍ਰਿਤਨ ਬਿਮੋ

ਚਨ ਸੋਚ ਬਿਸੋਚਨ ਕਉਚ ਕਸੇ।
ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਹਾਸੇ ਸੁਕ ਸਰ ਨਾਸੇ
ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਸੁਬਾਸੇ ਦੁਸਟ ਗ੍ਰਸੇ।
ਚੰਚਲਾ ਪ੍ਰਅੰਗੀ ਬੇਦ ਪ੍ਰਸੰਗੀ
ਤੇਜ ਤੁਰੰਗੀ ਖੰਡ ਸੁਰੰ। ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ
ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦ ਅਨਾਦ
ਅਗਾਧ ਉਰਧੰ ॥ ੧੨ ॥ ੨੨੨ ॥
ਘੰਟਕਾ ਬਿਰਾਜੈ ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੈ
ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਭਾਜੈ ਸੁਨਤ ਸੁਰੰ। ਕੋਕਲ
ਸੁਨ ਲਾਜੈ ਕਿਲ ਬਿਖ ਭਾਜੈ ਸੁਖ
ਉਪਰਾਜੈ ਮਧ ਉਰੰ। ਦੁਰਜਨ ਦਲ
ਦਝੈ ਮਨ ਤਨ ਰਿਝੈ ਸਭੈ ਨ ਭਜੈ
ਰੋਹ ਰਣੰ। ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ
ਮਰਦਨ ਚੰਡ ਚਕ੍ਰਤਨ ਆਦਿ
ਗੁਰੰ ॥ ੧੩ ॥ ੨੨੩ ॥ ਚਾਚਰੀ

ਪ੍ਰਜੋਧਨ ਦੁਸਟ ਬਿਰੋਧਨ ਰੋਸ
ਅਰੋਧਨ ਕ੍ਰੂਰ ਬ੍ਰਿਤੇ। ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਬਿ-
ਧੁੰਸਨ ਪ੍ਰਲੈ ਪ੍ਰਜੁੰਸਨ ਜਗ
ਬਿਧੁੰਸਨ ਸੁਧ ਮਤੇ। ਜਾਲਪਾ
ਜਯੰਤੀ ਸਤ੍ਰ ਮਥੰਤੀ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਦਾ-
ਹਨ ਗਾੜ ਮਤੇ। ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹ
ਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ
ਅਗਾਧ ਗਤੇ ॥ ੧੪ ॥ ੨੨੪ ॥
ਖਤ੍ਰੀਆਣ ਖਤੰਗੀ ਅਭੈ ਅਭੰਗੀ
ਆਦਿ ਅਨੰਗੀ ਅਗਾਧ ਗਤੇ।
ਬ੍ਰਿੜਲਾਛ ਬਿਹੰਡਣ ਚਛਰ
ਦੰਡਣ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ।
ਸੁਰ ਨਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਨ ਪਤਤ
ਉਧਾਰਨ ਦੁਸਟ ਨਿਵਾਰਨ ਦੋਖ
ਹਰੇ। ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰ

ਦਨ ਬਿਸੁ ਬਿਧੁੰਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੇ
॥ ੧੫ ॥ ੨੨੫ ॥ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਕਾ-
ਸੇ ਉਨ ਤਨ ਨਾਸੇ ਜੋਤ ਪ੍ਰਕਾਸੇ
ਅਤੁਲ ਬਲੇ । ਦਾਨਵੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰ-
ਖਣ ਸਰਵਰ ਵਰਖਣ ਦੁਸਟ
ਪ੍ਰਧ੍ਰਖਣ ਬਿਤਲ ਤਲੇ । ਅਸ-
ਟਾਇਧ ਬਾਹਣ ਬੋਲ ਨਿਬਾ-
ਹਣ ਸੰਤ ਪਨਾਹਣ ਗੂੜ ਗਤੇ ।
ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ
ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ।
੧੬ ॥ ੨੨੬ ॥ ਦੁਖ ਦੋਖ ਪ੍ਰਭੱਛਣ
ਸੇਵਕ ਰੱਛਣ ਸੰਤ ਪ੍ਰਤੱਛਣ ਸੁੱਧ
ਸਰੇ । ਸਾਰੰਗ ਸਨਾਹੇ ਦੁਸਟ
ਪ੍ਰਦਾਹੇ ਅਰ ਦਲ ਗਾਹੇ ਦੋਖ ਹਰੇ ।
ਗੰਜਨ ਗੁਮਾਨੇ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਵਾਨੇ

ਸੰਤ ਜਮਾਨੇ ਆਦਿ ਅੰਤੇ। ਜੈ ਜੈ
ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਸਾਧ
ਪ੍ਰਦਛਣ ਦੁਸਟ ਹੰਤੇ ॥੧੮॥
੨੨੮॥ ਕਾਰਣ ਕਰੀਲਿ ਗ਼ਰਬ
ਗਹੀਲਿ ਜੋਤ ਜਤੀਲਿ ਤੁੰਦ ਮਤੇ।
ਅਸਟਾਇਧਚਮਕਣਸਸਤ੍ਰ ਝਮਕ-
ਣ ਦਾਮਨਦਮਕਣਆਦਿਬ੍ਰਿਤੇ।ਡੁਕ
ਡੁਕੀ ਦਮੰਕੈਬਾਘਬਬੰਕੈਭੁਜਾਫਰੰਕੈ
ਸੁਧ ਗਤੇ। ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ
ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਨਾਦ
ਮਤੇ ॥੧੯॥੨੨੯॥ ਚਛਰਾਸੁਰ
ਮਾਰਣ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣ ਪਤਿਤ
ਉਧਾਰਣ ਏਕ ਭਟੇ । ਪਾਪਾਨ
ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਚੰਡਣ ਖੰਡ
ਅਖੰਡਣ ਕਾਲ ਕਟੇ। ਚੰਦ੍ਰਾਨਨ

ਚਾਰੈ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੈ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੈ ਮੁੰਡ ਮਥੇ। ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਧੂਮ੍ਰ ਬਿਧੁੰਸਨ ਆਦਿ ਕਥੇ ॥ ੧੯ ॥ ੨੨੯ ॥ ਰਕਤਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਚੰਡ ਚਕ੍ਰਦਨ ਦਾਨਵ ਅਰਦਨ ਬਿੜਾਲ ਬਧੇ। ਸਰ ਧਾਰ ਬਿਬਰਖਣ ਦੁਰਜਨ ਧਰਖਣ ਅਤੁਲ ਅਮਰਖਣ ਧਰਮ ਧੁਜੇ। ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਬਿਧੁੰਸਣ ਸ੍ਰੋਣਤ ਚੁੰਸਨ ਸੁੰਭ ਨਿਪਾਤ ਨਿਸੁੰਭ ਮਥੇ। ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਗਾਧ ਕਥੇ॥੨੦॥੨੩੦॥

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

ਤੁਮ ਕਹੋ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਬਿਚਾਰ । ਜਿਮ ਕੀਓ ਆਪਿ ਕਰਤੇ

ਪਸਾਰ । ਜਦਪ ਅਭੂਤ ਅਨਭੈ
ਅਨੰਤ । ਤਉ ਕਹੋ ਜਥਾ
ਮਤ ਤ੍ਰੈਣ ਤੰਤ ॥ ੧ ॥ ੨੩੧ ॥
ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਕਾਦਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ।
ਅਦ੍ਵੈ ਅਭੂਤ ਅਨ ਭੈ ਦਿਆਲ ।
ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਦੁਖ ਦੋਖ ਰਹਤ ।
ਜਿਹ ਨੇਤ ਨੇਤ ਸਭ ਬੇਦ ਕਹਤ ॥
੨ ॥ ੨੩੨ ॥ ਕਈ ਊਚ ਨੀਚ
ਕੀਨੋ ਬਨਾਉ । ਸਭ ਵਾਰ ਪਾਰ
ਜਾਕੋ ਪ੍ਰਭਾਉ । ਸਭ ਜੀਵ ਜੰਤ
ਜਾਨੰਤ ਜਾਹਿ । ਮਨ ਮੂੜ ਕਿਉ
ਨ ਸੇਵੰਤ ਤਾਹਿ ॥੩॥੨੩੩॥ ਕਈ
ਮੂੜ ਪੱਤ੍ਰ ਪੂਜਾ ਕਰੰਤ । ਕਈ ਸਿੱਧ
ਸਾਧ ਸੂਰਜ ਸਿਵੰਤ । ਕਈ ਪਲਟ
ਸੂਰਜ ਸਿਜਦਾ ਕਰਾਇ । ਪ੍ਰਭ ਏਕ

ਰੂਪ ਦ੍ਵੈ ਕੈ ਲਖਾਇ ॥੪॥ ੨੩੪ ॥
ਅਨ ਛਿੱਜ ਤੇਜ ਅਨਭੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ।
ਦਾਤਾ ਦੁਰੰਤ ਅਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ । ਸਭ
ਰੋਗ ਸੋਗ ਤੇ ਰਹਤ ਰੂਪ । ਅਨ ਭੈ
ਅਕਾਲ ਅਛੈ ਸਰੂਪ ॥੫ ॥ ੨੩੫॥
ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਮਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ।
ਦੁਖ ਦੋਖ ਰਹਤ ਦਾਤਾ ਦਿਆਲ ।
ਅੰਜਨ ਬਿਹੀਨ ਅਨਭੰਜ ਨਾਥ ।
ਜਲ ਥਲ ਪ੍ਰਭਾਉ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਥ।
੬ ॥ ੨੩੬ ॥ ਜਿਹ ਜਾਤ ਪਾਤ
ਨਹੀ ਭੇਦ ਭਰਮ । ਜਿਹ ਰੰਗ ਰੂਪ
ਨਹੀ ਏਕ ਧਰਮ। ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ
ਦੋਊ ਏਕ ਸਾਰ । ਅਛੈ ਸਰੂਪ
ਅਬਿਚਲ ਅਪਾਰ ॥ ੭ ॥ ੨੩੭॥
ਜਾਨੀ ਨ ਜਾਇ ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੇਖ।

ਕਹਿ ਬਾਸ ਤਾਸ ਕਹਿ ਕਉਨ ਭੇਖ।
ਕਹਿ ਨਾਮ ਤਾਸ ਹੈ ਕਵਨ ਜਾਤ।
ਜਿਹ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਨਹੀ ਪੁਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤ॥
੮॥੨੩੮॥ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ
ਕਾਰਣ ਸਰੂਪ। ਜਿਹ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ
ਨਹੀ ਰੰਗ ਰੂਪ। ਜਿਹ ਖੇਦ ਭੇਦ
ਨਹੀ ਕਰਮ ਕਾਲ। ਸਭ ਜੀਵ ਜੰਤ
ਕੀ ਕਰਤ ਪਾਲ॥੯॥੨੩੯॥
ਉਰਧੰ ਬਿਰਹਤ ਸਿੱਧੰ ਸਰੂਪ।
ਬੁਧੰ ਅਪਾਲਜੁਧੰ ਅਨੂਪ। ਜਿਹਰੂਪ
ਰੇਖ ਨਹੀ ਰੰਗ ਰਾਗ। ਅਨਛਿਜ
ਤੇਜ ਅਨਭਿਜ ਅਦਾਗ॥੧੦॥
੨੪੦॥ ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਪ ਬਨ
ਤਨ ਦੁਰੰਤ। ਜਿਹ ਨੇਤ ਨੇਤ ਨਿਸ
ਦਿਨ ਉਚਰੰਤ। ਪਾਇਓ ਨ ਜਾਇ

ਜਿਹ ਪੈਰ ਪਾਰ। ਦੀਨਾਨ ਦੋਖ
ਦਹਿਤਾ ਉਦਾਰ॥ ੧੧ ॥ ੨੪੧ ॥
ਕਈ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਜਿਹ ਪਾਨ ਹਾਰ।
ਕਈ ਕੋਟਿ ਰੁੱਦ੍ਰ ਜੁਗੀਆ ਦੁਆਰ।
ਕਈ ਬੇਦ ਬਿਆਸ ਬ੍ਰਹਮਾਅਨੰਤ।
ਜਿਹ ਨੇਤ ਨੇਤ ਨਿਸ ਦਿਨ ਉਚ-
ਰੰਤ ॥ ੧੨ ॥ ੨੪੨ ॥

॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਵੱਯੇ ॥

ਦੀਨਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਕਰੈ
ਨਿਤ ਸੰਤ ਉਬਾਰ ਗਨੀਮਨ ਗਾਰੈ।
ਪਛ ਪਸੂ ਨਗ ਨਾਗ ਨਰਾਧਪ
ਸਰਬ ਸਮੈ ਸਭਕੋ ਪ੍ਰਤਿ ਪਾਰੈ।
ਪੋਖਤ ਹੈ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਪਲ ਮੈ
ਕਲਕੇ ਨਹੀ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰੈ।
ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਦਇਆ ਨਿਧਿ

ਦੋਖਨ ਦੇਖਤ ਹੈ ਪਰ ਦੇਤ ਨ
ਹਾਰੈ ॥ ੧ ॥ ੨੪੩ ॥

ਦਾਹਤ ਹੈ ਦੁਖ ਦੋਖਨ ਕੌ ਦਲ
ਦੁਜਨ ਕੇ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਡਾਰੈ।
ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪ੍ਰਹਾਰਨ
ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤ ਸੰਭਾਰੈ।
ਪਾਰ ਨ ਪਾਇ ਸਕੈ ਪਦਮਾਪਤਿ
ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਭੇਦ ਉਚਾਰੈ ।
ਰੋਜੀ ਹੀ ਰਾਜ ਬਿਲੋਕਤ ਰਾਜਕ
ਰੋਖ ਰੂਹਾਨ ਕੀ ਰੋਜੀ ਨ ਟਾਰੈ ॥
੨ ॥ ੨੪੪ ॥

ਕੀਟ ਪਤੰਗ ਕੁਰੰਗ ਭੁਜੰਗਮ
ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਬਨਾਏ।
ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਖਪੇ ਅਹੰਮੇਵ ਨ
ਭੇਵ ਲਖਿਓ ਭ੍ਰਮ ਸਿਉ ਭਰਮਾਏ

। ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ ਹਸੇਬ ਥਕੇ ਕਰ ਹਾਥ ਨ ਆਏ। ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਭਾਉ ਬਿਨਾ ਪਤਿ ਸਿਉ ਕਿਨ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਪਾਏ ॥ ੩ ॥ ੨੪੫ ॥

ਆਦਿ ਅਨੰਤ ਅਗਾਧ ਅਦ੍ਵੈਖ ਸੁ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਅਭੈ ਹੈ। ਅੰਤਿ ਬਿਹੀਨ ਅਨਾਤਮ ਆਪ ਅਦਾਗ ਅਦੋਖ ਅਛਿਦ੍ਰ ਅਛੈ ਹੈ। ਲੋਗਨ ਕੇ ਕਰਤਾ ਹਰਤਾ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਭਰਤਾ ਪ੍ਰਭ ਵੈ ਹੈ। ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਦਇਆ ਕਰ ਸ੍ਰੀਪਤਿ ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾ ਪਤਿ ਏ ਹੈ ॥੪॥ ੨੪੬ ॥

ਕਾਮ ਨ ਕ੍ਰੋਧ ਨ ਲੋਭ ਨ ਮੋਹ

ਨ ਰੋਗ ਨ ਸੋਗ ਨ ਭੋਗ ਨ ਭੈ ਹੈ।
ਦੇਹ ਬਿਹੀਨ ਸਨੇਹ ਸਭੋ ਤਨ
ਨੇਹ ਬਿਰਕਤ ਅਗੇਹ ਅਛੈ ਹੈ।
ਜਾਨ ਕੋ ਦੇਤ ਅਜਾਨ ਕੋ ਦੇਤ
ਜਮੀਨ ਕੋ ਦੇਤ ਜਮਾਨ ਕੋ ਦੈ ਹੈ।
ਕਾਹੇ ਕੋ ਡੋਲਤ ਹੈ ਤੁਮਰੀ ਸੁਧ
ਸੁੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਪਦਮਾਪਤਿ ਲੈ ਹੈ॥
੫॥੨੪੭॥

ਰੋਗਨ ਤੇ ਅਰ ਸੋਗਨ ਤੇ
ਜਲ ਜੋਗਨ ਤੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਬਚਾਵੈ।
ਸਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਚਲਾਵਤ ਘਾਵ ਤਊ
ਤਨ ਏਕ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵੈ।
ਰਾਖਤ ਹੈ ਅਪਨੋ ਕਰ ਦੈ ਕਰ ਪਾਪ
ਸੰਬੂਹ ਨ ਭੇਟਨ ਪਾਵੈ। ਔਰ ਕੀ
ਬਾਤ ਕਹਾ ਕਹ ਤੋ ਸੋ ਸੁ ਪੇਟ ਹੀ ਕੇ

ਪਟ ਬੀਚ ਬਚਾਵੈ ॥ ੬ ॥ ੨੪੮॥

ਜਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ਤੁਮੈ ਸਭਹੀ ਕਰ ਧਿਆਵੈ । ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਰਸਾਤਲ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸਭੈ ਸਿਰ ਨਿਆਵੈ । ਪਾਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੂ ਕੋ ਨੇਤਹੀ ਨੇਤਹ ਭੇਦ ਬਤਾਵੈ । ਖੋਜ ਥਕੇ ਸਭ ਹੀ ਖੁਜੀਆ ਸੁਰ ਹਾਰ ਪਰੇ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਵੈ ॥ ੭ ॥ ੨੪੯॥

ਨਾਰਦ ਸੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੇ ਰੁਮ ਨਾਰਿਖ ਸੇ ਸਭਹੂੰ ਮਿਲਗਾਇਓ । ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਖਿਓ ਸਭ ਹਾਰਿ ਪਰੇ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਇਓ । ਪਾਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਾਰ ਉਮਾਪਤਿ

ਸਿਧ ਸਨਾਥ ਸਨੰਤਨ ਧਿਆ-
ਇਓ । ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਤਿਹਕੋ ਮਨ
ਮੈ ਜਿਹ ਕੋ ਅਮਿਤੋਜ ਸਭੈ ਜਗ
ਛਾਇਓ ॥ ੮ ॥ ੨੫੦ ॥

ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕਤੇਬ ਕੁਰਾਨ
ਅਭੇਦ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਸਭੈ ਪਚਿਹਾਰੇ ।
ਭੇਦ ਨ ਪਾਇ ਸਕਿਓ ਅਨਭੇਦ
ਕੋ ਖੇਦਤ ਹੈ ਅਨਛੇਦ ਪੁਕਾਰੇ ।
ਰਾਗ ਨ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖ ਨ ਰੰਗ ਨ
ਸਾਕ ਨ ਸੋਗ ਨ ਸੰਗ ਤਿਹਾਰੇ ।
ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਅਭੇਖ
ਅਦ੍ਵੈਖ ਜਪਿਓ ਤਿਨਹੀ ਕੁਲ
ਤਾਰੇ ॥ ੯ ॥ ੨੫੧ ॥

ਤੀਰਥ ਕੋਟ ਕੀਏ ਇਸਨਾਨ
ਦੀਏ ਬਹੁ ਦਾਨ ਮਹਾਂ ਬ੍ਰਤ ਧਾਰੇ ।

ਦੇਸ ਫਿਰਿਓ ਕਰ ਭੇਸ ਤਪੋ ਧਨ
ਕੇਸ ਧਰੇ ਨ ਮਿਲੇ ਹਰਿ ਪਿਆਰੇ।
ਆਸਨ ਕੋਟ ਕਰੇ ਅਸਟਾਂਗ ਧਰੇ
ਬਹੁ ਨਯਾਸ ਕਰੇ ਮੁਖ ਕਾਰੇ।
ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਅਕਾਲ ਭਜੇ
ਬਿਨ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੇ ਧਾਮ
ਸਿਧਾਰੇ॥ ੧੦ ॥੨੫੨ ॥

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਬਿੱਤ

ਅੱਤ੍ਰ ਕੇ ਚਲੱਯਾ ਛਿਤ ਛਤ੍ਰ ਕੇ
ਧਰੱਯਾ ਛਤ੍ਰ ਧਾਰੀਯੋਂ ਕੇ ਛਲੱਯਾ
ਮਹਾਂ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸਾਲ ਹੈਂ। ਦਾਨ
ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਮਹਾਂ ਮਾਨ ਕੇ ਬਢੱਯਾ
ਅਵਸਾਨ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ ਹੈਂ ਕਟੱਯਾ
ਜਮਜਾਲ ਹੈਂ। ਜੁੱਧਕੇ ਜਿਤੱਯਾ
ਅਬਰੁੱਧ ਕੇ ਮਿਟੱਯਾ ਮਹਾਂ ਬੁੱਧ

ਕੇ ਦਿਵੱਯਾਮਹਾਮਾਨਹੂੰਕੇਮਾਨਹੈਂ ।
ਗਿਆਨ ਹੂੰ ਕੇ ਗਿਆਤਾ ਮਹਾਂ
ਬੁਧਤਾ ਕੇ ਦਾਤਾ ਦੇਵ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ
ਕਾਲ ਮਹਾ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੈਂ ।
੧ ॥ ੨੫੩ ॥ ਪੂਰਬੀ ਨ ਪਾਰ
ਪਾਵੈ ਹਿੰਗੁਲਾ ਹਿਮਾਲੈ ਧਿਆਵੈ
ਗੋਰ ਗਰਦੇਜੀ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ਤੇਰੇ
ਨਾਮ ਹੈਂ । ਜੋਗੀ ਜੋਗ ਸਾਧੈ ਪਉਨ
ਸਾਧਨਾ ਕਿਤੇਕ ਬਾਧੈ ਆਰਬ ਕੇ
ਆਰਬੀ ਅਰਾਧੈ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਹੈਂ ।
ਫਰਾ ਕੇ ਫਿਰੰਗੀ ਮਾਨੈ ਕੰਧਾਰੀ
ਕੁਰੇਸੀ ਜਾਨੈ ਪਛਮ ਕੇ ਪਛਮੀ
ਪਛਾਨੈ ਨਿਜ ਕਾਮ ਹੈਂ । ਮਰਹਟਾ
ਮਘੇਲੇ ਤੇਰੀ ਮਨਸੋ ਤਪਸਿਆ ਕਰੈ
ਦ੍ਰਿੜਵੈ ਤਿਲੰਗੀ ਪਹਚਾਨੈ ਧਰਮ

ਧਾਮ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ੨੫੪ ॥ ਬੰਗ ਕੇ
ਬੰਗਾਲੀ ਫਿਰਹੰਗਕੇ ਫਿਰੰਗਾਵਾਲੀ
ਦਿੱਲੀ ਕੇ ਦਿਲਵਾਲੀ ਤੇਰੀ
ਆਗਿਆ ਮੈ ਚਲਤ ਹੈਂ। ਰੋਹ ਕੇ
ਰੁਹੇਲੇ ਮਾਘ ਦੇਸ ਕੇ ਮਘੇਲੇ ਬੀਰ
ਬੰਗਸੀ ਬੁੰਦੇਲੇ ਪਾਪ ਪੁੰਜਕੋ ਮਲਤ
ਹੈਂ। ਗੋਖਾ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ਚੀਨ
ਮਚੀਨ ਕੇ ਸੀਸ ਨਜਾਵੈ ਤਿਬਤੀ
ਧਿਆਇ ਦੋਖ ਦੇਹ ਕੇ ਦਲਤ ਹੈਂ।
ਜਿਨੈ ਤੋਹਿ ਧਿਆਇਓ ਤਿਨੈ
ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪਾਇਓ ਸਰਬ ਧਨ
ਧਾਮ ਫਲ ਫੂਲ ਸੋ ਫਲਤ ਹੈਂ।
੩ ॥ ੨੫੫ ॥ ਦੇਵ ਦੇਵਤਾਨ ਕੌ
ਸੁਰੇਸ ਦਾਨ ਵਾਨ ਕੋ ਮਹੇਸ ਗੰਗ
ਧਾਨ ਕਉ ਅਭੇਸ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ।

ਰੰਗ ਮੈਂ ਰੰਗੀਨ ਰਾਗ ਰੂਪ ਮੈ
ਪ੍ਰਬੀਨ ਔਰ ਕਾਹੂੰ ਪੈ ਨ ਦੀਨ ਸਾਧ
ਅਧੀਨ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ। ਪਾਈਐ
ਨ ਪਾਰ ਤੇਜ ਪੁੰਜ ਮੈ ਅਪਾਰ
ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਉਦਾਰ ਹੈਂ
ਅਪਾਰ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ। ਹਾਥੀ ਕੀ
ਪੁਕਾਰ ਪਲਪਾਛੈ ਪਹੁਚਤ ਤਾਹਿ
ਚੀਟੀ ਕੀ ਚਿੰਘਾਰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ
ਸੁਨੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੨੫੬ ॥
ਕੇਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਆਰ ਕੇਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ
ਮੁਖ ਚਾਰ ਕੇਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ
ਕੇਤੇ ਰਾਮ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ। ਕੇਤੇ
ਸਸਰਾਸੀ ਕੇਤੇ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਕੇਤੇ
ਮੁੰਡੀਆ ਉਦਾਸੀ ਜੋਗ ਦੁਆਰ
ਦਹੀਅਤੁ ਹੈਂ। ਕੇਤੇ ਮਹਾ ਦੀਨ ਕੇਤੇ

ਬਿਆਸ ਸੇ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕੇਤੇ ਕੁਮੇਰ
ਕੁਲੀਨ ਕੇਤੇ ਜੱਛ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ।
ਕਰਤੇ ਹੈਂ ਬਿਚਾਰ ਪੈ ਨ ਪੂਰਨ ਕੋ
ਪਾਵੈ ਪਾਰ ਤਾਹੀ ਤੇ ਅਪਾਰ ਨਿਰਾ·
ਧਾਰ ਲਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ॥੫॥ ੨੫੭॥
ਪੂਰਨ ਅਵਤਾਰ ਨਿਰਾਧਾਰ ਹੈਂ
ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਪਾਈਐ ਨ ਪਾਰ
ਪੈ ਅਪਾਰ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ। ਅਦ੍ਵੈ
ਅਬਿਨਾਸੀ ਪਰਮ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸੀ
ਮਹਾ ਰੂਪ ਹੂੰ ਕੇ ਰਾਸੀ ਹੈ
ਅਨਾਸੀ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੀਐ। ਜੰਤ੍ਰ
ਹੂੰ ਨ ਜਾਤ ਜਾਕੀ ਬਾਪ ਹੂੰ ਨ
ਮਾਇ ਤਾਕੀ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭਾ ਕੀ ਸੁ
ਛਟਾ ਕੈ ਅਨਮਾਨੀਐ। ਤੇਜ ਹੂੰ ਕੋ
ਤੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਕੋ ਜੰਤ੍ਰ ਹੈਂ

ਕਿ ਮੋਹਨੀ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਨਿਜੰਤ੍ਰ
ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਐ ॥ ੬ ॥ ੨੫੮ ॥
ਤੇਜ ਹੂੰ ਕੋ ਤਰੁ ਹੈਂ ਕਿ ਰਾਜ
ਸੀ ਕੋ ਸਰੁ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁਧਤਾ ਕੋ ਘਰੁ
ਹੈਂ ਕਿ ਸਿੱਧਤਾ ਕੀ ਸਾਰ ਹੈਂ।
ਕਾਮਨਾ ਕੀ ਖਾਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸਾਧਨਾ
ਕੀ ਸਾਨ ਹੈਂ ਬਿਰਕਤਤਾ ਕੀ ਬਾਨ
ਹੈਂ ਕਿ ਬੁਧ ਕੋ ਉਦਾਰ ਹੈਂ।
ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਕਿ ਭੂਪਨ ਕੋ
ਭੂਪ ਹੈਂ ਕਿ ਰੂਪ ਹੂੰ ਕੋ ਰੂਪ ਹੈਂ
ਕੁਮਤ ਕੋ ਪ੍ਰਹਾਰ ਹੈਂ। ਦੀਨਨ ਕੋ
ਦਾਤਾ ਹੈਂ ਗਨੀਮਨ ਕੋ ਗਾਰਕ ਹੈਂ
ਸਾਧਨ ਕੋ ਰੱਛਕ ਹੈਂ ਗੁਨਨ ਕੋ
ਪਹਾਰ ਹੈਂ ॥ ੭ ॥ ੨੫੯ ॥ ਸਿਧ
ਕੋ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁਧ ਕੋ ਬਿਭੂਤ

ਹੈਂ ਕਿ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੋ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ਕਿ
ਅਛੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੈਂ। ਕਾਮ ਕੋ
ਕੁਨਿੰਦਾ ਹੈਂ ਕਿ ਖੂਬੀ ਕੋ ਦਹਿੰਦਾ
ਹੈਂ ਗਨੀਮਨ ਗਰਿੰਦਾ ਹੈਂ ਕਿ
ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਹੈਂ। ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ
ਕਾਲ ਹੈਂ ਕਿ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸਾਲ ਹੈਂ
ਕਿ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੋ ਪੋਖਤ ਹੈਂ ਕਿ ਬ੍ਰਿਧਤਾ
ਕੀ ਬਾਸੀ ਹੈਂ॥ ਜੋਗ ਹੂੰ ਕੋ ਜੰਤ੍ਰ
ਹੈਂ ਕਿ ਤੇਜ ਹੂੰ ਕੋ ਤੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਕਿ
ਮੋਹਨੀ ਕੋ ਮੰਤ੍ਰ ਹੈਂ ਕਿ ਪੂਰਨ
ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਹੈਂ॥ ੯॥ ੨੬੦॥

ਰੂਪ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁੱਧ
ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ਕਿ ਸਿਧਤਾ ਕੋ
ਬਾਸ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁਧ ਹੂੰ ਕੋ ਘਰੁ ਹੈਂ।
ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਹੈਂ ਕਿ ਨਿਰੰਜਨ

ਅਭੇਵ ਹੈਂ ਅਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਹੈਂ
ਕਿ ਸੁਧਤਾ ਕੋ ਸਰੁ ਹੈਂ। ਜਾਨ ਕੋ
ਬਚਯਾ ਹੈਂ ਇਮਾਨ ਕੋ ਦਿਵਯਾ ਹੈਂ
ਜਮਜਾਲ ਕੋ ਕਟਯਾ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਮ-
ਨਾ ਕੋ ਕਰੁ ਹੈਂ। ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਚੰਡ
ਹੈਂ ਅਖੰਡਣ ਕੋ ਖੰਡ ਹੈਂ ਮਹੀਪਨ
ਕੋ ਮੰਡ ਹੈਂ ਕਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਹੈਂ ਨ
ਨਰੁ ਹੈਂ ॥ ੯ ॥ ੨੬੧ ॥ ਬਿਸ੍ਵ
ਕੋ ਭਰਨ ਹੈਂ ਕਿ ਅਪਦਾ ਕੋ ਹਰ-
ਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸੁਖ ਕੋ ਕਰਨ ਹੈ ਕਿ
ਤੇਜ ਕੋ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ। ਪਾਈਐ ਨ
ਪਾਰ ਪਾਰਾਵਾਰ ਹੂੰ ਕੋ ਪਾਰ ਜਾਕੋ
ਕੀਜਤ ਬਿਚਾਰ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕੋ
ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ। ਹਿੰਗੁਲਾ ਹਿਮਾਲੈ
ਗਾਵੈ ਹਸਬੀ ਹਲਬੀ ਧਿਆਵੈ

ਪੂਰਬੀ ਨ ਪਾਰ ਪਾਵੈ ਆਸਾ ਤੇ ਅਨਾਸ ਹੈਂ। ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੇਵ ਮਹਾ ਦੇਵ ਹੂ ਕੇ ਦੇਵ ਹੈਂ ਨਿਰੰਜਨ ਅਭੇਵ ਨਾਥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸ ਹੈਂ ॥ ੧੦ ॥ ੨੬੨ ॥ ਅੰਜਨ ਬਿਹੀਨ ਹੈਂ ਨਿਰੰਜਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਹੈਂ ਕਿ ਸੇਵਕ ਅਧੀਨ ਹੈਂ ਕਟੱਯਾ ਜਮ ਜਾਲ ਕੇ। ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਮਹਾਦੇਵ ਹੂੰ ਕੇ ਦੇਵਨਾਥ ਭੂਮ ਕੇ ਭੁਜੱਯਾ ਹੈਂ ਮੁਹਯਾ ਮਹਾ ਬਾਲ ਕੇ। ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾ ਸਾਜ ਹੂੰ ਕੇ ਸਾਜਾ ਮਹਾ ਜੋਗ ਹੂੰ ਕੋ ਜੋਗ ਹੈਂ ਧਰੱਯਾ ਦ੍ਰੁਮਛਾਲ ਕੇ। ਕਾਮਨਾ ਕੇ ਕਰ ਹੈਂ ਕਿ ਬੁੱਧਤਾ ਕੋ ਹਰ ਹੈਂ ਕਿ ਸਿਧਤਾ ਕੇ ਸਾਥੀ ਹੈਂ ਕਿ ਕਾਲ

ਹੈਂ ਕੁਚਾਲ ਕੇ ॥ ੧੧ ॥ ੨੬੩ ॥
ਛੀਰ ਕੈਸੀ ਛੀਰਾ ਵਧ ਛਾਛ ਕੈਸੀ
ਛਤ੍ਰਾਨੇਰਛਪਾਕਰਕੈਸੀ ਛਬ ਕਾਲਿੰ
ਦ੍ਰੀ ਕੇ ਕੂਲ ਕੇ । ਹੰਸਨੀ ਸੀ
ਸੀਹਾ ਰੂਮ ਹੀਰਾ ਸੀ ਹੁਸੈਨਾਬਾਦ
ਗੀਗਾ ਕੈਸੀ ਧਾਰ ਚਲੀ ਸਾਤੋ
ਸਿੰਧ ਰੂਲ ਕੇ। ਪਾਰਾ ਸੀ ਪਲਾਊ
ਗਢ ਰੂਪਾ ਕੈਸੀ ਰਾਮਪੁਰ ਸੋਰਾ ਸੀ
ਸੂਰੰਗਾਬਾਦ ਨੀਕੇ ਰਹੀ ਝੂਲਕੇ।
ਚੰਪਾਸੀ ਚੰਦੇਰੀ ਕੋਟ ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ
ਚਾਂਦਾ ਗੜਿ ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ਰਹੀ
ਮਾਲਤੀ ਸੀ ਫੂਲਕੇ ॥ ੧੨ ॥
੨੬੪॥ ਫਟਕ ਸੀ ਕੈਲਾਸ ਕਮਾ-
ਊ ਗੜ ਕਾਂਸੀ ਪੁਰ ਸੀਸਾ ਸੀ
ਸੁਰੰਗਾਬਾਦ ਨੀਕੇ ਸੋਹੀਅਤੁ ਹੈ।

ਹਿੰਮਾ ਸੀ ਹਿਮਾਲੈ ਹਰ ਹਾਰ ਸੀ
ਹਲਬਾਨੇਰ ਹੰਸ ਕੈਸੀ ਹਾਜੀਪੁਰ
ਦੇਖੇ ਮੋਹੀਅਤੁ ਹੈ। ਚੰਦਨ ਸੀ
ਚੰਪਾਵਤੀ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੀ ਚੰਦ੍ਰਾ ਗਿਰ
ਚਾਂਦਨੀ ਸੀ ਚਾਂਦਾ ਗੜ੍ਹ ਜੌਨ
ਜੋਹੀਅਤੁ ਹੈ। ਗੰਗਾ ਸਮ ਗੰਗ
ਧਾਰ ਬਕਾਨ ਸੀ ਬਿਲੰਦਾਵਾਦ
ਕੀਰਤਿ ਤਿਹਾਰੀ ਕੀ ਉਜਿਆਰੀ
ਸੋਹੀਅਤੁ ਹੈ ॥ ੧੩ ॥ ੨੬੫ ॥
ਫਰਾਸੀ ਫਿਰੰਗੀ ਫਰਾਸੀਸ ਕੇ
ਦੁਰੰਗੀ ਮਕਰਾਨ ਕੇ ਮ੍ਰਿਦੰਗੀ ਤੇਰੇ
ਗੀਤ ਗਾਈਅਤੁ ਹੈ। ਭਖਰੀ
ਕੰਧਾਰੀ ਗੋਰ ਗਖਰੀ ਗਰਦੇਜਾ-
ਚਾਰੀ ਪੌਨ ਕੇ ਅਹਾਰੀ ਤੇਰੋ
ਨਾਮ ਧਿਆਈਅਤੁ ਹੈ। ਪੂਰਬ

ਪਲਾਊ ਕਾਮ ਰੂਪ ਐ ਕਮਾਊ
ਸਰਬਠਉਰ ਮੈ ਬਿਰਾਜੈ ਜਹਾ ਜਹਾ
ਜਾਈਅਤੁ ਹੈ। ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪੀ
ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੇ ਅਤਾਪੀ ਨਾਥ ਕੀਰਤਿ
ਤਿਹਾਰੀ ਕੋ ਨ ਪਾਰ ਪਾਈਅਤੁ
ਹੈ॥ ੧੪ ॥ ੨੬੬ ॥

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥

ਅਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ ਆਸਨ ਅਡੋਲ।
ਅਦ੍ਵੈ ਅਨੰਤ ਉਪਮਾ ਅਤੋਲ। ਅਛੈ
ਸਰੂਪ ਅਬਯਕਤ ਨਾਥ। ਆਜਾਨੁ
ਬਾਹੁ ਸਰਬਾ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥੧॥੨੬੭॥
ਜੱਹ ਤੱਹ ਮਹੀਪ ਬਨਤਨ ਪ੍ਰਫੁਲ।
ਸੋਭਾ ਬਸੰਤ ਜੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਡੁਲ।
ਬਨ ਤਨ ਦੁਰੰਤ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਮਹਾਨ
। ਜੂੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਫੁਲ ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ

॥ ੨ ॥ ੨੬੯ ॥ ਫੁਲਤੰ ਪ੍ਰਫੁਲ
ਲਹਿ ਲਹਿਤ ਮੋਰ। ਸਿਰ ਢੁਰਹਿ
ਜਾਨ ਮਨ ਮਥਹ ਚੌਰ। ਕੁਦਰਤ
ਕਮਾਲ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ। ਕਰੁਣਾ
ਨਿਧਾਨਕਾਮਲ ਕਰੀਮ।੩।੨੬੯।
ਜੱਹ ਤੱਹ ਬਿਲੋਕ ਤੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਸੋਹ।
ਆਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਮਿਤੋਜ ਮੋਹ। ਰੋਸੰ
ਬਿਰਹਤ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ। ਜੱਹ
ਤੱਹ ਪ੍ਰਫੁਲ ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪ ॥
੨੭੦ ॥ ਬਨ ਤਨ ਮਹੀਪ ਜਲ
ਥਲ ਮਹਾਨ। ਜੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਸੋਹ
ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ। ਜਗ ਮਗਤ ਤੇਜ
ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ । ਅੰਬਰ ਜਮੀਨ
ਜਿਹ ਜਪਤ ਜਾਪ ॥ ੫ ॥ ੨੭੧ ॥

ਸਾਤੋ ਅਕਾਸ ਸਾਤੋ ਪਤਾਰ। ਬਿਥ-
ਰਿਓ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਜਿਹ ਕਰਮਜਾਰਿ।

ਉਸਤਤ ਸੰਪੂਰਨੰ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥

ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖਯਤੇ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਮਹਿੱਖ ਦਈਤ ਸੂਰਯੰ । ਬਢਿਯੋ ਸੁ ਲੋਹ ਪੂਰਯੰ । ਸੁਦੇਵ ਰਾਜ ਜੀਤਯੰ । ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਰਾਜ ਕੀਤਯੰ ॥ ੧ ॥ ਭਜੇ ਸੁ ਦੇਵਤਾ ਤਬੈ । ਇਕੱਤ੍ਰ ਹੋਇਕੈ ਸਬੈ । ਮਹੇਸੁਰਾਚਲੰ ਬਸੇ । ਬਿਸੇਖ ਚਿਤ ਮੋ ਤ੍ਰਸੇ ॥ ੨ ॥ ਜੁਗੇਸ ਭੇਸ ਧਾਰ

ਕੈ। ਭਜੇ ਹਥਿਆਰ ਡਾਰਕੈ।
ਪੁਕਾਰ ਆਰਤੰ ਚਲੇ। ਬਿਸੂਰ
ਸੂਰਮਾ ਭਲੇ ॥ ੩ ॥ ਬਰਖ ਕਿਤੇ
ਤਹਾਂ ਰਹੇ।ਸੁਦੁਖਦੇਹਮੋਂਸਹੇ।ਜਗੱਤ੍ਰ
ਮਾਤਿ ਧਿਆਯੰ। ਸੁਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਯੰ।
੪॥ ਪ੍ਰਸੰਨ ਦੇਵਤਾ ਭਏ। ਚਰੰਨ
ਪੂਜਬੇ ਧਏ। ਸਨੰਮੁਖਾਨ ਠੱਢੀਐ।
ਪ੍ਰਣਾਮ ਪਾਨ ਪੱਢੀਐ ॥ ੫ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਤਬੈ ਦੇਵ ਧਾਏ। ਸਭੋ ਸੀਸਨਿਆਏ
। ਸੁਮਨ ਧਾਰ ਬਰਖੇ। ਸਬੈ ਸਾਧ
ਹਰਖੇ ॥੬॥ ਕਰੀ ਦੇਬਿ ਅਰਚਾ।
ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਚਰਚਾ। ਜਬੈ ਪਾਇ
ਲਾਗੇ। ਤਬੈ ਸੋਗ ਭਾਗੇ ॥ ੭ ॥
ਬਿਨੰਤੀ ਸੁਨਾਈ। ਭਵਾਨੀਰਿਝਾਈ

ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ। ਕਰੀ ਸਿੰਘ ਸੁਆਰੀ ॥ ੮॥ ਕਰੇ ਘੰਟ ਨਾਦੰ। ਧੁਨੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ। ਸੁਣੋ ਦੈਈਤ ਰਾਜੰ। ਸਜਿਓ ਜੁੱਧ ਸਾਜੰ ॥ ੯ ॥ ਚੜਿਓ ਰਾਛ ਸੇਸੰ। ਰਚੇ ਚਾਰ ਅਨੇਸੰ। ਬਲੀ ਚਾਮਰੇਵੰ। ਹਠੀ ਚਿੱਛੁਰੇਵੰ ॥ ੧੦ ॥ ਬਿੜਾ ਲੱਛ-ਬੀਰੰ। ਚੜੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ। ਬਡੇ ਇੱਖੁ ਧਾਰੀ। ਘਟਾ ਜਾਨ ਕਾਰੀ ॥ ੧੧ ॥

ਦੋਹਰਾ

ਬਾਨਿ ਜਿਤੇ ਰਾਛਸਨਿ ਮਿਲਿ ਛਾਡਤ ਭਏ ਅਪਾਰ। ਫੂਲ ਮਾਲ ਹੁਐ ਮਾਤ ਉਰ ਸੋਭੇ ਸਭੇ ਸੁਧਾਰ। ੧੨ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਜਿਤੇ ਦਾਨਵੋ ਬਾਨ ਪਾਨੀ ਚਲਾਏ। ਤਿਤੇ ਦੇਵਤਾ ਆਪ ਕਾਟੇ ਬਚਾਏ। ਕਿਤੇ ਢਾਲ ਢਾਹੇ ਕਿਤੇ ਪਾਸ ਪੇਲੇ। ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਲੋਹੂ ਜਨੋ ਫਾਗ ਖੇਲੇ ॥੧੩॥ ਦੁਰਗਾਹੂੰ ਕੀਯੰ ਖੇਤਧੁੰਕੇਨਗਾਰੇ। ਕਰੰਪਟਿਸੰਪਰਘ ਪਾਂਸੀ ਸੰਭਾਰੇ। ਤਹਾਂ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲੇ ਸੰਭਾਰੈਂ। ਹਠੀ ਮਾਰਹੀ ਮਾਰ ਕੈ ਕੈ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ੧੪ ॥ ਤਬੈ ਅਸਟ ਅਸਟਾਬ ਹਥਿਆਰਿ ਸੰਭਾਰੇ। ਸਿਰੰ ਦਾਨਵੇਂਦ੍ਰਨ ਕੇ ਤਾਕ ਝਾਰੇ। ਬਬੱ ਕਿਯੋ ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਜੁਧੰ ਮਝਾਰੰ। ਕਰੇ ਖੰਡ ਖੰਡੰ ਸੁ ਜੋਧਾ ਅਪਾਰੰ ॥ ੧੫ ॥

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥

ਤਬ ਦਾਨਵ ਰੋਸ ਭਰੇ ਸਭਹੀਂ ।
ਜਗ ਮਾਤਿ ਕੇ ਬਾਣ ਲਗੇ ਜਬਹੀਂ ।
ਬਿਬਧਾਯੁਧ ਲੈ ਸੁ ਬਲੀ ਹਰਖੇ ।
ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉਂ ਬਿਸਖੰ ਬਰਖੇ ॥ ੧੬ ॥ ਜਨੁ ਘੋਰ ਕੈ ਸਿਆਮ ਘਟਾ ਘੁਮਡੀ । ਅਸੁਰੇਸ ਅਨੀ ਕਨਿ ਤਿਉ ਉਮਡੀ ।
ਜਗਮਾਤ ਬਿਰੂਥਨਿ ਮੋ ਧਸਿਕੈ ।
ਧਨੁਸਾਇਕ ਹਾਥ ਗਹਿਓ ਹਸਿਕੈ ।
੧੭ ॥ ਰਣ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰਾਇ ਦੀਏ । ਇਕ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਦੁਖੰਡ ਕੀਏ । ਸਿਰ ਏਕਨਿ ਚੋਟ ਨਿਫੋਟ ਬਹੀ । ਤਰਵਾਤਰ ਹੁਐ ਤਰਵਾਰ ਰਹੀ ॥ ੧੮ ॥ ਤਨ ਝੱਝਰ ਹੁਐ

ਰਣ ਭੂਮ ਗਿਰੇ। ਇਕ ਭਾਜ ਚਲੇ ਫਿਰ ਕੈ ਨ ਫਿਰੇ। ਇਕਿ ਹਾਥ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਆਨ ਬਹੇ। ਲਰਿਕੈ ਮਰਿਕੈ ਗਿਰਿ ਖੇਤ ਰਹੇ॥ ੧੯॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ॥

ਤਹਾਂ ਸੁ ਦੈਤ ਰਾਜਯੰ। ਸਜੇ ਸੁ ਸਰਬ ਸਾਜਯੰ। ਤੁਰੰਗ ਆਪ ਬਾਹੀਯੰ। ਬਧੰ ਸੁ ਮਾਤ ਚਾਹਯੰ॥ ੨੦॥ ਤਬੈ ਦੁਰਗਾ ਬਕਾਰਿਕੈ। ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਧਾਰਿਕੈ। ਸੁ ਘਾਵ ਚਾਮਰੰ ਕੀਯੋ। ਉਤਾਰ ਹਸਤ ਤੇਂ ਦੀਯੋ॥ ੨੧॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ॥

ਤਬੈ ਬੀਰ ਕੋਪੰ ਬਿੜਾਲਾਛ ਨਾਮੰ। ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਦੇਹੰ ਚਲੋ

ਜੁੱਧ ਧਾਮੰ। ਸਿਰੰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਆਨ ਘਾਯੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ। ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਸੋ ਹਾਥ ਸੋਂ ਮਾਰਿ ਡਾਰੰ॥ ੨੨ ॥ ਬਿੜਾਲਾਛ ਮਾਰੇ ਸੁਪਿੰਗਾਛ ਧਾਏ। ਦੁਰਗਾ ਸਾਮੁਹੇ ਬੋਲ ਬਾਂਕੇ ਸੁਨਾਏ। ਕਰੀ ਅਭ੍ਰਿ ਜਿਉਂ ਗਰਜ ਕੈ ਬਾਣ ਬਰਖੰ। ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਬੀਰੰ ਭਰੇ ਜੁੱਧ ਹਰਖੰ ॥ ੨੩ ॥ ਤਬੈ ਦੇਵੀਅੰ ਪਾਣ ਬਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ। ਹਨਿਯੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਘਾਇ ਸੀਸੰ ਮਝਾਰੰ। ਗਿਰਿਯੋ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਗਏ ਪ੍ਰਾਣ ਛੁੱਟੰ। ਮਨੋਂ ਮੇਰ ਕੋ ਸਾਤਵੋਂ ਸ੍ਰਿੰਗ ਟੁਟੰ॥ ੨੪ ॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਪਿੰਗਾਛ ਦੇਬੀ ਸੰਘਾਰੇ। ਚਲੇ ਅਉਰ ਬੀਰੰ ਹਥਿਆਰੰ ਉਘਾਰੇ।

ਤਬੈ ਰੋਸ ਦੇਬਿਯੰ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ। ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਨ ਕੈ ਜੁੱਧ ਮੱਧੰ ਗਿਰਾਏ ॥ ੨੫ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਸਤ੍ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ। ਸਬੈ ਦੇਵਤਾ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ। ਸੈਨਾਂ ਸਕਲ ਜਬੈ ਹਨਿ ਡਾਰੀ। ਆਸੁਰੇਸ ਕੋਪਾ ਅਹੰਕਾਰੀ ॥੨੬॥ ਆਪ ਜੁਧ ਤਬ ਕੀਆ ਭਵਾਨੀ। ਚੁਨ ਚੁਨ ਹਨੇ ਪਖਰੀਆ ਬਾਨੀ। ਕ੍ਰੋਧ ਜੁਆਲ ਮਸਤਕਤੇ ਬਿਗਸੀ। ਤਾਤੇ ਆਪ ਕਾਲਿਕਾ ਨਿਕਸੀ ॥੨੭॥

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

ਮੁਖ ਬਮਤ ਜੁਆਲ। ਨਿਕਸੀ ਕਪਾਲ। ਮਾਰੇ ਗਜੇਸ। ਛੁੱਟੇ ਹੈ ਏਸ ॥ ੨੯ ॥ ਛੁੱਟੰਤ ਬਾਣ।

ਝਮਕਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ। ਸਾਂਗੀ ਪ੍ਰਹਾਰ। ਖੇਲਤ ਧਮਾਰ ॥੨੯॥ ਬਾਹੈਂ ਨਿਸੰਗ। ਉੱਠੈ ਝੜੰਗ॥ ਤੁੱਪਕ ਤੜਾਕ। ਉਠੱਤ ਕੜਾਕ ॥ ੩੦ ॥ ਬਬਕੰਤ ਮਾਇ। ਭਭਕੰਤ ਘਾਇ। ਜੁੱਝੇ ਜੁਆਣ। ਨੱਚੇ ਕਿਕਾਣ। ੩੧ ॥

ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥

ਧਾਈਯੋ ਅਸੁਰੇਂਦ੍ਰ ਤਹ ਨਿਜ ਕੋਪ ਓਪ ਬਢਾਇ। ਸੰਗ ਲੈ ਚਤੁਰੰਗ ਸੈਨਾ ਸੁੱਧ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ। ਦੇਬਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਗੈਂ ਗਿਰੇ ਰਣ ਰੁੱਝਿ ਜੁੱਝਿ ਜੁਆਣ। ਪੀਲ ਰਾਜ ਫਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਸੁੱਛ ਛੁੱਛ ਕਿਕਾਣ। ੩੨ ॥ ਚੀਰ ਚਾਮਰ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ

ਬਾਜ ਰਾਜ ਅਨੇਕ। ਸੱਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੁਭੇ ਕਹੂੰ ਸਰਦਾਰ ਸੁਆਰ ਅਰੇਕ। ਤੇਗ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਤਬਰ ਕੁਹੁਕ ਬਾਣ ਅਨੰਤ। ਬੇਧਿ ਬੇਧਿ ਗਿਰੇ ਬਰੱ ਛਿਨ ਸੂਰ ਸੋਭਾਵੰਤ॥ ੩੩॥ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿਧ ਉਡੇ ਤਹਾਂ ਫਿਕਰੰਤ ਸੁਆਨ ਸਿੰਗ੍ਰਾਲ। ਮੱਤਦੰਤ ਸਪੱਛ ਪੱਬੈ ਕੰਕ ਬੰਕ ਰਸਾਲ। ਛੁੱਦ੍ਰ ਮੀਨ ਛੁਰੁਧ੍ਰਕਾ ਅਰ ਚਰਮ ਕੱਛਪ ਅਨੰਤ। ਨੱਕ੍ਰਬੱਕ੍ਰ ਸੁਬਰਮ ਸੋਭਿਤ ਸ੍ਰੋਣ ਨੀਰ ਦੁਰੰਤ॥ ੩੪॥ ਨਵ ਸੂਰ ਨਵਕਾ ਸੇ ਰਥੀ ਅਤਰਥੀ ਜਾਨ ਜਹਾਜ। ਲਾਦਿ ਲਾਦਿ ਮਨੋ ਚਲੇ ਧਨ ਧੀਰ ਬੀਰ ਸਲਾਜ। ਮੋਲੁ ਬੀਚ ਫਿਰੈਂ ਚੁਕਾਤ ਦਲਾਲ

ਖੇਤ ਖਤੰਗ। ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨਿ ਝਾਰਿ ਦਿਰਬ ਨਿਖੰਗ॥ ੩੫॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਬਹੁ ਰੰਗ ਰੰਗਿਤ ਬਸਤ੍ਰ। ਚਰਮ ਬਰਮ ਸੁਭੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਭੂਮਿ ਸਸਤ੍ਰ ਰੁਅਸਤ੍ਰ। ਮੁੰਡ ਤੁੰਡ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਟੂਕ ਟਾਕ ਅਰੇਕ। ਜੂਝ ਜੂਝ ਪਰੇ ਸਬੈ ਅਰਿ ਬਾਚਿਓ ਨਹੀ ਏਕ॥ ੩੬॥ ਕੋਪ ਕੈ ਮਹਿਖੇਸ ਦਾਨੋ ਧਾਯੋ ਤਿਹ ਕਾਲ। ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਸੂਰੋ ਰੂਪ ਕੈ ਬਿਕ-ਰਾਲ। ਕਾਲਿ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਲੈ ਤਿਹ ਮਾਰੀਓ ਤਤਕਾਲ। ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਮਿਲੀ ਤਜ ਬ੍ਰਹਮ ਰੰਧ੍ਰ ਉਤਾਲ॥ ੩੭॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕਹੱਮਾਰ
ਕਰ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਭੀ ਜਗ ਮਾਇ ।
ਤਾ ਦਿਨ ਤੇਂ ਮਹਿਖੇ ਬਲੈਂ ਦੇਤ
ਜਗਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ੩੮ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਿਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ
ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਬਧਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ
ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੧ ॥
॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ।
ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥
ਦੇਵਿਸ ਤਬ ਗਾਜੀਯ । ਅਨਹਦ
ਬਾਜੀਯ । ਭਈ ਬਧਾਈ । ਸਭ
ਸੁਖਦਾਈ ॥ ੧ ॥ ੩੯ ॥ ਦੁੰਦਭ
ਬਾਜੇ । ਸਭ ਸੁਰ ਗਾਜੇ । ਕਰਤ
ਬਡਾਈ । ਸੁਮਨਬ੍ਰਖਾਈ॥੨॥੪੦॥

ਕੀਨੀ ਬਹੁ ਅਰਚਾ। ਜਸੁ ਧੁਨਿ ਚਰਚਾ । ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ। ਸਭ ਦੁਖ ਭਾਗੇ॥ ੩ ॥ ੪੧ ॥ ਗਾਏ ਜੈ ਕਰਖਾ। ਪੁਹਪਨਿ ਬਰਖਾ। ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ। ਸਬਸੁਖਪਾਏ॥੪॥੪੨॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੋਪ ਚੰਡਕਾ ਜੂ ਭਏ ਦੈ ਦੇਵਨ ਕੋ ਰਾਜ। ਬਹੁਰ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦੁਇ ਦੈਤ ਬਢੇ ਸਿਰ ਤਾਜ॥ ੫ ॥ ੪੩ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਚੜ੍ਹੇ ਲੈਕੇ ਦਲ। ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ। ਦੇਵ ਰਾਜ ਕੋ ਰਾਜ ਛਿਨਾਵਾ। ਸੇਸ ਮੁਕਟ ਮਨਿ ਭੇਟ ਪਠਾਵਾ॥੬॥੪੪॥ ਛੀਨਲਯੋ ਅਲਕੇਸ ਭੰਡਾਰਾ। ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ

ਜੀਤ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ। ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਕੌਹ ਦੈਤ ਪਠਾਏ। ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤ ਫਿਰ ਆਏ॥ ੭ ॥ ੪੫ ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਭਏ ਮਨ ਮੋ ਕੀਯੋ ਬਿਚਾਰ। ਸਰਨਿ ਭਵਾਨੀ ਕੀ ਸਭੈ ਭਾਜਿ ਪਰੇ ਨਿਰਧਾਰ॥ ੮ ॥ ੪੬ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ॥

ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਦੇਵ ਭਾਜੀਯੰ। ਬਸੇਖ ਲਾਜ ਲਾਜੀਯੰ। ਬਿਸੇਖ ਕਾਰਮੰ ਕਸੇ। ਸੁ ਦੇਵ ਲੋਕ ਮੋਂ ਬਸੇ॥ ੯ ॥ ੪੭ ॥ ਤਬੈ ਪ੍ਰਕੋਪ ਦੇਬਿ ਹੁਐ। ਚਲੀ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ। ਸੁ ਮੁੱਦ ਪਾਨ ਪਾਨ ਕੈ। ਗਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨ ਲੈ॥ ੧੦ ॥ ੪੮ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਸੁਨੀ ਦੇਵ ਬਾਨੀ। ਚੜ੍ਹੀ ਸਿੰਘ ਰਾਨੀ। ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ। ਸਭੈ ਪਾਪ ਟਾਰੇ। ੧੧ । ੪੯ ॥ਕਰੋ ਨੱਦ ਨਾਦੰ। ਮਹਾਂ ਮੱਦ ਮਾਦੰ। ਭਯੋ ਸੰਖਸੋਰੰ। ਸੁਣੋ ਚਾਰ ਓਰੰ॥ ੧੨ ॥ ੫੦॥ ਉਤੇ ਦੈਤ ਧਾਏ। ਬਡੀ ਸੈਨ ਲਿਆਏ। ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ। ਬਕੇ ਬੰਕ ਬੈਣੰ ॥੧੩ ॥੫੧॥ਚਵੰ ਚਾਰ ਢੂਕੇ। ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ । ਲਏ ਬਾਣ ਪਾਣੰ।ਸੁਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ॥੧੪।੫੨॥ ਮੰਡੇ ਮੱਧ ਜੰਗੀ । ਪ੍ਰਹਾਰੰ ਖਤੰਗੀ। ਕਰਉਤੀ ਕਟਾਰੰ। ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥੧੫॥੫੩॥ ਮਹਾਂਬੀਰਧਾਏ। ਸਰੋਘੰਚਲਾਏ । ਕਰੈਂ ਬਾਰ ਬੈਰੀ।

ਫਿਰੇਜਿਓ ਗੀਗੈਰੀ ॥੧੬ ॥ ੫੪ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ।

ਕਰੋਧਤ ਸਟਾਯੰ ਉਤੇ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ । ਇਤੈ ਸੰਖ ਲੈ ਹਾਥ ਦੇਵੀ ਬਜਾਯੋ । ਪੁਰੀ ਚਉਦਹੂੰਯੰ ਰਹਿਓ ਨਾਦ ਪੂਰੰ। ਚਮੱਕਿਓ ਮੁਖੰ ਜੁਧ ਕੇ ਮਧਿਨੂਰੰ ॥੧੭॥੫੫॥ ਤਬੈ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣੰ ਮਚਿਓ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ । ਲਏ ਸੰਗ ਜੋਧਾ ਬਡੇ ਬੀਰ ਭਾਰੀ । ਲਯੋ ਬੇੜ੍ਹ ਪੱਬੰ ਕੀਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ। ਸੁਨੇ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ॥੧੮॥੫੬॥ ਸੁਣੋਨਾਦ ਸ੍ਰਵਣੰ ਕੀਯੋ ਦੇਵਿ ਕੋਪੰ । ਸਜੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਧਰੇਸੀਸ ਟੋਪੰ । ਭਈ ਸਿੰਘ ਸੁਆਰੰ ਕੀਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ। ਸੁਨੇ

ਦੀਹ ਦਾਨਵਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੁੱਚੰ ॥
੧੯॥੫੭॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਦੇਵੀ ਧਸੀ
ਸੈਨ ਮੱਧੰ । ਕਰੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਤਹਾ
ਅੱਧ ਅੱਧੰ । ਜਿਸੈ ਧਾਇਕੈ
ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ। ਤਿਨੈ ਫੇਰਿ
ਪਾਣੰਨਬਾਣੰਸੰਭਾਰਿਯੋ॥੨੦॥੫੮।

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਜਿਸੈ ਬਾਣ ਮਾਰਿਓ। ਤਿਸੈ
ਮਾਰ ਡਾਰਿਓ। ਜਿਤੈ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ।
ਤਿਤੈਸੈਨਘਾਯੋ॥੨੧।੫੯॥ ਜਿਤੇ
ਘਾਇ ਡਾਲੇ। ਤਿਤੈ ਘਾਰਿ ਘਾਲੇ।
ਸਮੂਹ ਸਤ੍ਰੂ ਆਯੋ। ਸੁ ਜਾਨੇ ਨ
ਪਾਯੋ॥੨੨॥੬੦॥ ਜਿਤੇਜੁਝਰੁਝੇ।
ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਜੁੱਝੇ। ਜਿਨੈ ਸਸਤ੍ਰ
ਘਾਲੇ।ਤਿਤੇਮਾਰ ਡਾਲੇ॥੨੩॥੬੧॥

ਤਬੈ ਮਾਤ ਕਾਲੀ। ਤਪੀ ਤੇਜ ਜੁਵਾਲੀ। ਜਿਸੈ ਘਾਵ ਡਾਰਿਯੋ। ਸੁ ਸੁਰਗੀ ਸਿਧਾਰਿਯੋ॥੨੪॥੬੨॥ ਘਰੀ ਅੱਧ ਮੱਧੰ। ਹਨਿਯੋ ਸੈਨ ਸੁੱਧੰ। ਹਨਿਯੋ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣੰ। ਸੁਨਿਯੋ ਦੇਵ ਗੈਣੰ॥ ੨੫ ॥ ੬੩ ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਭਜੀ ਬਿਰੂਥਨ ਦਾਨਵੀਗਈ ਭੂਪ ਕੇ ਪਾਸ। ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣ ਕਾਲੀ ਹਨਿਯੋ ਭਜੀਯੋ ਸੈਨ ਨਰਾਸ॥ ੨੬ ॥ ੬੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤੇ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣ ਬਧਹਿ ਦੁਤੀਯਾ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥ ੨ ॥

ਅਫਜੂ॥

ਅਬ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ।

ਦੋਹਰਾ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰ ਕਰ ਧਵਲਾਚਲੀ ਅਵਾਸ। ਜੋ ਯਹ ਕਥਾ ਪੜ੍ਹੈ ਸੁਨੈ ਰਿਧਿਸਿਧਿ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਸ॥੧॥੬੫॥

ਚਉਪਈ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣ ਜਬਸੁਣੇ ਸੰਘਾਰੇ। ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਤਬ ਭੂਪ ਹਕਾਰੇ। ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰ ਪਠਏ ਸਨੁਮਾਨਾ। ਹੈ ਗੈ ਪਤਿ ਦਏ ਰਥ ਨਾਨਾ॥੨॥੬੬॥ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਰਖਿ ਦੇਬੀਅਹਿ ਜੋ ਆਏ। ਤੇ ਧਵਲਾ-ਗਿਰ ਓਰ ਪਠਾਏ। ਤਿਨਕੀ ਤਨਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਪਾਈ। ਨਿਸਿਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਮਾਈ॥੩॥੬੭॥

ਰੂਆਲ ਛੰਦ॥

ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ਰਣ ਰਾਛਸੇਂਦ੍ਰ ਅਨੇਕ। ਅਰਧ ਮੂੰਡਿਤ ਮੁੰਡਿਤੇਕ ਜਟਾ ਧਰੇ ਸੁ ਅਰੇਕ॥ ਕੋਪਿਓਪੰਦੈ ਸਬੈਕਰ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ। ਧਾਇ ਧਾਇ ਕਰੈਂ ਪ੍ਰਹਾ-ਰਨਤਿੱਛਤੇਗਕੰਪਾਇ॥ ੪॥ ੬੮॥

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲਗੇ ਜਿਤੇ ਸਭਫੂਲ ਮਾਲ ਹੁਐ ਗਏ। ਕੋਪਓਪ ਬਿਲੋਕਿ ਅਤਿਭੁਤ ਦਾਨਵੈਬਿਸਮੈਭਏ।ਦਉ-ਰ ਦਉਰ ਅਨੇਕ ਆਯੁਧ ਫੇਰ ਫੇਰ ਪ੍ਰਹਾਰਹੀਂ। ਜੂਝ ਜੂਝ ਗਿਰੇਅਰੇਕ ਸੁਮਾਰਮਾਰਪੁਕਾਰਹੀਂ॥੫॥ ੬੯॥

ਰੇਲ ਰੇਲ ਚਲੇ ਹਏਂਦ੍ਰਨ ਪੇਲ ਪੇਲ ਗਜੇਂਦ੍ਰ। ਝੇਲ ਝੇਲ ਅਨੰਤ

ਆਯੁਧ ਹੇਲ ਹੇਲ ਰਿਪੇਂਦ੍ਰ। ਗਾਹਿ ਗਾਹਿਫਿਰੇਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿਬਾਹਿਖਤੰਗ। ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਰੰਗ ਸੂਰ ਉਤੰਗ ॥੬॥੭੦॥ ਝਾਰ ਝਾਰ ਫਿਰੈਸਰੋਤਮ ਡਾਰਿ ਝਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ। ਸੇਲ ਸੇ ਰਣ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਸੂਰ ਸੀਸ ਪਖਾਨ। ਬੱਕ੍ਰ ਨੱਕ੍ਰ ਭੁਜਾ ਸੁ ਸੋਭਤ ਚੱਕ੍ਰ ਸੇ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ। ਕੇਸ ਪਾਸ ਸਿਬਾਲ ਸੋਹਤ ਅਸਥ ਚੂਰ ਸਰੱਕ੍ਰ॥੭॥੭੧॥ ਸੱਜਿ ਸੱਜਿ ਚਲੇ ਹਥਿਆਰਨ ਗੱਜਿ ਗੱਜਿ ਗਜੇਂਦ੍ਰ। ਬੱਜਿ ਬੱਜਿਸਬੱਜ ਬਾਜਨਭੱਜਿ ਭੱਜਿ ਹਏਂਦ੍ਰ। ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕੈ ਹਥੀਆਰ ਹਾਥ ਸੰਭਾਰ। ਧਾਇ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨਿਸਾਚਰ ਬਾਇ ਸੰਖ

ਅਪਾਰ ॥੮॥੭੨॥ਸੰਖਗੋਧਮੰਗੱਜੀ ਧੰ ਅਰ ਸੱਜੀਯੰ ਰਿਪਰਾਜ। ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਿਤੇ ਤਜ ਲਾਜ ਬੀਰ ਨ੍ਰਿਲਾਜ। ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕੀਅੰ ਅਰੁ ਧੁੰਕੀਅੰ ਸੁ ਨਿਸਾਣ। ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਗਦਾਣ ॥ ੯ ॥ ੭੩ ॥ ਬੀਰ ਕੰਗਨੇ ਬੰਧਹੀਂ ਅਰੁ ਅੱਛਰੈਂ ਸਿਰ ਤੇਲੁ। ਬੀਨ ਬੀਨਿ ਬਰੇ ਬਰੰਗਨਿ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫੁਲੇਲ। ਘਾਲਿ ਘਾਲਿ ਬਿਵਾਨ ਲੇ ਗੀ ਫੇਰ ਫੇਰ ਸੁਬੀਰ। ਕੂਦਿ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਤਹਾਂ ਤੇ ਝਾਗਿ ਝਾਗਿ ਸੁ ਤੀਰ।੧੦।੭੪। ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਲਰੇ ਤਹਾਂ ਰਣ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਭਟੇਂਦ੍ਰ। ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ

ਲਯੋ ਜਿਨੈ ਕਈ ਬਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪੇਂ
ਦ੍ਰ। ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਦਏ ਕਪਾਲੀ
ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਦਿਸਾਨ ।
ਡਾਟਿ ਡਾਟਿ ਕਰੱਦਲੰ ਸੁਰ
ਪੱਗੁ ਪੱਬਪਿਸਾਨ।੧੧।੮੫। ਧਾਇ
ਧਾਇ ਸੰਘਾਰੀਯੰ ਰਿਪੁਰਾਜ ਬਾਜ
ਅਨੰਤ। ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਸਰਤਾ ਉਠੀ
ਰਣ ਮੱਧਿ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ। ਬਾਣ
ਅਉਰ ਕਮਾਣ ਸੈਥੀ ਸੂਲ ਤਿੱਛ
ਕੁਠਾਰ। ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਹਣੇ ਦੋਊ
ਕਰ ਕੋਪਕਾਲਕੁਵਾਰ ॥੧੨॥੮੬॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮਾਰੇ ਦੋਊ
ਕਾਲੀਕੋਪ ਕਰੁਵਾਰ। ਅਉਰ ਜਿਤੀ
ਸੈਨਾ ਹੁਤੀ ਛਿਨ ਮੌ ਦਈ

ਸੰਘਾਰ ॥ ੧੩ ॥ ੭੭ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ
ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਬਧਹਿ ਤ੍ਰਿਤੀਯੋ ਧਿਆਇ
ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥
ਅਫਜੂ

ਅਬ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨੀ ਭੂਪ ਇਮ ਗਾਥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਕਾਲੀ ਹਨੇ। ਬੈਠ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋ ਭ੍ਰਾਤ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਤ ਇਹ ਬਿਧ ਭਏ॥ ੧ ॥ ੭੮ ॥

ਚਉਪਈ ॥ ਰਕਤ ਬੀਜ ਤਬ ਭੂਪ ਬੁਲਾਯੋ । ਅਮਿਤ ਦਰਬ ਦੈ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ। ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਦਈ ਬਿਰੂਥਨਿ ਸੰਗਾ। ਹੈ ਗੈ ਰਥਪੈਦਲ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥ ੨ ॥੭੯॥ ਰਕਤਬੀਜ ਦੈਚਲਜੋ ਨਗਾਰਾ। ਦੇਵ ਲੋਗ ਲਉ

ਸੁਨਾ ਪੁਕਾਰਾ। ਕੰਪੀ ਭੂਮਿ ਗਗਨ
ਥਹਰਾਨਾ। ਦੇਵਨ ਜੁਤ ਦਿਵ ਰਾਜ
ਡਰਾਨਾ ।੩।੯੦। ਧਵਲਾ ਗਿਰ ਕੇ
ਜਬ ਤਟ ਆਏ। ਦੁੰਦਭਿ ਢੋਲ
ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਏ। ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਾ
ਕੁਲਾਹਲ ਕਾਨਾ। ਉਤਰੀ ਸਸਤ੍ਰ
ਅਸਤ੍ਰਲੈਨਾਨ੍ਹਾ ॥੪॥੯੧॥ ਛਹਬਰ
ਲਾਇ ਬਰਖੀਯੰ ਬਾਣੰ। ਬਾਜਰਾਜ
ਅਰੁ ਗਿਰੇ ਕਿਕਾਣੰ। ਢਹਿ ਢਹਿ
ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਸਿਰਦਾਰਾ। ਜਨ ਕਰ
ਕਟੇ ਬਿਰਛ ਸੰਗ ਆਰਾ॥੫।੯੨।
ਜੇ ਜੇ ਸੱਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹੇ ਭਏ । ਬਹੁਰ
ਜੀਅਤ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਗਏ ।ਜਿਹ
ਪਰ ਪਰਤ ਭਈ ਤਰਵਾਰਾ। ਇਕ
ਇਕ ਤੇ ਭਏ ਦੋ ਦੋ ਚਾਰਾ ।੬।੯੩।

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ਸੁਰੋਸੰਪ੍ਰਹਾਰੰ। ਖਿਮੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਨ ਭਾਦੋਂ ਮਝਾਰੰ। ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ। ਮਚਿਯੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ। ॥ ੭ ॥ ੯੪ ॥ ਬਜੇ ਭੇਰ ਭੇਰੀ ਜੁਝਾਰੇ ਝਣੰਕੇ। ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਲਗੇ ਧੀਰ ਧੱਕੇ। ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਯੰ ਨਫੀਰੰ ਰਣੰਕੰ। ਮਨੋ ਬਿੱਚਰੰ ਬਾਘ ਬੰਕੇ ਬਬੱਕੰ ॥ ੮ ॥ ੯੫ ॥ ਉਤੇ ਕੋਪੀਯੰ ਸ੍ਰੋਣ ਬਿੰਦੰ ਸੁ ਬੀਰੰ। ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਸੋਆਨਤੀਰੰ। ਉਤੇਦਉਰਦੇਵੀ ਕਰੇ ਖੱਗਪਾਤੰ। ਗਿਰਿਯੋ ਮੂਰਛਨਾ ਹੁਐ ਭਯੋ ਜਾਨੁ ਘਾਤੰ ॥ ੯ ॥ ੯੬ ।

ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਨਾਯੰ ਮਹਾਬੀਰ ਗੱਜਿ
ਯੰ। ਘਰੀ ਚਾਰ ਲੌ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ
ਬੱਜਿਯੰ। ਲਗੇ ਬਾਣ ਸ੍ਰੋਣੰ
ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਜੁੱਧੰ। ਉਠੇ ਬੀਰ
ਤੇਤੇ ਕੀਏ ਨਾਦ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ੧੦ ॥
੮੭ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ਤਿਤੇ
ਕਾਲ ਕੂਟੇ। ਪਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ
ਕਹੂੰ ਗਾਤ ਟੂਟੇ। ਜਿਤੀ ਭੂਮਿ ਮੱਧੰ
ਪਰੀ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ। ਜਗੇ ਸੂਰ ਤੇਤੇ
ਕੀਏ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ੧੧ ॥ ੮੮ ॥
ਪਰੀ ਕੂੱਟ ਕੁੱਟੰ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ।
ਕਹੂ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡੰ ਕਹੂੰ ਮਾਸੁ ਮੁੱਛੰ।
ਭਯੋ ਚਾਰਸੈ ਕੋਸ ਲੌ ਬੀਰ
ਖੇਤੰ। ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ
ਬਿਚੇਤੰ ॥ ੧੨ ॥ ੮੯ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ। ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ। ਝੰਡਾ ਗੱਢ ਗਾਢੇ। ਮਚੇ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥ ੧੩ ॥ ੯੦ ॥ ਭਰੇ ਬੀਰਹਰਖੰ। ਕਰੀ ਬਾਣਬਰਖੰ। ਚਵੰ ਚਾਰ ਢੁੱਕੇ। ਪਛੇ ਆਹੁ ਰੁੱਕੇ ॥ ੧੪ ॥ ੯੧ ॥ ਪਰੀਸਸਤ੍ਰਝਾਰੰ। ਚਲੀ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ। ਉਠੇ ਬੀਰ ਮਾਨੀ। ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੀ ॥ ੧੫॥ ੯੨ ॥ ਮਹਾ ਰੋਸ ਗੱਜੇ। ਤੁਰੀ ਨਾਦ ਬੱਜੇ। ਭਰੇ ਰੋਸ ਭਾਰੀ। ਮਚੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ੧੬ ॥ ੯੩ ॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬੱਜੀ। ਫਿਰੈਸੈਣਭੱਜੀ। ਪਰਯੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ। ਛਕੇ ਸੂਰ ਸੋਹੰ ॥ ੧੭ ॥ ੯੪ ॥ ਗਿਰੇ

ਐਂਗ ਭੰਗੀ। ਦਵੰ ਜਾਨੁ ਦੰਗੀ।
ਕੜੰਕਾਰ ਛੁੱਟੇ। ਝਣੰਕਾਰ ਉੱਠੇ
॥ ੧੮ ॥ ੯੫ ॥ ਕਟਾ ਕੱਟ ਬਾਹੈਂ
। ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ । ਮਹਾਂ ਮੱਦ
ਮਾਤੇ। ਤਪੇ ਤੇਜ ਤਾਤੇ ॥ ੧੯ ॥
੯੬ ॥ ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰਾਚੇ। ਉਭੈ ਜੁੱਧ
ਮਾਚੇ। ਕਰੈਂ ਬਾਣ ਅਰਚਾ। ਧਨੁਰ
ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ੨੦ ॥ ੯੭ ॥
ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ । ਉਠੀ
ਝਾਰ ਤੀਰੰ। ਗਲੋਂ ਗੱਡ ਫੋਰੈਂ
ਨਹੀ ਨੈਨ ਮੋਰੈਂ ॥ ੨੧ ॥ ੯੮ ॥
ਸਮੂਹ ਸਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ। ਮਹਿਖੁਆਸੁ
ਕਰਖੇ। ਕਰੈਂ ਤੀਰਮਾਰੰ।ਬਹੈਂ ਲੋਹ
ਧਾਰੰ॥੨੨॥੯੯॥ ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣਪੂਰੰ।
ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ। ਗਜੈਗੈਣਕਾਲੀ।

ਹਸੀ ਖੱਪਰਾਲੀ॥੨੩॥੧੦੦॥ਕਹੂੰ
ਬਾਜ ਮਾਰੇ। ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਭਾਰੇ। ਕਹੂੰ
ਚਰਮ ਟੂਟੇ। ਫਿਰੈਂ ਗੱਜ ਫੂਟੇ॥
੨੪॥੧੦੧॥ ਕਹੂੰਬਰਮਬੇਧੇ। ਕਹੂੰ
ਚਰਮ ਛੇਦੇ। ਕਹੂੰ ਪੀਲ ਪਰਮੰ।
ਕਟੇਬਾਜਬਰਮੰ।੨੫॥੧੦੨॥ਬਲੀ
ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ। ਸਮੂਹ ਸਾਰ ਜੁੱਝੇ।
ਲਖੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ। ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ।
੨੬॥੧੦੩॥ਨਚੇਮਾਸਹਾਰੀ। ਹਸੇ
ਬਯੋਮਚਾਰੀ। ਕਿਲਕ ਕਾਰ ਕੰਕੰ।
ਮਚੇਬੀਰਬੰਕੰ॥੨੭॥੧੦੪॥ ਛੁੱਭੇ-
ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ॥ ਮਹਿਖੁਆਸਚਾਰੀ॥ਉਠੇ
ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ। ਚਲੇ ਤੀਰ ਤਿੱਛੰ॥
੨੮॥੧੦੫॥ ਗਣੰਗਾਂਧ੍ਰਬੇਅੰ। ਚਰੰ
ਚਾਰਣੇਯੰ। ਹਸੇ ਸਿੱਧਸਿੱਧੰ। ਮਚੇ

ਬੀਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ॥੨੯॥੧੦੬॥ ਡਕਾਡੱਕ
ਡਾਕੈਂ। ਹੱਕਾਹੱਕਹਾਕੈਂ। ਭਕਾਭੁੱਕ
ਭੇਰੀ। ਡਮਕਡਾਮਡੇਰੀ॥੩੦॥੧੦
੭॥ ਮਹਾਬੀਰਗਾਜੇ॥ਨਵੰਨਾਦਬਾਜੇ
। ਧਰਾ ਗੋਮ ਗੱਜੇ। ਦ੍ਰੁਗਾ ਦੈਤ
ਬੱਜੇ ॥ ੩੧ ॥ ੧੦੮ ॥

ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥

ਜੇਤਕ ਬਾਨ ਚਲੇ ਅਰਿ ਓਰ
ਤੇ ਫੂਲ ਕੀ ਮਾਲ ਹੁਐਕੰਠਬਿਰਾਜੇ
। ਦਾਨਵ ਪੁੰਗਵ ਪੇਖ ਅਚੰਭਵ
ਛੋਡ ਭਜੇ ਰਣ ਏਕ ਨ ਗਾਜੇ।
ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਤਿਹ ਠੌਰ ਭਰੇ
ਸਭ ਸ੍ਰੋਣਤ ਪੈ ਗਨ ਤਾਜੇ।
ਜਾਨੁਕ ਨੀਰਧ ਮੱਧ ਛਪੇ
ਭ੍ਰਮਿ ਭੂਧਰ ਕੇ ਭਯ ਤੇ ਨਗ

ਭਾਜੇ ॥ ੩੨ ॥ ੧੦੯ ॥

ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥

ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਹਾਥ ਪਰਮਾਥਿਨ ਸੰਖ ਸੁਜਿਯੋ ਜਬ ਜੁੱਧੰ ॥ ਗਾਹਤਸੈਣ ਸੰਘਾਰਤ ਸੂਰ ਬਬਕੰਤ ਸਿੰਘ ਭ੍ਰਮਯੋ ਰਣ ਕ੍ਰੁੱਧੰ। ਕਉਚਹ ਭੇਦਅਭੇਦਤ ਅੰਗ ਸੁਰੰਗ ਉਤੰਗ ਸੁਸੋਭਿਤ ਸੁੱਧੰ। ਮਾਨੋ ਬਿਸਾਲ ਬੜਵਾਨਲਜੁਆਲ ਸਮੁੱਦ੍ਰ ਕੇ ਮਧ ਬਿਰਾਜਤ ਉੱਧੰ। ੩੩ ॥ ੧੧੦ ॥

ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥

ਪੂਰ ਰਹੀ ਭਵ ਭੂਰ ਧਨੁਰ ਧੁਨਿ ਧੂਰ ਉਡੀ ਨਭ ਮੰਡਲ ਛਾਯੋ। ਨੂਰ ਭਰੇ ਮੁਖ ਮਾਰ ਗਿਰੇ

ਰਣ ਹੂਰਨ ਹੇਰ ਹੀਯੋ ਹੁਲਸਾਯੋ। ਪੂਰਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਅਰ ਤੂਰਨ ਪੂਰਿ ਪਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸੁਹਾਯੋ॥ ਚੂਰ ਭਏ ਅਰਿ ਰੂਰੇ ਗਿਰੇ ਭਟ ਚੂਰਨ ਜਾਨਕਬੈਦ ਬਨਾਯੋ॥੩੪॥੧੧੧॥

ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕੜਾਕੰ । ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਤੁਪੱਕੰ ਤੜਾਕੰ। ਝਾਗੜਦੰਗ ਨਾ-ਗੜਦੰਗ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ। ਗਾ-ਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਮਹਾ ਗੱਜਗਾਜੇ ।੩੫।੧੧੨॥ਸਾਗੜਦੰਗਸੂਰੰਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੰ। ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਮੰ ਰਣੰ ਪਾਵਰੋਪੰ। ਸਾਗੜਦੰਗਸਸਤ੍ਰੰ ਝਾਗੜਦੰਗ ਝਾਰੈਂ। ਬਾਗੜਦੰਗ

ਬੀਰੰ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਕਾਰੈਂ ॥੩੬॥
੧੧੩ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਉਪੇ ਬਾ-
ਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ। ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ
ਤਨੰ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ। ਗਾਗੜ ਦੰਗ
ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੱਜੇ ਗਹੀਰੈਂ। ਕਾਗੜ
ਦੰਗ ਕਵੀਯਾਨ ਕਥੇ ਕਥੀਰੈਂ
॥ ੩੭ ॥ ੧੧੪ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ
ਦਾਨੋ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਜੇ ।
ਗਾਗੜ ਦੰਗ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜ
ਦੰਗ ਜਾਗੇ। ਛਾਗੜ ਦੰਗ ਛਉਹੀ
ਛੂਟੇਪ੍ਰੇਛੜਾਕੇ।ਤਾਗੜਦੰਗਤੀਰੰਤੁਪ
ਕੰਤੜਾਕੇ ॥੩੮॥ ੧੧੫॥ ਗਾਗੜ
ਦੰਗ ਗੋਮਾਯ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ।
ਸਾਗੜ ਦੰਗ ਸੰਖੰ ਨਾਗੜ ਦੰਗ
ਨਫੀਰੰ। ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ਬੱਜੇ

ਬੀਰ ਖੇਤੰ। ਨਾਗੜ ਦੰਗ ਨਾਚੇ ਸੁ ਭੂਤੰਪ੍ਰੇਤੰ॥੩੯॥੧੧੬॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ॥ ਕਾਗੜ ਦੰਗ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ। ਨਾਗੜ ਦੰਗ ਨਾਦੰ ਬਾਗੜ ਦੰਗ ਬਾਜੇ॥ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਜੇ॥੪੦॥੧੧੭॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੰਖੰ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਫੀਰੰ। ਗਾਗੜ ਦੰਗ ਗੋਮਾਯਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ। ਨਾਗੜ ਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ਬਾਗੜ ਦੰਗ ਬਾਜੇ। ਜਾਗੜ ਦੰਗ ਜੋਧਾ ਗਾਗੜ ਦੰਗ ਗਾਜੇ॥੪੧॥੧੧੮॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ॥

ਜਿਤੇਕ ਰੂਪ ਧਾਰੀਯੰ। ਤਿਤੇਕ ਦੇਬਿ ਮਾਰੀਯੰ॥ਜਿਤੇਕਰੂਪਧਾਰਹੀਂ।

ਤਿਤਿਓਦ੍ਰਗਾਸੰਘਾਰਹੀਂ॥੪੨॥੧੧
੯॥ ਜਿਤੇਕ ਸਸਤ੍ਰ ਵਾ ਝਰੇ। ਪ੍ਰਵਾਹ
ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਪਰੇ। ਜਿਤੀਕ ਬਿੰਦੁਕਾ
ਗਿੱਰੈਂ। ਸੁ ਪਾਨ ਕਾਲਿਕਾ ਕਰੈਂ॥
੪੩॥੧੨੦॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ॥

ਹੂਓ ਸ੍ਰੋਣ ਹੀਨੰ। ਭਯੋ ਅੰਗ
ਛੀਨੰ। ਗਿਰਿਓ ਅੰਤ ਝੂਮੰ। ਮਨੋ
ਮੇਘ ਭੂਮੰ॥੪੪॥੧੨੧॥ ਸਬੈ
ਦੇਵ ਹਰਖੇ। ਸੁਮਨ ਧਾਰ
ਬਰਖੇ। ਰਕਤ ਬਿੰਦ ਮਾਰੇ। ਸਬੈ
ਸੰਤ ਉਬਾਰੇ॥੪੫॥੧੨੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਿਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ
ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਬਧਹ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਇ
ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ॥੪॥
॥ ਅਫਜੂ॥

ਅਥ ਨਿਸੁੰਭ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁਨੋ ਜਬੈ ਰਕਤ ਬੀਰਜ ਕੋ ਨਾਸ। ਆਪ ਚੜ੍ਹਤ ਭੇ ਜੋਰ ਦਲ ਸਜੇ ਪਰਸ ਅਰ ਪਾਂਸ ॥ ੧ ॥ ॥ ੧੨੩ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਚੜ੍ਹੇ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸੂਰਾਅਪਾਰੰ। ਉਠੇ ਨੱਦਨਾਦੰ ਸੁ ਧਉਸਾ ਧੁਕਾਰੰ। ਭਈ ਅਸਟ ਸੈ ਕੋਸ ਲੌ ਛਤ੍ਰ ਛਾਯੰ। ਭਜੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸੂਰੰ ਡਰਿਯੋ ਦੇਵਰਾਯੰ ॥ ੨ ॥ ੧੨੪ ॥ ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ਢਕਾ ਢੁੰਕ ਢੋਲੰ। ਫਟੀ ਨਖ ਸਿੰਘੰ ਮੁਖੰ ਡੱਢ ਕੋਲੰ। ਡਮਾਡੱਮ ਡਉਰੂ ਡਕਾ ਡੁੰਕ ਡੰਕੰ।

ਰੜੇ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ਕਿਲੱਕਾਰ ਕੰਕੰ।
॥ ੩ ॥ ੧੨੫ ॥ ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉੱਠੀ
ਰਹਿਓ ਗੈਣ ਪੂਰੰ। ਦਲੇ ਸਿੰਧ
ਬਿੱਧੰ ਭਏ ਪੱਬ ਚੂਰੰ। ਸੁਣੇ ਸੋਰ
ਕਾਲੀ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ। ਕਿਲੱ-
ਕਾਰ ਜੋਮੀ ਹਨੇ ਜੰਗ ਜੁਆਣੰ
॥ ੪ ॥ ੧੨੬ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਗਜੇ ਬੀਰ ਗਾਜੀ। ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ
ਤਾਜੀ। ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੇ। ਸਰੰ
ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ੫ ॥ ੧੨੭ ॥
ਇਤੈ ਸਿੰਘੁ ਗੱਜਿਯੋ। ਮਹਾਂ ਸੰਖ
ਬੱਜਿਯੋ। ਰਹਿਯੋ ਨਾਦ ਪੂਰੰ।
ਛੁਹੀ ਗੈਣਿ ਧੂਰੰ ॥ ੬ ॥ ੧੨੮ ॥
ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜੇ। ਘਣੰ ਜੇਮ

ਗਾਜੇ। ਚਲੇ ਤੇਜ ਤੈਕੈ। ਅਨੰਤ
ਸਸਤ੍ਰ ਲੈਕੈ॥ ੭ ॥੧੨੯ ॥
ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ। ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ।
ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ। ਮਹਾਂ ਬੀਰ
ਗੱਜੇ ॥ ੮ ॥ ੧੩੦ ॥ ਮੁਖੰ ਨੈਣ
ਰਕਤੰ। ਧਰੇਪਾਣਸਕਤੰ। ਕੀਏਕ੍ਰੋਧ
ਉੱਠੇ। ਸਰੰ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬੁੱਠੇ ॥੯ ॥
੧੩੧ ॥ ਕਿਤੇ ਦੁਸਟਕੂਟੇ ।ਅਨੰ-
ਤਸਸਤ੍ਰ ਛੂਟੇ। ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ
। ਭਰੀ ਦੇਬਿ ਹਰਖੰ ॥ ੧੦ ॥
੧੩੨ ॥

ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥

ਕਹ ਕਹਸੁ ਕੂਕਤ ਕੰਕੀਯੰ।
ਬਹਿ ਬਹਿਤ ਬੀਰ ਸੁਬੰਕੀਯੰ। ਲਹ
ਲਹਤ ਬਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ। ਗਹ

ਗਹਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਸਾਣਯੰ॥੧੧॥
੧੩੩॥ ਡਹ ਡਹਤ ਡਵਰ ਡ-
ਮੰਕਯੰ। ਲਹਲਹਤ ਤੇਗ ਤ੍ਰਮੰਕਯੰ
। ਧ੍ਰਮ ਧ੍ਰਮਤ ਸਾਂਗਧਮੰਕਯੰ। ਬਬ-
ਕੰਤਬੀਰਸੁਬੰਕਯੰ॥੧੨॥੧੩੪॥
ਛੁਟਕੰਤ ਬਾਨ ਕਮਾਣਯੰ। ਹਹਰੰਤ
ਖੇਤ ਖਤ੍ਰਾਣਯੰ। ਡਹਰੰਤ ਡਾਮਰ
ਡੰਕਣੀ। ਕਹ ਕਹਕਕੂਕਤਜੁੱਗਣੀ
॥੧੩॥ ੧੩੫॥ ਉਫਟੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤ
ਛਿੱਛਯੰ। ਬਰਖੰਤ ਸਾਇਕ ਤਿੱਛਯੰ
॥ ਬਬਕੰਤ ਬੀਰਅਨੇਕਯੰ। ਫਿਕ-
ਰੰਤ ਸਿਆਰ ਬਸੇਖਯੰ॥ ੧੪॥
॥ ੧੩੬॥ਹਰਖੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤ ਰੰਗਣੀ।
ਬਿਹਰੰਤ ਦੇਬਿਅਭੰਗਣੀ। ਬਬਕੰਤ
। ਕੇਹਰ ਡੋਲਹੀਂ। ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ

ਕਲੋਲਹੀਂ ॥ ੧੫ ॥ ੧੩੭ ॥
ਢਮ ਢਮਤ ਢੋਲ ਢਮੱਕਯੰ। ਧਮ
ਧਮਤ ਸਾਂਗ ਧ੍ਰਮੱਕਯੰ। ਬਹ ਬਹਤ
ਕ੍ਰੁੱਧਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ। ਜੁਝੰਤ ਜੋਧ ਜੁਆ-
ਣਯੰ ॥ ੧੬ । ।੧੩੮ ॥

ਦੋਹਰਾ। ਭਜੀਚਮੂਸਬਦਾਨਵੀ
ਸੁੰਭ ਨਿਰਖ ਨਿਜ ਨੈਨ। ਨਿਕਟ
ਬਿਕਟ ਭਟ ਜੇ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ
ਬੁਲਿਓ ਬੈਣ ॥ ੧੭ ॥ ੧੩੯ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਨਿਸੁੰਭ ਸੁੰਭ ਕੋਪ ਕੈ। ਪਠਿਓ
ਸੁ ਪਾਵ ਰੋਪ ਕੈ। ਕਹਿਯੋ ਕਿ ਸੀਘ੍ਰ
ਜਾਈਯੋ। ਦ੍ਰੁਗਾਹਿ ਬਾਂਧ ਲਿਆ-
ਈਯੋ ॥ ੧੮ ॥ ੧੪੦ ॥ ਚੜਿਯੋ
ਸੁਸੈਣ ਸੱਜਕੈ। ਸੁਕੋਪ ਸੂਰ ਗੱਜਕੈ।

ਉਠੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜਿਕੈ। ਚਲਿਓ
ਸੁਰੇਸ ਭਾਜਿਕੈ॥ ੧੯॥ ੧੪੧॥
ਅਨੰਤਸੂਰਸੰਗਲੈ। ਚਲਿਓ ਸੁ ਦੁੰਦ
ਭੀਨ ਦੈ। ਹਕਾਰ ਸੂਰਮਾ ਪਰੇ।
ਬਿਲੋਕਦੇਵਤਾ ਡਰੇ॥੨੦।੧੪੨॥

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ॥

ਕੰਪਿਯੋ ਸੁਰੇਸ। ਬੁਲਿਯੋਮਹੇਸ।
ਕਿਨੋ ਬਿਚਾਰ। ਪੂਛੇ ਜੁਝਾਰ
॥ ੨੧ ॥ ੧੪੩ ॥ ਕੀਜੈ ਸੁ ਮਿੱਤ੍ਰ
। ਕਉਨੇ ਚਰਿੱਤ੍ਰ। ਜਾਤੇ ਸੁਮਾਇ
। ਜੀਤੈ ਬਨਾਇ॥ ੨੨ ॥ ੧੪੪ ॥
ਸਕਤੈਂ ਨਿਕਾਰ। ਭੇਜੋ ਅਪਾਰ।
ਸਤ੍ਰਨ ਜਾਇ। ਹਨਿ ਹੈ ਰਿਸਾਇ
॥ ੨੩ ॥ ੧੪੫ ॥ ਸੋਈ ਕਾਮ
ਕੀਨ। ਦੇਵਨ ਪ੍ਰਬੀਨ। ਸਕਤੈਂ

ਨਿਕਾਰ। ਭੇਜੀ ਅਪਾਰ ॥ ੨੪ ॥ ੧੪੬ ॥

ਬਿਰਧ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਚਲੀਸਕੱਤ ਸੀਘ੍ਰ ਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਨਿ ਧਾਰਿਕੈ। ਉਠੇ ਸੁਗ੍ਰਿਧ ਬ੍ਰਿਧ ਡਉਰ ਡਾਕਣੀ ਡਕਾਰ ਕੈ। ਹਸੇਸੁਕੰਕਬੰਕਯੰ ਕਬੰਧਅੰਧਉਠਹੀ। ਬਿਸੇਖ ਦੇਵਤਾ ਸੁ ਬੀਰ ਬਾਣ ਧਾਰ ਬੁੱਠਹੀ ॥ ੨੫ ॥ ੧੪੭ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਸਬੈ ਸਕਤ ਐਕੈ। ਚਲੀ ਸੀਸ ਨਿਐਕੈ। ਮਹਾ ਅਸਤ੍ਰਧਾਰੇ। ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥੨੬॥੧੪੮॥

ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ। ਬਕੈ ਬੰਕ ਬੈਣੰ। ਧਰੇ ਅਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ। ਕਟਾਰੀ

ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ੨੭ ॥੧੪੯॥ ਉਤੈ
ਦੈਤ ਗਾਜੇ। ਤੁਰੀ ਨਾਦ ਬਾਜੇ। ਧਰੇ
ਚਾਰ ਚਰਮੰ। ਸੂਜੇ ਕ੍ਰੂਰ ਬਰਮੰ
॥ ੨੮ ॥੧੫੦॥ ਚਹੂੰ ਓਰਗਰਜੇ
। ਸਬੈ ਦੇਵ ਲਰਜੇ। ਛੁਟੇਤਿਛਤੀਰੰ
। ਕਟੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥੨੯॥੧੫੧।
ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰੱਤੇ। ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਤੱਤੇ।
ਕਰੀ ਬਾਨ ਬਰਖੰ। ਭਰੀ ਦੇਬਿ
ਹਰਖੰ ॥ ੩੦ ॥ ੧੫੨ ॥ ਇਤੇ
ਦੇਬਿ ਮਾਰੈ। ਉਤੈ ਸਿੰਘੁ ਫਾਰੈ।
ਗਣੰ ਗੂੜ੍ਹ ਗਰਜੈਂ। ਸਬੈ ਦੈਤ
ਲਰਜੈਂ ॥ ੩੧ ॥ ੧੫੩ ॥ ਭਈ
ਬਾਨਬਰਖਾ। ਗਏ ਜੀਤਿ ਕਰਖਾ।
ਸਬੈ ਦੁਸਟ ਮਾਰੇ। ਮਈਯਾ ਸੰਤ
ਉਬਾਰੇ ॥ ੧੩੨ ॥੫੪ ॥ ਨਿਸੁੰਭੰ

ਸੰਘਾਰਿਓ। ਦਲੰ ਦੈਤ ਮਾਰਿਯੋ। ਸਬੈ ਦੁਸਟ ਭਾਜੇ॥ਇਤੈਸਿੰਘ ਗਾਜੇ ॥ ੩੩ ॥ ੧੫੫ ॥ ਭਈ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ। ਗਏ ਜੀਤ ਕਰਖਾ। ਜਯੰ ਸੰਤਜੰਪੈਂ। ਤ੍ਰਸੇ ਦੈਤ ਕੰਪੈਂ ॥ ੩੪ ॥ ੧੫੬ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ
ਨਿਸੁੰਭ ਬਧਹ ਪੰਚਮੋਂ ਧਿਆਇ
ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥
॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਬ ਸੁੰਭ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਲਘੁੰ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁੱਝਿਯੋ ਸੁਣਿਯੋ ਸੁੰਭ ਰਾਯੰ। ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਚੜ੍ਹਿਓ ਚਉਪ ਚਾਯੰ। ਭਯੋ ਨਾਦ

ਉੱਚੰ ਰਹਿਯੋ ਪੂਰ ਗੈਣੰ। ਤ੍ਰਸੇ
ਦੇਵਤਾ ਦੈਤ ਕੰਪਿਯੋ ਤ੍ਰਿਨੈਣੰ॥੧॥
੧੫੮॥ ਡਰਿਯੋ ਚਾਰ ਬਕੱਤ੍ਰੰ
ਟਰਿਯੋ ਦੇਵ ਰਾਜੰ। ਡਿਗੇ ਪੱਬ
ਸਰਬੰ ਸ੍ਰਜੇ ਸੁਭ੍ਰ ਸਾਜੰ। ਪਰੇ
ਹੂਹ ਦੈ ਕੈ ਭਰੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ। ਮਨੋ
ਮੇਰ ਕੋ ਸਾਤਵੋਂ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੋਹੰ॥ ੨ ॥
੧੫੯॥ ਸਜਿਯੋ ਸੈਣ ਸੁੰਭੰ ਕੀਯੋ
ਨਾਦ ਉੱਚੰ। ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨ
ਕੇ ਗਰਭ ਮੁਚੰ। ਪਰਿਯੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ
ਉੱਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ। ਚਵੀ ਚਾਵਡਾ
ਡਾਕਣੀਯੰ ਡਕਾਰੰ॥ ੩ ॥੧੬੦॥
ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਕਟੇ ਚਰਮ
ਬਰਮੰ। ਭਲੇ ਕੈ ਨਿਬਾਹਿਯੋ ਭਟੰ
ਸੁਆਮ ਧਰਮੰ। ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ

ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ। ਰੁਲੇ ਤੱਛ
ਮੁੱਛੰ ਪਰੀ ਗੱਛ ਤੀਰੰ॥੪॥੧੬੦॥
ਗਿਰੇ ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰੁਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ
। ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ
। ਉਡੈਂ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ਰੜੈਂ ਕੰਕ ਬੰਕੰ
। ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ਡਹਾ ਡੂਹ ਡੰਕੰ
॥ ੫ ॥੧੬੧ ॥ ਟਕਾ ਟੁੱਕ ਟੋਪੰ
ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ। ਤਛਾ ਮੁੱਛ
ਤੇਗੰ ਬਕੇਂ ਬਿੱਕਰਾਲੰ। ਹਲਾਚਾਲ
ਬੀਰੰ ਧਮਾ ਧੰਮਿ ਸਾਂਗੰ। ਪਰੀਹਾਲ
ਹੂਲੰ ਸੁਣਿਯੋ ਲੋਗ ਨਾਗੰ॥ ੬ ॥
॥ ੧੬੨ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਜੋਗ
ਣੀਯੰ ਬਿਤਾਲੰ। ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ
ਕਬੰਧੰ ਕਪਾਲੰ। ਹਸੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ
ਰਿਸਿਯੋ ਦਾਨਵੇਸੰ। ਕਿਧੋ ਅਗਨਿ

ਜੁਆਲੰ ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ॥ ੭ ॥
॥੧੬੩ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਜੇਤਕ ਅਸੁਰ ਪਠਏ ਕੋਪ ਬਢਾਇ । ਤੇ ਦੇਬੀ ਸੋਖਿਤ ਕਰੇ ਬੂੰਦ ਤਵਾ ਕੀ ਨਿਆਇ ॥ ੮ ॥ ੧੬੪ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਸੁਬੀਰ ਸੈਣ ਸੱਜਿਕੈ । ਚੜਿਯੋ ਸੁ ਕੋਪ ਗੱਜਿਕੈ । ਚਲਿਯੋ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਕੈ । ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਮਾਰਕੈ ॥ ੯ ॥ ੧੬੫ ॥

ਸੰਗੀਤ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥

ਕਾਗੜਦੰ ਕੜਾਕ । ਤਾਗੜਦੰ ਤੜਾਕ । ਸਾਗੜਦੰ ਸੁਬੀਰ । ਗਾਗੜਦੰ ਗਹੀਰ ॥੧੦॥੧੬੬ ॥

ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਸਾਣ। ਜਾਗੜਦੰ
ਜੁਆਣ। ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ।
ਪਾਗੜਦੀ ਪਿਲੰਗ ॥ ੧੧ ॥
੧੬੭ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤਮੱਕਿ।
ਲਾਗੜਦੀ ਲਹੱਕਿ। ਕਾਗੜਦੰ
ਕ੍ਰਿਪਾਣ। ਬਾਹੈਂ ਜੁਆਣ॥ ੧੨ ॥
੧੬੮ ॥ ਖਾਗੜਦੀ ਖਤੰਗ।
ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ। ਛਾਗੜਦੀ
ਛੁਟੰਤ ॥ ਆਗੜਦੀ ਉਡੰਤ ॥
੧੩ ॥ ੧੬੯ ॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪਵੰਗ
। ਸਾਗੜਦੀ ਸ੍ਵਭੰਗ। ਜਾਗੜਦੀ
ਜੁਆਣ। ਝਾਗੜਦੀ ਝੁਝਾਣ ॥
੧੪ ॥ ੧੭੦ ॥ ਝਾਗੜਦੀ
ਝੜੰਗ। ਕਾਗੜਦੀ ਕੜੰਗ ॥
ਤਾਗੜਦੀ ਤੜਾਕ। ਚਾਗੜਦੀ

ਚਟਾਕ ॥ ੧੫ ॥ ੧੭੧ ॥ ਘਾਗੜਦੀ ਘਬਾਕ। ਭਾਗੜਦੀ ਭਭਾਕ। ਕਾਗੜਦੀ ਕਪਾਲਿ। ਨੱਚੀ ਬਿਕ੍ਰਾਲ ॥ ੧੬ ॥ ੧੭੨ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਅਨੰਤਦੁਸਟਮਾਰਯੰ। ਬਿਅੰਤ ਸੋਕ ਟਾਰਯੰ। ਕਮੰਧ ਅੰਧ ਉਠੀਯੰ। ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਬੁੱਠੀਯੰ ॥ ੧੭॥ ੧੭੩ ॥ ਕੜਾਕ ਕਰਮੁਕੰ ਉੱਧੰ। ਸੜਾਕ ਸੈਹਥੀ ਜੁਧੰ। ਬਿਅੰਤ ਬਾਣ ਬਰਖਿਯੰ। ਬਸੇਖ ਬੀਰ ਹਰਖਿਯੰ ॥੧੮॥ ੧੭੪ ॥

ਸੰਗੀਤ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥

ਕੜਾਕੜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣਿਯੰ। ਜਟਾ ਜੁਟੀ ਜੁਆਣਿਯੰ। ਸੁਬੀਰ ਜਾਗ-

ਝਰੰਦੰ ਜਗੇ। ਲੜਾਕ ਲਾਗੜਦੰ
ਪਗੇ॥ ੧੯ ॥ ੧੭੫ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ॥

ਝਮੀਤੇਗ ਝੱਟੰ। ਛੁਰੀ ਛਿੱਪ੍ਰ-
ਛੁੱਟੰ। ਗੁਰੰਗੁਰਜਗੱਟੰ। ਪਲੰਗਿ
ਪਿਸੱਟੰ॥ ੨੦ ॥ ੧੭੬ ॥ ਕਿਤੇ
ਸ੍ਰੋਣਚੱਟੰ। ਕਿਤੇ ਸੀਸ ਫੁਟੰ। ਕਹੂੰ
ਹੂਹ ਛੁਟੰ। ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਉੱਠੰ
॥੨੧ ॥ ੧੭੭ ॥ ਕਹੂੰ ਧੂਰਿ
ਲੂਟੰ। ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਰੱਟੰ। ਭਣੈ
ਜੱਸ ਭੱਟੰ। ਕਿਤੇ ਪੇਟ ਫੱਟੰ
॥ ੨੨ ॥ ੧੭੮॥ ਭਜੇ ਛਡ੍ਰਿ ਥਟੰ
। ਕਿਤੇ ਖੂਨ ਖੱਟੰ। ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ
ਦੱਟੰ। ਫਿਰੇ ਜਿਯੋਂ ਹਰੱਟੰ॥ ੨੩।
੧੭੯॥ ਸਜੈ ਸੂਰ ਸਾਰੇ। ਮਹਿਖੁ

ਆਸ ਧਾਰੇ। ਲਏ ਖੱਗਆਰੇ। ਮਹਾਂ ਰੋਹ ਵਾਰੇ ॥ ੨੪ ॥ ੧੯੦ ॥ ਸਹੀ ਰੂਪ ਕਾਰੇ । ਮਨੋ ਸਿੰਧੁ ਖਾਰੇ। ਕਈ ਬਾਰ ਗਾਰੇ। ਸੁਮਾਰੰ ਉਚਾਰੇ ॥ ੨੫ ॥ ੧੯੧ ॥ ਭਵਾਨੀ ਪਛਾਰੇ । ਜਵਾ ਜੇਮਿ ਜਾਰੇ। ਬਡੇਈਲੁਝਾਰੇ । ਹੁਤੇ ਜੇ ਹੀਏ ਵਾਰੇ ॥ ੨੬ ॥ ੧੯੨ ॥ ਇਕੰਬਾਰਟਾਰੇ। ਠਮੰਠੋਕ ਠਾਰੇ। ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਾਰੇ। ਢਮੱਕੇ ਢਢਾਰੇ ॥ ੨੭॥ ੧੯੩ ॥ ਬਹੇ ਬਾਣਣਿਆਰੇ। ਕਿਤੇਤੀਰਤਾਰੇ।ਲਖੇ ਹਾਬ ਬਾਰੇ। ਦਿਵਾਨੇ ਦਿਦਾਰੇ ॥ ੨੮ ॥ ੧੯੪ ॥ ਹਣੇ ਭੂਮਿ ਪਾਰੇ। ਕਿਤੇ ਸਿੰਘ ਫਾਰੇ। ਕਿਤੇ ਆਪ ਬਾਰੇ। ਜਿਤੇਦੈਤਭਾਰੇ॥੨੯॥

੧੯੫ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਹਾਰੇ। ਬਡੇਈ ਅੜਿਆਰੇ । ਖਰੇਈ ਬਰਿਆਰੇ । ਕਰੂਰੰ ਕਰਾਰੇ ॥ ੩੦ ॥ ੧੯੬ ॥ ਲਪੱਕੇ ਲਲਾਰੇ। ਅਰੀਲੇ ਅਰਿਆਰੇ । ਹਣੇ ਕਾਲਕਾਰੇ। ਭਜੇ ਰੋਹਵਾਰੇ ॥ ੩੧ ॥ ੧੯੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਜਾਰਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰ ਲੀਨ । ਬਾਣ ਬੂੰਦ ਪ੍ਰਿਥਮੇ ਬਰਖ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਪੁਨ ਕੀਨ ॥੩੨ ॥ ੧੯੮॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਸੁਣਿਯੋ ਸੁੰਭ ਰਾਯੰ। ਚੜ੍ਹਯੋ ਚਊਪ ਚਾਯੰ। ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰਪਾਣੰ। ਚੜ੍ਹੇ ਜੰਗ ਜੁਆਣੰ ॥ ੩੩ ॥ ॥ ੧੯੯ ॥ ਲਗੇ ਢੋਲ ਢੰਕੇ ॥

। ਕਮਾਣੰ ਕੜੰਕੇ । ਭਏਨੱਦਨਾਦੰ । ਧੁਣੰ ਨਿਰ ਬਿਖਾਦੰ ॥੩੪॥੧੯੦॥ ਚਮੱਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ । ਹਠੇ ਤੇਜਮਾਣੰ । ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਹੁੰਕੇ । ਸੁ ਨੀਸਾਣ ਦ੍ਰੰਕੇ ॥ ੩੫॥ ੧੯੧ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗੱਰਜੇ । ਸਬੈ ਦੈਤ ਲਰਜੇ । ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ । ਮਘਾ ਪਾਣ ਪਰਖੇ ॥ ੩੬ ॥ ੧੯੨ ॥

ਚੌਪਈ । ਜੇ ਲਏ ਸਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹੇ ਧਏ । ਤਿਤੇ ਨਿਧਨ ਕਹੁੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ। ਝਮਕਤ ਭਈ ਅਸਨ ਕੀ ਧਾਰਾ । ਭਭਕੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ੩੭ ॥ ੧੯੩ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਕਟੇ ਬਚਿਯੋ ਨ ਜੀਵਤ ਕੋਇ ।

ਤਬ ਆਪੈ ਨਿਕਸਿਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁੰਭਿ ਕਰੈ ਸੋ ਹੋਇ ॥ ੩੮ ॥ ੧੯੪ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਇਕ ਦ੍ਰਗਾ ਬੁਲਾਈ । ਕਾਨ ਲਾਗ ਨੀਕੈ ਸਮਝਾਈ। ਸਿਵ ਕੌ ਭੇਜ ਦੀਜੀਐ ਤਹਾਂ । ਦੈਤ ਰਾਜ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥ ੩੯ ॥ ੧੯੫ ॥ ਸਿਵਦੂਤੀ ਜਬ ਇਮ ਸੁਨ ਪਾਵਾ । ਸਿਵਹਿ ਦੂਤ ਕਰ ਉਤੈ ਪਠਾਵਾ। ਸਿਵਦੂਤੀ ਤਾਤੇ ਭਯੋ ਨਾਮਾ । ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਅਰ ਬਾਮਾ । ॥ ੪੦ ॥ ੧੯੬ ॥ ਸਿਵ ਕਹੀ ਦੈਤ ਰਾਜ ਸੁਨਿਬਾਤਾ। ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹੋ ਤੁਮ ਹੋ ਜਗ ਮਾਤਾ। ਦੈਵਨ

ਕੌ ਦੈ ਕੈ ਠਕੁਰਾਈ। ਕੈ ਮਾਂਡਹੁ
ਹਮ ਸੰਗ ਲਰਾਈ ॥ ੪੧ ॥
੧੯੭ ॥ ਦੈਤਰਾਜ ਇਹ ਬਾਤ ਨ
ਮਾਨੀ। ਆਪ ਚਲੇ ਜੂਝਨ ਅਭਿ-
ਮਾਨੀ। ਗਰਜਤ ਕਾਲਿ ਕਾਲ
ਜਯੋਂ ਜਹਾਂ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯੋ ਅਸੁਰ
ਪਤਿ ਤਹਾ ॥ ੪੨ ॥ ੧੯੮ ॥
ਚਮਕੀ ਤਹਾਂ ਅਸਿਨ ਕੀ ਧਾਰਾ।
ਨਾਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰਾ। ਫਰਕੇ
ਅੰਧ ਕਬੰਧ ਅਚੇਤਾ। ਭਿਭਰੇ
ਭਈਰਵ ਭੀਮ ਅਨੇਕਾ ॥ ੪੩ ॥
੧੯੯ ॥ ਤੁਰਹੀ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ
ਬਾਜੇ। ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਜੋਧਾ ਰਣ
ਗਾਜੇ। ਢਢਿ ਡਫ ਡਮਰੁ ਡੁਗ
ਡੁਗੀ ਘਨੀ। ਨਾਇ ਨਫੀਰੀ ਜਾਤ

ਨ ਗਨੀ ॥ ੪੪ ॥ ੨੦੦ ॥

ਮਧੁਭਾਰ ॥

ਹੁੰਕੇ ਕਿਕਾਣ । ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣ । ਸੱਜੇਸੁਬੀਰ । ਗੱਜੇ ਗਹੀਰ ॥੪੫॥ ੨੦੧ ॥ ਝੁੱਕੇ ਨਿਝੱਕ । ਬੱਜੇ ਉਬੱਕ । ਸੱਜੇ ਸੁਬਾਹ । ਅਛੈ ਉਛਾਹ ॥ ੪੬ ॥ ੨੦੨ ॥ ਕੱਟੇ ਕਿਕਾਣ । ਫੁੱਟੇ ਚਵਾਣ । ਸੂਲੰ ਸੜਾਕ । ਉੱਠੇ ਕੜਾਕ ॥ ੪੭ ॥ ੨੦੩ । ਗੱਜੇ ਜੁਆਣ । ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਣਿ । ਸੱਜੇ ਰਜੇਂਦ੍ਰ । ਗੱਜੇ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ੪੮ ॥ ੨੦੪ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਫਿਰੇ ਬਾਜੀਯੰ ਤਾਜੀਯੰ ਇੱਤ ਉੱਤੰ । ਗਜੇ ਬਾਰੁਣੰ

ਦਾਰੁਣੰ ਰਾਜ ਪੁਤ੍ਰੰ। ਬਜੇ ਸੰਖ ਭੇਰੀ
ਉਠੇ ਸੰਖ ਨਾਦੰ। ਰਣੰਕੈ ਨਫੀਰੀ
ਧੁਣੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੪੯॥੨੦੫॥
ਕੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਸੜੱਕਾਰ ਸੇਲੰ।
ਉਠੀ ਕੂਹਜੂਹੰ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ।
ਰੁਲੇ ਤੱਛਮੁੱਛੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ
। ਕਹੂੰ ਹੱਥ ਮਥੰ ਕਹੂੰ ਬਰਮ ਬੀਰੰ
॥ ੫੦ ॥ ੨੦੬ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ। ਸਮੁਹ ਸਾਰ
ਜੁੱਝੇ। ਸੰਭਾਰੇ ਹਥਿਆਰੰ। ਬਕੈ
ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ੫੧ ॥ ੨੦੭ ॥
ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜੇ। ਮਹਾ ਬੀਰ
ਗੱਜੇ। ਸਰੰ ਓਘ ਛੁੱਟੇ। ਕੜੱਕਾਰ
ਉੱਠੇ ॥ ੫੨ ॥ ੨੦੮ ॥ ਬਜੈ

ਬਾਦ੍ਰਤੇਐਂ। ਹਸੈਂ ਗਾਂਧ੍ਰਬੇਐਂ। ਝੰਡਾ
ਗੱਡ ਜੁੱਟੇ। ਸਰੰ ਸੰਜ ਫੁੱਟੇ ॥੫੩॥
੨੦੯॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਉੱਠੇ। ਸਰੰ
ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਬੁੱਠੇ। ਕਰੋਧੀ ਕਰਾਲੰ ॥
ਬਕੈ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥੫੪ ॥ ੨੧੦ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਕਿਤੇ ਕੁਠੀਯੰ ਬੁਠੀਯੰ ਬ੍ਰਿਸਟ
ਬਾਣੰ। ਰਣੰ ਡੁਲੀਯੰ ਬਾਜ ਖਾਲੀ
ਪਲਾਣੰ । ਜੁਝੇ ਜੋਧਯੰ ਬੀਰ
ਦੇਵੰ ਅਦੇਵੰ। ਸੁਭੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜਾ
ਮਣੋ ਸਾਂਤਨੇਵੰ ॥ ੫੫ ॥ ੨੧੧ ॥
ਗਜੇ ਗੱਜੀਯੰ ਸਰਬ ਸੱਜੇ ਪਵੰਗੀ।
ਜੁਧੰ ਜੁੱਟੀਅੰ ਜੋਧ ਛੁੱਟੇ ਖਤੰਗੀ।
ਤੜੱਕੇ ਤਬੱਲੰ ਝੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ।
ਸੜੱਕਾਰ ਸੇਲੰ ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ

॥ ੫੬ ॥ ੨੧੨ ॥ ਢਮਾ ਢੱਮ ਢੋਲੰ ਢਲਾਢੁੱਕ ਢਾਲੰ। ਗਹਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇਹਯੰਹਾਲਚਾਲੰ। ਸਟਾਸੱਟਸੇਲੰ ਖਹਾਖੂਨਿ ਖੱਗੰ। ਤੁੱਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਉਠੇ ਨਾਲ ਅੱਗੰ ॥੫੭॥ ੨੧੩ ॥ ਉਠੇ ਅੱਗਿ ਨਾਲੰ। ਖਹੇ ਖੋਲਖੱਗੰ। ਨਿਸਾ ਮਾਵਸੀ ਜਾਨੁ ਮਾਸਾਣ ਜੱਗੰ। ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਡਾਮਰੂ ਡਉਰ ਡੱਕੰ। ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਭੂਤੰ ਭਭੱਕੰ ॥ ੫੮ ॥ ੨੧੪ ॥

ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥

ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਆਵਤ ਭੇ ਜਿਤੇ। ਸਭ ਕਾਟਿ ਦੀਨ ਦ੍ਰੁਗਾ ਤਿਤੇ। ਅਰਿ ਔਰ ਜੇਤਕ ਡਾਰੀਅੰਤੇਊ ਕਾਟ ਭੂਮਿ ਉਤਾਰੀਅੰ ॥ ੫੯ ॥

੨੧੫ ॥ ਸਰ ਆਪ ਕਾਲੀ ਛੰਡੀਐਂ
। ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਬਿਹੰਡੀਐਂ ।
ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਨ ਜਬੈ ਨਿਹਾਰਿਓ ।
ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵਨ ਉਚਾਰਿਓ ।
॥ ੬੦ ॥ ੨੧੬ ॥ ਨਭ ਮੱਧਿ
ਬਾਜਨ ਬਾਜਹੀਂ । ਅਵਿਲੋਕ ਦੇਵ
ਸੁ ਗਾਜਹੀਂ । ਲਖਿ ਦੇਵ ਬਾਰੰ
ਬਾਰਹੀਂ । ਜੈ ਸਬਦ ਸਰਬ
ਪੁਕਾਰਹੀਂ ॥ ੬੧ ॥ ੨੧੭ ॥
ਰਣ ਕੋਪ ਕਾਲ ਕਰਾਲੀਯੰ । ਖਟ
ਅੰਗ ਪਾਣ ਉਛਾਲੀਯੰ । ਸਿਰ
ਸੁੰਭ ਹੱਥ ਦੁਹੰਡੀਯੰ । ਇਕ ਚੋਟ
ਦੁਸਟ ਬਿਹੰਡੀਯੰ ॥੬੨ ॥੨੧੮॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਮ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਕੋ
ਹਨਾ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕੈ ਕਾਲ ।

ਤਿਯੋਂ ਸਾਧਨ ਕੇ ਸਤ੍ਰ ਸਭ ਚਾਬਤ ਜਾਹ ਕਰਾਲ ॥ ੬੩ ॥ ੨੧੯ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀਬਿਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ
ਸੁੰਭ ਬਧਹ ਖਸਟਮੋਂ ਧਿਆਇ
ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥੫॥
॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਜੈਕਾਰ ਸਬਦ ਕਥਨੰ ॥
ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥

ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵ ਪੁਕਾਰਹੀਂ । ਸਭ ਫੂਲ ਫੂਲਨ ਡਾਰਹੀਂ । ਘਨ ਸਾਰ ਕੁੰਕਮ ਲਿਆਇਕੈ । ਟੀਕਾ-ਦੀਯੋ ਹਰਖਾਇਕੈ ॥ ੧ ॥ ੨੨੦॥

ਚੌਪਈ ॥ ਉਸਤਤ ਸਬਹੂੰ ਕਰੀ ਅਪਾਰਾ । ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ ਕੋ ਜਾਪ ਉਚਾਰਾ । ਸੰਤ ਸੰਬ੍ਰਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ

ਭਏ । ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਨਾਸ ਹ੍ਵੈ ਗਏ ॥ ੨॥ ੨੨੧ ॥ ਸਾਧਨ ਕੋ ਸੁਖ ਬਢੇ ਅਨੇਕਾ। ਦਾਨਵ ਦੁਸਟ ਨ ਬਾਚਾ ਏਕਾ। ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਈ। ਜਹ ਤਹ ਸਾਧਨ ਹੋਹਿ ਸਹਾਈ ॥ ੩ ॥ ੨੨੨ ॥

ਦੇਵੀ ਜੂਕੀ ਉਸਤਤ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀਅੰ ਜੁਆਲੰ। ਨਮੋ ਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਨਮੋਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲੰ। ਨਮੋ ਸ੍ਰੋਣ ਬੀਰਜਾਰਦਨੀ ਧੂਮ੍ਰ ਹੰਤੀ । ਨਮੋ ਕਾਲਕਾ ਰੂਪ ਜ੍ਵਾਲਾ ਜਯੰਤੀ ॥ ੪ ॥ ੨੨੩ ॥ ਨਮੋ ਅੰਬਕਾ ਜੰਬਹਾ ਜੋਤਿਰੂਪਾ ।

ਨਮੋ ਚੰਡ ਮੁੰਡਾਰਦਨੀ ਭੂਪਿ ਭੂਪਾ।
ਨਮੋ ਚਾਮਰੰ ਚੀਰਣੀ ਚਿੱਤ੍ਰ ਰੂਪੰ।
ਨਮੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਯਾ ਬਿਰਾਜੈ
ਅਨੂਪੰ ॥ ੫ ॥ ੨੨੪ ॥ ਨਮੋ
ਪਰਮ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮਾ।
ਨਮੋ ਰਾਜਸਾ ਸਾਤਕਾ ਪਰਮ
ਬਰਮਾ। ਨਮੋ ਮਹਿਖ ਦਈਤ ਕੋ
ਅੰਤ ਕਰਣੀ। ਨਮੋਤੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ
ਸਰਬ ਇਰਣੀ ॥੬॥੨੨੫॥ਬਿੜਾ
ਲੱਛ ਹੰਤੀ ਕ੍ਰੂਰਾਛ ਘਾਯਾ
। ਦਿਜਗਿ ਦਿਯਾਰੰਦਨੀਅੰ ਨਮੋ
ਜੋਗ ਮਾਯਾ। ਨਮੋ ਭਈਰਵੀ ਭਾਰ
ਗਵੀਅੰਭਵਾਨੀ। ਨਮੋ ਜੋਗਜ੍ਵਾਲੰਧ-
ਰੀ ਸਰਬਮਾਨੀ ॥੭॥੨੨੬॥ਅਧੀ
ਉਰਧਵੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ਅਪਾਰੀ।

ਰਮਾ ਰਸਟਰੀ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕੁਮਾਰੀ
। ਭਵੀ ਭਾਵਨੀਭਈਰਵੀ ਭੀਮਰੂਪਾ
। ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾਯੰ ਅਨੂ-
ਪਾ॥੮॥੨੨੭॥ ਨਮੋ ਜੁੱਧਨੀ
ਕ੍ਰੁੱਧਨੀ ਕ੍ਰੂਰਕਰਮਾ। ਮਹਾਂ ਬ੍ਰੁੱਧਨੀ
ਸਿੱਧਨੀ ਸੁਧ ਕਰਮਾ । ਪਰੀ
ਪਦਮਨੀ ਪਾਰਸਿਤੀ ਪਰਮ ਰੂਪਾ।
ਸਿਵੀ ਬਾਸਿਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਰਿੱਧ
ਕੂਪਾ ॥ ੯॥ ੨੨੮ ॥ ਮ੍ਰਿੜਾ
ਮਾਰਜਨੀ ਸੂਰਤਵੀ ਮੋਹ ਕਰਤਾ।
ਪਰਾ ਪਉਸਟਣੀ ਪਾਰਬਤੀ ਦੁਸਟ
ਹਰਤਾ। ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ
ਤੋਤਲਾਯੰ। ਨਮੋ ਕਾਰਤਿਕਿਯਾਨੀ
ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾਯੰ ॥੧੦॥੨੨੯॥
ਭਵੀ ਭਾਰਗਵੀਅੰ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ

ਪਾਣੰ। ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਧਰਤਾ ਨਮੋ ਤੇਜ ਮਾਣੰ। ਜਯਾ ਆਜਯਾ ਚਰਮਣੀ ਚਾਵਡਾਯੰ। ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲਕਾਯੰ ਨਯੰ ਨਿਤਿ ਨਿਆਯੰ। ੧੧॥ ੨੩੦॥ ਨਮੋ ਚਾਪਣੀ ਚਰਮਣੀ ਖੜਗਪਾਣੰ। ਗਦਾ ਪਾਣਿਣੀ ਚੱਕ੍ਰਣੀ ਚਿੱਤ੍ਰ ਮਾਣੰ। ਨਮੋ ਸੂਲਣੀ ਸੈਹਥੀ ਪਾਣਿ ਮਾਤਾ। ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਬਿਗਿਆਨ ਕੀ ਗਿਆਨ ਗਿਆਤਾ॥ ੧੨॥ ੨੩੧॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀਐ ਮ੍ਰਿੜਾਲੀ। ਨਮੋ ਦੁਸਟ ਦੋਖਾਰਦ-ਨੀ ਰੂਪ ਕਾਲੀ। ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੁਆਲਾ ਨਮੋ ਕਾਰਤਿ ਕਿਆਨੀ। ਨਮੋ ਅੰਬਕਾ ਤੋਤਲਾਸੀਭਵਾਨੀ॥ ੧੩॥

੨੩੨ ॥ ਨਮੋ ਦੋਖ ਦਾਹੀ ਨਮੋ ਦੁਖ੍ਯ ਹਰਤਾ। ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਕਰਮ ਕਰਤਾ। ਨਮੋ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਪਰਮ ਜੁਆਲਾ। ਨਮੋ ਤਾਰਣੀਯੰ ਨਮੋ ਬ੍ਰਿਧ ਬਾਲਾ ॥੧੪॥ ੨੩੩॥ ਨਮੋ ਸਿੰਘ ਬਾਹੀ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜ੍ਹੰ। ਨਮੋ ਖੱਗ ਦੱਗੀ ਝਮਾਝਮ ਬਾੜ੍ਹੰ। ਨਮੋ ਰੂੜ੍ਹ ਗੂੜ੍ਹੰ ਨਮੋ ਸਰਬਬਿਆਪੀ । ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਯਣੀ ਦੁਸਟ ਖਾਪੀ ॥੧੫॥ ੨੩੪ ॥ ਨਮੋਰਿੱਧਿ ਰੂਪੰ ਨਮੋ ਸਿੱਧ ਕਰਣੀ। ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਭਰਣੀ। ਨਮੋ ਆਰਜਨੀ ਮਾਰਜਨੀ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰੀ। ਨਮੋ ਜੋਗ

ਜ੍ਵਾਲੰਧਰੀ ਸਰਬ ਦਾਤ੍ਰੀ ॥ ੧੬ ॥
੨੩੫ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰੀ
ਧਰਮ ਕਰਣੀ । ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾ-
ਇਨੀ ਦੁਸਟ ਦਰਣੀ । ਛਲਾ
ਆਛਲਾ ਈਸੁਰੀ ਜੋਗ ਜੁਆਲੀ ।
ਨਮੋ ਬਰਮਣੀ ਚਰਮਣੀ ਕ੍ਰੂਰ
ਕਾਲੀ ॥ ੧੭॥ ੨੩੬॥ ਨਮੋ
ਰੇਚਕਾ ਪੂਰਕਾ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਿਆ ।
ਜਿਨੈ ਮੋਹ ਕੈ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ
ਬੰਧਿਆ । ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ
ਸਰਬ ਅਸਤ੍ਰਾ । ਨਮੋ ਧਾਰਣੀ
ਬਾਰਣੀ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰਾ ॥ ੧੮ ॥
੨੩੭ ॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ
ਦੁਸਟ ਗਰਬਾ । ਨਮੋ ਤੋਖਨੀ
ਪੋਖਨੀ ਸੰਤ ਸਰਬਾ । ਨਮੋ ਸਕ-

ਤਣੀ ਸੂਲਣੀ ਖੜਗਪਾਣੀ ।
ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀਐਂ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ
॥ ੧੯ ॥ ੨੩੮ ॥ ਨਮੋ ਰੂਪ
ਕਾਲੀ ਕਪਾਲੀ ਅਨੰਦੀ। ਨਮੋ
ਚੰਦ੍ਰਣੀ ਭਾਨਵੀਐਂ ਗੁਬਿੰਦੀ ।
ਨਮੋ ਛੈਲ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਦੁਸਟ
ਦਰਣੀ। ਨਮੋ ਕਾਰਣੀ ਤਾਰਣੀ
ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਭਰਣੀ ॥੨੦॥ ੨੩੯ ॥
ਨਮੋ ਹਰਖਣੀ ਬਰਖਣੀ ਸਸਤ੍ਰ
ਧਾਰਾ । ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀਐਂ
ਅਪਾਰਾ । ਨਮੋ ਜੋਗਣੀ ਭੋਗਣੀ
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਗਿਆ। ਨਮੋ ਦੇਵ ਦਈ-
ਤਿਆਇਨੀ ਦੇਵ ਦੁਰਗਿਆ
॥੨੧॥੨੪੦॥ ਨਮੋ ਘੋਰ ਰੂਪਾ
ਨਮੋ ਚਾਰ ਨੈਣਾ। ਨਮੋ ਸੂਲਣੀ

ਸੈਥਣੀ ਬੱਕ੍ਰ ਬੈਣਾ। ਨਮੋ ਬ੍ਰਿੱਧ
ਬੁੱਧੰ ਕਰੀ ਜੋਗ ਜੁਆਲਾ। ਨਮੋ
ਚੰਡ ਮੁੰਡੀ ਮ੍ਰਿੜਾ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲਾ
॥ ੨੨ ॥ ੨੪੧ ॥ ਨਮੋ ਦੁਸਟ
ਪੁਸਟਾਰਦਨੀ ਛੇਮ ਕਰਨੀ। ਨਮੋ
ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜ੍ਹਾ ਧਰੀ ਦੁਖਯ ਹਰਨੀ।
ਨਮੋ ਸਾਸਤ੍ਰਬੇਤਾਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰਗਾਮੀ।
ਨਮੋ ਜੱਛ ਬਿਦਿਆਧਰੀਪੂਰਨਕਾ-
ਮੀ॥੨੩॥੨੪੨॥ ਰਿਪੰ ਤਾਪਣੀ
ਜਾਪਣੀ ਸਰਬਲੋਗਾ। ਥਪੇਥਾਪਣੀ
ਖਾਪਣੀ ਸਰਬ ਸੋਗਾ। ਨਮੋ ਲੰਕੁ-
ੜੇਸੀ ਨਮੋ ਸਕਤਿ ਪਾਣੀ। ਨਮੋ
ਕਾਲਕਾ ਖੜਗ ਪਾਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ॥
੨੪ ॥ ੨੪੩ ॥ ਨਮੋ ਲੰਕੁੜੇਸਾ
ਨਮੋ ਨਾਗਰ ਕੋਟੀ। ਨਮੋ ਕਾਮ

ਹੂਪਾ ਕਮੱਛਿਆ ਕਰੋਟੀ। ਨਮੋ
ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰਿਕਪਰਦੀਕਲਿਆਣੀ।
ਮਹਾਂ ਰਿੱਧਣੀ ਸਿੱਧਦਾਤ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ
॥੨੫॥੨੪੪ ॥ ਨਮੋ ਚਤਰ
ਬਾਹੀ ਨਮੋਅਸਟਬਾਹਾ।ਨਮੋਪੋਖਣੀ
ਸਰਬ ਆਲਮ ਪਨਾਹਾ। ਨਮੋ
ਅੰਬਕਾ ਜੰਬਹਾ ਕਾਰਤਿ ਕਿਆਨੀ
। ਮ੍ਰਿੜਾਲੀ ਕਪਰਦੀ ਨਮੋ ਸ੍ਰੀ
ਭਵਾਨੀ ॥੨੬॥ ੨੪੫॥ਨਮੋ
ਦੇਵ ਅਰਦਿਯਾਰਦਨੀ ਦੁਸਟ
ਹੰਤੀ। ਸਿਤਾ ਅੱਸਿਤਾ ਰਾਜਕ੍ਰਾਂਤੀ
ਅਨੰਤੀ। ਜੁਆਲਾ ਜਯੰਤੀਅਲਾਸੀ
ਅਨੰਦੀ। ਨਮੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਹਰੀ
ਸੀ ਮੁਕੰਦੀ ॥ ੨੭॥ ੨੪੬॥
ਜਯੰਤੀ ਨਮੋ ਮੰਗਲਾ ਕਾਲ ਕਾਯੰ।

ਕਪਾਲੀ ਨਮੋ ਭੱਦ੍ਰਕਾਲੀ ਸਿਵਾਯੰ
। ਦ੍ਰਗਾਯੰ ਛਿਮਾਯੰ ਨਮੋ ਧਾਤ੍ਰੀਏਯੰ
। ਸੁਆਹਾ ਸੁਧਾਯੰ ਨਮੋ ਸੀਤਿ-
ਲੇਯੰ ॥ ੨੮ ॥ ੨੪੭ ॥ ਨਮੋ
ਚਰਬਣੀ ਸਰਬ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾਯੰ ॥
ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਅੰਬਕਾਯੰ
। ਨਮੋ ਦੀਰਘ ਦਾੜ੍ਹਾ ਨਮੋ ਸਿਆਮ
ਬਰਣੀ । ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ
ਦੈਤ ਦਰਣੀ ॥ ੨੯ ॥ ੨੪੮ ॥
ਨਮੋ ਅਰਧ ਚੰਦ੍ਰਾਇਣੀ ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜੰ
। ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਊਰਧਾ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ
ਗੂੜੰ । ਸਸੰ ਸੇਖਰੀ ਚੰਦ੍ਰਭਾਲਾ
ਭਵਾਨੀ । ਭਵੀ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਰਾਟੀ
ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥ ੩੦ ॥ ੨੪੯ ॥ ਕਲੀ
ਕਾਰਣੀ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਕਮੱਛਿਆ।

ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪੂਰਣੀ ਸਰਬ
ਇੱਛਿਆ। ਜਯਾ ਜੋਗਨੀ ਜੱਗ
ਕਰਤਾ ਜਯੰਤੀ। ਸੁਭਾ ਸੁਆਮਣੀ
ਸ੍ਰਿਸਟਜਾ ਸਤ੍ਰ ਹੰਤੀ ॥ ੩੧ ॥
੨੫੦ ॥ ਪਵਿੱਤ੍ਰੀ ਪੁਨੀਤਾ ਪੁਰਾਣੀ
ਪਰੇਯੰ। ਪ੍ਰਭੀ ਪੂਰਣੀ ਪਾਰ ਬ੍ਰਹਮੀ
ਅਜੇਯੰ । ਅਰੂਪੰ ਅਨੂਪੰ
ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ। ਅਭੀਤੰ ਅਜੀਤੰ
ਮਹਾ ਧਰਮਧਾਮੰ ॥੩੨ ॥੨੫੧ ॥
ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ਸੁ ਧਰਮੰ
ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਨੀ ਧਰੇ ਚਰਮ
ਬਰਮੰ। ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਨਿਰੰਕਾਰ
ਨਿੱਤਿਯੰ । ਨਿਰੂਪੰ ਨਿਰਬਾਣੰ
ਨਮਿੱਤਿਯੰ ਅਕਿੱਤਿਯੰ ॥ ੩੩ ॥
੨੫੨॥ਗੁਰੀ ਗਉਰਜਾ ਕਾਮਗਾਮੀ

ਗੁਪਾਲੀ। ਬਲੀ ਬੀਰਣੀ ਬਾਵਨ ਜੱਗਜਾ ਜੁਆਲੀ। ਨਮੋ ਸਤ੍ਰ ਚਰ ਬਾਇਣੀ ਗਰਬ ਹਰਣੀ। ਨਮੋ ਤੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਭਰਣੀ ॥ ੩੪ ॥ ੨੫੩ ॥ ਪਿਲੰਗੀ ਪਵੰਗੀ ਨਮੋ ਚਰਚਤੰਗੀ। ਨਮੋ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਹੰਤਾ ਭੜਿੰਗੀ। ਨਮੋ ਭੂਮ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ। ਭਵੀਭਾਵਨੀ ਭਵਿਖਜਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ੩੫ ॥ ੨੫੪ ॥ ਪ੍ਰਭੀ ਪੂਰਣੀ ਪਰਮ ਰੂਪੰ ਪਵਿਤ੍ਰੀ। ਪਰੀ ਪੋਖਣੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਗਾਇੱਤ੍ਰੀ। ਜਟੀ ਜੁਆਲ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮੁੰਡੀਚਮੁੰਡੀ। ਬਰੰ ਦਾਇਣੀ ਦੁਸਟ ਖੰਡੀ ਅਖੰਡੀ ॥ ੩੬ ॥ ੨੫੫ ॥ ਸਬੈ

ਸੰਤ ਉਬਾਰੀ ਬਰੰ ਬਯੂਹ ਦਾਤਾ। ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀ ਲੋਕਮਾਤਾ। ਨਮਸਤਯੰ ਨਮਸਤਯੰ ਨਮਸਤਯੰ ਭਵਾਨੀ। ਸਦਾ ਰਾਖ ਲੈ ਮੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥ ੩੭ ॥ ੨੫੬ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿੱਤ੍ਰੇ ਦੇਬੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਬਰਨਨੰ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣੰ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੭ ॥

ਅਫਜੂ॥

ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿੱਤ੍ਰ ਉਸਤਤ ਬਰਨਨੰ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਭਰੇ ਜੋਗਣੀ ਪਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੰ। ਚਲੀ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਡਕਾਰੰ

ਡਕਾਰੰ। ਭਰੇਨੇਹਗੇਹੰ ਗਏ ਕੰਕ ਬੰਕੰ
ਰੁਲੇ ਸੂਰ ਬੀਰੰ ਅਹਾੜੰ ਨ੍ਰਿਸੰਕੰ।
॥ ੧ ॥ ੨੫੭ ॥ ਚਲੇ ਨਾਰਦਊ
ਹਾਥ ਬੀਨਾ ਸੁਹਾਏ। ਬਨੇਬਾਰਦੀ
ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਬਜਾਏ। ਗਿਰੇ ਬਾਜਿ
ਗਾਜੀ ਗਜੀ ਬੀਰ ਖੇਤੰ। ਰੁਲੇ
ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ੨ ॥
੨੫੮ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਅੱਧੰ
ਕਮੱਧੰ। ਬਧੇ ਬੱਧ ਗੋਪਾਂਗੁਲਿਤ੍ਰਾਣ
ਬੱਧੰ। ਭਏ ਸਾਧ ਸੰਬੂਹ ਭੀਤੰ
ਅਭੀਤੇ। ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ਭਲੇ
ਸਤ੍ਰ ਜੀਤੇ ॥ ੩ ॥ ੨੫੯ ॥ ਪੜ੍ਹੈ
ਮੂੜ੍ਹ ਯਾਕੋ ਧਨੰ ਧਾਮ ਬਾਢੈ। ਸੁਨੈ
ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਲਰੈ ਜੁੱਧ ਗਾਢੈ।
ਜਗੈ ਰੈਣਿ ਜੋਗੀ ਜਪੈ ਜਾਪ ਯਾਕੋ

ਧਰੈ ਪਰਮ ਜੋਗੰ ਲਹੈ ਸਿਧ ਤਾਕੋ ॥ ੪ ॥ ੨੬੦ ॥ ਪੜੈ ਯਾਹਿ ਬਿੱਦਯਾਰਥੀ ਬਿੱਦਯ ਹੇਤੰ। ਲਹੈ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਮਧਯ ਚੇਤੰ। ਜਪੈ ਜੋਗ ਸਨਯਾਸ ਬੈਰਾਗ ਕੋਈ। ਤਿਸੈ ਸਰਬ ਪੁੰਨਯਾਨ ਕੋ ਪੁੰਨ ਹੋਈ ॥ ੫ ॥ ੨੬੧ ॥

ਦੋਹਰਾ। ਜੇ ਜੇ ਤੁਮਰੇ ਧਿਆਨ ਕੋ ਨਿੱਤ ਉਠਿ ਧਿਐਹੈਂ ਸੰਤ। ਅੰਤ ਲਹੈਂਗੇ ਮੁਕਤਿ ਫਲੁ ਪਾਵ-ਹਿਗੇ ਭਗਵੰਤ ॥ ੬ ॥ ੨੬੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਿਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਸਤਤ ਬਰਨਨੰ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਨ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥ ੮ ॥

॥ ਅਫਜੂ ॥

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ।
ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਕੀ
ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੌਤੀ ਸਿਮਰਿਕੈ
ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈ ਧਿਆਇ।
ਫਿਰਿ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਤੇ ਅਮਰਦਾਸ
ਰਾਮਦਾਸੈ ਹੋਈ ਸਹਾਇ। ਅਰ-
ਜਨ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਨੂ ਸਿਮਰੌ ਸ੍ਰੀ

ਹਰਿ ਰਾਇ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸਨ ਧਿਆਈਐ ਜਿਸੁ ਡਿਠੇ ਸਭ ਦੁਖੁ ਜਾਇ। ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰੀਐ ਘਰਿ ਨਉ ਨਿਧਿ ਆਵੈ ਧਾਇ। ਸਭ ਥਾਈ ਹੋਇ ਸਹਾਇ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਖੰਡਾ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਾਜਿ ਕੈ ਜਿਨਿ ਸਭ ਸੈਸਾਰੁ ਉਪਾਇਆ। ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸ ਸਾਜਿ ਕੁਦ-ਰਤੀ ਦਾ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇ ਬਣਾਇਆ। ਸਿੰਧੁ ਪਰਬਤ ਮੇਦਿਨੀ ਬਿਨੁ ਥੰਮ੍ਾ ਗਗਨੁ ਰਹਾਇਆ। ਸਿਰਜੇ ਦਾਨੋ ਦੇਵਤੇ ਤਿਨ ਅੰਦਰਿ ਬਾਦੁ ਰਚਾਇਆ। ਤੈਹੀ ਦੁਰਗਾ ਸਾਜਿਕੈ ਦੈਤਾ ਦਾ ਨਾਸੁ ਕਰਾਇਆ। ਤੈਥੋ ਹੀ ਬਲੁ ਰਾਮ ਲੈ ਨਾਲਿ

ਬਾਣਾ ਦਹਸਿਰੁ ਘਾਇਆ। ਤੈਥੋ ਹੀ ਬਲੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਲੈ ਕੰਸੁ ਕੇਸੀ ਪਕੜਿ ਗਿਰਾਇਆ। ਬਡੇ ਬਡੇ ਮੁਨਿ ਦੇਵਤੇ ਕਈ ਜੁਗ ਤਿਨੀ ਤਨੁ ਤਾਇਆ। ਕਿਨੀ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ੨ ॥ ਸਾਧੂ ਸਤਿ ਜੁਗੁ ਬੀਤਿਆ ਅਧ ਸੀਲੀ ਤ੍ਰੇਤਾ ਆਇਆ। ਨੱਚੀ ਕਲ ਸਰੋਸਰੀ ਕਲ ਨਾਰਦ ਡਉਰੂ ਵਾਇਆ। ਅਭਮਾਨੁ ਉਤਾਰਨ ਦੇਵਤਿਆਂ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਸੁੰਭ ਉਪਾਇਆ। ਜੀਤ ਲਏ ਤਿਨ ਦੇਵਤੇ ਤਿਹ ਲੋਕੀ ਰਾਜੁ ਕਮਾਇਆ। ਵੱਡਾ ਬੀਰੁ ਅਖਾਇਕੈ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਛਤ੍ਰੁ ਫਿਰਾਇਆ। ਦਿੱਤਾ ਇੰਦ੍ਰੂ

ਨਿਕਾਲਕੈ ਤਿਨ ਗਿਰਿ ਕੈਲਾਸੁ ਤਕਾਇਆ। ਡਰਿਕੈ ਹਥੋਂ ਦਾਨਵੀ ਦਿਲ ਅੰਦਰਿ ਤ੍ਰਾਸੁ ਵਧਾਇਆ। ਪਾਸ ਦੁ੍ਗਾ ਦੇ ਇੰਦਰ ਆਇਆ ॥ ੩ ॥

ਪਉੜੀ

ਇਕਿ ਦਿਹਾੜੇ ਨਾਵਣ ਆਈ ਦੁਰਗ ਸ਼ਾਹ। ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਥਾ ਸੁਣਾਈ ਅਪਣੇ ਹਾਲ ਦੀ। ਛੀਨ ਲਈ ਠਕੁਰਾਈ ਸਾਤੇ ਦਾਨਵੀ। ਲੋਕੀ ਤਿਹੀ ਫਿਰਾਈ ਦੋਹੀਆਪਣੀ। ਬੈਠੇ ਵਾਇ ਵਧਾਈ ਤੇ ਅਮਰਾ-ਵਤੀ। ਦਿੱਤੇ ਦੇਵ ਭਜਾਈ ਸਭਨਾ ਰਾਕਸਾਂ। ਕਿਨੈ ਨ ਜਿੱਤਾ ਜਾਈ ਮਹਿਖੇ ਦੈਤ ਨੂ। ਤੇਰੀ ਸਾਮਤਕਾਈ

ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਸ਼ਾਹ ॥ ੪ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਰਗਾ ਬੈਣ ਸੁਣੰਦੀ ਹੱਸੀ ਹੜਹੜਾਇ । ਓਹੀ ਸੀਹੁ ਮੰਗਾਇਆ ਰਾਕਸ ਭਖਣਾ । ਚਿੰਤਾ ਕਰਹੁ ਨ ਕਾਈ ਦੇਵਾਂ ਨੂ ਆਖਿਆ । ਰੋਹ ਹੋਈ ਮਹਮਾਈ ਰਾਕਸ ਮਾਰਣੇ ॥ ੫ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਕਸ ਆਏ ਰੋਹਲੇ ਖੇਤ ਭਿੜਨ ਕੇ ਚਾਇ ॥ ਲਸਕਨ ਤੇਗਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਸੂਰਜੁ ਨਦਰਿ ਨ ਪਾਇ ॥ ੬ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹ ਜੁੜੇ ਢੋਲ ਸੰਖ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜੇ । ਰਾਕਸ ਆਏ ਰੋਹਲੇ ਤਰਵਾਰੀ ਬਖਤਰ ਸੱਜੇ । ਜੁਟੇ ਸਉਹੇਂ ਜੁਧ

ਨੂੰ ਇਕਿ ਜਾਤ ਨ ਜਾਣਨ ਭੱਜੇ।
ਖੇਤ ਅੰਦਰਿ ਜੋਧੇ ਗੱਜੇ ॥ ੭ ॥
ਪਉੜੀ । ਜੰਗ ਮੁਸਾਫਾ ਬੱਜਿਆ ਰਣ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇਚਾਵਲੇ । ਝੂਲਨ ਨੇਜੇ ਬੈਰਕਾਂ ਨੀਸਾਣ ਲਸਨਿ ਲਸਾਵਲੇ। ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਪਉਣ ਦੇ ਊਘਨ ਜਾਣ ਜਟਾ-ਵਲੇ। ਦੁਰਗਾ ਦਾਨੋ ਡਹੇ ਰਣ ਨਾਦ ਵੱਜਨ ਖੇਤ ਭੀਹਾਵਲੇ । ਬੀਰ ਪਰੋਤੇ ਬਰਛੀਏਂ ਜਣੁ ਡਾਲ ਚਮੁੱਟੇ ਆਵਲੇ। ਇਕਿ ਵੱਢੇ ਤੇਗੀਂ ਤੜਫਨ ਮਦ ਪੀਤੇ ਲੋਟਨਿ ਬਾਵਲੇ। ਇਕਿ ਚੁਣਿਚੁਣਿ ਝਾੜਉ ਕਢੀਅਨ ਰੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਇਨਾ ਡਾਵਲੇ। ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲਾ ਬਰਛੀਆਂ

ਤੀਰ ਵਗਨ ਖਰੇ ਉਤਾਵਲੇ। ਜਣੁ ਡਸੇ ਭੁਜੰਗਮ ਸਾਵਲੇ। ਮਰ ਜਾਵਨ ਬੀਰ ਰੁਹਾਵਲੇ ॥ ੮ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਦੇਖਨ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੂੰ ਰਣ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ। ਧਾਏ ਰਾਕਸ ਰੋਹਲੇ ਚਉਗਿਰਦੋਂ ਭਾਰੇ। ਹਥੀਂ ਤੇਗਾਂ ਪਕੜਿਕੈ ਰਣ ਭਿੜੇ ਕਰਾਰੇ। ਕਦੇ ਨ ਨੱਠੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਜੋਧੇ ਜੁੱਝਾਰੇ। ਦਿਲ ਵਿਚਿ ਰੋਹ ਬਢਾਇਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੇ। ਮਾਰੇ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੈ ਬੀਰ ਖੇਤ ਉਤਾਰੇ। ਮਾਰੇ ਜਾਪਨ ਬਿਜੁਲੀ ਸਿਰ ਭਾਰ ਮੁਨਾਰੇ ॥ ੯ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਚੋਟ ਪਈ ਦਮਾਮੇ ਦਲਾ ਮੁਕਾਬਲਾ। ਦੇਵੀ ਦਸਤ

ਨਚਾਈ ਸੀਹਨ ਸਾਰ ਦੀ। ਪੇਟ ਮਲੰਦੇ ਲਾਈ ਮਹਿਖੇਦੈਤ ਨੂ। ਗੁਰ ਦੇ ਆਂਦਾ ਖਾਈ ਨਾਲੇ ਰੁਕੜੇ। ਜੇਹੀ ਦਿਲ ਵਿਚਿ ਆਈ ਕਹੀ ਸੁਣਾਇਕੈ। ਚੋਟੀ ਜਾਣੁ ਦਿਖਾਈ ਤਾਰੇ ਧੂਮਕੇਤੁ ॥ ੧੦ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਚੋਟਾਂ ਪਵਨਨਗਾਰੇ ਅਣੀਆਂ ਜੁੱਟੀਆਂ। ਧੂਹ ਲਈਆਂ ਤਰਵਾਰੀ ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵੀ। ਵਾਹਨ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਸੂਰੇ ਸੰਘਰੇ। ਵਗੈ ਰਤੁ ਝੁਲਾਰੀਜਿਉਂ ਗੇਰੂ ਬਾਬਤ੍ਰਾ। ਦੇਖਨ ਬੈਠ ਅਟਾਰੀ ਨਾਰੀ ਰਾਕਸਾਂ। ਪਾਈ ਧੂਮ ਸਵਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨਵੀ॥ ੧੧ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਲਖ ਨਗਾਰੇ

ਵੱਜਨ ਆਮ੍ਹੋ ਸਾਮ੍ਹਣੇ। ਰਾਕਸ ਰਣੋ ਨ ਭੱਜਨ ਰੋਹੇ ਰੋਹਲੇ। ਸੀਹਾਂ ਵਾਂਗੂ ਗੱਜਨ ਸੱਭੇ ਸੂਰਮੇ। ਤਣਿ ਤਣਿ ਕੈਬਰ ਛੱਡਨ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮ੍ਹਣੇ॥ ੧੨ ॥

ਪਉੜੀ॥ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਦੋਹਰੇ ਰਣ ਸੰਗਲੀਆਲੇ। ਧੂੜਿ ਲਪੇਟੇ ਧੂਹਰੇ ਸਿਰਦਾਰ ਜਟਾਲੇ। ਉੱਖ-ਲੀਆਂ ਨਾਸਾਂ ਜਿਨਾ ਮੁਹ ਜਾਪਨ ਆਲੇ। ਧਾਏ ਦੇਵੀ ਸਾਮਣੇ ਬੀਰ ਮੁੱਛਲੀਆਲੇ। ਸੁਰਪਤਿ ਜੇਹੇ ਲੜਹਟੇ ਬੀਰ ਟਲੇ ਨ ਟਾਲੇ। ਗੱਜੇ ਦੁਰਗਾ ਘੇਰਿ ਕੈ ਜਣੁ ਘਣੀ-ਅਰ ਕਾਲੇ॥ ੧੩ ॥

ਪਉੜੀ॥ ਚੋਟ ਪਈ ਖਰ-

ਚਾਮੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ। ਘੇਰ ਲਈ ਵਰਿਆਮੀ ਦੁਰਗਾ ਆਇਕੈ। ਰਾਕਸ ਵਡੇ ਅਲਾਮੀ ਭੱਜ ਨ ਜਾਣਦੇ। ਅੰਤ ਹੋਏ ਸੁਰਗਾਮੀ ਮਾਰੇ ਦੇਵਤਾਂ ॥ ੧੪ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਅਗਣਿਤ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਭਿੜੰਦਿਆਂ। ਪਾਏ ਮਹਿਖਲ ਭਾਰੇ ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵਾਂ। ਵਾਹਨ ਫੱਟ ਕਰਾਰੇ ਰਾਕਸ ਰੋਹਲੇ। ਜਾਪਨ ਤੇਗੀ ਆਰੇ ਮਿਆਨੋ ਧੂਹੀਆਂ। ਜੋਧੇ ਵਡੇ ਮੁਨਾਰੇ ਜਾਪਨ ਖੇਤ ਵਿਚਿ। ਦੇਵੀ ਆਪ ਸਵਾਰੇ ਪਬਾਂ ਜਵੇਹਣੇ। ਕਦੇ ਨ ਆਖਨ ਹਾਰੇ ਧਾਵਨ ਸਾਮ੍ਹਣੇ। ਦੁਰਗਾ

ਸਭ ਸੰਘਾਰੇ ਰਾਖਸ ਖੜਗ ਲੈ ॥ ੧੫ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਉਮਲ ਲੱਥੇ ਜੋਧੇ ਮਾਰੂ ਬੱਜਿਆ। ਬੱਦਲ ਜਿਉਂ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਰਣ ਵਿਚਿ ਗੱਜਿਆ। ਇੰਦਰ ਜੇਹਾ ਜੋਧਾ ਮੈਥਉ ਭੱਜਿਆ। ਕਉਣ ਵਿਚਾਰੀਦੁਰਗਾ ਜਿਨ ਰਣ ਸੱਜਿਆ ॥ ੧੬॥ ਬੱਜੇ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ। ਤੀਰ ਫਿਰੈਂ ਰੈਬਾਰੇ ਆਮ੍ਹੋ ਸਾਮ੍ਹਣੇ। ਅਗਣਿਤ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ਲਗਦੀ ਕੈਬਰੀਂ। ਡਿਗੇਜਾਣਿਮੁਨਾਰੇ ਮਾਰੇ ਬਿੱਜੁਦੇ। ਖੁਲੀਵਾਲੀ ਦੈਤ ਅਹਾੜੇ ਸੱਭੇ ਸੂਰਮੇ। ਸੁੱਤੇ ਜਾਣੁ ਜਟਾਲੇ ਭੰਗਾਂ ਖਾਇਕੈ ॥ ੧੭ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹ ਜੁੜੇ ਨਾਲਿ ਧਉਸਾਂ ਭਾਰੀ। ਕੜਕ ਉੱਠਿਆ ਫੌਜ ਤੇ ਵਡਾ ਅਹੰਕਾਰੀ। ਲੈਕੇ ਚੱਲਿਆ ਸੂਰਮੇ ਨਾਲਿ ਵਡੇ ਹਜਾਰੀ। ਮਿਆਨੋ ਖੰਡਾ ਧੂਹਿਆ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਭਾਰੀ। ਉਮਲ ਲੱਥੇ ਸੂਰਮੇ ਮਾਰ ਮਚੀ ਕਰਾਰੀ। ਜਾਪੇ ਚਲੇ ਰੱਤੁ ਦੇ ਸਲਲੇ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ੧੮ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ। ਧੂਹਿ ਲਈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ਦੁਰਗਾ ਮਿਆਨ ਤੇ। ਚੰਡੀ ਰਾਕਸ ਖਾਣੀ ਵਾਹੀ ਦੈਤ ਨੂੰ। ਕੋਪਰ ਚੂਰ ਚਵਾਣੀ ਲੱਥੀ ਕਰਗ ਲੈ। ਪਾਖਰ ਤੁਰਾ

ਪਲਾਣੀ ਰੜਕੀ ਧਰਤ ਜਾਇ। ਲੈਂਦੀ ਅਘਾ ਸਿਧਾਣੀ ਸਿੰਗਾਂ ਧਉਲ ਦਿਆਂ। ਕੂਰਮ ਸਿਰ ਲਹਿਲਾਣੀ ਦੁਸਮਨ ਮਾਰਕੈ। ਵਢੇ ਗੱਨ ਤਿਖਾਣੀ ਮੂਏ ਖੇਤ ਵਿਚਿ। ਰਣ ਵਿਚਿ ਘਤੀ ਘਾਣੀ ਲੋਹੂ ਮਿੰਜ ਦੀ। ਚਾਰੇ ਜੁਗ ਕਹਾਣੀ ਚੱਲਗੁ ਤੇਗ ਦੀ। ਬਿੱਧਣ ਖੇਤ ਵਿਹਾਣੀ ਮਹਿਖੇ ਦੈਤ ਨੂ॥ ੧੯॥

ਇਤਿ ਮਹਖਾਸੁਰ ਦੈਤ ਮਾਰੇ ਦੁਰਗਾ ਆਇਆ। ਚਉਦਹ ਲੋਕਾਂ ਰਾਣੀ ਸਿੰਘ ਨਚਾਇਆ। ਮਾਰੇ ਵੀਰ ਜਟਾਣੀ ਦਲ ਵਿਚਿ ਅੱਗਲੇ। ਮੰਗਣ ਨਾਹੀ ਪਾਣੀ ਦਲੀਂ ਹਕਾਰਕੈ। ਜਣੁ ਕਰੀ ਸਮਾਇ ਪਠਾਣੀ ਸੁਣਿ

ਕੈ ਰਾਗ ਨੂ। ਰੱਤੂ ਦੇ ਹੜਵਾਣੀ
ਚੱਲੇ ਵੀਰ ਖੇਤ । ਪੀਤਾ ਫੁੱਲ
ਇਆਣੀ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ ॥ ੨੦ ॥
ਹੋਈ ਅਲੋਪ ਭਵਾਨੀ ਦੇਵਾਂ ਨੂ
ਰਾਜੁ ਦੇ। ਈਸਰ ਦੀ ਬਰਦਾਨੀ
ਹੋਈ ਜਿਤ ਦਿਨ। ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ
ਗੁਮਾਨੀ ਜਨਮੇ ਸੂਰਮੇ। ਇੰਦਰ ਦੀ
ਰਜਧਾਨੀ ਤੱਕੀ ਜਿੱਤਣੀ ॥ ੨੧ ॥
ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰੀ ਤੇ ਧਾਵਣਾ ਵਡ ਜੋਧੀਂ
ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ । ਸੰਜ ਪਟੇਲਾ
ਪਾਖਰਾ ਭੇੜ ਸੰਦਾ ਸਾਜੁ ਬਣਾ-
ਇਆ। ਜੁੰਮੇ ਕਟਕ ਅਛੂਹਣੀ
ਅਸਮਾਨੁ ਗਰਦੀ ਛਾਇਆ। ਰੋਹਿ
ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸਿਧਾਇਆ ॥ ੨੨ ॥
ਪਉੜੀ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਅਲਾ-

ਇਆ ਵਡ ਜੋਧੀਂ ਸੰਘਰ ਵਾਏ। ਰੋਹ ਦਿਖਾਲੀ ਦਿੱਤੀਆ ਵਰਿਆਮੀ ਤੁਰੇ ਨਚਾਏ। ਘੁਰੇ ਦਮਾਮੇ ਦੋਹਰੇ ਜਮਬਾਹਣ ਜਿਉ ਅਰੜਾਏ। ਦੇਉ ਦਾਨੋ ਲੁੱਝਣ ਆਏ ॥ ੨੩ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਦਾਨੋ ਦੇਉ ਅਨਾਗੀ ਸੰਘਰੁ ਰਚਿਆ। ਫੁੱਲ ਖਿੜੇ ਜਣੁ ਬਾਗੀਂ ਬਾਣੇ ਜੋਧਿਆਂ। ਭੂਤਾਂ ਇੱਲਾਂ ਕਾਗੀ ਗੋਸਤੁ ਭੱਖਿਆ। ਹੁਮੜ ਧੁਮੜ ਜਾਗੀ ਘੱਤੀ ਸੂਰਿਆਂ ॥ ੨੪ ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ। ਦਿੱਤੇ ਦੇਉ ਭਗਾਈ ਮਿਲਕੈ ਰਾਕਸੀਂ। ਲੋਕੀਂ ਤਿਹੀਂ ਫਿਰਾਈ ਦੋਹੀ ਆਪਣੀ। ਦੁਰਗਾ ਦੀ ਸਾਮ ਤਕਾਈ ਦੇਵਾਂ ਡਰਦਿਆਂ।

ਆਂਦੀ ਚੰਡ ਚੜ੍ਹਾਈ ਉੱਤੇ ਰਾਕਸਾਂ ॥੨੫॥

ਪਉੜੀ ॥ ਆਈ ਫੇਰ ਭਵਾਨੀ ਖਬਰੀ ਪਾਈਆਂ । ਦੈਤ ਵਡੇ ਅਭਮਾਨੀ ਹੋਏ ਏਕਠੇ। ਲੋਚਨ-ਧੂਮ ਗੁਮਾਨੀ ਰਾਇ ਬੁਲਾਇਆ। ਜਗ ਵਿਚਿ ਵੱਡਾ ਦਾਨੋ ਆਪ ਕਹਾਇਆ। ਸੱਟ ਪਈ ਖਰਚਾਮੀ ਦੁਰਗਾ ਲਿਆਵਣੀ ॥ ੨੬ ॥

ਪਉੜੀ। ਕੜਕਉਠੀਰਣਚੰਡੀ ਫਉਜਾਂ ਦੇਖਿਕੈ। ਧੂਹਿ ਮਿਆਨੋ ਖੰਡਾ ਹੋਈ ਸਾਮਣੇ। ਸੱਭੇ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ਧੂਮਰਨੈਣ ਦੇ। ਜਣੁ ਲੈ ਕੱਟੇ ਆਰੇ ਦਰਖਤ ਬਾਢੀਆਂ ॥੨੭॥

ਪਉੜੀ ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਬਜਾਈ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ। ਰੋਹ ਭਵਾਨੀ ਆਈ ਉੱਤੈ ਰਾਕਸਾਂ। ਖੱਬੈ ਦਸਤ ਨਚਾਈ ਸੀਹਨ ਸਾਰ ਦੀ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਤਨ ਲਾਈ ਕੀਤੀ ਰੰਗੁਲੀ। ਭਾਈਆਂ ਮਾਰਨ ਭਾਈ ਦੁਰਗਾ ਜਾਣਿਕੈ। ਰੋਹ ਹੋਇ ਚਲਾਈ ਰਾਕਸਿ ਰਾਇ ਨੂੰ। ਜਮ ਪੁਰ ਦੀਆ ਪਠਾਈ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਨੂੰ। ਜਾਪੇ ਦਿੱਤੀ ਸਾਈ ਮਾਰਨ ਸੁੰਭ ਦੀ ॥ ੨੯ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਭੰਨੇ ਦੈਤ ਪੁਕਾਰੇ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਥੈ। ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਸੰਘਾਰੇ ਸਣੈ ਸਿਪਾਹੀਆਂ। ਚੁਣਿ ਚੁਣਿ ਜੋਧੇ ਮਾਰੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ। ਜਾਪਨ

ਅੰਬਰਿ ਤਾਰੇ ਡਿੱਗਨ ਸੂਰਮੇ। ਗਿਰੇ ਪਰਬਤ ਭਾਰੇ ਮਾਰੇ ਬਿੱਜੁਦੇ। ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ਦਹਸ਼ਤ ਖਾਇਕੈ। ਬਚੇ ਸ਼ੁਮਾਰੇ ਮਾਰੇ ਰਹਿਦੇ ਰਾਇ ਥੈ॥ ੨੯॥

ਪਉੜੀ। ਰੋਹ ਹੋਇ ਬੁਲਾਏ ਰਾਕ-ਸਰਾਇ ਨੇ। ਬੈਠੇ ਮਤਾ ਪਕਾਈ ਦੂਰਗਾ ਲਿਆਵਣੀ। ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਪਠਾਏ ਬਹੁਤਾ ਕਟਕੁ ਦੈ। ਜਾਪੇ ਛੱਪਰ ਛਾਏ ਬਣੀਆ ਕੇਜਮਾ। ਜੇਤੇ ਰਾਇ ਬੁਲਾਏ ਚਲੇ ਜੁੱਝਨੋ। ਜਣੁ ਜਮਪੁਰ ਪਕੜਿ ਚਲਾਏ ਸੱਭੇ ਮਾਰਨੇ॥ ੩੦॥

ਪਉੜੀ॥ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਵਾਏ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ।

ਰੋਹਿ ਰੁਹੇਲੇ ਆਏ ਉੱਤੇ ਰਾਕਸਾਂ। ਸਭਨੀ ਤੁਰੇ ਨਚਾਏ ਬਰਛੇ ਪਕੜਿ ਕੈ। ਬਹੁਤੇ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਏ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ। ਤੀਰੀਂ ਛਹਬਰਿ ਲਾਈ ਬੁੱਠੀ ਦੇਵਤਾਂ॥ ੩੧ ॥ ਭੇਰੀ ਸੰਖ ਬਜਾਏ ਸੰਘਰ ਰਚਿਆ। ਤਣਿ ਤਣਿ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ਦੁਰਗਾ ਧਨਖ ਲੈ। ਜਿਨੀ ਦਸਤ ਉਠਾਏ ਰਹੇ ਨ ਜੀਵਦੇ । ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਖਪਾਏ ਦੋਨੋ ਦੇਵਤਾਂ॥ ੩੨॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਰਿਸਾਏ ਮਾਰੇ ਦੈਤ ਸੁਣਿ। ਜੋਧੇ ਸਭ ਬੁਲਾਏ ਅਪਣੇ ਮਜਲਸੀ । ਜਿਨੀ ਦੇਉ ਭਜਾਏ ਇੰਦਰ ਜੇਹਵੇ । ਤੇਈ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ਪਲ ਵਿਚਿ ਦੇਵਤਾਂ। ਓਨੀ ਦਸਤੀ ਦਸਤਿ

ਵਜਾਏ ਤਿਨਾਂ ਚਿੱਤ ਕਰਿ। ਫਿਰ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਚਲਾਏ ਬੀੜੇ ਰਾਇ ਦੇ। ਸੰਜ ਪਟੇਲਾ ਪਾਏ ਚਿਲਕਤ ਟੋਪੀਆਂ। ਲੁੱਝਣ ਨੋ ਅਰੜਾਏ ਰਾਕਸ ਰੋਹਲੇ। ਕਦੇ ਨ ਕਿਨੈ ਹਟਾਏ ਜੁੱਝਮਚਾਇਕੈ। ਮਿਲਿਤੇਈ ਦਾਨੋ ਆਏ ਹੁਣ ਸੰਘਰ ਦੇਖਣਾ ॥੩੩॥

ਪਉੜੀ ॥ ਦੈਤੀਂ ਡੰਡ ਉਭਾਰੀ ਨੇੜੇ ਆਇਕੈ। ਸਿੰਘ ਕਰੀ ਅਸ-ਵਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਸ਼ੋਰ ਸੁਣਿ। ਖੱਬੈ ਦਸਤ ਉਭਾਰੀ ਗਦਾ ਫਿਰਾਇਕੈ। ਸੈਨਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੀ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਦੀ। ਜਣ ਮਦ ਖਾਇ ਮਦਾਰੀ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ। ਅਗਣਿਤ ਪਾਉ

ਪਸਾਰੀ ਰੁਲੇ ਅਹਾੜ ਵਿਚਿ। ਜਾਪੇ ਖੇਡ ਖਿਡਾਰੀ ਸੁੱਤੇ ਫਾਗ ਨੂੰ ॥੩੪॥ ਸੂਣਵਤ ਬੀਜ ਹਕਾਰੇ ਰਹੰਦੇ ਸੂਰਮੇ। ਜੋਧੇ ਜੇਡ ਮੁਨਾਰੇ ਦਿੱਸਨ ਖੇਤ ਵਿਚਿ। ਸਭਨੀ ਦਸਤ ਉਭਾਰੇ ਤੇਗਾਂ ਧੂਹਿ ਕੈ। ਮਾਰੇ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੇ ਆਏ ਸਾਮਣੇ। ਸੰਜਾਂ ਤੇ ਠਣ-ਕਾਰੇ ਤੇਗੀਂ ਉੱਭਰੇ। ਘਾੜ ਘੜਨਿ ਠਠਿਆਰੇ ਜਾਣੁ ਬਣਾ-ਇਕੈ ॥੩੫॥ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ। ਘੂਮਰ ਬਰਗ-ਸਤਾਣੀ ਦਲ ਵਿਚਿ ਘਤੀਓ ਸਣੇ ਤੁਰਾ ਪਲਾਣੀ ਡਿਗਨ ਸੂਰਮੇ। ਉਠਿ ਉਠਿ ਮੰਗਨਿ ਪਾਣੀ ਘਾਇਲ ਘੂਮਦੇ। ਏਵਡੁ ਮਾਰ

ਵਿਹਾਨੀ ਉੱਪਰ ਰਾਕਸਾਂ। ਬਿੱਜੁਲ
ਜਿਉਂ ਝਰਲਾਨੀ ਉੱਠੀ ਦੇਵਤਾਂ॥
੩੬॥

ਪਉੜੀ॥ ਚੋਬੀਧਉਸ ਉਭਾਰੀ
ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ। ਸੱਭੋਸੈਨਾ ਮਾਰੀ
ਪਲ ਵਿਚਿ ਦਾਨਵੀ। ਦੁਰਗਾ
ਦਾਨੋ ਮਾਰੇ ਰੋਹ ਬਢਾਇਕੈ। ਸਿਰ
ਵਿਚਿ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ਸ੍ਰਣਵਤ
ਬੀਜਦੇ॥ ੩੭॥ ਅਗਣਿਤ ਦਾਨੋ
ਭਾਰੇ ਹੋਇ ਲੋਹੂਆਂ। ਜੋਧੇ ਜੇਡੁ
ਮੁਨਾਰੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ। ਦੁਰਗਾ
ਨੋ ਲਲਕਾਰੇ ਆਵਨ ਸਾਮ੍ਹਣੇ।
ਦੁਰਗਾ ਸਭਸੰਘਾਰੇ ਰਾਕਸ ਆਂਵਦੇ
। ਰੱਤੂ ਦੇ ਪਰਨਾਲੇ ਤਿਨ ਤੇ ਭੁਇ
ਪਏ। ਉੱਠੇ ਕਾਰਣਿਆਰੇ ਰਾਕਸ

ਹੜਹੜਾਇ ॥ ੩੮॥ ਧੱਗਾਂ ਸੰਗ-
ਲੀਆਲੀਂ ਸੰਘਰਵਾਇਆ। ਬਰਛੀ
ਬੰਬਲਿਆਲੀ ਸੂਰੇ ਸੰਘਰੇ। ਭੇੜ
ਮਚਿਆ ਬੀਰਾਲੀ ਦੁਰਗਾਦਾਨਵੀਂ।
ਮਾਰ ਮਚੀ ਮੁਹਰਾਲੀ ਅੰਦਰਿ
ਖੇਤ ਦੈ। ਜਣੁ ਨਟ ਲੱਥੇ ਛਾਲੀਂ
ਢੋਲ ਬਜਾਇ ਕੈ। ਰੋਹੂ ਫਾਥੀ
ਜਾਲੀ ਲੋਥੀਂ ਜਮਧੜੀ। ਘਣ
ਵਿਚਿ ਜਿਉ ਛੰਛਾਲੀ ਤੇਗਾਂ
ਹੱਸੀਆਂ। ਘੂਮਰ ਆਰਸਿ ਆਲੀ
ਬਣੀਆਂ ਕੇਜਮਾਂ॥ ੩੯ ॥ ਧੱਗਾਂ
ਸੂਲ ਬਜਾਈਆਂ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ
। ਧੂਹਿ ਮਿਆਨੋ ਲਈਆਂ ਜੁਆਨੀ
ਸੂਰਮੀਂ। ਸ੍ਰੋਣਵਤਬੀਜਵਧਾਈਆਂ
ਅਗਣਿਤ ਸੂਰਤਾਂ। ਦੁਰਗਾ ਸਉਹੇਂ

ਆਈਆਂ ਰੋਹ ਬਢਾਇਕੈ। ਸਭਨੀ ਆਨਿ ਵਗਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਧੂਹਿਕੈ। ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਬਚਾਈਆਂ ਢਾਲ ਸੰਭਾਲ ਕੈ। ਦੇਵੀ ਆਪ ਚਲਾ-ਈਆਂ ਤਕਿ ਤਕਿ ਦਾਨਵੀਂ। ਲੋਹੂ ਨਾਲਿ ਡੁਬਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ। ਸਾਰਸੁਤੀ ਜਣੁ ਨ੍ਹਾਈਆਂ ਮਿਲਿਕੈ ਦੇਵੀਆਂ। ਸੱਭੇ ਮਾਰਿ ਗਿਰਾਈਆਂ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ। ਤਿਦੂੰ ਫੇਰਿ ਸਵਾ-ਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੂਰਤਾਂ ॥ ੪੦ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਸੂਰੀਂ ਸੰਘਰ ਰਚਿਆ ਢੋਲ ਸੰਖ ਨਗਾਰੇ ਵਾਇਕੈ। ਚੰਡ ਚਿਤਾਰੀ ਕਾਲਿਕਾ ਮਨਿ ਬਹਿਲਾ ਰੋਸ ਬਢਾਇਕੈ। ਨਿਕਲੀ ਮੱਥਾ ਫੋੜਿਕੈ ਜਣੁ ਫਤੇ ਨੀਸਾਣ ਬਜਾਇ

ਕੈ। ਜਾਗ ਸੁ ਜੰਮੀ ਜੁੱਧ ਨੂੰ ਜਰ-
ਵਾਣਾ ਜਣੁ ਮਿਰੜਾਇ ਕੈ। ਦਲ
ਵਿਚਿ ਘੇਰਾ ਘੱਤਿਆ ਜਣੁ ਸੀਂਹ
ਤੁਰਿਆ ਗਣਣਾਇਕੈ। ਆਪ
ਵਿਸੂਲਾ ਹੋਇਆ ਤਿਹੁ ਲੋਕਾਂ ਤੇ
ਖੁਣਸਾਇਕੈ। ਰੋਹ ਸਿਧਾਈਆ
ਚਕ੍ਰ ਪਾਣ ਕਰਨੰਦਾ ਖੜਗ
ਉਠਾਇਕੈ। ਅੱਗੇ ਰਾਕਸ ਬੈਠੇ
ਰੋਹਲੇ ਤੀਰੀਂ ਤੇਗੀਂ ਛਹਬਰ
ਲਾਇਕੈ। ਪਕੜ ਪਛਾੜੇ ਰਾਕਸਾਂ
ਦਲ ਦੈਤਾਂ ਅੰਦਰਿ ਜਾਇਕੈ। ਬਹੁ
ਕੇਸੀਂ ਪਕੜ ਪਛਾੜਿਅਨਿ ਤਿਨ
ਅੰਦਰਿ ਧੂਮ ਰਚਾਇਕੈ। ਬਡੇ
ਬਡੇ ਚੁਣਿ ਸੂਰਮੇ ਗਹਿ ਕੋਟੀ ਦਏ
ਚਲਾਇਕੈ। ਰਣਿ ਕਾਲੀ ਗੁੱਸਾ

ਖਾਇਕੈ ॥ ੪੧ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਅਣੀਆਂ ਰੱਚੋਈਆਂ। ਧੂਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨਾ ਤਿੱਖੀਆਂ ਨਾਲਿ ਲੋਹੂ ਧੋਈਆਂ। ਹੂਰਾਂ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਨੂ ਘਤਿ ਘੇਰਿ ਖਲੋਈਆਂ। ਲਾੜ੍ਹਾ ਦੇਖਨ ਲਾੜੀਆਂ ਚਉਗਿਰਦੇ ਹੋਈਆਂ ॥ ੪੨ ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸਾਂ ਪਾਈਆਂ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ। ਦਸਤੀ ਧੂਹਿ ਨਚਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ। ਸੂਰਿਆਂ ਦੇ ਤਨ ਲਾਈਆਂ ਗੋਸ਼ਤ-ਗਿੱਧੀਆਂ। ਬਿੱਧਣ ਰਾਤੀ ਆਈ-ਆਂ ਮਰਦਾਂ ਘੋੜਿਆਂ। ਜੋਗਣੀਆਂ ਮਿਲਿ ਧਾਈਆਂ ਲੋਹੂ ਭੱਖਣਾ। ਫਉਜਾਂ ਮਾਰਿ ਹਟਾਈਆਂ ਦੇਵਾਂ

ਦਾਨਵਾਂ। ਭਜਦੀਂ ਕਥਾ ਸੁਣਾਈ-
ਆਂ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਥੈ। ਭੁਈ ਨ
ਪਉਣੈ ਪਾਈਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਰਕਤ
ਦੀਆਂ। ਕਾਲੀ ਖੇਤਿ ਖਪਾਈਆਂ
ਸੱਭੇ ਸੂਰਤਾਂ। ਬਹੁਤੀਂ ਸਿਰੀਂ
ਬਿਹਾਈਆਂ ਘੜੀਆਂ ਕਾਲਕੀਆਂ
। ਜਾਣਿ ਨ ਜਾਏ ਮਾਈਆਂ ਜੂਝੇ
ਸੂਰਮੇ॥ ੪੩ ॥ ਸੁੰਭ ਸੁਣੀ ਕਰ-
ਹਾਲੀ ਸ੍ਰੋਣਵਤ ਬੀਜ ਦੀ। ਰਣ
ਵਿਚਿ ਕਿਨੈ ਨ ਝਾਲੀ ਦੁਰਗਾ
ਆਂਵਦੀ। ਬਹੁਤੇ ਬੀਰ ਜਟਾਲੀ
ਉੱਠੇ ਆਖਿਕੈ। ਚੋਟਾਂਪਾਨਤਬਾਲੀ
ਜਾਸਾਂ ਜੁੱਧ ਨੂੰ। ਥਰਿ ਥਰਿ
ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਚਾਲੀ ਦਲਾਂ ਚੜੰਦਿਆਂ।
ਨਾਉ ਜਿਵੇਹੇ ਹਾਲੀ ਸਹ ਦਰਿ-

ਆਉਵਿਚਿ। ਧੂੜਿ ਉਤਾਹਾਂ ਘਾਲੀ ਛੜੀਂ ਤੁਰੰਗਮਾਂ। ਜਾਣਿ ਪੁਕਾਰੂ ਚਾਲੀ ਧਰਤੀ ਇੰਦ੍ਰ ਥੈ॥ ੪੪॥

ਪਉੜੀ॥ ਆਹਰ ਮਿਲਿਆ ਆਹਰੀਆਂ ਸੈਣ ਸੂਰਿਆਂ ਸਾਜੀ। ਚਲੇ ਸਉਹੇਂ ਦੁਰਗਸਾਹ ਜਣੁ ਕਾਬੈ ਹਾਜੀ। ਤੀਰੀਂ ਤੇਗੀਂ ਜਮਧੜੀਂ ਰਣਿ ਵੰਡੀ ਭਾਜੀ। ਇਕਿ ਘਾਇਲ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ ਜਣੁ ਮਕਤਬ ਕਾਜੀ। ਇਕਿਬੀਰ ਪਰੋਤੇ ਬਰਛੀਏਂ ਜਿਉਝੁਕ ਪਉਨ ਨਿਵਾਜੀ। ਇਕਿ ਦੁਰਗਾ ਸਉਹੇ ਖੁਨਸਕੈ ਖੁਨਸਾਇਨ ਤਾਜੀ। ਇਕ ਧਾਵਨ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮਣੇ ਜਿਉ ਭੁਖਿਆਏ ਪਾਜੀ। ਕਦੇ ਨ ਰੱਜੇ ਜੁੱਝ ਤੇ

ਰਜਿ ਹੋਏ ਰਾਜੀ ॥ ੪੫ ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਸੰਘਰ ਡੋਹਰੇ । ਡਹੇ ਜੁ ਖੇਤ ਜਟਾਲੇ ਹਾਠਾਂ ਜੋੜਕੈ । ਨੇਜੇ ਬੰਬਲੀਆਲੇ ਦਿੱਸਨ ਓਰੜੇ । ਚੱਲੇ ਜਾਣ ਜਟਾਲੇ ਨਾਵਣ ਗੰਗ ਨੂ ॥੪੬ ॥

ਪਉੜੀ॥ਦੁਰਗਾ ਅਤੈ ਦਾਨਵੀਂ ਸੂਲ ਹੋਈਆਂ ਕੰਗਾਂ । ਵਾਛੜਘੱਤੀ ਸੂਰਿਆਂ ਵਿਚ ਖੇਤ ਖਤੰਗਾਂ । ਧੂਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਾ ਤਿੱਖੀਆਂ ਬਢ ਲਾਹਨਿ ਅੰਗਾਂ । ਪਹਿਲਾ ਦਲਾ ਮਿਲੰਦਿਆਂ ਭੇੜ ਪਇਆ ਨਿਹੰਗਾਂ ॥ ੪੭ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਓਰੜਿ ਫਉਜਾਂ ਆਈਆਂ ਬੀਰ ਚੜ੍ਹੇ ਕੰਧਾਰੀ । ਸੜਕਿ ਮਿਆਨੋ ਕਢੀਆਂ ਤਿਖੀਆਂ

ਤਰਵਾਰੀ । ਕੜਕਿ ਉਠੇ ਰਣ
ਮੱਚਿਆ ਵਡੇ ਹੰਕਾਰੀ । ਸਿਰਧੜ
ਬਾਹਾਂ ਗੰਨਲੇ ਫੁਲ ਜੇਹੇ ਬਾੜੀ ।
ਜਾਪੇ ਕੱਟੇ ਬਾਢੀਆਂ ਰੁਖ ਚੰਦਨ
ਆਰੀ ॥ ੪੮ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ
ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਸੱਟ ਪਈ ਖਰਵਾਰ
ਕਉ । ਤਕਿ ਤਕਿ ਕੈਬਰਦੁਰਗਸ਼ਾਹ
ਤਕਿ ਮਾਰੇ ਭਲੇ ਜੁਝਾਰ ਕਉ ।
ਪੈਦਲ ਮਾਰੇ ਹਾਥੀਆਂ ਸੰਗਿ ਰਥ
ਗਿਰੇ ਅਸਵਾਰ ਕਉ । ਸੋਹਨਸੰਜਾ
ਬਾਗੜਾਂ ਜਣੁ ਲਗੇ ਫੁਲ ਅਨਾਰ
ਕਉ । ਗੁੱਸੇ ਆਈ ਕਾਲਿਕਾ ਹਥ
ਸਜੇ ਲੈ ਤਰਵਾਰ ਕਉ । ਏਦੂ
ਪਾਰਉ ਓਤਪਾਰਹਰਿਨਾਕਸ ਕਈ
ਹਜਾਰ ਕਉ । ਜਿਣ ਇੱਕਾ ਰਹੀ

ਕੰਧਾਰ ਕਉ। ਸਦ ਰਹਮਤ ਤੇਰੇ ਵਾਰ ਕਉ॥ ੪੯॥

ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਨ ਕਉ। ਤਦ ਖਿੰਗ ਨਿਸੁੰਭ ਨਚਾਇਆ ਡਾਲਿ ਉੱਪਰਿ ਬਰਗਸ ਤਾਣ ਕਉ। ਫੜੀ ਬਿਲੰਦ ਮਗਾਇ ਉਸ ਫੁਰਮਾਇਸਿ ਕਰਿ ਮੁਲਤਾਨ ਕਉ। ਗੁੱਸੇ ਆਈ ਸਾਮਣੇ ਰਣਿ ਅੰਦਰਿ ਘੱਤਨ ਘਾਣ ਕਉ। ਅਗੈ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ਦੁਰਗਸ਼ਾਹ ਬਢਿ ਸੁੰਭਨ ਬਹੀ ਪਲਾਣ ਕਉ। ਰੜਕੀ ਜਾਇਕੈ ਧਰਤ ਕਉ ਬਢਿ ਪਾਖਰ ਬੱਢਿ ਕਿਕਾਣ ਕਉ। ਬੀਰ ਪਲਾਣੋ ਡਿੱਗਿਆ ਕਰਿ

ਸਿਜਦਾ ਸੁੰਭ ਸੁਜਾਨ ਕਉ। ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਸਲੋਣੇ ਖਾਣ ਕਉ। ਸਦਾ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਤੇਰੇ ਤਾਣ ਕਉ। ਤਰੀਫਾਂ ਪਾਨ ਚਬਾਨ ਕਉ। ਸਦ ਰਹਮਤ ਕੈਫਾਂ ਖਾਨ ਕਉ। ਸਦ ਰਹਮਤ ਤੁਰੇ ਨਚਾਣ ਕਉ॥ ੫੦॥

ਪਉੜੀ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੈ ਦਾਨਵੀ ਗਹਸੰਘਰਿ ਕੱਥੇ। ਓਰੜ ਉੱਠੇ ਸੂਰਮੇ ਆ ਡਾਹੇ ਮੱਥੇ। ਕੱਟ ਤੁਫੰਗੀਂ ਕੈਬਰੀਂ ਦਲੁ ਗਾਹਿ ਨਿ-ਕੱਥੇ। ਦੇਖਨ ਜੰਗ ਫਰੇਸਤੇ ਅਸ-ਮਾਨੋਂ ਲੱਥੇ॥ ੫੧॥

ਪਉੜੀ॥ ਦੁਹਾ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹ ਜੁੜੇ ਦਲ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ। ਓਰੜਿ ਆਏ ਸੂਰਮੇ ਸਰਦਾਰ ਰਣਿਆਰੇ।

ਲੈਕੇ ਤੇਗਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਹਥਿਆਰ ਉਭਾਰੇ। ਟੋਪ ਪਟੇਲਾ ਪਾਖਰਾਂ ਗਲਿ ਸੰਜ ਸਵਾਰੇ। ਲੈਕੇ ਬਰਛੀ ਦੁਰਗਸ਼ਾਹ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ। ਚੜੇ ਰਥੀਂ ਗਜ ਘੋੜਿਈਂ ਮਾਰਿ ਭੁਇ ਤੇ ਡਾਰੇ। ਜਾਣੁ ਹਲਵਾਈ ਸੀਖ ਨਾਲ ਵਿਨ੍ਹਿ ਵੜੇ ਉਤਾਰੇ। ॥ ੫੨ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਨਾਲਿ ਧਉਸਾਂ ਭਾਰੀ। ਲਈ ਭਗਉਤੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ਵਰ ਜਾਗਨ ਭਾਰੀ। ਲਾਈ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭਨੋ ਰਤੁ ਪੀਐ ਪਿਆਰੀ। ਸੁੰਭ ਪਲਾਣੋ ਡਿਗਿਆ ਉਪਮਾ ਬੀਚਾਰੀ। ਡੁੱਬ ਰੱਤੂ ਨਾਲਹੁ ਨਿੱਕਲੀ ਬਰਛੀ

ਦੋਧਾਰੀ। ਜਾਣੁ ਰਜਾਦੀ ਉਤਰੀ
ਪੈਨ੍ਹਿ ਸੂਹੀ ਸਾਰੀ ॥ ੫੩ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੈ
ਦਾਨਵੀ ਭੇੜ ਪਇਆ ਸਬਾਹੀਂ।
ਸਸਤ੍ਰ ਪਜੂਤੇ ਦੁਰਗਸ਼ਾਹ ਗਹ
ਸਭਨੀ ਬਾਹੀਂ। ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ
ਸੰਘਾਰਿਆ ਬਤ ਜੇਹੇ ਸ਼ਾਹੀਂ।
ਫਉਜਾਂ ਰਾਖਸਿਆਰੀਆਂ ਦੇਖ
ਰੋਵਨਿ ਧਾਹੀਂ। ਮੁਹਿ ਕੜੂਚੇ ਘਾਹ
ਦੇ ਛਡਿ ਘੋੜੇ ਰਾਹੀਂ। ਭਜਦੇ ਹੋਏ
ਮਾਰੀਅਨਿ ਮੁੜਿ ਝਾਕਨ ਨਾਹੀਂ ॥
੫੪ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਪਠਾ-
ਇਆ ਜਮ ਦੇ ਧਾਮ ਨੋ। ਇੰਦ੍ਰ ਸੱਦ

ਬੁਲਾਇਆ ਰਾਜ-ਅਭਖੇਖ ਨੋ। ਸਿਰ ਪਰਿ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ ਰਾਜੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੈ। ਚਉਦਹ ਲੋਕਾਂ ਛਾਇਆ ਜਸੁ ਜਗ ਮਾਤ ਦਾ। ਦੁਰਗਾ ਪਾਠ ਬਣਾਇਆ ਸਭੇ ਪਉੜੀਆਂ। ਫੇਰਿ ਨ ਜੂਨੀ ਆਇਆ ਜਿਨਿ ਇਹੁ ਗਾਇਆ ॥੫੫॥

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥
ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥
ਭਗਉਤੀ ਜੀਕਾ ਛੰਦਛੱਕਾ ਪਹਿਲਾ

ਨਮੋ ਉਗ੍ਰਦੰਤੀ ਅਨੰਤੀ ਸ੍ਵੈਯਾ। ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੀ ਜੋਗ ਮੈਯਾ। ਨਮੋ ਕੇਹਰੀਬਾਹਨੀਸਤ੍ਰਹੰਤੀ। ਨਮੋ ਸਾਰਦਾ ਬ੍ਰਹਮ ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹੰਤੀ। ਨਮੋਰਿੱਧਿਦਾ ਸਿਧਿਦਾਬੁਧਿਦੈਨੀ। ਨਮੋ ਕਾਲਕੇ ਕਾਲ ਕਉ ਕਾਲ ਛੈਨੀ। ਨਮੋ ਕਾਲ ਅਜਾਲ ਹੈ ਹੇਰ ਤੇਰੋ। ਨਮੋ ਤੀਨ ਹੂ ਲੋਕ ਕੀਨੋ ਅਹੇਰੋ। ਨਮੋ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ਤੁਮੇ ਬੇਦ ਗਾਵੈ। ਸੁਰਾਸੁਰ ਰਿਖੀਸ੍ਵਰ

ਨਹੀਂ ਭੇਦ ਪਾਵੈ । ਤੁਹੀ ਜੋਗ
ਜੋਗਤਨ ਤੁਹੀ ਖੜਗਧਾਰੇ। ਤੁਹੀ
ਜੈ ਕਰੰਤੀ ਅਸੁਰ ਗਹਿ ਪਛਾਰੇ।
ਤੁਹੀ ਜੋਗਣੀ ਖੱਪਰ ਭਰਣੀ
ਅਦੋਖੰ। ਰਕਤਬੀਜਕੇਪ੍ਰਾਨਕੋਪਕੜ
ਸੋਖੰ। ਤੁਹੀ ਜਲ ਥਲੇ ਪਰਬਤੇ
ਗਿਰਿ ਨਿਵਾਸੀ। ਤੁਹੀ ਸਭ ਘਟਨ
ਮੋ ਨਿਰਾਲਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ। ਤੁਹੀ
ਦੁਸਟ ਦਾਹਿਨਤੁਹੀ ਸਰਬ ਪਾਲੀ।
ਤੁਹੀਬ੍ਰਿਛਪੁਹਿਪਾਤੁਹੀਆਪਮਾਲੀ।
ਤੁਹੀ ਵਿਸ੍ਵ ਭਰਣੀ ਤੁਹੀ ਜਗ
ਪ੍ਰਕਾਸੀ। ਤੁਹੀ ਅਲਖ ਬਰਣੀ
ਤੁਹੀ ਭੂ ਅਕਾਸੀ। ਨਮੋ ਜਾਲਪਾ
ਦੇਵਿ ਦੁਰਗੇ ਭਵਾਨੀ। ਤਿਹੂ ਲੋਕ
ਨਵਖੰਡ ਮੇਂ ਤੁਮਪ੍ਰਧਾਨੀ। ਅਟਲ

ਛੱਤ੍ਰ ਧਰਣੀ ਤੁਹੀ ਆਦਿ ਦੇਵੈ।
ਸਕਲ ਮੁਨਜਨਾਂ ਤੋਹਿ ਨਿਸ ਦਿਨ
ਸਰੇਵੈਂ। ਤੁਹੀਕਾਲਅਕਾਲਕੀ ਜੋਤਿ
ਛਾਜੈ।ਸਦਾਜੈਸਦਾਜੈਸਦਾਜੈਬਿਰਾ-
ਜੈ। ਯਹੀਦਾਸਮਾਂਗੈਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੁਕੀਜੈ
।ਸ੍ਵੈਯੰ ਬ੍ਰਹਮ ਕੀ ਭਗਤ ਸਰਬੱਤ੍ਰ
ਦੀਜੈ। ਤੁਹੀ ਜਾਗਤੀ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾ
ਸਰੂਪੰ। ਤੁਹੀ ਜਗ ਸਕਲ ਮਹਿ
ਰਮੰਤੀ ਅਨੂਪੰ। ਮਹਾਂ ਮੂੜ ਹਉਂ
ਦਾਸ ਦਾਸਨ ਤਿਹਾਰਾ। ਪਕੜ
ਬਾਂਹ ਭਉਜਲ ਕਰਹੁ ਬੇਗ ਪਾਰਾ।
ਫਤਹਿ ਡੰਕ ਬਾਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਯੌ
ਕਰੀਜੈ। ਯਹੀ ਬਾਰਤਾ ਦਾਸ ਕੀ
ਨਿਤ ਸੁਣੀਜੈ । ਕਰਹੁ ਹੁਕਮ
ਅਪਨਾ ਸਭੈ ਦੁਸਟ ਘਾਊਂ। ਤੁਰਕ

ਹਿੰਦ ਕਾ ਸਕਲ ਝਗਰਾ ਮਿਟਾਊਂ।
ਅਗਮ ਸੂਰ ਬੀਰੇ ਉਠਹਿ ਸਿੰਘ
ਜੋਧਾ।ਪਕੜ ਤੁਰਕ ਗਨ ਕਉ
ਕਰੈਂ ਵੈ ਨਿਰੋਧਾ। ਸਕਲ ਜਗਤ
ਮੋ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਗਾਜੈ । ਜਗੈ
ਧਰਮ ਹਿੰਦੁਕ ਤੁਰਕਨ ਦੁੰਦ ਭਾਜੈ।
ਜਪਉ ਜਾਪ ਏਕੈ ਹਰੇ ਹਰਿ
ਅਕਾਲੰ। ਹ੍ਵੈ ਤਬ ਦੁਨੀਆਂ ਸਭ
ਛਿਨਿਕ ਮੈਂ ਨਿਹਾਲੰ। ਸੁਣਹੁ ਤੁਮ
ਭਵਾਨੀ ਹਮਨ਼ ਕੀ ਪੁਕਾਰੇ । ਕਰਹੁ
ਦਾਸ ਪਰ ਮਿਹਰ ਅਪਰੰ ਅਪਾਰੇ।

ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਦੂਜਾ॥ ੨ ॥

ਨਮੋ ਕਾਲਕਾ ਕਾਲ ਰੂਪੀ
ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ । ਨਮੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ
ਨਾਸਨਿ ਭਵਾਨੀ । ਨਮੋ ਚੰਡ

ਅਰ ਮੁੰਡ ਸੰਘਾਰ ਕਾਰੀ। ਨਮੋ ਰਕਤ ਬੀਜਾਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਾਰੀ। ਨਮੋ ਵੇਦ ਵਿੱਦਯਾ ਨਮੋ ਜਗਯ ਰੂਪਾ। ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਪੂਰਨੀ ਭੂਪ ਭੂਪਾ। ਨਮੋ ਜੈ ਅਨੰਤੀ ਭਦ੍ਰ- ਕਾਲੀ ਅਬਾਹੰ। ਨਮੋ ਭਗਵਤੀ ਤੇਜਵੰਤੀ ਅਢਾਹੰ। ਨਮੋ ਸਕਤਿ ਰੂਪਣ ਅਰੀਮਣ ਅਡੋਲਾ। ਨਮੋ ਖੜਗ ਧਾਰਣ ਅਛੇਦਣ ਅਤੋਲਾ। ਨਮੋ ਗਰਬ ਰੀਜਨ ਸਿਰੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ। ਸਭੈ ਥਕ ਰਹੇ ਮਰਮ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਪਾਯਾ। ਤੁਹੀ ਜਲ ਅਗਨਿ ਪਵਨ ਤੂੰ ਹੂਰ ਨੂਰਾ। ਤੁਹੀ ਜੋਤਿ ਉਡਗਨ ਤੁਹੀ ਚੰਦ ਸੂਰਾ। ਤੁਹੀ ਖੇਚਰਾ ਭੂਚਰਾ ਜੋਧ

ਬੀਰੇ। ਤੂਹੀ ਰੱਛਨੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਰੂਪਨ ਗਹੀਰੇ । ਤੂਹੀ ਜਗਤ ਜਨਨੀ ਅਨੰਤੀ ਅਕਾਲੰ। ਤੂਹੀ ਅੰਨਦੈਨੀ ਸਭਨ ਕੋ ਸਮਾਲੰ । ਤੂਹੀ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਭੂਮੰ ਸਰੂਪੀ। ਤੂਹੀ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿਵ ਬ੍ਰਹਮ ਇੰਦ੍ਰਾ ਅਨੂਪੀ । ਤੂਹੀ ਸੀਤਲਾ ਤੋਤਲਾ ਬਾਕ ਬਾਨੀ । ਨਮੋ ਚੰਡਕਾ ਮੰਗਲਾ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ। ਨਹੀਂ ਤੁਮ ਬਿਨਾਂ ਕੋਇ ਰੱਛਕ ਹਮਾਰਾ। ਤੂਹੀ ਆਦਿ ਕੁਆਰ ਦੇਵੀਅਪਾਰਾ। ਤੂਹੀ ਦੇਵ-ਕੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮਾਤਾ ਕਹਾਯੰ। ਤੂਹੀ ਨੈਣਾ ਦੇਵੀ ਅਲਖ ਜਗ ਸਹਾਯੰ। ਤੂਹੀ ਥੰਭ ਸਿਉਂ ਨਿਕਸ ਨਰ ਸਿੰਘ ਹੋਈ। ਉਦਰ ਹਰਨਾਖਸ ਕਾ ਨਖਹੁ

ਕਰ ਪਰੋਈ। ਤੁਹੀ ਕੱਛ ਹੁਇ ਦੈਤ ਮੱਧਕੀਟ ਜਾਰੇ। ਤੁਹੀ ਹੋਇ ਬੈਰਾਹ ਹਿਰਨਾਛਜ ਮਾਰੇ। ਤੁਹੀ ਹੋਇ ਬਾਵਨ ਮਹਾਂ ਛਲ ਦਿਖਾਯੋ। ਪਕੜ ਰਾਜੇ ਬਲ ਕੋ ਪਤਾਲੈ ਪਠਾਯੋ। ਤੁਹੀ ਹੋਇ ਪਰਸ ਰਾਮ ਜਗ ਮਹਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ। ਸਕਲਛੱਤ੍ਰੀ-ਯਨ ਕਉ ਕਰੈ ਛੈ ਬਿਨਾਸੀ। ਤੁਹੀ ਫਿਰ ਭਈ ਰਾਮਚੰਦ੍ਰ ਅਪਾਰਾ। ਪਕੜਲੰਕ ਸਉ ਦੈਤ ਰਾਵਨ ਪਛਾਰਾ। ਤੁਹੀ ਮੁਕਤਿ ਦਾਇਣ ਸਦਾ ਸੁਭ ਕਰੰਤੀ। ਤੁਹੀ ਸੂਰ ਬਲਬੀਰ ਦੁਸਟਣ ਦਹੰਤੀ। ਤੁਹੀ ਰਾਧਿਕਾ ਰੁਕਮਣੀ ਤੂ ਕੁਸੱਲਿਆ। ਤੁਹੀ ਅੰਜਨੀ ਰੇਨਕਾ ਤੂੰ ਅਹਿੱਲਯਾ।

ਤੂਹੀ ਭਰਣਪੋਖਣਸਭਨਪਰਕ੍ਰਿਪਾ-
ਲੀ। ਕਰਹੁਮੋਹਿਮੁਕਤਾਕਟਹੁਭਰਮ
ਜਾਲੀ। ਨਮੋ ਦੁਖਹਰੰਤੀ ਅਨੰਦਤ
ਸਰੂਪਾ। ਆਪਨ ਦਾਸ ਪਰ ਮਿਹਰ
ਕੀਜੈ ਅਨੂਪਾ॥

ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਤੀਜਾ ॥ ੩ ॥

ਤੁਹੀ ਕਲਪ ਬ੍ਰਿਛਣ ਤੂਹੀ
ਕਾਮ ਧੈਨਾ। ਤੂਹੀ ਅਸਟ ਸਿੱਧਣ
ਤੂਹੀ ਨੂਰ ਨੈਨਾ। ਤੂਹੀ ਸੁਰਗ
ਪਾਤਾਲ ਬੈਕੁੰਠ ਧਰਣੀ। ਤੂਹੀ
ਪਾਪ ਖੰਡਨ ਉਦਰਜਗਤਭਰਣੀ।
ਤੂਹੀ ਬ੍ਰਹਮਣੀ ਬੇਦ ਪਾਠਣ
ਸਵਿਤ੍ਰੀ। ਤੂਹੀ ਧਰਮਣੀ ਕਰਣ
ਕਾਰਣ ਪਵਿੱਤ੍ਰੀ। ਤੂਹੀ ਗੌਰਜਾ
ਪਾਰਬਤੀ ਜੋਗ ਧਰਣੰ। ਤੂਹੀ

ਲੱਛਮੀ ਅਲਖ ਰੂਪੀ ਅਵਰਣੰ।
ਤੁਹੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕਉ ਉਪਾਵੈ
ਛਕਾਵੈ। ਤੁਹੀ ਬਹੁੜ ਆਪੇ
ਛਿਨਿਕ ਮਉ ਖਪਾਵੈ। ਤੁਹੀ ਭਗਤ
ਕਰਤਾਰ ਕੀ ਸਕਤਿ ਰਾਣੀ। ਤੁਹੀ
ਹਰਿ ਸਿਮਰਕਰਭਈ ਜੋਗਧਜਾਣੀ
। ਅਗਮਖੇਲਤੁਮਰਾ ਕਹਾਕੋ ਬਖਾਨੈ
ਤੁਹੀਭੇਦਅਪਨਾਅਪਨੁਆਪਜਾਨੈ।
ਸਗਲ ਢੂੰਢ ਥਾਕੇ ਲਖਿਯੋ ਕਿਛ ਨ
ਭੇਦਾ। ਤੁਹੀ ਈਸਰੀ ਦੁਖ ਬਿਨਾ-
ਸਨ ਅਛੇਦਾ। ਕਰਹੁ ਮਿਹਰ
ਅਪੁਨੀ ਚਰਨ ਧੂਰਿ ਪਾਵਊਂ।
ਤੁਮਨ ਦ੍ਵਾਰ ਪਰ ਸੀਸ ਅਪਨਾ
ਘਸਾਵਊਂ। ਯਹੀ ਦਾਨ ਮਾਂਗਊ
ਕਰਹੁ ਜੈ ਹਮਾਰੀ। ਸਭੈ ਦੁਸਟਦੈਤਾ

ਖਪੈ ਛਿਨ ਮਝਾਰੀ। ਤੁਹੀ ਡਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਸੂਰ ਬੀਰੇ। ਤੁਹੀ ਰੂਪ ਨਾਰਾਇਣੀ ਹਰਿ ਸਰੀਰੇ। ਤੁਹੀ ਅਲਖ ਦੁਰਗਾ ਜਗਤ ਕਰਨ ਹਾਰੀ। ਸਕਲ ਛੋਡ ਕਰ ਓਟ ਪਕੜੀ ਤਿਹਾਰੀ। ਤੁਹੀ ਮੱਛ ਹੁਇ ਸਿੰਧੁ ਭੀਤਰ ਖਿਲੰਤੀ। ਤੁਹੀ ਦੈਤ ਸੰਖਾਸੁਰੈ ਕਉ ਦਲੰਤੀ। ਤੁਹੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੋਇ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਖਪਾਯੋ। ਤੁਮਨ ਮੱਲ ਚੰਡੂਰ ਗਹਿ ਕਰ ਉਡਾਯੋ। ਜਗਨਨਾਥ ਹੁਇ ਦੈਤ ਗਜਾਸੁਰ ਬਿਡਾਰੇ। ਤੁਹੀ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਭਈ ਖੜਗ ਧਾਰੇ। ਤੁਹੀ ਦੈਤ ਕਿਲਕਾਸੁਰੇ ਕਉ ਸੰਘਰਣੀ। ਤੁਹੀ ਸਭ ਜੁਗਣ

ਬੀਰ ਅਵਤਾਰ ਧਰਣੀ । ਜੁਗੋ
ਜੁਗ ਸਕਲ ਖੇਲ ਤੁਮਹੀ ਰਚਾਯੋ।
ਤੁਮਨ ਖੇਲਕਾਭੇਦਕਿਨਹੂੰ ਨਪਾਯੋ।
ਤੁਹੀਅਸਟਦੁਰਗੇ ਭਵਾਨੀਅਕਾਲੰ।
ਤੁਹੀਸਕਲ ਬ੍ਰਹਮੰਡਊਪਰਦਜਾਲੰ।
ਤੁਮਨ ਕੁਦਰਤੀਖੇਲਕੀਨੋਅਪਾਰਾ।
ਤੁਮਨ ਤੇਜ ਸਉ ਕੋਟ ਰਵਿ
ਸਸਿ ਉਜਾਰਾ। ਤੁਹੀ ਨਿਜ ਵਜੀ-
ਰਣ ਪ੍ਰਭੂ ਦਰ ਸੁਹੰਤੀ । ਤੁਹੀ
ਨਿਸ ਦਿਨਾ ਜਾਪ ਹਰਿ ਹਰਿ
ਜਪੰਤੀ । ਨਿਰੰਜਨ ਪੁਰਖ ਸ਼ਾਹ
ਸ਼ਾਹਨ ਅਪਾਰੇ। ਤੁਹੀ ਸਕਤਿ ਹੈ
ਨਿਕਟ ਵਰਤੀ ਮੁਰਾਰੇ। ਸੁਣਹੁ
ਦਾਸ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਹਰਿ ਭਵਾਨੀ।
ਦਇਆ ਧਾਰ ਮੁਹਿ ਲਾਜ ਰਾਖਹੁ

ਨਿਦਾਨੀ ।

ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਚੌਥਾ ॥ ੪ ॥

ਤੁਹੀ ਜੋਤਿ ਜ੍ਵਾਲਾ ਮੁਖੀ ਹੋਇ ਦਿਖਾਨੀ। ਪਰਬਤ ਫੋੜ ਲਾਟਾਂ ਅਗਨ ਜਗ ਮਗਾਨੀ । ਤੂਹੀ ਹਰਨ ਭਰਣੀ ਤੂਹੀ ਜਗਤ ਮਾਏ। ਤੂਹੀ ਸਰਬ ਠੌਰਨ ਰਹੀ ਆਪ ਛਾਏ। ਤੂਹੀ ਉਤਭੁਜਾ ਸੇਤਜਾ ਸੁਖ ਨਿਧਾਨੀ । ਤੂਹੀ ਅੰਡਜਾ ਜੇਰਜਾ ਚਤਰਬਾਨੀ। ਤੂਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ। ਤੂਹੀ ਸੰਖ ਪਦਮਣ ਗਦਾ ਚੱਕ੍ਰਧਾਰੀ। ਤੂਹੀ ਤੋਪ ਬੰਦੂਕ ਗੋਲਾ ਚਲੰਤੀ। ਤੂਹੀ ਕੋਟਗੜ੍ਹਕਉ ਧਮਕ ਸਿਉ ਉਡੰਤੀ। ਤੂਹੀ ਬਡ ਅਜੀਤਣ ਸਕਲ ਦੋਖ

ਹਰਣੀ । ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਅਡੋਲਣ
ਅਗਮ ਖੇਲ ਕਰਣੀ। ਤੁਹੀ ਅਤਿ
ਬਿਲਿਸਟਣ ਚਤਰਭੁਜ਼ ਭਵਾਨੀ।
ਤੁਮਨ ਸਰਬ ਦੁਸਟਾ ਕੀਏ ਮਾਰ
ਫਾਨੀ।ਤੁਹੀ ਗੁਪਤਿ ਪਰਗਟ ਸਭ-
ਨ ਮੋ ਖਿਲੰਤੀ। ਤੁਹੀ ਸੁੰਭ ਮਹਿ-
ਖਾਸੁਰੈ ਕਉ ਦਲੰਤੀ। ਤੁਹੀ ਜਗਤ
ਮੰਡਣਦਇਆ ਵੰਤ ਭਾਰੀ। ਸਕਲ
ਸਿੱਧ ਮੁਨਿ ਜਨ ਲਏ ਤੈ ਉਬਾਰੀ
। ਲਖੈ ਨਾਹਿ ਕੋਊ ਅਜਬ ਖੇਲ
ਤੇਰਾ। ਤੁਹੀ ਧਰਣ ਧਰਕੈ ਕਰਹਿ
ਫਿਰ ਨਿਬੇਰਾ। ਤੁਹੀ ਬਿਜੁਲਹੋਇ
ਗਗਨ ਚੜ੍ਹ ਝਿਲ ਮਿਲਾਨੀ।
ਤੁਮਨ ਚਰਨ ਪਰ ਸੁਰਤ ਹਮਰੀ
ਲਗਾਨੀ। ਤੁਹੀ ਅਲਖਕਰਤਾਰਣੀ

ਸ਼ਿਵ ਸਰੂਪਾ। ਤੂਹੀ ਘਟ ਘਟੇ ਦੇਵ ਦੂਰਗੇ ਅਨੂਪਾ। ਤੂਹੀ ਹੈ ਸਭਨ ਬੀਚ ਸਭ ਸੋ ਨਿਰਾਲੀ। ਤੂਹੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਤਿ-ਪਾਲੀ। ਤੂਹੀ ਖਾਸ ਭਗਤਣ ਹਰੇ ਹਰਿ ਜਪੰਤੀ। ਤੂਹੀ ਹਰਿ ਚਰਣ ਪਰ ਅਪੁਨ ਸਿਰ ਧਰੰਤੀ। ਤੂਹੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿਉ ਅਗਮ ਰੂਪ ਹੋਈ। ਸਭੈ ਪਚ ਮੂਏ ਪਾਰ ਪਾਵਤ ਨ ਕੋਈ। ਤੂਹੀ ਸੂਰ ਬਲਵੰਤਣੀ ਗੁਣ ਗਹੀਰੇ। ਤੁਮਨ ਦ੍ਵਾਰ ਘੁਰ ਹੈਂ ਅਨਾਹਦ ਨਫੀਰੇ। ਨਿਰੰਜਨ ਸਰੂਪਾ ਤੁਹੀ ਆਦਿ ਰਾਣੀ। ਤੂਹੀ ਜੋਗ ਬਿੱਦਯਾ ਤੂਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਣੀ। ਨਿਰੰਜਨ ਪ੍ਰਭੂ

ਨਾਥ ਕਾਦਰ ਮੁਰਾਰੇ। ਤਹਾਂ ਤੂ ਖੜੀ ਕੁਦਰਤੀ ਰੂਪ ਧਾਰੇ। ਤੁਹੀ ਅੰਭਕੇ ਸ਼ਕਤਿ ਦੁਰਗੇ ਭਵਾਨੀ। ਤੁਮਨ ਕੁਦਰਤੀ ਜੋਤ ਘਟਿ ਘਟਿ ਸਮਾਨੀ। ਧਰਨ ਪਵਨ ਆਕਾਸ਼ ਕੁਦਰਤਿ ਸਰੂਪਾ। ਤੁਹੀ ਕੁਦਰਤੀ ਅਲਖ ਦੇਵੀ ਅਨੂਪਾ। ਨਹੀ ਭਾਖ ਸਾਕਉ ਮੈ ਮਹਿਮਾ ਤੁਹਾਰੀ। ਲਖਯੋ ਨਾਹਿ ਕਿਨਹੂੰ ਤੁਮਨ ਅੰਤ ਪਾਰੀ। ਯਹੀ ਦਾਸ ਤੁਮਰਾ ਚਰਨ ਧੂਰਿ ਪਾਵੈ। ਤੁਮਨ ਦ੍ਵਾਰ ਠਾਢਾ ਸਦਾ ਧੁਨਿ ਲਗਾਵੈ।

ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਪੰਜਵਾਂ ੫ ॥

ਨਮੋ ਦੇਵਿਸਾ ਕੁੰਭਰੀ ਹਿੰਗੁ-ਲਾਜਾ। ਤੁਹੀ ਸਭ ਜਗਤ ਕੇ ਕਰਹਿ

ਸਿੱਧ ਕਾਜਾ। ਤੁਹੀ ਅਲਖ ਜ੍ਵਾਲਾ ਕਮੱਛਿਆ ਪਰਧਾਨੀ। ਤੁਮਨ ਜਸ ਸਕਲ ਜਗਤ ਕਰ ਹੈ ਬਖਾਨੀ। ਤੁਹੀ ਹਰਿ ਨਿਰੰਕਾਰ ਠਾਕੁਰ ਜਪੰਤੀ। ਤੁਹੀ ਰਾਛਸਨ ਕਉ ਪਕੜ ਕਰ ਦਹੰਤੀ। ਹਮਨ ਬੈਰੀ-ਅਨ ਕਉ ਪਕੜ ਘਾਤ ਕੀਜੈ। ਤਬੈ ਦਾਸ ਗੋਬਿੰਦ ਕਾ ਮਨ ਪਤੀਜੈ। ਤੁਹੀ ਆਸ ਪੂਰਨ ਜਗਤ ਗੁਰ ਭਵਾਨੀ। ਛੱਤ੍ਰ ਛੀਨ ਮੁਗਲਨ ਕਰਹੁ ਬੇਗ ਫ਼ਾਨੀ। ਸਕਲ ਹਿੰਦ ਸਿਉ ਤੁਰਕ ਦੁਸਟਾ ਬਿਦਾਰਹੁ। ਧਰਮ ਕੀ ਧੁਜਾ ਕਉ ਜਗਤ ਮੈ ਝੁਲਾਰਹੁ। ਦੂਹੂੰ ਪੰਥ ਮੈਂ ਕਪਟ ਵਿੱਦਯਾ ਚਲਾਨੀ। ਬਹੁੜ ਤੀਸਰਾ

ਪੰਥ ਕੀਜੈ ਪਰਧਾਨੀ। ਜੋ ਉਪਜੈ ਮਰੈ ਤਾਹਿ ਸਿਮਰਨ ਨ ਕੀਜੈ। ਅਟਲ ਪੁਰਖ ਅਕਾਲ ਕਾ ਨਾਮ ਲੀਜੈ। ਮੜੀ ਗੋਰ ਦੇਵਲ ਮਸੀਤਾਂ ਗਿਰਾਯੰ। ਤੁਹੀ ਏਕ ਅਕਾਲ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਾਯੰ। ਮਿਟਹਿ ਬੇਦ ਸਾਸਤ੍ਰ ਅਠਾਰਹਿ ਪੁਰਾਨਾ। ਮਿਟੈ ਬਾਂਗ ਸਲਵਾਤ ਸੁੰਨਤ ਕੁਰਾਨਾ। ਸਕਲ ਸ੍ਰਿਸਟਇਕਬਰਨਹੁਇਕਰਭੁਲਾਨੀ। ਧਰਮ ਨੇਮ ਕੀ ਜੁਗਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਜਾਨੀ। ਕਠਿਨ ਦੁੰਦ ਵਰਤੈ ਜਗਤ ਮਹਿ ਗੁਬਾਰਾ। ਦਯਾ ਧਾਰ ਕਰ ਮੋਹਿ ਲੀਜੈ ਉਬਾਰਾ। ਤੁਹੀ ਕੁਦਰਤੇ ਸਕਤਿ ਦੁਰਗੇ ਭਵਾਨੀ। ਤੁਹੀ ਜਗਤ ਮਾਤਾ

ਸਕਲ ਬਿਧ ਨਿਧਾਨੀ । ਤੁਹੀ
ਬਿਆਸ ਗੋਰਖ ਅਗਸਤੰ
ਕਬੀਰੇ। ਤੁਹੀ ਰਿਖ ਮੁਨੀਸਰਤੁਹੀ
ਗੌਂਸ ਪੀਰੇ। ਨਿਰੰਜਨ ਪੁਰਖ ਕਉ
ਸਦਾ ਤੂ ਧਿਆਵੈਂ। ਪ੍ਰਭੂ ਦ੍ਵਾਰ
ਠਾਢੀ ਵਜੀਰਨ ਕਹਾਵੈਂ। ਨਹੀਂ
ਤੁਮ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਦੂਸਰ ਹਜੂਰੇ।
ਤੁਹੀ ਅਲਖਣੀ ਹੋਇ ਰਹੀ ਜ਼ਗਤ
ਪੂਰੇ। ਅਪੁਨ ਜਾਨਕਰ ਮੋਹਿ ਲੀਜੈ
ਬਚਾਈ। ਅਸੁਰ ਪਾਪੀਅਨ ਮਾਰ
ਦੇਵਹੁ ਉਡਾਈ। ਸਕਲ ਜਗਤ
ਕਉ ਸੁਖ ਬਸਾਵਹੁ ਅਨੰਦਾ। ਤੁਹੀ
ਦਰਦ ਮੇਟਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਮੁਕੰਦਾ।
ਯਹੀ ਦੇਹਆਗਿਆ ਤੁਰਕਨ ਗਹਿ
ਖਪਾਊਂ। ਗਊਘਾਤ ਕਾ ਦੋਖ ਜਗ

ਸਿਉਂ ਮਿਟਾਊਂ । ਛੱਤ੍ਰ ਤਖਤ ਮੁਗਲਨ ਕਰਹੁੰ ਮਾਰ ਦੂਰੇ । ਘੁਰਹਿਤਬਜਗਤਮਹਿਫਤਹ ਧਰਮ ਤੂਰੇ। ਤੁਮਨ ਦਰ ਖੜਾ ਦਾਸ ਕਰ ਹੈ ਪੁਕਾਰਾ। ਤੁਰਕਨ ਮੇਟ ਕੀਜੈ ਜਗਤ ਮਹਿਉਜਾਰਾ। ਤਬਹਿ ਗੀਤ ਮੰਗਲ ਫ਼ਤਹਿ ਕੇ ਸੁਨਾਊਂ। ਤੁਮਨ ਕਉ ਸਿਮਰ ਦੂਖ ਸਗਲੇ ਮਿਟਾਊਂ ।

ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਛੀਵਾਂ ॥ ੬ ॥

ਨਮੋ ਕਸਟ ਹਰਣੀ ਦੁਰਗਾ ਸਕਤਿ ਮਾਏ। ਸਭੈ ਦੁਸਟ ਦਾਨੋ ਪਕੜ ਤੈ ਖਪਾਏ। ਤੁਮਨ ਭਵਨ ਤ੍ਰੈਲੋਕ ਪੁਰਮਹਿ ਬਿਰਾਜੈ। ਤਹਾਂ ਨੂਰ ਤੁਮਰਾ ਅਗਮ ਰੂਪ ਛਾਜੈ।

ਤੁਹੀ ਧੌਲ ਗਿਰ ਕੋਟ ਕਾਂਗੜ
ਬਸੰਤੀ। ਤੁਹੀ ਅਛਲ ਆਨਾਥ
ਦੇਵਨ ਅਨੰਤੀ। ਰਟੌਂ ਨਿਸ ਦਿਨਾ
ਜਾਪ ਤੁਮਰਾ ਭਵਾਨੀ। ਤੁਮਨ
ਚਰਨ ਮੋਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮਰੀ ਲਗਾਨੀ।
ਕਰਹੁ ਹਰਿ ਭਵਾਨੀ ਜਗਤ ਕੀ
ਸੰਭਾਰੇ। ਹਮਨ ਦੁਸਟ ਦੋਖੀ ਸਭਨ
ਹੋਹਿੰ ਛਾਰੇ। ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ਚਰਣ
ਤੁਮਰੇ ਧਿਆਊਂ। ਤੁਮਨ ਮਿਹਰ
ਸਿਉਂ ਦੁਸਟ ਸਗਲੇ ਖਪਾਊਂ।
ਯਹੀ ਆਸ ਪੂਰਨ ਕਰਹੁ ਤੁਮ
ਹਮਾਰੀ। ਮਿਟੈ ਕਸਟ ਗਊਅਨ
ਛੁਟੈ ਖੇਦ ਭਾਰੀ। ਫ਼ਤਹ ਸਤਿ-
ਗੁਰੂ ਕੀ ਜਗਤ ਸਿਉਂ ਬੁਲਾਊਂ।
ਸਭਨ ਕਉ ਸਬਦ ਵਾਹਿ ਵਾਹਿ

ਦ੍ਰਿੜਾਊਂ। ਕਰਹੁ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ
ਤੀਸਰ ਪ੍ਰਵੇਸਾ। ਜਗਹਿ ਸਿੰਘ
ਜੋਧੇ ਧਰਹਿ ਨੀਲ ਭੇਸਾ। ਸਕਲ
ਰਾਛਸਨਕਉਪਕੜਵੈਖਪਾਵੈ। ਸਭੈ
ਜਗਤਸਿਉਧੁਨਿਫ਼ਤਹਿ ਕੀ ਬੁਲਾਵੈ
। ਤੁਹੀ ਸਾਰਦਾ ਬੇਦ ਗਾਯਣ ਸੁਰ-
ਸਤੀ। ਤੁਹੀ ਦੇਵ ਦੁਰਗੇ ਨਿਰੰਜਨ
ਪਰਸਤੀ। ਯਹੀ ਬੇਨਤੀ ਖਾਸ
ਹਮਰੀ ਸੁਣੀਜੈ। ਅਸੁਰ ਮਾਰ ਕਰ
ਰੱਛ ਗਊਅਨ ਕਰੀਜੈ। ਤੁਹੀ ਸਿੱਧ
ਨਵ ਨਿਧਕਉ ਭਰਣ ਹਾਰੀ। ਤੁਹੀ
ਅੰਨ ਦਾਯਣ ਸਕਲ ਜਗਭਿਖਾਰੀ
। ਤੁਹੀ ਰਿਖਿ ਬਿਸਿਸਟੇ ਤੁਹੀ ਹੈ
ਦੁਬਾਸਾ। ਤੁਹੀ ਜਮਦਗਨਿ
ਸੰਤੋ ਗੋਤਮ ਪ੍ਰਕਾਸਾ। ਤੁਹੀ ਕਾਲਕੇ

ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰ ਕਰਣੀ। ਤੂਹੀ
ਸੇਵਕਨ ਪਰ ਸਦਾਮਿਹਰ ਧਰਣੀ।
ਕਹਾਂ ਲੌ ਬਖਾਨੌਂ ਤੁਮਨ ਗਤਿ
ਅਪਾਰੇ। ਤੂਹੀ ਜਾਲਪਾ ਅਲਖ
ਰੂਪਣ ਮੁਰਾਰੇ। ਤੂਹੀ ਹਰਿ ਹਰੇ
ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰਿਭਵਾਨੀ। ਨਿਰੰਜਨ
ਪੁਰਖ ਪਰ ਭਈ ਤੂੰ ਕੁਰਬਾਨੀ।
ਯਹੀ ਦੇਹਿ ਬਰ ਮੋਹਿ ਸਤਿਗੁਰ
ਧਿਆਊਂ। ਅਸੁਰ ਜੀਤ ਕਰ
ਧਰਮ ਨਉਬਤ ਬਜਾਊਂ। ਮਿਟਹਿ
ਸਭ ਜਗ ਸਿਉਂ ਤੁਰਕਨ ਦੁੰਦ
ਸੋਰਾ। ਬਚਹਿ ਸੰਤ ਸੇਵਕ ਖਪਹਿ
ਦੁਸਟ ਚੋਰਾ। ਸਭੈਸ੍ਰਿਸਟਿ ਪਰਜਾ
ਸੁਖੀ ਹੋਇ ਬਿਰਾਜੈ। ਮਿਟੈ ਦੂਖ
ਸੰਤਾਪ ਆਨੰਦਗਾਜੈ। ਨ ਛਾਡਉਂ

ਕਹੂੰ ਦੁਸਟ ਅਸੁਰਨ ਨਿਸਾਨੀ।
ਚਲੈ ਸਭ ਜਗਤ ਮਹਿ ਧਰਮ ਕੀ
ਕਹਾਨੀ। ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀਅਨਕਉਕਰਹੁ
ਬੇਗ ਨਾਸਾ। ਅਪਨ ਦਾਸਕਾਦੇਖੀ
ਅਹੁ ਤਬ ਤਮਾਸਾ॥

ਦੋਹਰਾ॥ ਤਬ ਖੜਗ ਤਮਾਸਾ
ਦੇਖੀਐ ਹਰਿ ਦੁਰਗੇ ਅਬਿਨਾਸ।
ਪਕੜ ਤੇਗ ਦੁਸਟਨ ਹਤੂੰ ਕਰਹੁ
ਧਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸ॥ ੧ ॥ ਹਰ ਭਗਤ
ਭਗੌਤੀ ਤਿਸੈ ਕੀ ਜੋ ਰਣਧੀਰ
ਧਰੇਇ। ਤਿਹਿ ਅੰਗ ਸੰਗ ਤੁਮ
ਲਾਗ ਰਹੁ ਜੋ ਪਾਛੈ ਪਗ ਨ
ਧਰੇਇ॥ ੨ ॥

ਚੌਪਈ॥ ਖਟ ਛੰਦ ਭਗਵਤੀ
ਮਹਾਂ ਪੁਨੀਤੇ। ਤਿਸ ਪਠਵਤ ਉਪ

ਜਤ ਪਰਤੀਤੇ । ਇਉਂ ਨਿਸ ਬਾਸਰ ਦੁਰਗੇ ਗੁਨ ਗਾਯੰ। ਤਹਿ ਸਹਿਜੇ ਅਟਲ ਅਮਰ ਪਦਪਾਯੰ। ਯਹਿ ਖਸਟਕ ਛੰਦ ਸੰਪੂਰਨ ਭਯੋ । ਤਿਸ ਉਚਰਤ ਸਗਲਾ ਭ੍ਰਮ ਗਯੋ। ਹਰਿ ਅਲਖ ਈਸਰੀ ਭਈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ। ਤਿਨ ਦਾਸ ਆਪ ਨਾ ਕੀਓ ਨਿਹਾਲੰ। ਦੁਖ ਰੋਗ ਸੋਗ ਭੈ ਮਿਟੇ ਕਲੇਸਾ। ਬਹੁ ਸੁਖ ਉਪਜੇ ਅਨਦ ਪ੍ਰਵੇਸਾ । ਇਤ ਬਿਧ ਦੁਰਗੇ ਕਿਰਪਾਧਾਰੀ। ਤਿਹ ਅਪਨ ਦਾਸ ਕਉਲੀਆਉਬਾਰੀ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਵਿਰਚਿਤੇ
ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ਖਸ਼ਟਕੰ ਸਮਾਪਤੰ ਮਸਤੁ
ਸੁਭ ਮਸਤੁ

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ਹੈ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਾਂਗ ਸਰੋਹੀ ਸੈਫ ਅਸਿ ਤੀਰ ਤੁਪਕ ਤਰਵਾਰ। ਸੱਤ੍ਰਾਂਤਕ ਕਵਚਾਂਤਕਰ ਕਰੀਐ ਰੱਛ ਹਮਾਰ ॥ ੧ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਾਰਾ ਧਰੀ ਸੈਫ ਸੂਲ ਜਮਦਾਢ। ਕਵਚਾਂਤਕ ਸੱਤ੍ਰਾਂਤਕਰ ਤੇਗ ਤੀਰ ਧਰ ਬਾਢ ॥ ੨ ॥

ਅਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਤੁਪਕ ਤਬਰ ਅਰੁ ਤੀਰ। ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸੈਹਥੀ ਯਹੈ ਹਮਾਰੇ ਪੀਰ ॥ ੩ ॥

ਤੀਰ ਤੁਹੀ ਸੈਥੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਤਬਰ ਤਰਵਾਰ। ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਜੋ ਜਪੈ ਭਏ ਸਿੰਧ ਭਵਪਾਰ ॥ ੪ ॥

ਕਾਲ ਤੁਹੀ ਕਾਲੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਤੇਗ ਅਰੁ ਤੀਰ। ਤੁਹੀਂ ਨਿਸਾਨੀ ਜੀਤ ਕੀ ਆਜੁ ਤੁਹੀ ਜਗ ਬੀਰ ॥ ੫ ॥ ਤੁਹੀ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਤਬਰ ਤੂੰ ਨਿਖੰਗ ਅਰੁ ਬਾਨ। ਤੁਹੀ ਕਟਾਰੀ ਸੇਲ ਸਭ ਤੁਮਹੀ ਕਰਦ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ੬ ॥

ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਤੁਮਹੀ ਸਿਪਰ

ਤੁਮਹੀ ਕਵਚਨਿਖੰਗ। ਕਵਚਾਂਤਕ ਤੁਮਹੀਂ ਬਨੇ ਤੁਮ ਬਿਆਪਕ ਸਰਬੰਗ ॥ ੭ ॥

ਸ੍ਰੀ ਤੂੰ ਸਭ ਕਾਰਨ ਤੁਹੀਂ ਤੂੰ ਬਿੱਦਿਜਾ ਕੋ ਸਾਰ। ਤੁਮ ਸਭ ਕੋ ਉਪਰਾਜ ਹੀ ਤੁਮਹੀ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰ ॥ ੮ ॥ ਤੁਮਹੀ ਦਿਨ ਰਜਨੀ ਤੁਹੀ ਤੁਮਹੀ ਜੀਅਨ ਉਪਾਇ। ਕਉਤਕ ਹੇਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਤਿਨਮੋਂ ਬਾਦ ਬਢਾਇ ॥ ੯ ॥

ਅਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਸੈਫ ਤੇਗ ਤਰਵਾਰ । ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਸਦਾ ਕਵਚਾਂਤਕ ਕਰਵਾਰ ॥ ੧੦ ॥

ਤੁਹੀ ਕਟਾਰੀ ਦਾੜ੍ਹ ਜਮ ਤੂੰ

ਬਿਛੂਓ ਅਰੁ ਬਾਨ। ਤੋਪਤ ਪਦ ਜੇ ਲੀਜੀਐ ਰੱਛ ਦਾਸ ਮੁਹਿ ਜਾਨ ॥ ੧੧ ॥

ਬਾਂਕ ਬੱਜ੍ਰ ਬਿਛੂਓ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਤਬਰ ਤਰਵਾਰ । ਤੁਹੀਂ ਕਟਾਰੀ ਸੈਹਥੀ ਕਰੀਐ ਰੱਛ ਹਮਾਰਿ ॥ ੧੨ ॥

ਤੁਮਹੀ ਗੁਰਜ ਤੁਮਹੀ ਗਦਾ ਤੁਮਹੀ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ। ਦਾਸ ਜਾਨ ਮੋਰੀਸਦਾ ਰੱਛਕਰੋਸਰਬੰਗ॥੧੩॥

ਛੁਰੀ ਕਲਮਰਿਪੁ ਕਰਦ ਭਨ ਖੰਜਰ ਬੁਗਦਾ ਨਾਇ । ਅਰਧ ਰਿਜਕ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਲੇਹੁ ਬਚਾਇ ॥ ੧੪ ॥

ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਪਾਵਹੁ ਜਗਤ ਤੁਮ ਤੁਮਹੀਂ ਪੰਥਬਨਾਇ। ਆਪਤੁਮਹੀ ਝਗਰਾ ਕਰੋ ਤੁਮਹੀਂ ਕਰੋ ਸਹਾਇ॥ ੧੫॥

ਮੱਛ ਕੱਛ ਬਾਰਾਹ ਤੁਮ ਤੁਮ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ। ਨਾਰਸਿੰਘ ਬਊਧਾ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਜਗਤ ਕੋ ਸਾਰ॥ ੧੬ ॥

ਤੁਹੀਂ ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਤੁਮ ਤੁਹੀਂ ਬਿਸਨ ਕੋ ਰੂਪ। ਤੁਹੀਂ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਤੁਹੀਂ ਆਪਹੀ ਭੂਪ॥ ੧੭ ॥

ਤੁਹੀਂ ਬਿਪ੍ਰ ਛੱਤ੍ਰੀ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਉ। ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਡੰਡ ਤੂੰ ਤੁਮਹੀ ਭੇਦਉਪਾਉ॥੧੮॥

ਸੀਸ ਤੁਹੀਂ ਕਾਯਾ ਤੁਹੀਂ ਤੈ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ। ਤੈਂ ਬਿਦਯਾ ਜਗ ਬਕੱਤ੍ਰ ਹੁਇ ਕਰੇ ਬੇਦ ਬਖ੍ਯਾਨ॥ ੧੯ ॥

ਬਿਸਿਖ ਬਾਨ ਧਨੁ ਖਾਗ੍ਰਭਨ ਸਰ ਕੈਬਰ ਜਿੱਹ ਨਾਮ। ਤੀਰ ਖਤੰਗ ਤਤਾਰਚੋ ਸਦਾ ਕਰੋ ਮਮਕਾਮ॥ ੨੦ ॥

ਤੈਣੀਰਾਲੈ ਸੱਤ੍ਰ ਅਰਿ ਮ੍ਰਿਗ ਅੰਤਕ ਸਸਬਾਨ। ਤੁਮ ਬੈਰਨ ਪ੍ਰਥਮੈਂ ਹਨੌ ਬਹੁਰੋ ਬਿਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ੨੧ ॥

ਤੁਮ ਪਾਟਸ ਪਾਸੀ ਪਰਸਪਰਮ ਸਿੱਧ ਕੀ ਖਾਂਨ। ਤੇ ਜਗ ਕੇ ਰਾਜਾ

ਭਏ ਦੇਅ ਤਵਜਿੱਹ ਬਰਦਾਨ ॥ ੨੨ ॥

ਸੀਸ ਸੱਤ੍ਰ ਕਰਿ ਧਾਰ ਅਸਿ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨ। ਸੱਕ੍ਰ ਸੁਰੇਸਰ ਤੁਮ ਕੀਯੋ ਭਗਤ ਆਪੁਨੋ ਜਾਨ ॥ ੨੩ ॥

ਜਮਧਰ ਜਮਦਾੜ੍ਹਾ ਜਬਰ ਜੋਧਾਂਤਕ ਜਿਹ ਨਾਇ। ਲੂਟ ਕੂਟ ਲੀਜਤ ਤਿਨੈ ਜੇ ਬਿਨ ਬਾਂਧੇ ਜਾਇ ॥ ੨੪ ॥

ਬਾਂਕ ਬੱਜ੍ਰ ਬਿਛੂਓ ਬਿਸਿਖਿ ਬਿਰਹ ਬਾਨ ਸਭ ਰੂਪ। ਜਿਨ ਕੋ ਤੁਮ ਕਿਰਪਾ ਕਰੀ ਭਏ ਜਗਤ ਕੇ ਭੂਪ ॥ ੨੫ ॥

ਸਸਤ੍ਰ ਸੇਰ ਸਮਰਾਂਤਕਰ

ਸਿੱਪਰਾ ਅਰਿ ਸਮਸੇਰ । ਮੁਕਤ
ਜਾਲ ਜਮਕੇ ਭਏ ਜਿਨੈਕਹਯੋਇਕ
ਬੇਰ॥ ੨੬ ॥

ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸੱਤ੍ਰਅਰਿਸਾਰੰ-
ਗਾਰਿ ਜਿੱਹ ਨਾਮ। ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ
ਚਿਤ ਬਸੋ ਸਦਾ ਕਰੋ ਮਮਕਾਮ
॥ ੨੭ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ
ਭਗਉਤੀ ਉਸਤਤ ਪ੍ਰਿਥਮ
ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ
ਸੁਭ ਮਸਤੁ
॥ ੧ ॥

ਮਾਂਝ ਮਹਲਾ ੫ ॥ ਘਰੁ ੪

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਕਿਰਤਿ ਕਰਮ ਕੇ ਵੀਛੁੜੇ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਮੇਲਹੁ ਰਾਮ ॥ ਚਾਰਿ ਕੁੰਟ ਦਹਦਿਸ ਭ੍ਰਮੇ ਥਕਿ ਆਇ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਾਮ ॥ ਧੇਨੁ ਦੁਧੈ ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਕਿਤੈ ਨ ਆਵੈ ਕਾਮ ॥ ਜਲ ਬਿਨੁ ਸਾਖ ਕੁਮਲਾਵਤੀ ਉਪਜਹਿ ਨਾਹੀ ਦਾਮ ॥ ਹਰਿ ਨਾਹ ਨ ਮਿਲੀਐ ਸਾਜਨੈ ਕਤ ਪਾਈਐ ਬਿਸਰਾਮ ॥ ਜਿਤੁ ਘਰਿ ਹਰਿ ਕੰਤੁ ਨ ਪ੍ਰਗਟਈ ਭਠਿ ਨਗਰ ਸੇ ਗ੍ਰਾਮ ॥ ਸ੍ਰਬ ਸੀਗਾਰ ਤੰਬੋਲ ਰਸ ਸਣੁ ਦੇਹੀ ਸਭ ਖਾਮ ॥ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ ਕੰਤ ਵਿਹੂਣੀਆ ਮੀਤ ਸਜਣ ਸਭਿ ਜਾਮ ॥ ਨਾਨਕ ਕੀ ਬੇਨੰਤੀਆ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਦੀਜੈ ਨਾਮੁ ॥ ਹਰਿ ਮੇਲਹੁ

ਸੁਆਮੀ ਸੰਗਿਪ੍ਰਭ ਜਿਸਕਾ ਨਿਹਚਲ ਧਾਮ ॥ ੧ ॥

ਚੇਤਿ ਗੋਵਿੰਦੁ ਅਰਾਧੀਐ ਹੋਵੈ ਅਨੰਦੁ ਘਣਾ ॥ਸੰਤ ਜਨਾ ਮਿਲਿ ਪਾਈਐ ਰਸਨਾ ਨਾਮੁ ਭਣਾ ॥ ਜਿਨਿ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਨਾ ਆਏ ਤਿਸਹਿ ਗਣਾ॥ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਜੀਵਣਾ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਜਣਾ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਪੂਰਿਆ ਰਵਿਆ ਵਿਚਿ ਵਣਾ ॥ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਈ ਕਿਤੜਾ ਦੁਖੁ ਗਣਾ ॥ ਜਿਨੀ ਰਾਵਿਆ ਸੋ ਪ੍ਰਭੂ ਤਿੰਨਾ ਭਾਗੁ ਮਣਾ ॥ ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਕੰਉ ਮਨੁ ਲੋਚਦਾ ਨਾਨਕ ਪਿਆਸ ਮਨਾ ॥ ਚੇਤਿ ਮਿਲਾਏ ਸੋ ਪ੍ਰਭੂ ਤਿਸ ਕੈ ਪਾਇ ਲਗਾ ॥ ੨ ॥

ਵੈਸਾਖਿ ਧੀਰਨਿ ਕਿਉ ਵਾਢੀਆ ਜਿਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਛੋਹੁ ॥ ਹਰਿ ਸਾਜਨ ਪੁਰਖੁ ਵਿਸਾਰ ਕੈ ਲਗੀ ਮਾਇਆ ਧੋਹੁ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਨ ਸੰਗਿ ਧਨਾ ਹਰਿ ਅਵਿਨਾਸੀ ਓਹੁ ॥ ਪਲਚਿ ਪਲਚਿ ਸਗਲੀ ਮੁਈ ਝੂਠੈ ਧੰਧੈ ਮੋਹੁ ॥ ਇਕਸੁ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮੁ ਬਿਨੁ ਅਗੈ ਲਈਅਹਿ ਖੋਹਿ ॥ ਦਯੁ ਵਿਸਾਰਿ ਵਿਗੁਚਣਾ ਪ੍ਰਭ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ

ਕੋਇ ॥ ਪ੍ਰੀਤਮ ਚਰਣੀ ਜੋ ਲਗੇ ਤਿਨਕੀ ਨਿਰਮਲ ਸੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਹੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ॥ ਵੈਸਾਖੁ ਸੁਹਾਵਾ ਤਾਂ ਲਗੈ ਜਾ ਸੰਤੁ ਭੇਟੈ ਹਰਿ ਸੋਇ ॥ ੩ ॥

ਹਰਿ ਜੇਠਿ ਜੁੜੰਦਾ ਲੋੜੀਐ ਜਿਸੁ ਅਗੈ ਸਭਿ ਨਿਵੰਨਿ ॥ ਹਰਿ ਸਜਣ ਦਾਵਣਿਲਗਿ- ਆ ਕਿਸੈ ਨ ਦੇਈ ਬੰਨਿ ॥ ਮਾਣਕ ਮੋਤੀ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭ ਉਨ ਲਗੈ ਨਾਹੀ ਸੰਨਿ੍ ॥ ਰੰਗ ਸਭੇ ਨਾਰਾਇਣੈ ਜੇਤੇ ਮਨਿ ਭਾਵੰਨਿ੍ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਲੋੜੇ ਸੋ ਕਰੇ ਸੋਈ ਜੀਅ ਕਰੰਨਿ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਸੇਈ ਕਹੀਅਹਿ ਧੰਨਿ ॥ ਆਪਣ ਲੀਆ ਜੇ ਮਿਲੈ ਵਿਛੁੜਿ ਕਿਉ ਰੋਵੰਨਿ ॥ ਸਾਧੂ ਸੰਗੁ ਪਰਾਪਤੇ ਨਾਨਕ ਰੰਗ ਮਾਣੰਨਿ ॥ ਹਰਿ ਜੇਠੁ ਰੰਗੀਲਾ ਤਿਸੁ ਧਣੀ ਜਿਸਕੈ ਭਾਗੁ ਮਥੰਨਿ ॥ ੪ ॥

ਆਸਾੜੁ ਤਪੰਦਾ ਤਿਸੁ ਲਗੈ ਹਰਿ ਨਾਹੁ ਨ ਜਿੰਨ੍ਾ ਪਾਸਿ ॥ ਜਗ ਜੀਵਨ ਪੁਰਖੁ ਤਿਆਗਿ ਕੈ ਮਾਣਸ ਸੰਦੀਆਸ ॥ ਦੁਯੈਭਾਇ ਵਿਗੁਚੀਐ ਗਲਿ ਪਈਸੁ ਜਮਕੀ ਫਾਸ ॥ ਜੇਹਾ ਬੀਜੈ ਸੋ ਲੁਣੈ ਮਥੈ ਜੋ ਲਿਖਿਆਸ ॥ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ

ਪਛੁਤਾਣੀ ਉਠਿ ਚਲੀ ਗਈ ਨਿਰਾਸ ॥ ਜਿਨ ਕੌ ਸਾਧੂ ਭੇਟੀਐ ਸੋ ਦਰਗਹ ਹੋਇ ਖਲਾਸੁ । ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਆਪਣੀ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਹੋਇ ਪਿਆਸ ॥ ਪ੍ਰਭ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਕੋ ਨਹੀ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ॥ ਆਸਾੜੁ ਸੁਹੰਦਾ ਤਿਸੁ ਲਗੈ ਜਿਸੁ ਮਨਿ ਹਰਿ ਚਰਣ ਨਿਵਾਸ॥ ੫ ॥

ਸਾਵਣਿ ਸਰਸੀ ਕਾਮਣੀ ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਿਉ ਪਿਆਰੁ ॥ ਮਨੁ ਤਨੁ ਰਤਾ ਸਚ ਰੰਗਿ ਇਕੋ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ॥ ਬਿਖਿਆ ਰੰਗ ਕੂੜਾਵਿਆ ਦਿਸਨਿ ਸਭੇ ਛਾਰੁ ॥ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੂੰਦ ਸੁਹਾਵਣੀ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਪੀਵਣਹਾਰੁ ॥ ਵਣੁ ਤਿਣੁ ਪ੍ਰਭ ਸੰਗਿ ਮਉਲਿਆ ਸੰਮ੍ਰਥ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰੁ ॥ ਹਰਿ ਮਿਲਣੈ ਨੋ ਮਨੁ ਲੋਚਦਾ ਕਰਮਿ ਮਿਲਾਵਣਹਾਰੁ ॥ ਜਿਨੀ ਸਖੀਏ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਹੰਉ ਤਿਨ ਕੈ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰ ॥ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜੀ ਮਇਆ ਕਰਿ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰਣਿਹਾਰੁ ॥ ਸਾਵਣੁ ਤਿਨਾ ਸੁਹਾਗਣੀ ਜਿਨ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਉਰਿਹਾਰੁ ॥ ੬ ॥

ਭਾਦੁਇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਣੀਆ ਦੂਜੈ ਲਗਾ ਹੇਤੁ ॥ ਲਖ ਸੀਗਾਰ ਬਣਾਇਆ ਕਾਰਜਿ ਨਾਹੀ ਕੇਤੁ ॥ ਜਿਤੁ ਦਿਨਿ ਦੇਹ ਬਿਨਸਸੀ

ਤਿਤੁ ਵੇਲੈ ਕਹਸਨਿ ਪ੍ਰੇਤੁ ॥ ਪਕੜਿ ਚਲਾਇਨਿ ਦੂਤ ਜਮ ਕਿਸੈ ਨ ਦੇਨੀ ਭੇਤੁ ॥ ਛਡਿ ਖੜੋਤੇ ਖਿਨੈ ਮਾਹਿ ਜਿਨ ਸਿਉ ਲਗਾ ਹੇਤੁ ॥ ਹਥ ਮਰੋੜੈ ਤਨੁ ਕਪੇ ਸਿਆਹਹੁ ਹੋਆ ਸੇਤੁ ॥ ਜੇਹਾ ਬੀਜੈ ਸੋ ਲੁਣੈ ਕਰਮਾ ਸੰਦੜਾ ਖੇਤੁ ॥ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਸਰਣਾਗਤੀ ਚਰਣ ਬੋਹਿਥ ਪ੍ਰਭ ਦੇਤੁ ॥ ਸੇ ਭਾਦੁਇ ਨਰਕਿ ਨ ਪਾਈਅਹਿ ਗੁਰੁ ਰਖਣ ਵਾਲਾ ਹੇਤੁ ॥੭॥

ਅਸੁਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਉਮਾਹੜਾ ਕਿਉ ਮਿਲੀਐ ਹਰਿ ਜਾਇ ॥ ਮਨਿ ਤਨਿ ਪਿਆਸ ਦਰਸਨ ਘਣੀ ਕੋਈ ਆਣਿ ਮਿਲਾਵੈ ਮਾਇ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਕੇ ਹਉ ਤਿਨਕੈ ਲਾਗਾ ਪਾਇ ॥ ਵਿਣੁ ਪ੍ਰਭ ਕਿਉ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਦੂਜੀ ਨਾਹੀ ਜਾਇ ॥ ਜਿੰਨ੍ਹੀ ਚਾਖਿਆ ਪ੍ਰੇਮ ਰਸੁ ਸੇ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਰਹੇ ਆਘਾਇ ॥ ਆਪੁ ਤਿਆਗਿ ਬਿਨਤੀ ਕਰਹਿ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰਭੂ ਲੜਿ ਲਾਇ ॥ ਜੋ ਹਰਿ ਕੰਤਿ ਮਿਲਾਈਆ ਸਿ ਵਿਛੁੜਿ ਕਤਹਿ ਨ ਜਾਇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਵਿਣੁ ਦੂਜਾ ਕੋ ਨਹੀ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਸਰਣਾਇ ॥ ਅਸੂ

ਸੁਖੀਵਸੰਦੀਆਜਿਨਾਮਇਆਹਰਿ ਰਾਇ॥੮॥

ਕਤਿਕਿ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ ਦੋਸ ਨ ਕਾਹੂ ਜੋਗੁ ॥ ਪਰਮੇਸਰ ਤੇ ਭੁਲਿਆਂ ਵਿਆਪਨਿ ਸਭੇ ਰੋਗੁ ॥ ਵੇਮੁਖ ਹੋਦੇ ਰਾਮ ਤੇ ਲਗਨਿ ਜਨਮ ਵਿਜੋਗ ॥ ਖਿਨ ਮਹਿ ਕਉੜੇ ਹੋਇ ਗਏ ਜਿਤੜੇ ਮਾਇਆ ਭੋਗ ॥ ਵਿਚੁ ਨ ਕੋਈ ਕਰਿ ਸਕੈ ਕਿਸਥੈ ਰੋਵਹਿ ਰੋਜ ॥ ਕੀਤਾ ਕਿਛੂ ਨ ਹੋਵਈ ਲਿਖਿਆ ਧੁਰਿ ਸੰਜੋਗ ॥ ਵਡਭਾਗੀ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਲੈ ਤਾਂ ਉਤਰਹਿ ਸਭਿਬਿਓਗ ॥ ਨਾਨਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਰਾਖਿ ਲੇਹਿ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਬੰਦੀ ਮੋਚ ॥ ਕਤਿਕ ਹੋਵੈ ਸਾਧਸੰਗੁ ਬਿਨਸਹਿ ਸਭੇ ਸੋਚ ॥ ੯ ॥

ਮੰਘਿਰਿਮਾਹਿ ਸੋਹੰਦੀਆ ਹਰਿ ਪਿਰ ਸੰਗਿ ਬੈਠੜੀਆਹ ॥ ਤਿਨਕੀ ਸੋਭਾ ਕਿਆ ਗਣੀ ਜਿ ਸਾਹਿਬ ਮੇਲੜੀਆਹ ॥ ਤਨੁ ਮਨੁ ਮਉਲਿਆ ਰਾਮ ਸਿਉ ਸੰਗਿ ਸਾਧ ਸਹੇਲੜੀਆਹ ॥ ਸਾਧਜਨਾਤੇਬਾਹਰੀਸੇਰਹਨਿਇਕੇਲੜੀਆਹ ॥ ਤਿਨ ਦੁਖੁ ਨ ਕਬਹੂ ਉਤਰੈ ਸੇ ਜਮਕੈ ਵਸਿ ਪੜੀਆਹ ॥ ਜਿਨੀ ਰਾਵਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਣਾਸੇ ਦਿਸਨਿ ਨਿਤ ਖੜੀਆਹ ॥ ਰਤਨ ਜਵੇਹਰ

ਲਾਲ ਹਰਿ ਕੰਠਿ ਤਿਨਾ ਜੜੀਆਹ॥ ਨਾਨਕ ਬਾਂਛੈ ਧੂੜਿ ਤਿਨ ਪ੍ਰਭ ਸਰਣੀ ਦਰਿ ਪੜੀਆਹ ॥ ਮੰਘਿਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਆਰਾਧਣਾ ਬਹੁੜਿ ਨ ਜਨਮੜੀਆਹ ॥ ੧੦ ॥

ਪੋਖਿਤੁਖਾਰੁਨਵਿਆਪਈਕੰਠਿ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਨਾਹੁ ॥ ਮਨੁ ਬੇਧਿਆ ਚਰਣਾਰ ਬਿੰਦ ਦਰਸਨਿ ਲਗੜਾ ਸਾਹੁ ॥ ਓਟ ਗੋਵਿੰਦ ਗੋਪਾਲ ਰਾਇ ਸੇਵਾ ਸੁਆਮੀ ਲਾਹੁ॥ ਬਿਖਿਆ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕਈ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਗੁਣ ਗਾਹੁ ॥ ਜਹ ਤੇ ਉਪਜੀ ਤਹ ਮਿਲੀ ਸਚੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਮਾਹੁ॥ ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੀਨੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਿ ਬਹੁੜਿ ਨ ਵਿਛੁੜੀਆਹੁ ॥ ਬਾਰਿ ਜਾਉ ਲਖ ਬੇਰੀਆ ਹਰਿ ਸਜਣੁ ਅਗਮ ਅਗਾਹੁ॥ ਸਰਮ ਪਈ ਨਾਰਾਇਣੈ ਨਾਨਕ ਦਰਿ ਪਈਆਹੁ ॥ ਪੋਖੁ ਸੋੁਹੰਦਾ ਸਰਬ ਸੁਖ ਜਿਸੁ ਬਖਸੇ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥ ੧੧ ॥

ਮਾਘਿ ਮਜਨੁ ਸੰਗਿ ਸਾਧੂਆ ਧੂੜੀ ਕਰਿ ਇਸਨਾਨੁ ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਸੁਣਿ ਸਭਨਾ ਨੋ ਕਰਿ ਦਾਨੁ ॥ ਜਨਮ ਕਰਮ ਮਲੁ ਉਤਰੈ ਮਨ ਤੇ ਜਾਇ ਗੁਮਾਨੁ ॥ ਕਾਮਿ ਕਰੋਧਿ

ਨ ਮੋਹੀਐ ਬਿਨਸੈ ਲੋਭੁ ਸੁਆਨੁ ॥ ਸਚੈ ਮਾਰਗਿ ਚਲਦਿਆ ਉਸਤਤਿ ਕਰੇ ਜਹਾਨੁ ॥ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਸਗਲ ਪੁੰਨ ਜੀਅ ਦਇਆ ਪਰਵਾਨੁ ॥ ਜਿਸਨੋ ਦੇਵੈ ਦਇਆ ਕਰਿ ਸੋਈ ਪੁਰਖੁ ਸੁਜਾਨੁ ॥ ਜਿਨਾ ਮਿਲਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਣਾ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੁਰਬਾਨੁ ॥ ਮਾਘਿ ਸੁਚੇ ਸੇ ਕਾਂਢੀਅਹਿ ਜਿਨ ਪੂਰਾ ਗੁਰੁ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥ ੧੨ ॥

ਫਲਗੁਣਿ ਅਨੰਦ ਉਪਾਰਜਨਾ ਹਰਿ ਸਜਣ ਪ੍ਰਗਟੇ ਆਇ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਈ ਰਾਮ ਕੇ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਦੀਆ ਮਿਲਾਇ ॥ ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੀ ਸਰਬ ਸੁਖ ਹੁਣਿ ਦੁਖਾ ਨਾਹੀ ਜਾਇ ॥ ਇਛ ਪੁਨੀ ਵਡਭਾਗਣੀ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥ ਮਿਲਿ ਸਹੀਆ ਮੰਗਲੁ ਗਾਵਹੀ ਗੀਤ ਗੋਵਿੰਦ ਅਲਾਇ॥ਹਰਿਜੇਹਾ ਅਵਰੁ ਨ ਦਿਸਈ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਲਵੈ ਨ ਲਾਇ ॥ ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ ਸਵਾਰਿਓਨੁ ਨਿਹਚਲ ਦਿਤੀਅਨੁ ਜਾਇ ॥ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤੇ ਰਖਿਅਨੁ ਬਹੁੜਿ ਨ ਜਨਮੈ ਧਾਇ ॥ ਜਿਹਵਾ ਏਕ ਅਨੇਕ ਗੁਣ ਤਰੇ ਨਾਨਕ ਚਰਣੀ ਪਾਇ ॥ ਫਲਗੁਣਿ ਨਿਤ

ਸਲਾਹੀਐ ਜਿਸਨੋ ਤਿਲ ਨ ਤਮਾਇ ॥
੧੩ ॥
ਜਿਨਿ ਜਿਨਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਤਿਨਕੇ ਕਾਜ ਸਰੇ ॥ ਹਰਿ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਆਰਾਧਿਆ ਦਰਗਹ ਸਚਿ ਖਰੇ ॥ ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਨਿਧਿ ਚਰਣ ਹਰਿ ਭਉਜਲੁ ਬਿਖਮੁ ਤਰੇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਤਿਨ ਪਾਈਆ ਬਿਖਿਆ ਨਾਹਿ ਜਰੇ ॥ ਕੂੜ ਗਏ ਦੁਬਿਧਾ ਨਸੀ ਪੂਰਨ ਸਚਿ ਭਰੇ ॥ ਪਾਰ-ਬ੍ਰਹਮੁ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰਿ ਏਕੁ ਧਰੇ ॥ ਮਾਹ ਦਿਵਸ ਮੂਰਤ ਭਲੇ ਜਿਸ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਮੰਗੈ ਦਰਸ ਦਾਨੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰਹੁ ਹਰੇ ॥ ੧੪ ॥ ੧ ॥

ਸਵਯਾ ਛੰਦ

ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਵਹਗੇ ॥ ਤੁਰਕੱਛਿ ਤੁਰੰਗ ਸਪੱਛ ਬਡੋ ਕਰ ਕਾਢ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਪਾ-ਵਹਗੇ ॥ ਨਿਕਸੇ ਜ਼ਿਮ ਕੇਹਰ ਪ੍ਰਬਤ ਤੇ ਤਸ ਸੋਭ ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧ ॥

ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾ ਲਖ਼ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਲਜਾਵਹਗੇ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ਟਾਰ ਘਨੇ ਬਹੁਰੌ ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾ-ਵਹਗੇ ॥ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰ ਲੈਹੈ ਕਰ ਦੈ ਦੁਖ ਆਂਚ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੨ ॥

ਦਾਨਵ ਮਾਰ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਰਣਿ ਜੀਤ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਵਹਗੇ । ਖਲ ਟਾਰ ਹਜਾਰ

ਕਰੋਰਕ ਤੇ ਕਲਿਕੀ ਕਲਿ ਕ੍ਰਿਤ ਬਢ ਵਹਗੇ॥
ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੈ ਜਿਤ ਹੀ ਤਿਤ ਧੂਮ ਦਿਸਾ ਲਖ
ਪਾਪਨ ਪੁੰਜ ਪਰਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ
ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ॥੩॥

ਛੀਨ ਮਹਾ ਦਿਜ ਦੀਨ ਦਸਾ ਲਖ ਦੀਨ
ਦਿਆਲ ਰਿਸਾਵਹਗੇ ॥ ਖਗ ਕਾਢ ਅਭੰਗ
ਨਿਸੰਗ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਵਹਗੇ॥
ਰਿਪ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਅਭੀਤ ਬਡੇ ਅਵਨੀ
ਪੈ ਸਬੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ
ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ॥੪॥

ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ਗਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਭਲੇ
ਜਸੁ ਗਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਭੂਤ ਪਰੇਤ ਪਿਸਾਚ
ਪਰੀ ਜਯ ਸੱਦਨ ਨੱਦ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਨਰ
ਨਾਰਦ ਤੁੰਬਰ ਕਿੰਨਰ ਜੱਛ ਸੁਬੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ
ਬਜਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭ-
ਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੫ ॥

ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੇ
ਨਾਦ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਡਫ ਬਾਰ ਤਰੰਗ ਰਬਾਬ
ਤੁਰੀ ਰਣਿ ਸੰਖ ਅਸੰਖ ਬਜਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ
ਦੁੰਦਭ ਢੋਲਨ ਘੋਰ ਘਨੀ ਸੁਨ ਸੱਤ੍ਰ ਸਬੈ

ਮੁਰਛਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੬ ॥

ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਕਮਾਨ ਸੁਰੰਗ ਦੁਰੰਗ ਨਿ-ਖੰਗ ਸੁਹਾਵਹਗੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬੈਰਖ ਬਾਣ ਧੁਜਾ ਪਟ ਬਾਤ ਲਗੇ ਫਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁ ਕਿੰਨਰ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਬੈ ਜਸੁ ਗਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੭ ॥

ਕਉਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੀ ਕਮਾਨ ਸੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗ ਛਕਾਵਹਗੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਢਾਲ ਗਦਾ ਪਰਸੋ ਕਰ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਭ੍ਰਮਾਵਹਗੇ ॥ ਅਤਿ ਕ੍ਰੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮੋ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਚਲਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੮ ॥

ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਮਹਾਂ ਛਬ ਦੁਜਨ ਦੇਖ ਪਰਾਵਹਗੇ ॥ ਜਿਮ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਪਤੂਆ ਸਬ ਆਪਨ ਹੀ ਉਡਿ ਜਾਵਹਗੇ ॥ ਬਢਿਹੈ ਜਿਤ ਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਿਸਾ ਕਹੂੰ ਪਾਪ ਨ ਢੂਢਤ ਪਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ

ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥੯॥

ਛੂਟਤ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਕੇ ਰਣ ਛਾਡਿ ਭਟਵਾ ਭਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣ ਬੀਰ ਬਿਤਾਲ ਕਰਾਲ ਪ੍ਰਭਾ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮਧਿ ਸੁਹਾਵਹਗੇ ॥ ਗਣਿ ਸਿਧ ਪ੍ਰਸਿਧ ਸਮ੍ਰਿਧ ਸਨੈ ਕਰਿ ਉਚਾਇਕੈ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੦ ॥

ਰੂਪ ਅਨੂਪਸਰੂਪ ਮਹਾਂਅੰਗਦੇਖ ਅਨੰਗ ਲਜਾਵਹਗੇ ॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿਖ ਭਵਾਨ ਸਦਾ ਸਬ ਠਉਰ ਸਬੈ ਠਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਨਿਵਾਰਨ ਕੌ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥੧੧॥

ਭੂਮ ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰ ਬਡੇ ਬਡ ਆਛ ਬਡੀ ਛਬ ਪਾਵਹਗੇ ॥ ਖਲਟਾਰਜੁਝਾਰਬਰਿ-ਆਰ ਹਠੀਘਨਘੋਖਨ ਜਿਉ ਘਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਕਲ ਨਾਰਦਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜੈਪੱਤ੍ਰ ਧਰੱਤ੍ਰ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭ-ਲਕੇਹਰਿਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੨ ॥

ਝਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁਝਾਰ ਬਡੇ ਰਣ ਮਧ ਮਹਾ ਛਬ ਪਾਵਹਗੇ ॥ ਧਰ ਲੁਥ ਪਲੁਥ ਬਿਥਾਰ ਘਣੀ ਘਨ ਕੀ ਘਟ ਜਿਉ ਘਹਰਾਵਹਗੇ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਰੁਦ੍ਰ ਚਰਾਚਰ ਜੇਜੱਯ ਸੱਦਨਨੱਦ ਸੁਨਾਵਹਗੇ ॥ ਭੁਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ-ਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੩ ॥

ਤਾਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਉਚਾਨ ਧੁਜਾ ਲਖ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤਜਾਵਹਗੇ ॥ ਕਲਗੀ ਗਜ ਗਾਹ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿਪਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਭ੍ਰਮਾਵਹਗੇ। ਜਗ ਪਾਪ ਸੰਬ੍ਰਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ਕਲਕੀ ਕਲਿ ਧ੍ਰਮ ਚਲਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੪ ॥

ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਅਜਾਨ ਭੁਜਾ ਰਣਿ ਰੂਪ ਮਹਾਨ ਦਿਖਾਵਹਗੇ ॥ ਪ੍ਰਿਤਮਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖ ਬਿਉਮ ਬਿਵਾਨ ਲਜਾ-ਵਹਗੇ ॥ ਗਣਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੇਤ ਪਰੀ ਮਿਲਿ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਗਵਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲ-ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ ॥ ੧੫ ॥

ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਅਤੰਕ ਸਮੈ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰ-
ਗ ਨਚਾਵਹਗੇ ॥ ਕਸਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ
ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਭ੍ਰਮਾਵਹਗੇ ॥
ਗਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਰਣ ਦੇਖ
ਸਬੈ ਰਹਸਾਵਹਗੇ ॥ ਭਲਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ
ਸੰਭਲਕੇ ਹਰਿਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਵਹਗੇ॥੧੬॥

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੪

ਹਰਿ ਪਹਿਲੜੀ ਲਾਵ ਪਰਵਿਰਤੀ ਕਰਮ
ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਬਲਿਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਬਾਣੀ ਬ੍ਰਹਮਾ

ਵੇਦੁ ਧਰਮ ਦ੍ਰਿੜਹੁ ਪਾਪ ਤਜਾਇਆ ਬਲਿਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਧਰਮੁ ਦ੍ਰਿੜਹੁ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹੁ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਆਰਾਧਹੁ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਪਾਪਗਵਾਇਆ ॥ ਸਹਜ ਅਨੰਦ ਹੋਆ ਵਡਭਾਗੀ ਮਨਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮੀਠਾ ਲਾਇਆ ॥ ਜਨੁ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਲਾਵ ਪਹਿਲੀ ਆਰੰਭ ਕਾਜੁ ਰਚਾਇਆ ॥ ੧ ॥ ਹਰਿ ਦੂਜੜੀ ਲਾਵ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਮਿਲਾਇਆ ਬਲਿਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਨਿਰਭਉ ਭੈ ਮਨੁ ਹੋਇ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਗਵਾਇਆ ਬਲਿਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਨਿਰਮਲੁ ਭਉ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇਆ ਹਰਿ ਵੇਖੈ ਰਾਮੁ ਹਦੂਰੇ ॥ ਹਰਿ ਆਤਮ ਰਾਮ ਪਸਾਰਿਆ ਸੁਆਮੀ ਸਰਬ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ ॥ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੋ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਜਨ ਮੰਗਲ ਗਾਏ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਦੂਜੀ ਲਾਵ ਚਲਾਈ ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਵਜਾਏ ॥ ੨ ॥ ਹਰਿ ਤੀਜੜੀ ਲਾਵ ਮਨਿ ਚਾਉ ਭਇਆ ਬੈਰਾਗੀਆ ਬਲਿਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਹਰਿ ਮੇਲੁ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਵਡ-ਭਾਗੀਆ ਬਲਿਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਨਿਰਮਲੁ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇਆ ਮੁਖਿ ਬੋਲੀ ਹਰਿ ਬਾਣੀ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਕਥੀਐ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ॥ ਹਿਰਦੈ ਹਰਿ ਹਰਿ

ਹਰਿ ਧੁਨਿ ਉਪਜੀ ਹਰਿ ਜਪੀਐ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ਜੀਉ ॥ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਬੋਲੇ ਤੀਜੀ ਲਾਵੈ ਹਰਿ ਉਪਜੈ ਮਨਿ ਬੈਰਾਗੁ ਜੀਉ ॥ ੩ ॥

ਹਰਿ ਚਉਥੜੀ ਲਾਵ ਮਨਿ ਸਹਜੁ ਭਇਆ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਬਲਿਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਲਿਆ ਸੁਭਾਇ ਹਰਿ ਮਨਿ ਤਨਿ ਮੀਠਾ ਲਾਇਆ ਬਲਿਰਾਮ ਜੀਉ ॥ ਹਰਿ ਮੀਠਾ ਲਾਇਆ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭੂ ਭਾਇਆ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਲਿਵਲਾਈ ॥ ਮਨ ਚਿੰਦਿਆ ਫਲੁ ਪਾਇਆ ਸੁਆਮੀ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਵਜੀ ਵਾਧਾਈ ॥ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭਿ ਠਾਕੁਰਿ ਕਾਜ ਰਚਾਇਆ ਧਨ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮ ਵਿਗਾਸੀ ॥ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਬੋਲੇ ਚਉਥੀ ਲਾਵੈ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਅਵਿਨਾਸੀ ॥ ੪ । ੨।

ਰਾਮਕਲੀ ਕੀ ਵਾਰ ਰਾਇ ਬਲਵੰਡਿ ਤਥਾ ਸਤੈ ਡੂਮਿ ਆਖੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਨਾਉ ਕਰਤਾ ਕਾਦਰੁ ਕਰੇ ਕਿਉ ਬੋਲੁ ਹੋਵੈ ਜੋ ਖੀਵਦੇ ॥ ਦੇ ਗੁਨਾਸਤਿ ਭੈਣ ਭਰਾਵਹੇ ਪਾਰੰਗਤਿ ਦਾਨੁ ਪੜੀਵਦੇ ॥ ਨਾਨਕਿ ਰਾਜੁ ਚਲਾਇਆ ਸਚੁ ਕੋਟੁ ਸਤਾਣੀ ਨੀਵਦੇ ॥ ਲਹਣੇ ਧਰਿਓਨੁ ਛਤੁ ਸਿਰਿ ਕਰਿ ਸਿਫਤੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵਦੇ ॥ ਮਤਿ ਗੁਰ ਆਤਮ ਦੇਵ ਦੀ
ਖੜਗਿ ਜੋਰਿ ਪਰਾਕੁਇ ਜੀਅਦੈ ॥ ਗੁਰਿ
ਚੇਲੇ ਰਹਰਾਸਿ ਕੀਈ ਨਾਨਕਿ ਸਲਾਮਤਿ ਥੀਵਦੈ
ਸਹਿ ਟਿਕਾ ਦਿਤੋਸੁ ਜੀਵਦੈ ॥ ੧ ॥ ਲਹਣੇ
ਦੀ ਫੇਰਾਈਐ ਨਾਨਕਾ ਦੋਹੀ ਖਟੀਐ ॥ ਜੋਤਿ
ਓਹਾ ਜੁਗਤਿ ਸਾਇ ਸਹਿ ਕਾਇਆ ਫੇਰਿ
ਪਲਟੀਐ ॥ ਝੁਲੈ ਸੁ ਛਤੁ ਨਿਰੰਜਨੀ ਮਲਿ
ਤਖਤੁ ਬੈਠਾ ਗੁਰ ਹਟੀਐ ॥ ਕਰਹਿ ਜਿ ਗੁਰ
ਫੁਰਮਾਇਆ ਸਿਲ ਜੋਗੁ ਅਲੂਣੀ ਚਟੀਐ ॥
ਲੰਗਰੁ ਚਲੈ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਤੋਟਿ ਨ ਆ-
ਵੀ ਖਟੀਐ ॥ ਖਰਚੇ ਦਿਤਿ ਖਸੰਮ ਦੀ ਆਪ
ਖਹਦੀ ਖੈਰਿ ਦਬਟੀਐ ॥ ਹੋਵੈ ਸਿਫਤਿ ਖਸੰਮ
ਦੀ ਨੂਰੁ ਅਰਸਹੁ ਕੁਰਸਹੁ ਝਟੀਐ ॥ ਤੁਧੁ
ਡਿਠੇ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਮਲੁ ਜਨਮ ਜਨਮ
ਦੀ ਕਟੀਐ ॥ ਸਚੁ ਜਿ ਗੁਰਿ ਫੁਰਮਾਇਆ
ਕਿਉ ਏਦੂ ਬੋਲਹੁ ਹਟੀਐ ॥ ਪੁਤ੍ਰੀ ਕਉਲੁ ਨ
ਪਾਲਿਓ ਕਰਿ ਪੀਰਹੁ ਕੰਨ੍ਹ ਮੁਰਟੀਐ ॥ ਦਿਲਿ
ਖੋਟੈ ਆਕੀ ਫਿਰਨ੍ਹਿ ਬੰਨਿ ਭਾਰੁ ਉਚਾਇਨਿ
ਛਟੀਐ ॥ ਜਿਨਿ ਆਖੀ ਸੋਈ ਕਰੇ ਜਿਨਿ ਕੀਤੀ
ਤਿਨੈ ਥਟੀਐ ॥ ਕਉਣੁ ਹਾਰੇ ਕਿਨਿ
ਉਵਟੀਐ ॥ ੨ ॥ ਜਿਨਿ ਕੀਤੀ ਸੋ ਮੰਨਣਾ ਕੋ
ਸਾਲ ਜਿਵਾਹੇ ਸਾਲੀ ॥ ਧਰਮ ਰਾਇ ਹੈ ਦੇਵਤਾ

ਲੈ ਗਲਾ ਕਰੇ ਦਲਾਲੀ ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਖੈ ਸਚਾ
ਕਰੇ ਸਾ ਬਾਤ ਹੋਵੈ ਦਰਹਾਲੀ ॥ ਗੁਰ ਅੰਗਦ ਦੀ
ਦੋਹੀ ਫਿਰੀ ਸਚੁ ਕਰਤੈ ਬੰਧਿ ਬਹਾਲੀ ॥ ਨਾਨਕੁ
ਕਾਇਆ ਪਲਟੁ ਕਰਿ ਮਲਿ ਤਖਤੁ ਬੈਠਾ ਸੈ
ਡਾਲੀ ॥ ਦਰੁ ਸੇਵੇ ਉਮਤਿ ਖੜੀ ਮਸਕਲੈ ਹੋਇ
ਜੰਗਾਲੀ ॥ ਦਰਿ ਦਰਵੇਸੁ ਖਸੰਮ ਦੈ ਨਾਇ ਸਚੈ
ਬਾਣੀ ਲਾਲੀ ॥ ਬਲਵੰਡ ਖੀਵੀ ਨੇਕ ਜਨ ਜਿਸੁ
ਬਹੁਤੀ ਛਾਉ ਪਤ੍ਰਾਲੀ ॥ ਲੰਗਰਿ ਦਉਲਤਿ
ਵੰਡੀਐ ਰਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਖੀਰਿ ਘਿਆਲੀ ॥ ਗੁਰ
ਸਿਖਾ ਕੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਮਨਮੁਖ ਥੀਏ ਪਰਾਲੀ ॥
ਪਏ ਕਬੂਲੁ ਖਸੰਮ ਨਾਲਿ ਜਾਂ ਘਾਲ ਮਰਦੀ
ਘਾਲੀ ॥ ਮਾਤਾ ਖੀਵੀ ਸਹੁ ਸੋਇ ਜਿਨਿ ਗੋਇ
ਉਠਾਲੀ ॥ ੩ ॥ ਹੋਰਿਂਓ ਗੰਗ ਵਹਾਈਐ ਦੁਨਿ-
ਆਈ ਆਖੈ ਕਿ ਕਿਓਨੁ ॥ ਨਾਨਕ ਈਸਰਿ ਜਗ-
ਨਾਥਿ ਉਚ ਹਦੀ ਵੈਣੁ ਵਿਰਿਕਿਓਨੁ ॥ ਮਾਧਾਣਾ
ਪਰਬਤੁ ਕਰਿ ਨੇਤ੍ਰਿ ਬਾਸਕੁ ਸਬਦਿ ਰਿੜਕਿਓਨੁ
॥ ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਨਿਕਾਲਿਅਨੁ ਕਰਿ ਆਵਾ
ਗਉਣੁ ਚਿਲਕਿਓਨੁ ॥ ਕੁਦਰਤਿ ਅਹਿ ਵੇਖਾਲੀਅਨੁ
ਜਿਣਿ ਐਵਡ ਪਿਡ ਠਿਣਕਿਓਨੁ ॥ ਲਹਣੇ
ਧਰਿਓਨੁ ਛਤ੍ਰੁ ਸਿਰਿ ਅਸਮਾਨਿ ਕਿਆੜਾ ਛਿਕਿ-
ਓਨੁ ॥ ਜੋਤਿ ਸਮਾਣੀ ਜੋਤਿ ਮਾਹਿ ਆਪੁ ਆਪੈ
ਸੇਤੀ ਮਿਕਿਓਨੁ ॥ ਸਿਖਾਂ ਪੁਤ੍ਰਾਂ ਘੋਖਿਕੈ ਸਭ

ਉਮਤਿ ਵੇਖਹੁ ਜਿਕਿਓਨੁ ॥ ਜਾਂ ਸੁਧੋਸੁ ਤਾਂ ਲਹਣਾ ਟਿਕਿਓਨੁ ॥੪॥ ਫੇਰਿ ਵਸਾਇਆ ਫੇਰੁਆਣਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਖਾਡੂਰੁ ॥ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਨਾਲਿ ਤੁਧੁ ਹੋਰੁ ਮੁਚੁ ਗਰੂਰੁ ॥ ਲਬੁ ਵਿਣਾਹੇ ਮਾਣਸਾ ਜਿਉ ਪਾਣੀ ਬੂਰੁ ॥ ਵਰ੍ਹਿਐ ਦਰਗਹ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨੂਰੁ ॥ ਜਿਤੁ ਸੁ ਹਾਥ ਨ ਲਭਈ ਤੂੰ ਓਹੁ ਠਰੂਰੁ ॥ ਨਉਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਤੁਧੁ ਵਿਚਿ ਭਰਪੂਰੁ ॥ ਨਿੰਦਾ ਤੇਰੀ ਜੋ ਕਰੇ ਸੋ ਵੰਞੈ ਚੂਰੁ ॥ ਨੇੜੈ ਦਿਸੈ ਮਾਤ ਲੋਕ ਤੁਧੁ ਸੁਝੈ ਦੂਰੁ ॥ ਫੇਰਿ ਵਸਾਇਆ ਫੇਰੁ ਆਣਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਖਾਡੂਰੁ ॥ ੫ ॥ ਸੋ ਟਿਕਾ ਸੋ ਬੈਹਣਾ ਸੋਈ ਦੀਬਾਣੁ ॥ ਪਿਯੂ ਦਾਦੇ ਜੇਵਿਹਾ ਪੋਤਾ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਜਿਨਿ ਬਾਸਕੁ ਨੇਤ੍ਰੈ ਘਤਿਆ ਕਰਿ ਨੇਹੀ ਤਾਣੁ ॥ ਜਿਨਿ ਸਮੁੰਦੁ ਵਿਰੋਲਿਆ ਕਰਿ ਮੇਰੁ ਮਧਾਣੁ ॥ ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਨਿਕਾਲਿਅਨੁ ਕੀਤੋਨੁ ਚਾਨਾਣੁ ॥ ਘੋੜਾ ਕੀਤੋ ਸਹਜ ਦਾ ਜਤੁ ਕੀਓ ਪਲਾਣੁ ॥ ਧਣਖੁ ਚੜਾਇਓ ਸਤ ਦਾ ਜਸ ਹੰਦਾ ਬਾਣੁ ॥ ਕਲਿ ਵਿਚਿ ਧੂ ਅੰਧਾਰੁ ਸਾ ਚੜਿਆ ਰੈ ਭਾਣੁ ॥ ਸਤਹੁ ਖੇਤੁ ਜਮਾਇਓ ਸਤਹੁ ਛਾਵਾਣੁ ॥ ਨਿਤ ਰਸੋਈ ਤੇਰੀਐ ਘਿਉ ਮੈਦਾ ਖਾਣੁ ॥ ਚਾਰੇ ਕੁੰਡਾ ਸੁਝੀਓਸੁ ਮਨ ਮਹਿ ਸਬਦੁ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਆਵਾ ਗਉਣੁ ਨਿਵਾਰਿਓ ਕਰਿ ਨਦਰਿ ਨੀਸਾਣੁ ॥ ਅਉਤਰਿਆ ਅਉਤਾਰੁ ਲੈ ਸੋ ਪੁਰਖ

ਸੁਜਾਣੁ ॥ ਝਖੜਿ ਵਾਉ ਨ ਡੋਲਈ ਪਰਬਤੁ ਮੇਰਾਣੁ ॥ ਜਾਣੈ ਬਿਰਥਾ ਜੀਅ ਕੀ ਜਾਣੀ ਹੂ ਜਾਣੁ ॥ ਕਿਆ ਸਾਲਾਹੀ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਜਾਂ ਤੂ ਸੁਘੜੁ ਸੁਜਾਣੁ ॥ ਦਾਨੁ ਜਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਵਸੀ ਸੋ ਸਤੇ ਦਾਣੁ ॥ ਨਾਨਕ ਹੰਦਾ ਛਤ੍ਰੁ ਸਿਰਿ ਉਮਤਿ ਹੈਰਾਣੁ ॥ ਸੋ ਟਿਕਾ ਸੋ ਬੈਹਣਾ ਸੋਈ ਦੀਬਾਣੁ ॥ ਪਿਊ ਦਾਦੇ ਜੇਵਿਹਾ ਪੋਤ੍ਰਾ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ੬ ॥ ਧੰਨ ਧੰਨੁ ਰਾਮ ਦਾਸ ਗੁਰੁ ਜਿਨਿ ਸਿਰਿਆ ਤਿਨੈ ਸਵਾਰਿਆ ॥ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਕਰਾਮਾਤਿ ਆਪਿ ਸਿਰਜਣ ਹਾਰੈ ਧਾਰਿਆ ॥ ਸਿਖੀ ਅਤੈ ਸੰਗਤੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਕਰਿ ਨਮਸਕਾਰਿਆ ॥ ਅਟਲੁ ਅਥਾਹੁ ਅਤੋਲੁ ਤੂੰ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰਿਆ ॥ ਜਿਨ੍ਹੀ ਤੂੰ ਸੇਵਿਆ ਭਾਉ ਕਰਿ ਸੇ ਤੁਧੁ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਿਆ ॥ ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਮੋਹੁ ਮਾਰਿ ਕਢੇ ਤੁਧੁ ਸਪਰਵਾਰਿਆ ॥ ਧੰਨੁ ਸੁ ਤੇਰਾ ਥਾਨੁ ਹੈ ਸਚੁ ਤੇਰਾ ਪੈਸਕਾਰਿਆ ॥ ਨਾਨਕੁ ਤੂ ਲਹਣਾ ਤੂ ਹੈ ਗੁਰੁ ਅਮਰੁ ਤੂ ਵੀਚਾ-ਰਿਆ ॥ ਗੁਰੁ ਡਿਠਾ ਤਾਂ ਮਨੁ ਸਾਧਾਰਿਆ ॥੭॥ ਚਾਰੇ ਜਾਗੇ ਚਹੁ ਜੁਗੀ ਪੰਚਾਇਣੁ ਆਪੇ ਹੋਆ ॥ ਆਪੀਨ੍ਹੈ ਆਪੁ ਸਾਜਿਓਨੁ ਆਪੇ ਹੀ ਥੰਮ੍ਹਿ ਖਲੋਆ ॥ ਆਪੇ ਪਟੀ ਕਲਮ ਆਪਿ ਆਪਿ ਲਿਖਣਹਾਰਾ ਹੋਆ ॥ ਸਭ ਉਮਤਿ ਆਵਣ ਜਾਵਣੀ ਆਪੇ ਹੀ ਨਵਾ ਨਿਰੋਆ ॥ ਤਖਤਿ ਬੈਠਾ ਅਰਜਨ ਗੁਰੂ

ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਖਿਵੈ ਚੰਦੋਆ ॥ ਉਗਵਣਹੁ ਤੈ ਆਥਵਣਹੁ ਚਹੁ ਚਕੀ ਕੀਅਨੁ ਲੋਆ ॥ ਜਿਨ੍ਹੀ ਗੁਰੂ ਨ ਸੇਵਿਓ ਮਨਮੁਖਾ ਪਇਆ ਮੋੁਆ ॥ ਦੂਣੀ ਚਉਣੀ ਕਰਾਮਾਤਿ ਸਚੇ ਕਾ ਸਚਾ ਢੋਆ ॥ ਚਾਰੇ ਜਾਗੇ ਚਹੁ ਜੁਗੀ ਪੰਚਾਇਣੁ ਆਪੇ ਹੋਆ ॥੮॥੧॥

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ
ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ

ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੨

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੌਤੀ ਸਿਮਰਕੈ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈ ਧਿਆਇ। ਫਿਰ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਤੇ ਅਮਰ ਦਾਸ ਰਾਮ ਦਾਸੈ ਹੋਈ ਸਹਾਇ। ਅਰਜਨ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਨੂੰ ਸਿਮਰੌ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਰਾਇ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਧਿਆਈਐ ਜਿਸ ਡਿਠੇ ਸਭ ਦੁਖ ਜਾਇ। ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰੀਐ ਘਰ ਨੌ ਨਿਧ ਆਵੈ ਧਾਇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਭ ਥਾਈਂ ਹੋਇ ਸਹਾਇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿਮਰੀਐ ਜਿਸ ਮਾਰਗ ਦੀਆ ਬਤਾਇ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਨ ਦੁਨੀ ਦੇ ਵਾਲੀ ਅੰਤ੍ਰਯਾਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਸਿਮਰੀਐ ਜਿਨ ਜਮ ਤੇ ਲੀਆ ਛਡਾਇ। ਜੋਤ ਕਾ ਜਾਮਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿਮਰੀਐ ਜਿਨ ਟੁਟੀ ਲਈ ਮਿਲਾਇ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਜਿਨਾਂ ਕਲਿਜੁਗ ਵਿਚ ਸੁਚ ਸੋਧ ਅਤੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪਰਵਾਹ ਦਿਤਾ ਚਲਾਇ। ਸਭ ਥਾਈਂ ਹੋਇ ਸਹਾਇ॥

ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ,ਚਾਲੀ ਮੁਕਤੇ, ਸਮੂਹ ਸ਼ਹੀਦ,ਜਿਨਾ ਨਾਮ ਜਪਿਆ, ਵੰਡ ਛਕਿਆ,

ਧਰਮ ਹੇਤ ਸੀਸ ਦਿਤੇ, ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ ਕੇਸਾਂ ਸੁਾਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਭਾਈ, ਸੱਚ ਬੋਲਿਆ ਪੜਦੇ ਕੱਜੇ ਧਰਮ ਹੇਤ ਤੇਗ ਮਾਰੀ, ਦੇਗ ਵਰਤਾਈ ਤੋਪਾਂ ਅਗੇ ਉਡੇ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਕਸ਼ਟਝਲੇਫਾਸੀਆਂਤੇ ਲਟਕੇ, ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰਖਿਆ, ਤਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੇ ਚਰਨ ਕਵਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰਕੇ ਨਾਮ ਚਿਤ ਆਵੈ ॥

ਹੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਸੀਂ ਪਾਪੀ ਅਪਰਾਧੀ ਜੀਉ ਹਾਂ ਤੇਰਾ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਬਿਰਦ ਸੁਣਕੇ ਤੇਰੇ ਬੂਹੇ ਆਇ ਡਿਗੇ ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰਮਤ ਦਾ ਖੈਰ ਪਾਉ ਅਰ ਮਨੁਖਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਜਿਥੇ ਹੋਵੇ ਤਾ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ ਹੋਵੇ ਮਨਮੁਖਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੇ ਰਖ ਲਈ, ਅਰ ਹੇ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਜੋ ਤੈਂ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਧਾਰਕੇ ਹੁਕਮ ਦਿਤਾ ਹੈ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਮੇਂ ਸੋ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਸਦਾ ਹੀ ਮਨਾਈਂ ਜਿਥੇ ਮੇਰਾ ਜੀਉ ਜਾਵੇ ਸਦਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਉਤੇ ਪਰਤੀਤ ਦਾ ਦਾਨ ਦੇਈਂ ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਮੈਨੂੰ ਦੂਜੇ ਭਾਇ ਤੇ ਸਦਾ ਹੀ ਰਖ ਲਈਂ ਅਰ ਤੇਰਿਆਂ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੇਰੀ ਦੂਜੇ ਥਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨਾਂ ਹੋਵੇ। ਹੇ ਮਹਾਰਾਜ ਮੈਨੂੰ ਸਦਾ ਹੀ ਬੇਮੁਖੀ ਤੇ ਰਖ ਲਈਂ।

ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਦੀ ਏਹ ਅਰਜ ਹੇ ਕ੍ਰਿਪਾ

ਕਰਕੇ ਅਪਣੇ ਸਰਗੁਣ ਸਰੂਪ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਬਖਸ਼ੋ, ਗਊ ਗਰੀਬ ਦਾ ਕਸ਼ਟ ਦੂਰ ਕਰੋ, ਧਰਤੀ ਤੇ ਧਰਮ ਵਰਤਾਓ ਬੰਦੀ ਖਾਨੇ ਦੀ ਬੰਦ ਖਲਾਸ ਕਰੋ ਮਹਾਂ ਮਲੇਛ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰੋ, ਆਪਣੇ ਸੰਤ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਪਰਕਾਸ਼ ਕਰੋ।

ਹੇ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀਓ! ਸਾਡੀਆਂ ਅਨੇਕ ਹੀ ਭੁਲਾਂ ਹਨ ਭੁਲਾਂ ਨਾ ਚਿਤਾਰਦੇ ਹੋਏ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਲੜ ਲੈਣਾ।

ਤੇਰੇ ਨਮਿਤ ਤੇਰੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਨਮਿਤ...... ਅਰਦਾਸ ਭੁਲ ਚੁਕ ਬਖਸ਼ ਲੈ ਜੋ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੁਣਿਆਂ ਹੈ ਸਾਡੇ ਮਨ ਤੇ ਵਸੇ ਜੁਗਾਂ ਪਰਯੰਤ ਤੇਰਾ ਯਸ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਰਹੀਏ ਹਰ ਮੈਦਾਨ ਫ਼ਤਹ ਸਿਖ ਪੜਦੇ ਸੁਣਦੇ ਸੰਬੂਹ ਦੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ਦੇਹ ਦੀਦਾਰ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ॥

